SEX COPIOSISSIMI INDICES

Qui ab omnibus desiderantur,

SVMMAE THEOLOGICAE D. THOMAE AQVINATIS.

NVNC DENVO CORRECTIORES, ac maxima diligentia in singulis suis partibus locupletati dantur, ut pagina versa demonstrat.

CVM CATALAGO AVTHORVM AC LIBRORVM omnium, quos D. Thomas per totum opus citat, in eorum calce collocato.

BERGOMI,

Typis Comini Venturæ. M. D. X C.

AD LECTOREM
DE VSV OMNIVM INDICVM.

ANTE omnia ſcito, Candide Lector, Primum, Tertium, & Sextum Indices ex Aurea illa tabula generali, quam eximius Doctor Frater PETRVS Bergomenſis in omnia S. Doct. opera confecit nos excerpendos curauiſſe; cæteros, ab alijs acceptos, pro virili locupletaſſe.

Quorum Primo loca Sacræ Scripturæ continentur, quæ S. Doct. data occaſione ferè ſecundum literalem ſenſum doctè quidem in ſua Summa expoſuit. quæ auctoritates iuxta librorum, ac capitulorum ordinem diſponuntur, interdúmque fit remiſſio ad ſuperiorem, vel etiam inferiorem citationem, vbi idem, vel ſimile aliquid explicatur.

Secundò, Materiæ omnes Theologicæ, de quibus hic agitur Alphabetico ordine deſcribuntur, vt cuiuis ſit facilè inuenire, vbi S. Doct. de quauis re ex profeſſo diſputet.

Tertio, Alphabetica quoque ſerie digeruntur dictiones, quibus concluſiones, atque notabiles ſententiæ totius operis ſubiunguntur, quæ quot, & quotæ ſint, numeri ad marginem adnotati indicant. Et ne in querendo confuſio oriatur, ſæpe in principio fit diſtinctio maiuſculis literis per dictiones, ad rem, de qua in concluſione illa ſermo eſt, attinentes, vt puta ad quidditatem, ad cauſam, ad effectus, & ad alia huiuſmodi.

Quarto, Indicatur vbi S. Doct. hæreſes, quæ nunc graſſantur, quaſi eas maniſeſtè præuidiſſet, validiſſimis argumentis confodiat.

Quinto, Doctrina quæ rectè, & vtiliter ad dominicorum, & feſtorum, Epiſtolæ, Euangelijque explicationem accommodari poſſit, ex quibus huius operis locis ſit deſumenda monſtratur, ubi ampliſſima concionatoribus ſuppeditatur materia, pro concione tractanda.

Sexto, Recenſentur loca, in quibus doctrina hic contenta à ſe videtur diſcrepare, vel ab alijs, quæ alibi à S. Doct. nobis ſunt relictæ. Et primum ponitur aliqua concluſio Summæ Theologicę ſub numero, quo extat in tertio Indice. Deinde ſubiunguntur ea, quæ videntur contraria, vel in ſimili aliquo, locaque citantur, vnde ea ſumuntur. Poſtremo ſolutio apponitur, accepta ferè ex ipſiuſmet S. Doct. aliquo loco, vbi ſeipſum enucleatè declarat.

Quorum notas (quibus breuitatis gratia uſi ſumus) ita intellige. Primus numerus denotat, partem Summæ: Secundus numerus, quæſtionem: tertius articulum, ſeu quæſtiunculam: quarta denique nota, articuli partem: quę omnia infra poſitis & exemplo demonſtrantur.

1a } id eſt in { Parte Prima
12æ } id eſt in { Prima Secundæ
22æ } id eſt in { Secunda Secundæ
3a } id eſt in { Tertia Parte
Suppl. } id eſt in { Supplemento Tertiæ Partis

q } id eſt in { quæſtione
a } id eſt in { articulo, frequentius tamen, a, omittitur; ſolo numerum articulum deſignante, toto articulo
c } id eſt in { corpore articuli, hoc eſt, in reſponſione ad quæſtionem

1m } Reſponſione ad { primum Argumentum.
2m } Reſponſione ad { ſecundum argumentum
3m } Reſponſione ad { tertium argumentum

INDEX PRIMVS
QVI SACRAE SCRIPTVRAE
LOCA OMNIA
In tribus Summæ partibus explicata:
Iuxta eum Librorum & Capitum ordinem, qui in Bibliis cernitur, ob oculos ponit.

AVCTORITATES EX LIB. GENESEOS.

CAPVT I.

Cap. 2.

22æ q. 175. 3. 1m

Cumque obdormisset tulit vnam de costis eius, & repleuit carnem pro ea, 1ª. q. 92. 3. 2m & qō. 97. 2. 3m & 3ª q 31. 5 2m

Et ædificauit Dominus Deus costam quam tulerat de Adam, in mulierem, 1ª q. 2. 2 3. o

Quoniam de viro sumpta est, 1ª q. 92. 2. o

Quam ob rem relinquet homo patrem suū & matrem, & adhærebit vxori suæ, 22æ. q. 2. 7. c, & q. 26. 11. 1m. s. q. 54 3 c

Et erunt duo in carne vna, 1ª q 92 1. c. s. q. 44 1. c

Erat autem uterque nudus, Adam. s. & uxor eius, & non erubescebant, 1ª q. 56 1. 3m

Hoc nunc os ex ossibus meis, s. q. 54. 3. 1

Cap. 3

Seepens erit callidior cunctis animantibus terræ, 22æ q. 165 2. 3m, & 4m

Qui dixit ad mulierem. 22æ q. 165. 2. o

Cur præcepit vobis Deus, ut non comederetis de omni ligno paradisi? 3ª q. 41 4. c

Eritis sicut dij, scientes bonum & malum, 1ª q. 61.

Aperientur oculi vestri. 3ª. q. 41 4 c. 4 3m, & q 63. 3 o, & 22æ q 163. 2. o. & 3ª q. 41 4. c

Vidit igitur mulier, quòd bonum esset lignu &c. vsque delectabile, 24. 25. 26

Deditque viro suo 22æ. q 1 5. 2. o

Et aperti sunt oculi amboru, 22æ q. 164 2. c. 2. & 9

Cumq; cognouissent se esse nudos, 1ª q. 5 1. c. fi. & 12æ q. 41 4 c, & 22æ. q. 75. 1. 1m, & q. 167. 2. c

Consuerunt folia ficuum. quolib. 4 q. 12. 1. 21m

Et fecerunt sibi perizomata, 22æ. q. 164 2. c. fi. 1m, q. 187 6. o

Abscondit se Adam, 2ª q 84 6 1m

Cum audissent vocem Dei deambulantis, 1ª q. 9 1. 2. o, & q. 10. 2. c, & q. 14 14. o, & q. 19 7 8 o, & q. 32. 1. 3m, & q 63. o 1m, & qō. 65. 1. 2m, & 3ª. q. 2. 2 c, & q. 57. 1. 1m, & 2m

A facie Domini Dei, 1ª, q. 1. 10. 3m, & quę. 3. 1. 3m. quol. 7 18. c. fi.

Adam ubi es? 22æ, q. 164. 2. c. 7m

Mulier, quam dedisti mihi sociam dedit mihi de ligno & comedi. 2 7ª

Serpens decepit me. & comedi, 1ª qō 94. 4 1m, & 2m, & 12æ, q. 89 3 2m & 22æ, q. 165. 1 4m 4. 1m

Et ait Dominus Deus ad serpentem: Quia fecisti hoc, maledictus eris, &c. vsque calcaneo eius, 22æ q. 165. 2. 4m

Supee pectus tuum gradieris, 2ª. q 63 6. 1m, & q. 165. 2. 4m

Mulieri quoq; dixit: Multiplicabo ærūnas tuas, & cōceptus tuos: In dolore paries, 22æ. q. 164 2. o

Eris sub viri potestate, & ipse dominabitur tui, 1ª q. 92 2. 2m, & 22æ. q. 164. 2. c. 1m

Maledicta terra in opere tuo, 22æ. quę 25 6. 1m, & 3m, q 76 1. 2. o, & 4 2m, & q. 83 1m, & 2m, & qō. 164. 1. 2. o, & q. 89. 1. 4m, & 6. 2m

In laboribus comedes ex ea, cunctis diebus vitę tuæ, 22æ. q. 164 2. c. fi.

Spinas & tribulos germinabit tibi, 1ª. q 69. 2 2m, & 22æ q. 164. 2. c. 1m

In sudore vultus tui, vesceris pane tuo, 12æ q. 164. 2. c. 3m quol. 7 ar 17 4m

Donec reuertaris in terram, de qua sumptus es, 22æ q. 164. 2. o

Puluis es, & in puluerē reuerteris, 22æ. q. 164 2 c

Fecitq; Deus Adę & vxori eius tunicas pelliceas, & induit eos, 22æ q 64 2. c. fi. & 8m

Ecce Adam factus est, quasi vnus ex nobis, 22æ q. 164. 1. c. fi. & 6m

Ne fortè mittat manum suam, & sumat de ligno vitæ, & viuat in æternum, 2ª q 97 4. o, & 22æ. q. 164 2 c. fi. & 6m

Et misit eum Dominus Deus de paradiso voluptatis, 22æ q. 164 2. c

Et collocauit ante paradisum voluptatis cherubin & flammeum gladium atque versatilem, ad custodiēdam viam ligni vitæ, 22æ. q. 164 2. c 5m

Cap. 4

Adam cognouit Euam vxorē suam, 1ª. q. 51. 3. 6m & q 98 2 3m

Respexit Dominus ad Abel, & ad munera eius, 12æ q. 103. 1. 1m

Sub te erit appetitus tuus, & tu dominaberis illius, 12æ. q. 10. 3. 3 o 1 & q 77. 7 8. c, & quęs. 80 3. o, & 22æ. q. 155. 3 3m, & q. 156 1. c, & q 175. 2. 2m

Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra, 22æ q. 83. 1. 2m, et 8 2m

Maledictus eris super terram, sup. 3. 14ª

Occidi virum in vulnus meum, & adolescentulū in liuorem meum, 22æ q 64. 8 c. 1m

Maior est iniquitas mea, quàm ut ueniā merear. 4ª q. 84. 10. c

Omnis qui occiderit Cain, septuplum punietur. 22æ q 105. 2. 9m

Cap. 5

Ad similitudinem suam fecit illum, sup. 1. 26ª

Masculum & fœminam creauit eos. sup. 1. 27ª

Et benedixit illis, sup. 1 31ª

Cap. 6

Videntes filij Dei filias hominum, 1ª q. 51. 30m

Gigantes autem erant super terram in diebus illis, 1ª q. 51. 3. 6m

Postquam enim ingressi sunt filij Dei ad filias hominum &c. vsque famosi, sup. 1ª

Pœnituit eum, quòd hominem fecisset in terra, 1ª q. 19 7 1m, & q. 102 2 3m, & 3ª q. 49. 5 1m

Et tactus dolore cordis intrinsecus, sup. 3. 14. 1ª q. 20. 1 9m

Delebo ab homine, &c. 22æ q. 105. 2 2. 1m, & 22æ q. 108 4 3m

Vsque ad volucres cœli, sup. 1. 28

Omnis quippe caro, corruperat viam suam, 12æ q 71 2. 3m, & q 72. 1. o

Cap. 7

Et de uolatilibus cœli, sup. 1. 28ª

Consumptaque est omnis caro, sup. 6. 10ª

Volucrum, animantium, bestiarum, omniumque reptilium, &c. 6 9ª

Cap. 8

Et clausi sunt fontes abyssi, & cataractę cœli, sup. 7. 2ª

Noe dimisit coruum, qui egrediebatur & non reuertebatur: 12æ q. 102. 6. 1m, c. o. 2. fi.

Donec siccarētur aquę super terrā, 3ª q. 28. 3 2m

Crescite, & multiplicamini sup terrā. sup. 1. 32ª

Odoratus est Dominus odorem suauitatis. 12æ q. 103. 1. 1m, & 22æ q 186 3. 6m, & 5. 1m, 6. c. 3m, & 7 8 c

Nequaquam vltra maledicam terræ propter hominem, sup. 3 21ª

Sensus enim & cogitatio humani cordis in malū prona sunt ab adolescentia sua, 12æ q. 71. 1. 3m

Cap. 9

Benedixitque Dominus Noe, & filijs, sup. 31ª

Crescite, & multiplicamini, et replete terrā. ibid. 32ª

Terror vester ac tremor sit super cuncta animalia terrę, 1ª q. 96 1. 2. c

Et super omnes uolucres cœli. sup. 1. 28ª

Oē quod mouetur, et uiuit, erit uobis in cibū etc. usque omnia, 12æ q. 102 6. 2m

Carnem cum sanguine non comedetis. Leu 3. 8ª

Ad imaginem quippe Dei factus est homo, sup. 1. 26ª

Arcum meum ponam in nubibus, et erit signum fœderis, quol. 3. q 14 2. o

Apparebit arcus meus in nubibus, 22æ q. 95. 5. c

Et recordabor fœderis mei, sup 8. 1ª

Noe bibens uinum, inebriatus est, et nudatus in tabernaculo suo, 22æ q. 150. 2 4. c

Maledictus Canaam. sup. 3. 21ª

Sit Canaam seruus eius, 22æ q 57 3 2m, et q. 104. 5. 1m, et 6. 1m, et q. 122. 4 3m

Cap.

Cap. 10

Ab iis diuisæ sunt gentes in terra post diluuium, 22æ q.176.a.0

Cap. 12

Dixit Abraham vxori suæ: Dic obsecro, quod soror mea sis, 22æ q.110.3.3m, et q 111.a.2m, quol.8. a4.6

Cap. 13

Facta est rixa inter pastores, 22æ. q.37.a.3m, et q. 41.a.2 c, et q.41 1.c.

Ne quæso sit iurgium inter me et te, 22æ q 41.a. 2.

Fratres enim sumus, 3a q.28 3.c m

Aedificauitq; ibi altare Domino, 12æ q.103.a.2m

Faciamque semen tuum sicut puluerem terræ etc. vsque poterit, inf. a 15 2a

Cap. 14

Quod cum audisset Abraham captum Loth fratrē suum, sup 13.3a

At uerò Melchisedech rex Salem, offerēs panem et vinum, 12æ q.103 1 3m, et 3a q.22.6 3m

Et dedit ei decimas ex omnibus, 22æ q.87.1.3m

Et benedixit ei, sup.1.31a

Cap. 15

Ego protector tuus, et merces tua magna nimis, quol.7.18 c.6

Credidit Abraham Deo, et reputatum est ei ad iustitiam. 22æ.q.60 6 2m

Dixit Abraham Deo, Domine Deus, vnde scire possum quòd possessurus sim eam, 22æ q 97.a.3m

Necdum enim completæ sunt iniquitates Amorrheorum, 22æ q.87 a.1m

Cap. 16

Ingredere ad ancillam meam, etc. vsque ad eam, 22æ q 154 2.3m

Profectò hic uidi posteriora uidentis me. 1a q.12 a.c.1m, et 3.0

Cap. 17

Ego Dominus Deus omnipotens, 1a q6.25 3.0, et 3a q 3 1.c.

Ambula coram me, 12æ q.98.5.c. et q.99 6.0, et q. 110 3 c

Et esto perfectus, 22æ q 186.2 4m

Circuncidetur in uobis omne masculinum, 3a q6. 70 2 4m

Et circuncidetis carnem præputii uestri, 12æ q6. 102.5 1m, et 3a q 66.7 3m et q 70 3.1m

Vt sit signum fœderis inter me et uos, 12æ q.102. 3.1m et 3a q.70.1.0

Infans octo dierum circūcidetur, 12æ q.102.3.1m 3a q.70.3.3m

Eritque pactum meum in carne uestra, in fœdus æternum, 12æ q.102.3 1m et q.103 3 3m

Et benedicam ei sup.1.31a

Cap. 18

Apparuerunt ei tres uiri. 22æ q.84.1.1m et 3m

Quos adorauit in terra, 1a q.31 3 3m et 22æ q.84 1 1m et q 94.2.2m et 3a q 25 60

Domine si inueni gratiam in oculis tuis, etc. vsq; transibitis 1a 51 2.5m

Cùmque comedissent: 1a q.31.3.5m et 3a q. 53 6 1m

Nunquid Deo est aliquid difficile? sup 17 1a

Num celare potero Abraham, quæ gesturus sum. 1a.q 43.2.1m

Et benedicendæ sint in eo omnes nationes terræ sup.1.31a

Clamor Sodomorum, et Gomorrhæ rum multiplicatus est. sup.4 4a

Descendam, et uidebo vtrum clamorem opere compleuerint. 3a.q.67 3m

Ne quæso inquit, indigneris domine. Exod.32 2a obsecro inquit ne irascaris domine. Ibidem.

Cap. 19

Loth cùm uidisset Angelos adorauit pronus in terram. sup 19 2a

Compulit illos oppido, ut diuerterent ad eum. 1a q 22 4 c. et 22æ q.30.2.c

Fecit conuiuiū, coxit azima, et comederunt. f. Angeli. sup.18 2a. Nolite fratres mei. 13.3a. Nolite malum hoc facere. f.cōtra naturam leui. 18.22a

Increuit clamor eorum coram domino sup. 18 7a

Vt perdamus illos. 12æ q.87.2.0

Nec stes in omni circa regionē. 3a q 41. 2. 4. 2m

Non potero facere quicquam donec ingrediaris illuc sup. 18 7a

Deus subuertit ciuitates, et omnem circa regionem uniuersos habitatores urbium, et cuncta terræ uiuentia. sup.6 9a

Cap. 20

Abraham dixit de Sara uxore sua soror mea est. Sup. 12.4a

Venit autem Deus ad Abimelech per somnium noctē. 22æ q.8.a c, et q.55 6 c, et q.154 3.c, et 72.1 2m

Abrahā propheta est, et orabit pro te. 22æ.q.174. 6.c. et 3a.q.31.2 c.et 8. 3m. Circūcidit eum in octauo sicut præceperat ei Deus. sup.17 10a

Cap. 22

Tentauit Deus Abraham. 1a q 114.2 0, et 22æ q. 97.2.c

Tolle filium tuum, etc. usque mōstrauero tibi 22æ q94.5.3m et q 100 8.3m et 22æ q6 104 4 1m et q.154 2.7m

Postquam adorauerimus reuertemur ad nos. 22æ q.111 3 1m

Extenditque manum ut immolaret filium suum. 12æ.q 94.5 2m et q.100.8.3m et 22æ q.64 6 0. et q 104.4 2m.q.134 2 2m et q.171.5.c. et 3a q. 47 6.3m

Nunc cognoui quòd timeas Deum. 12æ q6.112.5. 5m et 3a.q. 10 2 1m

Appellauitque nomen loci illius, Dominus uidet. 22æ q 103 4 2m

Per memetipsum iuraui 22æ.q.89.a1 4m

Benedicam tibi, sup. 1.31a

Cap. 23

Adorauit Abraham populum terræ filios Heth. sup.18 2a

Adorauit Abraham coram Domino, et populo, ibidem 12.3a

Dabo pecuniam pro agro, et sic sepeliam mortuum meum 22æ q.100.4 3m

Cap. 24

Dominus in cūctis benedixerat ei. f. Abrahæ sup. 1.21

Vt adiurem te. 22æ q.83 17.1m et q.90.0

Dominus iurauit mihi. sup.22 8a

Filium meum ne reducas illuc. 22æ q.104 5 0

Posuit ergo seruus manum sub femore Abraham Domini sui, et iurauit illi. 22æ.q.89.7.c.

Puella cui dixero Inclina hydriam, usque eum do mino meo. 22æ q 95.7.3m

Et dixit mihi. 22æ q.95.7 3m

Vocemus puellam et quæramus eius uoluntatem. 22æ q.104 5.c

Cap. 25

Abraham sepultus in agro quem emerat à filiis Heth Sup.23 2a Benedixitque Deus Isaac sup. 22.1a

Deprecatus est Isaac Dominū pro uxore sua, etc. usque conceptum Rebeccæ. 1a q 23.3 0

Dixit Iacob fratri Vende mihi primogenita tua. 22æ q.103 4 3m

Cap. 26

Benedicā tibi, sup.1.21a Tibi enim, et semini tuo dabo. sup.13 4a. Complens iuramentum. sup. 22 8a

Ibi fuit iurgium. sup.13 2a

Cap. 27

Dixit Iacob: Ego sum primogenitus tuus Esau 22æ q.110 3 3m

Cui benedixit Deus. sup.1.21a. Et adorent te tribus. sup 18 4a

Venient dies luctus patris mei, et occidam Iacob fratrem meum. 3a. q 86 1 1m

Ex Libro Exodi.

Reuertar ad fratres meos Ge 13.3ª. quol.1.7.3^{m}, & 4 4 fi 1.c.
Mortui sunt omnes qui quærebant animam tuã, Matth 2 13ª
Et indurabo cor eius, 1ª.q.23 3.2^{m}, & q 48.6.c, & q 49.2.0.q 63 5.c.fi.& 22^{x} q 79 2 1^{m}, & 3 0, & q 87 1.2^{m}, & 22^{x} q.15 1.0; & q 19 1.3^{m}, & qõ. 24. 100.
Tulit illico Sephocam acutissimam petram, & circumcidit præputium filij sui, 3ª.q 70 3.2^{m}
Cap. 5
Vocauit nos sup.3.8ª. Eamus uiam trium dierũ, s.3 7ª
Cap. 6
Dixit Dominus ad Moysen, 1ª quæst 43. 7.5^{m}, & 22^{x},q.182 5 1^{m}
Ego Dñs qui apparui Abraham &c. Gen. 32 2ª
Ego audiui gemitum eorum, sup 2 4 6ª
In brachio excelso, Genes.3 14ª. Leuaui manum meam, ibidem.
Et nomen meum Adonay, non indicaui eis. 22^{x} q.17 4 6
Cum incircuncisus sim labiis, 3ª.q 70.4 3^{m}
Cap 7
Ecce constitui te Deum Pharaonis, 1ª.qõ.9.10.ot Sed ego indurabo eum, s.4 5ª
Feceruntque similiter malefici, per incãtationes, 1ª q.100.4 2^{m}, & q.114 4.0, & 22^{x} q 178.c 2 c.3^{m}
Cap. 8
Dixitque Dominus ad Moysen.s.6 1ª.
Fecerunt autem & malefici per incãtationes suas similiter, s.7.2ª
Malefici non potuerunt educere ciniphes; ideo dixerunt: Digitus Dei est hic, 1ª q.32.1 4^{m} & q. 36.1.
Viam trium dierum ibimus in solitudine, s.3.8ª
Cap. 9
Dixit Dominus ad Moysen, s 6.1ª
Indurauitque Dominus cor Pharaonis. 5 4 5ª
Cap. 10
Ego enim indurauit cor Pharaonis, & seruorum eius, s.4 5ª
Dixit Dominus ad Moysen.s.6.1ª
Et dixit Dominus ad Moysen.s.6.1ª
Cap. 11
Dices ergo omni plebi, vt postulet. &c.vsq; Aegyptijs.s 3 10.
Et indurauit Dominus cor Pharaonis, s.4.5ª
Ingrediar in Aegyptum. Gen.8.13ª
Cap. 12
Dixit Dominus ad Moysen, s.6.1ª
Decima die mensis huius tollat vnusquisq; agnũ usque fi.12^{x}.q.102.5 2^{m}
In cunctis dijs Aegypti, s.7.1ª: Erit autem agnus absque macula leui. 5.3ª
Habebitis hanc diem in monimentum, & celebrabitis eam solemnem Domino, 12^{x}, qõ.100 2^{m}, & q.105 4.10^{m}.5.2ª
Azyma comederis septem diebus. 3ª q.74 3^{m}
Septem diebus fermentatum non inuenietur in domibus uestris, 12^{x}.q.102.3.1.4^{m}, & 3ª.q.74. 6, & 7^{m}
Et petierunt ab Aegyptijs uasa usq; profecti, s.3
Omnis alienigena no comedet ex eo, s. phase 12^{x} 102 5.c, & 3ª.q.37.pem. & q 40 4.c, & q.70.fi.
Si quis circuncisus non fuerit, non uescetur ex eo scilicet Phase. 5 5
Eadem lex erit indigenæ & colono qui peregrinantur apud uos, 12^{x}.q.105 3.0
Cap. 13
Locutus est Dominus ad Moysen dicens, s.6 1ª
Sanctifica mihi omne primogenitum, 3ª.q.26.2 a. 3^{m}.& q 73.3.1^{m}.
In manu forti eduxit nos Domin^{9}. Gen.3.14ª: Ve non comedetis fermentatum sup.12.6ª
Quam Dominus iurauit Gen 22.7ª: Terram fluentem lacte, & melle. sup 3.4ª

Septem diebus uescetis azymis sup.12.5ª
Eo quòd adiurasset filios Israel. Gen 22.2ª
Cap. 14
Omnipotens nomen eius, Gen.17 1ª: Dextera tua Domine.Gen.3.14ª
Locutus est Dominus ad Moysen dicens, s.4
Indurabo cor Pharaonis, etc. 5 4
In manu excelsa.Gen.3.4ª
Et ibi tentauit eum, Gen 22.2ª
Cap. 15
Misisti Iram tuam.s.4 2ª
In spiritu furoris tui.ibidem
Dñs regnabit in æternum et ultra, 1ª.q.10.2.7^{m}
Magnificus in sanctitate, 22^{x} q.134.2.3^{m}
Cap. 16
Dixit Dominus ad Moysen, s.6. per manum Domini, Gen.3 14ª
Requies sabbati sanctificata est Domino, infr.20. Accedi te coram Domino.Psal.35
Filij autem uestri comederunt manna quadraginta annis donec usque Canaan, 12^{x},q.102.3.1^{m} et 3ª.73.6.0; et q.74 6.1^{m}
Cap. 17
Qui iurgatus contra Moysen Gen.13.2ª; Cur tentatis dominum Deutec.6
Clamauit autem ad Dominum Moyses, Gen.4.3ª: Manus solius Dei, Gen.3.14ª
Et bellum Dei erit contra Amalech, à generatione in generationem, 12^{x}.q 105.3.c.1^{m}
Cap. 18
Moyses egressus in occursum cognati sui adorauit, Gen 18.2ª
Super omnes Deos. s.7
Prouide tibi uiros sapiẽtes ac timentes Deũ, etc. usque iudicent. Quol.3.q.6.3.5^{m}
Cap. 19
Vocauitque Moysen Dominus, s.3.7ª
Portauerim uos super alas aquilarum, 22^{x} q.123 6.1^{m}, et 2^{m}
Eritis mihi in peculium, de cunctis populis, 12^{x}. q.105.5.1^{m}
Veniam ad te, 1ª q.3.4 5^{m} q.9 1.3^{m}
Audiat me populus loquentem ad te, 5 6 1ª
Omnes qui tetigerit montem, etc. usque non uiuet, 22^{x}.q.33 4.c.1^{m}
Cap. 20
Locutus est Dominus cũctos sermones hos, s.6.1ª
Non habebis Deos alienos, s 7.& 12^{x}, q.122.2.2^{m}
Non facies tibi sculptile, neque omnem similitudinẽ, 12^{x} q.100 7 2^{m}, 3^{m} 4^{m}. et 22^{x}, q.122.2.2^{m} et 3ª q.25 3.1^{m} et 2^{m} et 3^{m}
Non adorabis ea neque coles. 22^{x}, q.84 1 2^{m}, et q.94 2.3.0, et q.122.2.0, et q.161.3.2^{m}, et 3ª.q. 25.5 6 7.0
Deus fortis, Gen 17.1ª
Visitans iniquitates patrum in filijs, 12^{x} q.81.1. 1^{m}, et 2 1^{m}, et q.87 7.0, et 22^{x}, q.108 4 0, et q. 164.1.4^{m}, et 3ª q 14 3.1^{m}, quol.12.14.1^{m}
In tertiam et quartam generationem, 12^{x}, q.87. 8.1^{m}, et 22^{x} q.108 4 1^{m}
Qui oderunt me. 1ª q.60 5 5^{m}, et 12^{x}. q 13.4.0, et 6 2^{m}, et q.34.1.0.
Et faciens misericordias in millia, etc. usque præcepta mea, 12^{x}, q 100 7 2^{m}, et 3^{m}, et 4^{m}, et 3ª, q. 84 10.c.fi quol.7.uel 8.q.6.0. et q.14 c
Non assumes nomen Domini Dei tui in uanum, 12^{x}, q.100 7.4^{m}, et 5.c, et 11.c.3^{m}, et 22^{x}, quæst. 122.3 0
Qui assumpserit nomen Dei sui, 12^{x}, q.100.7.2^{m}, et 22^{x} q 89.1.4.0, & q 93 2.c
Neque enim habebit insontem Dominus eũ, etc. usque frustra, 12^{x}, q:100.7.2^{m}
Memento ut diẽ sabbati sanctifices, 12^{x} q.100 .5.0^{m}, et 7.2^{m} 5^{m}, et 11.c, et q 102.3 4^{m}, et 4. 10^{m}, et 105 2.fi et 22^{x}.q 35.3.1^{m}, et q.122.4.0, quol.2.q.4 3 c
Sex diebus operaberis et facies omnia opera

tua, &c. vsque portas tuas. 12æ q. 100. 5m, & q. 107. 2. 4m, & 22æ q. 40. 4. 0, & q. 122. 4. 3m & 3a q. 40. 4. 1m, & 3m

Sex n. diebus fecit Deus cęlum & terram, &c. vsq; in eis sunt, 12æ q. 100. 7. 2m

Honora patrem tuum & matrem tuã, 12æ q. 100. 5. c. 4m, & 11. c. & 22æ q. 33. 2. 2m, & q. 101. 2. 0, & q. 104. 5. 1m, & q. 106. 3. c. 3m, & q. 122. 5. 0, & q. 189. 6. c. 1m

Vt sis longæuus super terram, 12æ q. 100. 73. m, & 4m, & 22æ q. 122. 5. 4m

Non occides, 12æ q. 100. 4. c. & 8. 3m, & 11. c. & 22æ q. 64. 3. 0, & 5. 2m, & 3m, & 7. c. & 7. 0, & q. 65. 1. c. 4m & q. 122. 6. 2m

Non mœchaberis, 12æ q. 100. 25. c. & 22æ q. 122. 6. 2m

Non furtum facies, 12æ q. 100. 11. c. & 22æ. q. 122. 6. 2m

Non falsum testimonium dices, 12æ q. 100. 11. c. & 22æ q. 70. 4. 0, & q. 110. 4. 2m, & q. 122. 6. 2m

Non concupisces, 12æ q. 100. 5. c. 5m & 6m, & 4. 3m, & 11. c. & 22æ. q. 122. 6. 3m, & 4m, & q. 170. 1. c. fin.

Venit Deus. sup. 19. 4a Gen. 3

Non facietis Deos argẽteos, & Deos aureos non facietis vobis, s. 7. & 20

Altare de terra facietis mihi, &c. vsq; polluetur, 12æ q. 102. 4. 7m, & 3a q. 83. 3. 5m

Non ascendes per gradus ad altare meum, ne reueletur turpitudo tua, 12æ. q. 102. 4. 7m

Cap. 21

Si emeris seruum Hebræum, sex annis seruiet tibi, in septimo egredietur liber gratis, 12æ q. 105. 4m

Offerat eum Dominus dijs, s. 1a

Si dixerit seruus, diligo, &c. erit ei seruus in seculum, 12æ q. 105. 2. 10m.

Si quis vendiderit filiã suam in famulã, non egredietur sicut ancillæ, &c. 12æ. q. 105. 4. 4m

Qui percusserit hominem volens occidere eum morte moriatur, s. 20. 19a

Qui furatus fuerit hominem, & vendiderit, &c. moriatur, 12æ. q. 105. 2. 10m

Et percusserit alter proximum, &c. vsq; restituat, 12æ q. 105. 4. 3m

Qui percusserit seruum suum, &c. vsq; illius est, 12æ q. 105. 3. 3m

Si percusserit quis mulierem prægnantem, &c. vsque liuore, 22æ q. 64. 8. 2m

Si bos cornu petierit, &c. vsque opprimetur, 12æ q. 105. 2. 11m

Si quis aperuerit cisternam, &c. vsque erit, 22æ q. 189. 1. 3m quol. 4. 33. 3m

Cap. 22

Si quis furatus fuerit ouem aut bouem, &c. vsque pro vna oue, 12æ q. 105. 2. 9m, & 22æ. q. 62. 5. 1m, & q. 66. 6. 2m, & 3a q. 49. 6. c.

Applicabitur ad Deos, s. 7. 1a

Si quis amico commendauerit pecuniam, &c. vsq; non restituet. 12æ q. 105. 2. 4m, & 3m, & 22æ q. 62. 6. c.

Qui à proximo suo quicquam horum mutuo postulauerit, &c. vsque operis sui, ibi.

Si se duxerit quis virginem, &c. vsque consueuerunt. Deut. 22. 10a

Maleficos non patieris viuere, quol. 2. 1. q. 101. c

Qui coierit cum iumento, morte moriatur, 12æ q. 105. 2. 11m & 22æ q. 154. 12. 3m

Qui immolat eis occidetur præter q̃ Dño soli, 12æ q. 102. 3. c. & 22æ q. 84. 2. 1m, & q. 85. 2. 0, & q. 94. 2. c. & 3a q. 48. 3. c

Indignabitur furor meus, s. 4. 2a

Si pignus à proximo tuo acceperis vestimentum, &c. vsque dormiat, 12æ q. 99. 5. fi. & q. 105. 2. 4m

Quia misericors sum, 1a q. 21. 3. 0, & 22æ q. 30. 2. 2m, & q. 24. 10. c. quol. 2. q. 4. 3. 0, & 6. 10. c

Decimas tuas non tardabis offerre, 12æ q. 87. 3. 0, 3a q. 31. 8. c

Et primitias, 22æ q. 85. 3. 3m, & q. 86. 4. 0,

Primogenita filiorum tuorum dabis mihi, de bobus quoque, & ouibus similiter facies, s. 13. 2a

Septem diebus sit cum matre sua, die octaua reddes illum mihi, 12æ q. 102. 3. 7m, & 5. 1m, & 3a q. 70. 3. 3m

Pupillo, & viduæ non nocebitis 22æ q. 65. 4. 1m

Cap. 23

Non suscipies vocem mendacii, 22æ q. 110. 3. 4. 0, & q. 111. 2. c. & q. 69. 1. 2. 0, & q. 70. 4. c. & q. 224. 5. 2m quol. 7. uel 8. q. 64. 0, & q. 14. c

Nec iungas manum tuam, vt pro impio falsum dicas testimonium, s. 20. 22a

Pauperis quoque non misereberis in iudicio, 12æ q. 13. 4. 3m

Et innocentem, & iustum non occides, s. 20. 19a

Sex diebus operaberis, septima die cessabis, 20. 13a 14a

Per nomen externorum deorum nõ iurabis, sup. 7. 1a 12æ q. 89. 6. 0,

Solennitatem azymorum custodies, s. 12. 4a

Azyma comedetis septem diebus, ibi. 5a

Non immolabis super fermentum, ibi. 6a

Primitias frugum terræ tuæ deferes in domum Domini Dei tui, s. 22. 13a

Non coques hædum in lacte matris suæ, 12æ q. 102. 6. 4m, & 3m

Et est nomen meum in illo. s. angelos, s. 6. 1a

Non adorabis Deos eorum, neque coles, s. 13. 4a & 7. 1a

Cap. 24

Moysi quoque dixit Deus, s. 6. 1a

Et viderunt Deum Israel, Gen. 32. 2a Sub pedibus eius, s. Dei, Gen. 3. 14a

Et vocauit eum, s. Moysen, Dominus, s. 3. 7a

Daboque tibi tabulas lapideas, inf. 31. 5a

Moyses fuit ibi, s. in monte quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, 22æ q. 147. 5. & 3a q. 30. 2. 3m

Si quid natũ fuerit quæstionis inter vos, s. q. 20. 2. 3.

Quæ scripsi, infra 31. 7a

Cap. 25

Locutus est Dominus ad Moysen, s. 6. 1a

Tollant mihi primitias ab omni homine, s. 22. 13a

Archam de lignis Sethim compingite, cuius longitudo, &c. vsque fi. 12æ q. 102. 4. 6m

Qui, s. vectes, semper erunt in circulis, 12æ q. 65. 2. 3. 5. 0, & 22æ q. 23. 7. 0, & q. 108. 2. 2m

Duos quoque cherubin aureos, & productiles facies, &c. vsque inde, 12æ q. 102. 4. 6m

Facies propitiatorium de auro mundissimo, & 12æ q. 102. 4. 0,

Facies candelabrum ductile de auro, &c. 12æ q. 102. 4. 0

Facies alteram coronam aureolam, s. q. 96. 1. c

Cap. 26

Tabernaculum ita fiet, &c. vsq; fi. 12æ q. 102. 4. 0

Facies, & velum de hyacintho, &c. vsque fi. 12æ q. 102. 4. 4m

Cap. 27

Facies & altare de lignis Setim, &c. vsque fi. s. 20. 26a

Facies, & atrium tabernaculi, &c. vsque fi. 12æ q. 10. 2. 4. c

Cũcta vasa tabernaculi in omnes vsus, &c. ex ære facies, 22æ q. 100. 1. 6m 4. 0

Perpetuus erit cultus per successiones suas, Gen. 17. 7a

Cap. 28

Loqueris cunctis sapientibus corde, quos repleui spiritu prudentiæ, &c. inf. 31. 2a

Et duos arietes immaculatos. Leui. 3. 3a

Hæc autem erunt vestimenta, quæ facies, &c. vsq; fi. 12æ q. 102. 5. 9m

Sacrificium est Domino, 22æ q. 81. 4. 8m, & 3a q. 22. 2. c. & q. 45. 3. 6

Cap.

Cap. 29

Sed & hoc facies, vt mihi in sacerdotio consecrētur, &c. vsque fi 1: x q 102 5 8m, & q. 103 2.1m

Agnos anniculos duos per singulos dies iugiter, &c. 2x q. 102.4.1m, & 3ª q 22 3.3m

Vt sacerdotio fungantur mihi 3ª q 22.6 2m

Cap. 30

Faciesque altare ad adolendum thymiama, &c. vsque, tegitur, s. 20 26ª

Locutus est Dominus ad Moysen 6 1ª

Sancti ficabisque omnia 22ª q. 81. 8.c. & 3ª q. 68. 6.2m, & q 63.6 2m

Cap. 31

Locutus est Dominus ad Moysen, s.6 1ª

Ecce vocaui ex nomine, 1 3.7ª

Videte vt sabbatum meum custodiatis, s.20 13ª

Qui fecerit opus in eo, ibi.14ª

Sex enim diebus fecit Dominus Cœlum, & terrā, s 20.16ª Gen.1ª

Et in septimo ab opere cessauit, Gen.2.3ª

Dedit Dominus Moysi duas tabulas lapideas 22x q.98.2.3.0, & q.106 2 3m, & 1.3m, & q.107.2 e.fi.& 3ª q 42 4 2m

Cap. 32

Fac nobis Deos, 7.1ª

Sedit populus manducare, & bibere, & surrexerūt ludere, 22x q.168 : 2m, & 3 2m

Vt irascatur furor meus, s.4 2ª. Et in manu cobnsta. Gen.3 14ª

Placatusque est dominus ne faceret malum quod loquutus fuerit. Iere.18 2ª

Portans duas tabulas, s. 31 6ª

Induceres super eum peccatum maximum, 22x q. 102. 1. m 22x q.10.3.0, q.63.3.c.& q. 29 2.0, & 3ª q.80 5 c

Occidat unusquisq; fratrem & amicum, ac proximum suum, &c. vsque viginti tria millia. Gen. 2 4ª

C[illegible] astis manus vestras hodie domino, &c. vsque [illegible]ctio, 22x q. 102.5.8m

De[illegible] b.o[illegible] quem scripsisti, 1ª q.21 0, & q.39.e.fi.

Qui [illegible] a erit mihi, delebo eum de libro meo, 1ª [illegible].4 3.0.

Angelus meus precedet, 12x q.113.1.0

Ego autem in die visitionis visitabo, & hoc peccatum eorum psal.9.3ª

Cap. 33

Terram fluentem lacte, et melle, s.3.4

Et mittam præcursorem tui angelum, 1ª q. 112 0,

Loquebatur autem Dominus ad Moysen, facie ad faciem, &c. 2x q 98 3 2m

Noui te ex nomine, 12x q. 112 5 4m, et 22x, q. 92.4 b

P[illegible] pis vt educam populum istum, 22x q 90. 2 3m

Ostende mihi viam tuam et gloriam tuam, 1ª q. 12 11 2m. et 22.q.174 4 e et 5 1m, et q 173.3.0, [illegible] q.180 5 c

[illegible] meam dabo tibi. 1ª q.73.2.3 e. et 10x [illegible] 4 m, e 8 e.c: 22x q 18 3 c

N[illegible] bulaueris nobiscum Gen 3 13ª

Non uid bit me homo, et viuet. 1ª [illegible] 12..1.0, et q. [illegible] 1 c. et 2 3m, et 12x q.4.c. et 3.c. et q.93.2.0, [illegible] q 180 5.0, et q. 17 5.4 p., et 5 e. quol.2.q. 1 1 0

Non poteris videre faciem meam, 1ª q 12 4 0, et [illegible] c. et q.50 3.c.2m, et q.62 1 a.4 9 c et q. 64 1m t q 94 2.e.fi. et q. 18.4 e 0, et 22x q.5. 5.[illegible] c [illegible] 2ª q. 20 4 2m

Stabi[illegible] apertam, 1ª q 102 1.3m

Cum[illegible] transibit gloria mea 20x q 27 2 3.e

Et protegam dextera mea Gen.3.13ª. Tollamque manum ibidem.

Et videbis posteriora mea, 1ª q.12 2.c.2m, et 5.0

Cap. 34

Præcide mihi duas tabulas lapideas, s 32.6ª

Deus misericors, et multæ miserationis, s. 22.11ª

Et clemens, 22x q.157 2 2.0, et 3 c. et 4. 3m, et q 169 1.c. et 4.c.3m

Patiens. 22x q.123 2m 3 2m

Et verax, 1ª q.16 5 0, et 22x q.3 7.c. et q 93.3m 22x q 27 .0

Qui custodis misericordiam in millia, s.20.6ª

Qui reddes iniquitates patrum in filijs ac nepotibus, in tertiam, et quartam progeniē, s 20.7ª

Vt gradiaris nobiscum, 3.13ª sup.13.2ª

Noli adorare Deum alienum, s.20 4ª

Dominus zelotes, ibi.6ª

Deus Aemulator, ibid.

Cum fornicati fuerint cum dijs suis, 22x q.151.2. c.3m

Nec vxorem de filiisb eorū accipies filijs tuis, 22x q.105 4 2m

Deos conflatiles non facies tibi, s 20.2ª 3ª

Solennitatem azymorum custodies, 12 4ª

Septem diebus vesceris azymis, ibi.5ª

Ne ineas pactum cum hominib. illarum regionum 22x q 10 3 0.q.46.2 3m, et fi quol.19 q.7

Sex diebus operaberis, in die septimo cessabis arare, et metere, 2.20

Non immolabis super fermento, s.12 6ª

Primitias frugum terrę tuæ offeres, 2 22 13ª

Non coques hædum in lacte matris suæ, s. 23 11ª

Fuit ergo ibi cum Deo quadraginta dies, et quadraginta noctes, etc. s.24 5ª

Cap. 35

Sex diebus facietis opus: septimus dies erit vobis sanctus, s.20. 13ª 14ª sabbatum requies Domini. Gen.23ª

Separate apud uos primitias Domino s.22

Facias tabernaculum suum. etc. s.26 1ª

Ecce uocauit Dominus ex nomine, etc. s 3 7ª

Omnes uiri ad mulieres mente promptissima atque deuota obtulere donaria, 22x q.86 3.3m, et q 88 4 e

Ecce uocauit Dominus ex nomine Beseleel, s. 33.

Et impleuit eum spiritu Dei, sapientia, intelligentia, scientia et omni doctrina, ad excogitandū, et faciendum opus, etc s 3.2

Cap. 36

Omnis sapiens quibus Dominus dedit sapientiā, et intellectum, etc ibi

Cap. 37

Fecit autem Beseleel, et arcam, etc. 2 25 3ª

Fecit et propitiatorium, etc. ibid.

Duos etiam cherubim, etc. ibi.

Fecit et mensam de lignis Sethin, etc. fecit & candelabrum ductile ibi.

Fecit et altare thimiamatis de lignis, etc. s.20. 26

Cap. 38

Fecit et altare holocausti, etc. ibi.

Cap. 39

De hyacintho et purpura vermiculo ac bysso fecit uestes, etc. usque fi.2.28 2ª

Altare aureum, et altare æneum, s.20.26ª

Cap. 40

Locutus est ad Moysen, s.5 1

Mense primo prima die mensis eriges tabernaculum, etc. usque fi.2.26 1ª

Et assumpto vnctionis oleo unges tabernaculū cum uasis suis 22x q.102.4 9m

Vt sanctificentur, etc. s.40 5ª

Applicabisque Aaron, et filios eius, etc. vsque fi. et fecit, s.29 1ª

Altare aureum, et altare holocaustum, s.20 26

Posuit et candelabrum cum lucernis, etc. supra, 25. 7ª operuit nubes tabernaculum supra, 19.7ª

Aucto-

AVCTORITATES EX Libro Leuitici.

CAPVT I.

Vocauit Dominus Moysen. Exo 3 7a. Et loquutus est ei Dominus, Exo 6 1a
Si holocaustum fuerit eius oblatio ac de armento Masculum immaculatum offert, 12x, q. 101 3. 8m, & 5m
Sanguinem eius fundentes per altaria circuitum 11x.q.101 3.8m
Holocaustum suauem sodorē Domino, Gen.8 4m
De turturib. & pullis columbe, offeret, 12x.q.102. 3.2m, & 4m 6m, & 5m, & 3a q.37 3 4m
Retorto ad collum capite ac rupto vulneris loco, 12x.q.102 3m, & 6m

Cap. 2.

Anima cum obtulerit, &c. Gen.46 1a
Similis erit eius oblatio, funditque super eam oleum, & thus &c. vsque fi. 12x q. 101 3 12m, & 13m, & 14m
Nec quicquam mellis adolebitur in sacrificio Domini. 12x.q. 101 3 13m
In omni oblatione offeres sal. 12x.q. 102 3.q 13m & 14m

Cap. 3.

Si Hostia pacificorum fuerit eius oblatio, &c. vsq; fi 12x q.102 3 8m & 9m
Siue marem siue fœminam, 12x q. 102. 3 9m
Immaculata offeret. 12x. q. 105. 3. 7m, & 25x. q. 86 3.3m
Fundent sanguinem per circuitum altaris.s. 1.5a.
In holocaustum suauissimi odoris Domino, Gene. 8.3a. iure perpetuo, Gen. 17 7a
Omnis adeps erit Dñi 12x.q.102 3.8m, & 6.1m
Nec adipem nec sanguinē omnino comedetis. ibi.
Offerunt Domino caudam totam, 22x. q. 138 7. 13m, & q.158.1.3m

Cap. 4.

Anima quæ peccauerit, Gen.46 24
Qui peccauerit per ignorantiam, & de vniuersis mandatis Domini, &c. vsque fi. 12x, q. 101. 3 8m, & q. 105 1.9m
Immaculatum offeret Domino.s. 3.3a
Sanguinem fundet.s. 1.3a
Omnem adipem offeret Domino.s. 3.6a
Rogabitque pro eo, Sacerdos & pro peccato eius, & dimittetur ei. 11x, q 103.2.c fi.
Hauriet quoq; de sanguine vituli inferens illū in tabernaculum testimonii 12x.q 102 5.6m
Cumq; intinxerit digitū in sanguine, asperget eū septies coram Domino contra velum sanctuarii 12x.q.102 5 5m
Ponetque de sanguine eius super cornua altaris thymiamatis.s.1 4
Ponetque manum super caput Hostiæ pro peccato suo, 12x.q.102 5 2m

Cap. 5

Qui audierit uocē iurantis, &c. vsq; aia &c. 22x q 98.4 3m. Si peccauerit anima Gen 46.2a
Anima quæ tetigerit aliquid immundū, & vsque deliquit. 12x.q 102 3 4m, & 3a q.40 4.2m
Offerat agnam de gregibus siue capram.s. 3.2a
Orabit pro eo Sacerdos, & pro peccato eius s 4 4a
Offerat duos turtures, aut duos pullos columbarum s 3 5a
Retorquebit caput eius ad pennulas, &c. ibi 6a
Quicquid autem reliquum fuerit eius, faciet distillare ad fundamentum eius, s 3 4a
Non mittet in eam oleum, nec thuris aliquid imponet, quia pro peccato est, 11x q. 101 3.c.
Offeret arietem immaculatum.sup. 3.3a, loquutus est dominus ad Moysem. Exo 6.1a

Cap. 6

Offeret arietem immaculatum.s. 3 3a
Reddet omnia quæ per fraudem voluit obtinere integra, 22x. q 62 2.0, & q 79 3 2m

Et quintam insuper partem Domino, cui damnū intulit 12x.q 105 1 9m. 21x. q. 61 3.0, & 4.6
Si rem perditam inuenerit 12x.q.66 5 2m
Qui rogabit pro eo, & dimittetur ei, s.4 6a
Omne sacrificium Sacerdotum igne cremabitur, nec quisquam comedet ex eo, 12x.q.102.3.8m

Cap. 7

Sanguis eius per gyrum fundetur altaris.s. 1.3a
Sicut pro peccato offertur Hostia, ita & pro delicto, 12x q 79 1m
Offerant ex ea caudam, s, 3 8a
Offerent panes absq; fermento, & fermentatos. Exod. 12 6a Et lagana azima, ibid 5a
Cuius carnes eadem comedentur die, &c. vsq; fecerit, 11x, & q. 102.8 10a
Adipem non comedetis, nec sanguinem, s. 3.7a
Pectusculū & armus dexter erit Sacerdotis offerētis Hostiam pacificorum. 12x q. 102. 3 8m
Qui tetigerit immundum, &c. s 5.2a

Cap. 8

Loquutusque est dominus ad Moysen, Exod. 6 1a. Tolle Aaron cum filijs suis, &c. vsque fi. Exo. 29. 12 Vestiuit Pontificem. Exo 6 2a
Fudit reliquū sanguinem ad fundamēta eius.s. 3a
Posuerūt sup caput Hostiæ Aaron & filij eius.s 4
Et eandem.s. 3 9a de canistro azimorū. &c. s. 4 10. 12 6a panis absque fermento, ibi. 7a
De ostio tabernaculi non exhibitis septem dieb. quibus completur tempus consecrationis vestræ, Exo. 6 1a

Cap. 9

Vtrunq; immaculatū, s. 3 3a. Hodie n. Dominus apparebit vobis, & gloria eius. Gen. 31.2a
Reliquum fudit ad basim eius, s. 3.4a
Et caudam, s 3 9a
Pectora & armos dextros separauit Aaron, s. 7.7a
Laudauerunt Dominum, ruentes in facies suas, 22x.q. 61 3 1m, & q. 82.2.1m, & q 85.3.0, & q. 88 3.1m

Cap. 10

Pectusculum quod oblatum est & armū, &c. s. 7.

Cap. 11.

Hęc sunt animalia quę comedere debetis, &c. vsq; fi. 12x.q. 101.6 1m, &c. 2m
Qui tetigerit morticina eorum, immundus erit s 5 2a
Vsque ad vesperam, 11x.q. 102 5. 3m
Sancti estote, quoniam ego sanctus sum. 12x. q. 98 4 5 c. & q 99 1.c.

Cap. 12

Mulier si suscepto semine peperit masculum, immunda erit septem diebus. &c. vsque fi. 12x. q. 102.5 4m, & 3a.q. 37 3 c 1m, & 4.2m
Dei octaua circumcidatur infantulus, Gen 27.6a
Pullum columbæ siue turturem, s. 1.5a
Orabitq; pro ea Sacerdos, & sic mundabit, s 4 5a

Cap. 13

Loquutus est Dominus ad Moysen. Exo 6.1a
Homo in cuius carne, & cute ortus fuerit diuersus color, &c. vsq; fi 12x q 102 3 4m, & q 107 2. 4m
Vestes laneæ siue linea quæ lepram habuerit, &c. vsque. fi. 12x.q 102 5 4.

Cap. 14

Hic est ritus leprosi, quando mundandus est, &c. vsq; fi. 12x.q. 102.5 7m, & q 103.2 3m
Et duos pullos columbæ, s. 1.3a
Rogabit pro eo coram Domino.s. 4 6a
Offert agnum immaculatum.s. 3. 3a
Sicut enim pro peccato, ita & pro delicto ad sacerdotem pertinet Hostia, s.7
Si fuerit plaga lepræ in ædibus, &c. vsque fi. 12x. q. 102 3 4m

Cap. 15

Vir qui patitur fluxum seminis, immundus erit, &c. vsque fi. 12x q 102 5.4m
Qui tetigerit, &c. immundus erit, s. 5.2a. vsque ad uesperam, s. 51.2a

Sumet

Sumet duos turtures, aut duos pullos columbarum.s.2 5ª

Mulier quæ redeunte mense patitur fluxum sanguinis, &c.vsque fi. 12æ q.102 5.4m

Rogabitque pro eo coram Domino,s 4 6ª

Cap. 16

Loquere ad Aaron fratrem tuum,in omni tempore ipse ingrediatur sanctuarium, &c.vsque fin. Exod 6 1ª

Duos hircos stare faciet coram domino in ostio tabernaculi testimonij, &c. vsque fin. 12æ q. 102 5.6m

In nube [illegible] pparebo super oraculum Gene.32 2ª. Tunica linea vestietur, &c. vsque capit. Exod. 28.2ª

Orabit pro se & pro domo sua,s 4 6ª Hæc.u.vestimen a [illegible] sancta, [illegible] o.3.4, & legitimum sempiternum.Gen. [illegible] .7ª

Mense septimo decima mensis &c. erit expiatio vestri at [illegible] mundatio ab omnibus peccatis vestris. 12æ q.102 4.10m, & 5.6m q.103 1.1m, & 3. 3m,et 3ª q.76 6.c

Cap. 17

Homo quilibet qui occiderit bouem,& non obtulerit oblationem Domino sanguinis reus erit, &c sup 4.7ª

Et non [illegible] abunt, Hostias suas Dæmonibus. Exo [illegible] ª cum quibus fornicati sunt. Exo. 34. 12ª: Legitimum sempiternum Gen.17 17ª

Respondetque sacerdos sanguinem super altare Domini. s.1.3ª Et adolebit adipem sup.4 9ª in odorem [illegible] tatis Domino Gen. [illegible] ª

Qui [illegible] btulerit holocaustum vel [illegible] timam, & non adduxerit eum ad ostium tabernaculi, &c.Exo. 2 [illegible] ª

O [illegible] faciem meam contra animam illius [illegible] perdam eam Gen.42.2ª

An [illegible] nia in sanguine est, 12æ q. 102. 3.8

Contamina [illegible] erit vsque ad vesperum, s.11:ª

Cap. 18

Faci [illegible] mea, atque iudicia mea seruabitis, & [illegible] omnis in eis, 12æ q 99 1.2m

[illegible] facie [illegible] viuet in eis, 12æ q.100 12.2m

[illegible] is co tu [illegible] tus est, 22æ q.154.1.c.& 9.0

Sororem vxoris [illegible] , in pellicatum non accipies, 12æ q.10 [illegible]

Ad mulierem [illegible] pariter menstruum, non accedes, 12æ q.10 [illegible] 4m

Cum vxore p [illegible] tui non coibis, &c. Exo. 20. 20ª. Nec polues nomen Dei tui, ibi. 10ª

De [illegible] mine t [illegible] non dabis, vt consecretur idolo moloch [illegible] q 8 [illegible] 5.1m

Cum masculo non commisceberis &c 22æ q. 142. 4 [illegible] & q.154 11 12.0,& 3ª q.70 2 4m

C [illegible] non coibis,&c.vi [illegible] scelus est, [illegible] 54. [illegible] , & 12.4m

O [illegible] a,&c.peribit,&c.Gen.46 2ª

Cap. 19

T [illegible] nem vxoris patris tui non reuelabis, 8. q [illegible] 6.c.

San [illegible] ote, quia ego sanctus sum s.11 3ª

Vnu [illegible] que Patrem suum, & Matrem suam timea Exod. 20. 17ª: Sabbatha mea custodite ibi [illegible] .13ª

Nolite ad idola conuerti, ibi.4ª: Nec Deos conflatiles facietis vobis, ibi.3ª. Exod.7.1ª

Si [illegible] eritis hostiam pacificorum Domino, vt sit pl [illegible] abilis, 3ª

Eo die qu [illegible] erit immolata, comedetis eam, & die altero, &c vsque polluit, s.7. 5ª, Peribit anima illius Gen. 42 2ª

Cum meteris segetes terræ tuæ, non tondebis vsque ad solum, &c.vsq; dimittes, 22æ q. 101.1.2m

Cumque sanctificans aspersisset altare Exo. 30 3ª

Non facies [illegible] furtum. Exo.20 21ª: Non mentiemini, Exo. 23.2ª

Nec decipiet vnusquisque proximum suum, 12æ q. 85 8.0, & q 55.2.0, & q.118 8.0

Non facies calumniam, 22æ q. 68. 3.c. 1m, & q. 69 1.3.c.

Nec vt opprimes eum, 22æ q.68 18.c. & q.115.8 0

Non morabitur merces mercenarij tui apud te vsque mane, 12æ.q.105 2 5m

Non maledices surdo, 22æ q.76 3.0

Timebis Dominum Deum tuum, 12æ q 67.5.2m, & 22æ q.7 1.c.& q 19 20,& 22.2.0

Non iniustè iudicabis, 22æ q 60.2.3.0,& q.67 1.0, & 3ª q.59 1 c

Non eris criminator, 22æ q 62.2.1m,& q.73.2.2m & q.74. 1.3m,& 2.0

Nec susurro in populis, 22æ q 74.0,& q 75.1.c

Non oderis fratrem tuum.22æ q.25 6.0,& q.34 3. 4.0: Non stabis contra sanguinem proximi tui Exod 20.19ª

Sed publice argue eum, 22æ q 33.7.0, & 3ª q.35. 3 1m

Iumenta tua non facies coire, cum alterius generis animantibus, 12æ q. 102. 6m 8m quodl. 10. 11.12.0

Agrum tuum non feres diuerso semine. 12æq.102 6.3m.

Veste quæ ex duob. texta est, non indueritis, 12. q.102 6 6m

Homo si dormierit cum muliere coitu seminis, quæ sit ancilla, &c.vsque non morientur ibid.

Orabitque pro eo Sacerdos,&c.vsque,et dimittetur peccatum, s.4 6ª

Cum ingressi fueritis terram, et plantaueritis ligna pomifera, auferetis præputia eorum, &c. vsque proferunt, 12æ q.102 6 5m

Non comedetis carnem cum sanguine, s.3

Non augurabimini 12æ q.100 11.c.& 22æ q.95. 3. c.et 7.0

Non obseruabitis somnia, 12æ q.100. 11.c. & 22æ q 95 6.0

Super mortuo non incidetis carnes vestras, 22æ q.62 0.2.0

Neque figuras aliquas, aut stigmata facietis vobis, 22æ q 94.2.1m

Non declinetis ad magos nec ab ariolis aliquid sciscitemini, 12æ q.100.11.c.22æ q 95 2

Coram cano.capite non consurge, et honora personam senis, 12æ q.100.11.c.fi.& 22æ q 63 3.

Si habitauerit aduena in terra vestra, &c. vsque Aegypti, 12æ q.104.4 0,& q.105.3 0

Custodite omnia præcepta mea, et vniuersa iudicia, et facite ea.s.18.2ª

Cap. 20

Si qs dederit de semine suo Moloch.&c.sup.18.7ª

Anima quæ declinauerit ad magos, et ariolos, &c. 19 Interficiam illam Gen 46 2ª

Sanctificamini, et estote sancti, quia et ego Sanctus sum, s.11.3ª

Custodite præcepta mea,&c.s.18 2ª

Qui maledixerit Patri suo aut matri morte morietur, Exod 20 18ª. Si mechatus quis fuisset, &c. ibid.20ª

Qui dormierit cum masculo, sup.ibi 8ª

Qui cum iumento, et pecore coiert,&c.ibi 9ª

Qui coierit cum muliere in fluxu menstruo, et 32

Qui separaui uos a ceteris populis, 12æ q.36 3.2m et 3m

Separate ergo, et vos iumentum mundum de immundo, etc.sup.11.1ª

Vir siue mulier in quibus phitonicus vel diuinationis spiritus fuerit morte morietur, 1. Reg. 28 3ª

Cap. 21

Ne contaminetur sacerdos in moribus, etc. vsque fi. 12æ q 102 6.11m

Sancti erunt Deo suo, s.11.3ª

Filia sacerdotis, si deprehensa fuerit in stupro, etc. 3ª q 29 1 4m

Pontifex,

Pontifex, ideſt ſacerdos maximus, &c. vſque, qui ſanctifico eum, 12æ q.102 6.11m

Homine de ſemine tuo per familias, qui habuerit maculam, &c. vſque fi. 12æ q.102.5.36 t.c.

Cap. 22.

Homo de ſemine Aaron qui fuerit leproſus, aut patiens fluxum ſeminis, &c. vſque cibus illius eſt, ibid.

Qui tetigerit immundum, &c. 5 5 vſq; ad veſperam, s. 11.2a Vſque ad veſperum, ibid.

Morticinum & captum a beſtia non comedent, 12æ q.102.6.1m, & 2m

Addit quintam partem cum eo quod comedit, & dabit ſacerdoti, s. 6. 3a. Ego dominus qui ſanctifico eos.

Quicunque obtulerit in holocauſtum, illud erit maſculum, s. 1

Sine macula cuncta offerent, s. 3. 3a. Erunt ſeptem diebus ſub ubere matris ſuæ, &c. Ex. 22. 15a

Non immolabuntur vna die mater cum fœtibus ſuis, 12æ q.102.0.1m, & 2m

Si immolaueritis hoſtiam pro gratiarum actione, &c. vſq; alterius diei, s. 7. 5a

Cuſtodite mandata, &c. s. 18 19a

Cap. 23.

Hæ ſunt feriæ Domini quas vocabitis ſanctas &c. vſq; fi. 12æ q. 102 4 10m, & q. 103. 3. 4m

Sex diebus facietis opus. Exo. 20. 14a Dies ſeptimus, quia ſabbathum requieſcet, vocabitur ſanctus. Ibid. 13a

Menſe primo 15. die mēſis ad veſperum phaſe Domini eſt. Exo. 12 1a. Et quintadecima die ſolemnitas domini eſt Ibi. 4a

Septem diebus azima comederis. Ibid. 6a

Feretis primitias, & . Exo. 22. 13a

Cedetur agnus immaculatus. s. 3 3a

Non ſecabitis eam vſq; ad ſolum &c. s. 19 7a

Die decimo menſis ſeptimi dies expiationum erit celeberrimus, &c. s. 16. 5a

Omnis anima &c peribit &c. Gen. 46. 2a

Sabbathum requietionis eſt. Gen. 29

A quinto decimo die menſis huius ſeptimi feriæ tabernaculorum, ſeptē dieb. Domino, &c. 12æ. q. 102. 4. 10m, & q. 103. 3. 4m

Dies primus vocabitur celeberrimus atque ſanctiſſimus. s. 1a

Dies octauus erit celeberrimus, atq; ſanctiſſimus 12æ q. 101. 6. 1m, & 3a q. 70. 3 3m

Sumetis die primo fructus arboris pulcherrimæ ſpatulaſq; palmarum, & ramos ligni denſarum frondium &c. 12æ q. 102 q. 4 10m fi.

Cap. 24.

Qui blaſphemauerit nomini Domini morte morietur, 22æ q. 110 11.c, & 12æ q. 13. n, & 3a q. 80. 3. c

Qui percuſſerit & occiderit hominem morte morietur, Exod. 20 19a

Qui irrogauerit maculā, ſicut fecit fiet ei, fracturā p fractura, &c. vſque cogetur, 12æ q. 105 2. 10m

Aequum iudicium ſit inter vos, &c s. 19.

Cap. 25.

Sabbathizetis ſabbathum Domino, Exo. 20. 13a Sex annis ſeres agrum tuum, ſeptimo autem anno erit Sabbathum, &c. Exo. 23. 5a

Anno iubilei redient oēs ad poſſeſſiones ſuas, &c.

Timeat vnuſquiſque Deum ſuum &c 19. 15a fi. 12æ q. 105. 2. 3m

Facite præcepta mea & iudicia cuſtodite. s. 18. 1a

Dabo benedictionem meam vobis annis ſex. Gen. 2. 35a

Terra non vendetur in perpetuum, &c. vſque vendetur, 12æ q. 105. 2. c. 3m, & 22æ q. 66. 2. 6

Pecuniam tuam non dabis ei ad vſurā 12æ q. 105. 3 3m, & 22æ q 78 1 n.

Computabuntur fructus ex eo tempore quo vendidit, & quod reliquum eſt reddet emptori, ſicque recipiet poſſeſſionem ſuam, 22æ. q 78. 1 6m

Si paupertate compulſus vendiderit te tibi frater tuus, non eū opprimes ſeruitute famulorū, &c. 12æ q 105. 4. 1m 4m s. q. 14 3 1.

Cap. 26

Non facietis vobis idolum, & ſculptile &c. Exod. 20 3a. Cuſtodite Sabbatha mea. Ibid. 13a

Si in præceptis meis ambulaueritis, &c vſque. fi. 12æ q. 91. 5. c, & q. 99 6. 0, & q. 104 s. 1m, & quæſt. 107 1. 2m

Non abijciet vos aīa mea 1a q. 3 7. 1m, & q 19 11. 0

Vos eritis populus meus Exo. 19. 3a. Ponam faciē meam contra nos Gen. 3. 14a

Cap. 27

Animal quod immolari poteſt Domino, ſiquis vouerit, mutari non poteſt 22æ q. 88 10 1m

Primogenita Domini ſunt Exo. 13. 2a omnes decimæ Domini ſunt. Exo. 22. 12a

Ex libro numeri.

Cap. 1

Tollite ſummam vniuerſæ congregationis filiorū Iſrael, &c. vſque fi. 12æ q. 108 4 1m

Meum eſt omne primogenitum Exo. 13. 2a

Cap. 2

Ad orientem 22æ q. 84 3. 5m

Cap. 4

Pollutusque eſt Leui. 5. 2a

Cap. 5

Eijciant de caſtris omnem leproſum & qui ſemine fluit, pollutuſq; eſt ſuper mortuum Leu. 5 2a

Reddent ipſum caput Leu. 6 2a et quintam partem deſuper ei in quem peccauerit ibi. 3a

Si autem non fuerit qui recipiat dabunt Domino, & erit ſacerdotis. 22æ q. 62 5 3m

Omnes primitiæ quas offerunt filij Iſrael, ad ſacerdotem pertinebunt, Exo. 22. 13a

Vir cuius vxor errauerit, maritumque contemnens dormierit cum altero viro, &c. vſq; fi. 12æ q. 105 4. 9m, & 22æ q. 154 6 2m

Non fundet ſuper eam oleum, nec imponet thus, quia ſacrificium, Zelotypiæ eſt & oblatio inueſtigans adulterium 12æ q. 105 4 9m, & q. 102. 3. 14m

Det te dominus in maledictionem, &c. Gen. 3. 22a

Putreſcat femur tuum, & tumens vterus tuus dirumpatur, 12æ q. 105. 2 3m

Cap. 6

Vir ſiue mulier cum fecerit votum vt ſanctificetur & voluerit ſe domino conſecrare, &c. vſque fin. 12æ q. 186 6

Offeret duos turtures vel duos pullos columbæ Leu. 5 7a de pcabit p eo, qa peccauit. Leu. 4. 4a

Deus cuſtodiat te. 1a q. 113. 1. 2m

Oſtendat dominus faciem ſuam tibi. Gen. 3. 14a

Moyſes vnxit, & ſanctificauit tabernaculum cum oib. vaſis ſuis, altare, & oia vaſa eius Ex. 30. 4a

Cap. 7

Capita familiarum 12æ q 84 §3. 4. 0, & 3a. q. 8. 1. c

Cap. 10

Capita multitudinis. 7.

Cap. 11

Erat autem manna quaſi ſemen coriandri, &c. vſq; pariter & man. Exod. 16 3a. Deſcendam. Gen. 3 15a

Congrega mihi ſeptuaginta viros de ſenioribus Iſrael, quos tu noſti qui ſenes populi ſunt, ac magiſt. Exo. 18. 3a

Auferam de ſpiritu tuo, & tradam eis, 1a q. 36. 8. 3m. s. q. 37. 1. 2

Qui in medio veſtri eſt, 22æ q. 188. 8 2m

Cap. 12

Si quis fuerit inter vos propheta domini, in viſione apparebo ei, vel per ſomnium loquar ad eum. 1a q. 12. 11. 1m, & 12æ q. 173. 3. 1m, & q. 174. 1 3m, & 3 0

Vt non talis ſeruus meus Moyſes, 12æ q. 74. 4. 0, & 1. q 7 8. 1m

Ore ad os loquar ei, Gen. 3. 14ª
Erat enim. Moyses vir mitissimus, super omnes homines qui morabantur in terra, 22ª q. 157 4ª. 5

Cap. 13

Loquutus est Dominus ad Moysen. Exo. 6. 1ª. 9
Reuera fluit lacte, & melle Exo. 3. 4ª

Cap. 15

Separabitis primitias domino Exo. 22. 13ª. Anima peribit, Gen. 46. 2ª
Si per ignorantiam pr[æ]terieritis quicquam &c. vsque ignorantes. Leu. 4 3ª. Rogabit pro eis sacerdos &c. ibi 4ª
Colligentem ligna sabbatho, obtuerunt lapidib. ex præcepto Dei, 12ª q. 105. 9ᵐ
Faciant sibi fimbrias per angulos quatuor palliorum, & c. 6. 22ª q. 102. 6 7ᵐ

Cap. 16

Apparuit cunctis gloria Domini Gen. 32. 2ª. Fortissime deus Exo. 20 5ª
Dirupta est terra sub pedibus eorum, &c. 22ª q. 39. 2. 0

Cap. 17

Cumque oriretur sedi io. 22ª q 42. 0
Inuenit germinasse virgam Aaron. 1ª q 69 2. 0

Cap. 18

Tu & filij tui & domus patris tui tecum, portabitis iniquitatem sanctua ij &c 12ª q. 81. 1. 2ᵐ
Cum acceperitis à filiis Israel decimas quas dedi vobis, primitias eorum offerte Domino, idest decimam partem decimæ, 21ª q 87. 1. 4ᵐ

Cap. 19

Præcipe filijs Israel vt adducant ad te vaccam rufam &c. vsque fi. 12ª q 102. 5. 4ᵐ
[illegible] que erit vsque ad vesperum. Leui. [illegible]
Vas [illegible] habuerit operculum, nec ligaturam [illegible] undum erit, 12ª q. 102. 5. 4ᵐ

Cap. 20

S[illegible] s. 6. 17. 1ª
Lo[illegible] tra coram eis, & illa dabit aquas [illegible]
Egr[illegible] us est infinita multitudine. s. 7. 2ª
Incredulus fuit [illegible] eo, Gen. 3. 4ª

Cap. 21

[illegible] serpentem æne[illegible], & pone eum pro signo, &c. [illegible] sanabantur. Quol. 4. q. 12. 1 13ᵐ
[illegible] e cœpit popul[illegible] itineris, ac laboris Matth. 16. 3ª

Cap. 22

[illegible] it Deus ad Balaam, 12ª q. 172 6. c. & 1ᵐ
A[illegible] uit que dominus os asinæ, & lo. uta est, &c. 12ª q. 165. 2 4ᵐ

Cap. 23

[illegible] rit illi Deus Gen. 3. 13ª. Et posuit verbum [illegible] n ore eius sup. 22. 1ª
[illegible] Deus quasi homo vt mentiatur, Quolibe[illegible] 17. 1ᵐ
N[illegible] s hominis, vt mutetur, 1ª q 19. 7 2ᵐ

Cap. 24

Qua[illegible] ra tabernacula tua Iacob, & tentoria [illegible] 12ª q. 105. 1. c

Cap. 25

P[illegible] fodit ambos, s. virum & mulierem in loc[illegible] ibus, 22ª q. 60. 6. 2ᵐ
Qua[illegible] meo commotus est, Exo. 20. 5ª

Cap. 26

Numerate o[illegible] rum summam filiorum Israel, &c. vsque [illegible] 1ª
In seditione Chore. s. 16. 17. 1ª

Cap. 27

Homo cum mortuus fuerit absque filio, ad filiam eius tra[illegible] hæreditas, &c. vsque sicut, 22ª q. 105. 2. 2ᵐ

Cap. 28

Ola immaculata offeretis domino, Leu. 3. 3ª
Hæc sunt sacrificia, quæ offerre debetis, &c. vsque scap 29 Leu. 23. 2ª

Agnos duos quotidie in holocaustum sempiternum, vnum offeretis mane, & alterum ad vesperã, &c. vsq; die, 12ª q. 102. 4 10ᵐ, & 3ª q. 23. 3 3ᵐ
Mense primo quarta decima die mensis phase domini erit, Exo 12. 2ª
Et quinta decima die solennitatis, ibi. 5ª septem diebus vescentur azimis. ibi. 7ª omne opus seruile non facietis ex eo, Exo. 20. 14ª

Cap. 30

Si quis virorum votum Domino vouerit, &c. vsq; implebit. 22ª q. 88 3. 0, & q. 189. 3. c. quol. 9. & 10. q. 5 3. c
Mulier si quippiam vouerit, &c. vsque si 22ª q. 88. 8. 0, & 9 c 2ᵐ, & q. 189 50 3ᵐ, & q. 189 5. 0

Cap. 31

Vlciscere prius filios Israel de Madianitis, 22ª q. 108 1. 0, & c, & q. 158. 1. c. 3ᵐ, & 2. c. b, & 3. b. & 3ª q. 13. 9. c

Cap. 32

Erat illis in iumentis infinita substantia. s. 20. 6ª
Ipsi impleuerunt voluntatẽ meam, 1ª q. 18 5. c. 3ᵐ

Cap. 35

Si quis ferro percusserit, & mortuus fuerit, &c. vsq; reus erit, Exo. 20 19ª
Cognatus occisi statim vt inuenerit homicidam interficiet, s. 31
Homicida a casu maneat in ciuitate confugij, vsquequo sacerdos magnus qui oleo sancto vnct° est moriat, 3ª q. 46 5. c. 6. & 12ª q. 105. 2. 10ᵐ

Cap. 36

Vt filiab. Salphaar dares possessionem debitam patri, 1ª q. 21. 1. 3ᵐ
Omnes viri inducent vxores de tribu & cognatione sua, & cunctæ fœminæ, &c. vsque separatæ sunt, 12ª q. 105. 2. 2ᵐ, & 4. c 3. 0. q. 2. ar. 1. 4. 3. 4ᵐ, & 3ª q. 31. 2. 2ᵐ

Ex libro Deuteronomij.

Cap. 1

Loquutus est dominus, Exo. 6 1ª. Iurauit domin°, Genc. 22. 7ª
Deus addat ad hunc numerum multa millia, 1ª. q. 23 7. 1ᵐ
Date ex vobis viros sapientes, & gnaros quorum conuersatio sit pura, &c. Exo. 18. 3ª
Quod iustum est iudicate, Leu. 19. 6ª.
Nec accipietis cuiusquã personam, 2ª q 23. 5. 3ᵐ, & 12ª q. 97 4 2ᵐ, & q 98 4. 2ᵐ, & q 106. 3. 2ᵐ, & 22ª q 63. 0. quol 4 q 8 4. c. & q. 6. c. & 8. 6. c. 6. & 9. & 10. q 42 1. 0
Portauit te Deus, ut solet homo gestare paruulũ filium suum in omni uia, per quam ambulastis, Exod. 19. 2ª

Cap. 2

Dominus iurauerat, Gen 22 7ª
Cuius manus fuit aduersus eos, Gen. 3 14ª
Interfectis habitatoribus uiis, ac mulieribus, & paruulis, Geu. 6 6ª

Cap. 3

Neque est alius Deus in cęlo uel in terra, inf. 6

Cap. 4

Et nunc Israel audi præcepta, & iudicia, quæ doceo te, Leu. 18. 1ª. Vt faciens ea uiues. ibi. 2ª. Vt ingredi ens possidras &c. Leu. 26. 2ª
Non addetis ad uerbum quod loquor uobis, nec auferetis ex eo. 3ª q. 60 8 1ᵐ
Hæc est enim uestra sapientia & intellectus, &c. 1ª. q 1. 6. 0, & 12ª q. 100 7 b, & c.
Quę est alia gens sic inclyta quæ habeat ceremonias atque iudicia & uniuersalem legem? 12ª q. 98 4. 0, & 5. c
Et disat timere me, Leu. 19 15ª
Ne faciatis aliquã imaginẽ &c. Exo. 20 3ª Ne forte eleuatis ad cœlum, &c. usque colas. ibid. 4ª
Non est a[illegible] s præter unum. Infra 6. 3ª. Dilexit fratres tuos, infra 7. 2ª

Deus

Deus in virtute sua magna 1ª. q.28.1.1m, & 11x. q.61.5.0.quol.4.q 2.1.0.

Cap. 5

Audi Israel ceremonias atque iudicia.s.4.4

Ego sequester & medius fui inter Deû & vos. 3ª. q.11.1.c,1m,& 4.0. & q.16.1.0 & q.2.3.c

Non habebis Deos alienos. Exo.20.2ª.Non facies tibi sculptile Ibi. 3ª. Non adorabis ea , & non coles,Ibi 4ª

Non declinabitis ad dextram neq; ad sinistram: sed per viam quam præcepit Dominus. 12x.q. 102.4 c.

Cap. 6

Hæc sunt precepta & cæremoniæ atque iudicia, quæ mandauit Dominus con.4.4.

Deus vnus est. 1ª.q.11.3.4.0.& q.103.3.& q.23.3. .c. & q.30.1.3m,& q.39.3.c

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine sua.22x.q.44 4.5.0

Erunt verba hæc,&c.in corde tuo,&c. sedens,&c. ambulans,&c.dormiens,atque consurgens liga bis ea,&c. 12x.q.102.6 6m,& 22x. q.16 2.c.4m

Ac per nomen illius iurabis.12x.q. 107. 2.c.2m,& , q.108.3.1m.22x.q.89 5 6 0.& 3.c

Non ibitis post deos alienos &c. Ex. 20 1ª. 3ª.4ª. Deus est æmulator,Ibi.6ª

Non tentabis Dominum Deum tuum. 1ª.q.112.2. c.& 22x. 1.53.4.1m,& 3. 3m.&,q.97.2.2.0,& 3ª. q.41.4.1m, & 2m

Cap. 7

Te elegit Dominus Deus tuus. 3ª.q.18 4.1m, & 1m

Dilexit vos dominus 1ª.q.23 4 0, & q.24 1.c

Custodite ergo præcepta & ceremonias atque iudicia,&c. s.4 4ª

Si post quam audieris hæc iudicia,custodieris ea, & feceris,custodiet dominus &c. vsq; ß leu. 26. 2ª. Benedicetq; fructui vētris tui,&c.Gen.c.31ª

Non concupisces argentum & aurum, de quib. facta sunt &c.vsque tuam, 12x.q.102.2m

Ne sias anathema sicut illud est Num. 21.2ª

Cap. 8

Omne mandatum,quod ego præcipio &c.vt possitis viuere &c. vsque ß. leu.26 2ª

Vt tentaret te. Gen.22.1ª. Dedit tibi cibum manna.Exod 16 3ª

Ne negligas mandata eius atque iudicia & ceremonias .&c. s.4 4ª. secutus fueris Deos alienos &c. Exo.20.2ª.4ª

Cap. 10

Dabo tibi duas tabulas lapideas , Exo.31. 6ª. Et scribam in tabula,&c. Ibi.7ª

Faciesque arcam ligneam. Exod.25 3ª. De medio ignis. Exod.3 1ª

Ego autem steti in monte sicut prius . 40 diebus, ac noctibus Exo. 24.5ª

Et diligas eum,&c.s.6 3ª

Custodias mandata domini,&c. s.4.4ª

Patribus tuis conglutinatus est Dominus . 1ª. q. 20 1 3m,& q.60.3 2m,& 12x q 25 2.2m,& q.27. 2 2m,& q.35.1.2 m,& q.66 6 c

Et amauit eos.s.7.2ª. Elegitque semē eorum, &c. s.7 2ª

Et dominus dominantium . 1ª.q.13 7 5m,& 3ª.q. 35 5.c.quol.1.2.c.& quol.9 4.1m

Qui personam non accipit 1ª.q.23 5.1m,& q.65.2. 3m. & 12x.q.98.4.2m. q.106.3.1m,& 22x.q.63. 1.3m

Ipsi adhærebis.12x.q.98 5 2m, & 22x.q.17.6.3m, q.30.4 0,& q.156.1.c.

Iurabis in nomine ipsius.s.6 3ª

Cap. 11

Ama Dominum Deum tuum.s 6 3ª

Et obserua precepta eius & ceremonias, iudicia atque mandata omni tempore. s 4 4ª

Robustam manum, extentumque brachium Gen. 3.14ª. Ex.20 3ª

Adherentes ei,s.10 16ª

Cap. 12

Vt esset nomen meum ibi.12x.q.102 4 1m

Mundum idest integrum,& sine macula qui offerri licet. Leuit.3.3ª. quem super terram quasi aquam effundes. Ibi.1.2ª

Nō poteris comedere i oppidis tuis decimas,&c. primogenita,&c. & omnia quæ voueris, & spōte offerre volueris, & primitias , &c. 22x.q.87. 1. 4m

Caue ne derelinquas Leuitam in omni tempore, 22x.quæst 32.3.4m

Non facies similiter Domino Deo tuo.22x.quæstione.84 3.0

Nec addas quicquam,nec minuas,s.11.4.2ª.

Cap. 13

Si surrexerit in medio tui prophetes , &c. vsq; ß. 12x. q.100 5 53m,& 12.c

Diligatis eum in toto,&c.s 6

Ipsi seruietis.Ex.20.4ª & ipsi adherebit.s.10.6ª

Cap. 14

Te elegit,s 7 1ª

Vt sis ei in populum peculiarem Exod.19.5ª Hoc est animal,quod comedere debetis,&c.vsque pe regrino.Leuitic.11.prima

Non coques hædum in lacte matris suæ.Exod.23. 11ª decimam partem separabis &c.Exo.21 12ª

Et comedes eam in cōspectu Domini Dei tui,&c. s.12. 3ª. Vt in eo nomen Domini inuocetur, s.12.1ª

Ne derelinquas Leuitam, s.12 4ª

Anno tertio separabis aliam decimam, &c. vsque ß.22x. q.87.1.4m

Cap. 15

Septimo anno facies remissionem, &c. vsq; potestatem,12x.q. 105 2 4m

Et omnino indigens & mendicus non erit inter eos,22x.q.117 5 2m

Fenerabis gentibus multis. 22x.q 78.1 2m

Si vnus de fratribus tuis,&c. ad paupertatem deuenit,&c.12x.q.105 2.4m

Cum tibi venditus fuerit frater tuus.&c. Ibidem.

In conspectu Domini comedes ea,&c.s.12.4

Cap. 16

Vt inhabitet nomen eius ibi,s.12.1ª

Septem diebus comedes azima Exo. 5ª. Solemnitatem tabernaculorum Ibi.12ª.

Benedicet tibi dominus.Gen.1 31.Vt vindicet populo iusto iudicio,Leu.19 6ª

Non accipias personam,s.1. 5ª

Iuste quod iustum est exequeris . 22x. quęstione 100.9 primum.

Non plantabis lucum & omnem arborem iuxta altare.12x.q.102 4. 7m

Non facies tibi neque constitues statuā Ex.20.3ª

Non immolabis &c.in quo est macula aut quippiā vitij.Leu.3.3ª

Cap. 17

Seruiant diis alienis Exo.7. 1ª.Et adorent eos Ibi. 20 4ª. Rem sceleratissimam perpetrarunt Ibi. 32. 6ª

In ore duorum, vel trium testium peribit, qui interficietur.infra,19 4ª.

Si difficile & ambiguum apud te iudicium esse perspexeris,&c.venies'que ad sacerdotes,&c.12x. quęst. 105 2.7m & 22x, 67.2.1m

Non declinabis ad dexteram, neque ad sinistram. s. 5 4ª

Constitues regem quem Dominus elegerit de numero fratrum tuorum. 12x.q.105 1 0

Rex non multiplicabit sibi equos , &c. 12x. quæstione. 105 .1.0

Non habebit vxores plurimas , quę alliciant animum eius,12x.q 105.2.2m

Non argēti & auri immensa pondera 12x.q. 108.

Cap. 18

Qui offerunt Victimas dabunt sacerdote armum, ac

ac ventriculum Leu 7 [illegible]
Nec inueniatur in te qui lustret filium suum, aut filiam ducens per ignem 12æ.q.100 11.0
Aut qui Ariolos [illegible] Leu 19 32ª. Aut obseruet somnia Ibi. 29ª. Aut auguria Ibi.28ª

Cap. 19.

Tres ciuitates separabis tibi in medio terræ, &c. [illegible] possit euadere. Num. 35.3ª
Qui non est reus mortis, 22æ q 64.8.0
[illegible] eas Dominum Deum tuum.13ª
In ore duorum vel [illegible] testium, stabit omne verbum, 12æ q.105.2 8m & 22æ, q 70 2 0
Si steterit [illegible] testis mendax contra hominem, &c. [illegible] ei sicut fratri suo facere cogitauit, &c. vsque fi.2 2ª, & 21æ q.46 4 o.quol.10, & 11.q.13 0

Cap. 20

Qui ædificat domum, vadat & reuertatur, &c. 12æ [illegible] 105 3 [illegible]m 6m
S[illegible] accesseris ad expugnandam ciuitatem, offeres ei primum pacem, &c. 12æ quæst. 105 3 4m
Non [illegible] arbores, de quibus vesci potest, &c. [illegible] que fi.12æ q 105 3 4m
[illegible] e [illegible] h[illegible] 22æ q.40.1.0, & quæst.42.1.3m, q.42 2.1m, & q.66 8 1m

Cap. 21

Quando inuentum fuerit cadauer occisi, & ignorabitur [illegible] reus egredientur maiores &c. vsque Dominus, 12æ q.105 2 12m
Si [illegible] videris in medio captiuorum mulierem pulchram &c. [illegible] cæsariem, &c. vsque humiliasti eam, 12æ q.105 4 6m, & 1ª.q.11.2m 5.q 59.1.2
Da[illegible] primogenito de de his, quæ habuerit cuncta dupl[illegible] 12æ q.105 1.3m, & 22æ q.87.1.3m
Si genuerit homo filium proteruum, contumacem, etc. [illegible] emescat, 12æ quæst. 105.2.9m 4.5m
M[illegible] Deo est qui pendet in ligno, 3ª quæst. 40 4 3

Cap. 22

Non [illegible] etur mulier veste virili, nec econuerso, [illegible] 6 6m & 22æ q.169 2.3m
Si [illegible] nerus, & matrem, pullis vel nuis de [illegible] &c. 12æ q.102. 6. 8m, & [illegible]
[illegible] ses vineam tuam altera semine. Leui. 19. [illegible] Non induere vestimento, quod ex lana lino contextum est Ibi. 13ª
[illegible] s in boue simul & asino, 12æ.q.105 6 9m
[illegible] os facies in fimbriis per quatuor Angulos [illegible]
S[illegible] a virginitas, &c. lapidibus [illegible] &c. 3ª q.29 1 4m
[illegible] nomen pessimum super virginem, 12æ [illegible] 4.[illegible]m
S[illegible] cum vxore alterius vterque mo[illegible] 10ª
S[illegible] pererit vir puellam, &c. & nullus af[illegible] cam, 12æ q 105 2 9m
S[illegible] puellam virginem quæ non habet [illegible] &c. dabit patri quinquaginta siclos, &c. [illegible] 4 6 3m
S[illegible] vir vxorem suam, &c. s q 67.6.c

Cap. 23

N[illegible] bit eunuchus, attritis vel amputatis te[illegible] ecclesiam Domini, [illegible]
[illegible] manz[illegible] t, hoc est de scorto natus, [illegible] Domini vsque ad decimam generationem [illegible] d. Et 3 q.39 5 c
Ammon[illegible] Moabites etiam post decimam generationem non intrabunt Ecclesiam Domini in æternum [illegible] q.105 3.1m, c
Eo quod dilegeret te 7.7ª
Non facies cum eis pacem, nec quæras eis bona in sempiternum, 12æ q 40 1.0
Non abominaberis Idumæum, &c. nec Aegyptium, &c. qui nati fuerint ex eis. In tertia generatione intrabunt in ecclesiã domini, 12æ q 105 3.c.1m
Si fuerit inter vos homo, qui nocturno pollutus sit somnio, egredietur extra castra leu. 15 1ª
Non reuertetur priusque ad vesperam lauetur et prius solis occubitũ reuertẽt in castra leu.11 3ª
Habebis locum extra castra ad quem egrediaris ad requisita naturæ, gerens pasillum in balteo, &c. 12æ q.102 6 10m
Non trades seruum domino suo, qui ad te confugerit, 12æ q.105 4 2m
Nõ offeres mercedem prostibuli, 12æ q.103.3 7m & 21æ q 32 7 2m.et 85.3.1m
Nec precium canis, 12æ q.102.5 7.et 22æ q.86.3.2m
Ingressus vineam proximi tui, comede vuas quantum tibi placuerit, foras autem non efferas tecum, 12æ q.105 2.c 1m
Si intraueris segetem amici tui, franges spicas, et manu conteres falce autem non metes, 22æ q. 62.2 4m, et 4.0

Cap. 24

Si acceperit homo vxorem, &c. scribet libellum repudii, &c. 12æ q 105 4 8.et 107 2 2m
Non accipies loco pignoris inferiorem, et superiorem molam, 12æ q.105 1 4m

Cap. 25

Non ligabis os bouis terentis in area fruges tuas, 12æ q 102.6 8
Non habebis in sacculo diuersa pondera maius et minus, &c. 12æ q.105 2.c
Pro mensura delicti erit et plagarum modus, 1.q. 3.3.c.et q 25 1.2

Cap. 26

Infinitæ multitudinis, 1.20 2ª
Cum compleueris decimam cunctarum frugum tuarum, anno decimarum tertio, etc. 1.14 6ª
Custodias ceremonias illius, et mandata atque iudicia, s.5.1ª
Te elegit Deus, s 7.2ª

Cap. 28

Si audieris vocem domini Dei tui, etc. faciet te excellentiorem cunctis gentibus, et c.fi. Leu. 26.2ª
Suscitabit te dominus sibi in populum sanctum Exo. 19.3ª
Fœnerabis cunctis gentib. s 15 3ª
Non declinaueris ab eis ad dexteram, nec ad sinistram, s.15.4ª
Facias omnia mandata eius et ceremonias, s.4 4ª

Cap. 30

Benedicens tibi Gen 1.31ª. Circuncidet dominus Deus tuus cor tuum. Ibidem 4ª vt diligas dominum, etc. sup 6 3ª
Custodi præcepta et ceremonias, s.4 4ª
Adoraueris deos alienos, et seruieris eis Ex.20.4ª
Et illi adhæreas, s.10
Ipse enim est vita tua, 12æ q.110.1 2m, et 22æ q. 22.2.2m

Cap. 32

Audite cœli quæ loquor, 1ª q.68.4 c, et q 64.1.c.fi.
Dei perfecta sunt opera, 12æ q 98.7 1m, et 22æ q. 271 4 1m
Et absque ulla iniquitate, 1ª q.25.3.1m, et q 63.1. c, et 12æ q.6 .2.c.2m quol.5 q.2 0
Iustus, 1ª q.21 1.0
Nunquid non ipse est pater tuus, 1ª q 33 3.c
Pars autem domini populus eius Exo.19 3ª
Vt sugeret mel de petra, 1ª q.102.1.4m
Dereliquit Deum, etc. 1ª q.3 1 5m
Videte quod ego sim solus, 1ª q 31.0
Et non sit alius Deus præter me, s 6 3ª
Ego occidam, &c. 1ª q 49 2.c
Viuo ego in æternum, 1ª q.18 3.0

Cap 33

In dextera eius ignea lex, 12æ q.105.4 6m
Dilexit populo, s 7 2ª
Qui dixerit patri suo et matri suæ, nescio uos, 22æ quæst.101.4.1m
De pomis collium æternorum, 1ª q.10 5.c

Non

Non est alius vt Deus est, 5 6. 3ª
Ascensor cęli auxiliator tuus, 3ª q. 57 2 1m

Cap. 34

Hæc est terra pro qua iuraui Gen 22 7ª
Et non surrexit propheta vltra in Israel sic Moyses. Num. 11. 2ª quem nosset dominus facie ad faciem. Gen. 3. 14ª

Ex Libro Iosue.

Cap. 1

Confortare, & esto rob. 22æ q. 100. 11. 3ª, & 2. 2. q. 140 1.0
Non dimittam, nec derelinquam te, 1ª q. 9. 1. 3m, & q. 115 6.0
Non declinas ab ea. &c. 12æ q. 1 02 4 6m, co 2

Cap. 2

Innoxij erimus a iuramento hic quo adiurasti nos, 22æ q. 40 3.0, & q. 71. 3 3m

Cap. 5

Populus qui natus est in deserto p 40. annos, &c. incircunc. fuit, &c 3ª q 70. 4 3m
Sum princeps exercitus domini, 1ª q. 113. 3.c

Cap. 6

Rahab verò meretricem, &c. 12æ q. 105. 3. c. 1m

Cap. 8

Pone insidias vrbi, 22æ q. 40 3.0, & q. 71. 3. 3m. Ne timeas neque formides sup. 1. 2ª
Prædam verò, & omnia animantia diripietis vobis, 22æ q 66 8. 1m
Iosue & omnis Israel simulantes metum, & fu. 22æ q. 111 1.0

Cap. 10

Dixitq; Iosue, &c. sol cont. Gabron nō mouearis & luna, &c. 22æ q. 174. 4. 4m
Nolite timere, neque paueatis, sup. 1. 2ª

Cap. 11

Ne timeas eos sup. 1. 2ª
Omnemque prædam. c. 3. 8. 2ª

Cap. 18

Coram Domino Deo vestro mittam hic vobis sortem, 22æ q. 95. 38. c. quol. 12. 36.0

Cap. 19

Egressa est sors secunda, 5. 18. 1ª

Cap. 21

Egressa est sors, 5. 18. 1ª

Cap. 22

Diuidite prędam hostium cum fratribus vestris, 3 8 2ª
Cur reliquistis dominum, 1ª q. 3. 1. 5m
Extruamus nobis altare. e, 12æ q. 102. 4. 7m, & 3ª q. 83. 3. 5m

Cap. 24

Absit a nobis vt relinquamus dominum, 5. 22. 2ª
Custodiuit nos Deus in omni via, 1ª q. 113. 1. 2m

Ex Libro Iudicum.

Cap. 2

Cum quæ Dominus iudices suscitaret, 12æ q. 105. 1 1m
In diebus eorum flectebatur misericordia, 12æ q. 89 6 3m
Hæ sunt gentes quas Dominus dereliquit, ut erudiret in eis Israelem, &c. 22æ q. 11. 3. 2m, & 3ª q. 6 3 0
Qui suscitauit eis saluatorem, e, 5 2. 1ª
Vtraque manu pro dextra utebatur, 12æ. q. 102. q. 6m co. 2

Cap. 6

Venit Angelus Domini, 1ª q. 9. 1. c & q. 10. 5. c. & q. 53. 1.0
Et sedit sub quercu, 1ª q. 3. 1. 4m, & 3ª. q. 58 0
Da mihi signum, 21æ q 7 2 3m
Angelus autem domini euanuit ex oculis eius, 3ª q. 54 1. 2m

Cap. 7

Cumque audisset Gedeon somnium, & interpretationem eius e, 22æ q. 95. 7. 3m

Cap. 8

Et factū est Gedeoni, & omni domui eius in ruinam. 4. 27. q. 2. ar 3. q. 2 2m

Cap. 11

Nō ego pecco in te c. 22æ q 40 1.0, et q. 41. 1. 3m, et q 42 2. 1m, et q. 66. 8 1m, et q. 83. 8 3m
Iephte votum vouit domino, &c. & fecit filiæ sicut vouerat, 22æ. q 88 2 2m

Cap. 13

Erit Nazareus Dei ab infantia sua. etc. vsq; 6. 2 2æ q. 186 6 0
Irruit super eum spiritus &c domini. sup 2. 1ª

Cap. 16

Vidit ibi mulierem meretricem &c. 22æ., qō. 105. 4 3m
Nazareus, i. cōsecratus domino sum, ex vtero matris meę, 5 13 1ª
Moriatur anima mea cum Philistiim, 22æ q. 59. 3. 2m, & q. 64 5.0, & q. 124 1 2m, & 3. q 47 6. 3m
Multoque plures interfecit moriens quàm ante viuus occiderat, 22æ q 25. 6. 2m q. 46. 1.0

Cap. 19

Cessate ab hac stultitia, 22æ. q. 46. 3.0

Cap. 20

Ita sinistra ut dextera præliantes, 5. 3 3ª

Cap. 21

Grandi iuramento se constrinxerunt, 22æ. qō. 88. 2. 2m, et 10. c. et 11 2m, et q. 89. 7.0

Ex Libro Ruth.

Cap. 1

Obstinato animo Ruth decreuisset quol. 10. q. 16. c

Cap. 3

Scit omnis populus &c. mulierem te esse virtutis. 2ª. q. 39. 2. c 4m

Ex primo Libro Regum.

Cap. 2

Ipsi præparantur cogitationes, 1ª q. 14 13.0, & q. 86. 3. 4.0

Cap. 3

Sermo erat pretiosus. 22æ. q. 174. 6. 2m

Cap. 4

Domini sedētis super Cherubin, 22æ q. 102 4. 6m

Cap. 7

Præparate corda vestra Domino, 1ª. qō. 62 3m & 12æ. q 109. 6.0, & q. 112. 2.0, & 3. c. 2m, & 4 c. & q. 113. 3. 7. c. & 22æ q. 24. 10. 3m. quol. 2. q 4 2.0

Cap. 8

Contestare eos, & dic eis ius regis &c. vsq; 6. 12æ. q. 105. 1. 5m

Cap. 9

Qui enim propheta dicit hodie, uocabatur olim uidens, 22æ. q. 171. 1. c

Cap. 10

Et mutaberis in virum alium, 1ª. q. 79 4. c. Videtis quem elegit Dominus. infra 16 2ª
Qui solus saluauit nos, &c. 3ª. q. 37. 2. 2m

Cap. 15

Melior est obediens q̄ victimæ, &c. 22æ. qō. 104. 3. b, & 1m
Quasi peccatum ariolandi est repugnare, & quasi scelus idolatrię nolle acquiescere., 22æ, qō. 105. 2 1m
Porrò triumphator non parcet & pœnitudine nō flectetur, neque est vt homo, vt agat pœnitentiam, 1ª. q. 16 3. 7.0, & q 23 8. c

Cap. 16

Homo uidet ea quæ patent, dominus autem intuetur cor, 1ª, q. 57. 4.0, & 81. 4 9. c. prin. 2. quæst. 87 1. c
Nō elegit dominus ex his Ibi. 3ª. q. 18. 4. 1m, & 2m
Et exagitabat eum spiritus nequam à Domino, 3ª. q 44 1. 4m

Cap.

Cap. 17

[illegible] ũ & descendat ad singulare cer [illegible] 8 3ª

N [illegible] cie: quia vsum non habeo, [illegible]

Cap. 18

In [illegible] alus Saul, sup. 16 3ª

Cap. 20

[illegible] 22e q. 10: 4.10m

Cap. 21

D [illegible] an ificatos panes, 3ª q6.40. 4 [illegible]

D [illegible] um co am Achis, & collabe- [illegible] & impingebat in ostia por- [illegible] 2 [illegible]

Cap. 26

Q [illegible] non habitem in hę- [illegible] q. 105.2.10m

Cap. 28

S [illegible] m, & non respondit ei, ne- [illegible] la er ores, neq; per [illegible] q.174 1 3m & 3 0

[illegible] mu crem habentem pythonē, 22e [illegible]

S [illegible] clem, 1ª q.89.8 2m, & 22e q.95. [illegible] 5 4m

Cap. 29

R [illegible] 5 4 4m

E [illegible] 5 4 [illegible] & q.43.6 c, & 22e, q.56.3.c, & [illegible] 6 3 [illegible] q 92.1 3m

Cap. 30

A [illegible] ad me Epho [illegible], 22e q. 102 5 2m

Cap. 31

E [illegible] m tuum, & percute me, 22e quæst. 64 [illegible]

E [illegible] eius, 3ª q.47 6.3m

E [illegible] Libro Regum.

Cap. 1

Sta [illegible] me, & [illegible] erfice me, s. 31.1ª

S [illegible] occidit eum, Ibidem

V [illegible] m de pueris suis, ait, accedens [illegible] quęst. 64 3.0, & 5.2m & 3m & [illegible] 6 1 2 2m

[illegible] os, nec pluuia veniāt super [illegible] 76 [illegible].0, & 4.1m

Cap. 2

A [illegible] ulosa sit desperatio, 22e q.40

Cap. 5

[illegible] non intrabunt in templū, 22e, [illegible]

Cap. 6

[illegible] man in ad arcam Dei &c. & mortu [illegible] 25 4 [illegible]

[illegible] at, 22e q [illegible] 6.1m, & q.21 3.c, & q. [illegible]

[illegible] elegit me, sup 16 3ª

[illegible] is meis, 22e q 160.2.c. & q6. [illegible] 4m, & 5.3m & 4.c q & c 4. co. 33. [illegible]

Cap. 7

[illegible] n [illegible] heta ad regem; Omne quod [illegible] & fac &c 22e q. 171 2.4.5.0

[illegible] cabis mihi domum ad habitan [illegible] 1 2 4 1m

S [illegible] egni eius vsque in sempiter- [illegible] 2m

Cap. 8

H [illegible] 22e q.161.1.1m

Cap. 10

[illegible] mi sericordiam, &c. consolās [illegible] 2.c

Cap. 12

[illegible] c. 3ª q.88.4.6. & [illegible] 27.6.1 [illegible] 3m

[illegible] nomē Domini, && [illegible], 22e q 67.6. & 3m

Cap. 23

Spiritus Domini locutus est per me, & sermo eius per linguam meam. 1ª q.1.10 c, & 22e q. 174.2. o. quol.7. & 8. & 12.q.6.1.5m et 3 c quol.12.0

Sicut lux auroræ Oriente, sole mane absque nubibus rutilat, 22e q. 174.2.c

Cap. 24

Et mortui sunt ex populo septingenta millia, 22e q.108.4 1m

Ex tertio Libro Regum.

Cap. 3

Apparuit autem Dominus Salomoni per somniū nocte, con. 22e q 113.3.2m, & 22e q.154.5.1m

Cap. 4

Dedit Deus sapientiam Salomoni, & prudentiam multam nimis, vsque 6.22e q.173.2.0, & quęs. 174.3.c

Cap. 5

Dedit Deus sapientiam Salomonis, s.4.1ª

Lapides grandes pretiosos in fundamentis tēpli dolauerunt cæmentarij Salomonis, & cæmentarij Hyram, 22e q.102.4.2m

Cap. 6

Malleus, & securis & omne ferramentum, non sunt audita in domo, cum ædificaretur, 22e q6. 102.4.2m

Cap. 7

Hyram plenum sapientia, & intelligentia, & doctrina, ad faciendum omne opus ex ære, 4

Omnia vasa erant aurea, s.6

Cap. 8

In arca nō erat aliud nisi duę tabulę lapid. 22e q. 102 6.4 6m

Si enim cœlum & cœli cœlorum te capere nō possunt, ibi.

Quāto magis domus hęc quam ędificauit tibi, &c. 22e q.102 4 3m

Vt exaudias deprecationem serui tui, & populi, 22e q 102.4.1m, & 3ª.q.83.3.0

In loco habitaculi in cœlo, 22e q 4.7.3m, & 3ª q6. 57 4.1m

Tu solus nosti corda hominum, 1ª q.14 0, & q 57. 4 0, & 5.c. & q.114 2.2m & q.117. 2.c, & 22e q. 111.4.c, & 22e q.106.5.3m

Non est homo qui non peccet, 1ª q 63 1.c

Sed inclinet corda nostra ad te, 1ª q 111.2.c

Apparuit ei Dominus secundo, sicut apparuerat ei in Gabaon, sup 3. 1ª

Cap. 9

Et æquitate, 22e q 80 3m

Cap. 10

Videns regina Saba omnem sapientiam, &c. 22e q.183.2.c

In sempiternum, 1ª q.10.2.2m

Cap. 11

Auersa est mens eius à Domino, 22e q6.75.5.7 & q.87.3.0, & 22e q 20.1 1m & q.24.12. 4m & q6. 162.6.c, & 3ª q.86.4.c. & q 88.1.c. quol.4.22.c

Qui apparuerat eis, s.3.1ª

Dirūpens scindam regnum tuū, 22e q 105.1.3m

Cap. 14

Scidi regnum domus Dauid 11.3ª

Cap. 17

Coruisq; præcepi ut pascant te, 22e q.83 10.3m

Cap. 18

Non est gens aut regnum, in quo non miserit Dominus meus te requirens, 3ª q 44 2.2m

Incidebant se iuxta ritum suum cultris & lanceolis, donec perfunderentur sanguine, 22e q.102.5 1m

Cap 19

Angelus Domini tetigit eum, 1ª q.75.1.3m, & q6. 105 2 1m

Ambulauit in fortitudine illius cibi quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, 12e q6. 100.8. 4m & 22e q.40 4.c, & q.122.3.3m & 3ª quęs 40. 4.3m

Et ecce Dominus transit, 22 q. 171 2.0

Cap. 22

Et omnem exercitum cœli assistentem ei, 1 quę. 112 3.0

Egrediar & ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum eius, 1 q 114 2 1m & 22 q. 172. 6.2m

Ex quarto Libro Regum.

Cap. 1

Dixit Helias quinquagenario. Si homo Dei sum, descendat ignis de cœlo.& deuoret te, & quinquaginta tuos, 2 q. 108.2.4m

Cap. 2

Obsecro, vt fiat in me duplex spiritus tuus, 1 qõ. 36 1.2m

Ascendit Helias per turbinem in cœlum, 1 q. 202 2 3m,& 3 q 49.5.2m

Requieuit spiritus Heliç super Helisęum, 2 q.36. 1.3m

Helisæus maledixit pueris,& duo ursi occiderunt quadraginta duos ex eis, sup. 2.1

Cap. 3

Dixit Helisæus:Adducite mihi psalten.Cumq; caneret psaltes, 22 q.72.2.b

Rex Moab primogenitum suum obtulit holocaustum super murum, & facta est indignatio magna in Israel, statimque recesserunt ab eo, 22 q 94.5 2m

Filij prophetarum habitabunt coram eo, 22 qõ. 174.4.c.6.

Cap. 5

Nonne cor meum in pręsenti erat,&c. 22 quæs. 172.3.0

Cap. 6

Plures sunt nobiscum quàm cum illis, 2 q.63.9.0

Cap. 7

Ambulauit in vijs regum Israel, 22 q.94 2.0

Cap. 10

Quia studiose egisti, quod rectum est, &c. filij tui vsq; ad quartã generationẽ,&c. 3 q.5.89. 5 3m

Cap. 12

Serui eius percusserunt eum, s. Ioas regem,& mortuus est, 22 q.42 2 3m

Cap. 15

Veruntamen excelsa non est demolitus, nec abstulit, 22 q 94 1.0

Qui peccare fecit Israel, 22 q 94.1.0

Cap. 16

Filium consecrauit, transferens per ignem, 22 q 94 5.2m

Cap. 18

Et confregit serpentem æneũ quem fecerat Moyses, quol.4.q. 22.2 3m

Sperauit in Domino Deo suo Israel, 22 q.17 4.0, & 5.c,& q.25.2.3m & 3 q.7 4 c

In Domino Deo nostro habemus fiduciam, 12 q. 40.3.2m & 12 q.128 6m & q.129 6 7.0

Cap. 19

In quo habet fiduciam, s. 2.7

Mittet radicem deorsum & faciet fructum sursum, 3 q.42 2 c.6.& q.46 2 1m

Dispone domui tuę, morieris enim tu,& non viues, 22 q 71 6.2m

Cap. 20

In veritate, 2 q.16.4.3 &q.7.2m,& 22 quęst. 109.0

Cap. 21

Interfecerunt regem, s. 22.1

Cap. 22

Colligeris ad sepulchrum tuum in pace, vt non videant oculi tui mala, 1 qõ. 89.8 o, 8m & 22 q. 8; 4 2m.s.q.72. 2.2

Ex primo Libro Paralipomenon.

Cap. 11

Proficiebatque Dauid vadens, & crescens, 21 q. 186.2.2m & q.189 1 4m

Cap. 12

Te adiuuet Deus tuus, 1 q.23 8.2m

Cap. 15

Pro octaua canebãt, 12 q 202.5.6m 3 q.70.3 3m

Adiuuasset Dominus Leuitas, 12 1

Cap. 16

Nolite tangere Christos meos, 22 q.3 [illegible] 4m

Confitemini domino. 22 q.3.1.0 & q.12.1.2m

Quoniam bonus, 2 q.6.1.0

Cap. 18

Adiuuit eum Deus, s.12.1

Ex secundo Libro Paralipomenon.

Cap. 3

Et cœpit Salomon ędificare domum Dei in Hierusalẽ, in monte Moria, q demõstrata [illegible] Dauid,&c. in area Ornani Iebusei, 12 q. 102.4.2m

Cap. 20

Erat enim voluntas [illegible], ut compleretur sermo eius,&c.1 q 19.12.12.0

Mea hoc gestum est voluntate, Ibidem.

Cap. 18

Qui credunt in eum, 12 q 2.2.0

Cap. 17

Consecratus domino, 12 q.1 2 5.8m

Cap. 19

Impio præbes auxilium &c. Sed bona opera inuenta sunt in te, 22 q.18 20.2m

Amicitia iungeris [illegible], 22 q.23 1.3m

Non hominis exercetis iudicium, sed domini, 22 q 10.11 c,& q 108 4.2m

Cum diligentia cuncta facite, 22 q.54 1.1m

Cap. 20

Credite in domino, s. 16 1

Cap. 22

Voluntatis Dei fuit aduersus Ochoziam, vt veniret ad Ioram,&c sup. [illegible]

Cap. 29

In curuato genu adorauerunt 22 q 84. 2.2m

Leuitæ quippe facilius [illegible] sanctificantur, quàm sacerdotes, 12 [illegible] 5 8

Cap. 30

Illis irridentibus,& subsannantibus eos, 22 q 85. 2.1m

Propitiabitur cunctis qui in toto corde, &c. 22 q.73.10.2m & 22 q 186.10.1m

Cap. 33

Magicis artib9 inseruiebat, 12 q.57.3.1m,& 22 q.95.1 2m,& q. [illegible] 9 2 4m

Cap. 34

Custodirent præcepta &c.12 q.99 5.c.

Ex oratione Manasse Regis Iuda.

Cap. 1

Immensa verò & inuestigabilis, misericordia promissionis tuæ, 3 q 84 10 c.

Et tibi est gloria in sęcula sęculorum, 1 quæst 31. 3.2m

Ex primo Libro Esdræ Prophetæ.

Cap. 1

Suscitauit Dominus spiritum Cyri, 1.quæst 41. 3 4m

Ex Libro Neæmiæ.

Cap. 9

Indurauerunt ceruices suas, 12 q 79 1 4.0

Longanimus, 22 q.70.3 c & 22 q.1[illegible]6.5.0

Cap. 12

Omnis Israel sanctificabat Leuitas, & Leuitæ sanctificabant filios Aaron, 12 q 102 5 8m

Ex

Ex Libro tertio Esdræ Prophetæ.

Cap. 1

Propter irreligiositatem suam 22ª quæst 92. 97.& 99. prin. & q.122 3 4 c,& q 154 10.1ᵐ

Cap. 3

Omnem mentem convertit in securitatem & iucunditate.n,22ª q.147 8.1ᵐ & 3ª q 74.5.c

V[illegible] m omnia præcordia facit honesta,22ª quæst. 145 4 2ᵐ

Cap. 4

D[illegible] mo vxorem suam magis, quàm patrem au[illegible] rem 2ª q.26 11.0

Omn[illegible] a veritatem inuocat 12ª q.34.1 a & q. 5[illegible] 0.1ᵐ

M[illegible] um æuorum, 1ª q.10.6 1ᵐ

O[illegible] benignantur in operibus eius 22ª qō.54. 1[illegible]

Ex quarto Libro Esdræ Prophetæ.

Cap. 8

T[illegible] nominatus se,1ª q.5 1.1ᵐ,& quæst. [illegible]

Cap. 13

Re[illegible] filius meus,22ª [illegible] 7 2ᵐ

Cap. 14

Iust[illegible] omnia patebunt,& impiorum facta o- stendentur, 3ª q 10.0

Ex Libro Tobiæ.

Cap. 1

[illegible] habet c[illegible] tia omnium,1ª 7.51.2.c. [illegible] 118.0

M[illegible] decimationem,22ª quæst.87.

M[illegible] dabat eis,22ª q. [illegible] 2.e

E[illegible] fuerat a Rege, habuis- [illegible] q.113 2 4ᵐ

D[illegible] poterat. 22ª qo.32.6.

[illegible] 22ª q.21.3 5ᵐ,& q.32.7 0,& [illegible] q.87.2 2ᵐ & q.110.3 4ᵐ, [illegible]

E[illegible] que vestimenta præbebat,

[illegible] sepulturam solicitus exhi- [illegible]

Cap. 2

V[illegible] nostra timentes [illegible] nobiscum,22ª qō 32.1.1ᵐ

[illegible] 1.8ª

[illegible] ationem ideo permisit Domi- [illegible] plum [illegible] sancti Iob,22ª.q6.1.8. 4

S[illegible] more permansit 22ª qō. [illegible]

Ag[illegible] ibus diebus vitæ suæ qū. 5[illegible] 6.0

Cap. 3

V[illegible] o, non cum libidine mea [illegible] 6 ,ª

Omne[illegible] consilia & veritas & iudiciū, 1ª [illegible]

Expedi[illegible] gis quàm viuere, 22ª q.5. 3 c.& [illegible] 4ᵐ

In tempo[illegible] peccata dimittis, 2ª.qō. 2 1 4 [illegible] e.ñ.

N[illegible] cum ludentibus miscui me, 22ª q.168. 4 1ᵐ

Hoc autem pro certo habet omnis qui colit te, 1ª q.1.5 1ᵐ.& 22ª q 4 8.0

Cap. 4

Sepeli corpus meum , sup.1.8ª. Sepelis eam circa me.

Ex substantia tua fac eleemosynam,s.1 6ª

Si multum tibi fuerit,abundanter tribue,22ª qō. 32.10 o.quol.3.q 5 2.c,& 8.9 11.e

Eleemosyna ab omni peccato liberat, 22ª q.155. 2 4ᵐ

Et a morte,3ª q.59 6 3ᵐ

Et non patietur animam ire in tenebras, 22ª qō. 154 2 5ᵐ

Et præter vxorem tuam nunquam patiaris crimē scire, 12ª q 35 e,& q 39.3.c, & q.153.3 0, & q. 154 5.0

Attende tibi ab omni fornicatione ,s. quæst. 65. 4 c.

Superbiam nunquam in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittas,22ª q.162 1 o

In ipsa enim sumpsit initium [illegible] itio,12ª q.84 o,& 3.1ᵐ & 4 4ᵐ,& 22ª q.162.0,& 5.1ᵐ & 7.1ᵐ

Panem tuum cum esurientibus & egenrib comede,& de vestimentis tuis nudos tege,s.1 9ª

Et noli ex eo comedere & bibere cum peccatoribus,12ª q.25 6.e.2ᵐ & q.31.2 2ᵐ,& q.31.9.1ᵐ & q.186 3 3ᵐ

Cap. 6

Omnia quæ præcepisti mihi faciam,22ª q.104.5. 3ᵐ quol.1 15.e.

Angelus Dei bonus comitetur ei. prima quæstio. 113.1 2 0

Cap. 8

Sed sola posteritatis dilectione, 22ª q.154 2.c, & 3ª q.29. 2.c.

Cap. 9

Fleuit Gabelus,22ª q 82.4.3ᵐ

Cap. 11

Gratias agens Deo,s.1.6ª

Et cœpesunt flere præ gaudio,s 9 1ª

Cap. 12

Etenim sacramentum regis abscondere, bonū est, 3ª q.60 1.0

Bona est oratio cum ieiunio & eleemosyna , 22ª q 108 3,4ᵐ, & 4.c

Qui autem faciunt peccatum & iniquitatem , 22ª q.33 1 1ᵐ,& q.120.4 4ᵐ

Et sepeliebas mortuos.sup.11.8ª

Et quia acceptus erat Deo ,1a2ª, quæstio. 101. 3 0

Necesse fuit , ut tentatio probaret te, 22ª quæst. 97 1 0

Vnus ex septem, 12ª q.202 5 5ᵐ

Ex Libro Iudith.

Cap. 1

Et gloriabatur , quasi potens in potentia exercitus sui , & in gloria quadrigarum suarum , 22ª q.131.0

Tunc indignatus est, 22ª q. 158.7 c

Cap. 2

Habuit cum eis mysterium consilij sui, 12ª.quæst 14 0

Cap. 3

Desinat indignatio tua contra nos, s.1.2ª

Ferocitatem pectoris eius mitigare non potuerunt, 22ª q 157.1. 3ᵐ & q.159 0

Cap. 5

Vsque dum non peccarent in conspectu Dei sui, erant cum illis bona, 12ª q.97 6 3ᵐ

Ex Libro Psalmorum.

Psal. 4

Vt quid diligitis vanitatem, & quæritis mendaciũ 1ª q.171 5.c

Irascimini & nolite peccare, 22æ q.158.1.2.o, & 3ª. q.15 1.c

Sacrificate sacrificium iustitiæ 22æ q.81 4.1m, & q. 85 1.2 4 o, & 3.2m, & 3ª q.22.2.c.& q.48 3.c. & q.82.4.c

Et sperate in Domino, 22æ q 17.1 2m

Signatum est super nos, lumen vultus tui Domine 22æ q.16 4 c, & q.91 1.1m

Psal. 5

Quoniam non Deus volens iniquitatem tu es, 1ª q.19.9.o.& 10.2m 3m, & q.22.3.3m, & q 48 6 o, & 12æ q.39 2 3m quol 5 q 2 2 o

Odisti omnes qui operantur iniquitatem 1ª q.20. 2 4m, & q. 23.3. 1m 22æ q.83 16 c, & 3ª q. 49. 4.1m

Perdes omnes qui loquuntur mendacium 22æ q. 69 1.2.o, & q 70 4.c, & q. 100 4.1m quol 9 14.c.

Psal. 6

Turbatus est a furore oculus meus 22æ q. 108. 4 5m

Erubescant, & conturbentur vehementer omnes inimici mei; conuertantur & erubescant valde velociter 12æ q.41.4 c, & 22æ q. 75.1. 1m, & q. 144 2.c

Psal. 7

Domine si feci istud, &c. deciuam meritò, &c. in puluerem reducar, 22æ q.59.1.3m, & 6. c

Psal. 8

Gloria, & honore coronasti eum, quol. 9. q.12.1.o

Psal. 9

Ipse iudicabit orbem terræ 3ª q.58 o, & q.59.2.o.

Conuertantur peccatores in infernum 22æ q. 25. 6.1m, & 3m, & q.83 8 1m

Præparationem cordis eorum, audiuit auris tua 22æ q 83 1.1m

Psal. 10

Dominus in templo 22æ q 8c.2 3m

Qui autem diligit iniquitatem 22æ q.29.1.1m

Odit animam suam, 12æ q.29 4.o, & 22æ q.25.7.o, & 4 3m, & q.117 1.1m

Pluet super peccatores laqueos, ignis, sulphur, & spiritus procellarum, pars calicis eorum 1ªq.10 3.2m, & 12æ q.67 4 2m quol 8.1 8.o

Psal. 11

Nunc exurgam dicit Dominus. 3ª q 59 2.1m

In circuitu impij ambulant 22æ q. 35 4 3m

Psal. 13

Dixit insipiẽs in corde suo, non est Deus. 1ª q.2.o

Dominus in generatione iusta est 1ª q.8 3 4m, & q.43.3.o, & q.112.1.c, & 3ª q.2.10 2m

Psal. 15

Bonorum meorum non eges 1ª q 4 2.c, & 3.o

Nec dabis sanctum tuum videre corruptionẽ 3ª q.50 5.c.quol.3.4 c

Adimplebis me lætitia 1ª q.12 8 4m & 12æ q.1 e c, & q.3.4 2m, & 8 c.& q 4 5 5m. & q.5.3.4.c. & 8 c.3m, & q.67.4.3m, & 22æ q.18.3.c 2m, & q. 28.3.c.& q.118 7.c.& q.173 1.c

Delectationes in dextera tua vsque in finem 22æ q.28 3 o, & 3ª q 46 6 m

Cum vultu tuo, 22æ q.173.1.c

Psal. 17

Quoniam tu populum humilem saluum facies, & oculos superborum humiliabis. 22æ q 162.2 o

Cum peruerso peruerteris, q 2.5.17

Psal. 18

Cęli enarrant gloriam Dei 1ª q 65 2.c

Opera manuum eius annunciat firmamentum, ibi.

Lex Domini immaculata conuertens animas 12æ q 91.4.c

Timor Domini sanctus permanet in sæculum sæculi 12æ q 67 4 2m, & 22æ q.19 11.o

Et dulciora super mel & fauum 22æ q.183 4.c

Delicta quis intelligit, ab occultis meis munda me 12æ q.112.5 c.8.

Præceptum Domini lucidum 12æ q 102.1 o

Emundabor a delicto maximo 22æ q.33.7.2m, & q. 94.12 1m, & q 126 7 4m

Ab alienis parce seruo tuo, 8.q 2.6.1m

Psal. 20

Quoniam præuenisti eum in benedictionibus dulcedinis 12æ q.111 3 o, & 22æ q 45 2.c, & q.83. 13 c, & q.154 5 c.& q.162 3 1m

Cantabimus, & psallemus 22æq.13 4.c, & q6 91.o.

Psal. 21

Quare me dereliquisti 1ª q.113 6.o, & 3ª.q.47.3. c.8 & q 50 2.1m

Verba delictorum meorum 3ª q 15.1.1m

Et non exaudies 3ª q.21.4.4m

Psal. 22

Calix meus inebrians quàm præclarus est 22æ q. 149.1 1m, & 3ª q.78 3 1m

Psal. 23

Et mundo corde 12æ q 8 7 o

Attollite portas principes vestras, &c. rex gloriæ 3ª q.39 5 3m & q 52 1 c 8.

Quis est iste rex gloriæ 1ª q 57 5.o, & q. 106 4. 2m,

Psal. 24

Propter bonitatem tuam Domine 1ª q 44 4.c 3m

Diriget mansuetos in iudicio, docebit mites vias suas 22æ q.157 4.c, 2m,

Psal. 29

Quæ vtilitas in sanguine meo, dũ descendo in corruptionem 3ª q 51.3.1m, & q 53.1 c

Psal. 30

In te domine speraui 12æ q.65 5 3m, & 22æ q. 18. 2.1m, & 3ª.q.7.4.o, & 6 1m, & 8.2m, & 9.1m

Psal. 31

Beati quorum remissæ sunt iniquitates, &c. 3ª q. 88 1.4m

Quoniam tacui, 12æ q.29 2.c,

Psal. 32

Cantate ei canticum nouum 12æq 91.o

Qui intelligit omnia opera eorum 1ª q.12.2.5.o, & q.103 5 o, q.113.2 6 c, & q.116 1.c, & 12æ q. 91.2.c & 22æ q 93.2.c

Qui finxit sigillatim corda eorum 1ª q.14 5.6 11. 12 o, & q.15.3 4m, & q 22.2.3 o, & q 55 1.3m, & q.57 2.c.8. & q.89.4. c, quol.7.2.c. quol. 8. vel 11.3.c.

Psal. 33

Semper laus eius in ore meo 12æ q 9.11 o, & 2.o

Accedite ad eum 1ª q.3.1 5m, & 8 q.10.4 c

Gustate, & videte quoniam suauis est dominus 12æ q 97 2 1m

Oculi domini super iustos 1ª q.3.1.5m, & q.22. 2.4m & q 23 7 c, &

Et aures eius in preces eorum. ibi. & 22æ q.83 o, & 3ª q 43 2.1m, & q.83 6 c, & 7 3m

Psal. 34

Cogitantes mihi mala 12æ q.47 2.c, & 3ª q.88.2.o

Humiliabam in ieiunio animam meam 22æ q. 47. 1 3 8 7.c

Oratio mea in sinu meo conuertetur, quol 7.vel 8. q.5 1.o

Psal. 35

Noluit intelligere, ut bene ageret 12æ q 6 8.o, & q 19 6 c & q 76 3.4 c, & 3ª q.47 5 3m

Homines, & iumenta saluabis Domine 1ª q 64 2.c

Inebriabuntur ab vbertate domus tuæ 1ª q. 51. 2. 3m, & 12æq.11 [illegible] m, & 12æ q.23 2 2m, 3ª q. 1 c 3m, q 5 3.2m, & 50 [illegible] m

Et in lumine tuo videbimus lumen 1ª q.12 c.& 5 o & 22æ q 171.2.c & q. 74 5. m, & q. 75 3 2m & 3ª q 10.2.c, & q.45.2.c.quol 7. vel 8.vel 11.q. 1.1.c.quol.10.q.8 c

Psal. 36

Noli æmulari in malignantib. 12æ q. 8. 4 o 22æ q.36 1.o, & q.30.3.2m, et 4m

Delectare in Domino 12æ q 98 1.o.

Define

Desine ab [illegible] 12æ q 43 3.0, & 4 c, & 22æ q.41.1. 3m, & [illegible] 4.

Psal. 37

Et dul[illegible] ne meditabar [illegible] 22æ q 35.4.2m, & 5 [illegible], & [illegible]

Psal. 38

In me[illegible] meum [illegible] ardencet ignis 1a q 21 4. 1m [illegible] q 4 5.& 22æ q.180 3 5m,& 4 3m

Psal. 39

E[illegible] Dominum 12æ q 40 2. 1m
Sa[illegible] o[illegible] non uell[illegible] ecce, venio [illegible] 4. [illegible] 5.4m [illegible]
C[illegible] me, 2æ q 83.13 0, & [illegible]. q. 6[illegible]
E[illegible] meo [illegible] quo speraui 22æ q.17. 4 [illegible] q.25.1 3

Psal. 40

A[illegible] 12æ q 91 0
Et [illegible] pacis meæ in quo sperauit 22æ q. [illegible] 4 0

Psal. 43

A [illegible] obloquentis. Psal. 41. 6a

Psal. 44

[illegible] 0[illegible] ritix, præ cõsor [illegible] 12æ q. 102, 1 [illegible] 3a q 72 2 c
C[illegible] c 23æ q [illegible] 2.0, & q.189.1.0
O[illegible] filiæ regis ab intus 22æ q.168. 1 [illegible]

Psal. 46

Terr[illegible] 12æ q 4[illegible] 1 0, & q.43.1.1m, & 22æ q.19. 1[illegible] 7.6

Psal.

A[illegible] in iubilatione, & Dominus in uoce [illegible] 2a

Psal. 47

Ma[illegible] D[illegible] 1a q.28.4.c.& q 48.1.1m, & 4. [illegible] 58 3.0
[illegible] eius cognoscetur 22æ q.183.3.c

Psal. 48

Q[illegible] in uirtute sua 22æ q.188 7.c
S[illegible] & stultus peribunt 22æ q. 16. [illegible]
[illegible] cum in honore esset, non intellexit, compa ra[illegible], & c. iumen[illegible] s, &c 22æ q.64.2 3m

Psal. 49

D[illegible] manifeste ven.et 3a q.36.1.1m, & 3m

Psal. 50

T[illegible] &c. [illegible] que, iudicaris 22æ q. 96. 5. [illegible] 4 0, & 3a q 46 2.3m
Ecce [illegible] bus concept⁹ sum, &c. 22æ q. 8 [illegible] 103.0
In[illegible] cult[illegible] 22æ q 17.1.3m
A[illegible] 2. 1.0, & q 35.2 2.c
C[illegible] in me Deus 1a q. 64 2. 1m, & [illegible] 0
[illegible] spiritus contribulatus, 2.q 5 1.c

Psal. 51

[illegible] & timebunt, & super eum ridebũt [illegible] quol.7.uel 8 q.9.2.2m

Psal. 52

[illegible] t ossa eorum qui hominibus placēt [illegible] 2.2a

Psal. 56

[illegible] c [illegible] nos Deus 3a q.57.0.q 58 3 c
E[illegible] culos 3a q.51.4.3m, q.33.1.3m, & q. [illegible]

Psal. 57

[illegible] ignis, & non viderunt Solem 22æ q. [illegible]

Psal. 59

D[illegible] tibus te significationem, &c. 12æ [illegible]

Psal. 61

[illegible] est Deus 1a q.27 5 3m, & q 34.3.0, & [illegible] 4.1.c
[illegible] ata opera sua. 3a q 46.2, 3m
[illegible] mea, 22æ q. 67 4. 3m
[illegible] unt te. 23æ q 93.0

Sicut adipe & pinguedine, repleatur anima mea 12æ q.102.3.1m, & 22æ q.82.2.2m, & 3.c

Psal. 62

Sitiuit in te anima mea 12æ q.67.4.3m
Labia mea laudabunt te 12æ q 91 0
Sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea, 12æ q.102.3.8m 6. 1m 22æ q 82 2.2m

Psal. 64

Beatus quem elegisti, & assumpsisti 3a q. 4. 3. 2m quol. 4 2.1m

Psal. 67

Qui ascendit super occasum 12æ q.102.4.5m
Et iusti epulentur, & exultent in conspectu Dei 12æ q 4.7 1m
Conuertam in profundum maris 3a q. 68 1. 1m ši.

Psal. 68

Quæ non rapui, tunc exoluebam 3a q. 47. 2.1m.
Quoniam zelus domus tuæ comedit me 3a q. 59. c.

Psal. 70

Quoniam non cognoui literaturam, introibo in potentias Domini 22æ q. 188 5.1m
Potentiam tuam 1a q 25 1.0, & q.41 4 2m

Psal. 71

Et humiliabit calumniatorem 22æ q.68 3.c, & q. 69.2. 3.c
Qui facit mirabilia sol⁹ 1a q.110.4.0, & q. 111 4 c, & 12æ q.111 4.c, & q. 113 10.c.& 22æ q. 178 1 1m & 2m, & 4.0.& 3a q.43.2.c, 3m, & q. 78. 4. 2m, quol.2.q.4.1 4m

Psal. 72

Mei autem pene moti sunt pedes 22æ q. 48 5 2m
In labore hominum non sunt, &c. usque operti 22æ q 87.7.2m
Quid.n.mihi est in cœlo, & a te quid volui super terram ? 22æ q 47 0, & 22æ q.18 .3.4m

Psal. 73

Operatus est salutem in medio terræ 3a q. 46. 10.1m
Superbia eorum qui te oderunt ascendit semper 1a q 6.4.2.0, & 22æ q.34 1.0.quol.3.q 5.2.0, q 7 9.c, & 7.uel 8 q 6 1.fi.et 9.uel 10 q 5 3 c

Psal. 75

Vouete. & reddite, 22æ q.88 3.4.6.0, et q.189 2 9. c, et 3a q 28 4.c
Domino Deo vestro, 22æ q 88 5.3m

Psal. 76

Et non sum locutus 22æ q 45.8.3m, et 22æ q. 158. 5 3m. et 9 c
Et annos æternos in mente habui 1a q. 10. 5 1m
Hæc mutatio dexteræ Excelsi 1a q 57.4.c, fi et 12æ q.6.4.1m

Psal. 77

Transtulit austrum de cœlo 1a q. 92.2 1m q 99. 2.2m
Immissiones per angelos malos 1a q.111.2.2m, et 22æ q. 1.4 5 3m
Non custodierunt testamentum Dei 2a q.78. 3 3m

Psal. 80

Et dimisi eos secundum desideria cordis eorum 1a q.22 2.4m
Erit tempus eorum in secula 1a q.10. 3.2m

Psal. 81

Deus stetit 1a q 3.1 4m et 3a q.58 0

Psal. 82

Deus qui similis est tibi 1a q.4.3.0, q.44.3.1m, et q.93.2.[illegible]m, et 12æ q.163 2 0

Psal. 83

Cor meum, et caro mea exultauerunt in Deum viuum 12æ q.14 3.c.fi.et q.30.1.1m, et 3a q.28. 2.3m

Et turtur nidum, &c. 12æ q.102.3.2m, & 3a q.37.3 c.4m
In sæcula sæculorum laudabunt te, 12æ q.91.1.2.9.
Gratiam & gloria dabit Dominus, 12æ q.112.1.0

Psal. 84

Audiam quid loquatur in me Dominus Deus, 1a q.94.1 0
Et in eos qui conuertuntur ad cor. 12æ q.44 1.c
Misericordia, & veritas obuiauerunt sibi, 1a q.21.2.c
Iustitia, & pax osculatæ sunt, 22æ q.29.3.3m, & q.180.2.2m
Veritas de terra orta est, 22æ q.106.1.c.3m
Et iustitia de cœlo prospexit 1a q.21.1.c

Psal. 85

Fac mecum signum in bonum, 22æ q.97.2.3m

Psal. 85

Scientibus mete. 1a q.43.5 2m, & 3m, & 22æ q.45 2.2m & 4.1m, & q.162.3.1m, & 173.2.0, & 3a q.43.4.3m

Psal. 87

Quia repleta est malis anima mea, 3a q.46 7.c
Factus sum sicut homo sine adiutorio 3a q.51.2.1m

Psal. 88

Et ego primogenitum ponam illum, 1a q.33.2.c, 2m, & q.41 3.c
Quis est homo qui viuet: & non videbit mortem? 12æ q.82.3.1m, & 3.q.46.12.1m
Eruet animam suam de manu inferi, 3a q.49.2.2m & q.52.3.2m, & 16.2m

Psal. 89

Domine refugium factus es nobis, 1a q.13.7.2m
Nos humiliasti, 12æ q.79.4.c, & 22æ & q.162.6.3m

Psal. 90

Angelis suis mandauit de te, vt custodiant te in omnibus vijs tuis, 1a q.113.0

Psal. 91

Senectus mea in misericordia vberi, 3a q.1 6.1m

Psal. 93

Qui fingis laborem in præcepto, 12æ q.107 4.0

Psal. 94

Et altitudines montium ipse conspicit, 1a q.61.4.3m, & 12æ q.162 1.0

Psal. 100

In matutino interficiebam omnes peccatores terræ, 22æ q.25.6.2m

Psal. 101

Renouabitur vt aquilæ iuuentus tua, & 3a q.46 9.4m
Non secundum peccata nostra fecit nobis, &c. 1a q.21 4.1m

Psal. 103

Draco iste, quem formasti, ad illudendum ei, 1a q.63 8.3m

Psal. 104

In prophetis meis nolite malignari, 22æ q.174 6.
Vt custodiam iustificationes eius, 12æ q.99 5.c.

Psal. 105

Et reputatum est ei ad iustitiam, 22æ q.60 6 2m
Et iratus est furore Dominus, ibid. & 1a q.3.2.2m
Et immolauerũt filios suos, & filias suas dæmonijs, 3a q 74.1.c

Psal. 106

Cõtriuit portas æreas, & vectes ferreos confregit 3a q 52 4 2m
Omnis sapientia eorum deuorata est, 22æ q.150.4.3m, & q.157.3.3m

Psal. 108

Et diabolus stet à dextris eius, 1.q.55.1.c
Et oratio eius fiet in peccatum, vsq; pro eo q, 22æ q.83.16 0 & q 178.2.1m
Fiat ei sicut vestimentum, &c. vsque hoc eius, Ibid.
Confundatur, ibid.

Psal. 109

Tu es sacerdos, 3a q 22 0, & q.30.4 3m, & q.31 1.c, & q.59 4 1m, & q 63 6.c, & q.84 7 4m
In æternum, 3a q 22 5.0. & 6.c. & q 83.5 c
Secundum ordinem Melchisedech, 3a q 22 6.0, & q.61.3 3m

Psal. 110

Exquisita in omnes voluntates eius, 1a q.19 .4m & 3.c, & 11.12.0, & q.2,.5.c, & q.27 5., , & q 41 6.
Initium sapientiæ, timor Domini, 22æ q.19.7.0, & q 45.1.3m, & 6.3m

Psal. 112

Et humilia respicit in cœlo, & in terra, 1a q.12 3.3m

Psal. 113

Omnia quæcunq. voluit fecit, 1a q 19.6 0, & q.104 3.c. quol. 11 3 c. & 17 4.c

Psal. 115

Pretiosa in conspectu domini, mors sanctorum eius, 22æ q.23.5 2m, & q.124.1.2m, & q.16 1.6m

A L E P H. I.

Psal. 118

Qui scrutantur testimonia eius, 12æ q.99.5.0

4.

Iustificationes tuas, 12æ q.99 5.c
Adhæ testimonijs tuis Domine, 12æ q.99

6

Mandata tua, s. 1a
Ambulambam in latitudine, 12æ q.107 4.
Quia mandata tua exquisiui, s 1a
Et meditabar, &c. 22æ q.188.5.0
Exercebar in iustificationibus tuis, s. 2a
Memor esto, Gen. 8 1a
Iudiciorum tuorum, s. 5a

7

Cantabiles mihi erant iustificationes tuæ, ibidem 1a
In loco peregrinationis meæ, Hebr 11. lect. 4. co.1.fi
Memor fui nocte nominis tui Domine Exo. 4. 3a & s. 2a & Luc. 18.1a

8

Deprecatus sum faciem tuam Gen 3.14a
In toto corde meo, Deut 6.4a Miserere mei, Exo. 22.11a. In testimonio tuo, 1a
Vt custodiã mandata tua, s. 2a. Iustificationes tuas ibi. Doce me. Matth. 2 2a
Ad confitendum tibi 1 Paral. 16 6a
Particeps ego sum omnium &c. 4.d.20. & 3.q. 5m, & d.49 q.2.ar 1.q .c
Timentium te, Leuit 19.14
Super iudicia iustificationis tuæ, s.

9

Bonus es tu, et in bonitate tua, 2. Paral. 26 9a
Doce me, Matth 23.2a.
Iustificationes tuas, s. 2a
Mandatis tuis, ibid.
In toto corde meo. Deuter 6 4a
Humiliasti me. 2. Reg. 1a. Lex oris tui, Gen. 3.14a
Coagulatum est sicut lac cor eorum, Exo. 4.9a

10

Manus tuæ domine, Gene 3.14a. Fecerunt me. Gen. 30 c 2, 11a plasmauerunt me, ibi. 9a 10
Da mihi intellectum, Matth 3 2a
Vt discam mandata tua, s. 2a
Qui timent te. Leuit 19 14a
Acquitas iudicia tua, s 3a Iob. 23 4a
In veritate tua Exod 34 5a.
Humiliasti me 2 Reg 5 1a
Fiat misericordia tua, Psal. 89.1a. & Exo. 22 11a
Veniant mihi miserationes tuæ, ibidem. Gene 3.23a

Exod

Exod. 18 8a Confundantur. Psal. 34.3a Testimo-
nia [illegible]
In m[illegible]bus tuis, ibi 1a.

11

Defecie[illegible] c[illegible] m anima mea, Gen 46.2a, &
I[illegible] cat[illegible] n[illegible] tuas s.[illegible]
On[illegible] as, ibid.
A[illegible] 12.5a Secundum misericor-
[illegible] 1a
Te[illegible] 1a, & Gen. 3.14a
F[illegible] ruina, Psal. 32.c.5

12

In x[illegible] e[illegible] bum tuum permanet in
[illegible] Ve[illegible] itas tua, Exo. 34.5a
In[illegible] 3 Reg 8 1a
I[illegible] ca[illegible] as, s.2. Testimonia tua, ibi 1a
La[illegible] m[illegible] u[illegible] n[illegible] uũ mm s, ibi 2a, & 12x q 107.
4[illegible] 11a
S[illegible] r[illegible] exi, 2a q 57. 5. 3m fi. & 22x q.
[illegible] 12 14.1m, & 1m
M[illegible] a[illegible] a[illegible] ui, .2a
T[illegible] t a[illegible] d.1a
A[illegible] t[illegible] non declinaui, ibi. 5a

14

L[illegible] bus meis verbum tuum, &c. Psal. 17.
c[illegible] Mat 23.2a
I[illegible] 1 x. 5.5a, & Deut. 32.6a
[illegible] 1 Reg 8.1a
I[illegible] s[illegible] is, s.2a
T[illegible] b 3a
A n[illegible] n manibus meis semper, Prou. 21.1a,
[illegible] 80 3 3m & 4 c f. & Iudiciũ,
1[illegible] 15 3a, Io 15 3a, & 1 Ti[illegible] 5.6
I[illegible] c[illegible] r[illegible] ad ta[illegible] n as iustificationes
[illegible] er[illegible] p opter retributionem, s.2a, &
1[illegible] c & 12x q. 32.[illegible] 1m, & 3.1.6. q. 2. 1.
6[illegible] 4 d 15 q.1.ar.5 q.3.7m, & Io.
[illegible] & [illegible] Co[illegible] 5 lect.2.prin. & Psal. 61 6a

5

I[illegible] Psal. 118. 11. q. adiutor meus
[illegible] 4a.
M[illegible] 2a & Gen. 17 5a
S[illegible] eloquium tuum, & viuã, 22x
[illegible] 9 1 c [illegible] m
[illegible] Psal 30 6a
S[illegible] omnib. [illegible] semper, s.2a, et
[illegible] tuis, Deuterono. 32 6a, &
[illegible]
T[illegible] a [illegible] 2a
C[illegible] ca[illegible] ues meas, 22x q. 43.1.[illegible] m,
& [illegible] 4[illegible] cijs tuis tuum i, s.5a

16

N[illegible] ntibus me, Psal. 21.3a.
[illegible] 2 6a
[illegible] o[illegible] an[illegible] am. Exo 23 11a
[illegible] 4a [illegible] anosta ci.4 ibi.
[illegible] bi 1a
[illegible] u bi intellec. um, ibi.

17

[illegible] monia tua, s 3a
I[illegible] a[illegible] ft anima mea, Gen. 46.2a
M[illegible] 1.2a
[illegible] d.
A[illegible] 6a
[illegible] o 23 11a
C[illegible] s 6a, & Prou. 16 6a
[illegible] m[illegible] n[illegible] per f[illegible] u[illegible] tuum, Gen. 5.
[illegible] Psal [illegible] .10a [illegible] ec me. Mat. 13.2a

18

I[illegible] cut. 3.6a
T[illegible] 1a
F[illegible] o 24 9a
I[illegible] 2a Tabescere me fecit zelus
m[illegible] 6a & Psal. 34 co.10
Ig[illegible] c[illegible] uum uehementer. Heb. lect. 9
c[illegible] 2 4a
Mandata tua, s.2a. Aequitas, Iob. 23.4a

Intellectum da mihi, Mat. 23.2a

19

Clamaui, Gen 4.4a In toto corde, Deut. 6.4m
Iustificationes tuas requiram, s.2a
Vt custodiam mandata tua, ibi.
Secundum misericordiam tuam, Exo 22.11a
Omnes viç tuæ veritas Iob. 23 6. & Exo. 34.5a
De testimonijs tuis s 1a
Prope es tu dñe 1a q 3. 1 1m, & q. 9.1.3m, & 12x
q. 12.3 1m, & 2.d.3.q.1.2.c, & 4 [illegible] 7 q 2 ar. 2. q.
2.c, & Iob, 4.c. 5. prin. & Psal 45.1 5. & tia. pro-
lo. co. 1. & co 3. fi. & co. 12. fi. & co. 34. co 1. fi. &
Phi. 4 co. 3a. Hebr. 2 lectu 3. co. 4. 3. co. 8. &
inf. 72a

20

In æternum fundasti ea. Gen 17.31a
Vide humilitatem meam, Exo. 2.6a, & Reg 8.1a
Longe a peccatorib. salus, 12x q. 98.2.4m, & Psal.
10 co.
Quia iustificationes tuas non exquisierunt s.2a
Misericordiæ tuç multæ domine, Exo 22.11a
A testimonijs tuis non declinaui, s.1a
Vidi præuaricantes, & tabescebam, s. 16a. [illegible] 36.1.
Mandata tua dilexi Domine, s.2a
Principium uerborum tuorum veritas, Exo 34 5a
In æternum omnia iudicia iustitiæ tuæ, Gene. 17.
1.2a, & 2.5a, & Deut 32.6a

21

Septies in die laudem dixi tibi. Psal. 33 1a, & 4 di.
15. q.4 ar. 2. q. 3 o, & d.28. q 2. ar. 1. q 1.2m, &
quol 1. q.7 1 o, & quol 3 q.15 1 o, & quol 4. q.18
2 c. fi. & quol. 6. q.5 2 o, & quol. 7. vel 8. q 6. o, &
Opus. 3. co. 257 & Psal. 16. 10 5. & Isa 6. .& Ro.
11. lec. 2. co. 6. & 1 Cor 9. Lec. 5. fin. Super iudicia
iustitiæ tuæ, s. 5a Deut. 32 6a
Pax multa diligentibus legem tuam, 12x q. 90. 3. c,
12. q. 29 o, & 3. di. 27 q 1 3. 5m, & 4 d. 49. q. 1. ar.
2. q 4 o, & in myst 11. co. 3 & Isa. 26. co. 3. & co.
32. fi. Mat 5 co 12. & Io. 14b lec. 8. co. 1. Ro. 10.
le. 2 co. 4. fi. & Phil. 4 co. 4 & 1a Thess fi.
Et non est illis scandalum, 22x q. 43 o, & 3. d 38. q.
2. o, & quol. 4 23. 3m, & Mar. 15. co 5 6. & Ro. 7.
le 2 co. 3 & co 14 lec. 2 prin & co 4
Seruaui mandata tua, s 2a.
Et testimonia tua, ibi. 1a Omnes viæ meæ in con-
spectu tuo. Psal 32. 8 9a
Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo
Domine, 22x q. 83. 2. 2m
Intret postulatio mea, in conspectu tuo fi. 12x q.
83 1. o, & 9 c, 2m, & 3a q. 21 1. 2 o
Viuet aia mea, 12x q. 112. 1 2m, & 22x q. 13 1. 3m
Quære seruum tuum domine, 22x q. 186. 4. 7. c

Psal. 119

Aliñens dolosa, 22x q. 65. 4 3m, & 8. c, & q. 111. 33
2m, & q. 1 8 8 c. 1m
Cum his qui oderunt pacem 12x q. 29 3. 2m

Psal. 126

Frustra vigilat, 8a q 61. 2. 2m, & q. 88. 4. 3m, & 3a. q.
22 5. 1m

Psal. 130

Domine non est exaltatum cor meum, neq; elati
sunt oculi mei, 22x q. 162. 2m, & q. 189 1 4m
Si non humiliter sentiebam, &c. 22x q. 162. 2. 1m,
& q 189 1 4m
Sicut ablactatus est super matre sua, 22x q. 189.
2. 1m

Psal. 132

Ecce quàm bonum. & quàm iucundum, habitare
fratres in vnum, 22x q. 37. 1 c

Psal. 135

Qui percussit, &c. 22x q. 848 3. 2m

Psal. 136.

Super flumina Babylonis, &c. vsque in salicibus
12x q. 89. 1. 1m
Exinanite exinanite vsque, ad fundamentum in
ea, 22x q 162. 7. 3m

Psal.

Psal. 138

Tu cognouisti sessionem meam, & resurrectionē meam 3ª q. 59 6.r. & q 53.1.c

Si adscendero in cœlum, tu illic es, &c. vsque & di xi, 1ª q. 8 1.4 o, & q. 16.7 1m, & q. 111.1.., & q. 52.2.c. quol. 10. vel 11 2.0.

Perfecto odio oderam illos, 22ª q. 29. 1.0, & 22ª quæst. 25 6.0. & q. 26.2 c, & 7.1m, & q 34.3 1m, & q. 108.4.1m

Psal. 139.

Cum vultu tuo, 22ª q 175.1 c

Psal. 140.

Dirigatur oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo 12ª q 102.3 14m & 3ª q. 83 5 2m

Ad excusādas excusationes in peccatis, 22ª q. 13. 3 3m, & 22ª q 162 4.3m

Oleum autem peccatoris non impinguet caput meum, 2ª q. 115.0

Psal. 142

Anima mea sicut terra sine aqua tibi, 22ª q. 118. 1.2.0

Spiritus bonus deducet me in terrā rectam, 22ª q. 115.7 b

Psal. 143

Beatum dixerunt populum, cui hęc sunt, 21ª qō. 3.3m

Psal. 144

Memoriam abundantiæ suauitatis tuę eructabūt 22ª q 185.6.c.

Miserationes eius, sup omnia opera eius, 1ª q. 21. 3 2m & q. 25 3.3m

Et magnitudinis eius non est finis, 1ª qō.7 1.0, & q 12 1.2m, & 7.c.3m & q. 25 2.0. & 3 c & q. 52. 2.c, & q 54.2.c, & q 55.1.c.n. & q. 75 5.4m & qō. 86.2.5 m & 3ª q.10.3 1m, & 2m, quol. 3. 1.3.3.c

Psal. 146

Pullis coruorum inuocantibus eum, 22ª q. 3. 83. 70.3m

Psal. 147

Qui posuit fines tuos pacem 12ª q. 3.4.1m, & 22ª q 83 2.3m

Psal. 148

Præceptum posuit & nō prǣteribit, 12ª q. 93 5.c

Laudate Dominum de terra, &c. ignis, grādo, &c. 1ª q. 68.2.c, & q 74 3.2m

Quæ faciunt verbum eius, 1ª q 54 1.c.4m

Psal. 150

In virtutibus eius, 1ª q. 108.5.5m

Ex Libro Prouerbiorum Salomonis.

Cap. 1

Vt detur paruulis astutia, 22ª q. 55 3.1m & 4.1m & q 92.1.1m

Et moliuntur fraudes contra animas suas, 12ª q. 55 5 3m

Timor malorum sublato 22ª q. 19 11.1m

Cap. 2

Dominus dat sapientiam, 3ª q. 2 6.3m, & 22ª q. 45. 3.0, & 4.1m, & 2m

Cap. 3

Describe ea in tabulis cordis tui 1ª q 24.1.c

Ne innitaris prudentię tuæ, 22ª q. 6 1.0

Ne sis sapiens apud te, 22ª q. 149 1 1m

Cap. 4

Et vnigenitus coram matre mea, 3ª q [illegible] 2. 1m

Cap. 5

Bibe aquam de cisterna tua, & fluenta putei tui, 22ª q. 95.7 3m

Cap. 6

Homo apostata, vir inutilis, graditur ore peruerso, &c. vsque seminat, 22ª q. 12.1.2m

Non grandis est culpa, cum quis furatus fuerit, 22ª q 66 6.1m

Cap. 7

Scribe ea in tabulis cordis tui [illegible].3 1ª

Ad decipiendas animas, 22ª q. 16.29.6

Cap. 8

Audite, quoniam de rebus magnis locutus sum, 22ª q 168 2.1m

Iusti sunt omnes sermones mei, & non est in eis prauum quid, neque peruersum, 22ª quæst 34.3. 2.2 1m

Nondum erant abyssi, & ego iam concepta eram 1ª q.27.2 2m

Ante omnes colles ego parturiebar, Ibidem.

Cap. 9

Sapientia ædificabit sibi domum 3ª q.32.1 3m

Misit ancillas suas, vt vocarent [illegible] & ad mœnia ciuitatis, 1ª q.1.5.b.2m & 8 2m

Cap. 10

Odium suscitat rixas, 22ª q.41. 4m

Qui profert contumeliam insipiens est, 22ª q. 72. 4.0, & q. 73. [illegible] & q.15 7 c

In multiloquio non deerit peccatum 22ª q.72 1. 1m, & q. [illegible] 6.

Sapientia est viro prudentia, 2ª q.1 6.c, & 22ª q. 47 2 1m

Spes impiorum peribit, 22ª q. 21. 3.1m

Vniuersa delicta operit charitas, 3.q 14.2.c

Desiderium suum iustis dabitur, 5 q.92 7

Cap. 11

Vbi fuerit superbia, ibi erit & cōtumelia, 5.10 4

Qui crudelis est, & propinquos abiicit, 22ª qō.159. 1 3m

Cap. 12

Non contristabit iustum, quicquid ei acciderit, 3ª q 15 6 1m & 2m

Qui negligit damnum propter amicum, iustus est, 22ª q 26 4.2m

Cap. 13

Inter superbos semper iurgia sunt, 1ª q.21.3 1m et 22ª q 188 5 2m

Spes quæ differtur, affligit animā, 12ª q 32.2.3m & q.40.8.3m

Cap. 14

Errant qui operantur malum, 1ª q.63 1 4 & 12ª q 6.8 o, & q 55 .c.et q 77.2.c, et 22ª q 10.3.0. et quæst 51 3 3m & q 53.2.c

Cap. 15

In abundanti iustitia virtus est plurima, 22ª q.66 1.c, et q.4.0, et 63.6.7.

Per timorem Domini, declinat omnis à malo, 22ª q.54.2 4m

Cap. 16

Vniuersa propter semetipsum operatus est Dominus, 1ª q 44 4 c. et q 65.2.0

Abominatio Domini est omnis arrogans, 22ª q 5. 112.2 2m

Et in timore Domini declinatur à malo. 1 pp. 15 2ª

Domini est dirigere gressus eius, scilicet hominis, 1ª q. 23 2 2m, et 22ª q. 112.c.8.

Qui sapiens est corde appellabitur prudens, sup. 20.4ª

Melior est patiens viro forti, &c. 12.q.66.4 2m, & 22ª q.136 2 0

Cap. 17

Qui meditatur discordias, diligit rixas, 22ª q.41. 2 5m

Spiritus tristis, exsiccat ossa, 12ª q.37.0, & q.41.1. c.5.q 5.2. 2m

Qui in ruina lætatur alterius, non erit impunitus, 22ª q 36 2.0, & q.158.1.3m

Cap. 18

Impius cum in profundum venerit peccatorum contemnit, 22ª q.156 9.3m

Labia stulti, miscent se rixis, 22ª quæstio. 41. 2 3m

Animę effœminatorum esurient, 22ª quæst. 1 4, 11.2m

Vir amicabilis ad societatem, magis amicus erit quàm frater, 22ª q.26.8.3m

Cap.

Cap. 20

L[illegible] vinum, 22æ q 178.1m

F[illegible]delem q[illegible] met, 1a q. 22 1.c, & 11æ q 67 4.c

Cap. 21

Q[illegible]ocum[illegible]rit vertet illud, 1a q 83.1.3m, & 22æ [illegible] q 9 4.1m, & 6.c, & q. 15 4 6m & q 10 [illegible] 189 1.9.c & 22æ q 1 4 4 c. con. 3.c [illegible]

Ani[illegible] c at mali, 1a q. 1[illegible] 9.c, & q6 82. 2 2[illegible], & [illegible] 13[illegible] 8 1[illegible], & q 6 4.3m & q 18 4 [illegible] 9 1 1[illegible] 9 & q. 2[illegible] 2.c & q. 27 [illegible] 4.c. & q. 29 4.c. & q 74.1.1m, & q. [illegible] 20 1c

Cap. 23

P[illegible] ex p[illegible] c ri[illegible]dum 22æ q 47 4 3m

Cap. 24

E[illegible] a l mo[illegible]m, &c 22æ q 20. [illegible] 4 3m & 3a q 68 10. 1m. quol. 2. q.

N[illegible]rac[illegible] in domo iusti, 2æ q 33 2. [illegible] 4 [illegible] c

C[illegible]cus tuus, ne gaudeas, &c. sup.

N[illegible]ro[illegible]um [illegible]pem, mal[illegible], 22æ q. 18. 3 o

Cap. 25

C[illegible]cta cum amico tuo, 22æ q. 189.

T[illegible] cordi. sup. 17 2a

Cap. 26

S[illegible] ap[illegible]dem in acerui mercurij itaq[illegible]nt honore, 22æ q 63. 3. c. quol. 7. [illegible] 2 c

L[illegible] m[illegible]cordiam, nec erumpens fu[illegible] 6 1m

Cap. 27

N[illegible] ab eo stultitia [illegible]us, 22æ q 114 1 3m

Cap. 28

I[illegible]dens, absque timore erit, [illegible] 5 7 [illegible]

Q[illegible]am ne audiat legem, oratio [illegible] ex[illegible]s, 22æ q 83. 10. 1m & q. 179. 2 [illegible]

Q[illegible] ra sua, nō diriget, 3a q. 84 9. 1m [illegible]s est dura, corruet in mal[illegible], 12æ [illegible]

Q[illegible] in[illegible]gebit, 22æ q. 117 4 3m

Cap. 30

S[illegible] &c. vsque quis, 12æ q6. [illegible]

[illegible] aut quod nomen filij eius, [illegible]

M[illegible]s ne dederis mihi, 22æ q. [illegible] 4 [illegible]m. quol. 7. 18 5m

[illegible] & penu[illegible], &c. 22æ q. [illegible]

Cap. 31

[illegible]um, &c 2æ q. 249 4.o

[illegible]au[illegible]am 12æ q. 15 1 1m

Ex Libro Eccl[e]siastes Salomonis.

Cap. 1

[illegible] a vanitas, 22æ q. 5 1 2m

[illegible] stat, 1a q. 10. 3.c

[illegible] o de vniuerso labore [illegible] &c. [illegible]

[illegible]ant mare, &c. 1a q 102 1 2m [illegible] 1a [illegible] 73. [illegible] 3m

P[illegible]t, 22æ q. 186 1[illegible] 3m

[illegible]sapientia, multa ut indignatio, [illegible]

[illegible] 22æ q 38 1m

[illegible]m, addit & laborem vel dolorē,

[illegible] quod futurum est, s. q. [illegible]

Cap. 2

Vide in omnibus vanitatem, sup. 1a. Et afflictionē animi, vel spiritus sup. 7a

Cogitaui in corde meo, abstrahere à vino carnē meam, vt animum meum transferrem ad sapientiam, 22æ. q. 149 4 o, & q. 188. 5.c

Vnus vtriusque. i. sapientis & stulti, est interitus, 1a q 75.6.1m, & inf. 3. 5a

Cap. 3

Omnia tempus habent, &c. quol. 3 q. 13 2 o

Didici quòd omnia opera quę fecit Deus perseuerent in æternum, 2a q 65 1 1m, & q. 203. 2. 2m, & q. 104 4 o, & 12æ q 98. 2 2m

Vnus est interitus hominis, & iumentorum, & æqua vtriusque conditio, 1a q. 75. 6. 1m, & 22æ q. 104 1 1m

Cap. 4

Melius est duos esse simul, quàm vnum, &c. vsque, funiculus, 22æ q 188 8 1m

Cap. 5

Displicet ei infidelis & stulta promissio, 22æ q 88. 2. 3m

Ne dicas, coram Angelo non est prouidentia, 2a q. 57. 2.c

Auarus non implebitur pecunia, 12æ q 2. 2. 3m

Cap. 7

Cor sapientium, vbi tristitia est, & cor stultorum vbi lætitia, 22æ q. 114 2 3m

Quod nemo possit corrigere, quem ille despexerit. 1a q 23 3 3m

Noli esse iustus multum, 1a q. 1 8 5. 2m

Qui Deum timet, nihil negligit, 22æ q. 54 2. 4m

Solummodo hoc reperi, quod fecerit Deus hominem rectum, 1a q 95 o, & 22æ q 5. 1.c.

Cap. 8

Ego os regis obseruo, 22æ q 152. 7 1m

Non est in hominis potestate prohibere spiritū, 22æ q. 189. 1. 4m

Cap. 9

Nescit homo vtrum amore, an odio dignus sit, 22æ q. 112. 5. o, & 3a q 80 4 5m. & q6. 54. 2. 2m, o.

Vniuersa æquè eueniunt iusto & impio, &c. vsque vnde, 12æ q. 114 10 4m

Mortui verò nihil nouerunt amplius, 2a quæst. 75. 6 1m

Amor quoque odium & inuidia, simul pereunt, 2a. q. 103 5 1m

Sed tempus casumq; in omnibus, 1a q 21 3 5. 1m

Vidique sub Sole, nec velocium esse cursum, nec fortium bellum, &c. 1a q 103. 5 1m

Sed tempus casumque in omnibus, ibidem.

Et qui in vno peccauerit, multa bona perdet 22æ q. 63 2. 2m, & q 63. 3 c, & q. 71 4. o. & q. 73. 1 2m, & 22æ q. 232 3 2m, & 3a. q 89 4. o

Cap. 10

Pecuniæ obediunt omnia, 22æ q. 8 2. 1m, & 4. 1m, & 22æ q 78 2.c.

Cap. 11

Lignum in quocūque loco ceciderit, ibi erit. 22æ q 13 4 3m

Vanitatis arguentur præterita, sup 2. 1a

Ex Libro Canticorum.

Cap. 1

Ordinauit in me charitatem, 22æ quęstio. 26 2. o, quæstio. 44. 8. o. Amore langueo, 22æ quæstio. 28 5 1m

Læua eius sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me 3a q. [illegible] 8. 4. [illegible]m

Amore langueo. 22æ q 28 5 1m

Cap. 4

Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te, 3a q 27 4. o, & 6. 1m

Cap. 5.

Cap. 5

Anima mea liquefacta est, vt dilectus locutus est mihi, 12æ q.26 1m

Cap. 8

Lampades eius, vt lampades ignis atque flammarum, 12æ q.28.3.c

Ex libro Sapientiæ.

Cap. 1

Peruersæ cogitationes separant à Deo, 22æ q.154. 5.c, & q.163.3 1m

In maleuolam animam non introibit sapientia, 22æ q.45.4.0

Nec habitabit in corpore subdito peccatis, ibidē.

Deus mortem non fecit, 1ª q.49.2.c, & 22æ q.19.1. 3m, & q 164.1.5m

Nec delectatur in perditione impiorum, 1ª q.19. 9.0, & 10.1m, & 2m & q.23.3 3m, & q.48.6.c, & 12æ q.39.2.3m, & q.79 4 2m quol.5 q.2.2.0

Creauit, vt essēt omnia, Prou.26 3ª, & 1° q 65.2.1m

Iustitia ꝑpetua est, & immortalis, 12æ q 61.2.3m, & 22æ q.58, 3m, & 4m

Cap. 2

Excecauit illos malitia eorū, 12æ q.79.3.0, & 22æ q.15 1.c.2m

Deus creauit hominem inexterminabilem, 1ª q. 76 5.1m, & q.97.1.0, & 3 2, & q.101.2.c

Inuidia autem diaboli, mors, introiuit in orbem terrarum. 22æ q.36.4.2m

Bonorum laborū gloriosus est fructus, 5.q.96.3.3

Cap. 5

Pœnitentiam agentes, 22æ q.13.4.c, & 3ª q.86 1. c.5.q.16.3 c, & 98 2.c

Et vir prudens quàm fortis. 12æ q.61.3.1m, & q. 66.1.c, & 2 0, & 22æ q 23 6.c, & q.47.6 3m, & q. 56.1 1m, & q.123.12.0, & q.141.8.0, & 3ª q.85. 3.4m

Pugnabit orbis terræ contra insensatos, 5.q 97 5.c

Cap. 6

Aequaliter est illi cura de omnibus, 1ª q.20.3.1m, & 12æ q.112.4.1m

Concupiscentia sapientię, 1ª q.20.1.1m, & q.59.2. 2m, & q.64 3.c, & q 52.5.1m, & 12æ q 22.3.3m, & q.30.1 1m, & 22æ q.18.1.c

Non abscondam à vobis sacramenta Dei, 3ª q. 60.1.c

Cap. 7

Sum quidem & ego mortalis homo, similis omnibus, 3ª q.19.1 3m

Ex genere terreno illius, qui prior factus est, 3ª q. 46.0, & q.31.2.0

Diuitias nihil esse dixi, in cōparatione illius, 22æ q.188.5.c

Dominus dedit mihi horum quæ sunt scientiam veram, 12æ q.112 5 2m

Omnibus mobilibus mobilior est sapiētia, 1ª q.9. 1.2m, & q.73.3.c

Per nationes in animas sanctas se transfert, amicos Dei & Prophetas constituit, 12æ q.45 6.2m, & 112.2.1m, & 4.1m

Attingit à fine vsque ad finem fortiter, & disponit omnia suauiter, 12æ q.110 2.c, & 22æ q.23. 2.c, & q.165.1.c

Et cum sit vna, 1ª q 1.3.0

Cap. 8

Hanc amaui & exquisiui à iuuentute mea, 12æ q. 26.2.1m

Sobrietatem docet & sapientiam, iustitiam, & virtutem, 12æ q.51 4.0, & q.63 ... 0, & 22æ q.145.c

Non amaritudinem conuersatio illius, nec tædium, &c. 12æ q 31 5 ... & q ... 7 ... m, & q.35. 5.0 & 22æ q.9.4.2m, & q 150.8.c & ... 46 7 4m

Puer autem eram ingeniosus, vtpote qui ... itus sum animam bonam, 1ª q.85.7.c, & 3ª q.55.1.2m

Et cum essem magis bonus veni ad corpus coinquinatum, 1ª q.90.4.0, & q.91 4 3m, & q 118. 3, 0, & 12æ q 164 1.4m, & 3ª q.6.3 4.0, & 9.c.2m

Non possum esse continens, nisi Deus det, 12æ q. 156.2.1m

Cap. 9

Mitte illam de cęlis, 1ª q.43.5.0

Corpus quod corrumpitur, aggrauat animam, 12æ q.180.7.2m

Cap. 10

Dedit illi scientiam sanctorum, 1ª q.1.3.0, & 12æ q.112 5.2m

Cap. 11

Omnia in mensura, & numero, & pondere, disposuisti. 1ª q.5 5.0, & q.45.7.0

Diligis omnia quæ sunt, 1.q.20.2.c, & q 23.3.2m, & 12æ q 110.1.c

Per quę peccat quis per hæc torquetur, 5.q.97 6.0

Misereris omnium domine, 5.q.99.2.1

Cap. 12

Et naturalis malitia eorum, 2ª q.63.4.2m, & 3.q. 2.12.c

Cui cura est de omnibus, 1ª q.8.3.c, & q. 2.2.3.0, & q.23.1 c, & 103 5.0, & q.113 6.c, & 12æ q.92. 2.c, & q.93.1.c, & 4 5.6 0 quol.12.3 fi.

Virtutem enim ostendis, qui non crederis in virtute esse consummatus, 1ª q.21.1.1m, & 12æ q. 61 5.c.1m quol.4. q.2.1.0

Cap. 13

A magnitudine enim speciei & creaturę cognoscibiliter poterat creator horum videri, 1ª q. 5. 0, & 22æ q.93.2.0 quol.10.q.8.0

Cap. 14

Creaturæ factæ sunt in odium, & in tentationem animæ hominum, & in muscipulam pedibus insipientium, 1ª q.65.1.3m, & 12æ q.79.1.2m

Cap. 15

Superuacuitas enim hominum hæc adinuenit, &c. vsque imposuerunt, 22æ q 94.4 0

Incommunicabile nomen lapidibus & lignis imposuerunt, 1ª q.5.4.1m, & q. ... 9 0

Infandorum enim idolorum cultura, omnis mali causa est initium & finis, 22æ q.94 4.1m

Sed æstimauerunt ludum esse vitam nostram, 22æ & q.168.2.2m

Cap. 16

Ingrati enim spes, tanquam hybernalis glacies tabescet, 22æ q.107.4.0, & q.1 12.5.4m

Cap. 17

Semper pręsumit sęua, turbata conscientia, 22æ q.21 3.1m

Nihil enim est timor, nisi præsumptionis adiutorium, ibid.

Cap. 18

In veste enim poderis quam habebat, totus erat orbis terrarum, 12æ q.102 5 9m

Ex libro Eccl[...]astici.

Cap. 1

Omnis sapiētia à Domino Deo est, & cum illo fuit semper, & est ante æuum, 1ª q.10.5 2.2 2m

Prior omnium creata est sapientia, 1ª q.4 ... 1.4m

Effudit illam super omnia opera sua, & ... ibidem.

Cap. 2

Qui timetis Deum, credite illi, 22æ q.7 1.1m

Quoniam pius & misericors est Deus, 1ª q.21.3.0, & 22æ q 30.2.1m

Et remittit in die tribulationis peccata, 22æ q. 97 6 c.fi.

Vę duplici corde, 22æ q.109 2.4m, & q.112 3 1m

Cap. 3

Altiora te ne quæsieris, 1ª q.1.1 1m, & 22æ q.166. 2.2m

Tristitiam longè expelle à te, 5.q 4.2 2

Eleemosyna resistit peccatis, 22æ q.134.2.5m

Cap. 5

De ꝑpitiato peccato noli esse sine metu, 5.q.4.2.c

Cap.

Cap. 6

Sapientia doctrinæ secundum nomen eius, 1a q. 1. 6.0, & 22æ q. 4 [illegible] 5. 2m fi.

Cap. 7

Noli velle mentiri [illegible] omne mendacium, 22æ q. 110. 3.0 & 4. [illegible] c. [illegible] 1 c, & q. 69 1 3.0, & q. 79. 4. c, & q. 124 5. [illegible] 7 vel 8. q. 6. 4. 0

Vindicta carnis [illegible] ignis & vermis, s. q 97. 2. c

Cap. 8

Cum audace ne eas in via, ne forte grauet sua mala [illegible] te 22æ q 1 [illegible] .1 1m fi.

Cap. 10

Odibilis [illegible] coram Deo est & hominibus superbia, 22æ q. 62 [illegible] & 5 [illegible]

A [illegible] est scelestius, 12æ q. 118. 5. 0

Nihil [illegible] quam amare pecuniam, 22æ q. n 118. 5 [illegible]

Initium [illegible] superbiæ hominis apostatare à Deo, 12æ [illegible] 2m, & 22æ q. 158 7. 1m, & q. 162. 5. c, & 7 [illegible]

Initium [illegible] peccati superbia. 12æ q 84. 2. 0, & [illegible] 1 [illegible] 4 [illegible] & 22æ q. 12. 1 4m, & q 162. 2. 0, & 5 1m, & [illegible], & q 170 2. 1m

Cap. 11

Non [illegible] in specie sua, 12æ q 125. 1 1m

Bona [illegible] vita & mors, paupertas & honestas, a [illegible] 22æ [illegible] 145 3. 2. 2

Facile [illegible] Dei subito honestare pauperē, 2 [illegible] 2m

Malitia [illegible] obliuionem facit luxuriæ magnæ, 1 [illegible] q. 17 1. 2m

Cap. 12

Da bono & [illegible] recipias peccatorem, 22æ q. 32. 2. 2m & [illegible] 9 1m

Cap. 13

P[illegible] tolit, qui honestiori se communicat [illegible] 22æ q. 115 3 2. 2

O[illegible] simile sibi, 12æ q. 27. 3. 0, & [illegible]

Cap. 14

Beatus [illegible] lapsus verbo ex ore suo, & n[illegible] in tristitia delicti, 22æ q. 72. 2. [illegible]

[illegible] it animi sui tristitiam, & non c[illegible] sua 22æ q. 12 1. 2m, & q. 34. 0

[illegible] am est, cui alij bonus erit? 12æ q. [illegible]

Cap. 15

Deus ab [illegible] constituit hominem, & reliquit il[illegible] consilij sui, 1a q. 22 2. 4m, & q. 83. 1. [illegible] 4 1. 3m

Ante [illegible] vita & mors, bonum & malum: qđ placuerit ei [illegible], 12æ q. 109. 8. 3. 3m

Cap. 17

A [illegible] quasi nihil [illegible] perit confessio, s. q. 2. 1m

Cap. 18

Qui viuit in æternum, creauit omnia simul, 1a q. [illegible] 74. 2. 2m

[illegible] orare semper, 22æ q. 83. 14. 0

[illegible] præpara animam tuam, 22æ q. [illegible]

Cap. 19

[illegible] modica, paulatim decidit. quol. 9. [illegible]

[illegible] eius est corde, 22æ q. 2 9. 3m

[illegible] tur vir, & ab occursu faciei co[illegible] tus, 22æ q. 168. 1 3m

[illegible], & risus dentium, & ingressus [illegible] ant de illo, 22æ q. 120. 2. 3m, & q. [illegible]

Cap. 20

C[illegible] adonis, deuirginauit iuuenculam, [illegible] 5. 0

Cap. 21

Quasi à facie colubri, fuge peccata, 22æ q. 35. 1. 4m

[illegible] diabolum impius, maledicit ipse [illegible] 22æ q. 76. 1. 4m

Cap. 23

Iurationi non assuescat os tuum, multi enim casus in illa, 12æ q. 108 3. 1m, & q. 107. 2. c. 2m, & 22æ q. 89. 2. 0, & 3. c, & 5. 0

Et si frustrauerit fratrem, delictum illius supra ipsum erit, 22æ q. 89 5. 3m

Cap. 24

Sapientia laudabit animam suam, 1a q. 3. 2. 1m

Ego ex ore altissimi prodij, primogenita ante omnem creaturam, 1a q. 41. 3. 4m

Ab initio & ante secula creata sum, 1a q. 41. 3. 4m

Flores mei fructus honoris & honestatis, 12æ q. 70 1. c

Qui edunt me, adhuc esurient, & qui bibunt me, adhuc sitient, 12æ q. 2. 1. 3m, & q. 33. 2. 0, & q. 67 4. 3m

Qui elucidant me, vitam æternam habebunt, 1a q. 1 9 ar 2. 2m

Hæc omnia liber vitæ, 1a q. 24 1. 1m

Penetrabo omnes interiores partes terræ, 3a q. 52 2. 1m

Quæ in iuuentute tua non congregasti, quomodo inuenies in senectute tua? quol. 4 q. 2. 3m

Cap. 25

Timor Dei initiū dilectionis eius, 22æ q. 19 8. 2m

Omnis plaga, tristitia cordis est, 12æ q. 35 7. b, & c. fi.

Cap. 26

Omnis autem ponderatio, non est digna continentis animæ, 22æ q. 88. 11. 5m, & q. 155. 4. 1m, & q. 186 8. 2m

Cap. 27

Si non in timore domini tenueris te, cito subuertetur domus tua, 22æ q. 54. 2. 4m

Vasa figuli probat fornax, & homines iustos tentatio tribulationis, 21æ q. 148. c

Ante sermonem nō laudes virum, 22æ q. 15. 2, 1m

In mensura contra mensuram cum abiecta fuerit iudicabo eam, s. q. 8. 7. c

Cap. 28

Susurro & bilinguis maledictus, multos enim turbauit pacem habentes, 12æ q. 74. 1. 3m

Cap. 29

Multi non causa nequitiæ fœnerati sunt, sed fraudari gratis timuerunt, 22æ q. 78. 2. 2m

Cap. 30

Non est census sup census salutis corporis, 12æ q. 1. 5. 1m

Miserere animæ tuæ, placens Deo, 22æ q. 30. 1. 2m, & q. 31 9. 3m, & q. 106. 3. 1m

Multos enim occidit tristitia, 12æ q. 39. 3. 1m

Cap. 31

Vigilia honestatis, tabefaciet carnes, 21æ quæst. 188. 5. c

Sanitas est animæ & corporis, sobrius potus, 22æ q. 149 4. 0

Cap. 33

Quare dies diem superat, & iterum lux lucem, & annus annum, 1a q. 47 2. b

Contra bonum malum, &c. & sic intuere in omnia opera altissimi, duo contra duo, & vnum contra vnum, 1a q. 48. 1. 3m, & 2. 1m

Multum. n. malitiam docuit ociositas, 12æ q. 77. 2. c

Cap. 36

In noua signa 1a q 73 1. 3m

Cum viro irreligioso, tracta de sanctitate, 21æ q. 189 10. c

Cap. 37

Qui sophistice loqtur, odibilis est, 12æ q. 55. 4. 1m

Propter crapulā, multi obierunt, 22æ q 6. 3 1m

Cap. 39

Sapientiam omnium antiquorum exquirit sapiēs & in prophetis vacabit, 22æ q. 188. 5. 0

Hæc omnia sanctis in bona, sic impiis & peccatoribus in mala conuertentur, 12æ q. 87. 7. 2m, & q. 114. 10. c. 4m, & 22æ q. 36. 2. c

Cap. 41

Curam habe de bono nomine, &c. 22æ q. 72. 2. 3. c

Cap.

Ex libro Isaiæ prophetæ.

Non

Non erit tristis 3ª q.136 1ᵐ

Cap. 43

Ego sum qui deleo iniquitates [illegible], propter me. 3ª q.84 3 1ᵐ

Et contam[illegible] principes [illegible] 12ᵉ q. [illegible] 3ᵐ

Narra si quid habes [illegible] 3,2.4.6 2.2

Cap. 45

Deus [illegible] saluator 3ª q.36.1.0

Creans ma[illegible] 1ᵃ [illegible] 1ᵐ

Cap. 47

Sapientia tua & scientia tua, [illegible] te decepit, 22ᵉ q 46.[illegible]ᵐ

Cap. 48

Non est pax impiis, [illegible] Dominus, 22ᵉ q 19 2 3ᵐ, & [illegible]

Et nunc Dominus Deus misit me, & spiritus eius, 1ª q 43 8.0

Cap. 49

In umbra manus suae protexit me. quol.9 13.c.6.

Cap. 50

Mane erigit mihi aurem ut audiam quasi magistrum [illegible] q.117 1 0

Cap. 51

Gratiarum actio & vox laudis 22ᵉ q.[illegible].4.c

Consurge, consurge, induere fortitudinem, 3ª q. 54 1 4ᵐ

In umbra manus suae protexi te sup.49.1ª

Cap. 52

Recedite recedite, exite inde, pollutum nolite tangere, 22ᵉ q.[illegible] 6.5ᵐ

Sicut obstupuerunt super te multi, sic inglorius erit inter viros aspectus eius, & forma eius inter filios hominum, 3ª [illegible] 46.[illegible].2ᵐ, & q.45 6.c

Cap. [illegible]

Quasi absconditus vultus eius & despectus, 3ª q. 36 1 0

Dominus posuit in eo iniquitatem omnium nostrum [illegible] 1ᵐ, & [illegible]ᵐ & q.15.1.4ᵐ

Vere languores [illegible] tulit, 3ª q.12 4.3ᵐ, & q.14.4 [illegible] q.[illegible]6 4 [illegible]ᵐ

Oblatus est [illegible] voluit, 3ª quæst 14.2.1ᵐ, & q.[illegible].8 3

Generationem eius quis enarrabit? 3ª q.31.5.1ᵐ

Et dabit impios [illegible] ª q.51 [illegible]ᵐ

Tradidit in mortem animam suam, 3ª quæstio 47 3.ᵐ

Pro eo quod iniquitatem non fecerit, & dolus non est inventus in ore eius [illegible].14 3.0, & q.15.1.0, & [illegible] q.[illegible].4.1 [illegible].c, & q 28.1.c, & q. 31 [illegible].4.1 [illegible] & q. [illegible].1.[illegible], & 2.2ᵐ, & [illegible].40. [illegible]

[illegible] ipse portauit, 3ª q 15 4 0, & q. 46 6 5 [illegible]

Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras, [illegible] est [illegible] nostra, 3ª q. [illegible] 5.[illegible], & [illegible].56 [illegible].4 4ᵐ, & q.62 5.0, & q. [illegible] q. 9.[illegible]

[illegible] 3ª [illegible].46 3 c, & [illegible] 48. [illegible] & q 49.1[illegible], & q 50 6.[illegible], & q 61.2ᵐ, & [illegible]

Et cum [illegible] reputatus est 3ª q 46 [illegible]

Et pro [illegible] 22ᵉ q [illegible].2.1ᵐ, & q.8 [illegible]

Cap. 56

Non dicat filius aduenæ, qui adhæret Domino dicens, Separatione diuidet me Dominus a populo [illegible] 12 q 105 3.c.1ᵐ

Non dicat eunuchus, Ecce ego lignum aridum: quia hæc dicit Dominus eunuchis, &c. 12ᵉ q. [illegible]

[illegible] & si [illegible] ab.q.5.68.q.c

Domus mea domus orationis vocabitur cunctis gentibus [illegible] 5 2 4 1ᵐ

Cap. 58

Nonne hoc est magis ieiunium quod elegi, dissolue colligationes impietatis &c. 22ᵉ q 147 1 1ᵐ, & q.17[illegible] & [illegible] 185 6 2ᵐ

Cap. 59

Iniquitates vestræ diuiserunt inter vos & Deum vestrum, & peccata vestra absconderunt faciem eius a vobis, 1ª q.43 4.c.6.& 12ᵉ q.79 3 0,& 4 0

Cap. 60

Ponam te in superbiam populorum, 22ᵉ q. 162. 5 1ᵐ

Cap. 61

Spiritus Domini super me, eo quod vnxerit me, 1ª q.36.1 2.1.1ᵐ

Induit me vestimentis salutis, 5 q.95 1.c

Cap. 62

Et vocabitur tibi nomen nouum, 3ª q 37.2.2ᵐ

Cap. 63

Quis est iste qui venit de Edom, tinctis vestibus de Bosra, 1ª q.57.5.0,& 22ᵉ q.2.7 1ᵐ

Ego qui loquor iustitiam, ª q 9[illegible] b

Spiritus Domini ductor eius fuit 12ᵉ q 113 7.b. 22ᵉ q.13 2 c 6. & q.189 10.1ᵐ

Abraham nesciuit nos, & Israel ignorauit nos, 1ª q.89.8.c

Cap. 64

Oculus non vidit Deus absque te, quæ præparasti expectantib. te, 1ª q.1.1.c, & 21ᵉ q 17 2 1ᵐ, & 3ª q.97 2.2ᵐ

Quasi pannus menstruatæ, vniuersæ iustitiæ nostræ, 3ª q.89.6.c

Cap. 65

Et seruos suos vocabit nomine alio, 3ª q.37.2.0

Antequam clament, ego exaudiam, adhuc loquentib. illis, ego exaudiam, 22ᵉ q.83.1.1ᵐ

Non nocebunt, neque occident, in monte sancto meo, 22ᵉ q 64 4 0

Cap. 66

Nunquid qui alios parere facio, ego non pariam? si ego qui alijs generationē tribuo, sterilis ero? 1ª q.27.0.& q 28.4 c

Vermis eorum non morietur, 1ª q.64 3 ar.4 4ᵐ quol. 7. vel 3. vel 11 q 5.3 0

Et ignis eorum non extinguetur, 1ª q.10 3.c.2ᵐ quol 7.13.c

Egredientur, & videbunt cadauera virorum, 5.q. 94 1.c

Ex libro Hierem. Prophetæ.

Cap. 1

Priusquam te formarem in vtero, noui, 3ª q 27. 1.1ᵐ

Et prophetam in gentibus dedi te, 22ᵉ q.171.2.2ᵐ

Cap. 2

Elongauerunt a me, 1ª q.3.1.4ᵐ

Cap. 4

Et iurabis, viuit Dominus in veritate & iudicio, & iustitia, 22ᵉ q 89 5.0,& 9 c,& q.98 1.1ᵐ quol. 5 q.13.2 c

Circumcidimini Domino & auferte præputia cordis uestri, 12ᵉ q.102 5 1ᵐ

Cap. 6

A minore quippe usque ad maiorem, omnes auaritiæ student, 22ᵉ q 166 2 [illegible]

Crudelis est, & non miserebitur 22ᵉ q.159 1.2ᵐ

Cap. 7

Et mulieres conspergunt adipem, ut faciant placentas reginæ cæli, 12ᵉ q.102 4 6ᵐ

Et misi ad vos omnes seruos meos prophetas, per diem consurgens diluculo & mittens, 22ᵉ q. 171 1 3ᵐ,& 5.c

Cap. 8

Apprehenderunt mendacium, 1ª q.17 4 3ᵐ

Miluus in celo cognouit tempus suum, [illegible] & hirundo, & ciconia, &c. 22ᵉ q.95 7 [illegible]ᵐ

Cap. 9

Non glorietur sapiens in sapientia sua, nec fortis in fortitudine sua, &c. sed sciat & nosse me, 22ᵉ q 45 4 1ᵐ

Ex libro Threnorum.

Cap. 1

Ex libro Baruch prophetæ.

Cap. 3

Ex libro Ezechielis proph.

Cap. 1

Cap.

Cap. 28

Tu signaculum similitudinis 1ª q 93.3.0

Cap. 27

Pupillum & viduam contristauerunt apud te 22ª q.116.8.c

Cap. 28

Plenus sapientia, perfectus decore 1ª q.33 1 o.& q.89 3.c.& q 91.1.c.& q.109.3.3 m

In delitiis paradisi fuisti, 1ª q 63.5.c

Omnis lapis pretiosus, operimentum tuum 1ª q. 63 7 o.& 9.3 m & 22ª q.18 3.1.2 & c.2 m

Tu Cherubin extentus & protegēs. 1ª q 63 7.1 m

Ambulasti perfectus in vijs tuis, à die conditionis tuæ 1ª q 63.6.1 m

Et eleuatum est cor tuum in decore tuo, perdidisti sapientiam tuam in decore tuo 1ª q.63 1.3. o.& 7.c.6.& 22ª q.145.2 3 m

Cap. 29

Nabuchodonosor Rex Babylonis, seruire fecit exercitum suum seruitute magna aduersus Tyrū, &c. vsque laborauerit mihi 12ª q.114 10.2 m

Cap. 33

Sanguinem eius de manu speculatoris requiram, 22ª q.21 12.5 m

Iustitia iusti non liberabit eum, in quacunq; die peccauerit, 3ª q.89 4.5.6.0

Impietas impij non nocebit ei, in quacunque die conuersus fuerit ab impietate sua, 3ª qō.89.2. 2 m & 3.0

Cap. 41

Duas facies habebat cherubim, 1ª qō.63.7 1 m & q.108.5.3 m

Cap. 43

Et ecce gloria Dei Israel, ingrediebatur per viam orientalem & terra splēdebat à maiestate eius 3ª q.27.3.c.6.

Cap. 44

Porta hæc clausa erit, & non aperietur, & vir non transiet per eam, qm Dñs Deus Israel ingressus est per eam 3ª q.28.3.c.

Et vinum non bibet omnis sacerdos, quando ingressurus est atrium interius 22ª q 149 3.0

Et ad mortuum hominem non ingrediuntur, ne polluantur, nisi ad patrem 12ª q.103.4.3 m

Ex libro Danielis Prophetæ.

Cap. 1

Decorus forma 22ª q 164.2.c.6.

Si viderit vultus vestros macilentiores præ cæteris adolescentibus coæuis vestris, condemnabitis caput meum regi. 22ª q.88.8.3 m & q.147.1 2 m & quæstion.182.6 3 m

Tenta nos obsecro seruos tuos, diebus decem. 3ª q.41 2 2 m

Pueris autem ijs dedit Deus scientiam, & disciplinam in omni libro & sapientia. 22ª q 15 3. c.6.2 q 96.1.1 m

Cap. 2

Barceptis diis, quorū conuersatio non est cum hominibus. 22ª q 23.1 1 m

Cap. 3

Simusque humiles 22ª q 161 1.2 m

Omnis populus tribus, & lingua quæcunque locuta fuerit blasphemia contra Deū. 22ª q.13 2.0

Cap. 4

Cōsilium meum placeat tibi, & peccata tua eleemosynis redime. 12ª quæstion.32 3 1 m

Cap. 7

Millia millū ministrabant ei, & decies millies cētena millia assistebant ei 1ª q 112.4.2 m

Antiquus dierum sedit, 3ª q 59 2.1 m

Cap. 10

Intelligentia enim opus est in visione. 22ª q.8.5. 2 m & q 173.2 1 m

Princeps regni Persarum restitit mihi viginti & vno diebus. 1ª q.1 13.6.c.& quæstion.8 3.1.0

Michael princeps vest... 1ª q.113 3 c.

Cap. 12

Qui docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti, & qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi stellæ perpetuas æternitates. 1ª qō.10 3. 1 m & q 117 1.2... & 22ª q 189. 9.c.

Cap. 14

Melius est mihi absque opere incidere in manus hominum, quàm peccare in conspectu Domini 22ª q.110.3.4 m

Suscitauit Deus spiritū pueri iunioris, cui nomē Daniel, 22ª quæst.189 1.4 m

Conuicerat enim eos Daniel ex ore suo, falsum dixisse testimonium, 22ª q.67.1.2 m & 3.3 m

Ex libro Oseę Prophetæ.

Cap. 1

Vade & accipe vxorem fornicariam, & fac filios fornicationum, 12ª q.94 5 2 m & q.100.8.3 m & 22ª q.104.4 2 m, 3ª q 154 2.2 m

Cap. 2

Ducam eam in solitudinem, & loquar ad cor eius, 22ª q.5 1.2.c 6.& 22ª quæstion. 188 8.c.

Cap. 4

Peccata populi mei comedent, 3ª q.15.2.4 m

Cap. 6

In tribulatione sua mane consurgent ad me, 3ª q.21 4 3 m

Viuificabit nos, post duos dies, in die tertia suscitabit nos 3ª q.31 4 0.& q.53 2.0

Misericordia volui, & nō sacrificiū 22ª q.30.4.1 m

Cap. 8

Scribā eis multiplices leges meas. 12ª q.91.5.1 m

Cap. 9

Scito te Israel stultum prophetam insanum, virū spiritualem. 22ª quæstion.171.1 3 m

Facti sunt abominabiles, sicut ea quæ dilexerunt 22ª q 7.2.c.& q.81.8.c.

Cap. 12

Ego visionem multiplicaui. 1ª qō.8 9.n, & q.3 1. o.& 122 1.o.& 22ª q.173.2.2.o.& q 173.7.b.

Et in manu prophetarum assimilatus sum. 12ª q. 173 2.c.

Cap. 13

Perditio tua Israel, tantum ex me auxilium tuū. 1ª q 23.3.2 m & 12ª quæstion.112.3.1 m

Ero mors tua ô mors, morsus tuus ero inferne. 3ª q.52.6 c.

Cap. 14

Ex me fructus tuus inuentus est. 1ª quæst. 23.9 3 m & 22ª quæst 76 2 2 m & quæst.109 7.c.

Ex libro Ioelis Prophetæ.

Cap. 1

Sanctifica e ieiunium 22ª q.147.1.3.5 7.c.

Cap. 2

Sol, & Luna obtenebrati sunt. 3ª q 44 2.2 m

Congregate paruulos, & sugentes vbera. 22ª qō. 147 4.2 m

Effundam de spiritu meo, super omnem carnem. 1ª q 36 1.2.3.

Omnis qui inuocauerit nomen Domini, saluus erit, 22ª q 93 1.3 m

Magnus dies Domini, & terribilis valde, & horribilis 3ª q 36 1.3 m

Ex libro Amos Prophetæ.

Cap. 2

Dominus de Sion rugiet. 22ª q 172.3. 1 m & qō. 173 2.1 m

Cap. 3

Si erit malum in ciuitate, quod Deus non fecerit. 1ª q 49 2.1 m

Non facit Dominus Deus verbum, nisi reuelauerit secretum ad seruos suos prophetas, 1ª q.57. 3 m & 22ª q.171.4 1 m & q.172 4.. m

Cap. 4

Formans montes, & creans spiritum. 1ª q 41 3.4 m

Cap.

Cap. 7
Non sum propheta, & non sum filius prophetæ 12ª q 113 1.1ᵐ

Ex libro Ionæ prophetæ.

Cap. 2
Et erat Ionas in ventre piscis, tribus diebus & tribus noctibus 3ª q.51.4ᵐ
Cap. 3
Homines, & iumenta, boues, & pecora non gustêt quicquam, nec pascantur 22ª q 147.4.2ᵐ

Ex Libro Micheę Prophetæ.

Cap. 2
Et mendacium potius loqueret, 22ª qõ.110 3.4ᵐ & q.113.1.3ᵐ
Ascendet.n. pandens iter ante eos 3ª q.49.5.4ᵐ
Cap. 3
Qui odio habetis bonum, & diligitis malum 1ª q.19.9.c, & q.85 2.1ᵐ. & 12ª q.6 4 9ᵐ. & 8 2.0, & q.18.4.1ᵐ & q.19 1.1ᵐ & q 27 2.2ᵐ & q.29.4.c, & q 74.1.2ᵐ & q.77 2.2 & q.80.2.c
Cap. 5
Egressus eius à principio 1ª q.42.5.2ᵐ
A diebus æternis 1ª q.10.1.4ᵐ
Cap. 6
Indicabo tibi ô homo, quid sit bonũ, & quid Dñs requirat à te 12ª q.19.10.1ᵐ
Vtique facere iudicium & diligere iustitiam 22ª q.60.1 2ᵐ
Et solitum ambulare cum Deo suo 22ª q.47.9.3ᵐ & q.55.6.c
Cap. 7
Inimici hominis domestici eius 22ª qõ.70.3.0, & q 189.10.2ᵐ

Ex Libro Naum Prophetæ.

Cap. 1
Non consurget duplex tribulatio, vel: Non iudicabit Deus bis idipsum, 3ª q.39.5.2ᵐ

Ex Libro Zachariæ Prophetæ.

Cap. 1
Conuertimini ad me, ait Dominus, & cõuertar ad uos 12ª q.109.6.1ᵐ
Cap. 2
Quia consurrexit de habitaculo sancto suo, 3ª q.57.1.1ᵐ
Cap. 6
Ecce, uir oriẽs nomẽ illi, 3ª q.63.3.3ᵐ & q.36.2.1
Cap. 7
Verba q̃ misit Dñs exercituũ I spũsancto suo, per manum prophetarum priorum, 1ª q.10. c
Cap. 9
Tu quoque in sanguine testamẽti tui emisisti vinctos tuos de lacu, in quo non erat aqua, 3ª q.52 4.1ᵐ & 3.6.7.8.0
Cap. 13
In die illa erit fons patens domini David, & habitatoribus Hierusalem, in ablutionem peccatoris, & menstruatæ 3ª q.68 4.1ᵐ
Adam exemplum meum, ab adolescẽtia mea 12ª q.82 2.1ᵐ

Ex Libro Malachiæ Prophetæ.

Cap. 1
Dilexi vos, 1ª qõ.20. 1.3.0, & q6.33.3.1ᵐ & 22ª q.110.2.0
Iacob dilexi, Esau autẽ odio habui, 1ª q.23. 3 c
Si ergo pater ego sum, vbi est honor meus ? 22ª q.63.3.0
Si offeratis cęcum, claudum & languidum, nonne malum est 22ª q.86 3.3ᵐ
Et in oĩ loco sacrificabit, & offeretur nomini meo oblatio munda, 12ª q.102.5ᵐ & 22ª q.84.3.0
Cap. 2
Maledicã benedictionib⁹ vestris, 3ª q.82.9.3ᵐ
Angelus Domini exercituum est, 3ª q.22.1.c.1ᵐ & 4.c. & q.26 1.0. & q.82 5.c

Cap. 3
Et preparabit viam, 3ª q.38 1.0, & 2.2ᵐ, & 5.0, & q.70.1.3ᵐ
Inferte omnem decimationẽ in horreum meũ, & sit cib. in domo mea, & probate me super hoc, dicit Dñs 22ª q.57 2.1ᵐ
Dixistis, vanus est qui seruit Deo 22ª q.83.9.c
Et scriptus est liber monimenti, coram Deo timentibus Deum 1ª q.24.0, & q 39.8.6.
Cap. 4
Ecce ego mittã vobis Heliã Proph 22ª q.74.4.3ᵐ
Et conuertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres 22ª q.26.10.0

Ex primo Libro Machab.

Cap. 1
Et destinauerũt aliq de populo 1ª q.23.1.c. & 2.2ᵐ
Cap. 2
Et cogitauerũt dicẽtes oĩs hõ qcunq; uenerit ad nos i bello, in die sabbathorũ, pugnemus aduersus eum, & non moriemur omnes, 12ª q.100.8.4ᵐ & 22ª q.40.4.0, & q.122.4.3ᵐ, & 3ª q.40.4.3ᵐ
Cap. 6
Eleazarus fili⁹ Saura vidit vnũ de bestiis loricatã loricis regis, &c. & mortu⁹ ẽ illic, 22ª q.64.5.5ᵐ
Cap. 8
Et committunt vni magistra um, per singulos annos dominari vniuersę terrę suę, & omnes obediunt vni, 1ª q.103.3.c, & 12ª q.95.4 c. & q.105 1 0, & 22ª q.50.1.2ᵐ
Et nõ e inuidia, neq; zelus iter eos, 22ª q.36.2.2ᵐ
Cap. 12
Non enim cum nullo horum indigeremus, habentes solatio sanctos libros, 22ª q. 188.5.c

Ex secundo Libro Machab.

Cap. 1
Domine Deus omnium creator, 1ª q 44.0, & q.46 8.0, et q.65 0, & 12ª q.79 2.c
Qui solus es bonus Rex, solus prestans 1ª q.3.2.c, & q 6.0, & q.20.1.3ᵐ, & q 49.3.c.2ᵐ, & q.62.8.c.8ᵐ, & q.100.2.c, & q 103.2.c. & 12ª q.4.4.c, & 22ª q.19 1.c, & q.82.2.2ᵐ, & q.74.11.c.h. & q.q.27 3.4 c, & q 34.1.c, 1ᵐ, & 3ª q.1.1.c, & q.20.1.c
Et æternus 1ª q 10.c.2.3.0, & q.10.7.0, & q.46.0, & q.61.2.0
Cap. 3
Inuocabãt de cęlo eũ, qui de depositis legẽ posuit 12ª q.105 2.4ᵐ & 5ᵐ & 22ª q.62.6.c
Visitator & adiutor loci illius est 1ª q.23.8 1ᵐ
Cap. 5
Non propter locum gentem, sed propter gentem locum Deus elegit, 12ª q.104.4.1ᵐ
Cap. 6
Rñdit cito dicẽs, pmitti se velle I ifer. 3ª q.37.1.4ᵐ
Nõ.n. ætati nr̃ę digñũ ingt ẽ fingere 3ª q 69.0.3ᵐ
Et ipsi pp meam simulationem decipiãtur, & per hęc maculam & execrationem męę senectuti conquiram 22ª q.111.1.0
Fortiter vita excedendo, &c. Adolescentibus fortẽ exemplum relinquam, si prompto animo, ac fortiter, &c. honesta morte fungar 22ª q.123.5.1ᵐ & q.124.2.c
Cap. 7
Parati sum⁹ mori, magis q̃ priss Dei leges pvaricari, 22ª q.100.3.1ᵐ, & q 219 3.3ᵐ & q 125.4.c
Neq; ego spũm & uiam donaui uobis & vitã, & õs sr̃ nihdi creator, &c. 1ª q.75 6.1ᵐ & q 9.1.c.0, & q.98 2 c, 6. & qõ.100.2.2ᵐ, & q.118.2.0, & 12ª q.7.5ᵐ, & q.9.6.c, & q.81.2.c, 2ᵐ & 22ª q.85 2.c, & 1 d.14 q 3 c.2ᵐ
Cap. 9
Orabat hic scelestus Dominũ, à quo non esset misericordiam consecuturus, 3ª q.83.1 1ᵐ
Sancta ergo & salubris est cogitatio p defunctis exorare, vt à peccatis soluantur 3ª q.8: 6.c
Cap. 15
Oniam qui fuerat summus sacerdos, virum bonũ &

& benignum, &c. manus protendentem orare pro omni populo Iudæorum, 22ae q.83.11.0
Tu Domine qui misisti Angelum tuum sub Ezechia rege Iuda, 1a q.112.0
Iudas, pro oia corde & aio mori pro ciuibus paratus erat, 2a q.40 3.c. & 22ae q.26 3.c. & q.31 3 2m
Magnificè gloriatus est 22ae q.132.2.1m, & 3m

Ex Euangelio secundùm Matthæum.

Cap. 1

Liber generationis Iesu Christi, 3a q.31.3.2m & 3m 4.3m
Filij Dauid, filij Abraham. 3.q.31.2.c
Abrahã genuit Isaac, Isaac autem genuit Iacob, Iacob autem genuit Iudã, & fres eius, 3a q.31.3.5m
Iudas autem genuit Phares & Zarã, de Thamar, 3a q.31.3.5m (31.3.3.1m
Booz autem Rex genuit Obed ex Ruth, 1.ae qõ.
Dauid autem Rex genuit Salomonem ex ea quæ fuit Viæ, 3a q.31 3.3m
Ioram autem genuit Oziam, 3a q.31 3 4m
Iosias autem genuit Iechoniã & fres eius. 3.q.31.3.3m
Et post transmigrationem Babylonis, Iechonias genuit Salathiel, 3a q.31.3.3m
Iacob autem genuit Ioseph, 3a q.31.3.2m & 4.3m
Virum Mariæ 3a q.29 2 0, & q.28 3 2m
De qua natus est Iesus 3a q.33.2.0, & 5.c
Qui uocatur Christus 3a q.16 5 c, & q 17.5.c. & q.37.2.0
Cum esset desponsata 3a q.29.1.0
Mater Iesu Maria, 3a q.25 5.c. & q.33 3.4m
Antequam conuenirent, 3a q 28 3 1m
Inuenta est in utero habens de spiritu sancto 3a q.28.3 1m & q.32.c.1.2.0, & q 39.8. 2m & q.46 6 c. & q.34 2 3m
Ioseph autem vir eius 3a q 29.2.0, & q.28.2.2m
Cum esset iustus, 3a q.28 3.5m, & 4.c, 3m
Et nollet eam traducere, 3a q.29 2.3m
Voluit occultè dimittere eam, 3a q.28.3.2m, et q.29.2.3m
Ecce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph 3a q 30.2.2m, & 3 2m, & q.36.2 2m
Noli timere accipere Mariam coniugem tuam 3a q.28.3.2m, & q.29.2.0
Quod enim in ea natum est, 3a q.35.2.0, & 5.c
De spiritu sancto est.2.50.
Vocabis nomen eius Iesum, 3a q.37 2.0
Hoc autem totum factum est ut adimpleretur quod dictum est per Prophetam 12ae q.93.1.2m
Et accepit coniugem suam, 3a q.29.2.3m
Et non cognoscet, 3a q.28.3.3m, & 4m
Donec peperit, 3a q.28.3.3m
Primogenitum, 3a q.28 3 4m

Cap. 2

In Bethleem Iudæ, 3a q.33 7.0, & q.46.10.1m
Ecce magi, 3a q.36 3.c.2m, & 5.c.
Ab Oriente, 3a q.36.3.3m, & 3 4m & 6.c.3m
Venerunt Hierosolymam, 3a q.36.8 3m
Vbi est qui natus est Rex Iudæorum? 3a q.36.8.3m
Vidimus enim stellã eius in Oriẽte, 3a q.36.3.0, & 6.3m & (7.0
Et venimus adorare eũ, 3a q.36 8.0
Audiens autem Herodes Rex, turbatus est, & ois Hierosolyma cum illo, 3a q.36.2.3
Et ecce stella quam viderant in oriẽte, antecedebat eos, vsque dum veniẽs staret suprà, vbi erat puer, 3a q.36 6.3m & 7.c.3m
Obtulerunt ei munera, Aurum, Thus, & Myrrhã, 3a q.36.8 4m, & 5m
Herodes occidit oẽs pueros, qui erãt in Bethleem, & in omnibus finibus eius, à binatu & infrà, 3a q.36.2.3m & 6.3m
Defuncti sunt enim qui querebant animam pueri 12ae q.81.1m & 3a q.46.11.3m
Et habitauit in ciuitate quæ vocatur Nazareth. (3a q 35 7.2m

Cap. 3

Et baptizabant ab eo in Iordane, 3a q.38 4 0, & q. (39.3.1m
Cõfitentes peccata sua. 3a q.36.3 2m
Ego vos baptizo in aqua, in pœniam, 3a q.38 3.3m
Ipse vos baptizabit in spũsctõ, & igne, 3a q.66 3 1m
Venit Iesus à Galilæa in Iordanẽ ad Ioanẽ, ut baptizaret ab eo, 3a q.38.1.c. & q.39.1.2 0. & 5.c, & q 62.5.4m, & q 67.6 1m & q.81 1.c. & q.84.7.4m
Ego a te debeo baptizari, 3a q.18.6.3m (38.6.3m
Sine modo. Sic enim decet nos implere oẽm iustitiã 3a q.
Et ecce aperti sunt cæli, 3a q 39.5.0. & q.49.3.3m
Et vidit spiritum Dei descendentem, sicut columbam, 3a q.39 6.7 0. & q.46 4.2m
Et ecce vox de cœlis dicẽs, 3a q.39.8.0. & q.43.4.0

Cap. 4

& q.62.6.c
Tũc ductus ẽ Iesus ad desertũ, 3a q.41.1.2m, & 2.0
Vt tentaretur à diabolo, 3a q.41,1.0
Et cum ieiunasset quadraginta diebus, & quadraginta noctibus 3a q.41 3.0
Postea esuriit. Et accedens tẽtator dixit, 3a q.41.1. (3m & 3 0
Si filius Dei es, 3a q 41.4 c, & 1.1m
Dic ut lapides isti panes fiant, 3a q.41.4 1m
Qui respondens dixit ei, scriptum 3a q.41 4.c
Non in solo pane viuit homo. Deut 8 2a & 5.0.7m & 22ae q.188 8 4m
Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam ciuitatẽ, 3a q.41.1.2m & 2.3m & 4.7m
Mitte te deorsum, 3a q.41.4.2m
Assumpsit eum diabolus in montem excelsum valde, 3a q 41 2.2m (4.7m
Et ondit ei oia regna mũdi, & gloriã eorũ 3a q.41.
Hæc omnia tibi dabo, si cadẽs adoraueris me, 3a q.41.4.3m
Vade Sathana, 3a q.41.4.6m
Tunc reliquit eum diabolus, 1a q.114 3.0, & 3a q.41 3 2m & 3m
Et ecce Angeli accesserunt, & ministrabant ei, 3a q.41.3 2m
Exinde cœpit Iesus prædicare, 3a q.42.0
At illi statim relictis retibus & patre, secuti sunt eum 22ae q.101.2.2m & 4 1m
Et uocauit eos, 22ae q.189.6.0, & 10.0
Et obtulerũt ei oẽs malè habẽtes, &c. & lunaticos & paralyticos, & curauit eos, 22ae q.119.5.1m

Cap. 5

Beati pauperes spiritu, &c. vsque gaudete, &c. 12ae (q.69.0
Beati mites, 12ae q.69.3.4.0
Beati qui lugent, 22ae q 35.3 2m & qõ 69.3.4 0. & 22ae q.28 1.2m
Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiã, quoniam ipsi saturabunt, 12ae q.29 3.4.0, & 22ae q 119.2.1m
Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt, 12ae q.69.3 4.0, & 22ae q.8 7 0. & q 83.9 3m
Beati pacifici, quoniam filij Dei vocabuntur, 12ae q.69 3.4.0, et 22ae q.43.6.0, et q 81.5.3m
Beati qui persecutionẽ patiunt propter iustitiã, quoniam ipsorũ est regnum cœlorum, 12ae q.69.3.5m et 4.2m
Merces vestra copiosa est in cœlis, 2a q.68 4.c. fi. et 12ae q 4 7.3m
Si luceat lux vestra coram hominibus, vt videant opera vestra bona, et glorificent patrem vestrũ 21ae q.189.9.2m
Nolite putare, quoniam veni soluere legem aut Prophetas Non veni soluere, 12ae q.107 2.4m et 3a q.37.0, et q.40. 4.0, et q.47 2.1m
Sed adimplere, 12ae q 107.2.0, & 4.3m & 22ae q (104 6.2m
Dico autem vobis, 3 q.42.2.c.2m
Audistis, quia dictum est antiquis, 22ae q 5.2.5m
Omnis qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio 22ae q.158.3.2m & 5.3m
Qui autem dixerit Racha, reus erit concilio, 22ae, q.138.5.5m & q.15.5.c.fi.
Qui autem dixerit fatue, reus erit gehennę ignis, 12ae q 46.8.3m & 22ae q.138.3 3m & q.72.2.0
Omnis qui dimiserit vxorem suã excepta fornicationis cã facit eã mœchari, 12ae q.107.2.3m
Reddes Domino iuramenta tua, 22ae q.89 5.3m
Non iurare omnino, 22ae q.89.2. 5m & 6.1m
Sit sermo vester, est est, non non, quod aũt his abũdantius est, à malo est, 21ae q.89 1.2m & 2 1m & 2m
Non resistere malo 22ae q.2.3 0, & q.108. 2 2m & 4m & q 188.3.1m
Si quis percusserit te in dexteram maxillam suã,

prebe illi & alterā, &c. vsq; fi. 12ª q. 105. 3. 3ᵐ & 4. 4ᵐ & 22ª q. 40. 1. 2ᵐ & q. 43. 8. 4ᵐ & q. 71. 3. c. & q. 124. 1. 3ᵐ & 3. 1ᵐ & q. 174. 1. 4ᵐ & q. 143. 3. 3ᵐ & q. 152. 3. 2ᵐ & q. 156. 1. c
Qui vult tecum in iudicio contendere, & tunicā tuā tollere, dim tte ei & pall ū 22ª q. 43. 8. 4ᵐ & q. 71. 3. o. & q. 108. 1. 2ᵐ & 4ᵐ & q. 188. 3. 1ᵐ
Diligite inimicos vestros, 22ª q. 25. 6. 9. o. q. 34. 3. 3ᵐ & q. 83. 8. c. & q. 103. 1. c
Benefacite iis, qui oderūt vos 22ª q. 25. 6. c. 1ᵐ & 9. o. & q. 31. 2. o. & q. 31. 9. 1ᵐ & q. 165. 3. 3ᵐ
Orate pro persequentibus & calumniantibus vos 22ª q. 83. 8. o
Si enim diligitis eos, qui vos diligūt, quam mercedem habebitis ? 22ª q. 27. 7. 1ᵐ
Estote ergo perfecti, sicut & pater vester cælestis perfectus est, 22ª q. 189. 2. 2ᵐ

Cap. 6

Alioquin mercedem non habebitis apud patrem vestrum, 22ª q. 132. 5. 1ᵐ
Cum ergo facis eleemosynam, noli tuba canere ante te, 22ª q. 132. 5. 1ᵐ
Sicut hypocritę faciunt, 22ª q. 115. o
Tu autem cum oraueris, intra in cubiculum tuū, & clauso ostio, &c. 22ª q. 83. 12. 3ᵐ
Orātes nolite multum loqui, sicut Ethnici faciūt, 22ª q. 83. 14. 1ᵐ
Sic ergo vos orabitis 22ª q. 83. 14. 3ᵐ
Pater noster, &c. v q 1e ñ. 22ª q 83. 9. o
Fiat voluntas tua 1ª q. 19. 11. 11. c
Panem nostrum superitubstantialem da nobis hodie, 22ª q. 83. 7. 1ᵐ
Et dimi te nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitorib. nostris 22ª q. 83. 16. 3ᵐ & 3ª q. 84. 10. b
Thesaurizate uobis thesauros in cælo, vbi neque ærugo, &c. 12ª q. 4. 7. 1ᵐ
Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit 12ª q 12. 1. 1ᵐ
Si ergo lumē qđ i te e, tenebræ sūt 12ª q. 12. 1. 2ᵐ
Nemo pōt duobus dominis seruire 12ª q 12. 1. 3ᵐ
Ne soliciti sitis animæ vestrę, &c. 12ª q. 1. 6. 5. 3ᵐ 22ª q. 47. 9. c. 3ᵐ & q 49. 4. c. & q. 55. 6. o. & q. 73. 6. 3ᵐ q. 185. 7. c
Quærite ergo primum regnum Dei & iustitiā ei° & hæc oīa adijcientur vobis, 22ª q. 87. 6. 5ᵐ
Scit enim pater vester, quia his omnibus indigetis, 22ª q. 83. 2. 1ᵐ
Nolite ergo soliciti esse in crastinum, 22ª q. 55. 7. o. & q. 188. 7. 2ᵐ

Cap. 7

Nolite iudicare, & non iudicabimini, 22ª q 108. 3. 6ᵐ & 22ª q 60. 2. 3. 6. o. & q 67. 1. o & q. 80. 2. 1ᵐ & 3ª q. 59. 1. c
In quo enim iudicio iudicaueritis, iudicabimini, & in qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis 22ª q. 61. 4. 1ᵐ
Quomodo dicis fratri tuo, frater, sine, eiiciā festucam de oculo tuo: trabem autem, quæ est in oculo tuo, non vides ? 2ª q 33. 5. c.
Nolite sanctum dare canibus, neque mittatis margaritas vestras ante porcos, &c. 1ª q. 1. 9. 2ᵐ
Petite, & dabitur nobis 22ª q. 83. 3. 2ᵐ
Omnia ergo quæ vultis vt faciant uobis homines, & vos facite illis 12ª q. 99. 1. 3ᵐ
Attendite a falsis prophetis, &c 22ª q 172. 4. 3ᵐ
Non potest arbor bona f uctus malos facere, neq; econuerso 1ª q 49. 1. 1ᵐ & 12ª q. 20. 2. 3ᵐ
Erat enim docens eos sicut potestatem h. b ns, & non sicut Scribæ eorū, & Pharisæi, 3ª q 42. 1. 3ᵐ

Cap. 8

Et extēdēs Iesus manū tetigit eum 3ª q. 44. 3. 2ᵐ
Vide nemini dixeris 22ª q. 3. 4. 4. 1ᵐ & 3ª q 13. 4. 2ᵐ & q 44. 3. 4ᵐ
Vade, ostēde te sacerdoti, & offer munus, &c. 12ª q. 103. 3. 3ᵐ
Domine nō sum dignus, ut intres sub tectum meū 3ª q 80. 10. 3ᵐ
Audiens autem Iesus, miratus est 3ª q. 15. 8. o
Non inueni tantam fidem in Israel 22ª q. 5. 4. o
Surrexit & ministrabat eis, 3ª q 44. 3. 2ᵐ
Omnes malè habentes curauit 3ª q 43. 4. c
Domine, permitte me primum ire, & sepelire patrem meum, 22ª q. 101. 4. 2ᵐ & q. 189. 9. c. fi
Dęmones rogabant eu, dicētes: Si eiçis nos hinc, mitte nos in gregem porco: ū 3ª q. 44. 1. 4ᵐ
Et ait illis: Ite. At illi exeuntes, abierunt in porcos. Ibidem.
Et ecce magno impetu abiit totus grex pceps in mare, & mortui sunt in aquis, Ibidem.

Cap. 9

Videns Iesus fidem illorum, dixit Paralytico, cōfide fili 22ª q. 14. 6. 1ᵐ
Dixit Iesus Paralytico: Remittuntur tibi peccata tua 3ª q 44. 3. 3ᵐ
Et cum vidisset Iesus cogitationes eorum 3ª q. 10. 2. o. & q. 59. 2. 3ᵐ
Quid est facilius dicere, dimittuntur tibi peccata tua, an dicere, Surge & ambula? 3ª q. 44. 3. 3ᵐ
Vt autem sciatis, quia filius hom nis habet potestatē in terra dimittēdi peccata 3ª q. 16. 11. 2ᵐ
Et præteriens inde Iesus, vidit hominem sedentē in Telonec, Matthæū nomine, & ait illi: Sequere me. Et secutus est eum 3ª q. 4. 3. 1ᵐ
Multi publicani & peccatores dīscūbebāt cū Iesu & discip. ei°, 22ª q 25. 6. 5ᵐ & 3ª q. 4. 1. o & 2. c. 5ᵐ
Nō. n. veni uocare iustos, sed peccatores 3ª q 1. 3. 4. o. & 5. c. c° q 40. 1. c. et q. 43. 3. 2ᵐ et q. 44. 3. c
Nunquid pnt filij spōsi lugere, q diu cū illis est spōsus? etc. et tunc ieiunabunt 22ª q. 147. 4. 5ᵐ
Nemo mittit commissuram panni rudis in uestimentum vetus 22ª q 147. 4. 5ᵐ
Sed vinum nouum in vtres nouos mittunt et ambo conseruantur 12ª q 96. 2. c. 2ᵐ
Et tenuit manum eius, et dixit 3ª q 44. 3. 2ᵐ
Tunc tetigit oculos eorum, dicens, Ibidem
Creditis, quia hoc possum facere vobis, etc. sm fidem vestram fiat vobis 22ª q. 175. 1. o. et 5ᵐ
Illi autem exeuntes, diffamauerunt eum in tota terra illa, 3ª q. 13. 4. 2ᵐ
In prīcipe dęmonio u, eiicit demnn. 3ª q 43. 3. 3ᵐ
Et circuibat Iesus omnes ciuitates, et castella, docens in synagogis, 3ª q 7. 3. 2ᵐ

Cap. 10

Dedit illis potestatem spirituum immūdorum, vt eiicerent eos 3ª q 41. 1. 3ᵐ
In viam gētiū ne abieritis, etc. Non sū missus, nisi ad oues q perierunt domus Israel 3ª q. 42. 1. o
Nolite possidere etc. nō peram in uia, neque duas tunicas, neque calceamenta, neque virgam 12ª q. 108. 2. 3ᵐ et 4. 2ᵐ et 4ᵐ
Nolite possidere aurum, neque argentum, neque pecuniam etc. 22ª q. 108. 2. 3ᵐ et 4. 4ᵐ et 22ª q. 85. 6. 2ᵐ et q. 188. 7. 5ᵐ
Estote ergo prudentes, sicut serpentes 22ª q. 55. 3. 1ᵐ et 4. 1ᵐ. et q 92. 1ᵐ
Cum autem tradent uos, nolite cogitare, qūo, aut quid loquamini 22ª q 55. 4. 1ᵐ
Nolite timere eos q occidunt corpus, 3. q. 71. 1. c
Et qđ in aure auditis, pdicate super tecta 3ª q 42. 3. 1ᵐ
Nō veni pacē mittere, sed gladiu 3ª q. 39. 1. 2ᵐ fi.
Inimici hominis, domestici eius 22ª q 70. 3. o

Cap. 11

Tu es q vēturus es, an aliū expectamus? 12ª q 2. 9. 2ᵐ
Etiā dico uobis plusq̄ pphetam 22ª q. 174. 4. 3ᵐ
Qui autem m. I nor est in regno celorum, maior est illo 1ª q 104. 3. 3ᵐ et q 117. c. 3ᵐ sīq. 12. 4. 2
Omnes enim prop, hetę et lex, vsque ad Ioannem prophetauerunt 22ª q 174. 6. 3ᵐ
Venit Ioannes neque manducans, neque bibens 3ª q 40. 2. c. 1ᵐ
Venit filius hominis mādu. ās, et bibēs 3ª q 40. 2. o, & q 41. 3. 1ᵐ
Et iustificata est sapiā à filiis suis, 3ª q 40. 2. 1ᵐ

Auton-

Abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis, 22æ q.162.3.1m

Nemo nouit filium, nisi pater, neque patrem quis nouit, nisi filius, & cui voluerit filius reuelare, 1ª q.32.4.2m

Iugum enim meum suaue est, & onus meum leue, 22æ q.107.4.0

Cap. 12

Discipuli autem eius esurientes, cœperunt euellere spicas sabbato & mâducare, 22æ q.100.8.4m & 12æ q.40.4.0. & q.122.4.4m, & 3ª q.40.4.3m

Sabbatis sacerdotes in templo sabbatum violât, & sine crimine sunt, 22æ q.1.1.4.2m

Licet sabbatis benefacere, 12æ, q.100.9.4m & qō. 107.2.4m, & 22æ q.40.4.0, & q.122.4.3m, & 3ª q.40.4.1m, & 3m

Omne regnum diuisum contra se, desolabitur, & omnis ciuitas vel domus diuisa contra se non stabit, 22æ q.37.2.3m

Si Satanas Sathanã eiicit, aduersus se diuisus est, 1ª.q.109.2.2m. & 3ª q.43.2.3m

Filij vestri in quo eijciunt? 3ª q.43.2.3m

Si autem ego in spiritu Dei eijcio dæmonia, 1ª q.36.2.0 & q.31.1.2m

Quomodo potest quisquam intrare in domũ fortis, & vasa diripiet. 3ª q.43.2.3m

Qui non est mecum, contra me est; & qui non congregat mecum spargit, Ibidem.

Spiritus autem blasphemiæ non remittet. 22æ, q.14.3.0, & q.34.2.1m, & q.128.5.3m, & 3.q.86.1.2m & 3m. quol.2.q.8.2.0

Et quicunque dixerit verbum contra filium hominis remittetur ei; qui autem dixerit contra Spiritum sanctum, non remittetur ei, neque in hoc sæculo, neque in futuro, 22æ q.14.3.0. quol. 2 q.8.2.8

Et signum non dabitur ei, nisi signum Ionæ prophetæ, 3ª q.43.2.1m

Reuertar in domũ meã, vnde exiui, 3ª q.88.1.2m

Et ecce fratres tui, 3ª q.28.3.5m

Viri Niniuitæ resurgent in iudicio, S.q.88.1.c.

Cap. 13

Qui autem seminatus est in spinis, 22æ q.188.7.c

Alia ceciderunt in terram bonam, & dabant fructum, aliud centesimum, aliud sexagesimũ, aliud trigesimum, 12æ q.70.3.2m & 22æ q.125.5.2m

Vis imus & colligimus ea? 12æ q.19.8.1m. & q.21.23.3m & q.64.2.2m, & q.108.1.3m, & 3.1m. quol. 10.15.2m

Sine parabolis non loquebatur eis, 2ª q.42.3.3m

Messis est consummatio seculi, 1ª q.73.1.1m

Tunc fulgebunt iusti, sicut Sol in regno patris eorum, 3ª q.45.2.c. & q.54.2.1m & 2m. Suppl. q.85.1.c

Simile est regnum cælorum thesauro abscondito in agro, &c. & emit agrum illum, 22æ q.66.5.2m

Cap. 14

Propter iusiurandũ &c. iussit dari, 22æ q.89.7.2m

Misit, q. & decollauit Ioã. in carcere, 22æ q.124.5.c

Acceptis quinque panibus, & duobus piscibus, 1ª q.92.3.2m, & 3ª q.44.4.4m

Aspiciens in cœlum benedixit, 22æ q.83.10.1m & 3ª q.13.4.3m & q.21.1.0. & 2.c. & q.43.2.2m, & q.43.4.2m

Ascendit in montem solus orare. Vespere autem facto, solus erat ibi. 3ª q.13.4.3m, & q.40.1.3m

Cap. 15

Non quod intrat in os, coinquinat hominem, 22æ q.148.1.2m & 3ª q.40.4.2m, & 12æ q.103.4.3m

Scis quia Pharisæi, audito hoc verbo scandalizati sunt, 3ª q.42.2.0

Sinite illos. Cæci sunt, duces cæcorum, 22æ q.43.7.0 & 2.8.0 & 3ª q.42.2.0

Omne quod in os intrat, in ventrem vadit, & in secessum emittitur, 1ª q.119.1.2m

Non sum missus, nisi ad oues, quæ perierũt domus Israel, 3ª q.42.1.0

Et accipiens septem panes, & pisces gratias agens &c. sup. 14.3ª

Cap. 16

Cauete à fermento Pharisæorum & Saducæorum 3ª q.74.4.c.&.3m

Oportet eum ire Hierosolymã, & multa pati, &c. 3ª q.46.0, & q.56.1.2m quol.2.2.0

Et occidi, 3ª q.24.2.0

Scandalum es mihi. 22æ q.42.2.2m, & 5.1m

Tibi dabo claues regni cælorum, S.q.17.1.c.

Quodcunque ligaueritis super terram, S.q.19.3.c.

Cap. 17

Assumpsit Iesus Petrum, & Iacobum, & Ioannem, 3ª q.45.3.4m

Et transfiguratus est ante eos, 3ª q.45.1.2.0

Et resplenduit facies eius sicut Sol, 3ª q.45.2.2.0

Et vestimenta eius facta sunt alba sicut nix, 3ª q.45.2.1m & 2.3m

Et ecce apparuerunt illis Moyses & Helias, cum eo loquentes, 3ª q.45.3.0

Ecce nubes lucida obumbrauit eos, 3ª quæst.45.4.2m

Et ecce uox de nube Dicẽs: Hic est filius me⁹, &c. 3ª q.39.8.2m. & q.45.4.0

Ipsum audite. 3ª q.45.4.3m

Et audientes discipuli, ceciderunt in faciem suã, & timuerunt valde, 3ª q.45.4.4m

Et accessit Iesus, & tetigit eos: dixitque eis: surgite, & nolite timere, Ibid.

Et descendentibus illis de monte, præcepit Iesus dicẽs: Nemini dixeritis uisionẽ, donec filius hominis à mortuis resurgat, 3ª q.45.3.4m

Domine, miserere filio meo, quia lunaticus est, 1ª q.115.5.1m

Filius hominis tradendus est in manus hominum 3ª.q.47.4.0

Cap. 18

Qui autem scandalizauerit vnum, &c. Expedit ei ut suspendatur, &c. 22æ q.43.8.0

Vę mundo à scandalis, 22æ q.42.1.0, & 4.c. quol. 4.23.3m

Necesse est enim vt ueniant scandala, 22æ q.11.9.2m, & q.43.2.1m

Væ autem homini illi, per quem scãdalum venit. 21æ q.43.4.0

Semper vident faciem Patris mei, 1ª q.64.4.3m & q.112.1.3m, 22æ q.182.4.2m. S.q.72.2.4

Si peccauerit in te frater tuus, vade & corripe eũ inter te & ipsum solum 22æ q.33.4.2m, & q.33.0, & q.43.7.3m. quol 10. vel 11.q.12.0

Si te non audierit, adhibe tecum vnum, vel duos 22æ q.33.8.0. quol.11.q.12.0

Si non audierit eos, dic Ecclesię, 22æ qō.33.7.0. quol.11.q.12.0.

Quæcunque alligaueritis super terrã &c. sup.16.5ª

Sit tibi sicut ethnicus & publicanus, S.q.21.2.c

Vbi enim duo uel tres cõgregati fuerint, &c. 22æ q.188.8.2m

Vsque septuagesies septies, 22æ q.11.4.2m

Quia nolebat reddere vniuersum debitum, 22æ q.183.6.3m & 3ª q.88.1.1m, & 3.3m

Cap. 19

Quod ergo Deus coniunxit, homo non separet 22æ q.102.5.3m, & 22æ q.154.2.c. S.q.41.2.1.0. & q.48.2.2 & q.54.3.0

Non legistis quod ab initio, qui fecit homines, S.q.42.2.c

Moyses mandauit dari libellum repudij, & dimittere uxores, 12æ q.107.2.3m

Moyses ad duritiam cordis vestri permisit uobis dimittere vxores vestras 12æ q.107.2.3m

Non expedit nubere 12æ q.108.4.1m

Oblati sunt ei paruuli, vt manus imponeret, 3ª q.72.1.1m

Vnus est bonus Deus, 1ª q.6.2.1m

Si uis ad uitam ingredi, serua mandata, 12æ. qō. 100.10.2m

Diliges proximum tuum, sicut teipsum. 12æ q.73.

 1.c.

ad horam nonam, 3ª q. 45. 2. 3m
Clamans uoce magna, emisit spiritum, 3ª q. 47. 1 2m quol. 1. q. 2. a. c
Emisit spiritum. 3ª q. 50. 4. 4. c. 3m quol. 1. q. 2. a. 0, quol. 2. a. c, 1, 2m q 3 a. c, 2m
Velum templi scissum est in duas partes, à summo vsq; deorsum. 12ª q. 103. 3 1m & 3ª q. 44 4 3m
Et terra mota é, & petræ scisse sunt. 3ª q. 44 4 3m
Monumenta aperta sunt. ibidem.
Multa corpora sanctorum qui dormierant, surrexerunt, 3ª q. 53. 3. 2m
Inter quas erat Mariæ Magdalenæ, & Maria Iacobi, & Ioseph mater, & mater filiorum Zebedæi. 3ª q. 28. 3. 6m
Ioseph inuoluit illud, scilicet corpus Iesu, in sindone munda, 3ª q. 51. 2. 2m & 3m & 4m
Et posuit illud in monumento suo nouo, quod excīderat in petra, 3ª q. 51 3. 0, & 4. c, & q 52 4. c, & q 66 8 1m
Aduoluit saxum magnum ad ostium monumenti, 3ª q. 51. 2. 4m

Cap. 28

Angelus enim Domini descendit de cælo, & reuoluit lapidem & sedebat super eū. 3ª q. 55 6 3m
Respondēs autem angelus, dixit mulieribus. 3ª q. 45. 2. 3m & 2, 0
Illæ autem accesserunt, & tenuerunt pedes eius, 3ª q. 55. 6. 3m & q. 8 4. 1m
Data est mihi omnia potestas in cælo & in terra, 3ª q. 13. 2. 1m
Baptizantes eos in nomine patris, & filij, & spiritus sancti, 3ª q. 60. 8 c. & q. 66 5. 0 & q. 67. 0 c, & q 84. 3. c,
Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit 3ª q. 9. 4 1

Ex euangelio Secundum Marcum.

Cap. 1.

Fuit Ioannes in deserto baptizans, & prædicans baptismum pœnitentiæ, in remissionem peccatorum. 3ª q 38. 3. 1m
Et erat in deserto quadraginta diebus. & quadraginta noctibus, 3ª q. 41. 2. 1m & 3 2m
Eratque cum bestijs, 3ª q. 41. 3. 2m
Scio quòd sis sanctus Dei, 1. 2ª q. 12. 13. 6m. & q. 32. 2. 1m & q 64. 1. 4m & 2 5m & 3ª q. 29 1 3m & q. 44 1. 3m. & q. 47 5. c
Obmutesce. & exi ab eo, 3ª q. 44 1. 3m
Et discerpens eum spiritus immundus, & exclamans uoce magna, exijt ab eo. 3ª q. 44. 1. 4m
Quoniam sciebat eum, 2ª q. 64 2. 4m & q. 41, 2. 1m & q. 44. 1. 1m & q 47. 5. c, & 5. 1

Cap. 2

Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus? 3ª q. 16. 21, 2m & q 84 3. 3m quol. 12 16 2m

Cap. 3

Et circunspiciens eos cum ira, 3ª q. 15. 9. 0
Dæmones clamabant, dicētes: Tu es filius Dei, 5. 1

Cap. 5

Vade in domum tuam ad tuos, & annuncia illis quanta tibi Deus fecerit, 3ª q. 44. 3. 4m

Cap. 6

Et non poterat ibi ullam uirtutem facere, 3ª q. 43. 2. 2m

Cap. 7

Teneris traditiones hominum, baptismata urceorum, & calicum 3ª q. 38. 2. 3m
Et ingressus domum, neminem uoluit scire. Et nō potuit latere, 3ª q. 13. 4. 1m & q. 44. 3 4m

Cap. 8

Et interrogauit eum, si quid uideret, & aspiciens ait, Video homines uelut arbores ambulantes, &c. 3ª q. 44 3, 2m

Cap. 9

Et exclamans, & multum discerpens, exijt ab eo

3. 2.

Cap. 10

Et offerebant ei paruulos, ut tangeret eos, &c. 3ª q. 72. 2. 2m

Cap. 13

Neque filius hominis, nisi pater. 1ª q. 31. 4. 2m. & 3ª q 10 2. 1m

Cap. 15

Erat autem hora tertia, & crucifixerunt eum. 3ª q. 46. 9 1m & q. 83 3m
Pilatus autem mirabatur, si iam obijsset, 3ª q. 47. 1. 2m

Cap. 16

Ostensus est in alia effigie, euntibus in villam, 3ª q. 54 2. 3m & q 55. 4. 0
Euntes in mundum uniuersum, prædicate Euangelium omni creaturæ, 2ª q 91. 1, c. & q. 56 1. c, & 12ª q. 17. 8. 2m
Qui uerò non crediderit, condemnabitur, 22ª q. 8 6. 3m & q. 1. 3, 0. & q. 16. 1. 3m
Signa autem eos qui crediderint, hæc sequentur. 22ª q. 178. 1. 3m
Linguis loquentur nouis. 22ª q 27. 6 1. 0
Super ægros manus imponent, & bene habebunt, 3ª q 8 1, 4. 1m
Assumptus est in cœlum. 3ª q. 57, 0. & q. 58. 1 3. c,
Et sedet à dextris Dei, 3ª q. 57. 1. 3m & q. 58, 0

Ex euangelio Secundum Lucam.

Cap. 1

Sacerdos quidā nomine Zacharias, de uice Abia, in ordine uicis suæ, 22ª q 59. 2 3m & 3ª q. 37. 2 c.
Sorte exijt, ut poneret incensum. 22ª q. 95, 8. 0, quol. 12. 36. 0
Apparuit autem illi Angelus domini. Et Zacharias turbatus est uidens, & timor irruit super eum, 3ª q. 30. 3. 3m
Et Spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris suæ 3ª q 27 1 1m & 6. 1m
Ne timeas Zacharia, quoniam exaudita est oratio tua. Ibidem. & quol 6. q 5 1. c.
Et dixit Zacharias ad angelum. Vñ hoc sciam, &c. 22ª q. 97. 2 3m
Eris tacens, & non poteris loqui. &c. pro eo quòd non credidisti, 22ª q. 97. 2. 3m
Missus est angelus Gabriel à Deo. 3ª q. 30, 0
Et ingressus angelus ad eam. 3ª q. 30. 3, 0
Aue gratia plena, Dominus tecum. Benedicta tu in mulieribus. 3ª q. 7. 10. 1m & q. 30. 4, 0
Quæ cum audisset, turbata est, & cogitabat, qualis esset ista salutatio, 3ª q. 30. 3. 3m
Et ait angelus ei. Ne timeas Maria: Inuenisti eñ gratiam apud Deum, ibidem.
Ecce concipies in utero & paries filium. 3ª quest. 30. 4. c.
Et uocabis nomen eius Iesum. 3ª q 37. 2, 0
Quomodo fiet istud. 3ª q. 30 4 2m
Virtus altissimi obumbrabit tibi, 3ª q. 35. 3. 1m
Et ecce Elisabeth cognata tua, & ipsa concepit filiū in senectute sua, 3ª q. 29 1. 4m & q. 30 4. 1m
Non erit impossibile apud Deum omne uerbum, 1ª q. 25. 3, 0. quol 9. 1. 6.
Exultauit in gaudio infans in utero meo. 22ª q. 174. 2. 1m & 3ª q. 27 6 0
Respexit humilitatem ancillæ suæ, 22ª q. 161, 8 2m
Et uocabant eum nomine patris sui, 3ª q 37. 2. 3m & q. 90. 3. 3m
Sicut locutus est per os Sanctorum, qui à seculo sunt prophetarum eius 1ª q. 1 10 c. & 22ª q. 171 1. 9. quol. 7. uel 8. uel 11. q 6. 1. 3m 3. c. quol. 12 17, 0
Puer autem crescebat, & confortabatur spiritu, 3ª q. 4, 0. & q. 12, 0 & q. 15 8, 0

Cap. 2

Exijt edictum à Cæsare Augusto, ut scriberetur uniuersus orbis, 3a q. 35. 8. 2m

Pastores erant in regione eadem uigilantes, & custodientes, &c. 3a q. 36. 3. o.

Et ecce angelus Domini stetit iuxta illos, 3a qõ. 36 3 o. & 5. c. 1m

Et claritas Dei circumfulsit illos. 3a q. 36. 5. 1m

Et timuerunt timore magno. Et dixit illis angelus: Nolite timere, s. 1

Et postquam consummati sunt dies octo, ut circũcideretur puer, 3a q. 37. 1. o. & q 40. o

Postquam impleti sunt dies purgationis eius, secũdum legem Moysi 3a q. 37. 4. o

Vt sisterent eum Domino. 3a q. 37. 5 o

Et ut darent pro eo hostiam, 3a q. 17. 3. c

Et homo iste iustus, & timoratus. 3a q. 36. 6 1m

Cum inducerent puerum Iesum parentes eius, 3a quæst. 28. 1 1m

Erant pater eius & mater ibidem

Et tuam ipsius animam pertransibit gladius, 3a q. 27 4. 2m

Et Anna Prophetissa, filia Phanuel, &c. 3a quæst. 36. 3. c. 5m. & 6 c. 1m

Puer aut crescebat, & confortabatur, s 1. Plenus sapientia 1a q 9. 19. 12. o & q 15 2 3. c. 1m

Et gratia Dei erat in illo, 3a q. 7. o

Et ibant parentes eius, s. 2

Inuenerunt eum in templo sedentem in medio doctorum, audientem illos, & interrogantem, 3a q 12. 3. 1m

Ecce pater tuus & ego, s. 2

Et Iesus proficiebat sapientia, 3a q. 7. 12. 3m. & q. 12 2 o. 3. 3m. & q. 15 8. o

Et gratia, 3a q. 7. 12. o

Cap. 3

Et videbit omnis caro salutare Dei, 1a. 4. 12. 2. o

Facite fructus dignos pœnitentiæ, s. q. 13

Cuius uentilabrum in manu eius, s. q. 74. 9. c.

Qui fuit Melchi, q. 31 3. 2m

Cap. 4

Et consũmata oĩ tentatione, 3a. q. 41. 3. 3m. & 4m

Ipse autem transiens, per medium illorum ibat, 3a q 44. 3. 2m

Scio te, quia sis Sanctus Dei, 3a q. 59. 1. 3m

Cap. 5

Relictis omnibus secuti sunt eum, 22æ q 59. 1. b

Væ uobis qui ridetis nunc, quia lugebitis & flebitis, 22æ q. 168. 2. 1m

Virtus de illo exibat, & sanabat oẽs. 3a q 43. 4. c

Mutuũ date, nihil inde sperantes, 22æ q. 72 1. 3m

Et eritis filij altissimi, 1a q. 33. 3 c & 12æ q. 11. 4. 3. c. fi. & 3a q. 3. 1. 3m & 5 2m & q. 2. 3. o

Estote ergo misericordes, 22æ q. 3. 4. o

Cap. 7

Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum, 1a q. 51. 4 1m & 3a q 49 1. c

Cap. 8

Quod tibi nomẽ est? At ille; Legio, 22æ q 95. 4. 1m

Cap. 9

Et dicebant excessum, quem completurus erat in Hierusalem, 3a q 45 3 3m

Nemo mittẽs manu ad aratrũ, &c. 22æ. q 88 2 3m

Permitte mihi primum renunciare iis qui domi sunt, 22æ q 189 6. 10 2m

Nemo mittens manum suam ad aratrum & respiciens retro, aptus est regno Dei 22æ q. 189. 10 2m

Cap. 10

Neminem per uiam salutaueritis, 3a. q 64 1o 2 o

Intrauit Iesus in quoddam castellum, & mulier quædam Martha nomine, excepit illum in domum suã. Et huic erat soror nomine Maria, &c. 22æ q. 171. prin.

Maria optimam partem elegit, 22æ q. 57. 2 cap. & 22æ. qõ. 182. 2. o

Cap. 11

Et fiunt nouissima hominis illius, peiora prioribus, 22æ q. 159. 9 c. fi. & 2m fi.

Nemo accendit lucernam & in abscondito ponit, 22æ q. 188. 8 4m

Quod superest date eleemosynam. 22æ q. 32 5. 6m & q 6?. 7. c. & q. 71. 1. c. & q. 87 1. 4m & q 11?. 4. 1m & q. 185 7 1m & quol. 6 q. 7 o. quol. 7. uel 8. q. 6. 2. o

Cap. 12

Et post hęc non habent amplius quid faciant, 22æ qõ. 31. 2. 1m

Quis me constituit iudicem, aut diuisorem supra vos? 3a. q 50. 4. 1m

Cauete ab omni auaritia, 1a q 63 2 2m & 12æ q. 77 5 1m & q 82 4 3m & q 84. 1. o & 22æ q. 24. 10 2m & q. 118 2. o. & 5 2m & q. 119. 2. 1m

Cap. 13

Non capit prophetam perire extra Ierusalem. 3a qõ. 46. 10 1m

Cap. 14

Omnis qui se exaltat, humiliabitur, & econuerso, 22æ q 161 5. 3m

Cum facis prandium aut cœnam, noli vocare amicos, &c. sed pauperes, &c 22æ q. 31 3 1m

Si quis venit ad me, & non odit patrem, &c. & animam suam, non potest meus esse discipulus, 22æ quæst. 25 6. c. & q. 26. 2. c. & 7. 1m, & q 34 3. 1m, & q 101. 4 1m

Qui enim uolens turrim ędificare, nõne prius sedens computat sumptus, &c. & non potuit consummare. 22æ q. 189 10. & 3m

Qui non renunciat omnibus quę possidet, non potest meus esse discipulus, 22æ q. 184. 7. 1m, & qõ. 189 10. 2m

Cap. 15

Erãt autẽ appropinquantes ei publicani & peccatores, 22æ q. 7. 6 5m & 3a q. 40. 1 o. & 3m

Ita gaudium erit in cœlo super vno peccatore pœnitentiam agẽte magis q̃ supra nonaginta iustis, qui nõ indigent pœnitentia, 1a q. 20. 4. 4m. s. q. 71 8. 3

Cap. 16

Filij huius sæculi, prudẽtiores filijs lucis in generatione sua sunt. 22æ q 47 13 1m

Facite uobis amicos de mammona iniquitatis, 22æ q. 32 7. 1m, & q. 114 6 3m

Recordare, quia recepisti bona in uita tua, s. q. 70. 2. 4. & 98. 7 c

In sinum Abrahe. 3a q 52. 1 4m

Eleuans autem oculos cum esset in tormentis. vidit Abraham & Lazarum in sinu eius quolib 7. vel 8. q 7. 1. o

Crucior in hac flamma 1a q 64. 4 3m quol. 3. q. 10. 10. & 1. uel q 9 7 1. o

Hi qui uolunt ad uos transire non possint, quolib. 7 uel 8 q 7 1 1m

Cap. 17

Vbicunque fuerit corpus, ibi congregabuntur & aquilæ, 12æ q. 102. 6. 5m

Cap. 18

Oportet semper orare, & non deficere, 22æ q. 83. 2. 14. o

Iudex quidam erat in quadam ciuitate, qui nec Deum timebat, & hominem non reuerebatur, 22æ q 13 3. 1m

Omnis qui se exaltat, humiliabitur, & reconuerso, s. 14

Cap. 19

Et si quid aliquem defraudaui, reddo quadruplum 22æ q 62. 3 2m

Dimidium bonorum meorum do pauperibus 3a q 7 2 3m

Cap. 20

Neque ultra mori poterunt. 3a q. 97 3. c. quol. 7. 31. o

Aequales enim angelis sũt, 1a q 63. 9. 2m & q. 108 8 o. & 12æ q. 4 5. 6m

Et filij sunt Dei, s. 6.

Omnia enim viuunt ei, 12æ. qõ. 110. 2. 2m & 22æ q 23. 2. 2m

Erunt

Erunt signa in Sole, s.q.73.1 c
Capillus de capite vestro non peribit, s.q.10.2 c

Cap. 21

Vidua hæc pauper, plus quàm omnes omisit, 22æ q.32.4.3m
In patientia vestra possidebitis animas vestras, 22æ q.136.2 1m

Cap. 22

Intrauit autem Sathanas in Iudam. &c. quolib. 3. q.3 3 0
Desiderio desideraui hoc Pascha manducare vobiscum, antequam patiar, 2ª q 81.1.3m
Similiter & calicem postquam cœnauit, dicens 3ª q.74.2 3m
Facta est contentio inter eos, quis eorum videretur esse maior 22æ q.38.1 1m
Ego dispono uobis, sicut disposuit mihi pr meus regnum 22æ q.4.7.1m
Vt edatis & bibatis super mẽsam meam in regno meo, Ibidem
Apparuit autem illi angelus de cœlo, confortans eum. 3ª q 12.4 1m
Et factus in agonia, 3ª q.18.6.3m

Cap. 23

Et facti sunt amici Herodes, & Pilatus I ipsa die: nam antea inimici erant adinuicem 22æ q.13. 2 2m & 3m, & q.13 2 3m
Iesus autẽ dicebat: Pater dimitte illis nõ n. sciũt quid faciunt, 3ª q.21.4. 2m & q 47 5 0, & 6.c
Domine memento mei, cum veneris in regnum tuum 3ª q.46 11 3m
Hodie mecum eris in paradiso 3ª q.32.4.3m
In quo nondum quisquam positus fuerat 3ªq 31. 2.c. 4m

Cap. 24

Nõ est hic, sed surrexit 3ª q.53.1 0, & 2.c. & 3.1m
Procumbẽs vidit linteamina posita 3ª q 18.4 1m & 2m
Oculi autem eorum tenebantur, ne eum agnoscerent 3ª q.55.4.3m
Et ita intrare in gloriam suam 3ª q.43 1.c
Et ipse se finxit longius ire 22æ q.111 1.1m
Et coegerunt illum 22æ q 188 6 c & 3ª q 40.1 2m
Et aperti sunt oculi eorum 3ª q 55 4 3m
Et ipse euanuit ex oculis eorum 3ª q.54.1.1m
Et aperiret nobis scripturas, 22æ q 173 2 c.
Palpate & videte, quia spiritus carnem & ossa nõ habet, &c. 3ª q 54.1 2m.3.c 5 6.c
Et cum manducasset coram eis 1ª q 51. 3 3m & 3ª q.54.1.3m & q.55.3.c.& 6.c.m quol. 3.4.2.1.0
Hæc sunt verba quæ locutus sum uobis, cum adhuc essem vobiscum 3ª q 53 3.c
Vos autem sedete in ciuitate, quoad vsque induamini virtute ex alto 22æ q 103 4 2m

Ex Euangelio secundùm Ioannem.

Cap. 1

Et verbum erat apud Deum 1ª q.33 1 3m & q.34 1.0, & 22æ q.93.1.2m, & 22æ q 129. 1.4m quol. 4 q.4 1.0
Et Deus erat verbum 1ª q.27.2.c, & q.33 1.2m & q 41.3.0, & 3ª q.43.4.0
Hoc erat in principio apud Deum, s 1
Omnia per ipsum facta sunt 1ª q.39 8.c
Et sine ipso factum est nihil 12æ q 71 2. 2m quol. 2.c 9 1.0
Quod factum est. in ipso vita erat, 1ª q.18 4.0
Erat lux vera, quę illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, 1ª q.79.4.1m & 22æ q.171 1 c
Et mundus per ipsum factus est, s.1
Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, 12æ q.109.7.0
Et uerbum caro factum est, 22æ q 183.1.4m & 3ª q 5 5.1m
Et vidimus gloriam eius, gloriam quasi vnigeniti à patre 2ª q.38.3.c.2m
Plenum gratiæ & veritatis. 3ª q8.2.10.1m & q.7. 7.1m, & 9.0 & 10.1 c, & q.14 4 1m & q.15.7.3. 1.0 & q.22 1.c, 1m 3m & q 27.5.2m & q.28.4.2m & q.34 2.1.c, & q.38 2.5m
Qui post me venturus est, ante me factus est 3ª q. 16.6.2m
Et de plenitudine eius nos omnes accepimus 3ª q.7.10.0
Lex per Moysen facta est, gratia autem & veritas per Iesum Christum facta est, 12æ q.112.1.1m
Deum nemo vidit unquam 1ª q.55 1.1m & 22æ q. 122.5.3m
Vnigenitus filius, qui est in sinu patris ipse enarrauit, 1ª q.33 3 2m
Ecce agnus Dei 12æ q.102.3.1m & 3ª q 73.5 c
Ecce qui tollit peccatum mundi 3ª q 22.2. 1m, & 3.c, & q.45 3 3m & 6 6m q.18.5. 2m & q.49.1.0, & 2.3.4.5.c, & 3 3m & 4m q 32,5 c, & q.56.2.4m & q6.62 3.0, & q 69 1.2m & 3m & q6.73.5.c. & q 79 3.c. quol. 1.2.0
Vt manifestetur in Israel, propterea ueni ego 3ª q.36 4 3m & q 43.3.1m
Deum nemo vidit unquam. s.q.92.1.1.

Cap. 2

Nondum uenit hora mea 3ª q.46.q.9 0, & 10.c
Omnis homo primum bonũ vinũ ponit 3ª q.44. 3.1m
Hoc fecit initium signorum Iesus. 3ª q.36.4.3m & q.43 3 0
Et crediderunt in eum discipuli eius 3ª q.43.3m
Post hæc descendit Iesus in Capharnaum. ipse & mater eius, & fratres eius 3ª q.28.3.5m
Quadraginta & sex annis ædificatum est templũ hoc 3ª q.33.1.1. 1m
Ipse enim sciebat quid esset I homine 3ª q.10.2.c

Cap. 3

Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei, 22æ q 512. 1.1m q.113.3 2m & 3ª q.66 1 0. & q.68 1 2.c, & q.70.2.3m & 4m, & q.72.6.2m & q 84 5.c. quol. 9 q 5 1.0
Nemo ascendit in cęlum, nisi qui descendit de cælo filius hominis, qui est in cælo, 3ª q.3.1 5m & q.57.2.2m
Ita exaltari oportet filium hominis 3ª q.46 4.c
Sic Deus dilexit mundum 3ª q.1 m1.c
Non enim misit Deus filium suum in mundum, vt iudicet mundum, sed vt saluetur mundus p ipsum 3ª q.45 1.c.& 2.0
Qui autem facit veritatem, uenit ad lucẽ 1ª q.17.2.c
Qui habet sponsam sponsus est 1s q.95. 3.c
Non enim ad mensuram dat Deus spiritum, 3ª q.7 11.1m
Pater diligit filium, & omnia dedit in manu eius 3ª q.42 6.2m
Qui credit in eum non iudicabitur, s.q.89.6.2

Cap. 4

Discipuli eius abierũt in ciuitatem, ut cibos emerent 22æ q.88 7.c
Omnes qui biberit ex aqua hac, sitiet iterum 12æ q.2.1.c.3m
Fons aquæ salientis 12æ q.2 2 3m & q.114.3.c.3m
Video quia propheta es tu int.6
Venit hora, quando neque in monte hoc, neq; in Hierosolymis adorabitis Patrem 22æ q.84 3.1m
Spiritus est Deus 1ª q.2.3.0 & q 3.1 0
In spiritu & veritate oportet adorare 22æ q.82. 7.1m q 83 13.1m
Iam non propter loquelam tuam credimus 22æ q.2.20 c.5
Perfecta charitas foras mittit timorẽ s.q.4. 5.2m

Cap. 5

Pater meus vsque modo operatur. & ego operor, 2ª q.69.2.c.q 73.2, 1m & q 118.3.3m
Aequalem se faciens Deo 1ª q.42 0, & q.43 4 c, & q.3.3 0
Non potest filius à se facere quicquam, nisi quod viderit patrem facientem 3ª q.42.6.1m

Quæcunque

Quæcunque enim ille fecerit hæc, & filius similiter facit 3ª q. 43 s h

Pater enim diligit filium, & demonstrat ei omnia quę ipse facit 1ª q 42 6. 2m

Sicut enim pater suscitat mortuos, & viuificat, sic & filius quos vult viuificat 3ª q. 42 4. c. 2m

Vt omnes honorificent filium, sicut honorificant pr̃em 22æ q. 81. 3 1m q 84. 1 3m & 3ª q 25. 1 1m

Qui misit illum 1ª q 43. o. & q. 112. 1. c. 3m & 3ª q. 23. 1. 3m & q 39 8. 1m

Et in iudicium non veniet, sed transiet à morte in vitam s. 3

Et potestatem dedit ei iudicium facere, quia filius hominis est 3ª q. 59 2. c. 2. 80. 3. c

Et procedent qui bona fecerunt, in resurrectionē vitæ: qui verò mala egerunt, in resurrectionem iudicii 1ª q. 64. 3. c. quol. 9. 12 o

Non possum ego à meipso facere quicquam s. 5.

Sicut audio, iudico 1ª q. 42. 6. 2m

Et iudicium meum verum est 1ª q. 16 5 o. & 22æ q. 3. 7 c

Opera quæ dedit mihi pater perficiam ea, ipsa opera quæ ego facio, testimonium perhibent de me 3ª q. 43 2. 4. quol. 2. 6. 1m

Neque vocem eius vnquam audistis 3ª q. 39. 8. 1m

Neque speciem eius vidistis, ibidem.

Est qui accusat vos Moyses s. q. 89 2. 3

Cap. 6

Hic est vere propheta, qui venturus est in mūdū 22æ q. 174. 5. 3m & 3ª. q. 7 8. o. & q. 31. 2. c

Ego sum panis vitę 3ª q. 79. 1. b

Quem misit ille, s. 5

Qui venit ad me, non esuriet: & qui credit in me, non sitiet in ęternum 22æ q 2. 2. 3m

Et ego resuscitabo eum 3ª q. 54. 2. c. & q. 56. 1. 2. o. & q. 59. 2 c. fi. & q 42. 5. 1m & 2m

Omne quod dedit mihi, non perdam ex eo, inf. 1 o quol 7. q. 2. o

Omnis qui audiuit à patre. & didicit ad me s. 1ª q. 43. 5. 2m. & 22æ. q. 122. 2 2m & 20ª. 13ª

Non quia patrem vidit quisquam, nisi is qui est à Deo, hic vidit patrem. s. 1

Panis quem ego dabo, caro mea est, pro mundi vita 3ª. q. 78. 1. o. & 8. c & q. 81 2. 3m

Nisi manducaueritis carnē filii hominis, & biberitis eius sanguinem, nō habebitis vitam in vobis 3ª q. 65. 4. 2m & q. 73. 3. 2m. & q 34. 4 2m

Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam 3ª q. 79. 2. o & q. 80. 2 1m 5. q 99. 4. 3

Caro mea verè est cibus, sanguis meus verè est potus 3ª q. 76 1 2m

Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo inf. 20.

Spiritus est qui viuificat, caro non prodest quicquam. 22æ q. 183 2 3m & q 75. 8 1m

Verba quæ ego locutus sum vobis, spiritus & vita sunt, 3ª. q. 57. 1. 2m

Cap. 7

Erat autem in proximo dies festus Iudęorū scenopegia 12æ q 103 4. 10m & q. 103 3 4m

Mea doctrina, non est mea 3ª q. 9. 1. o

Qui misit me s. 5 1ª

Non ex Moyse, est circūcisio, sed ex patribus 12æ q. 103. 1 3m

Circumcisionem accipit homo in sabbato, vt non soluatur lex Moysis. 22æ. q 122. 4 1m

Mihi indignamini, quia totum hominem sanum feci in sabbato, 3ª q. 44 3 3m & q. 87. 5. 1m

Qui credit in me, sicut dicit scriptura, flumina de ventre eius fluent aquę viuę, 22æ. 6. 2. 3. 3m

Quia nondum venerat hora eius s. 8. 2ª

Nondum enim erat spiritus datus, quia Iesus nōdum fuerat glorificatus 3ª q. 43. 6. 1m

Hic est vere propheta, s. 6. 1ª

Cap. 8

In lege autem Moyses mandauit nobis huiusmodi lapidare 3ª q 89. 1. 4m

Ego sum lux mundi s. 1. 7ª

Ego non iudico quemquam s. 5. 21ª 22ª

Misit me pater s 5 7ª

Nec dum venerat hora eius s. 2. 1ª

Si me sciretis, forsitan & patrem meum sciretis. 22æ q. 1 8 1m

Ego non sum de hoc mundo 22æ q. 188 2 3m

Et ego quę audiui à patre meo, hęc loquor in mundo s. 5

Principiū qui & loquor vobis 1ª q. 1 3 2m & 7. o

Cum exaltaueritis filium hominis s. 2. 3ª

Sicut docuit me pater, hęc loquor s. 1

Et à me ipso facio nihil s. 5. 8

Pater mecum est, & nō reliquit me solū 3ª q. 11. o

Si vos filius liberauit, vere liberi eritis 1ª q. 19. 2. c. fi. & q. 49 2 2m & q 54 v. 2m quol 6. q 3. 2. c

Ego quod audiui apud patrem, loquor s 3

Veritatem loquor quam audiui à Deo. ibidem.

Si filii Abrahæ estis, opera Abrahę facite 22æ q. 89. 1. 1m

Ego enim ex Deo processi & veni 1ª q 27. o

Vos ex patre diabolo estis, 1ª q. 1 4. 3 1m

Ille homicida erat ab initio 1ª q 63 5 1m

Et in veritate non stetit, quia non est veritas in eo 1ª q 63 4. o. & q. 64 2. 3m. 22æ q. 96. 2 c

Cum loquitur mendacium ex propriis loquitur. Quia mendax est & pater eius 22æ q. 172. 6 3m

Abraham pater vester exultauit, vt videret diē meum, & vidit & gauisus est 12æ q. 98 4. c. & 3ª q. 31. 2 o

Iesus autem abscōdit se, & exiuit dē tēplo 3ª q. 44. 3. 1m

Cap. 9

Neq; hic peccauit, neq; parētes eius 12æ. q. 87. 7. 1m

Qui misit me s 5

Lux sum mundi s 2 2ª

Lutum fecit ex sputo. & liniuit sputum sup oculos eius, & dixit 3ª q. 44 3. 2m & 3m

Non est hic homo à Deo, qui sabbatum non custodit 3ª q 40 4 1m

Propheta est s 6

Scimus quia Deus peccatores non exaudit 22æ q. 83 10. o. & q 17 2 1m 2. q 71 3

Si cęci essetis, non haberetis peccatū 22æ q. 15. 1. 2m

Cap. 10

Ego sum ostium 3ª q 8 6 3m

Et ingredietur & egredietur & pascua inueniet quol 7 q 9. c

Nemo tollit eam a me, sed ego pono eam à meipso 3ª q 47 2. 1m q. 56. 3

Hoc mandatum accepi a patre meo 1ª q. 47 2 2

Nunquid dęmonium potest cæcorum oculos aperire s 1ª q 91. 1. 1m & 2m & q 144. 4. c. 2m & q. 115 5 1m & q. 17 3. c 3ª q 10 1 3m

Ego & pater vnum sumus, inf 12ª

Quem pater sanctificauit 3ª q. 34. 1. 2m

Et misit in mundum s 5. 3ª

Opera quę ego facio in nomine patris mei, hæc testimonium perhibent de me s. 3. 1ª

Pater in me est & ego in patre 1ª. q. 42. 5. o. & 3ª q. 2 8. 4m

Cap. 11

In nouissimo die s 6. 24ª

Tu me misisti s 8

Soluite eum, & sinite abire s. q 8. 2 c

Caiphas cum esset pontifex anni illius prophetauit, quia Iesus, & c. quol 9 16. c

Cap. 12

Loculos habens, ea quæ mittebantur portabat 22æ q. 188 7 c

Nisi granum frumenti cadens in terram mortuū fuerit, ipsum solum manet 3ª q. 42 1. c. fi. q. 46. 2. 2m

Ego autem si exaltatus fuero à terra s. 3

Qui misit me s. 5ª

Ego lux in mundum veni s. 8

Ego non iudico eum s. 5. 3ª

Non

Et uidit linteamina posita, 3ª q.53 2.3m
Et sudarium 3ª q.51.2 3m
Tunc ergo in troiuit, & ille discipulus, qui venerat primus, 3ª q 8 3.3m
Noli me tangere. 3ª q 80.4.1m
Nondum enim ascendi ad patrem meum, 3ª q 57. 3m & q.80 4.2m
Cum ergo sero esset die illo una sabbatorum, & fores essēt clausę, & uenit Iesus. 3ª q 34.1 1m
Et ait: Pax uobis. 3ª q.55 8.2m
Ostendit eis manus & latus, 3ª q.54.4.0
Hęc cum dixisset, insufflauit, 3ª q.43.7 6m
Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, 3ª q 84 3 3m & q 25.1.1 quol.2.q.81.2m 4m quol. 4 q.7 2 0
Infer digitum tuum huc, & affer manum tuam, & mitte in loca clauorū. 3ª q.54 4 2m & q.55.6.3m
Quia uidisti me Thoma, credidisti, 21æ.q 1.4 1m & 3ª q 55.5.3m
Beati qui non uiderunt & crediderunt. Ibid. & 3ª q 55 5 3m
Multa quidem & alia signa fecit Iesus in conspectu discipulorum suorum, quæ non sunt scripta in libro hoc 3ª q.42 4.c. & q.64.2 2m
Hæc autē scripta sunt, ut credatis, &c. 2ª q 6.2m.

Cap. 21

Vado piscari. 1ª q 66 1.c. & 22æ q 64 1 0
Dicit ergo discipulus ille quē diligebat Iesus, s. 25
Dominus est 1ª q 1 ; 7 1m & 6m
Simō Ioānis, diligis me plus his? 22æ q 185.5.2m
Pasce oues meas, uel agnos meos, ibidem
Domine tu scis quia amo te 1ª q 20.4.5m
Domine omnia nosti, s. 16 21ª
Quem diligebat Iesus. s. 23 9ª
Sunt autem & alia multa quæ fecit Iesus, quæ si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere posse eos qui scribēdi sunt libros, 3ª q 4 3.3m & q.68 2.3m

Ex epistola ad Romanos.

Cap. 1

Qui factus est ei ex semine Dauid secundum carnem. 3ª q.16 7.1m, & q.32 6 2m
Qui prædestinatus est filius Dei. in virtute, 3ª q. 24.01
Ad obediendū fidei. 22æ q.47 5m & 3ª q 7 3 2m
Gręcis, ac barbaris, sapientibus & insipientibus debitor sum, 3ª q.21. 2 3m
Iudæo primum & Græco. 3ª q.31.2 2m
Qui ueritatem Dei in iniustitia detinent. 21æ q. 40.3 0 & q.59.3 4.0. & q 71 3.3m
Quod notum est Dei manifestum est illis. 1ª q.2. 6.c fi. & q 12 12.h & c.
Inuisibilia enim ipsius à creatura mundi per ea quę facta sunt, intellecta conspiciuntur. 2ª q 2 10. & q.14.0 & q 272 2.3m
Ita ut sint in excusabiles, ns 2 1ª
Cum cognouissent Deum, non ut Deum glorificauerunt aut gratias egerunt, 12æ q 6.1.0 & qō. 19 6 c. & q.7 3 4 c & 3ª q 47 1 3m
Dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt 12æ q 40.2 1m & 2.c.
Et mutauerunt gloriam incorruptibilis Dei, in similitudinem imaginis corruptibilis hominis, & uolucrum, & quadrupedum, & serpentū, 22æ q 94 2 c. & q 122 2 2m
Propter quod tradidit illos Deus in desideria cordis eorum in immunditiam. 22æ q 87.2 c.
Qui commutauerunt ueritatem Dei in mendacium, 6.2 12ª
Tradidit illos Deus in reprobum sensum, ut faciant ea quæ non conueniunt, repletos omni iniquitate, &c. 22æ q 79 2.2m
Parentibus non obedientes. 2 æ q.105 2.b
Qui cum iustitiam Dei cognouissent, non intellexerunt, s. 80
Quoniam qui talia agunt, digni sunt sunt morte 22æ q 85.5.0

Cap. 2

Propter quod inexcusabilis es o homo, omnis qui iudicas, 12æ q 33 5 0 & q.60 2.2m
An diuitias bonitatis eius, patientiæ: et longanimitatis contemnis? 12æ q. 186 9 3m
Quicunque enim sine lege peccauerunt, sine lege peribunt. 12æ q.90 3.1m
Et qui in lege peccauerunt, per legem iudicabūt 12æ q 103.3.4.c. et q.103.3.c. et 22æ q 86.4.5m
Non enim auditores legis iusti sunt apud Deum. sed factores legis iustificabunt, 12æ q 109 4 1m
Cum enim gentes quæ legem non habent, naturaliter ea quæ legis sunt, faciunt, 12æ quæstiō. 109 4.1m
Legem non habentes, ipsi sibi sunt lex, 12æ q.90. 3 1m
Qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis, ibidem
Testimonium reddente illis conscientia ipsorum 1ª q 79 1.13.c. quol. 3 26 c
Et inter se inuicem cogitationum accusantium, aut defendentium, ibid.
Circuncisio quidem prodest, si legē obserues 12æ q 103.3.4.0. & q.104 3 c. & 22æ qō. 86.4.2m. & 87 1.c & qō 93 1 0. & qō.94.3.5m quol.2.8.c. quol. 4 18.c.
Si autē prævaricator legis sis, circuncisio tua prępuțium facta est, s 2.11ª

Cap. 3

Ex operibus legis non iustificabitur omnis caro coram illo. 12æ q 89 1.0 & 4 c.fi.2m & qō.100 12 0. & q 104 1 0
Arbitramur iustificari hominem per fidem, sine operibus legis 12æ q.100 12 0
Non faciamus mala ut ueniant bona, 22æ q.79 4 4m quol 3.3.q 5.1.5m
Si Abraham ex operibus legis iustificatus est, habet gloriam, sed nō apud Deū, 12æ q.100.12 c.
Dauid dicit, beatitudinem hominis, cui Deus accepto fert iustitiam sine operib' 12æ q 5.7.3m

Cap. 4

Et signum accepit circuncisionis signaculum iustitiæ fidei, quæ est in pręputio. 12æ q.102.5 1m
Et uocat ea quæ non sunt, tanquam ea quæ sunt 12æ q 91 1 1m
Qui contra spem in spe credidit 12æ qō.41. 3.2 & q.102.5.1m
Ei autem qui operatur, merces nō imputatur sm gratiam, sed secundum debitu 22æ q.133.2.1m
Lex iram operatur 12æ q.47 1 0
Iesus traditus est propter delicta nostra 1ª q 49. 0

Cap. 5

Iustificati ergo ex fide 22æ q.112.3. 2m & q.113 6.0 & 3ª q.86 6.c
Et gloriamur in spe glorię filiorū Dei 1ªq 33.3.c
Spes autem non confundit 22æ q 18. 40
Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris, per spiritum sanctū, qui datus est nobis 22æ q.24.2 0 & 3 c. & q.172.2.1m
Cum inimici essemus, reconciliati sumus per mortem filij eius 3ª q.48.4 c & q.49 2.c. & 4.0
Peccatum non imputabatur, cum lex non esset 12æ q.93 5 6.0, & 3ª q. 70 2m
Nam iudicium quidem ex vno in condemnationem, gratia autem ex multis delictis in iustificationem 12æ q.125 1 6.0
Si enim unius delicto, mors regnauit per vnum multò magis abundantiam gratię & donationis, & iustitię accipientes in uita, regnabunt per unum Iesum Christum, 3ª q 5 7. 2m
Sicut enim per inobedientiam unius hominis, peccatores constituti sunt multi, ita & per unius obedientiam iusti constituentur multi, 22æ q 105 2 3m
Lex autem subintrauit, ut abundaret delictum, 22æ q. 98 1.2m

Vbi

Vbi autem abundauit delictum, superabundauit & gratia 3ª q.89.2 3m
Vt sicut regnauit peccatum in mortem, ita & gratia regnaret per iustitiam in uitam æternam, per Iesum Christum Dominum nostrum, inf 6.
Tribulatio patientiam operatur, s.q 15 2.c
Resurrexit pp iustificationē nostram. s.q.76.1.0

Cap. 6

Quicunque baptizati sumus in Christo Iesu, in mortem ipsius baptizati sumus, 12æ q.147 3 c, & 3ª q.49 3 1m & q.32 2.c, & q 61 .1 1m & qō 66 3 9 2, 5m & q.68.5 7.c, & q.80.10.1m q 86 1m
Vt quō Christus surrexit à mortuis per gloriā patris ita & nos in nouitate ambulemus, 12æ qō. 112 2.3m
Si n. complantati facti sumus similitudine mortis eius, simul & resurrectionis erimus, 3ª qō. 54 2.c, & q 56.2 5.0,
Hoc scientes quia vetus homo noster simul crucifixus est, ut destruatur corpus peccati, ut vltra non seruiamus peccato, 3ª q 79 2 3m
Qui enim mortuus est, iustificatus est à peccato, 12æ q. 113. 2.6.c,
Si enim mortui sumus cū Christo, credimus quia etiam simul uiuemus cum illo 3ª q.54 2.c:
Ita & uos existimate quidem vos mortuos esse peccato, uiuentes autem Deo, in Christo Iesu, 3ª q 54 2.c
Non ergo regnet peccatū in uestro mortali corp. ut obediatis cōcupiscentiis eius, 12æ q.74.3.1m
Sed neque exhibeatis membra uestra arma iniquitatis peccato, sed exhibete uos Deo, tanquam ex mortuis uiuentes & membra uestra arma iustitiæ Deo, 3ª q.79 2.3m
Non enim sub lege estis, sed sub gratia, 12æ q.108 2 5.0.q.106.23 2.c,
Sicut enim exhibuistis membra uestra, seruire iniquitati. 3ª q 45 4.c.3m
Cum enim serui essetis peccati, liberi fuistis iustitiæ. 12æ q 18 3 4.c,
Quē ergo fructum habuistis tunc in illis, in quibus nūc erubescitis, 12æ q.70 4 1m & 12æ q.85.6.
Nam finis illorum mors est, 12æ q.83 5 o, & q.87. 7.c.1m
Nunc autem liberati à peccato, serui autem facti Deo, habetis fructum uestrum in sanctificationem, finem uero uitam æternam, 1ª qō.23 2 c. & 12æ q.3 2 3m
Stipendia peccati mors, s.15ª
Gratia autem Dei, uita æterna, 1ª q 14 3 c, & 12æ q 113 2.2m 9.c, & q.114.3.1m

Cap. 7

Lex in homine dominatur, quanto tempore uiuit. 3ª q 15.4 1m
Soluta est à lege uiri s.q 55.2.1
Cum essemus in carne, passiones peccatorū quæ per legem erant, operebantur in membris nostris. 12æ q.77 8 o.& 3ª q 34 3m
Seruiamus in nouitate spiritus, & non in uetustate literæ, 12æ q.96.5.2m & q.99.2.3m & q 100.2.c
Peccatum non cognoui nisi per legem, 12æ q 90 2.0 & q 100 4.3m
Occasione autem accepta peccatum per mandatum operatum est in me omnem concupiscentiam quæ 4 q 12.1 3m
Nam cōcupiscentiam nesciebam, nisi lex diceret, non concupisces, 12æ q.100. 4.3m
Sine lege n. peccatum mortuum erat, ego aūt uiuebam sine lege aliquando, 12æ q.98 2 1m
Nam peccatum occasione accepta per mandatū seduxit, & per illud occidit me. sup. 6ª
Itaque lex quidem sancta, & mandatum iustum & bonum, 12æ q 98.2.0, & q 67 3 2
Quod enim operor, non intelligo, 12æ q.56.4.c.& 4.74.3.c.

Non enim quod uolo bonum, hoc ago, 1ª q.83 1. 3m & 12æ q.10 3. 1m & q.17.7. 1m & q 74.3.c. & q 77 7.1m
Sed quod odio malum, illud facio, 12æ q.77.7.1m
Consentio legi, quoniam bona est, 12æ q.95.2.c
Condelector enim lege Dei, secundum interiorē hominem, 1ª q 78.4.1m & 12æ q 98.2.c.& 12æ q. 23 7 c.
Video autem alteram legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me in lege peccati quæ est in membris meis, 12æ q 83 2.1m & q 90 1.1m & q.9..6 o.
Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? 12æ q 25 5.1m

Cap. 8

Nihil ergo nunc damnationis est iis, qui sunt in Christo Iesu, qui non secundum carnem ambulant. 12æ q 89 3.1m quol 4 22.1m
Lex enim spiritus vitæ in Christo Iesu, liberauit me à lege peccati & mortis. s 7
Sapientia carnis inimica est Deo, 12æ q 93 6 1m & 22æ q 35.7 2 1m & 5m
Legi enim Dei subiecta non est, nec enim potest 12æ q.53 2.1m & 2m
Sed in spiritu, si tamen spiritus Dei habitat in uobis, inf.8.13
Habitat in uobis, 1ª q.43.2.3.0, & 4 2m & 1. c.& 12æ q.114 3 3m
Propter inhabitantem spiritum eius in nobis, s.6ª
Debitores sumus non carni, ut secundum carnē uiuamus 12æ q 111 1 2m
Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini, 12æ q.72.2 1m & 2m
Si autem spiritu facta carnis mortificaueritis, uiuetis, 3ª q 59 3.0
Quicunque enim spiritu Dei aguntur, hi sunt filij Dei, 12æ q 114.3.c.ii. & 22æ q 52 1 3m & q. 8 .8.2m
Non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore. 12æ q.19.6.0, & 8 2m & 10.c
Si autem filij, & hæredes, 1ª q 95 1 2m & 12æ q. 21 4.3 c.6
Si tamen compatimur, ut conglorificemur, 12æ q 85.3 1m & 3ª q.49 1 7m & 3 2m & 3m & 5. c.& q 32.1 2m & 7 8.c.& q 79 2 1m & 7.2m
Existimo enim quod nō sunt condignæ passiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis. 12æ q 114 4 0 & 5 c.& 32 1 48 1.c
Expectatio creaturæ, reuelationem filiorum Dei expectat 1ª q.98 3 c
Spe enim salui facti sumus. 12æ q.17 6.0
Spes autem quæ uidetur, non est spes 15 e q 40 5 o & 13 6.7.8 c.et q.41.2.c.et q.42.3 c.3m et q. 67.4 5.0.et 12æ q.15 2.c.et 3.c.c. q.19 11 1m
Si autem quod non uidemus, speramus, per patientiam expectamus, 12æ q 40.2 1m
Ipse spiritus postulat in nobis, gemitibus innarrabilibus, 22æ q 83.10.1m et 3ª q 26 1 3m
Scit quid desideret spiritus, quia secundum Deū pro peccatis postulat. 3ª q 21 4 c
Scimus autem quoniam diligentibus Deū, omnia cooperantur in bonum. 3ª q 84.2.1m s.q.4 1 4m
Nam quos præsciuit et prædestinauit, 1ª q 23. 23.1.1m
Conformes fieri imaginis filij sui, 1ª q.33.3.1m et q 93.4 1m et 22æ q.45 6.c 1m et 3ª q.3 5. 2m & q 39.8.3m c. q.45 4 c
Vt sit ipse primogenitus in multis fratribus, 1ª q.33 3 c 1m et q 93 1 1m et q.45.3 c
Quos autem prædestinauit, hos et uocauit, 1ª q. 23 2.c.1.3m
Et quos uocauit, hos et iustificauit, 12æ q.113.1 5m
Qui etiam interpellat pro nobis, 3ª q 21.3.0 et q.21.4.1m

Quis

Quis nos separabit à charitate Christi. &c. 3ª q6. 61 & 3m q 70.4.c
Creatura liberabitur à seruitute corruptionis, 1. 74.7.c Cap. 9
Optabam ego ipse anathema esse à Christo p fra trib. meis &c. 22ª q 27.8. 1m & c. q. 182.5 c. fi.
Quorum patres, ex quibus est Christus, secundum carnem 12ª q 93.4.c. 1m & 5.c, & 3ª q.4 6.3m
Nō est volētis neq; currētis, sed miserentis ē Dei 1ª q.83.1.2m & 12ª q.98.1.3m quol;11 3 2m
Quia si Deus uolens ostendere iram, & no-ā, &c. quæ præparauit in gloriam 1ª q 23.5.3m
Cap. 10
Corde.n creditur ad iustitiam: ore autem cōfessio fit ad salutem 22ª q 3 1.c. quol.q.14 c
Non.n.est distinctio Iudæi, & græci infra 11.5
Diues in oēs qui inuocat illum 22ª q.117.1 3m
Ergo fides ex auditu: auditus autem per verbum Christi 1ª q.111.1.1m & 22ª q.6.0
Cap. 11
Ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia 1ª q6. 39.8.c
Conclusit Deus omnia sub peccato, 1.q.99.2.1m
Cap. 12
Exhibeatis corpora vestra Deo, hostiā viuē item, Sanctam Deo placentem 22ª q 85 3.2m
Nolite conformari huic sæculo quol. 10.q.6.1 c
Rationabile obsequium uestrum, 2.q.3.2.c
Vt probetis, quæ sit voluntas Dei bona, beneplacens & perfecta 22ª q.97 2 2m
Non plus sapere, quàm oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem 22ª q 149.1 1m
Et un-cuique sicut Deus diuisit mensuram fidei 12ª q 114.5.1m & 22ª q.4.1.c
Sicut enim in uno corpore multa membra habemus 1ª q 76 5.3m & 22ª q 183.2.c
Habentes do: a: ones 1ª q.5 . .c.12ª q 112.5 4m
Siue prophetiam secundum rationem fidei 22ª q.172 1 0, & 3.c
Qui pest in solicitudine 22ª q.47.9 3m & q.53.6 c
Dilectio sine simulatione 22ª q.111.1.0
Honore inuicem præuenientes 22ª q.103. 2.3m
Nolite maledicere 22ª q.76.1.1m
Spe gaudentes 22ª q.18.1.3m
Si fieri potest, quod ex uobis est, cum omnibus hominibus pacem habentes 22ª q 29.1.c, & 2.3m
Non vosmetipsos defendentes charissimi 22ª q6. 40.1. 2m & q.64.7.5
Cap. 13
Potestatibus sublimioribus subdita sit 12ª q 69. 3.c. &, q.88.10.2m & q.104.1.0, & 5.c. prin. & 1m & 6.0, quol. 2 9.0
Quę à Deo sunt, ordinata sunt, 12ª q6.102.1.c, & 22ª q.105.2.c. principio, 2.q 34.1.c
Qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit 22ª q.158.1.3m
Cui tributum, tributum, 22ª q. 105 2.3m
Qui diligit proximum, legem impleuit, 22ª q.99. 2.2m & q.103 2.1m & 22ª q 44.2.4m
Et si quod est aliud mandatum, in hoc verbo instauratur 22ª q.99.2.1m
Induimini dnm Iesum Christum 3ª q.69.9.1m
Cap. 14
Qui infirmus est, olus manducet, 12ª q.77.3.0
Siue viuimus, siue morimur, Dñi sumus 1ª q.1.8.2m
Nihil cōe per ipsum 22ª q.102.6.1m & 12ª q.149 3.0, & 3ª q.40.4.2m
Si pp verbum frater tuus contristatur, iam non secūn charitatem ambulas 21ª q.43 3m
Noli cibo tuo illū perdere, pro quo Christus mortuus est, 22ª q.45.3.2m
Non est enim regnum Dei esca & potus 3ª q.40. 2.1m
Bonum est non manducare carnem, & non bibere vinum 12ª q.103.4.3m & fi. & 22ª q.43.1.5m & q.149.3.2m

Omne quod nō est ex fide, peccatum est 12ª q.19 5.c. & q.103 4.3m 22ª q 10.4.1m
Cap. 15
Vnusquisque vestrum proximo suo placeat in bonum ad ædificationem 22ª q.115.1.1m
Dico enim Christum Iesum ministrū fuisse circuncisionis pp veritatem Dei, ad confirmandas promissiones patrum 3ª q.41 1.c
Gentes autem super misericordia honorare Deū 1ª q.21.4.3m
Si spiritualium eorum participes facti sunt Gentiles, debet & in carnalibus ministrare eis 22ª q.187 4.1m quol.7.18.c
Cap. 16
Si nobis primum ex parte fruitus fuero 12ª q.12. 3.1m
Secundum reuelationem mysterij, temporibus æternis taciti 15 q.10.1.4m
Vt adiuuetis me in orationibus vestris, 2.q 72.2.c

Ex prima Epist. ad Corinthios.

Cap. 1
In omnibus diuites facti estis in illo, s. Christo, in omni verbo, & in omni scientia 22ª q.50.3.1m & q.188.5.2m
Et non sint in vobis schismata 22ª q.39.1.0, & 4.c. & q.188.5 2m
Nuquid Paulus crucifix' e st p vobis; 3ª q.48.5.3m
Aut in nomine Pauli baptizati estis? 3ª q:64.3.c
Non enim misit me Deus baptizare, sed euangelizare 3ª q.67 2 1m
Nonne stultam fecit Deus sapientiam huius mundi 5 22ª q.46.3.2m
Et Dei sapientiam 1ª q.39.7 2m
Quod stultum est Dei, sapientius est hominibus 5. 1.9ª
Et quod infirmum est Dei, fortius est hominibus 1ª q.48 6.1m
Quæ stulta sunt mundi, elegit Deus, vt confundat sapientes, s.
Vt ea quæ sunt destrueret, 1.9ª
Vt nō glorietur omnis caro in cōspectu eius 22ª q.45.4.1m
Christus factus est nobis sapientia, & iustitia, & sanctificatio, & redemptio 3ª q.48 6.3m
Qui gloriatur in domino glorietur, s.21ª
Cap. 2
Sapientiam loquimur inter perfectos 12ª q6.48. 5 1m
Sed loquimur Dei sapientiam in mysterio, quæ abscondita est 1ª q 57.5.3m
Si enim cognouissent nunquam Dominum gloriæ crucifixissent 3ª q.47.12. 1m & q.47.5.0, & 6 c
Nos autem non spiritum huius mūdi accepimus, sed spiritum qui ex Deo est 12ª q 112 5 4m
Vt sciamus quę à Deo donata sunt nobis 12ª q. 112.5.4m
Spiritualis autem iudicat omnia, & ipse à nemine iudicatur 1ª q.1, 6.3m & 22ª q.60. 2.1m
Cap. 3
Tanquam paruulis in Christo, lac uobis potū dedi, nō esca, 1ª prolo. principio & 22ª q.188 1.4m
Cum enim sit inter uos zelus & contentio, nonne carnales estis 5 12ª q.28 4.1m
Cum enim quis dicat: Ego quidem sum Pauli, alius autem Cephę, ego autem Apollo, nonne homines estis? 22ª q.188 5 2m
Vt sapiens architectus fundamentum posui, 1ª q.1.6.c.
Fundamentum aliud nemo potest ponere, præter id quod positu est, quod est Christus Iesus, 12ª q.4 7.0 1.q.160.1.5.2m
Si quis super ædificat supra fundamentum hoc, aurum, argentum, lapides pretiosos, 12ª q6. 89 2.4.

Alia

Alij quidem per spiritum datur sermo sapientię 12æ q.68 2.1m & q 64 5.1m & q.111.4.0,& 22æ q 176 177 178 0
Alij autem sermo scientiæ, secundum eundē spiritum 1ª q.103. 7.3m & 12æ q.51.4.c, & q.68.5 1m & q.111 4.c,4m
Alteri fides in eodem spiritu, 12æ q.111.4.c.1m & 22æ q.4.5 4m
Alij gratia sanitatum, in vno spiritu 12æ quæ. 111 4.c. 3m
Alij operatio virtutum 12æ quæst.111.4.c.3m 22æ q.178 1.1m
Alij prophetia 12æ q.68 3.3m & 22æ q. 171. 2.0, & q.174.3.2m & q 176 2.3m
Alij discretio spirituu 12æ q.111 4c, & 22æ q 171 in principio
Alij genera linguarum 12æ q. 1 1. 4 c, 5m 22æ qō. 176.1.0,& q.179.1 0
Alij interpretatio sermonum 12æ q.111.4.c,3m
Hæc autem omnia operatur, &c. 1ª q 38 1.0,& q. 43 5.1m
Diuidens singulis prout vult, 1ª q 19. 10.c, & 12æ q 66 2.1m q 68.5.1m & qō.112.4.0,& 22æ q.172. 0
Sicut vnum corpus est, & membra habet multa, &c. ita & Christus 4ª q 72.5. 3m & 22æ q.183. 2. 3 0,& q.8.3.c,& q.08.1 c,& q 40.1.c
Et adhuc excellentiorem viā uob.s demonstro 22æ q.24 4.c

Cap. 13

Et angelorum 1ª q.107 1 1m
Factus sum velut æs sonans, aut cymbalum tinniēs 12æ q.111.2.0
Charitatem autē non habuero 12æ q 43.5. 2m,& 12æ q.65.2.c,& 22æ q 23 6.0.& q.108 2.1m
Nihil m hi prodest 3ª q 89 6.3m
Si habuero, &c. 1ª q.45 5.3m, & 22æ q.6.2 3m, & q.171.4.c
Et si habuero omnem fidem 22æ qō.4.4.0,& 7 4m q 19.5.1m
Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas &c. 22æ 5 1 4 2 5m,s.q 14.2.c
Et si tradidero corpus meum, ita vt ardeam, &c. 22æ 121.2.1m, Quol 4.q 10 1.0
Charitas patiens est, &c. 12æ q.28.3.1m
Non quærit quæ sua sunt 22æ q.26 4.3m
Siue prophetię euacuabuntur 22æ q. 171 4 1m q. 173.1.c,& q. 71.5.0.& 5ª 7 8 c
Tunc autem facie ad faciem, 5 q 92 1 6
Siue linguę cessabunt. 22æ q 176 1.0
Siue scientia destruetur, 1ª q 89.5 1m, & 120,quęst. 61.2.1m
Cum venerit quod perfectum est, euacuabitur qd ex parte est 1ª q.58.7 3m & q6.12.7. m et 12æ q.67 3.0,et 22æ q.44.1m et q.171.4 2m
Videmus nunc per speculum in ęnigmate 1ª q 56. 4.c,et 22æ q.2.2.23,et q.2m, et q.184.2.1m
Tunc autem facie ad faciem 1ª q.12.11.4.1 et 12æ q.3 5.1.1m
Nunc autem manent, fides, spes, charitas, tria hęc, 12æ q 62.3.0,et 22æ prim.et q.17 6.0
Maior autem horum est charitas, 12æ qō.65,0, et 22æ q.23 6 0,et q.30.4.0,et q.34.5.1m. et q.117 6.2m et q.157.4.c.2m

Cap. 14

Qui loquitur lingua, non hominibus loquitur, sed Deo 22æ q.176.2.2m
Qui prophetat hominibus loquitur ad ædificationem et exhortationem, et consolationem, 22æ q.171.1 2m,& q.174 2 2m
Qui loquitur lingua, seipsum ædificat, 22æ q.176. 2.0
Maior est, qui prophetat, quàm qui loquitur linguis, 22æ q.176.1.0

Sensibus autem perfecti estote, 22æ q.184.2.1m
Apocalypsim habet 22æ q.176.1.1m
Si autem omnes prophetant 22æ q.171 3.b
Occulta enim cordis eius, manifesta fiunt 22æ q. 171. 3.c
Spiritus prophetarum prophetis subiectus est, 22æ q.171.3.c,et q.173 3 4m
Mulieres in Ecclesia taceant 22æ q.177.2.n
Turpe est enim mulieri in Ecclesia loqui, 3ª quęst. 67.4.1m
Si quis ignorat ignorabitur 22æ q.6. 8.c.1m
Omnia autem honeste et secundum ordinem fiāt in vobis 12æ qō.87.1.c, et 22æ quęst.145. 1.2m, ..et 2.0
Si enim lingua, mens mea fine fructu est 22æ qō. 83.13.c

Cap. 15

Resurrexit tertia die 1ªq 2.8.c
Si enim resurrectio mortuorum non est, neque Christus resurrexit 1ª quęst.53.0,et 2.c.et 3.0,et q.56.1.c
Si omnino mortui non resurgunt, vt quid etiam baptizantur, s.q.7 1.4
Christus resurrexit à mortuis, primitiæ dormientium 1ª q 95.1.1m, et 3ª q.27.3.c, et q.53.3.0,et q.56.1.c,3m
Si Christus resurrexit, et nos resurgemus, s. quæst. 75.2.3
Inanis est prædicatio nostra, s.q. 1.2.c
Deinde finis cum tradiderit regnum Deo et Patri 1ª q.208.7.1m
Cum euacuauerit omnem principatum, et potestatem, et virtutem 1ª qō.108.7.0,2.89 41. Quol, 2.11.9.h.
Cum autem subiecta fuerint ei omnia, tunc et ipse filius subiectus erit illi, qui subiecit sibi omnia, 1ª q.42.4.1m et 3ª q.20,1. 1m
Vt sit Deus omnia in omnibus, 1ª quæst.8 1.1.0, et q.1 12.1.c
Quod seminas non viuificatur, nisi prius moriatur, 3ª q.42.2.c.h.et q.46.2.c
Seminatur in corruptione, surget in incorruptione, 3ª q.82.2
Non corpus quod futurum est seminat. s.q.79 c 8
Seminatur in infirmitate, surget in virtute, 3ª q. 82 b,et c, 2.q.82.1.c
Seminatur corpus animale, surget corp° spirituale, 3ª q.34 1.1m
Mortui resurgent incorrupti, s.q.86 1.c
Nouissimus Adam in spiritum viuificantem, 3ª q. 95.1.1m,et 3ª q.31.1.1m,et q.34.1.1m
Sed non prius quod spirituale est, sed quod animale, deinde quod spirituale, 1ª q.95.1.1m,et 3ª q.4.1 1m
Primus homo de terra, terrenus, secundus homo de cœlo, cœlestis, 3ª q.5 2 1m,& q.31.1.1m & q. 54 3.1m
Qualis terrenus, tales & terreni, & qualis cęlestis, tales & cœlestes, 3ª q.10 3 0
Caro & sanguis regnum Dei possidere non pōt, 3ª q. 5. 2.2m & q 54 3.1m
Canet enim tuba, & mortui resurgēt incorrupti, & nos immutabimur, 3ª q 82.1.0
Oportet enim incorruptibile hoc induere incorruptionem, & mortale hoc induere immortalitatem, ibidem
Omnes quidem resurgemus, s.q.75.2.c
Resurgemus in momento, in ictu oculi, Supplem. q.7 4 c
Virtus verò peccati, lex 12æ q.98 3 1m
Itaque fratres mei dilecti, stabiles estote, & immobiles 22æ q.183.1 c.2m, et 3m

Cap. 16

Veniam autem ad vos, cum Macedoniam pertransiero, 22æ q.110 3 5m
Omnia vestra in charitate fiant 22æ q 23 4 2m

Ex secunda Epist ad Corinthios.

Cap. 1

Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, 22æ q. 83 33 c
Sicut abundant passiones Ch. .i in nobis, ita & per Christum abundat consolatio nostra, ibid.
Siue autem tribulamur, 22æ q. 87 4.c.6.
Sicut socij passionum estis, sic & consolationis, 3ª q 49 5 o.
Gloria nostra hæc est, testimonium conscientiæ nostræ, 22æ q. 45 4 1m
Volui prius uenire ad nos. 22æ q. 150. 3. 5m
Sermo noster, qui fuit apud uos, non est in illo est & non, sed est in illo, est; 22æ q. 1 9.4.0 & q6. 129 3.5
Qui unxit nos Deus, & qui signauit nos, & dedit pignus spiritus in cordibus nostris, 12æ q. 114. 3 3m & 6.

Cap. 2

Ne forte abundantiori tristitia absorbeatur, qui eiusmodi est 12æ q 37 2 3m
Si quis autem contristauit me, 22æ q. 116. 5.c
Christi bonus odor sumus Deo, in iis qui salui fiunt, & in iis qui pereunt, 3ª q. 71 2 3 c
Alius quidem odor mortis in mortem, alius autē odor uitæ in uitam, 22æ q 73.4.0.& q. 124.1.5m quol.4 q.22 1 3m
Nam & ego quod donaui, 5. q. 25. 5.c

Cap. 3

Qui & idoneos non fecit ministros noui testamē ti, 3ª q. 27 4 c
Litera enim occidit, spiritus autem uiuificat, 12æ q 98 1.2m & quæst 99.2.3m & q. 103 2.c.& 12æ q 2.8 5 1m
Quod si ministratio mortis, literis deformata in lapidibus fuit in gloria &c. quod manet, in gloria est, 22æ q. 67.1.c.6.& q. 174.4 3m

Cap. 4

Neque adulterantes uerbum Dei, 5 2.5ª
Deus huius seculi. 5ª q. 65.1.c.& q. 112. 3.2m
Charitas Christi urget nos, 3ª q. 79. 5.5m
Habemus autem thesaurum istum in uasis fictilibus, 22æ q 28 5.1m
Quæ enim uidentur, temporalia sunt, quæ autem non uidentur, æterna sunt, 5ª q. 65.5. 1m

Cap. 5

Dum sumus in corpore, peregrinamur à Deo, 25æ q. 28. 1. 2m
Siue enim mente excedimus Deo, siue sobriè sumus uobis, 25æ q. 81.6.2m & 7.c.
Pro nobis fecit peccatum, 3ª q. 15 1.4m & 3.2m & q. 46.4 3m
Si terrena nostra habitatio dissoluatur, 5.q. 69. 2.c

Cap. 6

Quæ autem conuentio Christi ad Belial, &c. 5ª q. 64.1 5m & 22æ q. 172.6.1m & 3m
Quæ societas luci ad tenebras, 5.q. 59.1.c
Exite de medio eorum, & separamini ab eis, 12æ q 25 6.5m
Et immundum ne tetigeritis, ibid.
Omnes nos manifestari oportet ante tribunali Christi, 5.q. 91.2.2

Cap. 7

Mundemus nos ab omni inquinamento carnis & spiritus, 12æ q. 72.1.c
Quæ est secundum Deum tristitia, pœnitentiam in salutem stabilem operatur, 22æ q 35.3.b.
Seculi autem tristitia mortem operatur, 12æ q. 37 4 0.& q 41.2.c.
Ecce enim hoc ipsum secundū Deum contristari uos, quantam in uobis operatur solicitudinem, &c. 12æ q 37.1.5m

Cap. 8.

Si enim uoluntas prompta est secundum id quod haber, accepta est. 12æ q 20.4 c. & 3ª q 68 2.2m
Non autem alijs sit remissio, uobis autem tribulatio. 22æ q. 32 59 3m
Qui multum non abundauit, & qui modicum, non minorauit 15æ q 35. 5.6.0. & q. 66 7 c.& q. 78. 1 c.& q. 87. 5 4m

Cap. 9

Qui parcè seminat, parcè & metet. 21æ q 63. 5.3m
Non ex tristitia aut necessitate, 22æ q. 39 2 2m
Ad destructionem munitionum, consilia destruē tes, & omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiam Dei, 3ª q 1 6 2m
Et in captiuitatem redigentes omnem intellectū in obsequium Christi . 1ª q. 1 8 2m & q 111.1. 5m 12æ q 56.3.c.& 22æ q 5.4 1, & q.4.1.c.

Cap. 11

Sathanas figurat se in angelum lucis, 22æ q. 10 2. 3m & q 174 5 4m
Non est ergo magnum, si ministri eius transfigurentur, uelut ministri iustitiæ. 3ª q.8 7 8.0

Cap. 12

Scio hominem in Christo ante annos quatuordecim, siue in corpore, siue extra corpus, nescio, Deus scit, 22æ q. 175 3 6 0.
Raptum huiusmodi usque ad tertium cœlum, 5ª q 61 4 c.
Et audiuit arcana uerba, quæ non licet homini loqui, 1ª q. 12.9.2m & 22æ q. 75.4. 3m
Et ne magnitudo reuelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis, 12æ q. 79.4 c & q 67. 3. 1m
Sufficit tibi gratia mea . 12æ q. 112 5.c
Nam uirtus in infirmitate perficitur, 12æ q. 55. 3. 3m
Nec enim debent filij parentibus thesaurizare, sed parentes filijs, 22æ q. 101. 2 2m
Sed cum essem astutus, dolo uos cœpi, 12æ. q. 55.4. 1m & 3.0.& q 63 2 c.

Cap. 13

An experimentum quæritis eius, qui in me loquitur, Christus, 22æ q. 171.1.b.& 4m & 6 b.& 5m
Pacem habete, 22æ q. 29.1.c.& q. 183 2.3m
Parentes debent filijs thesaurizare, suppl. quæst. 67 5 5m.

Ex Epistola ad Galatas.

Cap. 1

Paternarum mearum traditionum æmulator existens, 12æ q.87.81 1m & 5m

Cap. 2

In faciem ei restiti, quia reprehensibilis erat. 12æ q 103.4.2m & 22æ q 33 1 2m & q 4. 6.2m
Ego enim per legem legi mortuus sum, 21æ q6. 88.5 1.1m
Christo confixus sum cruci, 3ª q. 40. 1. 5m
Viuo autem iam non ego, uiuit uerò in me Christus, 22æ q. 175 2 2m
Qui dilexit me, & tradidit seipsum pro me, 3ª q. 1.4 3m
Si enim per legem iustificatio, ergo gratis Christus mortuus est, 12æ q. 109. 7.b.

Cap. 3

O insensati Galatæ. 22æ q 72.1 0.& q. 15.8. 5. 3m
Qui uos fascinauit, 1ª q. 117.3m
Christus redimit nos de maledicto legis, factus pro nobis maledictum, 3ª q.46.4 3m & quæst. 48. 4.c.
Lex propter transgressionem posita, &c. 12æ q6. 95.2 4m 5.q.05. 2. c.
Ordinata per angelos, 12æ q 98 . 3.0.& 6 b.
In manu mediatoris, 3ª q. 26 0
Lex pædagogus noster fuit in Christo. 12æ quæst. 98 2.c.
In Christo Iesu non seruus neque liber, suppl. q. 52.8.6

Cap. 4

Cum essemus paruuli, sub elementis mundi eramus seruientes, 22^2 q.88.9.0

At ubi uenit plenitudo temporis 1^2 q 73.1.t^m

Factum ex muliere.3^a q 41 4.c

Quomodo conuertimini ad infirma, & egena elementa, 1 2^2 q. 103. 2, c.& 3^a q.21.4^m & q.62. 7.b.

Cap. 5

Testificor enim circuncidenti se, quoniam debitor est uniuersæ legis faciendæ, 3^a q 37 princ. & q.40.4.c

Sed fides, quæ per dilectionem operatur, 22^2 q. 4 2.3^m & q 23.6.2^m

Qui uos fascinauit.s.3

Caro enim concupiscit aduersus spiritum, & spiritus aduersus carnem. 12^2 q 70 4, 0.& q 71.2 3^m & 22^2 q. 189 11, 2^m

Hæc enim sibinuicem aduersantur 12^2 q 70.4.c

Fructus autem spiritus est charitas, &c. 12^2 q. 11 3.2^m & q.7 1.11, & 22^2 q.45 4^m

Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum uitijs & concupiscentijs, 3^a q.84.4. c. & 5 3^m

Cap. 6

Nō efficiamini Inanis gloriæ cupidi. 22^2 q.132 1.c

Considerans teipsum, ne & tu tẽteris, 1^2 q.95 3.0

Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi, 22^2 q 108 1.t^m & 4^m & q.188.3 1^m s.q.13.2, c.Quol.5 q 13.1.0

Nam siquis existimat se aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit, 1^2 q.15 1 0 & 2.1^m

Opus suum probet vnusquisque, & sic in semetipso tantum gloriam habebit, & non in altero, 3^a q.80.4.5^m

Qui seminat in carne sua, de carne sua, & metet corruptionem. 1^a q.22.2. 3^m & 12^2 q 42 c. 3^m & q.85.9.0.& 22^2 q 45 1.1^m

Bonum autem facientes, non deficiamus, 22^2 q. 109.3.0

Quæ enim seminauerit homo, hæc & metet, s. q 7.1.1.1

Tempore enim suo metemus, non deficientes, 22^2 q.tna.3.0

Dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes, maximè autem ad domesticos fidei 22^2 q. 31 2.0

Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi, 22^2 q.132.t.1^m

Ego enim stigmata Domini Iesu, in corpore meo porto, 22^2 q.124.t. 1^m & 3^a q 49 1. 5^m & 2.c. & 4.0.& q.66.3. 9 c.& q 68.2.2^m & 87 2^m

Ex Epistola ad Ephesios.

Cap. 1

Qui prædestinauit nos in adoptionem filiorum. 1^a q 23 0 & 3^a q.24 0

Instaurare omnia in Christo, quæ in cęlis, & quę in terra sunt in ipso 3^a q 48 6 3^m

Operatur omnia secundum consilium voluntatis suæ, 1^a q 22.1 1^m & 12^2 q.14.1 2^m

Illuminatos oculos cordis uestri, 1^a q 12.3.1^m

Supra omnem principatum & potestatem & uirtutem, & dominationem, 1^a q.108 2.2^m & 6.0

Et ipsum dedit caput supra omnem Ecclesiam, 3^a q.8.1.0.

Vt sciatis quę sit supereminens, s.q.96.6.c

Cap. 2

Facientes voluntatem carnis & cogitationũ, 22^2 q 154 5.c.& q.162.3.1^m

Eramus natura filij iræ, 3^a q.2.11.c.

Conuiuificauit nos, & conresuscitauit, & consedere fecit in cœlestibus. 3^a q.56 4.1^m

Vt ostenderet in seculis superuenientibus abundantes diuitias gloriæ suæ in bonitate super nos in Christo Iesu, 12^2 q.114 10,1^m

Legem mandatorum decretis euacuans, 12^2 q. 99.1 b.

Vt innotescat principibus & potestatibus in cælestibus per ecclesiam multiformis gratia Dei, s^a q.117.2.1^m

Ex quo omnis paternitas in cœlis, & in terra nominatur, 1^a q.31. 3.3^m & q.33.2.4^m & quæst. 45.5 1^m

In charitate radicati, & fundati.22^2 q.23.8 2^m

Scire etiam supereminentem in se charitatem Christi Quol.1.q 3.2.0

Vt impleamini in omnem plenitudinem Dei, 3^a q.7. 10.2^m

Cap. 4

Soliciti seruare unitatẽ spiritus in vinculo pacis, 22^2 q 39.2.0 & 3.1^m & q.183.2 3^m

Vnum corpus, 3^a q.8.3 3^m

Et unus spiritus, 1^a.q 30.2.0. & q.31.1.0, & q6. 41 2 0

Vnus Deus 1^a q.103 1 3 0. & 12^2 q.91

Vna fides, 22^2 q.4 2 0 & q.5.4 c. & q.10.5.1^m & 3^m & q.23 5 b.& 3^a q.73.1.c

Vnũ baptisma. 3^a q.49.3.2^m & q.66 9.n,& q.67.3 1^m & 4^m s 6 0 & q 71. 2.3^m & q.80.10.1^m & q.81.8 c.& q.83.3.5^m & q.84.10.1^m & 5^m

Qui super omnes, & per omnia, & in omnibus nobis 1^a q 8.1 3.0.& q 43 3 c

Vnicuique nostrum data est gratia, si cundum mẽsuram donationis Christi, 12^2 q 12.4.0

Quod autem ascendit, quid est nisi quia & descendit primum in inferiores partes terræ ? 3^a qō. 49 6 c.& q.57.2.2^m

Qui descendit ipse est & qui ascendit super omnes cęlus, 3^a q 57.4 3 0.& q 58 3.c

Vt adimpleret omnia. 3^a.q.7 10,0

Et ipse dedit quosdam &c. ad consummationem corporis Christi, 12^2 qō.111 4 c ti & 22^2 qō. 177.princ.

Ex quo totum corporis compactum & connexũ per omnem iuncturam, &c. 21^2 q. 8; 0.1^m

Deponite vos, scilicet pristinam conuersationem veterum hominem. 22^2 q.19 2.3^m

Sol non occidat super iracundiam uestram, 12^2 q.47.4.0

Vt det gratiam audientibus 3^a q 8 6 2^m

Et nolite contristare spiritum Dei, 3^a quęst. 63. 3.1^m

Donec occurramus omnes in uirum perfectum, s.q.81.1.c

Cap. 5

Estote imitatores Dei 12^2 q 89.9 1^m

Christus dilexit nos, & tradidit seipsum pro nobis, 3^a q.47.2.0 & q.48 2.c.& q 49.1.c.& q.53. s.c princ.

Fornicatio autem & omnis immunditia, aut auaritia, nec nominetur in uobis, 22^2 q.92 2.4^m & q 73.1 1^m

Aut turpitudo, 22^2 q 144.2 c.& q 187 5 4^m

Aut stultiloquium 22^2 q.148.6.c.& q.151 5 4^m

Omnis autem fornicator, aut immundus &c. non habet hereditatem &c. 22^2 q 35.5. 7^m & 4.35. 3 c.& q 15.33.0

Aut auaritia quod est idolorum seruitus, 22^2 qō. 118.5.2^m

Omnia autem quæ arguuntur à lumine manifestãtur, 1^a q.117.1.5.0 & 22^2 q.171.2 c

Omne quod manifestatur, lumen est, 1^a q.64 1. 3^m & 5^m & 12^2 q.112.5.1^m & 22^2 q 171.2 c

Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus 12^2 q.109.7.1^m

Nolite

Nolite inebriari uino, in quo est luxuria, 12^{x} q. 76.4.2^{m} &4^{m} & 12^{x} q.150.4 o.& q.147 8 1^{m}
Subiecti inuicem in timore Christi, 22^{x} q 19.2. 3^{m} & quęs 104 2.0. & 5 c.princ & 1^{m} & 6.2^{m} & 3^{a} q.20.1.0
Nemo carnem suam odio habuit, sup.2.q.71.1 3
Viri diligite uxores uestras, 22^{x} q.29.11.2^{m} & 4^{m}
Vt exiberet sibi gloriosam ecclesiam non haben tem maculam, aut rugam, 3^{a} q.8 3 2^{m}
Hoc sacramentum magnum est, ego autem dico in Christo & ecclesia, 3^{a} q. 56 3 4^{m} & q. 67.2. 3^{m}, s.q.42.1.c.

Cap. 6

Et uos patres, nolite ad iracundiam prouocare filios uestros &c. 22^{x} q.65.2.1^{m}
Serui obedite dominis carnalibus, cum timore & tremore, in simplicitate cordis uestri, sicut Christo, &c. 22^{x} q.104 5.1^{m}
Et uos domini eadem facite illis, remittentes minas, 22^{x} q.65.2.1^{m}
Non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem, 12^{x} q.55 3.3^{m} & 22^{x} q. 123.1.1^{m}
Sed aduersus principes, & potestates. quo.7.18.1
In omnibus sumentes scutum fidei, 22^{x} q.7.1.3^{m}

Ex Epistola ad Philipenses.

Charitas uestra magis ac magis abundet, 22^{x} q. 52.o.& quę. 66.1.o & 22^{x} q.24 o.quol.8.vel 9. quæst.6.o
Quidam ex contentione annunciant Christum, non syncere æstimantes pressurã excitare uinculis meis, 21^{x} q.78.1 2^{m} & q.88 2 1^{m}
Coartor autem a duobus desiderium habens dissolui & esse cum Christo, multo magis melius est, 12^{x} q.5 3.c & 22^{x} qõ.123.8.c & 3^{a} q. 46.6 c.4^{m}

Cap. 2

In humilitate, superiores sibiinuicem arbitrantes, 22^{x} q.163.3.o,& 6.1^{m} s.q.134 1 2
Qui cum in forma Dei esset, 1^{a} q 31 2.2^{m}
Formam serui accipiens, 22^{x} q.108.1.4^{m} & 3^{a} q. 1.1.c
In similitudine hominum factus, 3^{a} q.5.1.1^{m}
Et habitu inuentus, ut homo, 3^{a} q 2.6.1^{m}
Humiliauit semetipsum, 22^{x} q. 161.4^{m} & 3^{a} q.45. .5.c & q.53.1.c & q. 54.2.c & q.59.3 o.& 6.c
Factus obediens vsque ad mortem, 3^{a} q.47 2.o & q 48.2.3.c. & qõ.49 1.c. & q 62.4.c.& q.53.1.c. prin.
Propter quod & Deus exaltauit illum. 3^{a} q. 49.6 c & q.53.1.c & q 54 1.c & q.59.3 o & 6.c
Deus est enim qui operatur in nobis & uelle & perficere pro bona uoluntate, 1^{a} q.83 1.3^{m} & q.105.4.o

Cap. 3

Propter quem omnia detrimentum fecit, & arbitror ut stercora, ut Christum lucrifaciam, 22^{x} q.184 7.1^{m}
Non quod iam acceperim, aut perfectus sim, 22^{x} q 24 8.1^{m}
Sequor autem si quomodo comprehendam, 1^{a} q. 12 7.1^{m}
Quæ retro sunt obliuiscens, 12^{x} q.13.5.2^{m}
Quorum Deus uenter est, 1^{a} q.65.1.c & 12^{x}.qõ. 1.5.b.
Nostra autem conuersatio in cœlis est. 22^{x} q.23. 1.1.7^{m}
Qui reformabit corpus humilitatis nostrę, configuratum corpori charitatis suę, 3^{a} q 49 2. 3^{m} 2, q 85.2.c

Cap. 4

Modestia uestra nota sit omnibus hominibus. 22^{x} q.163.1 1^{m}
Sed in omni oratione & obsecratione cum gratiarum actione, petitiones uestræ innotescant apud Deum, 22^{x} q.83 17.o
Pax Dei quæ exuperat omnem sensum, custodiat corda uestra, & intelligentias uestras, 12^{x} q.70 3.c, & 12^{x} q.29 o
Vbique & in omnibus institutus sum, & satiari, & esurire, & abundare, penuriã pati, 12^{x} q.241.3^{m}
Oia possum in eo qui me confortat, 3^{a} q 43.4.3^{m}
Gaudere in domino semper, s.q.4.2.1

Ex Epistola ad Colossenses.

Cap. 1

Et transtulit in regnum filij dilectionis suæ, 1^{a} q. 41 2.2^{m}
Qui est imago Dei inuisibilis, 1^{a} q.35. 2 o & q.47 1.2^{m} & q. 88 3.3^{m} & q.93.1.3^{m}
Primogenitus omnis creaturæ, 1^{a} q. 33. 3 2^{m}
Quoniam in ipso sunt uniuersa. 3^{a} q 7.100
Pacificans per sanguinem crucis eius, siue quæ in terris, 3^{a} q.35.8.1^{m}

Cap. 2

In ipso inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter, 3^{a} q 2.10.2^{m}
Qui est caput omnis principatus & potestatis, 3^{a} q 8.3.o
In quo & resurrexistis per fidem 3^{a} q.66 2.3 9.c
Donans uobis omnia delicta, 3^{a} q.84 3.3^{m}
Et ipsum tulit de medio affigens illud cruci, 3^{a} q.48 6.3^{m} & q 49.3.o & q 52.5.c
Expolians principatus & potestates, traduxit confidenter palam triumphans illos in semetipso, 3^{a} q.15.2 5^{m}
Quæ sunt umbra futurorum, corpus autem Christi, 12^{x} q 107 2 c & 3^{a} q.2.10.2^{m} & q.17.2.1^{m}

Cap. 3

Quod est uinculum perfectionis, 21^{x} . .81 7 c.q. 184 1.o & 2 3.c & q 186 7.1^{m} & q.189 1 1^{m} & 3^{a} q 46.3.c. quol.1.q.7 1. 2^{m} quol 3.q.6. 3.o. quol.4 24 1 2^{m} quol 5.10.o quol.8 6.c
Filij obedite parentibus per omnia, 22^{x} q.104.5 1^{m} quol 2 9.o.
Serui obedite per omnia, dominis carnalibus, &c. 22^{x} q.104.5.1^{m}

Cap. 4

In sermo uester semper in gratia, sale sit conditus, 3^{a} q.73.2.c
Orationi instante uigilantes in ea in gratiarum actione. quol 7.18.c.t

Ex prima Epistola ad Thessalonicenses.

Cap. 4

Et ne quis super grediatur, neq; circumueniat in negotio fratrem suum, 22^{x} q.55 4 2^{m} & 5.c.
Operamini manibus uestris, sicut præcepimus uobis, 22^{x} q.187.o.quol.7 17 17.18.o
Nos qui uiuimus, qui relinquimur 12^{x} q 81.3.1^{m}
Et sic semper cum domino erimus, 12^{x} q 98.5.2^{m}
Rapiemur obuiam Christo in aera, s.q.84.1.1
Nos qui uiuimus qui residui sumus, s.q.74 7 3
Dominus in uoce archãgeli descendit, s.q.76.3.o

Cap. 5

Siue intermissione orare, 22^{x} q.83.14
Spiritum nolite extinguere, 22^{x} q 189.1 4^{m}
Omnia probate, 22^{x} q.189 o.2.1.1^{m} & 10 3^{m} fi.
Ab omni specie mala abstinete uos, 22^{x} q 43.1 o & 4.c.quol.4.23.3^{m}
Repentinus eis superueniet interitus, s.q.73.1.2
Dies domini sicut fur, s.q 73.1.2

Ex secunda Epistola ad Thessalonicenses.

Cap. 1

Supercrescit fides vestras, 22^{x} q,5 4.o
In omnibus persecutionibus uestris & tribulationibus quas sustinetis in exemplum iusti iudicij Dei, 21^{x} q 108.4 c.h
Vt digni habeamini in regno Dei, 1^{a} q.24 2.c

Cap. 2

Cuius aduentus est secundum operationem Sathanæ, 3ª q.88.c.1m

In omni uirtute, & signis, & prodigiis mendacib. & in omni seductione iniquitatis, 1ª q.114 4 1m & 22æ, q 178.1.2m

Cap. 3

Non enim omnium est fides, 1ª q.2.2.1m

Non inquiete fuimus inter uos, 22æ q 33 4.3m

Neque gratis panem manducauimus ab aliquo, 22æ, q.187.c

Et non commisceamini cum illo, ut confundatur quol. 10

Ex prima Epistola ad Timotheũ.

Cap. 1

Finis præcepti est charitas, 12æ q.99.1 2m & 22æ q.24.2 3m & q 43.4.5m & q.44 1 c.

Lex iusto nõ est posita, 12æ q.93.6.1m & q.96.5.0

Plagiariis, 12æ q.105.1.10m & 22æ q.66.6 2m

Misericordiam consecutus sum, quia ignorans feci in incredulitate mea

Sed ideo misericordiã consecutus sum, ut in me primum ostenderet Christus Iesus omnem patientiam, ad informationem eorum qui credituri sunt illi, in uitam æternam, 22æ q 87 2.1m. & 2m quol. 1 7.c.3m

Regi seculorum immortali, inuisibili soli Deo, 1ª q 31.3.2m

Cap. 2

Omnes homines uult saluos fieri, 1ª q.19.6.1m & q 23 4.3m

Pro omnibus, 3ª q 46.1.3m & 6.c.4m & 6m & q. 48 1.0. & q.49 1.3.c. & q 68 1.c.4 69.2.c. & qũ. 79.7.2m & quol.2.14 16 c.

Volo uiros orare in omni loco, 12æ q.102.4. 5m & 22æ q.24.3 0

In quo positus sum ego prædicator, & Apostolus doctor gentium, in fide & ueritate, 1ª q.117.1 6

Similiter mulieres in habitu ornato, cum uerecundia, 2ª q 95 3 c.ñ.& 22æ q.141.4.0

Cum sobrietate: 22æ q. 143 c. princ.& q.139.0

Ornantes se nõ tortis crinibus, aut auro, aut margaritis uel ueste pretiosa, 22æ q.169.0, & q 187 6.c. quol. 10.14.0.

Docere mulieri non permitto, 22æ q.177.2, 0, & 3ª q.75 1.3m & q 67 4 2m 5. q. 39.1.c.

Adam non est seductus, 1ª q 94.4,0

Mulier autem seducta in præuaricatione fuit, 1ª q 94 4 1m & 2m & 12æ q. 89.3. 2m & 12æ qũ. 103.2.4m & 4.1m

Saluabitur autem, per filiorum generationem si permanserint in fide & dilectione, 3ª q.68.1,0.

Cum sobrietate, 8.6a

Cap. 3

Si quis episcopatum desiderat, bonum opus desiderat, 22æ q.185.1.0. quol.2. q 6 1.0. & quol. 3 q. 4.1. in quol 5. q.11.2.0. quol. 6. q 13.3.0. quol. 12.18.0.

Vnius uxoris uirum, 22æ q.185 4.2m quol.4 13.0

Apparuit angelis, 1ª q.57.5.1m

Cap. 4

Prohibentium nubere: 12æ q.1 13.4.6m

Exerce teipsum & pietatem 22æ q.80.c.& q.101. 0 & q.102.1.3.c.& q 121 1.2m & q 121.5 1m

Corporalis exercitatio, ad modicum utilis est. 12æ q.68.7.2m & 22æ q 30 4 1m & q 32.5 4m

Pietas ad omnia utilis est, 12æ q 68.7. 2m & 22æ q.4.4.2m & q. 32.5.4m 5.q 99 5.4

Qui est saluator omnium hominum, 5.2 4.

Promissionem habens uitæ quæ nunc est, & futuræ, 22æ q.32.5.4m

Cap. 5

Seniorem ne increpaueris, sed obsecra ut patrem 3ª q 42 2.3m

Si quis suorum, & maximè domesticorum curam non habet, fidem negauit, & est infideli deterior, 22æ q 32.5.1m & 9 0 & q 189 6.1m

Qui bene præsunt presbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant in uerbo & doctrina, 22æ q.208 2.0

Dignus est operarius mercede sua, 22æ q 214.5 c. q.49.6 c

Peccantes coram omnibus argue, 3ª q 35. 2.1m quol 11.12.0

Hæc custodias sine præiudicio, nihil faciens, in alteram partem declinando, 22æ q 87.3.3m

Quorundam hominum peccata, manifesta sunt, quæ præcedentia ad iudicium quorundam autem subsequuntur, 22æ q 67.1 3m

Nemini cito manum imposueris, 5. q.36 4.3m

Volo iuuenculas nubere & procreare filios, supp. q.41.3.c.

Cap. 6

Radix omnium malorum est cupiditas, 12æ q.77. 5.1m & q 81 4 3m & q 84 1.0 & 2.c. ñ.& 3.1m & 4 4m & 22æ q 24 10.2m & q 119.2.1m

Vsque in aduentum domini, 3ª q 80 1 3

Et lucem habitat inaccessibilem, quem nullus hominum uidet, nec uidere potest, 12æ q.112 3.3m

Ex secunda Epistola ad Timotheum.

Cap. 2

Nemo militans Deo, implicat se negotiis secularibus, 22æ q.18 3.2m & q 182 2.0.& q.185.2.2m

Si negauerimus, & ipse negabit nos, 1ª q.19.4.c. & 22æ q 1 6.1m & 7 c. & q.2 5.c. & q 8.2 0. & 3.6.c & q 11 2.c.

Noli contendere uerbis, 22æ q 10.7 1m

Firmum fundamentum Dei stat habens signaculum hoc nouit dominus, qui sunt eius, 1ª q 24. 8.c.ñ.& 12æ q 72 4 b

In magna autem domo, non solum sunt uasa aurea &c. 22æ q 38 3.2 c.h.

Seruum domini non oportet litigare, sed mansuetum esse ad omnes, 12æ q 116.1.0

Cum modestia corripientem eos, qui resistunt ueritati, 22æ q.16 1.3m

Cap. 3

Erunt homines seipsos amantes, 22æ q.77 4 0. & 22æ q 19 6 0 & q 25.4 2m 3m & 7. 0.& q. 117. 1 1m & q.155.5 3m

Omnis scriptura diuinitus inspirata, utilis est ad docendum, ad arguendum, &c. 1ª q 1.1.b

Cap. 4

In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ, 12æ q.114 5.b.& c.

Ex Epistola ad Titum.

Cap. 1

Secundum agnitionem ueritatis, quę secundum pietatem est, 22æ q.188 5.3m

Qui non mentitur Deus, 22æ q.110.1.0.& 2.c

Et eos qui contradicunt, arguere, 1ª q.11.b.& 8.0. & 22æ .186.5.c.

Sed inquinatę sunt eorum mens, & conscientia, 1ª q.79 13.2m

Confitentur quidem se nosse Deum, factis autem negant, 22æ q.2 9.0.& q.124 5 0. & 3ª quæst. 7 3 2m

Vt constituas per ciuitates presbyteros. quol. 1. 7.1m

Cap. 2

Senes ut sobrij sint, pudici, prudẽtes. sani in fide, in dilectione, & patientia, 22æ q.60.3, c.

Cap. 3

Dicto obedire, 22æ q.104.6.0

Dum apparuerit benignitas, & humanitas saluatoris nostri Dei, non ex operibus iustitię quę fecimus nos, 12æ q.68.4.c & 3ª q. 2.11.0.& qũ. 24.3.c.ñ.

Per lauacrum regenerationis, 3ª q.62. a.c & qõ. 65.a.2.c.& q.66.1.1m & 3. y.c.5m & q.67.3.c. & q.84.10.1m

Et renouationis spiritus sancti.3ª q.84 10.1m

Quem effudit in nos abunde, 3ª q.36.1 a.1

Hæreticum hominem,post unam & secūdam cor rectionem,deuita, 22ª q.11.3.4.c.1m quol. 10. a6.0.

Ex Epistola ad Hebreos.

Cap. 1

Tanto melior angelis effectus &c.3ª q.21.2 1m

Qui cum sit splendor gloriæ, & figura substantiæ eius,1ª q. 3.1.2m

Portansque omnia uerbo uirtutis suæ,1ª q.34.2. 5m & q.114 1.b & 4.1m

Et omnes ut uestimentum ueterascent. Et uelut amictum mutabis eos,& mutabuntur, 1ª q.9. 1 2.0.

Omnes sunt administratorij spiritus, io ministerium nostrum missi,1ª q.112.2.1m

Cap. 2

Nunc autem nec dum uidemus omnia subiecta ei, 3ª q.20.1.3m & q 59 4 2m

Decebat eum &c. per passionem consummari. 3ª q.50.1 0.& q.51.1.c quol.21.2.

Propter quod non confunditur.fratres eos uocare,1ª q 33.3.0.& 3ª q.23 3.5m

Ego ero fidens in eum,12ª.q.129 6 0

Quia ergo pueri communicauerunt carni & sanguini,3ª q 80 1 1.3 0

Et ipse participauit eisdem, 3ª q.81.2.0 & q. 84. 7.4m

Vt per mortem destrueret eum, qui mortis habebat imperium,3ª q 48 47.& 6.3m & q 51.1 c.

Et liberaret eos qui timore mortis per totam uitam obnoxij tenebantur seruituti, 3ª q 48.4.c. & q.49 2.0

Sed nemen Abrahæ apprehendit, 3ª q.31.2 o

Vnde debuit per omnia, fratribus assimulari, 3ª q.19 3.1m

Vt repropitiaret delicta populi, 3ª q.2 4.2m

Cap. 3

Considerate apostolum, & pontificem confessionis nostræ Iesum, 3ª q.22.0 & q.31.2.2m & qõ. 59 4.1m & q 8.8.4m

Cap. 4

Non profuit illis sermo auditus, non admistus fidei,12ª q.5 2.2m

Habentes ergo pontificem magnum,3ª q.22.1 c

Cap. 5

Omnis pontifex ex hominibus assumptus est, 3ª q.22.2.0 & 3.1m & q.50.4.3m

Pro hominibus constituitur in iis quæ sunt ad Deum, 3ª q.22.1.c.1m & 4 c & q.26 1.0. & qõ. 8 2.3 c.

Propterea debet quemadmodum pro populo, ita etiam & pro semetipso offerre pro peccatis. 3ª q 22.4.1m

Exauditus est pro sua reuerentia,3ª q.21 3.4 0

Omnis enim qui lactis particeps est, expers est sermonis iustitię 1ª prol

Vt offerant dona & sacrificia pro peccatis,Suppl. 19 3.c.

Cap. 6

Non rursum iacentes fundamentum pœnitentię. ab operib.mortuis, 3ª q.84 6 1m & q.89.6 c.

Impossibile est eos qui semel illuminati sunt &c. & prolapsi sunt, rursum renouari ad pœnitentiam,&c. 3ª q 84 1m

Rursum crucifigentes sibimetipsis filium Dei, 3ª q.8 1.10 c.3m 6.

Terra enim sępe uenientem super se bibens imbrem & germinans herbam opportunam, &c. 22ª q.70.3 2m

Proferens autem spinas ac tribulos, reproba est & maledictio proxima, 1ª q.23.1 3m

Homines per maiorem sui, iurant, 22ª q.89.1.0. & 4 c & q.98 2 c

Omnis controuersiæ finis est iuramentum,s,qõ. 46.1.c quol.1.q 6.20.

Et incedentem usque ad interiora uelaminis,22ª q.17 2.2.4m & 5m

Hic enim Melchisedech. &c. cui & decimas omnium diuisit Abraham,22ª q 87 1.3m

Cap. 7

Sine patre,sine matre,sine genealogia, neque initium dierum, neque finem uitæ habens, 3ª qõ. 35 6 3m

Translato enim sacerdotio, necesse est & ut legis translatio fiat, 12ª q.107 2.0. & 1ª 4.1.10.c

Reprobatio quidem fit præcedentis mandati propter infirmitatem & inutilitatem, 12ª quæst. 91.2 2m

Nihil enim ad perfectum adduxit lex, 12ª q.98. 2.0 & 1ª q.1. 10. c.

Talis enim decebat, ut nobis esset pontifex factus impollutus segregatus à peccatoribus, 3ª qõ. 4 6.1m

Qui non habet necessitatem quotidie, quemadmodum sacerdotes prius pro suis delictis hostias offerre, 3ª q 22 6.2m

Quod minus est à meliore benedicitur,s.q.19.4.0

Cap. 8

Talem habemus pontificem, s 3.1ª

Sacramentorum minister & tabernaculi Dei quod fixit Deus,& non homo. 12ª q.102.4.0

Omnis pontifex ad offerendum munera & hostias constituitur, 3ª q.22.1.c.1m

Cum essent qui offerrent secundum legem munera quæ exemplari & umbrę deseruiunt cœlestium. Ibid.

Nunc autem melius sortitus est ministerium,quā- to & melioris testamenti mediator est Gal. 3. 21 & 12ª.q.91 5.c.1m & q.98 1.0.& 2 3m & 2m & q 99.6 c.& q.1 6 3.c.& q.107.1 c 2m & 2 3 4 c.& 12ª q.1.7.2m

Quod in melioribus repromissionibus sancitum est 12ª q.91.5.0.& q.99.9 0. & q.107. 2.2m & qõ. 108.1.0.& 22ª.q.95.2.3m & q.140.1 3m

Quod autem antiquatur & cetera sciit, prope interitum est, 1ª q.10 4.3m

Cap. 9

In priori tabernaculo, semper introibant sacerdotes sacrificiorum, officia consumantes, io secundo autem semel in anno solus pontifex, nō sine sanguine, 1.2ª q.102.4.4m & 5m & 6m

Hostiæ offeruntur, quæ non possunt iuxta conscientiam perfectum facere seruientem, 12ª q 98.2.0

Iustitiis carnis,usque ad tempus correctionis impositis, 12ª q.56.4 c.

Si enim sanguis hircorum & taurorum, & cinis uitulę aspersus,inquinatos sanctificat.ad emūdationem carnis 12ª qõ 102.3 4m & 5m 6m & q.103 2.0.& 3ª q.37.4.3m & q.87.4.1m

Sanguis Christi emundabitur conscientiam nostram ab operibus mortuis, 3ª q 48.4.3m &q. 49.5 1m & q 59 2.c.Quol. 5.3.c 6.

Cap. 10

Vmbram enim habens lex futurorum bonorum non ipsam imaginem rerum,12ª q.101.2.c.

Nunquid potest accedentes perfectos facere 1ª q.2.10 c.& 12ª q.98.2.0

Initiauit nobis uiam nouam & uiuentem per uelamen idest carnem suam, 3ª q. 62 5.c.& q 6 2.3.c

Et sacerdotem magnum,super domum Dei.s.3.

Non deserentes collectionem nostram, sicut est consuetudinis quibusdam,22ª q.109.8 1m

Voluntarie enim peccantibus nobis,post acceptā

nem

notitiam veritatis, iam nõ relinquitur pro peccatis hostia. s 6

Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia qui filium Dei conculcauerit, &c. 22 q. 106. 2. 2m & 22 q. 103 3 & q. 189 4. 1m, 2 q. 8 7. 2m

Quod si subtraxerit se, non placebit animæ meæ, 1 q. 3. 2. 1m

Cap. 11

Est autem fides sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium, 12 q. 2 2. 1m & 22 q. 4. 1. 0, & q 173 3. 2m

Sine fide autem, impossibile est placere Deo, 22 q 2. 3. 0

Credere oportet accedentem ad Deum, quia est, & inquirentibus se remunerator fit, 22 qõ. 2. 8 1m

A longe eas aspicientes & salutantes, &c. 12 q 10. 1. 4m & q. 42 5 2m & 22 q. 173. 2 c

Circuierunt in melotis, & in pellib' caprinis 22 q. 16 9. 2m

Alij verò distenti sunt non suscipientes redemptionem vt meliorem inuenirent resurrectionem quol. 4. q. 10. 1. 0

Quibus dignus non erat mundus. 22 q 188 2 3m

Hi omnis testimonio fidei probati non s[illegible] repromissionem 1 2 q. 93 2. c. 3 q. 77 1. c.

Cap. 12

Nondum enim vsque ad sanguinem restitistis, 22 q 188. 6. 3m

Non multo magis obtemperabimus patri spirituũ & uiuemus, 22 q. 183 6. c fi.

Et sanctimoniam, sine qua nemo videbit Deum 22 q. 81. 8. 0

Postea cupiens hereditate benedictionem, reprobatus est, 12 q. 23. 3. 0

Non inuenit pœnitentiæ locum, quamquam cum lachrymis inquisisset eam 3 q 86 1 1m

Sed accessistis ad Sion montem, & ciuitatem Dei viuentis Hierusalem celestem 12 q. 2. 1 3m

Et multorum millium angelorum frequẽtiam, 12 q. 50. 3. 0, & q. 112 4 2m

Cap. 13

Habemus altare, de quo edere non habent potestatem, qui tentant Deum, 12 q. 112. 2. c, & 2. 2 q 97 3. 0

Propter hoc & Iesus, vt sanctificaret per suũ sanguinem populum, &c. 32 q. 46. 10. 0

Exeamus igitur ad eum extra castra imp[roperiũ] eius portantes 32 q. 46. 3. 0

Beneficentiæ autem & communionis nolite obliuisci 22 q 31. 1. 0

Talibus enim hostijs promeretur Deus 22 q 86 2

Ex actibus Apostolorum.

Cap. 1

Quibus & præbuit seipsum viuum, post passionem suam, in multis argumentis, 32 q. 55. 5 6. 0

Per dies quadraginta apparens eis, & loquens de regno Dei, 32 q 55 3. 0

Et nubes suscepit eum ab oculis eorum, 32 qõ. 57. 4. 1m

Et hic possedit agrũ de mercede iniquitatis, 22 q. 32. 7 4m

Et dederunt eis sortes & cecidit sors super Matthiam 22 q. 95. 8. 0

Cap. 2

Et cum complerentur dies Pentecostes 12 q. 102 4 1m & q. 103 3. 4m

Apparuerunt illis dispartitæ linguæ, tanquã ignis 12 quæst. 43. 7. 6m & 32 qõ. 39. 6. 4m & quæst. 72. 2 1m

Cœperunt loqui varijs linguis 22 q 176. 1. 0

Quem Deus suscitauit 32 q. 53. 4. 1m

Solutis inferni doloribus, 32 q. 52. 5. 2m

Iuxta quod impossibile erat, illum detineri ab eo, 32 q. 53. 2. 5m

Pœnitentiam igitur agite, & baptizetur vnusquisque vestrum, 32 q. 49. 3. 2m & q. 68. 5. 6. 0, & q. 86 2 1m & q. 8 6 3m

Erant autem perseuerantes in doctrina apostolorum 22 q. 176 1. 1m

Et in communicatione fractionis panis, 32 qõ. 80. 10 4m

Multa quoque prodigia & signa per apostolos fiebant 22 q. 178. 1. 3m

Omnes etiam qui credebant, erant pariter, & habebant omnia communia 22 q. 66 2 0

Possessiones & substantias vendebant, & diuidebant illa omnibus prout cuique opus erat 22 q 185 7 c fi.

Frangentes circa domos panem, s. 2.

Cap. 3

Glorificauit filium suum Iesum. Quol. 5. q. 12. 2. 0

Cap. 4

Et non est in alio aliquo salus, 32 qõ. 61 3 c. 2m & 4. 3m & quæst. 68 1. 0, & 2. c, & q 73. 5. c. quæstio. 84 5. c

Si iustum est in conspectu Dei vos potius audire, quàm Deum, iudicate 22 q. 69 3. 1m & qõ. 105. 2. c, & q 1. 45 c

Multitud[i]nis autem credentium, erat cor vnum & anima vna 12 q 76. 5. 3m

Neque enim quisquam eorum quę possidebat aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia cõmunia. s 2

Neque quisquam egens erat inter illos, s. 2

Quotquot possessores agrorum, aut domorum erant, vendentes, afferebant pretia eorum, &c. sup 2

Christus iu[dex] viuorum & mortuorum, 2. quæst. 89. 5. c

Cap. 5

Dixit autem Petrus ad Ananiam, Anania, cur tẽtauit Sathanas cor tuum, &c. 22 q. 33. 7. 2m & q. 64 4 1m

Per manus autem apostolorum, fiebant signa & prodigia multa, in plebe. s 2

Obedire oportet Deo, magis quã hominibus, s. 4

Si cõ ex hominibus consilium hoc aũt opus, dessoluetur si verò ex Deo est non poteritis dissoluere 22 q 189 10 1m quol. 3. q. 5. 1. 7m

Cap. 6

Elegerunt Stephanum, vir[um] plenum fide, & [sp]iritu sancto, 22 q 53 4 1m & 32 q. 7 10. 0

Faciebat prodigia, & signa magna in populo, s. 2

Non poter[ant] resistere sapientiæ & spiritui, q loquebatur, 22 q 53. 4 1m

Viderunt faciem eius, tanquam faciem Angeli, 32 q. 12. 4. 1m

Cap. 7

Et cum vidisset quendam iniuriam patientem, vindicauit illum, &c. 22 q 60 6 2m

Faciens prodigia & signa, &c. s 2.

Vos semper spiritu sancto restitistis, 22 q. 185. 1. 4m

Cum autem esset plenus spiritusancto, s 6

Et Iesum stantem à dextris Dei, 32 q. 58 1. 3m

Cap. 8

In nomine Iesu Christi, baptizabantur viri, ac mulieres, 32 q. 66 6. 0

Cum vidisset Simon, quia per impositionem manus Apostolorum, daretur spiritus sanctus, obtulit pecuniam, &c. 22 q. 10. 1. 1m & 4m

Cap. 9

Et subitò circumfulsit illum lux de cœlo 12 qõ. 112 2 2m

Ego sum Iesus Nazarenus, quem tu persequeris, 32 q. 57 6. 3m

Durum est tibi contra stimulum calcitrare, 12 q 112. 2 2m & q 113. 10. c

Cap. 10

Cornelius centurio vir religiosus & timens Deũ cum omni domo sua, faciens eleemosynas multas,

tas, 22ª q. 10. 4 3m & 3ª q. 69. 4. 1m
Cecidit super Petrum mentis excessus, & vidit, 22ª q 175. 3 1m
Quod Deus purificauit, tu ne commune dixeris, 12ª q. 101. 3. 4m & 5m & 6m & 8. 1m & q. 103. 2. c. Suppl. q. 74 1 3
Et dedit eum manifestum fieri, non omni populo, sed testib. præordinatis à Deo, nobis &c. 3ª q. 36. 2. c. & q. 55 1 0
Et iussit illos baptizari in nomine Iesu, s 5

Cap. 12

Angelus eius est, 1ª q 113 2. 0, & 22ª q 10 2. 3m

Cap. 13

Videte contemptores, & admiramini, 22ª quæst. 186. 9 3m

Cap. 14

Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei, 3ª q. 4. 1. c

Cap. 15

Surrexerunt quidam de hæresi pharisæorum, qui crediderunt dicentes, quia oportet circuncidi eos, præcipere quoque seruare legem Moysi, 3ª q 74 4 c. 6.
Fide purificans corda eorum, 22ª q. 7 2. 0
Imponere iugum super ceruices discipulorum quod neque nos neque patres nostri, portare potuimus 12ª q 98 1 3m & 22ª q 151. 2. 1m
Sed per gratiam domini nostri Iesu Christi, credimus saluari, 12ª q 110 2. 1m
Visum est spiritui sancto & nobis, nihil vltra imponere nobis oneris, quàm hæc necessaria 22ª q 174 6. c. 6. & 12ª q. 103. 4 3m
Vt abstineatis ab immolatis simulacrorum, & sanguine, & suffocato, & fornicatione 12ª q 103. 4 3m & 22ª q 154 2. 1m
Facta est dissensio, ita vt discederent ab inuicem scilicet Barnabas, & Paulus 12ª q 37. 1. 3m

Cap. 16

Hunc, scilicet Timothæum, voluit Paulus secum proficisci, & assumens circuncidit eum propter Iudæos 12ª q. 103. 4. 1m

Cap. 17

In ipso enim viuimus, mouemur, & sumus, 1ª q. 8. 4. 1m
Ipsius enim genus sumus. Genus ergo cum simus Dei, 1ª q 18. 2m & 2. 0, & 27. q. 2 1. 2m

Cap. 19

Baptizati sunt in nomine domini Iesu, s 8

Cap. 20

Beatius est dare, quàm accipere 22ª q. 117. 4. 3m

Cap. 21

Tunc Paulus de cõsilio Iacobi assumptis viris postea die purificatus, cum illis intrauit in templum &c. donec offerretur, &c. 12ª q. 103. 4. 1m

Cap. 22

Subitò de cœlo circumfulsit me lux copiosa, s. 9
Ego sum Christus Nazarenus quem tu persequeris, ibid.

Cap. 23

Principem populi tui non maledices, 22ª qõ. 75. 3. 0
Sciens autẽ Paulus, quia vna pars esset Sadducæorum, & altera Pharisæorum, exclamauit in concilio 22ª q. 36 1. 2 1m
Et cum hoc dixisset, facta est dissensio inter Pharisæos & Sadducæos, & diuisa est multitudo, 22ª q 37. 3. 2m
Quidam ex Iudæis, deuouerunt se non manducaturos neque bibituros, donec occiderent Paulum 22ª q. 88. 3. 0, & 10. c

Cap. 25

Cæsarem appelles, 22ª q. 69. 3. 0

Cap. 26

Die media in via vidi, o Rex, de cœlo supra splendorem solis lumen, s. 9
Ego sum Iesus Nazarenus, quem tu persequeris, ibidem.

Durum est tibi, contra stimulum calcitrare. ibid
Ad hoc enim apparuit tibi, 3ª q 57. 6. 3m
Si passibilis Christus, 3ª q. 46. 5. 12. 0
Coactus sum appellare Cæsarem, s. 25.

Ex Epistola Iacobi Apost.

Cap. 1

Patientia autem opus perfectum habet, 22ª q. 66 4. 2m, & 22ª q 136 2. 1m & q. 184 1. 3m
Vir duplex animo inconstans est in omnib. viis, 22ª q 53 6 2m
Ira viri, iustitiam Dei non operatur. 3ª q 15 9 1m
Estote factores verbi. & non auditores tantũ, fallentes vosmetipsos. 1ª q 14. c. 6.
Religio munda & immaculata apud Deum & patrem, hæc est, visitare pupillos & viduas, &c 22ª q 81. 2. 2m
Dæmones credunt & contremiscunt, s. q. 16 3. 1

Cap. 2

Quicunque totam legem seruauerit, offendat autem in vno, factus est omnium reus, 12ª q. 73. 1, 1m & 22ª quæst. 5. 3 3m & 3ª quæstio. 88. 1 c. 2. q. 99. 5 c
Iudicium sine misericordia illi qui nõ fecerit misericordiam, 1ª qõ 21. 4. 1m & 22ª qõ 67 4. 1m. 3 q 99. 5 1
Superexaltat autem misericordia iudicium, 1ª q. 21 3. 2m
Ego ostendam tibi ex operibus fidem meam, 2. ª q. 24 5. c
Dæmones credunt, & contremiscunt, 1ª qõ. 64 2. 5m & 3. 2m & 22ª q 5. 2. 0, & q. 18. 3. 2m & 3ª q. 76. 7. c
Fides sine operibus mortua est, vel ociosa, 12ª q. 2 9. 0, & q. 124. 5 0 & 3ª. q 7 3. 1m

Cap. 3

In multis enim offendimus oës, 22ª qõ. 184 2. 3m
Si quis in verbo nõ offendit, hic perfectus est vir, 22ª q. 72 1. 1m
Lingua ignis est, vniuersitas iniquitatis, Ibid.
Lingua constituitur in membris nostris, quæ maculat totum corpus, & inflammat, ibidem 22ª. q. 83. 12. 2m
Linguam nullus hominum domare potest, 22ª q. 73. 1. b. c
Non est ista sapientia sursum descendens à patre luminum, sed terrena, animalis diabolica, 22ª q. 45 1 1m
Vbi zelus & contentio, ibi inconstantia & omne opus prauum. 2 2ª q 38 1. 0
Quæ autem de sursum est, primum quidem, pudica est, deinde pacifica modesta, suadibilis, bonis consentiens, &c. 22ª q. 45. 6 3m
Fructus autem iustitiæ in pace seminatur facientibus pacem, 22ª q 29 1. 0

Cap. 4

Vnde bella & lites in vobis, nonne ex concupiscẽtiis vestris? 22ª q 41. 1. 1m & q. 1 16 1. m
Petitis, & non accipitis, eo quod male petatis 22ª q. 83. 15. 2m & 16. c
Amicitia huius seculi inimica est Dei, 22ª quæst. 124. 1 0
Quicunq; voluerit amicus esse huius seculi, inimicus Dei constituitur, ibid.
Ad inuidiam concupiscit spiritus, 22ª q. 34. 6. 2m
Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam, 22ª q. 162. 1 0
Subditi estote Deo, 22ª quæst. 19. 12. c, & q. 81 7. c. & q. 104 4. 3m
Nolite detrahere alterutrum, 22ª q 77 1. 0
Qui detrahit fratri, aut qui iudicat fratrem suũ, detrahit legi & iudicat legem, 22ª q 74 2 3m

Cap. 5

Scienti bonum facere & non facienti, peccatum est illi, 12ª q. 7: 7 3m & 22ª q. 2. 5. 3m
Patientes estote: 12ª q. 66 4 3m & 22ª q. 128. c, & q. 136. 1. 0, & 5. c

Ex prima Episto. Petri Apostoli.

Cap. 1

Cap. 2

Cap. 3

Cap. 4

Cap. 5

Ex Epist. secunda Petri Apostoli.

Cap. 1

Cap. 2

Cap. 3

Ex Epist prima S. Ioan n. Apostoli.

Cap. 1

Cap. 2

Cap. 3

Cap. 4

Timor

Timor pœnam habet 22æ q.19.2 4m
Qui timet, non est perfectus in charitate. 22æ qō. 19.10.0
Quis dixerit, quoniam diligo Deū, & fratrem suū odit, mendax est, 22æ q.110 1.2m
Qui non diligit fratrem suum, quem videt; Deum quem non videt, quomodo potest diligere? 22æ q.26 2.1m
Et hoc mandatum habemus à Deo, vt qui diligit Deum, diligat & fratrem suum 22æ q 25.1.0, & q.44 2.0

Cap. 5

Et omnis qui diligit eum qui genuit, diligit & eū qui natus est ex eo, 22æ q.2 8 3m
In hoc cognoscimus, quonia diligimus natos Dei cum Deum diligamus, & mandata eius faciamus, 22æ q 23 1.0.& q.44 2.0
Hæc est charitas Dei, ut mandata eius custodiamus, 12æ q 25 1 0
Et mandata eius grauia non sunt, 12æ q.107.4.0
Omne quod natum est ex Deo, vincit mundum, 3ª q 15 3 2m
Tres sunt qui dant testimonium in cœlo: Pater, Verbum, & Spiritussanctus, 1ª q.30.2.0.& qō. 31.1.0.q 41 6 0
Et hi tres vnum sunt, 1ª q 31.2.4m, & q.39 1.3.6.0
Omnis qui natus est ex Deo, non peccat, sed gratia Dei conseruat eum, s.3
Et malignus non tanget eum, 3ª q.29 1 3m
Et mundus totus in maligno positus est. s.2.

Ex secunda Epist. Ioan. Apost.

Cap. 1

Et hęc charitas, vt ambulemus secundum mandata eius, 12æ q 99 2.b, & c.
Qui non confitentur Iesum Christum uenisse in carnem, 1ª q.16.3.4.7.c
Videte uosmetipsos, ne perdatis quę operati estis, 3ª q 89.4.5.6.0

Ex tertia Epist Ioan. Apost.

Cap. 1

Qui bene facit, ex Deo est, 22æ q.31.2 1m

Ex Epistola Iudę.

Cap. 1

Angelos, qui non seruauerunt suum principatum, sed dereliquerunt suum domicilium, in magnum magni Dei, vinculis æternis sub caligine reseruauit, 1ª q.64.4 0
Cum Michael Archangelus cum diabolo disputās altercaretur de Moysi corpore, non est ausus iudicium inferre blasphemiæ, sed dixit: impéret tibi Deus, 22æ q.76 4.1m

Ex Apocalypsi Ioannis.

Cap 1

Qui est, & qui erat, & qui uenturus est, 1ª q 13 11.0, & q.39.8.6.
Et princeps regnum terrę, 1ª q.13 7.1m. & 6m
Et dilexit nos. Quol. 5.q 3 ar 2 0
Et qui eum pupugerunt, 3ª q.48 4 6.c
Ego sum α & ω principium & finis, 1ª q 1.3. 1m & 7. c

Cap. 2

Quod charitatem tuam primam dereliquisti, 22æ q 71.4.c.& 3ª q.79 6.2m & q.84.10.c
Vincenti dabo edere de ligno vitæ, quod est in paradiso Dei mei. 1ª q.102 1.4m
Vincenti dabo manna absconditum, 12æ quęstio. 112.5.0
Et dabo illi calculum candidum, & in calculo nomen nouum scriptum, 1ª q.13.3.c
Quod nemo scit, nisi qui accipit, 12æ qō.112 5.c. Quol 8.16.c.

Cap. 3

Tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuā 8ª q.23.6.2m
Qui vicerit dabo ei sedere mecum in throno meo 3ª q.58 4 3m
Hęc dicit, qui habet clauem Dauid, s.q.19 1.c

Cap. 4

Qui est, & qui erat, & qui uenturus est. s.1
Et propter voluntatem tuam erant, & creata sūt 1ª q.19.4 0, & q.20.5.c.& q.23 5.c.& qō.46.1.c. & 12æ q 110.2.c.& 3ª q.86 2 c.
Vidi & ecce in cœlo ostium apertum, s.q.27 1.1

Cap. 6

Vsquequo Domine, sanctus & verus nō iudicas & uindicas sanguinem nostrum, 22æ q 83. 8.2m
Et uidi sub altare animas interfectorū, s.q 93.1.c

Cap. 7

Et absterget Deus omnem lachrymam ab oculis eorum, 22æ q.82.4 2m

Cap. 8

Factum est silentium in cœlo, quasi media hora, 3ª q.60 8 0
Et alius angelus uenit & stetit ante altare, habens thuribulum aureum, & data sunt ei incēsa multa, &c. 3ª q 37 3.4m & q.83.5 2m
In diebus illis quęrent homines mortem, & non inuenient, s.q.76.2.c

Cap. 10

Leuauit manum suam ad cœlum, & iurauit p viuentem in sęcula sæculorum. 22æ q.89 10.4m

Cap. 12

Qui es, & qui eras, & qui venturus es. s.1
Et factum est prælium in cœlo. Quol. 7.18.c.6.

Cap. 12

Et signum magnum apparuit in cœlo, mulier amicta sole, 12æ q.103 3 4m
Et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum cœli, & misit eas in terram, 1ª q 63.8 0
Et proiectus est draco ille magnus, serpens antiquus, 22æ q. 163 2.3m & 4m

Cap. 13

Agnus qui occisus est ab origine mūdi. 3ª q.83.1.c
Et faciet omnes, &c. habere characterem in dextera manu, aut in frontibus suis, 3ª q.63.3.3m

Cap. 14

Et cantabant, quasi canticum nouum 22æ q.152. 3.3m
Aut acceperit characterem in fronte sua, aut in manu sua, s.13
Beati mortui qui in Dño moriūtur. 22æ q 124.5.0

Cap. 15

Quia solus pius es. 22æ q.10 1 2m

Cap. 16

Qui habebant characterem bestiæ, s.13
Qui es, & qui eras sanctus, s.1
Quantum glorificauit se & in delicijs fuit, tm̄ date illi tormentorum, s q 7.1. & 99.1.c.

Cap. 19

Et cecidi ad pedes ut adorarē eum, & dixit mihi: vide ne feceris. 22æ q.94.2. 1m & q.103.2.2m
Qui acceperunt characterem bestiæ, s.13

Cap. 20

Nec acceperunt characterem eius in frontibus, aut in manibus suis, s.13.
Et libri aperti sunt. 1ª q.24 1.1m

Cap. 21

Ecce tabernaculum Dei cum hominibus, 12æ qō. 102 4.2m
Et absterget Deus oēm lachrymam ab oculis eorū, &c. neque dolor erit vltra, 22æ q.82.4.3m
Ecce noua facio omnia, 1ª q.73.1.3m
Primum cœlum, & prima terra. s.q.74.5.2
Vidi cœlum nouum & terram nouam. 1ª.q.91.1.c
Ego sum α & ω initium & finis s.1
Et habebat murū magnū & altum habētē duodecim portas, & in portis angelos duodecim, & nomina scripta duodecim tribuū, 3ª q.31.2.2m
Mensura hominis, quæ est Angeli 12æ q 90 1.c
Et ciuitas non eget Sole & Luna, vt luceant in ea, 22æ q.47.5 2m

Nam

Nam charitas Dei illuminabit eã, & lucerna eius est agnus 1ª q. 12 5. c

Et portæ eius non claudentur per diem 1ª q. 73. 3. 2 c

Cap. 22

Et ostendit mihi fluuium aquæ uiuæ, tanquam crystallum procedentem de sede Dei & agni, 12æ q. 2. q. 12. 3ª. In medio plateæ & ex vtraque parte fluminis lignum uitæ afferens fructus duodecim 12æ q. 70. 3. o. Per singulos menses reddens fructum suum 12æ q. 102 2. o & 4. c

Et folia ligni ad sanitatem gentium 12æ quæstio. 70. 3 o

Et omne maledictum non erit amplius 12æ q. 59 3 1m

Et uidebunt faciem eius 12æ q 23 1 1m

Et non egebunt lumine lucernæ, neque lumine solis, quoniam Dominus Deus illuminabit illos s. 21

Ego sum α & ω primus & nouissimus: principiũ & finis s 1

Veni Domine Iesu 3ª q. 44. 3. 3m

Gratia Domini nostri Iesu Christi, cum omnibus uobis 3ª q. 7 7 2m

F I N I S.

INDEX SECVNDVS.

QVI VNIVERSAM SVMMAE THEOLOGICAE Sancti Thomæ Aquinatis doctrinam ad locos communes,

Seu precipua doctrinæ Christianæ capita alphabeti ordine digesta, reuocatam, continet.

Conti-

Iactan-

I

EX SVPPLEMENTO.

L

EX SVPPLEMENTO.

M

EX SVPPLEMENTO.

N

EX SVPPLEMENTO.

O

F I N I S.

SECVNDVM ALPHABETI QVOQVE ORDINEM

Digestus. Res omnes atque doctrinas memorabiles, quæ in tribus istius summæ partibus tractatæ sunt summatim comprehendens, & locum vbi latius explicantur, demonstrans:

Nunc recens accessione earum omnium memorabilium doctrinarum & rerum suis locis insertarum, quæ in Supplemento continentur, locupletatus.

Animaduerte Lector notas, quibus breuitatis gratia in hoc Indice & alijs, vsi sumus, ante primum Indicem breuiter esse declaratas.

Vam

cusatio debet fieri in scriptis, 22æ q.68.2.0
cusatio est de præcepto valens probare pecca
tum contra communitatem, 22æ q.68.1.0
cusatio est iniusta per calumniam, præuarica-
tionem, & tergiuersationem, 22æ q.68.3.0
denuntiatione enim attenditur emẽdatio fra-
tris, sed in accusatone punitio criminis, 22æ
q.67.3.2^{m} & 68.1.c.
cusatus tenetur dicere ueritatem iudici inter-
roganti, iuridice, s. si præcessit infamia, uel indi
cia expressa, uel probatio semiplena, 22æ quęst.
69.1.0.& 2.c
cusatus põt defendere se ꝑ prudentiã, non aũt ꝑ
calũniã, uel collusionem, 22æ q.69.2.0 & 3 c
ei licet appellare, 22æ q.69 3.c
cusatus falso ex leuitate & non ex malitia, po
test remittere pœnã talionis, nõ aũt, si desistat ꝑ
collusionem, sed tñ princeps, 22æ q.68.4 2^{m}
Accusans in probatione deficiens meretur pę-
nam talionis, 22æ q.64.4 0
cusans falso, meretur duplicem pœnam, s. talio
nis pro nocumento accusati, & infamię pro ca-
lumnia. Sed qñq; princeps liberat ab utraq;, &
quandoque tantum a prima 22æ q.68.4.3^{m}
sistere ab accusatione ordinate, & sine uitio,
contingit dupliciter, scilicet si in ꝓcessu perpẽ
dat se falsè accusasse, uel si princeps eam abo-
leat, 22æ q.68.3.3^{m}
notorijs non requirit accusator, quia infamia
tenet locũ accusatoris 22æ q 67 2, 1^{m} & 3.2^{m}
bditi possunt suos superiores accusare. 22æ.q.
33.1.2^{m}
ullus debet accusare religiosum in capitulo de
crimine occulto, 22æ q 33.7 4^{m}
xcõmunicati infames, & de maiori crimine ac-
cusati, non possunt accusare, 22æ q.69.1.1^{m}
cetum & uinum differunt specie, 3ª q.74.5.1^{m}
etũ non põt naliter mutari in uinum, nisi resol-
uatur in materiam primam, 3ª q.74.5.2^{m}
haz rex nõ petens signũ à Deo peccauit, & nõ
peccasset si signum petijsset, 22æ q.97 2.3^{m}
cquirere illicitè, contingit tripliciter, s. vel rõ
ne causę, uel acquirentis, uel eius à quo aufere-
ur, 22æ q.32 7.c & q.1.5.2^{m} & q.87.2.2^{m}
Ctio Dei est sua essentia, & sua potentia. 1ª
q6.15.2.0 & qõ.19 1.0 & 4 2^{m} & q 25. 1.2^{m}
& q.30.2 3^{m} & q.41.4.3^{m} & q.45.3.1^{m} & q.54.
2.3.e & q.77.1.c & q.79 1.c & q.87.3.e & 12æ
.40.4.c & q.55 2.3^{m} & 3ª q.9 1.2^{m}
io Dei est una secundum rem, & multæ secun
um rationem, 1ª q.30.2.3^{m}
s agit in omni operante 1ª q.105.5.0 & 12æ
55 4 6^{m}
io Dei quę operatur in omni operatione crea
tię, non est creatio, 1ª q.45.8.0
io Dei non subtrahit actiones agentium infe
iorum, 1ª q 105.5 0
nis actio creaturæ est à Deo, 1ª q.105. 5.c.&
12æ q.6.1.3^{m} & q 79.2.0 & q.109.1.c
nis actio formę substantialis uel accidentalis
dependet à Deo, 3ª q.77.1.2^{m}
io intellectus & cuiuslibet creaturæ duplici-
r dependet à Deo. scilicet formaliter & effe
iuè, 1ª q.105.5.c.& 12æ q 109.1.c
io propriè est operatio uoluntatis Imperata,
manens in operante. Sed facere est operatio
ansiens. 12æ q.57.4.c & 5.1^{m}
io recta differt ab actione reflexa, 1ª q.28.4.
m & q.87.3 2^{m}
plex est actionis genus, una, i. actio quę transit
aliquid exterius, inferens ei passionem, sicut
rere & secare. Alia uerò q̃ nõ transit in rẽ ex-
teriorem, sed magis manet in ipso agẽte. & hęc
t duplex, s. q̃dã corporalis sicut sentire: & alia
piritualis, sicut intelligere, & uelle, 1ª q.18.3.
m & q.41.1.c
io duplex, s. immanens & trãsiẽs, 1ª q.14.2.c

& q.58 3 1^{m} & q.23. 2. 1^{m} & q.27.1.3.5.c & q.
25.4.c & q.41.2.c & q.54. 3^{m} & 1.2.c.& q.56.1.
c & q 55.3.c.& 12æ.q.3.2 3^{m} & quæst. 31.5.c.&
quęst. 74.1.c
13 Obiectum actionis transeuntis sine materia, est separata ab agente: obiectum autem immanentis unitur ei, 1ª quæst 56.1.c
14 Actio transiens infert ex se passionem, non autẽ immanens, 1ª q.23.2.1^{m} & 22æ q.59.3.3^{m}
15 Actio immanens est actus & perfectio agentis, non autem transiens, sed tantum patientis, 12æ q 3 2.3^{m} & q.31.5.c
16 Actio duplex. s. una cũ transmutatione materiæ, sicut actio physica. alia sine transmutatione materiæ, q̃, s. materiã non præsupponit. sicut patet in creatione. Sed actio corporis est, qua agit sm̃ q̃ est actu, in aliud corpus sm̃ quod est in potẽtia, 1ª quæst.91 2.c.& q.115 2.c
17 Omnis actio creaturæ differt realiter ab ea. 1ª q. 54.1.2.c
18 Actio instrumenti duplex, s. sm̃ propriam formã, & ut mouetur à principali agẽte Prima est alia ab actione principalis agentis. secunda uerò est eadem, 3ª q.9.1.c & 2^{m} & 2.c & q.62. 1.2^{m}
19 Actio humana speciem sortitur à fine proximo, quia ad bonitatẽ. uel malitiam rei non solũ exigitur bonitas, uel malitia finis ultimi, quem respicit uoluntas intendens, sed & bonitas uel malitia finis proximi, quẽ respicit uoluntas eligens. Et ideo non sequitur, quòd bonitas uoluntatis intendentis ad bonitatem actus sufficiat, 12æ q.1.7.c & 3^{m} & 22æ q 12.1 2^{m}
20 Actio dr̃ uoluntaria dupliciter, s. imperatiuè, & elicitiuè 12æ q.1.1.3^{m} & q.6. princ.
21 Actio uoluntaria fundatur super actionem naturæ, 12æ q.10.1.1^{m}
22 Eadem actio secundum speciem naturæ, potest differre secundum speciem moris, & econuerso 12æ q.1.3.3^{m} & 3ª q.47.2.3^{m}
23 Actionum quæ ab homine aguntur, illæ solæ dicuntur humanę propriè quę sunt à uoluntate deliberata. Si quę aut aliæ actiones homini cõueniãt, possent dici quidẽ hoĩs actiones, sed nõ ꝓpriè humanę: cum non sint hominis, in quantum est homo. sicut cum aliquis mouet pedem uel manum alijs intentus, uel fricat barbam, 12æ q.1.1.3.& c & 3^{m}
24 Actio naturæ terminatur ad vnum, non autem voluntaria, 1ª q.41.2.c & 12æ q.10.1.1^{m}
25 Actio primi principij, propriè dicitur operatio, non autem actiones secundorum, sed dicuntur operata, 3ª q.9.1.c
26 Actio & passio conueniunt in una substantia motus, & sunt unus motus numero, & differunt tñ secundum diuersas latitudines, 1ª q.28.3.1^{m} & q.41 1 2^{m} & q.45.2.2^{m} & 3.c & 22æ q.90.3.c
27 Actio speciem habet à forma agentis, 1ª q.14.8. 3^{m} & 12æ q.1.3.c & 3ª q.12 1.3^{m}
28 Principium actionis, primò est finis: scdò agens: tertiò forma, nõ aũt materia, 1ª q.105.5.c
29 Actio quęlibet commensuratur uirtuti agentis. Nec aliquid agens naturale, nititur ad agendũ id quod excedit suam facultatem, 22æ q.130.1.c
30 Omnis forma dependens ab agente sm̃ fieri tñ remanet cessante actione eius, 1ª q.104 1.c
31 Impossibile est actionẽ unius agentis terminari ad formã tñ, & alterius ad subiectũ formę, nisi in agentibus subordinatis, 1ª q.118 2.3^{m}
32 Vna & eadem actio, procedit à primo & secundo agente, non autem a duobus agentibus unius ordinis, 1ª q.105.5.2^{m}
33 Quantò agens est potentius, tantò magis potest actionem suam diffundere ad magis distans, 1ª q.118 1.c & 22æ q 141.7 1^{m}
34 Actionum quarum una est regula & ratio alterius, una non impedit, sed iuuat aliam, 1ª quęst. 111.1.3^{m}

ctus, 1a q.58 7 2m & q.62.7.3m & 12æ q.54 5.
m & 22æ q.18.1.;m
ins potentiæ non possunt esse simul plures a-
ctus, nisi sint subordinati, 1a q.58.7 2m & q.62.
7.3m & 12æ q.54 1.3m & 22æ q.18.1.3m
oximum principium actus est vis appetitiua,
12æ q.39.4 c
ctus i respectu unius potentiæ differunt specie,
qui respectu alterius potentiæ sunt eiusdē spe
ciei, 12æ q.18 5 c.
ualibet potentia immaterialis, & nulla mate-
rialis reflectitur super actum suum. 1a q. 87 3.
m & 12æ q.25.2.c
ctus est prior potentia, 1a q 82. 3.2m
mo actus est posterior potentia 1a q.77.3.1m
ctus in diuersis est prior potentia, sed in eodē
est posterior secundum tempus 1a q 31.c & 8.c
. & q.77.4 1m & q.82.3 2m & q. 85 3.2m & q.
91.3 c. & 12æ q.50.2 3m
ctus semper superat potentiam in bono & ma
lo, 12æ q.71.3.c
potentijs ordinatis actus potentiæ superioris
est, sicut forma actus potentiæ inferioris, 12æ
q.13.1.c & q.17.4 c.fi
ctus potentiæ inferioris se habet ut materiale
respectu actus potētiæ superioris, & ille ut for
male respectu eius, 12æ q 17.1 4.c
otentia actiua non distinguitur contra actū,
sed in eo fundatur, 1a q.25 1 1m
ullus actus producitur perfectè ab aliqua potē
ia actiua, nisi sit ei cōsimilis per aliquā formā,
quę sit principium eius, 12æ q.23.2 c
abitus est actus primus, non autem secundus,
12æ q.49.3.1m
abitus dupliciter potest habere ordinem ad a-
ctum, s. secundum rationem habitus, & sm ratio
nem subiecti, id est, potentiæ, 12æ q.49.3.0
ecies habitus distinguuntur secundum species
actuum, 3a q 5 3 2.c
actus pōt à diuersis habitibus īformari: & sic
ad diuersas species reduci. 22æ q 4 3 1m
em habitus potest habere diuersos actus eius-
dem rationis ordinatos: quorum vnus sequitur
ex alio, & fit mediante priori. Sed habitus non
diffinitur, nec denominatur nisi à primo, 22æ.q.
18.4.c & q.29 4 c.& q. 51.2.c. & q.161.2 3m
ctus vnius uirtutis uel uitij ordinatus ad finem
alterius, efficitur species eius, 22æ q.154 10.c.
1m & q.181 1.3m & 2.c
ilibet actus proportionaliter habitui intensoa
auget, cum uel ad hoc disponit: non autem re-
missus, 12æ q 52.3.0
iuersi actus, quorum unus est ratio alterius, nō
diuersificant habitū, 22æ q 2 3 4.c. & 3a q 8 5.2m
abitus acquisitus semper reddit actum similem
actui, à quo generatus est secundum speciem:
non autem secundum modum, 1a q.89 6 3m &
22æ q 75 .2m
em actus specie naturæ pōt esse in diuersis ge
neribus moris, s. uirtutis & uitij, 12æ q.1.3m & q.
18 5... & 3m & 6 3m & 9 1m & 10.3m & q 20.
6.0 & q 72 6 c. & 22æ q.99.2.2m & 3.2m
abitus respectu aliquorum actuum sunt neces-
sarij, 12æ q.99.3.0. & q 50.0
ctus est causa finalis habitus qui est causa effi-
ciens sui actus, 12æ q 51.4.3m & q.71 3.3m
abitus ex quibusdam actibus generatur in agē
te habente in se etiam principium passiuum, nō
autem in alijs. 12æ q.51.2.0, & q 63.2.0
x multis actibus rationis oportet causari habi
tum opinatiuum etiam ex parte intellectus pos
sibilis, 22æ q 51.3 c
uantum ad inferiores uires apprehensiuas, ne-
cessarium est eosdem actus plures reiterari, ut
aliquid firmiter memoriæ imprimatur, 12æ q.51.3.c
abitus corporales quandoque generantur ex uno actu
forti. Et etiam in intellectu possibili scientia: nō aūt
opinio, nec in intellectu passiua nec in appetitu,
sed tantum ex multis, 12æ q.51.3.0 & q.71.4 c.

55 Habitus ut habitus non potest corrumpi per vnū actum solum, nisi remouendo causam habitus, 12æ q.71.4 c

56 Actus simpliciter excedit habitum in bono & malo, 12æ q.71.3.0

57 Actus dicitur moralis & humanus à uoluntate, 1a q.48.1.2m & 12æ q.2 1.0 & 3.c & q.6.prin. & q. 10.1.c. & 18 5.c. & q 71 4.c. & q.74.1.c. & 22æ.q. 23 8.c. & q.106.5 1m & q.110.1.c. & 3a q.19.5m

58 Actus dicuntur humani uel morales, sm quod sunt à rōne deliberata uel sm quod obediunt rōni, 12æ q.5.5.c. & q.18 5.9 c. & q.19.1. 3m & q 58. 2.c & q.63.2.c & q.100.1.c. & q.104 1.c. 3m & 22æ q.152.1 c. & 3a q.19 1.c

59 Actus moralis non specificatur ex fine ultimo, sed ex fine proximo, 12æ q.5.3. 3m & q.60.1. 3m & 22æ q 11.2.2m & q.19.3.c & q.66 4.2m

60 In actibus moralibus uoluntas est primum mouens, 12æ q.1.1.c & 22æ q.110.1,c

61 Omnis actus moralis est immanens, & in uoluntate subiectiuè & effectiuè 12æ q.74 1.0

62 Corpus per accidens se habet ad actum moralē, qui non consideratur per se, nisi secundum ea quæ sunt animæ, ad quam passiones animæ se habent materialiter, ratio uerò formaliter & completiuè, 12æ q.155.5.c

63 Idem actus numero moralis siue humanus est actio & passio, 12æ q.5. 3.c

64 Actus moralis in quantum est bonus uel malus, habet rationem rectitudinis uel peccati, 12æ q.55 1.0

65 Aliqui actus sunt indifferentes secundum speciē non autem omnes, 12æ q.19 5.9.0

66 Aliquis actus est ita secundum se malus, quòd nō potest bene fieri, 22æ q.110.3.c

67 Actus moralis in quantum est bonus uel malus, habet rationem laudabilis uel uituperabilis, 12æ q 51.2.0

68 Et rationem meriti uel demeriti, 12æ q.25.3.0

69 Actus est bonus dupliciter, scilicet uel ut in genere moris, uel ut meritorius, 12æ q.109.2.c. & 5.0

70 Bonitas actus duplex, s. ex obiecto, & ex fine. Prima est materialis respectu secundę. Ideo sm uoluntas attendit, & penes eam meritum potius consistit, 12æ q.18.6.c

71 Bonitas actus humani quadruplex, scilicet secundum genus speciem circunstantias, 12æ q.18.4. c & q 73.7 2m

72 Ad perfectionem actus causati ex duplici principio requiritur perfectio utriusque principij, 12æ q.56 4.c. & q.55 3 2m & 65 3.1m & 12æ q.42,5.

73 Bonum & malum sunt differentiæ essentiales actuum humanorum, 1a q 48.1.1m & 12æ q.58. 5.6.0. & q.54 3.c 2m

74 Bonum & malum sunt differentię essentiales actuum elicitorum à uoluntate, sed per accidens actuum aliarum potentiarum ut sunt imperati à uoluntate, 12æ q.18 6.0. & q.59.1.0

75 Omnis actus deliberatus est bonus uel malus moraliter. 12æ q.18 9.0

76 Bonum uel malum in actibus humanis dr per comparationem ad rationem 12æ q.18. 5.c. 2m & 8.c. 2m & 10.c. & q.19.1.3m & q.21.1. c. & q.24. 2 3.0. & q.34.1.c. & q.66.5.c

77 Bonitas uel malitia moralis principaliter in uoluntate consistit, 12æ q.54.4.0

78 Idem numero actus in genere naturæ, pōt esse bonus & malus moraliter non aūt unus numero in genere moris, 12æ q.52.6.0 & q 88.4 c. & 22æ q.55 4.5m

79 Actus & motus exteriores sunt signa dispositionis interioris, 22æ q.168.1.1m & 3m

80 Actus exteriores sunt ad finem interiorum qui se habēt, ut finis, s. credere, diligere, & sperare. Ideo secundi quæri debent in infinitum, primi

confirmatos, sed potuissent peccare, & filij eorũ habuissent peccatum originale, 1ª q. 100. 2. o

46 Si Eua peccasset & nõ Adam, filij eorum non habuissent peccatum originale. 12æ q. 81. 5. o

47 Si Eua peccasset & nõ Adã filij eorũ nõ habuissẽt defectus secutos pctm, s. passibilitatem & mortalitatem, 1ª q. 99. 1. o & 12æ q. 81. 5. 2m

48 ℣ Infectio, & Tm primũ peccatum Adæ traducitur ad posteros, 12æ q. 81. 1. 2. o & 3ª q. 19. 4. 1m

49 Peccatum originale in Adam deriuatum est ad nos à peccato actuali eius 3ª q. 8. 5. 1m

50 Peccati originalis infectio fuit in Adam dupliciter. s. per modum actualis peccati inquantum eõtraxit esse per propriam uoluntatem eius: ꝑ modum peccati quasi naturalis: inquantum tota natura in eo infecta est. In alijs autem tantum secundo modo, 3ª q. 8. 5. 1m

51 ℣ In communi & Adam fuit principium naturę humanæ, & principium peccati eius per traductionem, 1ª q. 92. 2. c & q. 91. 3. c & q. 101. 5. 1m & 12æ q. 164. 2. 1m

52 Adã efficacius meruisset q̃ nos modo, 1ª q. 95. 4. o

53 Adam obtulit sacrificium Deo, sicut alij iusti. Sed nõ est scriptum, ne origo peccati uideatur esse origo gratiæ, 22æ q. 85. 1. 2m

54 Adam non poterat se transferre in aliam formam. 3ª q. 113. 3. 2m

55 Adam habuit Angelum custodem. 1ª q. 113. 4. 2m

56 ℣ Productio & Aiæ huius huis nõ fuit in Adã sicut in principio effectiuo, sed sicut in principio dispositiuo sm rõnem seminalem 12æ q. 83. 5. 3

57 Anima Adę fuit producta in actu sexta die simul cum angelis. Nõ aũt corpus eius, sed sm sm causales rõnes sm Aug. Sm alios aũt utraq; simul in actu producta sunt, 1ª q. 90. 4. c & q. 91. 4. 5m

58 Corpora Adæ & Euæ fuerunt immediatè producta à Deo, 1ª q. 91. 2. o & q. 95. 4. o

59 Formatio corporis Adæ ex terra fuit supernaturalis & miraculosa, 1ª q. 91. 2. 1m & 3m

60 Materia totius naturæ humanæ non potuit esse in Adam, 1ª q. 119. 2. o

1 Addere aliquid super alterum potest tripliciter, s. naturam extraneam, determinans reale, & aliquid rationis: 1ª q. 5. 3. 1m

2 Non addere aliquid dupl̃r dr, s. quia de rõne eius est, nihil sibi posse addi, ut Deus, uel quia nõ est de ratione eius additio ut ens, 1ª q. 3. 4. 1m

3 Quæ absolutè dnr, quolibet addito remanent tamen, non autem relatiua, 12æ q. 6. 6. 2m

4 ℣ Ens & Aliqua addunt differẽtia supra ens. & aliquã rõnẽ, diuersimodè, 1ª q. 5. 3. 1m & q. 13. 11. c

5 Bonum addit supra ens, respectu rationis ad appetitum, 1ª q. 5. 1. 1m & 3. 1m et 16. 3. c

6 Verum addit supra ens respectu rationis ad intellectum tantum. 1ª q. 16. 3. c

7 Vnũ trãscendẽs addit supra ens in diuisionẽ tantum, 1ª q. 6. 3. 1m et q. 11. 5. o & 2. c & q. 30. 3. o

8 Vnum quod est principium numeri addit supra ens & supra unum transcendens rationem mẽ[illegible] 1ª [illegible]. 11. 1. o & 2. c. et q. 3. 3. o

9 Mu[illegible]do transcendens. supra ens, addit tantum rationem diuisionis, 1ª q. 30. 3. o

1 ℣ Adeps in ueteri lege prohibetur comedi. Primò, quia non generat bonum nutrimentum, sicut nec sanguis. Secundò propter idolatriam. Tertiò quia erat pro sacrificio. Quartò propter sensualitatem, 12æ q. 102. 3. 8m & 6. 1m

2 Adeps comburebatur Deo, a quo est omnium bonorum sufficientia: & ꝓ charitate Christi in passione, 12æ q. 102. 4. 8m & 6. 1m

1 ¶ Adæquari & assimilari important motum ad æqualitatem & similitudinem, non autem æquale, & simile, Ideo filius Dei est similis & æqualis patri, & econuerso, & adæquatur & assimilatur ei, sed non econuersu, 1ª q. 42. 1. 3m

1 ¶ Adiectiua significant per modũ accidentis, substantiua verò ꝑ modũ substantię, 1ª q. 39. 3. c

2 Nomina collectiua substantiua prędicantur de multis suppositis in singulari. non autem adiectiua, sed tantum in plurali, 1ª q. 39. 3. c

3 Adiectiua non secum ferunt suppositum, sicut substantiua, sed significatum suum ponũt circa subiectum, 1ª q. 39. 5. 5m

4 Adiectiua numerant sm supposita, substãtiua verò sm formã sui significati 1ª q. 36. 4. 7m & q. 39. 3. c

5 Adiectiua non supponunt, 1ª q. 39. 5. 3m

6 Adiectiua copulant. 1ª q. 39. 5. 3m

7 Adiectiua essentialia prædicantur de personis diuinis pluraliter, substantiua uerò tantum singulariter. 1ª q. 39. 7. o

8 Substãtiua notionalia prædicantur de essentia, nõ autem adiectiua, nisi mediante substantiuo notionali, 1ª q. 39. 5. 5m & 6. 2

1 ℣ Dolor, tristitia, & delctõ intẽse impediũt actũ addiscendi: sed moderate adiuuãt, 12æ q. 37. 1. o

2 Apertio aditus regni cœlorum est remotio impedimẽti glorię. 3ª q. 39. 5. o & q. 49. 5. o & q. 69. 7. o

1 ADiurare est ordinare aliqd ad aliquid per diuina, 22æ q. 90. 1. c

2 Modus adiurationis duplex scilicet, coactiuus, & deprecatiuus, 22æ q. 90. 1. 3. c

3 Adiurare subditos licet utroque modo, sed pares uel superiores tantum secundo modo, 22æ q. 83. 1. 7. 5m & q. 99. 1. o

4 Non licet adiurare dæmones deprecando, sed cõpellendo ne noceãt, nõ ut prosint, 22æ q. 90. 2. o

5 Adiurare licet creaturas irrationales, ne per eas nobis dæmon noceat, 22æ q. 90. 3. o

6 Summus pontifex Iudæorum adiurando Christũ coactiuè, peccauit, 22æ q. 90. 1. 1m

7 Simon & Iudas leguntur adiurasse dracones, & eis pręcepisse ut in desertum locum discederẽt 22æ q. 90. 3. b.

℣ Adiuuari dicitur aliquis dupliciter, scilicet per ministerium, & per infirmitatem. Primum conuenit Deo: non autem secundum 1ª q. 23. 8. 2m

1 Admiratio est species timoris & principium philosophiæ, 12æ q. 41. 4. o & 22æ q. 18. 3. 3m

2 Admiratio est causa delectationis rõne spei, & affectus connaturalis, s. collationis. 12æ q. 32. 8. o

3 Admiratio consequitur apprehensionem alicuius excedentis nostram facultatem. 1ª q. 1. 5. 7. c. & 12æ q. 41. 4. c & 22æ q. 180. 3. 3m & 3ª q. 15. 8. c

4 Admiratio fuit in Christo 3ª q. 1. 8. o

1 ℣ Admonitio pertinet ad correctionẽ fraternam. 22æ quæ. 33. 7. o

2 Admonitio pręuia secreta est de pręcepto ante publicam denũciationẽ in iudicio 22æ q. 33. 7. o

3 Admonitio coram testib. debet præcedere accusationem. 22æ q. 33. 8. o

4 Admonitio præuia fratris de re quæ dicitur prelato extra iudicium existenti tanquam personę quę potest prodesse & non obesse, non est de pręcepto. 22æ q. 33. 8. 1. 4m

1 ADoptio in communi est extraneæ personæ in filium uel nepotẽ, & deinceps, legitima assumptio. 3ª q. 3. 5. 2m

2 Adoptare est admittere ex gratia ad participandum hæreditatem, 3ª q. 23. 1. c

3 Deus. & Adoptare hoies cõuenit Deo. 3ª q. 23. 2. o

4 Adoptare cõuenit toti T[illegible] in tate, licet possit appropriari patri 3ª q. 3. 4. [illegible]m & 5. 2m & q. 2[illegible]. 2. o

5 Adoptare appropriatur patri, ut auctori, filio ut exemplari & spiritui sancto, ut imprimenti, 3ª q. 3. 5. 2m & q. 23. 2. 3m

6 Adoptatio Dei facit adoptatũ eẽ idoneũ, sed adoptatio hois præsupponit idoneum. 3ª q. 23. 1. c

7 Sola creatura rationalis adoptatur à Deo, non ex creatiõe, sed ex dono spiritꝰ sancti. 3ª. q. 23. 3. o

8 Adoptari conuenit etiam angelis. 3ª [illegible] 3. 2m

9 Adoptio filiorũ Dei est per cõformitatem imaginis ad filiũ nãlẽ, imperfectẽ quidẽ ꝑ grãm viæ, sed pfectẽ per gloriã, 1ª q. 93. 4. 2m & 12æ q. 45. 6. c. 1m & 3ª q. 3. 5. 1m & 8. c & q. 39. 8. 3m & q. 45. 4. c.

 Gratia

tes, impuberes, surdi, muti, Clerici in qualibet causa seculari. Sacerdos monachus cæcus in famis, nisi in necessitate pro se, vel sibi coniunctis, 22æ q.71 2.0, & q.188.3 2m

¶ Aer secundum interiorem partem est locus auium. 1a q 71.3m

1 ¶ Aues sunt productę principaliter ex aere inferiori sm considerationem motus 1a q.71.3m

2 Aer densatus pōt figurari, & colorari. 1a q.51 2.3m

3 Aer & Ignis non describunt in principio Bibliæ, quia sunt insensibiles. 1a q.66.1.5m & q.68.3 c. 3m & q 71.3m & q.74.1.2m & q.91.1.4m

1 ¶ Affabilitas, siue amicitia non est specialis virtus distincta ab alijs, sed est aliquid cōsequens omnes virtutes. 22æ q.23 3.1m & q.114.1.1m

2 Affabilitas siue amicitia est pars annexa iustitię 22æ q 114 2 0.

3 Affabilitati opponitur litigium. 22æ q.116.1.c.

1 Delectatio magis afficit quā tristitia, sed minus percipitur, 12æ q 35 6.0

1 Affectus est virtus beneuolentię faciens placere superioribus bona inferiorum 22æ q.82.2m

3 Affectum hominis per se quidem solus Deus uidet, sed secundum quod per aliqua signa manifestatur potest etiam ipsum homo cognoscere 12æ q.112.5.c. & 21æ q.106. 5.3m

4 Passio diuinorum dicitur affectio ad diuina, & cōiunctio ad ipsa per amorem Dei, & per gustum spiritualem diuinorum. 12æ q 111.5.c. & 12æ q. 100.5 c. & 22æ q.45 2.c.1m & q 97.2.2m qō. 154 2.c. & 162.3.1m. fi.

1 Sicut ex naturali generatione efficitur consanguinitas, ita ex matrimonio & carnali copula contrahetur affinitas inter viri & vxoris consanguineos Suppl.q.55 .5 0

2 Ex morte viri & uxoris nō tollitur affinitas. Supplem.q.55 2.c

3 Fornicarius concubitus inquantū aliquid de carnali cōiūctione participat, affinitatē causat, sicut licitus matrimonij cōcubitus. Sup.q.55.3 0

4 Publicæ potius quā honestatis iustitia ex spōsalib. cōtrahit quā aliqua affinitas. Suppl.q 55.4.c.

5 Affinitas affinitatem non causat Suppl.q.55.5 0

6 Affinitas matrimoniū pcedēs nō modo cōtrahēdum sed contractum dirimit Suppl.q.55 6.c

7 Tot sunt gradus affinitatis, quot sunt consanguinitatis. Suppl.q.55 2.0

8 Coniugium inter consanguineos & affines cōtractum semper dirimendum est. Suppl.q.55 9.c

9 Graduum distinctio per se consanguinitati conuenit, affinitati verò, non nisi mediante consanguinitate in quoto gradu consanguinitatis attinet mihi uir, in toto gradu affinitatis attineat mihi vxor. Suppl.q 55.9.0.

10 Per uiam accusationis procedendum est, ad separationem matrimonij inter consanguineos & affines cum act. Suppl.q.55.10.

11 Procedendum est per testes in matrimonij contracti separatione inter consanguineos & affines. Suppl.q. 11.c.

1 In omni affirmatione subiectum & prædicatū sunt idem re, & differunt ratione. 1a q.13 12.c. & q.85 5.3m

2 Affirmatio naturaliter prior est negatione, quia simplicior, & significat compositionem priorē diuisione: & significat esse quod est priusquam non esse. 12æ q 222.7.1m

3 Ad affirmationē semper sequitur negatio oppositi, non autem econuerso, quia ad plura se extēdit negatio quā affirmatio, 12æ q 100.7.1m

¶ Agatha non vtens medicinis, sed expectans hoc a Deo, non tentauit Deum 22æ q.97.1.3m

1 AGens. Diuisio triplex scilicet vniuocum, analogum, & equiuocū, 1a q.13 5.0, & 12æ q.60.1.c

2 Agens quintuplex: scilicet adiuuans, consilens, disponens, perficiens principale, & perficiens instrumentale. 12æ q.17.3.1. 1m

3 Agens duplex. s. naturale & uolūtariū, 1a q.19.4. c. & q.41.2 c. & q.47.1.1m & 12æ q.10.1.1m

4 Agens duplex, scilicet in esse, & in fieri. Primum conseruat effectum in esse & fieri, secundum tm in fieri. 1a q.104 1.c.2m, & 22æ q.59.3 c.

5 Agens duplex scilicet principale, & instrumentale, 3a q 48.6.c. & q.62.2. c

6 Agens Analogum est causa uniuersalis totius speciei, non autem vniuocum, sed tantum indiuidui, 1a q.13.5.1m & 104.1.c.

7 Agentia differunt dupliciter scilicet secundū naturam & virtutem actiuam, 12æ q 83.4 c.

8 Agens vniuocum est proportionatum passo: ideo facit effectum eiusdem speciei uel rationis, nō aut æquiuocū, 1a q.13.5.c.1m & 12æ q 60.1.c.

9 Agens voluntarium determinat sibi finem, non autem agens naturale, 1a q.19.4.c.

10 Agens naturale determinatur ad vnum effectū, non autem agens per intellectum. 1a q.19.4.c. & q 41.2.2.c. & q 47.1.1m & qō.116.1.c. & 12æ q.10 1 1m

11 Actio naturalis agentis proportionat nāæ eius, nō actio agentis per intellectū, 1a q 41 2.c.

12 Agens naturale est causa in fieri tātum, sed agēs diuinum est causa in esse & fieri 1a q.104 1.c

13 Agens, naturale agit per motum, ideo requirit materiam, non autem agens diuinum. 1a q.90. 3.c. & 12æ q.113.3.c.

14 De ratione agentis instrumentalis est, esse mouens motum. 3a q 19.1.1m

15 Agens secundarium non agit sine principali, sed cooperatur principali agenti. 1a q.91 4.c.

16 In omnibus agentibus ordinatis secundum agit in uirtute primi, quod mouet secundum ad agēdum. 1a q.105.5.c. fi.

17 Omne agens instrumētale exequit actionē principalis agentis, per aliquam actionē propriā & connaturalē sibi. 1a q.45.5.c. & 3a q 62.1.2m

18 Agens instrumentale non agit per uirtutem suæ formę, sicut agens principale, sed solum p motum à principali agente, 1a q.18.3.c, & 12æ qō. 12.1.1m & 3a q 62 .4 c & q.64.5.c.

19 Agens principale agit secundum exigentiā suæ formæ. Ideo virtus eius actiua babet esse completum, non autem instrumentale, quia agit ut motum ab alio 3a q.63.5.2m

20 Omnē agens inquantum agens est nobilius passo, non autem simpliciter, 1a q.39.2.3m & q.79. 2 3m & 11æ q 100.7 1m

21 Idem secundum idem non potest esse agēs & patiens. 12æ q.59 3 c.

22 Agens naturale inducit in patiente duplicē effectum, scilicet formam, & motum consequētem formam, 12æ q 26 2.0

23 Impressio agentis in passum est duplex, s. per modum qualitatis, & per modum passionis. 12æ q. 171.2.c. & q.174 5 1m & q.75 3 2m

24 Cuiuslibet agentis sine medio nulla distantia est ad passum, 22æ q 8 1.c & 3m

25 Materia corporalis reducitur ad actum imperfectum, sola uirtute agentis uniuersalis: non autem ad perfectum, nisi mediante agente particulari. 1a q.79 4 c. & 1m

26 Materia non coincidit cum agēte, cuius actio est transiens, nec mouet se. Sed contrarium est in uoluntate, 12æ q.74 1 2m

27 Nullum agens præter Deū attingit materiā primam, sed presupponit eam. 3a q.75.4.c

28 Agens infinitæ uirtutis non requirit materiam, nec dispositionē materiæ, nisi ratione effectus, nec hoc ab alio agente, 12æ q.112.2. 3m & qō. 113.7.c. & 22æ q.72.3.c

29 Omne agens quantō perfectius habet formam qua agit, tantō maior est eius potentia in agendo. 1a q.25 2.c

30 Forma effectus est in agente naturali secundum similitudinem naturę, sed in artificiali est secundum

8 Primum in analogis, oportet poni in diffinitione omnium aliorum, 1ª q.13.6.c.& 10.c.

¶ Andragathia, idest, strenuitas, est uirtus uiri cõicabilium operum adinuentiua, & pars fortitudinis potentialis pertinens ad liberalitatẽ, vel potius ad magnificentiã, licèt magis conueniat cũ iustitia rõne materiæ, 22æ q.1.8 6m fi.

1 ANgelus. & Necesse est angelos esse, 1.q.50.1.0

2 Angeli non fuerunt ante mundũ, i. ante corpora 2ª q.61.2.3 0, & q.102.2.1m & 4.1m

3 Angeli potuerunt esse ante mundum, 1 q 61.3.0 & 4.1m

4 Esse angeli est infinitum, secundum quid inquantum non est in materia, non autem simpliciter: quia finitus per essentiam à qua est, 1 q.7.2.0, & q.50.2.4m & q.52.2.c

5 Esse angeli est accidentalẽ, 1 q.50.2.3m & q.91 1.c.

6 Esse angeli non est eius essentia, 1a q.12.4.c.& q.47 1.0, & q.50.2 3m & q.61.1 c

7 Esse angeli non est suum intelligere, 1ª q.54.2.6.& 3.c

8 Esse angeli nõ est eius operatio, 1ª q.54.2.0, & 3.c

9 Angeli sunt creati à Deo, 1ª q.61 1.0

10 Angeli sunt creati imediatè à Deo, 1ª q 45.5.4m

11 Angeli fuerunt creati in cœlo empyreo, 1ª q 61.4.0.& q.102.2.1m & 4 1m

12 Angeli non sunt facti propter hominem principaliter, 1ª q.50 3.2m

13 Angeli fuerunt creati in gratia, 1ª q.55.3.0, & q.62.5.4m & 6.c.& q 64.4.7m & q.91.1.3m & qõ.109 1.c & 12æ q 5.1.c

14 Angeli sunt creati in beatitudine imperfecta, 1ª q.62.1 0, & q 67.4.4m

15 Angelus non est creatus malus, 1ª q.67.4 4m

16 Angelus est forma subsistens 1ª q 5 .5.c.& q 55.1 .fi.& 1 3m & q 75 3 c

17 Angeli sunt partes vniuersi eiusdem cum creatura corporali, non autem Deus, sed est supra totum vniuersum, 1ª q.50.3.c & q.60.3.4 0

18 Quilibet angelus est in genere substãtiæ, 1ª q 88.2 4m

19 In angelis genus & differentia sumunt ab eodẽ. i. ab essentia, sed diuersimodè, 1ª q.50.1.1m

20 In Angelis idem est essentia, & id quod est, 1ª q.3 3.c.& q.39.1.c

21 In substantijs separatis à materia. i. in angelis idẽ est suppositum & natura secundum rem, licèt differant secundum rationem, 1ª q.3.3.c

22 Angelus est totaliter intellectualis naturę, ideo oportet, quòd omnis eius actio sit secundum intellectum. Quandoq; tamen intellectuales creaturæ, quæ sunt angeli, distinguuntur à rationalibus, quãq; aũt sub rationalibus comprehenduntur, 1ª q 61.8.2m & 22æ q 82.10.2m

23 Intellectus angeli non est eius essentia, 1ª q.54.3.0, & q.77.1.c.& q 79.1 0

24 Intelligere angeli nõ est eius essentia, 1ª q 64 1 0

25 Essentia angeli indiuiduatur seipsa, 1ª q.3 2.3m, & 3.c.& q.13.9... & 3ª.q.77.2.c

26 Angelus est indiuisibilis in essentia, non autem secundum uirtutem, idest secundum obiecta, & secundum intentionem & remissionem actus, 1ª q 53.1 1m & 3.3m

27 In angelis est compositio ex esse & essentia. 1ª q.50 2.3m & q.75.5.4m & q.88.2 4m

28 In angelis non sunt partes essentiæ, sed sunt partes secundum potentiam, inquãtum intellectus eorum per plures species perficitur, & eorũ voluntas se habet ad plura, vt partialitas nõ referatur ad substantiam angeli, sed ad virtutẽ eius vel ad locum, 1ª q.53.1 1m fi.& 12æ q 50 6 3

29 In angelis est compositio ex quo est, id est ex esse & quod est, 1ª q.50.2 3m & q.75.5.4m

30 Angelus componitur ex actu & potentia, 1ª qũ.47.1.c.& q.50.2.3m & q 75 5 4m & 12æ q.50.5.c

31 Quantò angelus est superior, tantò minus habet de potentialitate, 12æ q 50.5.c

32 In angelis non est materia propriè, 1ª q.50.2.0, & q 61.3.3m & q.85.1 c

33 In angelis est compositio subiecti, & accidentis; 1ª q 50.6.0

34 Quilibet angelus differt specie ab alio angelo, 1ª q.10 6 c.fi.& q.47.2 c & q.50 4. 0. & q 62.6.3m & q.75.7.c.& q.76 2.1m & 3ª q.69 8.3m

35 Impossibile est esse duos angelos unius speciei, quia oẽs angelos differunt specie, sm̃ diuersos gradꝰ naturæ intellectiuæ, 1ª q.50.4.c.& 4m

36 Bonum speciei præponderat bono indiuiduo. Vñ multò melius est quòd multiplicentur species in angelis, quàm quòd multiplicentur indiuidua in vna specie, 1ª q 50 4 3m

37 Perfectio naturæ angelicæ requirit multiplicationem specierum, non autem multiplicationẽ indiuiduorum in vna specie, 1ª q.50.4.4m

38 Differentiæ angelorum, ut multi tenent, sumuntur secundũ diuersos gradus potentialitatis, 1ª q.50 2.1m & q.4.0. & q 56.2.1m & 12æ q 50.5.c

39 Si tn angelus haberet materiam, nec sic possent esse plures angeli unius speciei, 1ª q.50.4.c

40 Angelus & anima differunt specie, 1ª q 75.7.0

41 Angelus est aĩa simplr̃ nobilior homine, sed secundum quid est econuerso, 1ª q 93 3 0, & q.90.1.1m & 2 c & q.108.2.3m & q.112.1.4m & 12æ q.5.1.3m & 22æ q.172 2.c

42 Angeli cõueniũt cũ substãtiis mãlib. in gñe logico, non aũt in genere physico, 1ª q.88.2 4m

43 Angeli nõ habent corpora naturaliter sibi vnita 1ª q.51.1.0, & qõ 54 5.c.1m & qõ.110 2. 1m & 3m & q.115.5.c.& q 117.4.1m & q.118. 3.c

44 Angeli possunt assumere corpora. 1ª q.51.2.0

45 Angelus non indiget corpore assumpto propter se, sed propter nos, 1ª q 51 1 1m

46 Non oẽ corpus motũ ab angelo, assumptũ est ab eo, sed tm̃ quod repræsentat eum, 1ª q 51.2.2m

47 Corpus assumptum non unitur angelo, ut formæ, sed vt motori repræsentato, 1ª q.51 2 2m

48 Angelus mouetur per accidẽs in corpore assumpto, non autem in aliis, 1ª q.51.3.3m

49 Corpora assumpta ab angelis, sunt de aere inspissato, 1ª q 51 .2 3m

50 Corpora assumpta ab angelis non habent virtutes naturales quas ostendunt, nec operationes uitæ, sed communes etiam inanimatis, 1ª q.51.3.0, & 2ª q.55 6 1m

51 Angelus põt esse simul cũ corpore, 1ª q.51.3.2m

52 In eodẽ corpore simul sũt aĩa formaliter dans esse, & operãs operationes naturales, & angelus operans operationes supnaturales, 1ª q.82.3.5m

53 Angeli administrant, & gubernant omnem creaturam corpoream 1ª q 110 1 0

54 Deus non produxit corpora mediantibus angelis, 1ª q.65.3.0

55 Formæ corporum non creãtur ab angelis, 1ª qõ.65.4.0.& q.91.2.c. & q.110.2.0

56 Nec anima creatur ab angelis, 1ª q 90.2.0.& 12æ q.1.7 2m & 22æ q.85 2 c

57 Essentia angeli non indiget loco, 1ª q.61.4. 1m & q.102.2 2m & q.112 1 2m

58 Esse in loco dicitur de angelis equiuocè, respectu corporalium, 1ª q.52 1.c.& q.63.1.c

59 Deus angelus & anima non continetur à loco, sicut corpora, sed continet eum, 1ª qõ.8.1. 2m & q.52.1.c.fi.& q 53 1.c.& 2.c.fi.

60 Angelus non est in loco, nisi secundum contactũ virtutis, 1ª q.8 1m & 3m & q.52 0. & 53.0

61 Angelus est in loco diffinitiuè, non autem circũscriptiuè, 1ª q 8.2 1m & q.52.1.2.0, & q.53.1.c. 12æ q 40.c

62 Locus angeli potest esse diuisibilis, & indiuisibilis, 1ª q 52.2.c.& q.53.1.0.& q 2 7m

63 Angelus non est simul in pluribus locis, 1ª q.52.2.0, & q.53.1.c.& q.112 1.c

64 Plures angeli non possunt esse simul in eodem loco, 1ª q 52.2.0

65 Non

verò deputatis ad certas partes regni, scilicet præpositis, balliuis, & huiusmodi, 1ª q. 108. 6. c

120 Ad primam hierarchiam pertinet consideratio finis. Ad secundam dispositio vniuersalis de agendis. Ad tertiam vero executio operis, 1ª q. 108. 6. c

121 Ordines angelorum sunt connexi adinuicem, & ad nostram hierarchiam 1ª q. 108. 1. o

122 Omnes homines, & omnes angelorum ordines sunt vna hierarchia 1ª q. 1. :8. 1. c. 1^{m} & 3ª quæst. 8. 4. c

123 Homines assumentur ad omnes ordines angelorum 1ª qõ. 1:8. 8. o & q. 63. 9. 3^{m} & 12æ quęstio. 4. 5. 6^{m}

124 Angelus inferioris ordinis non assumetur ad superiorem ordinem. 1ª q. 108. 8. 1^{m}

125 Quilibet angelus magis habet proprium ordinem & officium, quàm quęcunque stella, 1ª q. 108. 3. c. 2^{m}

126 Minimus ordo angelorum est superior supremo ordine nostræ hierarchiæ, 1ª q. 107. 1. 3^{m} & qõ. 117. 2. c. 3^{m}

127 Proprietates & officia in ordinibus angelorum & Ecclesiæ accipiuntur ex nominibus eorum 3ª quæst. 67. 1. c

128 Ordines angelorũ semper durabũt 1ª q. 108. 7. c

129 Excellentia cuiuslibet angeli inferioris continetur in excellẽtia cuiuslibet superioris, & nõ econuerso 1ª q. 108. 5. 6^{m}

130 Omnes perfectiones sunt communes omnibus angelis, sed perfectius & abundantius sunt in superioribus, quàm in inferioribus 1ª q. 106. 4. o & q. 108. 2. 2^{m} & 3. c. & 22æ q. 24. 5. 3^{m}

131 Inferiores angeli exercent officia superiorum in virtute superiorum. Ideo infimi possunt arcere dæmones & facere miracula, 1ª q. 112. 2. 2^{m} & q. 113. 3. 3^{m}

132 Essentia superioris angeli est nobilior, & virtus efficacior ad intelligendũ, & ad agendum in res exteriores, quàm essentia & virtus inferioris 1ª q. 89. 1. c. fi. & q. 106. 1. 3. 4. c

133 Nihil prohibet dicere inferiores angelos administrare inferiora corpora: & superiores superiora: & summos assistere Deo. 1ª q. 77. 7. c

134 Ordo in angelis nunquam à Deo prætermittit, quin semper inferiora per superiora moueant: & non econuerso, 1ª q. 106. 3. c, & q. 112. 2. c

135 Quilibet angelus est simpliciter maior quolibet viatore secundum conditionem status: non autem secundum meritum 1ª q. 108. 2. 3^{m}

136 Formæ superiorum angelorum sunt vniuersaliores formis inferiorum 1ª q. 35. 3. o, & q. 89. 1. c. & q. 110. 1. c. & q. 116. 1. c

137 Scientia superiorum angelorum dicitur esse vniuersalior, quoad eminentiorem modum intelligendi, 1ª q. 106. 4. 1^{m}

138 Cognitio superiorum angelorum est perfectior, quàm cognitio inferiorum, 1ª q. 89. 1. c. fi. & qõ. 106. 4. o, & 12æ q. 150. 5. c, fi.

139 Superiores angeli idem cognitum perfectius & clarius cognoscunt quàm inferiores, 12æ q. 2. 6. c

140 Pauciores sunt formæ intelligibiles in intellectibus superiorum angelorũ, quia lumen intellectuale in eis minus diuiditur 1ª q. 89. 1. c.

141 Angelus superior per vnam speciem potest plura intelligere quàm inferior, 1ª qõ. 55. 3. o, & q. 89. 1. c

142 Superiores angeli perspicacius diuinam sapientiam contemplantes, plura & altiora mysteria gratiæ cognoscunt in visione Dei, quæ inferioribus eos illuminando manifestant, 1ª q. 57. 5. c

143 Angelus superior illuminat inferiorẽ 1ª q. 106. 1. 3. o, & q. 107. 2. c, & q. 108. prin. & qõ 113. 2. 2^{m} & q. 117 2. c. & 22æ q. 172 1. 3^{m} & 21æ q 2. 6. c

144 Angelus superior instruit inferiorem de omnibus quæ scit, 1ª q. 106. 4. o. & 22æ q. 81. 4. 2^{m}

145 Vsque ad diem iudicij semper noua aliqua supremis angelis reuelantur diuinitus de iis quæ pertinent ad dispositionem mundi, & pręcipuè ad salutem electorum. Vnde semper remanet vnde superiores angeli inferiores illuminent, 1ª q. 106. 4. 3^{m}

146 Angelus inferior nõ illuminat superiorem, nec potest, 1ª q. 106. 3. o & q. 107. 2. c, & q. 108. prin. & q. 117. 1. c

147 ✠ Prælatio. Boni angeli habent prælationem super angelos malos, 1ª q. 109. 4. o

148 Boni angeli inferiores secundum naturã, habẽt prælationem super angelos malos superiores secundum naturam, 1ª q. 109. 4. 3^{m}

149 Superiores angeli mali habent prælationem super inferiores angelos malos, 1ª qõ. 63. 8. o & q. 109. 2. o

150 Angeli præsidentiam habent super ista inferiora immediatam, 1ª q. 110. 1. 2^{m} & 3^{m}

151 Minimus angelus habet altiorem & vniuersaliorem virtutẽ, quàm aliquod genus corporalium, sed Deus diuersos angelos præposuit cuilibet generi corporum 1ª q. 110. 1. 3^{m}

152 Anima secundum ordinem naturæ non pręfert alteri animæ, sicut dæmones ordine naturæ pręferuntur hominibus, 1ª q. 64. 4. 2^{m}

153 Prælatio malorum angelorum fundatur super iustitiam Dei, non autem super iustitiam eorũ 1ª q. 109. 2. 1^{m}

154 Prælatio angelorum post diem iudicij cessabit quoad ministeria circa nos 1ª q. 64. 4. c

155 Intellectus angeli est Deiformis: quia non habet cognitionem à rebus, nec per sensum, nec cum discursu, sicut in nobis 1ª q. 84. 2. c. fi. & 22æ qõ. 180. 6. 2^{m}

156 Intellectus angeli est semper in actu, & nunquã in potentia 1ª q. 50. 1. 2^{m} & q. 54. 4. c

157 Intellectus angeli est in potẽtia essentiali & accidentali respectu reuelandorum: sed respectu naturaliter cognitorum est tantum in potentia accidẽtali 1ª q. 58. 1. o, & q. 62. 1. c, & 12æ q. 50. 5. c

158 Intellectus angeli semper est in actu secundo: & in nulla potentia respectu uerbi Dei, 1ª q. 58. 1. c. & 22æ q. 180. 6. 1^{m}

159 In intellectu angeli beati non potest esse falsitas 1ª q. 58. 5. o

160 Intellectus & uoluntas in angelis differunt realiter 1ª q. 59. 1. o

161 In angelis sunt tantum duæ potentiæ, scilicet intellectus & uoluntas 1ª q. 54. 6. c, & q. 79. 1. 3^{m}

162 Intellectus angeli est medius inter intellectum Dei & hominis uirtute & modo cognoscendi, quia similitudo eius non est essentia eius, sicut in Deo, nec accepta à rebus, sicut in nobis, sed per influxum à Deo 1ª q. 84. 2. c. fi.

163 Intellectus angeli non habet defectum sui generis, sicut noster, sed tantum respectu intellectus Dei 1ª q. 12. 4. 1^{m}

164 In angelis non est intellectus agens, & possibilis, 1ª q. 54. 4. o

165 Intellectus possibilis angeli est potentia respectu luminis diuini, noster autẽ etiam respectu specierum à reb. acceptarum, 1ª q. 54. 4. o

166 Intellectus Angeli nõ est completus per species connaturales omnium quæ naturaliter cognoscere potest: non autem intellectus noster. 1ª q. 54. 4. o. & q. 55. 5. o, & q. 59. 3. 2^{m} & qõ. 60. 2. o, & q. 76. 5. c, & q. 84. 3. 1^{m} & q. 91. 1. c. & q. 107. 3. 3^{m}

167 Intellectus Dei & angeli statim totam rei cognitionem habent, intellectus autẽ noster paulatim 1ª q. 85. 5. c, & 12æ q. 5. 1. 1^{m} & 12æ q. 180. 3. c

168 In angelis est aliqua nescientia 1ª qõ. 19. 8. o, & q. 58. 5. o, & q. 101. 1. 1^{m} & q. 106. 2. 1^{m}. & 12æ q. 76. 1. c, & 21æ q. 52. 3. c

169 Angeli ignorant aliqua supernaturalia, non autem aliquid cognoscibile ab eis naturaliter: sed intellectus noster ignorat vtroque modo, 1ª q. 58. 5. c

nere

sn-

intelligere possunt, non conuertendo se ad phã tasmata 1ª q.54.4 c.& 3ª q.11.2.c

85 Anima separata cognoscit se per seipsam 1ª quæstio.89.2.c

86 Animæ separatæ cognoscunt se mutuo & angelos 1ª q.89 2.0,& 3ª q.11.1.2m

87 Anima separata intelligit angelos per similitudinẽ a diuinitus ei impressas 1ª q.89.2.2m

88 Anima separata habet cognitionem perfectam de alijs animabus separatis, non autem de angelis: sed imperfectam naturaliter, 1ª q.89 5.0. & 3.1m & 2m. & 3ª q.11 1.2m

89 Animæ separatæ non semper cognoscunt ea, quę hic fiunt, 1ª q.89.8 0,& 12æ q.83.2.2m

90 Anima separata non cognoscit omnia singularia sibi præsentia, sed tantum ea ad quę determinatur priori cognitione affectione, naturali habitudine, vel ordinatione diuina 1ª q.89.4 0,& 7 8 c

91 Animæ separatæ possunt cognoscere facta uiuentium, per animas nouiter decedentium, vel per angelos, vel per dæmones, uel Deo reuelante 1ª q.89 8.1m

92 Anima separata naturaliter cognoscit omnia naturalia, sed confusè. 1ª q.89 3.0

93 Distantia temporalis impedit cognitionem animę separatæ, non autem distantia localis, 1ª q. 89 7 0.

94 Vti collatione & discursu est cõnaturale animabus beatorum 3ª q.11. 3.3m

95 Anima rationalis semper intelligit se & Deum, inquantum ipsa est semper sibi præsens & Deus 1ª q.93 7.4m

96 Motus cognitionis animę rationalis triplex, s. circularis, rectus, & obliquus 22æ qõ.179 1.3m & q.180.6.0

97 Cuiuslibet potentiæ sensitiuæ obiectum, est forma, prout est in materia corporali: ideo est cognoscitiua particularium tantum 1ª q.85.1.c

98 Gradus cognitionis animæ coniunctæ triplex, s. respectu corporalium, immaterialium, & Dei, 1ª q.94.2.0

99 Anima intelligit corpora, & alias res per species, non autem per essentiam 1ª q.84.1.2.0

Anima hic nihil cognoscit per species infusas, sed per abstractas à rebus sensibilibus 1ª q 84.3.4.0

100 Anima hic nihil intelligit sine phantasmate, 1ª q.84.7.0,& q.85.1. 4m & 5.1m & qõ 86 1.c,& q.88.1.c,& q.89 1.2.0.& q.111.2. 3m & q.118.3.c. & 12æ q.5.1.1m & 22æ q.174.2. 4m & q.175.4.c, & q.180.5.2m & 3ª q.11.1.2m & 2.0

101 Propria operatio animæ coniunctæ est intelligere cum phantasmate 1ª q.75.6.3m

102 Anima indiget phantasmate ad duo, s. ad acquirendum scientiam & ad considerandum, 1ª qõ. 84.7.c,& 12æ q 4 5.c

103 Anima non habuit à principio omnes sciẽtias, contra Platonẽ 1ª q.84 1.2.3.c.& 12æ q.175.1.c.

104 Anima hic non cognoscit substantias separatas quid sunt secundum speciem, sed quia sunt, 1ª q.12.4.c.& 11.c,& q.50.2.c.fi.& q.84 7. 3m & q.88.0.12æ q.3.6.c.fi.& 3ª q.11.1.1m & q.30. 3.1m

105 Anima rationalis cognoscit omnia quæ cognoscit in prima veritate, 1ª q.16.6.1m

106 Anima rationalis cognoscit omnia, quæ cognoscit in prima veritate, nõ secundum essentiam, sed in ueritate exemplata à prima ueritate 1ª q.12.11.3m & q.16.6.1m & 2m

107 Deus est primum obiectum intellectus animæ rationalis, qa ratio & cã veritatis alicuius obiecti primo apprehenditur à potentia 12æ q.1.1.c

108 Anima cognoscit omnia in rationibus æternis, 1ª q.12.11. 3m & q.84. 5 0

109 Anima cognoscit omnia in rationibus æternis, ut in principio cognitionis, non autem ut in subiecto, vel in speculo, 1ª q.12.11.3m & q.84 5.0 & q 88.3.1m

110 Nulla operatio animæ, dicitur propriè motus, nisi operatio appetitus sensitiui, 1ª q.81.1.c

111 Ab essentia animæ non procedit operatio, nisi mediante virtute eius uel potentia, 1ª q.77 1.0

112 Necesse est dicere, id quod est principium intellectualis operationis, qđ dicimus hominis animam, esse quoddã principium incorporeum, & subsistens 1ª q.75 2.c.princ.

113 Si ipsa essentia animæ, esset immediatum operationis principium, semper habẽt animã actu haberet opera uitæ, 1ª q.77.1.c

114 Anima tripliciter patitur, s. à Deo. & à lęsione corporis, & à propria operatione, 3ª q.15 4.c

115 Illud quo anima operatur, differt realiter ab ea 1ª q.77.1.0

116 Si anima rationalis, non habet vim transmutandi materiam corporalem, 1ª q.117 3 0

117 In actibus & relationibus animæ intellectus, itur in infinitum 1ª q.28 4 2m & q.31.2.c.fi.& q.87. 3 2m & 12æ q[illegible].3m & 3ª q 87.3 2m

118 Aiæ est mouens mota per accidẽs 1ª q.75. 1. 1m

119 Anima de se nata est mouere ad quamlibet partem. sed per corporis grauitatẽ impeditur: ideo difficile est homini ascendere 1ª q.61 2 2m

120 Cum superior pars animæ intense mouetur in aliquid, sequitur motum eius pars inferior per redundantiam 12æ quæst 24. 3. 1m & quæst. 30. 3 1m & quæst.31.5 0.fi.& quæst.38.4. 3m & qõ. 59 5.c.& q.77 6.c

121 Potentiæ animæ dupliciter possunt moueri, scilicet, quò ad exercitium actus, & quò ad determinationem eius 12æ q.9.1.c.

122 Anima non mouetur, nisi per accidens 1ª q 75. 1.1m & 12æ q.22.5 2m & 3ª q.59.5.3m

123 Motus magis est in potentijs animæ appetitiuis, quàm apprehensiuis 1ª q.81.1.c

124 Omnis motus cognitiuæ & appetitiuę uirtutis, reducitur in naturam, sicut in primum principium 12æ q.10.1 c.q.17 9.2m & q.41 3.c

125 Omnis motus appetitiuæ potẽtiæ reducitur ad prosecutionem boni per se, uel mali per accidens, vel ad fugam mali per se, vel boni per accidens 12æ q.45 2.c

126 Anima differt realiter à suis potentiis, 1ª qõ. 77.1.0, & 12æ q 110.4.c

127 Qnq; dicitur quo anima est suæ potentiæ, & econuersu, sed non propriè, sed denominatiuè, quaũ à principaliori sua uirtute 1ª q.79. 1.1m

128 In potentijs unius animæ, non potest esse nisi vna intentio 12æ q.37.1.0,& q.77.1.c

129 Omnis potentię animę radicantur in una essentia animæ: ideo oportet quod quando intentio animę vehementer trahitur ad vnam operationem vnius potentiæ, retrahatur ab operatione alterius: quia unius animæ non potest esse, nisi vna intentio 12æ quæst. 37.1.0.& qõ.77.c, & 3ª q.45.7.c

130 Omnes potentię in eadem essentia animæ radicantur & fundantur, uel ut in principio tantum, ut organicę, i. vegetatiuę & sensitiuę, vel in essentia etiam ut in subiecto, ut intellectiuæ 1ª q.77.8 0

131 Omnis proprietas naturaliter consequens animam, dicitur potentia eius 1ª q 77.8.1m

132 Nam quandoque diuiditur contra rationem & uoluntatem: cum tamen ipsa ratio, & voluntas ad naturam hominis pertineant. Et cum potentiæ animæ sint naturales proprietates, speciem cõsequentes: anima nõ potest sine ijs esse. Dato tamen quòd sine iis esset, adhuc tamen anima diceretur secundum speciem suam intellectualis, vel rationalis: non quia actu haberet has potentias, sed propter speciem talis essentiæ, ex qua natæ sunt huiusmodi potentię effluere, 1ª quęstio 77.8.1m & 12æ quæst.51.1. 1m & quæst. 110.4 4m

133 Potentiæ aiæ sunt accidentia eius per se, & sũt

tiua, augmentatiua, & nutritiua, 1a q.78.2.0

192 Omnium partium animæ uegetatiuæ, generatiua est finalior, dignior, & perfectior. 1a quæst. 72.1m & q.78.2.c

193 Vires uegetatiuæ dicuntur naturales, dupliciter scilicet, quia habent effectus similes naturę, idest esse, quantitatem & conseruationé: & quia per similia instrumenta agunt, idest per qualitates actiuas & passiuas, sed altiori modo, prima, q.78 2.1m

194 Vegetatiuæ potentiæ agunt per calorē, & alias qualitates naturales, 1a q.78 1.c & 5.0

195 Potentiæ uegetatiuæ non obediunt imperio rationis, 12æ q.28.8.9.0 & q. 50.3 1m & 22æ qō. 148.1.3m & 3a q.15.5.1m & q.19.2 c

196 Sicut Deū in cœlo esse dicim9, ita aiabus beatis, q deitatis pfectę participes sunt, loca in cęlis assignam9. Aiab9 uerò q huius deitatis sunt expertes cōtraria loca deputari asserim9 s. qō.69 1.c

197 Animæ è carcere corporis liberatæ præmio cōsecuto, in cœlu, aut pœna debita inflicta, in infernum feruntur, s.q.69.2.0

198 Fieri non potest ut animæ uel de paradiso uel de inferno simpliciter exeant, s.q 69.3.c

199 In anima separata potentiæ sensitiuæ & aliæ similes non remanent simpliciter, sed secundum quid, hoc est, eo modo quo principiata sunt in suis principijs, s.q 70.1.c

200 Actus sensitiuarum potentiarum nullo modo remanent in anima soluta à corpore, nisi fortassis tanquam in radice remota, s.q 70 2.c

1 Animal essentia. Animal est, quod habet naturam sensitiuam, rationale uero, quod habet naturam intellectiuam, 1a q.3.5.c & q.85.3.4m & 12æ q 67 5.c

2 Quædam animalia dicuntur esse ex aqua, quia pl9 habent de aqua, quàm alia animalia, licet in omnibus prædominetur terra. 1a q.71.2m

3 Quædam animalia sunt media inter aquatica & terrestria, licet magis conueniant cum altero, cum quo magis computantur, 1a q.71.4m

4 Animalia terrestria sunt perfectiora auibus & piscibus, 1a q.72.1m

5 Non quælibet pars animalis est animal, quia non habet animam primò, sed in ordine ad totum, 1a q.76.8.c.&.2m & 5m

6 Pars animalis perfecti non est animal, quia non habet distinctionem organorum & operationū quæ requiruntur, 1a q.5.5 5m

7 Partes animalis non sunt in specie, nec differunt specie, sed sunt diuersarum dispositionum, 1a q.76.5.3m

8 Dextera est nobilior pars corporis animalis. Ideo qui ad dexteram alicuius sedet, nobilissimo modo ei coniungitur, 1a q.102.c fi.

9 Diuersa animalia ad ornatum diuersorum elemētorum pertinent, scilicet aues aeris, & pisces aquæ, cætera autem terræ. 1a q 7..72.0

10 Generatio. & Animalia qualibet præter perfecta, possunt generari ex semine, & sine semine per putrefactionem, 1a q.91.2.2m

11 Virtus cœli loco spermatis cum elementis, sufficit ad generationem animalium imperfectorū, non autem perfectorum, 1a q.45.8.3m & q.70.3.c & q 71.1m & q.91.2.2m

12 Species animalium de nouo generatæ per putrefactionem, fuerunt productę in primis sex diebus in suis principijs, 1a q.74.1 3m

13 Generatio hominis & multiplicatio, etiam quo ad indiuidua, est de principali intentione naturæ, non autem aliorum animalium, nisi secundum speciem, 1a q.50.4.4m & q 98 1.0

14 In generatione animalis, præcipuè hominis, sunt necessariæ multæ generationes non continuæ, sicut etiam multæ formæ, 1a q.118 2 2m

15 Motus sursum est naturalis animali sm aiam, nō autem secundum corpus, 22æ q.6.8 3m

16 Motus appetitus animalis præuenitur ab exteriori motu dupliciter, scilicet secundum sensus & secundum corpus, 12æ q 6 1.2m

17 Quædam animalia mox nata habent mouere se, & usum membrorum, non propter nobilitatē, sed propter siccitatem cerebri. 1a q 99.1.3m

18 Animalia pugnant propter cibum & coitum, 1a q 91.5.c.fi.

19 Quędam animalia abhorrēt coire cum matre, ut equus, & camelus, 22æ q.154.9.3m

20 Animalia bruta non prosequuntur conueniens, nec fugiunt nociua per rationis deliberationé, sed per naturalem instinctum æstimatiuæ, similiter & pueri, 1a q.83 1 c & 12æ q.11.2.c & q.15 2 c & quæst.16 2.3m & q.17 2.3m & quæst.46.4 2m & 7 2m

21 Animalia bruta non intendunt aliquid manifestare, uel repræsentare, quia hoc est proprium rationis conferentis signum ad signatum, sed agūt ex instinctu aliquid ad quod sequitur hoc 22æ q 110.1.c

22 Aues docent pullos suos uolare, & similia, quia mox nata bruta, non habent ita perfectū usum industriæ nālis, sicut postea, 1a q.101.2.3m

23 Aialia bruta sunt sagacia. quia diriguntur à Deo, sicut horologia 12æ q.131.3m

24 Cognitio est in animalibus brutis propter necessitatē actionis tm 1a q 91.8.3m & 12æ q.31.6.c

25 Homines in statu innocentię non indigebant aliis animalibus, nisi ad experimentalem cognitionem eorum, 1a q 96.1.3m

26 Appetitus animalis bruti non est liber, 1a q.59. 3 c & q.83.1 .c & 12æ q.12.1 c & qō.13.2.3m & 3m & q.16. 1.c

27 Electio non conuenit animalibus brutis, 12æ qō. 13 2 0

28 Intentio propriè non conuenit animalibus brutis, 12æ q 12.5 0

29 Delectatio propriè conuenit animalibus brutis, non autem gaudium, 12æ q.31.3.c

30 Animalia bruta non delectantur in sibilibus, odoribus, & sonis, nisi in ordine ad sustentationem naturæ. 1a q 91.3.3m & 12æ q 31 6 1 & q 35.5. 3m & 22æ q..41.4.3m & q.17 2.c

31 Omne animal naturaliter abstrahitur à delectationibus uenereis, & gustus, per dolores corporis, 12æ q.29.3.1m & q.35 6 c.fi 1m

32 Animalia ferociora nō erant mansueta ante peccatum Adæ, nec comedebant herbas, sed carnes sicut nunc. 1a q.96 1.2m

33 Animalia bruta appetunt excellentiam, et irascūtur contra derogantia ei, non autem honorem 12æ q.47 5 2m

34 ¶ In communi. Homo ex parte suæ temperatissimæ complexionis, non habet super excellentiam alicuius passionis animæ, quam habent cætera animalia, secundum quòd deuiant ab hac æqualitate, ut leo in audacia, canis in ira, lepus in timore, et sic de alijs, 12æ q 46 5 1m

35 Quæ tantum uiuunt idest plantæ, sunt propter omnia animalia, et hæc propter hominem, et omne imperfectius, propter perfectius, 1a qō. 65.5.e et 22æ q 64 1.2,c, et q.65.1.c

36 Omnia animalia sunt subiecta homini, uel totaliter ut mansueta, uel in parte, ut alia, sed nō oia obediunt ei propter peccatum, 1a q.96 1.n

37 Bruta quandoque occiduntur in pœnam dominorum suorum, 21æ q.108.4. 3m

38 In brutis est similitudo boni moralis, scilicet uirtutū, secundum passiones tantum. 12æ q.54 4 3m

39 Bruta inuocant Deum, inquantum naturaliter desiderant bonitatem eius. Sed obediunt ei, inquantum naturalis instinctus eorum mouetur à Deo. 22æ q.83 10. 3m

40 ¶ Lex. Distinctio animalium immundorum à mūdis, non erat ante legem Moysi, quò ad esum, nisi propter abhominationem uel cōsuetudinem,

sed

10 ¶ Sacramentum. Apostoli nullum sacramentum instituerunt 3ª q.64.a.2.0 & q.72.a.1.1m

11 Apostoli ministrantes sacramenta, utebantur aliqua forma uerborum tradita à Christo, 3ª quæ. 72.4.1m

12 Apostoli multa tradiderunt occulte: non in scriptis ut formas sacramentorum: ne irriderentur ab infidelibus, 3ª q.25.3.4m & q.64.a.2.5m & q.72.4.1m & q.78.3.9m & q.83.4.2m

13 Omnes apostoli sunt baptizati baptismo Christi à Christo, 3ª q.38.6.2m & q.72.6.1m & quæst. 84.7.4m

14 Apostoli baptizabant per alios, & secundum Dionysium diuini nostri duces, i. apostoli probauerunt infantes recipi ad baptismum, sed prædicabant per se sicut etiam Christus, quia industria ministri multum facit in ultimo: & nihil facit in primo, 3ª q.67.2.1m & q.63.9.0.

15 Apostoli confirmati sunt à Christo sine materia, sed non confirmabant alios communiter sine materia, 3ª q.72.a.1m & 4.1m

1 ¶ Dei apparitio differt à missione uisibili: quia nõ importat ordinem diuinarum personarum, nec inhabitationem, sicut missio. 1ª q.43.7.6m & 3ª q.39.8.1m

2 Apparitio conuenit patri: non autem matri, 1ª q.46.7.3m & 3ª q.39.8.1m

3 Apparitio Christi postquam resurrexit, legitur, facta duodecies, 3ª q.55.3.3m & 4m q.81.5.6m

4 Christus apparuit in alia effigie, propter gloriam eius, & incredulitatem uidentium. 3ª q.54.1.3m & quæst.55.4.0

5 Christus per apparitiones probare uoluit identitatem resurgentis, quo ad naturam, comedendo: personam eadem effigie, uel accidentia, per cicatrices: & ueritatem uitæ loquendo: & ueritatem corporis, per palpationem: & eius gloriã intrando ianuis clausis. 3ª q.55.6.c

6 Christus post ascensionem apparuit quibusdam in specie propria corporali: sicut Paulo. 3ª qõ. 57.6.3m

1 ¶ Appellare ex confidentia iustę causæ licet cuilibet: non autem ut per moram, iustitiam impediat. 22æ q.69.3.0

2 Ante sententiam, & post eam, licet appellare, 22æ q.69.3.1m

3 Appellare licet à iudice ordinario tantum: & ab ordinario & arbitratio simul: non autẽ ab arbitrario tantum, 22æ q.69.3.2m

4 Nullus potest appellare post decem dies: nec plus quàm ter, 22æ q.69.3.3m

5 Nulli fideli licet ad iudicem infidelem appellare, 22æ q.69.3.5m

1 Appetitus quid. Appetitus est potentia passiua, 1ª q.80.2.c & 12æ q.8.a.3m & q.27.1.c & quæst.52.3.2m

2 Appetitus est inclinatio appetentis in aliquid sibi simile & conueniens, 1ª q.80.1.c & 12æ q.8.1.c & q.29.1.c & q.30.3.1m

3 Appetitus omnis est inclinatio consequens formam: sed naturalis naturalem: sensitiuus apprehensam à sensu: intellectiuus, idest, uoluntas, apprehensam ab intellectu, 1ª q.78.1.3m & q.80.1.0 & q.81.1.c & q.87.4.c & 12æ q.8.1.c & qõ. 27.8.c & q.26.1.c & q.35.1.c & q.41.3.c

4 Appetitus quilibet sequitur cognitionem, 12æ q.40.3.c

5 Appetitus est ad res, sed cognitio est à rebus, 1ª q.16.1.c & q.19.3.6m & 6.2m q.80.2.0. & qõ. 82.3.c & 12æ q.22.2.c & q.40.2... & q.66.6.1m & 22æ q.26.1.2m & q.27.4.c

6 ¶ Diuisio. Appetitus duplex, scilicet naturalis: & sensitiuus, 1ª q.78.1.3m & q.80.1.0 & 22æ qõ. 148.1.3m

7 Appetitus duplex, scilicet sensitiuus, & intellectiuus, 1ª q.80.2.0 & 22æ q.18.1.c & q.24.1.c & q.58.4.c & q.175.2.2m

8 Appetitus triplex, scilicet naturalis, sensitiuus, & intellectiuus, 1ª q.6.1.1m & q.19.1.9.c & q.59.1.c & q.60.1.c & qõ.87.4.c & 12æ q.1.2.c.3m & q.26.1.2.c & q.40.3.c & 22æ q.29.2.1m

9 Appetitus naturalis qui sequitur naturæ indigentiam, s. uis appetitiua uel attractiua, diuiditur contra retentiuam, digestiuam, & expulsiuam. Et omnes subseruiunt nutritiuæ, & sunt uires animæ uegetatiuæ propriè, sed in passionibus animæ, secundum similitudinem agentium naturalium, 12æ q.23.4.c & q.40.4.c & 1ª q.117.1.c. & q.119.2.c & 22æ q.148.1.3m

10 Appetitus cibi duplex, scilicet naturalis, idest, fames & sitis, & animalis, in quo est uitium gulæ non autem in primo, 22æ q.148.1.3m

11 Actus appetitus est appetere non habita, amare habita, & delectari in eis, 1ª q.19.1.c.2 & quæst. 59.1.2m

12 Motus appetitus duplex, s. psecutio, & fuga, 22æ q.141.3.c & q.161.1.c

13 Ordo motus appetit. proportionatur ordini motuum naturalium, 12æ q.23.2.c

14 Omnis appetitus secundum quòd tendit in bonũ tendit in assimilationem diuinæ bonitatis, 1ª q.65.2.2m & q.44.4.c.3m & 12æ q.34.1.3m

15 Creatura irrationalis appetit Deũ implicite tantum, sed rationalis implicite, 1ª q.6.1.2m

16 In omni bono appetitur summum bonum, idest Deus, 1ª q.6.1.2m

17 Appeti propter se dicitur dupliciter, s. solum propter se, & nunquam propter aliud, & aliquando et propter aliud. Primum conuenit soli beatitudini, secundum uirtutibus, 22æ q.145.1.1m

18 Omnia appetunt bonum, esse, perfectionem, & coniungi suo principio, 1ª q.5.1.c & q.6.1.0 & 2.2m & q.63.3.c & 22æ q.64.1.c

19 Nullus appetitus est ad malum, 1ª q.19.9.c & q. 103.2.c & 12æ q.6.1.c & q.23.2.c & q.27.1.1m & quæst.18.4.c

20 Non est appetibile damnatis, & desperatis per accidens tantum, s. ratione pœnę, 1ª q.5.2.3m & 12æ q.8.1.3m & q.29.4.2m & q.73.1.2m

21 Bonum arduum ratione boni attrahit appetitũ causando spem: sed ratione difficultatis retrahit causando desperationem, 22æ q.161.1.c

22 Possibile conuenit obiecto appetitus: non omnino per accidens, 12æ q.40.5.3m

23 Appetibile non mouet appetitũ sensitiuum, nec rationalem: nisi apprehendatur, 1ª q.80.2.1m & 22æ q.34.1.c. prin.

24 ¶ Subiectum. Quælibet res habet aliquem appetitum, 1ª q.59.1.c & q.80.1.c

25 ¶ Naturalis. Appetitus naturalis nihil aliud est, nisi inclinatio & ordo rei ad rem sibi conuenientem, 1ª q.73.1.3m & q.8.1.0. & q.81.5.0. & q.27.4.c

26 Appetitus naturalis est habitudo ad bonum naturale: ad quod tendit quando non habet: & in quo habito, quiescit, 1ª q.19.1.2.c

27 Appetitus naturalis semper tendit in bonum existens in re. 12æ q.8.1.c

28 Appetitus naturalis semper sequitur formam in re existentem: alij autem apprehensam, 1ª q.59.1.c & q.60.1.c & q.80.1.c. & 12æ q.8.1.0. q.17.8.c & q.26.1.c

29 Illud quod appetitur appetitu naturali, potest etiam appeti appetitu animali, cum fuerit apprehensum, 12æ q.30.3.1m

30 Quælibet potentia animæ appetitu naturali concupiscit, amat, delectatur, & huiusmodi: sed appetitu animali sola concupiscibilis, 1ª qõ.78.1.3m & q.80.1.3m & 12æ q.30.1.3m

31 Appetitus potest dici naturalis tripliciter, s. uel quia inest rei à natura: & sic est in qualibet potentia animæ: & etiam in uoluntate: & in omni parte & membro corporis & in omni re. Vel quia consequitur formam merè naturalem & simpliciter

tra interiorem, 3ª q. 71.2.3^m

21 Aqua benedicta delet peccata uenialia, 3ª q. 65. 1.6^m 8^m & q. 83.3.3^m & q. 88. 3.c

22 Aqua benedicta potest iterari, non autem exorcismus: pro quo fimitur contra dæmones, 3ª quæst. 71.2.3^m

23 Aquæ benedictæ potest fieri additio aquę non benedictę, & tota erit benedicta, 3ª q. 77.8.3^m & q. 83.3.1^m & n.87.3.0

Aquila significat superbiā, 12ª q. 102.6.1^m co 2.fi

1 ¶ Aquilo flans facit generare mares: auster uerò fœminas, 1ª q 92 1.1^m & q. 99.2.2^m

2 Aliter habetur spes fructificationis arboris cum utrescit frondibus, & aliter cum iam primordia fructuum incipiunt apparere, 12ª q 67 3 c

1 In arboribus & in herbis nihil erat immunduni secundum legem, sicut in omni genere animaliū. 12ª q. 102 6 2^m

1 Arca testamēti significat secreta fidei: quę permittuntur uideri a maioribus tantum, 12ª q. 102.4 6^m

2 Dispositio arcæ testamenti interius & exterius: & expositio literalis & figuralis omnium pertinentium ad eam, 12ª q. 102.4.6^m

Archangeli sunt medius ordo inter angelos & principatus, 1ª q. 108. 5.4^m

Architector est principalis artifex præcipiens inferiori formam: & præparat materiā, 1ª q. 18.3.c

1 ¶ Argumentum de duplici est. Gratio rei dubiæ: & signum euidens sensibile, 3ª q 55 5.c

2 Oratio firmat argumentum, primò à substantia actus: secundò à circunstantiis 12ª q. 7.1.0^m

3 Argumentum ex solo literali sensu sumitur sacrę scripturæ, 1ª q.1.10.1^m

4 Argumentum ab authoritate Dei est firmissimū: sed ab authoritate humana est debilissimum, 1ª quæst. 1.7.2^m

Arismethrica, & geometria procedunt ex principijs notis lumine naturali intellectus, 1ª q.1.2.c

1 ¶ Aristoteles instituit sectam Peripateticorū: quorum princeps ipse fuit. 12ª q 59 2.c & 22ª qō. 123.10.c

Armus dexter: & pectusculū hostiæ in lege ueteri, sicut sacerdotis contra diuinationē: & quia sapientia coruis & fortitudo sunt ei necessaria, 12ª q.102.3.8^m fi.

Spiritus sancti dicitur pignus, sed magis propriè arra: quia spiritus sanctus dicitur arra, per respectum ad ea dona, quæ manent in patria: pignus verò per respectum ad ea quæ euacuabuntur, 12ª q. 114.3.1^m h

1 ¶ Arrogāsia & arrogans est, qui sibi tribuit quod non habet, 22ª q 112 1.2^m

2 Arrogantia qua aliquis supra se extollitur, est species superbiæ. Nec est iactantia: sed sępe est causa eius, 22ª q. 112.1.2^m

1 Ars quid. Ars est uirtus intellectualis: inquantū facit facultatem boni operis. Non autem simpliciter est virtus: quia non perficit usum, nec appetitum, 12ª q.57.3 4 0

2 Ars est recta ratio factibilium & habitus operatiuus, 1ª q 22.2.c & 12ª q. 57.3. 4 0 & q.93.1.c. & 22ª q.47.3.c

3 Forma artis est similitudo ultimi effectus intenti ab artifice, 3ª q.78.2.c

4 Ars semper est ad bonum: sicut & scientia, 12ª q. 57.3.1^m

5 Artis est aliqua uirtus: quia ad bonum eius usum requiritur aliqua uirtus moralis, 12ª qō. 57.3. 2^m & 22ª q.47.4.2^m

6 Scientiæ ad nullum opus ordinatæ dicū simpliciter scientiæ, non autem artes, 12ª q 57.3.3^m

7 Artes quę ordinantur ad opus corporis, dicuntur seruiles 12ª q.57.3.3^m

8 Artes liberales sunt speculatiuę. Sed dicitur artes quia habent aliquid per modum operis, 12ª q. 57.3.3^m & 22ª q.47.2.3^m

9 Omnis applicatio rationis rectè ad aliquid factibile, pertinent ad artem. Ideo est aliqua ars spe culatiua. Non autem prudentia: quia est tantū de consiliabilibus. in quib. non sunt uię determinatę ad finem. 12ª q.47.2 3^m

10 Comparatio & ars magis conuenit cum prudentia q̄ habitus speculatiui rōne obiecti, & subiecti. Sed conuenit ratione uirtutis, 12ª q 57.4.

11 Ars differt realiter à prudentia, 12ª q.57.4 0.5. 1^m & 22ª q.47.4 2^m

12 Ars non requirit aliquos habitus morales in appetitu, sicut requirit prudentia, 12ª quęst. 57. 4.c & q 58.5.2^m

13 Ars habet determinata media ad finem. Sed in quibusdam non habet, in quibus per similitudinem dr aliquos prudenter agere, ut in medicina & nauali, in quibus est necessarium consiliū 22ª q.47.4.1^m & q.49.5.2^m

14 Bonum artis est extra hominem, scilicet in artificialibus: sed bonum prudentię est intra hominem, 12ª q 57.4 c & 5.1^m

15 Operatio artis fundatur super operationem nāę & hæc super creationem, 1ª q.45.8.0 4^m

16 Initium artis secundum eius essentiam sunt principia ex quibus procedit ars. Sed secūdum eius effectum est vnde incipit ars operari, sicut principium artis ędificatiuę est fundamentum, 22ª quęst 19.7.c

17 Quicquid est contra naturam artificiati, est contra naturam artis, 22ª q.71.2.4^m

18 Ars non potest inducere formam substantialem, nisi uirtute naturę, 22ª q.77.2.1^m & 3. quęst. 66 4.c & q.75.6.1^m

19 In aliqua materia est uirtus agens ad productionem formę artis, in aliqua uerò non 1ª q. 77. 1.c

20 Vendere artes liberales quò ad ueritatem carū, peccatum est simonię: non autem locare operas suas, scilicet docendo eas, qui hoc licitum est, 22ª q.100 3.c.,^m

21 Id quod de se ordinatur ad malum, non est ars, 1.2ª q.57.3.1^m & 5.1^m q.95. 1.2^m & q.169.2.4^m

22 In actu artis dupliciter contingit esse peccatum, scilicet deuiando à fine particulari artis & fine communi. Primum est proprium, secundum uerò est artifici, inquantum est homo, 12ª q. 21. 2.1^m & q.57.3.1^m

23 In arte peccans uolens, est eligibilior q̄ peccans nolens sed in uirtutibus moralib' est econuerso. 12ª q. 21.2.2^m & q 57 4.c & 22ª q.47.1.3^m & 8.c

24 Artes quibus ut plurius aliqui male utuntur, licèt de se sint licitæ: debent tñ extirpari de ciuitate per principes, sm Platonem, 22ª q.169.2.4^m

1 Articulus fidei est in indiuisibilis ueritas de Deo, arctans nos ad credendum, secūdum Ricardum de sancto Victore, 22ª q.1.6.0

2 Articulus dr quadrupliciter, s. membrū conclusio, particula in iudicio, & spālis difficultas supposita in fide, non dependens ex alia, 22ª q.1.6.c

3 Artifex ex suo opere est laudabilis uel culpabilis, per bonitatem uel malitiam sui actus, 12ª qō. 21.2.c

1 ¶ Formę artificialium, sunt accidentia, 3ª q.66 4.c

2 Formę artificialium nihil aliud sunt, quam compositio, ordo, & figura, 12ª q.96. 1.2^m

3 In artificialibus ratio ordinatur ad finem particularem, in moralib. autem ad finem communē totius humanę uitę. 12ª q.21.2.2^m & qō.57 4. 3^m & 22ª q.47.4 3^m

4 Nullum artificiale, ut imagines, & uerba, habet aliquam uim à constellationibus, sed à Dæmonibus, 22ª q.96 2.2^m

1 Ascendere in cœlum fuit conueniens Christo 3ª q. 57.1.&.0

2 Christus ascendit secundum utramque naturam, 3ª q.57 2.c

3 Christus ascendit propria uirtute utriusque naturæ, 3ª q.57.3.0

4 Christus

Non

10 Aua-

24 In superbia prius est auersio, quàm conuersio, in alijs autem econuerso. 22æ q.162.6.c. 2m & 7.c

AVgmentum est motus non continuus. 12æ q. 52.3.c.& 12æ q.24.6.c

2 Augmentum formarum tripliciter terminatur, scilicet ratione formæ, agentis, & subiecti. 12æ q.24.7.c & 3ª q.7.12.c

3 Formæ specificę respectu alterius quædam augētur ratione sui & subiecti, ut motus, sanitas, & quilibet habitus, sed absoluté ratione subiecti tantum, ut qualitates sensibiles. Primarum aliquæ, non omnes, augentur per additionem, non autem secundę, sed per hoc quòd subiectum magis participat eandē formam, 12æ q.52.1.2.0 & q.53.2.3m & q.66 1.2.0 & 22æ q.24 5.1m

4 Scientia augetur, secundum intensionē actus dupliciter, s. ex parte subiecti & secundum numerum obiectorum, sed uirtus tantum primo modo. 12æ q.52.2.c & q.66.1.0 & 22æ qō.24 4. 1m & 5.c.1m

5 Opinio quadruplex de augmento formarum. 12æ quæst.52.1.c

6 In magnitudine corporali augmentum est duplex scilicet per additionem, ut in uiuentibus, uel per intensionem, sicut in rarefactione, 12æ q. 52.2.1m & 22æ q.24 5.1m

7 Motus manente eadem specie, augetur tripliciter scilicet per additionem tēporis, uel uiæ, uel participatione subiecti. 12æ q.52.2.c

8 Augens habitum semper facit aliquid in subiecto non quidem formam nouam, sed quòd subiectū perfectiùs participet formam præexistentem, uel quòd amplius se extendat. 12æ q.52.2.2m & 3m & 22æ q.24.5.3m

9 Habitus corporales non multum uidentur augeri per additionem, sed per transmutationem primarum qualitatum, quæ non augentur, nisi per intensionem ex parte subiecti participantis, 12æ q.52.e.6

10 Omnis forma augetur. i. suscipit magis & minus, nisi consistat in indiuisibili, ut species numeri, uel secundum numeros, ut quantitates continuæ, figuræ & relationes, uel det esse substantiale. 12æ.q.52.1.2.0 & 3ª q.7.1.2

11 Augmentum formarum, nominatur ad similitudinem augmenti corporum. 12æ q.52. 1.c

12 Corpus hominis augetur per additionem materiæ. 1ª q.119.1.c

1 ¶ Augurium est diuinatio, à garritu auium sumpta, sed auspicium, à motu auium, 22æ q.95.3.c

2 Augurium est illicitum, in ijs quæ nō causantur à cęlis, uel quę nō pertinent ad aues. 22æ q.95 7.0

1 ¶ Augustinus sequitur Platonem, quantū potest salua fide. 1ª q.66.2.1m & q.77 5.3m & q 84 5. c & 22æ q.23 2.1m

1 ¶ Per auium garritus, & motus, & alias dispositiones possunt futura præcognosci, non sicut per causas futurorum euentuum, sed sicut per signa 22æ q.95.7.c

2 Martyrum. Aureola martyrum, est simpliciter potior cæteris, uirginum diuturnior, confessorum uerò periculosior 22æ q.152.5.b.1 & c

3 Ex ratione operis meritorij, quoddam accidentale per præmium debetur essentiali præmio, qđ aureola appellatur, s.q 96.1.0

4 Cum fructus hoc loco consistat in gaudio dispositionis operum, & aureola in gaudio perfectionis operum, non est idem fructus quod aureola. s.q.96.2.0

5 Continentiæ magis debetur fructus, quàm alij uirtuti, cum ea uirtus præcipuè hominem liberet à subiectione carnis, ratione cuius fructus ei respondet. s.q.96 3.c

6 Conuenienter assignantur tres fructus tribus conuenientiæ partibus, coniugali enim continentiæ trigesimus, uiduali sexagesimus, uirginali, centesimus fructus debetur, 3ª q.9 4.c

7 Cum per uirginitatem singularis quędam uictoria contra carnem obtineatur, uirginibus quibus propositum fuit uirginitatis perpetuò seruandæ, aureola ex merito debetur. s.q.96 5.0

8 Quemadmodum uirginibus, sic & martyribus aureola debetur, tum propter uictoriam passionum martyrij, tum propter causam pugnæ. s. quęst.96.6.c

9 Sicut uirgines & martyres, ita doctores aureolā consequuntur, propter uictoriam quam obtinent aduersus diabolum, per prædicationem & doctrinam, s.q.96.7.0

10 Quanquam competat Christo aurea, cum strenuè pugnauerit & uicerit: non tamen aureola ei debetur. s.q.96.8.c

11 Angelis nō competit habere aureolam. s.q.96.9.0

12 Cum aureola sit gaudium de his operibus, quorū gratia ea debetur, propriè in mente esse dicitur quamuis etiā aliquis decor ex gaudio aureolæ in corpore resultet, s.q.96 10.c

13 Cum uirgines, martyres, & doctores in perpetua pugna sint, & uictoriā ex ea consequantur, merito eis assignatæ sint tres aureolę. s q.96 11 c

14 Simpliciter loquendo aureola martyrum est omnium potissima. s.q.96.12.c

15 Cum meritum sit causa præmij consequens est ut sicut pręmio pręmiū est maius, sic aureola una maior altera esse dicatur. s.q.96.13.0

1 ¶ Aurum habet uim lætificandi, 22æ q.37.2.1m

1 ¶ Austeritas est pars potentialis temperantiæ, & uirtus refręnans loquacitatem, 22æ q 14.3,c

2 Austeritas ut uirtus, non excludit omnes delectationes, sed tantum superfluas, & inordinatas. Ideo uidetur pertinere ad amicitiam, idest ad affabilitatem, uel ad eutrapeliam, idest ad iocūditatem, 22æ q.168.4 3m

3 Austera seueritate peccata proximi diiudicans ac si ipse esset iustus, est superbus inquantum, s. aliquis propria peccata paruipendens, seipsum proximo prefert in corde suo. 22æ q.33.5.c

4 Authoritas Dei præualet rationi humanæ, multò magis, quàm authoritas philosophi, rationi debili alicuius pueri, 1ª q.1.8.2m

1 ¶ Auxilium maximum ad omnia, calor & spiritus sunt animali, 12æ q.44.1.2m

2 Homo non potest habere auxilia & instrumenta determinata à natura, sicut alia animalia, quia esset contra complexionem eius, & etiam infinitis indiget, 1ª qō.76.5.4m & q.91. 3.2m & 12æ quæst. 5.5.1m

3 Naturale est cuilibet dolenti, uel quocunque auxilio, ad repellendum nocumentum præsens, quod infert dolorem, 12æ q.41.1.2m

4 ¶ Dei. Quilibet homo indiget auxilio diuino, & humano. 22æ q.129 6.1m

BAlaam uerè prophetauit, ex inspiratione Dei, licèt esset propheta dęmonis, 22æ quæst. 172. 6.b.1m

¶ Baliuus operatur per regem, & econuerso, quia est dominus sui actus. Non autem martellus operatur per fabrum, 1ª quæst.36.3.4m & 22æ quæst.90.1.c

¶ Balneum intrare non licebat antiquitus filio cum patre, ne se inuicem uiderent nudos, 22æ q.154 9.c

¶ Banausia est uitium contrarium paruificentiæ. Et dicitur à furno, quia quasi ignis consumit omnia. 22æ q.135.2.0

1 Baptismus Ioannis fuit conuenienter institutus, quadruplici ratione, scilicet primò, quia oportebat Christum à Ioanne baptizari, ut consecraret baptismum. Secundò, ut Christus per baptismum Ioānis manifestaretur. Tertiò, ut suo baptismo assuefaceret homines ad baptismum Christi. Quartò, ut ad pœnitentiam homines inducens, præpararet ad dignè suscipiendum baptismum Christi, 3ª q.38 1.0

aquis sulfureis. 3ª q.66. 4. 2^{m} & 4^{m}

48 Baptismus potest fieri in qualibet aqua maris, fluminis, vel paludis. 3ª q.66.3.4^{m} & 4.1^{m}

49 Baptismo facto in mari, illa tantum aqua consecratur, quæ venit ibi in vsum. 3ª q.74.2 2^{m}

50 Baptismus potest fieri ex aqua luti, nō autem ex luto. 3ª q.66. 4. 3^{m}

51 Baptismus non potest fieri in aquis artificialibus, vt alchimiæ vel rosarum. 3ª q.66.4.5^{m}

52 Chrisma non est de necessitate baptismi, sed quodam modo perficit baptismum. 3ª q.63.4 c

53 In baptismo non aqua, sed lotio, est sacramentū tantum, iustificatio est res tantum, sed character vtrunque. 3ª q.66. 1. o.

54 Si sacerdos sit in tali loco, q̃ non possit habere aquam de fonte, vel riuo, vel aliunde, fodiat terram, si possit inuenire. Et si non poterit habere impio anda est bonitatum omnium largitoris gratia. Si.n. sacerdos facit quod potest, & quod non potest committit Deo, tunc ipse Deus inuisibiliter supplet defectum. Et sic potest sacramentum baptismi alicui deesse re, sed nō voto, sicut cum aliquis baptizari desiderat, & aliquo casu præuenitur morte antequam baptismum suscipiat. Et talis sine baptismo actuali potest salutē consequi, ꝑ desiderium baptismi, quod procedit ex fide ꝑ dilectionem operante, ꝑ quam Deus hominem interius sanctificat cuius potētia, sacramentis visibilibus non alligatur. 3ª q.66.1.7.9.o. & q.82. 4. 2^{m}

55 Modus. Baptismus pōt fieri per aspersionem, effusionem, & immersionem in aqua. 3ª q.66.7.o

56 Sufficit quòd caput immergatur in baptismo. 3ª q.66.7. 3^{m}

57 Trina immersio, non est de necessitate, tamen debet fieri. 3ª q.66.8. o

58 Si trina immersio sit intenta, non perficitur baptismus, nisi in tertia. Si autem vna intendatur, perficitur in ea. 3ª q 66.8.3^{m} & q.78 6.2^{m}

59 Sermo dirigitur ad non intelligentem, quia in baptismo & in aliis, sermo efficit quod significat 3ª q.66.5. 3^{m}

60 Quæ pertinent ad ritum, & solemnitatem baptismi, sunt ad deuotionem, & instructionem, & contra dæmones. 3ª q.66.10.c

61 Solemnitas, ceremoniæ, & ritus, non sunt de necessitate baptismi, sed sunt ad deuotionem, instructionem, & contra dæmones. 3ª q.66.10.o

62 Baptismus, quò ad solemnitatē, habet tempus determinatum. s. Sabbatum ante Pascha, & ante Pentecostem, non autem quoad substantiam eius. & necessitatem. 3ª q.66 10.1^{m}

63 Baptismus non debet iterari. 3ª q. 49. 3. 2^{m} & s. q.66.9.o. & q.67.3.1^{m} & 4.3^{m} & 5.6.c. & q 71. 2.3^{m} & q. 80 10.1^{m} & q.82. 8.c. & q. 83. 3. 3^{m} & q. 84. 10.1^{m} & 5^{m}

64 Baptismus est sacramentum maxime necessitatis. 3ª q. 65.4. 4^{m} & q.67.1.3^{m} & 2 3^{m} & 3.c.3^{m} & q.65. 1.2.o.& q.71.2.4^{m} & q.78 1.4^{m} & q.8.2.3^{m}

65 Necessaria fuit institutio baptismi, quia circuncisio sanctificabat remouendo tantum, nec ita efficaciter sicut baptismus. 3ª q.70 4.c. 5^{m}

66 Singulari personæ baptismus quidem, simpliciter & absolute est necessarius ad salutem, pœnitentia autem supposito peccato mortali post baptismum. Sacramentum autem ordinis, est necessarium ecclesię ad gubernandum. Sed necessitate congruentiæ, confirmatio quodammodo perficit baptismum, extrema vnctio pęnitentiā matrimonium vero ecclesiæ, multitudinem per propagationem conseruat. 3ª q.65.4.o.

67 Forma baptismi, & vsus debitæ materiæ, sunt de necessitate huius sacramenti, non autem benedictio aquæ, & alia huiusmodi, sed pertinent tantum ad solemnitatem eius. 3ª q.66. 3. 5^{m} & 11 c. & q.67. 3. 2^{m}

68 Baptismus fuit institutus quò ad materiam, in baptismo Christi. Sed necessitas eius declarata est Ioannis tertio, vsus autem incepit, quando misit Apostolos. 3ª q.66.2.o.& q.73.5.4^{m}

69 Baptismus fuit in præcepto omnibus statim post passionem Christi, non autem ante 3ª q 66.2.o

70 Omnes tenentur baptizari. 3ª q 68.1.o. & q.70. 2. 3^{m} & 4^{m} & q. 84. 5. c

71 Nullus potest saluari sine baptismo in actu, vel in proposito. 12æ q. 113. 3. 1^{m} & 3ª q. 68.2.o. & q.72.6. 1^{m}

72 Intentio propria est necessaria in baptizando habente vsum rationis, in non habente autem, sufficit intentio ecclesiæ. 3ª q 68. 7. o. & 8.3^{m} & 9 1^{m} & 12.c.1^{m} & q.69.1.2^{m} & 9.o.& q.71.3.3^{m}

73 Intentio est necessaria in baptizante. 3ª q.64. 8.3^{m}

74 Baptismus est protestatio fidei. 3ª q 61.1.1^{m} & q. 78.3 o^{m}

75 Baptismus dicitur sacramentum fidei, quia fides ecclesiæ, & eius qui baptizatur, operatur ad efficaciam baptismi, & etiam baptizati profitentur fidem. 12æ q. 102.5. 3^{m} & 3ª q. 39.5. c. & q. 66.1.1^{m} & 2.c & q 68. 1 . 1^{m} 4.3^{m} & q 70.1.c.3^{m} & 2.c.& quæst.71.1.c. 3^{m} quæst.73.3 3^{m} & q.78. 3. 4^{m}

76 Fides est necessaria in baptizandis adultis, quò ad gratiam, non autem quò ad caracterem. 3ª q. 68. 8. o & q. 71.3. 3^{m}

67 Nuiter baptizatis non inducitur ieiunium vsq; ad Pentecostem. Et hoc ostendit, q̃ non sunt de necessitate ad difficilia cogēdi, antequā ꝑ spiritū sanctū in eius ad hoc instigent, et difficilia ꝓpria voluntate assumant. 22æ q 147. 1.4^{m}

78 Fides non est necessaria in baptizantibus. 3ª q. 64.9 o.& q 68.8.c.

79 In habentibus vsum rationis baptizandis, requiritur contritio, siue deuotio, quò ad rem sacramenti, sed intentio siue voluntas quò ad sacramentum. 3ª q.68.7.2^{m} & q. 86 2. 1^{m}

80 Cōfessio nō ē de necessitate baptismi. 3ª q 68.6.o

81 Ad baptismum non requiritur manus impositio. 3ª q.84. 4. c. 2^{m}

82 Baptizati tenentur ad restitutionem male ablatorum. 3ª q.68 5. 3^{m}

83 Prima causa, & auctoritas efficaciæ baptismi, est trinitas, sed secundaria, & meritoria, est passio Christi 3ª q.66.5.c.5^{m}

84 Causa baptismi duplex. s. principalis, dans virtutem ei s. trinitas & instrumentalis. i. minister. 3ª q 66.5. c.& 8. 1^{m} & q. 67.4 3^{m}

85 Sacerdos est proprius minister huius sacramenti, non autem diaconus, nisi in necessitate. 3ª q.67.1.2.o. & 3.1^{m} & 2^{m}

86 Baptismus solenniter celebratus, debet sumi à presbytero curato, vel eius vice. 3ª q.67.4. 2^{m}

87 Sacerdos malus baptizans, peccat mortaliter, nisi in necessitate, & sine solemnitate. 3ª q.64.6 3^{m}

88 Recipiens baptismum, vel alia sacramenta à ministro malo non præciso non peccat, nisi communicet ei in peccato i. inducendo eum ad ministrandum 22æ q.39.4.1^{m} & 3ª q.64. 6.2^{m}

89 Omnis homo cuiuscunque sexus, vel cultus, etiā si sit Iudæus, vel Paganus, pōt baptizare in necessitate si desit minister aptior. 22æ q.19.1.1^{m} & q. 100.2.1^{m} & 3ª q.67.3.4.5.o & 8.1^{m} & q.82. 1 3^{m} & 7 2^{m}

90 Si Laicus, vel mulier, sine necessitate baptizet, peccat, & conferat ens ei, sed non reiteratur. 3ª q. 57.3.1^{m} & 4. 3^{m}

91 Si laicus præsente clerico, vel non sacerdos, præsente sacerdote, vel mulier præsente viro baptizent, peccant. 3ª q. 67. 4 o

92 Vnus pōt simul plures baptizare, si sit necessitas. 3ª q 66. 5 4^{m} & q.67 6.2^{m}

93 Plures non possunt eundem baptizare. 3ª q.66. 5.4^{m} et q 67.6. o

94 Si vnus est mancus, et alter mutus, non possunt baptizare. 3ª q.66.5. 4^{m} et q 67 6 3^{m}

situ

Beati-

70 Beatitudo est primum obiectum voluntatis, 12æ q 3.4 2^{m} & q. 11.1.1^{m}
71 Beatitudo amatur amore concupiscentiæ, nō autem amore amicitiæ 12æ q 1 7.2^{m}
72 Deus. Deus est perfectè beatus 1ª q.26.1 o, & q. 62.4.c
73 Deus est sua beatitudo, 1ª q 26 2.o, & q.62 4.c, & q.94.1.c, & 12æ q 3.1.1^{m} & 2 1^{m} & 4^{m}
74 Deus est beatus, sm intellectum 1ª quæst.26.2.o
75 Beatitudo Dei excedit quamlibet aliam beatitudinem 1ª q 26.4 o
76 Beatitudo cōplectitur oēm aliā beatitudinē ibid.
77 Beatitudo est naturalis soli Deo, 1ª qō.62.4.c, & q 63.3 c fi. & 12æ q 3 1.1^{m} & q 5 7.c
78 In communi. Beatitudo simplex secūdum Philos. scilicet uoluptuosa, actiua, & contemplatiua, 12æ q.3 2.2^{m} & q 69.3 4.c
79 Beatitudo duplex, s. perfecta & imperfecta, i. in patria, & in uia, 1ª q.62 1.c, & 12æ q.3 2.4^{m} & 3.5.6 c, & q.4.5 6 7 8.c, & q.5 3.o, & 4.5 c. & q. 62.1.c. & q.69 1 3 c, & 22æ q.186 1 4^{m}
80 Beatitudo patriæ est continua, non autem beatitudo viæ 12æ q 3.2 4^{m}
81 Duplex perfectio beatitudinis, s. ex parte obiecti & ex parte subiecti, prima tollit rationem vere beatitudinis, non autem secunda, 12æ qō. 5.3.2^{m} & q 4.5.5^{m} & q.11.4 2^{m}
82 Nullus ante passioné Christi potuit habere beatitudinem, licèt Sancti Patres meruerint eam per fidem passionis Christi, quò ad propriam personam, non autem quò ad naturam communem 3ª q.49.5 1^{m}
83 ¶ Beatitudines in cōi. Beatitudines sūt opationes uirtutum perfectarum per dona, & etiam donorū, 12æ q.69.1.o, & q.70.2.c, & 22æ q.157.2. 3^{m}
84 Actus virtutum ut perficiunt, dicuntur beatitudines, sed ut delectant, dicuntur fructus 22æ q. 157 2.3^{m}
85 Actus donorum pertinētium ad vitam actiuam, exprimuntur in meritis beatitudinum, sed actus uitę cōtēplatiuæ in pręmijs 12æ q 69.3.c fi.1^{m}
86 In singulis beatitudinibus ponitur aliquid ptinens ad statum viæ, & aliquid ad statum patriæ 12æ q.69.2.o, & 22æ q.8.7.c
87 Quælibet beatitudo est fructus addens excellentiam & principalitatem præmii, & non ecōuerso 12æ q.70.2.o
88 Omnia præmia septem beatitudinum sunt idem realiter, & differunt ratione 12æ q.69.4.1^{m}
89 Præmia beatitudinum inchoatiuè habentur hic, sed completè in patria tantum, 12æ q.69.2 o, & 22æ q.8.7.c
90 Beatitudines & pręmia earum sufficienter enumeratur septem, & quatuor, & octo, diuersimodè, & declarantur 12æ q.69.3.4.o
91 Primę tres beatitudines sunt contra beatitudinem voluptuosam, sed quarta, & quinta pertinent ad vitam actiuam, aliç autem duæ ad contemplatiuam 12æ q 69.3 4.o
92 Oēs beatitudines positæ in Sacra Scriptura, oportet ad has reduci; quia oēs pertinent ad vitam actiuam, uel contemplatiuam 12æ q.69.3.4^{m}
93 Beatitudines correspondent septem donis: non quidem singula singulis, sed plures vni, & una pluribus 12æ q.69.3.o
94 Beatitudines dupliciter adaptantur donis, s. secundū cōuenientiam ordinis, ut prima infimo, secunda sexto, & sic de alijs, secundum August. uel secundum conuenientiam propriæ rationis ad inuicem secundum actus, & obiecta 22æ q 121.2.c, 2^{m} & q.139.2 c
95 In speciali. Beatitudo, prima, s. paupertas, correspondet dono timoris 22æ q.19.12.o, & q.83 9. 3^{m} & q.121.2.c, & q 161.2.3^{m}
96 Fructus decimus, scilicet modestia, & vndecimus, scilicet continentia, & duodecimus, scilicet castitas correspondent eis, 22æ q.19.12.4^{m}
97 Petitio septima correspondet eis 22æ qō.19. 12. 4^{m} & q 83 9 3^{m}
98 ¶ Secunda beatitudo, scilicet pietas, correspondet dono pietatis 12æ q.69. 3. 3^{m} & 22æ q.83. 9 3^{m} & q.121.2.o
99 Fructus octauus, scilicet mansuetudo correspondet eis in indirectè, sed sextus, i. bonitas, et septimus, i. benignitas directè, 22æ q 121 2.3^{m}
100 Petitio sexta, correspondet eis, 22æ q.83.9.3^{m}
101 Tertia beatitudo, scilicet luctus, correspondet dono scientiæ 12æ q 69.3.2^{m} & 3^{m} et 22æ q.9. 4 o, et q 83.9.3^{m}
102 Petitio quinta correspondet eis 22æ q.83.9.3^{m}
103 Quarta beatitudo scilicet iustitiæ correspondet dono fortitudinis 12æ q.69.3.3^{m} et 22æ qō.83. 9 3^{m} et q 139.2 o
104 Fructus quartus scilicet patientia, & octauus scilicet longanimitas, correspondent eis, 22æ qō. 139.2.3^{m}
105 Petitio quarta correspondet eis. 22æ q 83.9.2^{m}
106 Quinta. Beatitudo scilicet misericordiæ correspondet dono consilij, 12æ q.69.3.3^{m} & 22æ q. 52.4.o & q 83 9 3^{m}
107 Eandem beatitudinem oportet respondere sm conuenientiam propriæ rationis ad inuicem donis scientiæ & pietatis, non autem secundū conuenientiam ordinis, sed diuersæ correspondent, 22æ q 121 2.2^{m}
108 Fructus sextus scilicet bonitas idest dulcedo animi, & quintus scilicet benignitas, correspondent quintæ beatitudini, & dono pietatis, 22æ q.52 4.3^{m} & q.121.2.3^{m}
109 Petitio tertia correspondet eis. 22æ q.83.9.3^{m}
110 ¶ Sexta Beatitudo scilicet munditia, correspondet dono intellectus, 12æ q.69 3.c.fi. 1^{m} & 22æ q.8.7.o & q 83.9 3^{m}
111 Fructus secundus, scilicet gaudium, & nonus. s. fides, correspondent eis 22æ q.5.8.o
112 Petitio secunda correspōdet eis. 22æ q.83.9.3^{m}
113 ¶ Septima Beatitudo. s. pacis, correspondet dono sapientię, 22æ q.69.3.c.fi. 1^{m} & 4.c.fi. & 22æ q 45 6.o & q.83.9.3^{m}
114 Petitio prima correspondet eis 22æ q.83.9.3^{m}
115 ¶ Octaua beatitudo scilicet persecutionis, est manifestatiua omnium beatitudinum præcedentium, nec correspondit alicui dono in speciali. 12æ q.69.3.5^{m} & 4.2^{m}
116 ¶ Virtutibus Et donis. Prima beatitudo, secundum Ambrosium, attribuitur temperantię, tertia prudentiæ, quarta iustitiæ, & octaua fortitudini, 12æ q 69.3.6^{m}
117 Primæ quinque beatitudines secundum conuenientiam materiæ, correspondent donis scientiæ & consilij ut dirigētibus, ed alijs donis correspondentur exequentibus, secundum motiua uero correspondent ut supra. 12æ q 69 3.3^{m} & 22æ q 121 1 c
118 Beatitudo quarta & quinta secundum materiam correspondent pietati, secunda fortitudini, sed prima & tertia timori 12æ q 69.3 3^{m}
119 Beatitudo quarta & quinta secundum conuenientiam proprię rationi ad inuicem adaptantur dono pietatis, sed secundum conuenientiā ordinis, adaptatur ei secunda beatitudo: quæ tamen conuenit ei tollendo impedimenta actuū eius. 22æ q.121.2.c. 3^{m}

1 Beatus in communi. Aliquis dicitur beatus in spe 12æ q 69.1.c
2 Quidam dicuntur beati in hac uita propter spem, uel participatiuè. 22æ q.5.3.1^{m}
3 Beati in patria oēs nō cognoscunt omnia quę in Christo sūt, non cognoscunt & ipsum comprehendant. 1ª q.12 8.c & 21æ q 173.1 c
4 Beati per simplicem conuersionem ad Deum illuminantur de agendis quæ nesciunt sine inquisitione & anxietate dubitationis, ut in uiatoribus 12æ q.52.2.c.1^{m}

idoneis ad regimen Ecclesiæ, quàm magis consanguineis; sed de patrimonio & licitis lucris, est econuerso 22æ q.63.1.c

15 Dans beneficium spirituale consanguineo minus digno peccat per acceptationem personarum, non autem si sit æquè dignus 22æ q 63.2. 1m & q.185.3.c

16 Dans beneficium ratione consanguinitatis grauiter peccat, & est simonia si per hoc intendit aliquod bonum proprium 22æ q.63.1.c,& 2.2m & q.100.5.2m. & q.185.7.2m

¶ Benignitas est idem cum effectu, s. habitus benefactiuus, & ad loquendum dulciter 12æ q.70.3 c,& 22æ q.80.4m

1 Beneuolentia propriè est actus voluntatis, quo alteri volumus bonum 22æ q.27.1.c

2 Beneuolentia est tantum ad rationalia, 1ª quæst. 20. 2. 1m

3 Bestia dicitur, quasi vastia, propter crudelitatem, vt Leo, Vrsus, & huiusmodi 1ª q.72.2m

5 ¶ Bestialitas, sicut secundum Philosophum ponit extra numerum aliarum malitiarum humanarum, quia humanum modum transcendit. ita à Sanctis ponitur extra numerum peccatorum, quę in ipsis fidelibus inueniuntur. quasi grauius est; tamen si ad aliquod de septē capitalibus reduci debeat, poterit ad superbiam reduci, secūdum diffinitionem Aug 22æ q.154.11.2m

¶ Bibere pluries i die licet ieiunātibus, nisi fiat in fraudem. 22æ q 14.6.1m & 3m,& 3ª q.80.8.4m

1 ¶ Bigamia inducēs irregularitatē, incurritur quadrupliciter & impedit omnem ordinem s. cum quis habet plures uxores de iure successiuè; cū simul habet plures vxores, vnam de iure, & aliā de facto; cū plures hēt successiuè, vnā de iure, & alia de facto & quando viduam ducit in uxorē 22æ q.105.4 2m

2 Cum bigamia tollat significationem sacramenti integram, & per consequens significationē coniunctionis Christi cū Ecclesia, quæ est vnius ad vnam, meritò irregularitatē inducit. s.q.66.3.c.

3 Siue uxorem unam quis habuerit de facto, siue alteram de iure (ubi est quædam sacramenti similitudo) irregularis efficitur, sicq; bigamiæ utroque, irregularitas annexa est. s.q.66.2.o

4 Ex hoc quòd vir uxorem non virginem ducit, irregularis efficitur, non autem ex hoc, quod corruptus corruptam ducit. s.q.66.3.c

5 Sicut baptismus non tollit coniugium, sic nec bigamiæ irregularitatem tollere pōt. s.q.66.4 c

6 Cū irregularitas bigamiæ, nō sit de iure naturali, sed positiuo potest Papa cum Bigamo dispensare, in omnib⁹ ordinibus; Episcopus verò solū in minoribus, nisi in quibusda casibus. s.q.66.5.c

1 Bilinguis ide est quod susurro 22æ q 74.1.3m

1 ¶ Blasphemia in communi est attribuere Deo, qđ ei non cōuenit, vel detrahere ab eo quod ei cōuenit. 22æ q.13.1.o

2 Blasphemia pertinet ad genus infidelitatis, aggrauans eam 22æ q.13.3.c

3 Blasphemia quælibet semper est peccatum mortale, quando est cum deliberato consensu. 22æ. quæst. 13.2 o

4 Blasphemia ex lapsu linguæ est peccatum veniale, si hoc non intendebat 22æ q.13.2. 3m

5 Blasphemia est grauissimum peccatorum omniū. 22æ q.13.3.o.& 3ª q 80.3 c

6 Blasphemia simpliciter est grauior homicidio & periurio, sed secundum quid est econuerso. s. ratione nocumenti. 22æ q 13 3. 1m & 2m

7 Blasphemia est contra primum, vel secundū pceptū decalogi. 12æ qū. 100.11.c.& 22æ q.13.2.2m

8 Blasphemia ex deliberatione orit ex superbia, sed ex turbatione, orit ex ira 22æ q.158.7.2m

9 Blasphemia in Spiritum sanctum dicitur tripliciter. s. dicere contra deitatem, finalis impœnitētia, & peccatum ex malicia. 22æ q.14.1.o

10 Hæc blasphemia dicitur dupliciter. s. contra personam Spiritus sancti, & contra attributo eius 22æ q.14. 1.3.c.

11 Blasphemia in Spiritum sanctum potest fieri tripliciter, scilicet corde, ore, & opere. 22æ q.13.1.c & q.14.1.c.2m

12 Ex deliberatione peccare, est peccare in spiritū sanctum 22æ q.34 2.1m

13 Peccatum ex malitia, i. ex electione mali dicitur peccatum in Spiritum sanctum, sed ex ignorantia in filium, & ex infirmitate, i. ex passione in patrem 22æ q.14 1 3.c

14 Non omne peccatum ex malitia, est peccatum in Spiritum sanctum, sed tantum ex malitia, q̄ est cum contemptu impedientium peccatum 22æ q 14 1.o.& 4.c.& q.100.1.2m

15 Non omnis contemptus boni impedientis peccatum est blasphemia in spūm sctm̄, sed tm̄ contēptus illorum, quæ ducunt ad pœnitentiam, & remissionem peccatorum 22æ q.105.2.2m

16 Hoc pctm̄ est generale rōne habitus, sed est speciale ratione contemptus. 22æ q.14.1.3m

17 Blasphemia in Spiritum sanctum, vt speciale peccatum, est contemptus doni, quo homo retrahitur à peccato, nō autem est peccatum sequēs ex eo 22æ q 118.5.3m

18 Species eius, secundum tertium modum, id est ut peccatum ex malitia, sunt sex, s. desperatio, prę sumptio, impœnitentia, obstinatio, impugnatio ueritatis agnitæ, & inuidentia fraternæ gratię 22æ q 14.2.o,& q.36.4.2m

19 Hoc peccatum esse irremissibile, exponitur tripliciter à doctoribus. s. uel quia est finalis impœnitentia, & sic nullo modo remittitur. Vel quia quantum est de se, habet meritum, ut non remittatur quantum ad pœnam. Vel quantum ad culpam inquantum excludit ea, per quæ fit remissio peccatorum 1ª q 64 2.c, & 22æ q.14.3.o. & q.118.5.3m & 3ª.q 80.1. 2m & 3m

20 Hoc peccatum est desperatū ex parte peccantis, non autem ex parte Dei 22æ q 14 3.c.1m

21 Homo pōt primò ante alia peccata habere hoc peccatum, licēt rarò contingat 22æ q.14.4.o

1 ¶ Bonitas Dei. Bonitas Dei acquiritur à creatura rationali, tanquam perfectio eius obiectiua; ab aliis autem secundum similitudinem tantum. 1ª q.6.1 2m & q.65.c.fi.& 12æ q.1.8.c

2 Omne bonum est bonum sola similitudine diuinæ bonitatis 1ª q.105.5 c.

3 Nihil diuinæ bonitatis participatione omnino caret, 1ª q.19 4.1m & q.23.4.1m

4 Omnia opera Dei attribuuntur bonitati eius 1ª q.105 2 2m

5 Vniuersum perfectius participat & repræsentat bonitatem Dei, quàm quæcunque alia creatura 1ª q.15.2.c.& q.47.1.c fi.& 2.1m

6 Deum possumus aliqualiter intelligere, non intelligendo bonitatem eius, non autem intelligendo eum non esse bonum. 22æ q 2 8.3m

7 Omnia sunt bona bonitate Dei. 1ª.q.6.4.o, & 22æ q.23 2 1m & q 27.3.c.7

8 Omnia sunt bona bonitate Dei, ut principio effectiuo, exemplari, & finali 1ª q.6.4 o, & 22æ qū. 23.2 1m & q 27.3.c

9 Deus vult quòd sua bonitas multiplicetur ex sui similitudine propter se, sicut propter finē operantis, & propter utilitatem creaturæ, sicut ꝓp finem operis 1ª q.41.4.c.3m

10 Quodlibet bonum ex additione alterius, fit melius præter optimum simplex, ex cuius participatione, omnia sunt bona 1ª q.54 3 2m

11 Differētia triplex bonitatis Dei, & creaturarū. s. quia solius Dei essentia est suum esse, & ei non adueniunt aliqua accidentia, & ad nihil aliud ordinatur, sicut ad finem 1ª q 6. 3.c

12 Per hoc quòd Deus creauit omnia ut essent, non excluditur quin creauerit omnia, propter suam

bo-

73 Bonum & malum per accidens, idest in concreto contrariantur: sed per se, idest, in abstracto, opponuntur priuatiuè. 1ª q.48 1 3m & 2.1m & 2m
74 Bonum, & malum dicuntur contraria, & sunt genera, i. generales conditiones omnium contrariorum. 1ª q 48 1 1m
75 Summum malum, non contrariatur summo bono secundum rem, sed secundum uocem. 1ª quæst. 39 3 2m
76 Nullum malum opponitur summo bono contrariè, nec priuatiuè, nisi indirectè, idest sub rõnem communem boni. 1ª q.17.4.3m & q.49.3.1m
77 Mala esse & fieri, non est bonum simpliciter, sed tantum per accidens inquantum sunt occasio bonorum. 1ª q.19 9.0
78 Malum tollit totum bonum sibi oppositum, & minuit habilitatem: non autem tollit subiectum eius. 1. q 48.4.0 & 12æ q.85.1.2.4.0. & q.93.6.2m
79 Malum corrumpit bonum sibi oppositum formaliter & priuatiuè, non autem effectiuè. 1ª q.48. 1.4m & q 49.3 c & 12æ q.85 1 4m
80 Inter bonum & malum ciuile, uel ad alterum, est medium, non autem absolutè. 1ª qõ.48.1.3m & 12æ q.18 8.1m
81 Bonitas creaturę, nõ est eius essentia 1ª q 6.3 3m
82 Nulla creatura est bona per essentiam. 1ª q 6.3.0 & q.103.2 c & 12æ q 2.8.c & q 9 6.c
83 Maximum bonum in creaturis est bonũ ordinis uniuersi. 1ª q.22 4.c & q 25 6.3m & q.47.2 c & & q.49.2.c & q 50.3.c.6.& 22æ q 17.1.c
84 Cuiuslibet creaturæ secundum se consideratæ, duplex est bonitas, scilicet essentialis, & accidẽtalis. 1ª q 25 6.c
85 Creatura ex esse uel essentia, est bona secundum quid, sed ex accidentibus, est bona simpliciter. 1ª q.5.1 1m
86 Ipsum uniuersum, & quælibet creatura, potest esse melior quàm sit bonitate accidentali, non autem essentiali, 1ª q 25.6.0
87 Quælibet re creata, potest esse alia res creata melior, bonitate essentiali, & accidẽtali. 1ª q.25.6.0
88 Bonum cuiuslibet creaturæ, consistit in specie, modo, & ordine, 1ª q 5.5 0 & q.6.1.1m & 12æ q. 63 2.3m & q.85.4 0 & 22æ.q 19.11.c & q.27.6. 1m & q.109 2.c 3m & q.113 8 c
89 ¶ Hominis. Homo dicitur bonus simpliciter secũdum uoluntatem. quia ipsa imperat cuilibet potentiæ. Secundum quid autem, per intellectũ uel alias potẽtias, 1ª q.48.6 c et 12æ q.34 4.c et q 56 3.c et q 65.3.2m
90 Bonum hominis, ut est homo, est bonum secundũ rationem, non autem secundum sensum, 1ª qõ. 49 3.5m et 12æ q.71 2.c et 22æ qõ.123.1.2.c et q.129.1 c et q 141.1.6.c
91 Bonum hominis consistit principaliter in actibus interioribus, 22æ q.27 6 3m & q.32.4 0
92 Bonum hominis consistit in coniunctione eius ad Deum, 12æ q 98 5.2m & 22æ q.17.1m & q.30.4. 0 & q.186.1.0
93 Totum bonum hominis, consistit in subiectione eius ad Deum, 12æ q.19.11.c & quæst 81 7 c & q.104 4.2m
94 Omnes homines appetunt bonum bonum formaliter, non autem materialiter, 12æ q.1.7.0
95 Homo naturaliter in bonum tendit, 12æ q.34.5.0
96 Bonum cuiuslibet uirtutis, est conueniens homini secundum rationem: ideo conuenit ei naturaliter, 12æ q.54.3 c
97 Impossibile est, quòd aliquis homo sit bonus, nisi sit bene proportionatus bono communi, 12æ quæst.92.1.3m
98 Qui quærit bonum commune, quærit proprium, quia bonum proprium non potest esse sine communi, et bona dispositio partis, est in respectu ad totum, 22æ q.47.10.2m et q.63.1 3m
99 Omne bonum creatum est minus bono hominis, obiectiuo non autem intrinseco, et inhærenti. 12æ q.2.8.3m
100 Bonum animæ est melius bono corporis, et hoc, bonis exterioribus, et bonum uitæ contemplatiuæ, bono actiuæ, 12æ q.2.5.c et 22æ q 104 3.c et q.152.2.4 c
101 Bonum multitudinis, est maius quàm bonũ unius qui est de multitudine, non autem quàm bonũ unius extrinsecum, ad quod multitudo ordinatur, 22æ q 39.2 2m
102 In spiritualibus bonis debet homo semper sibi magis prouidere quàm aliis, sed in temporalibus, laudabiliter liberalis facit econuerso. 22æ quæst.117 1 1m
103 Bonum hominis triplex, scilicet animę, corporis et exteriora, 12æ q 84 4.c et 22æ q 73.3.c et q. 85 3 2m et q.104.3 c et q 118.5.c et q.152.2.4. c et q 186 7 c
104 Bonũ hominis duplex, scilicet simpliciter, idest ultimus finis eius, et omnia ducentia in eum, et bonum sñ quid, idest, ut nunc, uel sñ aliquid bonum. 12æ q.114.10.c & 22æ q.23.7.c
105 Bona hominis triplicia, scilicet minima, ut bona fortunæ, media, idest, naturalia, et magna, idest, habitus uirtuosi. Et eorum triplex est fructus, scilicet fructus honestæ conuersationis, sacræ deuotionis, et iocundæ pietatis. 12æ q.85 4.c et 22æ q 108.4.c et 1.1ª.5 c
106 In bonis corporis hominis tria sunt per ordinẽ, scilicet integritas corporis, quies, & delectatio sensus, & usus membrorum. Primum tollitur per occisionem uel mutilationem, secundũ per uerbera, tertium per carcerem, 22æ q 65. 3.c
107 Bonum unius hominis, continetur alteri dupliciter scilicet per charitatem, & per intentionẽ facientis, 2ª q 83.6 3m
108 Bonum naturæ hominis triplex scilicet principia naturæ cum proprietatibus eius, inclinatio ad uirtutes, originalis iustitia. Tertium totaliter tollitur per peccatum. Secundum minuitur, primum autem integrum manet, 12æ q.85.1.2. 4.0 & q.93 6.2m & 22æ q. 10 4 c & q.23 7. 1m & quæst.33.5.c
109 Bonum proportionatum communi statui naturæ est ut in pluribus, excedens uel deficiens ut in paucioribus, defectus aũt ecunntrũ. 1ª q 23.7 3m
110 Ecclesiæ. Bona ecclesiastica debent diuidi in quatuor partes, quarum una debetur episcopo, alia fabricę, tertia pauperibus, & quarta beneficiatio, 22æ q.185 7.c
111 In necessitate non debent emi possessiones de bonis ecclesiasticis, nec in thesauris reponi, 22æ q.185 7 4m
112 Episcopi & alij clerici habent uerum dominium bonorum propriorum, nõ autem ecclesiasticorum, sed tantum sunt dispensatores, 22æ qõ 63. 2.1m & q.119.3 1m & q 185 7.c
113 Episcopi & clerici possunt disponere de sua quarta, sicut de bonis proprijs, 22æ q 185 7 c
114 Episcopi & clerici possunt dare moderatè suis consanguineis de bonis ecclesiasticis in suum usum deputatis, 22æ q 185.7.2m
115 Episcopi & clerici peccant, nisi in articulo necessitatis possunt uiuere de patrimonio, & uiuãt de bonis ecclesiasticis. 22æ qũ.185.7.3m & quæst. 187.4.1m
116 Si episcopi uel clerici retinent sibi de bonis ecclesiasticis diuisis uel indiuisis, notabiliter ultra quartam, peccant mortaliter. 22æ q.185.7.c
117 Prælatus tripliciter surripit bona ecclesię, & tenetur restituere, scilicet si rem ecclesiæ non sibi deputatam, sed alteri, sibi usurparet; puta si episcopus usurparet sibi rem capituli, si rem ecclesiæ suæ custodiæ deputatam, in alterius dominium transferat, puta consanguinei uel amici, & si solo aio usurperet, dum, s. incepit habere aium possidendi eam ut suam, & non nomine ecclesiæ. 22æ. q.62.5 5m & q.185 7.c
118 Male dispẽsans bona hospitalis, tenetur restituere, nõ autem dispensans bona beneficij quod ad

suam

permutatione monetę, non accipitur ratione pecuniæ, quæ de se non parit pecuniam, seu de se est immundialis, sed ad vitandum damnum, siue ratium periculi vel interesse, ut subueniat salariis pensionum dominorum, ministrorumque, & laboribus & expensis, in arte necessaria & licita, ne frustra pnātope. am & sudorem suum ad vtilitatem aliorum, 22ᵉ q 78 2.4ᵐ

2 ¶ Canis in ueteri lege nō offerebatur, quia erat animal immundum. Nec redimebatur, quia eo vtebantur idolatræ in suis sacrificiis. Et significat rapacitatem, de qua non licet fieri oblatio. Sed alia animalia immunda redimebantur 12ᵉ qō. 102.3 7ᵐ & 22ᵉ q.86.3 2ᵐ

1 Canis videtur vti syllogismo diuisiuo 12ᵉ q 13.2. 3.3ᵐ

Canonicus regularis potest transire ad religionē monachorum, & non econuerso, nisi fint laici. 22ᵉ q.189.8 2ᵐ

1 Cantus, & laus vocalis erit in beatis post resurrectionem. 22ᵉ q.1 3 4 c

2 Cantus, & laus uocalis Dei, salubriter fit in Ecclesia, ad deuotionem excitandam 22ᵉ q 9.2 o

3 Cantus theatricus, uel aliquod aliud artificiale organum in Ecclesia ad delectationem, vel ostentationem, improbatur, 22ᵉ q.91.2.2ᵐ & 4ᵐ

4 Diacon & prælati non debent cantibus insistere, sed prædicationi, doctrinę, & eleemosynis 22ᵉ q 91.2.3ᵐ

¶ Capacitas duplex, scilicet naturalis potentię, & obedientialis. Prima semper impletur, secundum genus singulorum, & non secundum quodlibet indiuiduu: secunda verò neutro modo, 3ᵃ quęstio 1 3 3ᵐ.

1 ¶ Capitale vitium dicitur à capite membro, quia pœna capitis punitur, vel quia est causa finalis per se multorum peccatorum 12ᵉ q.84.3 4.0, & 22ᵉ q.34 5.c.& q.35 4.c & q.118.7.5.c.& q.148. 5.c.& q.153 4 0,& q.158 6.c.2ᵐ

2 Capitalia dicuntur, quia ve in pluribus alia oriuntur ex eis, licet quandoque aliquod uitium ex bono oriatur, per abusum ut ex obiecto, non autem ut ex principio 12ᵉ q.55.4 1ᵐ

3 Vitia capitalia dicuntur à fine proprio, non quidem omnium, sed eorum, ex quibus sæpius alia oriuntur, non autem ab vltimo 22ᵉ q. 31.5.c,& q.35.4 c,& q.36.4 1ᵐ

4 ¶ Diuisio. Vitia capitalia sunt tantum septem, ad quæ omnia alia reducuntur, scilicet Vanagloria, Accidia, Inuidia, Ira, Auaritia, Gula, & Luxuria 12ᵉ q.84.4.0

¶ Capitulum. Prælatus pręest in capitulo, sicut iudex in foro iudiciali 22ᵉ q.33.7.1ᵐ.

1 ¶ Caput naturale habet tria respectu aliorum membrorum, scilicet ordinem, perfectionem, & virtutem influendi 3ᵃ q 8.1.8.c

2 Caput significat multa, secundum similitudines ad multas proprietates eius 12ᵉ q.84.3.4.0, & 3ᵃ q.8 1. 8.c.

3 Omnes operationes animales, à capite principiū habent. 3ᵃ q.8.1.c

4 Caput influit in alia membra dupliciter, scilicet Intra & Extra, gubernando actiones exteriores 3ᵃ q.8 6 7.c

5 In capite uigent omnes sensus, in cęteris verò membris, est tantum unus sensus, i. tactus 3ᵃ q. 8.1 c & q 66 7.3ᵐ

1 CHaracter nō est propriè in genere, nec in specie, sed reductiuè, sicut eius in.óplectum, quia est potentia instrumentalis, 3ᵃ q.63.2 c.fi.

2 Character est in sc̃da spē qualitatis. 3ᵃ q 63.2.0

3 Diffinitio triplex characteris 3ᵃ qō.63.3 5.0.& q. 71. 5 c

4 Character est potentia, qua renati in vitam spiritualem, possunt facere operationes similes virtutibus, quibus sacramenta efficaciam habent. 3ᵃ q.72.5.c

5 Character est duplex, scilicet potentia actiua, & passiua 3ᵃ q.63.2.c

6 Character est sacramentum, & res sacramenti 3ᵃ q 91.3.2ᵐ & 6.3ᵐ & q.66.1.b.& c.& 12.1ᵐ

7 Character habet rationem signi, ratione sacramē ti sensibilis, & ratione configurationis. 3ᵃ q.63. 1 2ᵐ & 3.4ᵐ

8 Character est participatio sacerdotij Christi 3ᵃ q 63.3.5.c.& q.63.3.3ᵐ

9 Subiectum Character est subiectiuè in anima, sicut uirtus instrumentalis 3ᵃ q.50.4.3ᵐ & q.63. 2.c.& 5.1ᵐ,& 2ᵐ & q.64.5.c

10 Character est subiectiuè in potentia aię, & non immediatè in essentia animæ 3ᵃ q.63.4.0

11 Character est principaliter in potētia intellectiua, & secūdariò in affectiua 3ᵃ q.63 4 3ᵐ & 5.c

12 Character semper manet, etiam in damnatis, qa est indelebilis 3ᵃ q.50.4.3ᵐ & q.63.1.c,& 5.0. & q.64 9 3ᵐ & q.66.9.c,& q 82 1.c

13 Christus nullum habuit characterē 3ᵃ q.63.5. 6 c

14 Christus est character patris 3ᵃ q.63.1.2ᵐ

15 Comparatio. Non habens characterem baptismi nullum alium recipere potest, quia ille præsupponitur de necessitate ab omni alio 3ᵃ q.63 6.0

16 Character baptismi est alius à charactere confirmationis, & ordinis: quia sunt ad distinctos act. 3ᵃ q.72.5.c

17 Character baptismi, est potētia passiua, sed character cōfirmationis & ordinis, est potentia actiua 3ᵃ q 63.2.c

18 Character est à tota Trinitate, sed appropriatur filio 3ᵃ q.63.2 c

19 Character sacramentalis, est propriè character Christi, tanquam ducis, quo configurantur fideles sacerdotio Christi, 3ᵃ q.63 3.0

20 Character secundum ueritatem imprimitur in quibusdam sacramentis 3ᵃ q.63.1.0

21 Character imprimitur solum in sacramentis nouæ legis 3ᵃ q.62.6. 3ᵐ & q.63 5.3ᵐ & 2. c

22 Character imprimitur solum in tribus sacramentis, s. baptismo, cōfirmatione, & ordine 3ᵃ q.63 6.0.& q.72.5.0.& q 82.10.1ᵐ

23 Character est causa gratiæ sacramentalis 3ᵃ q.63 2.0.& q.69.10.c

24 Per Characterē deputantur fideles ad actus cōuenientes præsenti Ecclesiæ, per prędestinationē verò ad puniū uitæ æternæ 3ᵃ q.63 1.1ᵐ. & 2.c

25 Character bestiæ, est obstinata malitia, uel professio illiciti cultus, 3ᵃ q.63.3 3ᵐ

Charadrion est auis earcula: ideo significat loquaces 12ᵉ q.102.6.1ᵐ ...

1 CHaritas est accidens 22ᵉ q.23.3.3ᵐ

2 Charitas est habitus in anima creat°, contra magistrum sententiarum 12ᵉ q.23.3. 0

3 Charitas est virtus 22ᵉ q.23.3.0, & q.27.1.c

4 Charitas potest dici uirtus generalis 22ᵉ q.58.6. c.& 3ᵃ q 85.2.1ᵐ

5 Charitas nō pōt dici virtus gñalis, inq̃tum ordinat actus omnium uirtutum ad bonum diuinū. Sed ut respicit bonum diuinum, ut proprium obiectum, est virtus spiritualis. 12ᵉ q 58.6.c.& 3ᵃ q.85.2.1ᵐ

6 Charitas est amicitia 22ᵉ q 65 1.c. & q.66.6. 2ᵐ 22ᵉ q.23 1.0, & q.24.2.c

7 Charitas est radix omnium virtutum 12ᵉ q.62 4. c.& q.65.5.2ᵐ & q 71 4.c.& qō.84 1. 1ᵐ & 22ᵉ q 23.8.2ᵐ & q.1 19.2.2ᵐ

8 Charitas est mater omnium virtutum 12ᵉ q.62 4 c & 22ᵉ q.23.8 3ᵐ & q. 186 7 1ᵐ

9 Charitas est forma omnium uirtutum. 12ᵉ q.62. 4.c. & 22ᵉ q.4.3.0 & q 23 8.0 & 24. 12.4ᵐ

10 Charitas qua formaliter diligimus est quędam participatio diuinæ charitatis, quæ Deus est, 22ᵉ q.23 2.1ᵐ & q.24 2.1ᵐ & 7.c

11 Charitas est amor Dei, non qualiscunque, sed quo diligitur Deus, ut beatitudinis obiectum 12ᵉ q 65 5.1ᵐ & q. 106.3 1ᵐ & 3ᵐ & q.113 3. 1ᵐ & 3ᵐ

72 Charitas unit nos Deo, sicut sunt illi qui rebus mundi penitus abiectis, solicitè cogitant solù, quæ Dei sunt 22æ q 45 2.c, et 3ª q.89 6.c.

73 Charitas impeccabilitatem habet ex virtute Spiritussancti, qui infallibiliter operatur quodcunque voluerit, & etiam secundum propriam rationem charitatis, non autem ex parte sui subiecti 22æ q. 24.11.c.princ. & 3ª q.79.6.2m

74 Charitas de se præseruat à peccato, sed habens eam peccat ex mutabilitate liberi arbitrii, 22æ q.24.11.c.princ.& q.70.6.2m

75 Donum sapientiæ, non est causa charitatis, sed effectus eius 22æ q.45 6.2m

76 Meditatio de diuinis causat charitatē, quæ causat necessitatem loquendi de Deo 22æ q 27 2.c

77 Suspendere contemplationem ad tēpus propter salutem proximi, pertinet ad summam perfectionem charitatis.22æ q.182.1.c.3m

78 Gaudium de Deo in se est effectus charitatis, sed ut Deus participatur à nobis, est effectus spei 22æ q.28.1.3m & 2.4.c

79 Bonitas amoris, desiderii, & gaudii, dependet ex eodem: ideo pertinent ad eandem virtutē charitatis 22æ q.28.4 c.et q 29 4.c. et q.51.2.0

80 Resurgens per pœnitentiam in minori charitate, habebit maius gaudiū accidentale de bonis factis prius in maiori charitate, quàm de factis post in minori, non autem maius gaudium essentiale 3ª q.39 5.3m

81 Gaudium est magis effectus charitatis, quàm tristitia 22æ q.28.1.0,& q.35.2.3.c

82 Gaudiū causatū ex charitate, nō cōpatit̄ secū tristitiam sicut quod causat ex pi, 22æ q.28 1.0

83 Charitatis est habere pacem, sed facere paci, est sapientię ordinantis 22æ q.45 6 c.1m (37.1.c

84 Cōcordia est effect⁹ charitatis 22æ q 29.1.0 et q.

85 Debitum gratitudinis ex charitate procedit, quę quanto plus soluitur, tātò magis debetur. Ideo obligatio gratitudinis est interminabilis, 22æ q 106.6.2m & q:107.1.3m

86 Deus per charitatis amorem dicitur, et fit Pater noster, et sponsus noster, 22æ q.19.2.3m

87 Amare, magis est effectus charitatis, quàm amari 22æ q.27.1.0

1 ¶Caro dicitur tripliciter, scilicet, natura, uitium, et passibilitas 3ª q 54.3 1m

2 Caro hominis de se non habet bonum virtutis, sed ut subest rationi, 12æ q.56.4 c

3 Caro in eodem semper est eadem sm speciē, non autem secundum materiam 1ª q 119.1.2.0

4 Esus carnium, uidetur introductus post diluuium 12æ q 102.6 2m

1 ¶Castitas est uirtus, dicta à castigatione concupiscentiæ, tanquam pueri. 22æ q.151.1.0

2 Castitas propriè est uirtus specialis circa venerea, sed largè est uirtus generalis 22æ q.151.2 o

3 Castitas ut delectans est fructus, sed ut est secundum rationem, est uirtus quæ maximè disponit hominem ad perfectionē intellectualis operationis 22æ q 15.3.c & ec q.151 1.4m

4 Castitas coniugalis, non est uirtus specialis supra castitatem, quia non habet laudem, nisi abstinē tiæ ab illicitis delectationibus. Nec castitas vidualis, quia non est perfecta 22æ q.151.5.5m

5 Castitas est circa venerea, sed abstinentia est circa cibos: ideo differunt 22æ q 151.3.0

6 Castitati antonomaticè attribuitur decor: ideo uirginitati attribuitur excellentissima pulchritudo. 22æ q.152.5.c

7 Castitas est subiectiuè in anima 22æ q.151.1.1m

8 Remedium septuplex castitatis contra luxuriam scilicet maceratio carnis per abstinentiam uigilias, & huiusmodi, contemplatio diuinorum & oratio, studium, scripturarum, cogitatio sancta exercitium contra ocium, labor, & angustia & solitudo. 22æ q.188.5.0

1 ¶ Non omne quod est præter intentionem, est à casu, vel à fortuna, sed tantum contingens rarò 22æ q 43.1.3m & q.64 1.c

2 Nihil est à casu vel à fortuna respectu Dei: sed respectu cæterarum causarum 1ª q 19.5 c

1 Catechismus non est sacramentum, sed sacramētale, 3ª q.67.3.2m

2 Catechismus est instructio credendorum explicitē, præcedens baptismum, 3ª q 71 1.c

3 Catechismus pertinet tantum ad sacerdotes, 3ª q.67.3.2m

4 Pueri sunt catechizandi, & patrinus pro eis confessionem facit 3ª q. 71.1. 2m & 3m

Ecclesia amittit cathedram episcopalem, propter malitiam populi 22æ q.208.4.2m

¶ Categorica dictio est, quæ absolutè ponit rem significatam circa aliquid suppositum: syncategorica verò, quæ importat ordinem prædicati ad subiectum 1ª q.31 3.c

¶ Cato morti se tradidit ne incurreret seruitutem Cæsaris, 22æ q.125.2 2m

¶ Cauere mala est prouidentiæ, sicut & prosequi bona, sed cauere impedimenta extrinseca, est cautionis 22æ q 49 8.2m

1 CAusa ad quā necessariò sequitur effect⁹ intelligitur tantum de causa per se completa, & non impedita 1ª q 115.6.c, & 12æ q.75.1.2m

2 Posita causa naturali, & sufficienti, ponitur effectus, non autem voluntaria 1ª q.14.8 2m & q. 19.8.0, & q 42.2 0.& q.16 1 9m. & 10m.q.61.2. 1m & 3ª q 56.1.1m

3 Non omnis causa per se propria & sufficiēs, causat necessariò suum effectum, quia potest impediri 1ª q 115.6.c & q 16.3 c, & 12æ q.75.1.2m

4 Causa duplex, scilicet dispositiua & consummatiua 22æ q.94.4.0

5 Causa concernatiua duplex, s. directè & per se, vel indirectè & per accidens: sicut qd̄ remouet, vel impedit actionem corrumpentis, 1ª q.104.1.2.c

6 Genus causæ est quadruplex, s. finalis, formalis, efficientis, & materialis 22æ q.27 3.c

7 Causa duplex, scilicet per se, i. causans per virtutē suam, & per accidens, i. remouens impedimentum 1ª q.114 3 c, & 12æ q 75.4 c, & q.76 1.c, & q.85.5.c, & q.68.3.c, & 22æ q.3.12m & q. 4 7.c

8 Occasio significat causam imperfectam, non autē semper causam per accidens 22æ q.43.1.3m

9 Causa per accidens dupl. s. qd̄ accidit causæ per se, vel quod accidit effectui per se. Et hoc tripliciter, s. habens ordinem per se, vel vt in paucioribus, vel non habens ordinem, nisi secundum æstimationem. Primum est remouens impedimentum contrarium, vel non contrarium Secundum est casus vel fortuna, 22æ q.43.1.3m & q 65.8.c

10 Non omne quod fit habet causam per se, sed tantum ens per se, non autem ens per accidens, quia non est simpliciter ens, sed magis ordinatur cum non ente, 1ª q.115 6.c & q.116.3.c

11 A qualibet causa deriuatur aliquis ordo ad suos effectus. Et vnus ordo continetur sub ordine, sicut causa sub causa. Et multiplicatur sicut causa, 1ª q 105 6.2.& q.106.3.c

12 Omne vnum in multis oportet esse ab vna causa, 1ª q 65 1.c

13 Idem effectus est ab infinitis causis per accidens non autem per se, 1ª q.46 2. 7m & 12æ q.1.4 0

14 Aucta causa, auget effectum per se. nō autē effectum per accidens, 12æ q.17.6 1m & q.85 5.1m

15 Aliquis est causa alicuius effectus dupliciter. s. directè ad illum agendo, & indirectè, quia non impedit cum possit 3ª q 47.1.c

16 Non est eadem essentia causæ & effectus 22æ q. 58.6.c

17 Habitudo ad causam nō est de ratione entis causati, sed consequitur ad ea, quæ sunt de ratione eius 1ª q 44. 1. 2m

18 Causa quandoque habet non necessariam habitudi-

brorum, est à capite, & gubernatio eorũ in suis actib. p̃p vim sensitiuã, & motiuam dominantẽ in capite: vñ & rector dicitur caput populi: & hæc spiritualiter competunt Christo: primò secundum propinquitatem ad Deum, gratia eius est altior, & prior: & si nõ tẽpe, quia omnes alij acceperunt gratiam, per respectum ad gratiam ipsius; secundò perfectionem habet quantum ad plenitudinem oĩum gratiarum; tertiò virtutem habet influendi grãm in omnia membra ecclesiæ, & ideo conuenienter dicitur Caput ec clẽ, 3ª q.8.1.0 & q.48.1.c.& q.49.1.c.& q 59.2.c

28 Tota humanitas Christi, secundum animam & secundum corpus, influit principaliter in alas, & secundariò in corpora: ideo secundum vtrũq; ẽ caput hoĩum, quoad vtrunq;, 3ª q.8.2.0.& 4.2m

29 Proprium est Christi esse caput Ecclesiæ, quoad influxum interiorem, sed quoad influxum exteriorem, conuenit alijs participatiuè, particulariter, & vice Christi; Christo autẽ sc̃dm oẽm locum tempus, & statum oĩum pertinentiũ ad ecclesiã, & p̃pria auctoritate 3ª q.8.6.0.& 7.c

30 Christus est caput omnium hominum, sed primò beatorum, secundò habentium charitatem viæ, tertiò fidelium, quartò vnitendorum, quintò vnibilium; sed nullo modo damnatorum, quia penitus desinunt esse membra Christi, 3ª q.8 3.0.& q. 23. & q.19 4 c.1m

31 Eadem essentialiter est habitualis gratia Christi, quæ dicitur gratia vnionis, capitis, & singularis personæ, 3ª q.7 5.0

32 Gratia vnionis, singularis, & capitis, sunt simul tẽpe: sed ordine naturæ & intellectus, prima p̃cedit sc̃dam, & sc̃da tertiam: quia prima conuenit Christo in quantũ Deus, secunda in quantum homo in se, tertia quoad alios, 3ª q 7. 13.0

33 In Christo fuit triplex plenitudo gratiæ, s. vnionis personalis, capitis, & singularis. Prima est eius vt causæ finalis, secunda vt efficientis, tertia vt formalis ad omnem effectum, & ad omnem vsum gratiæ, 3ª q.19 4.0.& q.48 1.c

34 Gratia personalis, & gratia capitis in Christo, ordinantur ad actum. Non autem gratia vnionis, sed ad esse personale. Ideo prima & secunda cõueniunt in essentia habitus, non aũt tertia, licèt etiam prima dicatur gratia vnionis, in quantum facit congruitatem ad vnionem, 3ª q.8.5.3m

35 Gratia habitualis fuit in Christo, 3ª q 7.1.0

30 Requieuit super Christum spiritus Domini, qui quidem in homine dicitur esse per gratiam habitualem, 3ª q.7.1 b.c

37 Gratia vnionis, est esse personale, quod à Deo datur gratis humanæ naturę in persona verbi, & est terminus assumptionis eius, 3ª q.66.c

38 Gratia vnionis in Christo dupliciter dicitur, s. voluntas Dei dans gratis, & donum eius, idest vnio, vel aliquis habitus. Primo modo loquunt sancti communiter, & est quid increatum: non aut sc̃do mõ, 3ª q.2.10.c.& q.6.6.c.& q 7.11 c

39 Vnio Christi facta est per gratiam primo modo: non autem secundo, 3ª q 2.10.0.& q.6.6.0

40 Gratia Christi siue vnionis, siue habitualis, dicitur naturalis Christo: quia habuit eam à natiuitate: & quia causatur à natura eius diuina: non autem à natura humana, 3ª q. 2. 12.0. & q.7.13. 2m & q 34 3 2m

41 Gratia vnionis, fuit simpliciter infinita In Christo, sed gratia habitualis eius, fuit infinita secundum rationem gratię: finita verò secundum rationem entis, 3ª q 7.11.0

42 Habere grãm, conuenit Christo sc̃dm naturã humanam, non autem secũdum naturam diuinã, sed esse largitorem gratiæ, 3ª q.7.7. 2m

43 Christus habuit plenitudinẽ vis gr̃æ dupliciter, s. in summo, & quoad oẽs effect⁹ gr̃ę, 3ª q.7.7.1m & 9. o. & 10.12 c.& q.15.2.3. c. & q. 22.1.c.1m & 3m & q 27.5.1m & q.28.4.2m & q.38.2.2m

44 Plenitudo gratiæ duplex, s. vna ex parte gratiæ, & alia ex parte subiecti. Prima est p̃pria Christo, secunda verò conuenit etiam alijs per Christum, 3ª q.7.10.0

45 Plenitudo duplex fuit in Christo, scilicet prima diuinitatis, secunda gratiæ & veritatis. Et secunda deriuatur à prima, 3ª q.15.2.3.c. & q.19. 4 2m & q.34.1.c

46 Plenitudo gratiæ, & diuinitatis habitat in Christo corporaliter tripliciter, s. per vnionem personalẽ ad corpus, contra vmbrã, & triplici vnione, i. carnis, mentis, & sensus, 3ª q 2.10.2m

47 Omnes gratiæ gratis datæ, fuerunt in Christo excellentissimè, 3ª q. 7.7.0

48 Gratiæ in Christo non diuiduntur. Sed diuidunt in alijs hominib. qui recipiũt particulariter efficaciã ad aliquos actus: Christus autem recipit grãm plenissimè ad omnes actus, 3ª q.7 7.1m

49 Gratia Christi nullo modo potuit augeri, sicut nec gratia beatorum. Sed gratia cuiuscunque viatoris pnci potest augeri ex parte gratiæ, & ex parte subiecti, 3ª q.7.12 0

50 Gratia cuiuscũq; alterius hominis quãtuncunq; crescat, non potest adæquari gratiæ Christi: quia comparatur ei sicut particulare ad vniuersale. Ideo non sunt eiusdem rationis, 3ª q 7. 11. 3m & q.20.4. 2m & 3m

51 Christus habuit omnes virtutes, ad perficiendas potentias singulas, ad omnes actus animæ, 3ª q. 7 2.0 & 5 1m & q.15.2.c.

52 Chr̃s habuit virtutes morales quò ad vsum p̃friæ, & vię, non derogãtes perfectioni eius; non aũt ad domandas passiones, 3ª q.7. 1.3m & 2. 5m

53 Christus habuit summum gradum fortitudinis, sustinens impugnationem, non quidem interiorem à fomite, sed exteriorem à diabolo, & à mundo, quos superando, victoriæ coronam p̃meruit, 3ª q.15 2.3m

54 Christus habuit temperantiam, non autem continentiam, 3ª q.7.2.3m

55 Christus virtute suæ diuinitatis poterat in se, & in suis discipulis, sine abstinentia, habere virtutem continentiæ, 3ª q.40.2. 2m

56 Fides non fuit in Christo, 1 2æ q. 65.5. 3m 3ª q. 7. 3.0.& 4.c.8.1m & 9.1m

57 Christus habuit quicquid est perfectionis, & virtutis in fide & spe, 3ª q.7.9 1m

58 Christus habuit meritum fidei, quia fides consistit in assensu, ex obedientia Dei, quam Christus plenissimè habuit, 3ª q 7 3.2m

59 Christus non habuit spei virtutem, licèt sperauerit aliqua sibi & alijs, 1 2æ q.65.5. 3m & 22. æ q. 18.2.1m & 3ª q.7.4 0. 6.1m & 8.2.& 9.1m

60 Voluntas animæ Christi, informabatur charitate, & alijs virtutibus, 3ª q 49.6 1m

61 Christus habuit plenissimè septem dona Spiritus sancti, 3ª q.7.5.0

62 Christus dat dona, in quantum Deus, & recipit ea, in quantum homo, 3ª q 7.5.2m

63 Christus meruit secundum humanitatem, non autem sc̃dm diuinitatem, 3ª q.53.4.2m

64 Christus meruit sibi gloriam corporis, s. immortalitatem, impassibilitatem, & huiusmodi, & ea quæ pertinent ad excellentiam eius exteriorem, sicut est ascensio, & veneratio eius, nõ aũt gloriam animæ, nec scientiam, nec gratiam, nec deitatem, nec virtutes: quia cum meritum nõ fit nisi eius quod nondum habetur, oporteret, q̃ Christus aliquando illis caruisset, quibus carere, magis diminuit dignitatem Christi quàm augeat meritum, 3ª q.29.3.0.& q.21.4.2m & q.34. 4.1m & q.45.5.c.& q.46.1.c.& q.48.1.0.et q.49. 3.3m 6.n.et q.54.1.c.et q.59. 3.c

65 Christus meruit alijs, s. omnib. membris eius, i. solis regeneratis spiritualiter, s. per baptismum, 3ª q.19.4.0.et q.48.1.c.et 6.0.et q.49.1.c

66 Christus meruit alijs præmium essentiale, quod

mà totaliter impediendo finem principalem, i. salutem corporis, uel finem secundarium, idest bonam habitudinem, in negocijs exercêdis, per nimiam superfluitatem, vel per defectum ciborum. Secundò, reddendo difficilem, uel minus decentem peruētionem ad finem per cōmestionem extra tps debitum. 22æ q. 141. 6. 2^{m}

6 Qui vult comedere nociua, quodammodo dicimus eum velle infirmari, 22æ q. 30. 1. c.

5 Dauid comedens panes sanctos cū socijs excusat, propter necessitatem famis. 3ª q. 40. 4 2^{m}

1 ¶ Commutatio duplex, s. naturalis, i. rei ad rem, vel ad denarios pertinens ad œconomos uel politicos, alia propter lucrum, pertinens ad negotiatores 22æ q. 77 4. o

2 Cōmutatio duplex, s. inuoluntaria, ut in nocumentis, & voluntaria, ut in cōtractib. 22æ q. 61. 3. o

3 Commutatio, sicut est in beneficijs rependendo gratis, sic & in offensis, puniendo. 3. q. 85 3 3^{m}

1 ¶ Quæ sunt unius generis, possunt cōparari rei, quæ non est in genere, s. Deo, non aūt rei, quæ est in alio genere. 1ª q. 4. 3. 2^{m} & q. 0 2 3^{m}

2 Comparatio duplex, s. absoluta, & respectiua, 22æ q. 188 6. c. princ.

3 Comparatio duplex, s. æqualitatis, & similitudinis 22æ q. 103 2. 1^{m}

¶ Complacentia peccati venialis, non est peccatum mortale, nisi ponatur in eo finis, i. supra Deum, & in contemptum Dei, 22æ q 88. 2. 3 4. c

1 Omne compositū est posterius suis cōponētib. Et habet causam, & actum & potentiam. 1ª q. 3. 7. c

2 Omne compositū ex materia & forma, est compositum ex quo est, & qd est. 1ª q. 50. 2. 3^{m}

3 Apud nos composita sunt meliora simplicibus, non autem in Deo. 1ª q. 3. 7. 2^{m}

4 Omne compositū est aliquid, quod non conuenit alicui partium eius, & in eo est aliquid, quod non est ipsum, 1ª q. 3. 7. c

1 ¶ Comprehendere propriè est attingere rem, sm omnem modum, & omnem rōnem, qua cognoscibilis est, 1ª q 12. 7. o. & q. 14. 3 o & 12æ q. 4. 3. 3^{m} & 22æ q. 28. 3. 3^{m}

2 Comprehensio non est alia operatio, à uisione, sed est habitudo ad finem habitum, cuius obiectū est uiuo, uel res uisa, 12æ q 4. 3. 3^{m}

3 De ratione comprehensionis sunt duo, s. continere fines rei & nihil eius esse extra. Scdm cōuenit infinito, non aūt primū. 1ª q. 14 3. 1^{m}

4 Comprehensio Dei dupliciter dicitur, i. attingentia uel tentio Dei & apprehēsio adæquata Dei. Prima conuenit omnibus beatis, non aut scda. 1ª q. 12. 7. 1^{m} & 1ª q. 4. 3. 1^{m}

5 Deus perfectissimè comprehendit seipsum, 1ª q. 14 3. o. & q. 62 9. c. & 12æ q. 3. 8. 2^{m}

6 Nullus intellectus creatus comprehendere potest essentiam Dei. 1ª q. 12. 1. 1^{m} & 7. o & 8. c. & q. 56. 3. 1^{m} & 2^{m} & q. 7?. 5 2^{m} & q. 62 9. c, & q 86. 2. 1^{m} & q. 107. 3. c, & 12æ q. 4. 3 1^{m} & q. 93 2. 2^{m} & q. 102 4. 6^{m} & 3ª q. 10 1. o & 3. 1^{m}

7 Comprehensio pertinet ad uoluntatem, sicut & delectatio, quia eiusdem est habere aliquid, & quiescere in eo, 12æ q. 4. 3. 2^{m}

8 Christus fuit simul uiator & cōprehensor, 1ª q. 5. 113. 4. 1^{m} & 22æ q. 18. 2. 1^{m} & q. 174. 5. 3^{m} & q. 175. 3. 2^{m} & 3ª q. 7. 8. c & 3. 1^{m} & q 8. 4. 2^{m} & q. 11. 1. 1^{m} & 2. c. 2^{m} & qō. 15. 10. o. & q. 18. 5. 3^{m} & q. 19. 3. 1^{m} & q. 30 2 1^{m}

1 Commune duplex, s. secundum rem, & scdm rationem. Primum est in diuinis tantum, secundum in omni natura. 1ª q. 39. 4. 3^{m}

2 Commune triplex, s. vniuocum, æquiuocum, & analogum 1ª q. 13. 5. 10. c

3 Commune absolutorum, est prius sm intellectū proprio, cōe respectiuum & diuinum est posteriꝰ proprio, 1ª q 33. 3. 1^{m} & 3ª q. 7. 13. 3^{m}

4 Quantò aliquid est cōis, tantò est prius via generationis, 1ª q. 20. 2. c. & q. 85 3. 2^{m}

5 Commune semꝑ est in prius ꝓprio eiusdē gnis: nō aūt si sint diuersorū generū. 3ª q. 7 13. 3^{m}

6 Communius prædicatione, est imꝑfectius minus cōi, sed communius causalitate est nobilius. 12æ q. 90. 2. 2^{m}

7 Bonum cōe, est melius bono priuato eiusdem generis, non aūt semper, si sint diuersorum, generum. 22æ q 152. 4. 3^{m}

1 ¶ Nomen tripliciter est cōmunicabile, uel incōmunicabile, s. sm rem & rōnem, ut homo, secundū similitudinem, ut leo, secundum rōnem vel opinionem, vt Deus, 1ª q. 13. 9. o

2 Hoc nomen Deus est, incommunicabile propriè sm rem, sed est communicabile secundum rōnē, secundum opinionem, & secundum similitudinem, 1ª q. 1. 39. c.

1 ¶ Communicatio hominum adinuicem duplex, s. authoritate principum vt iudicia, pœna & huiusmodi, & propria voluntate priuatarum personarum, ut emptio, donatio, & huiusmodi. 12æ q. 105 2. c.

2 Communicatio prohibetur duplici de cā, s. ꝑꝑ periculum, sicut cum infidelibus, uel in pœna, sicut cum excōicatis, hæreticis, schismaticis, & apostatis. 22æ q. 10. 9. o

1 ¶ Conceptio Christi habuit tria priuilegia à Spū sancto, s. esse sine peccato originali, esse Dei & hois, & ēe à virgine. 3ª q. 27. 1. 2^{m} & q. 32. 4. 1^{m}

2 Conceptio Christi specialiter attribuit Spiritui sancto, licet sit à tota trinitate, & à singulis personis. 3ª q. 32. 1 o. & q 39 7. 2^{m} & q. 46. 6. c

3 Conceptio Christi est de Spiritu sancto efficiēter, rōne corporis, & consubstantialiter, ratione verbi. 3ª q. 32. 2. o, & q. 54 1 3^{m}

4 Corpus Christi non dr proprie conceptū de Spiritu sancto, sed ex Spiritu sancto 3ª q. 32. 2. 1^{m}

5 Conceptio Christi fuit in instanti 3ª q 6. 4. 1^{m} & q. 33 1. 2 3. o, & q. 36. 5. 4. c.

6 Christus in primo instāti suæ cōceptionis fuit ꝑfectus sm aiam & figuram corporis, non autem secundum quantitatem 3ª q. 33. 2. o

7 Christus in primo instanti suæ conceptionis, fuit sanctificatus, quò ad animam, & quò ad corpus 3ª q. 34. 1. o, & 2. 2^{m} & 3. co

8 Christus in primo instanti suę creationis, habuit operationem tractus. 3ª q. 34. 2. 3^{m}

9 Christus in primo instanti suę conceptionis, habuit usum liberi arbitrij 3ª q 34. 2. o

10 Christus in primo instāti suæ cōceptionis, habuit plenitudinem gratię, & cognitionis 3ª q 7. 3 4. c & q. 34. 5. 2^{m} & q. 69 3. c, & q. 72. 1. 4^{m}

11 Christus in primo instāti suę cōceptionis, habuit maiorē gratiā oib. cōprehensoribus 3ª q. 34. 4. c

12 Christus in primo instanti suæ conceptionis meruit, & in eo plenè comprehensor fuit 12æ q. 5. 6. 2^{m} & 3 q. 7. 3. 4 1?. c. & q. 34. 3. 4. o & q 45 1. c. et q. 48 1. 2^{m} & q 54. 1. c

13 Christus gloriam immortalitatis suæ, q̃ in primo instanti suæ conceptionis meruit, potuit et mereri per actus sequētes, non ut magis esset eius, sed ut pluribus causis debeatur ei 3. q. 34. 3. 3^{m} & q. 49 6. 1^{m} & q. 39. 3. c

14 Christus conceptus est miraculosè ex perpetua Virgine, non ex uirili semine 3. qō. 7 o, & q. 31. 1. 3^{m} & 5. o, & 3^{m} & q. 34. 1. 2^{m} & q. 35. 6. c

15 Conceptio Christi cum dicitur fuisse facta ex muliere, sicut glosa dicit: mulierem pro fœmina posuit scriptura, more locutionis Hebræorū. Vsus enim Hebræorum dicit mulieres, non virginitate corruptas, sed fœminas 3. q. 28. 1. 3^{m}

16 Beata Virgo habuit fidem de conceptione Christi, 3. q. 30. 5 c. 2^{m}

17 Beata Virgo se habuit actiuę in ꝑparatione materiæ, non autem in conceptione Christi 3. q. 32 4 o, & q. 33. 4. 2^{m}

18 Beata Virgo fuit concepta ex semine viri: ideo fuit in Adam, & in alijs partibus, secundò ratio-

nem

rum 22æ q.1.a.1.o, & q.12.a.2m

2 Confiteri fidem in periculo mortis, non est tantum fidei, sed indiget auxilio virtutis fortitudinis, & gratia sacramentali confirmationis 22æ q.3.a.2m

3 Actus omnium virtutum, sunt à fide formata imperatiuè, sed cõfessio fidei elicitiuè, 22æ q.3.a.1.3m

4 Confessio fidei est de necessitate salutis tunc solum, quando periclitatur honor Dei, vel vtilitas proximi 22æ q.3 a.2.o

5 Blasphemia opponitur confessioni fidei 22æ q.13. a.1.o, & a.2.3m 3.c

6 Confessio peccatorum duplex, s. interior Deo, & exterior sacerdoti, 3a q 68 6.c.2m

7 Confessio præsupponit actualem contritionem delentem culpam: ideo directè ordinatur ad dimissionem pœnæ, 3a q.87.1.c

8 Quilibet tenetur confiteri de peccato mortali, cũ proposito non peccandi, & tenetur cõfiteri peccatum suum, quod dubitat esse mortale, & causas vel occasiones sufficiẽtes peccati mortalis, siue circumstãtias aggrauãtes in infinitũ, 3a q 87 1.2m

9 Quilibet tenetur confiteri numerum suorum peccatorum, sicut potest, quia peccatũ in specie nõ est unum peccatũ numero: sed multa contritio ẽtiã in cõspectu Dei, qui uno intuitu oia videt. Sed confessio fit homini cui sigillatim oportet omnia exponi. Et præterea oportet de omni peccato mortali, quod memoriæ occurrit, singulariter dolere, 3a q.87.1.c

10 Non confitens aliquod peccatum propter ignorãtia facti, aut quia oblitus est, excusat à fictione, nõ aũt si propter ignorantiam iuris 22æ q.53 a.2m

11 Concessum est prælatis à iure, quod possint sibi eligere confessores, quia prælati habent dispensare sacramenta, & interior perfectio ad hoc requiritur quod aliqui digne huiusmodi actus exerceãt: qui etiam confessores, quantum ad hoc sunt eis superiores, 22æ q 184 6.c

12 Sacerdos in nullo casu debet reuelare confessionem, 22æ q 70.1.2m

13 De quolibet confessore dicitur, Non est inuentus similis illi, 22æ q 66.2 2m

14 Sacramentalis confessio est de necessitate salutis eius, qui in peccatum actuale vel mortale cecidit, Suppl.q.6.1.o

15 Confessio quæ necessitatem sacramentalem hẽt, non de iure naturali est, sed de diuino, s.q.6 2.o

16 Quanquam peccatores tantum ex diuino iure ad confessionem teneantur, ea ut tamen positiuo iure omnes Christi fideles ad eam, semel saltem in anno, teneantur, s.q.6.3.o

17 Ad hoc quod sit idonea cõfessio requiritur quòd in eiusdem concurrat, vt solum hoc os accuset, quod conscientia teneat s.q.6.4.o

18 Quanquam statim [illegible] de suis dolere peccatis teneantur, necessitate tamen salutis non est, vt statim peccata sua confiteantur, sed habita copia confessoris, & statutis ab Ecclesia pro pœnitentia temporibus, Suppl.q 6.5.o

19 Sicut Papa non potest dispensare ut aliquis sine baptismo saluetur, ita nec quòd saluetur sine cõfessione, s.q 6.6.o

20 Confessio est per quam latens morbus spe veniæ aperitur, s q.7.1 o

21 Cum per confessionem, aliquis ore cõfiteatur, quod corde tenet, cõfessio bonum est ex genere, & est actus virtutis, sed tamen potest male fieri, nisi alijs debitis circumstantijs vestiatur, s.q.7.2.o

22 Confessio est actus virtutis pœnitentiæ elicitus, quamuis secundum alias rationes, ad multas virtutes pertinere possit, s.q.7 3.o

23 Cum solus sacerdos minister sit sacramenti pœnitentiæ, soli sacerdoti facienda est sacramentalis confessio, s.q.8.2.o

24 In necessitate ẽt laicus vicem sacerdotis supplet, vt ei confessio fieri possit. Supp.q 8 2.o

25 Confessio laico facta sacramentale quoddam est quamuis non sit perfectum sacramentum & ex charitate procedens, & talibus natum est peccatum veniale remitti, sicut per tunsionem pectoris & aquam benedictam. s q.8 3.o

26 Non modo sacerdoti, sed proprio sacerdoti, qui imperandi iurisdictionem & potestatem hẽt, cõfiteri peccata necessarium est, & Supp.q.8 4.c

27 Potest aliquis ex priuilegio uel superioris mandato, alij quàm proprio sacerdoti sua peccata confiteri, & ab illo absolui, s.q.8.5.o

28 Cũ necessitas legẽ nõ habeat, in necessitatis articulo, qlibet sacerdos, quibuscũq; peccatis, & ab excõicatione quẽlibet absoluere põt, s.q.8 6.o

29 Secundũ grauitatẽ culpæ, tametsi taxãda sit satisfactionis pœna: quæ tñ pœnæ in peccatorum remedium iniunguntur, non solum secundum culpæ quantitatem, sed etiam secundum conditionem personarum taxandæ sunt, s.q.8.7.o

30 Confessio ut est pars sacramenti, potest nonnunquam in eo esse, qui non contritus, & sine charitate est: vt verò uirtutis actus est, non potest absque charitate in aliquo esse, Supp.q 9 1.o

31 De necessitate confessionis est, quod hõ oia peccata cõfiteat, quæ in memoria hẽt: quod si nõ faciat, non est cõfessio, sed cõfessionis est simulatio, s.q.2.o

32 Proprio ore peccatorum confessio facienda est, nisi naturæ aliquod impedimentum adfuerit, s q.9.3.o

33 *Sit simplex humilis confessio pura, fidelis.*
Atque frequens nuda, discreta, libens, verecunda,
Integra secreta lachrimabilis, accelerata:
Fortis & accusans & sit parere parata, s q.9 a.3.sm

34 Confessio liberat hominem à culpa, sicut baptismus, Supp.q.10 1.o

35 Absoluit hoiem aliquo mõ à pœna, ipsa sacramentalis peccatorũ confessio, sm maiorem vel minorem confitẽtis dispositionem. s.q.10.2.o

36 Sacramẽtalis cõfessio ianuas paradisi aperire dr quia à culpa, & pœnæ reatu absoluit, s.q.10.3.o

37 Confessio sacramentalis spem salutis tribuit: quia per eã homo se clauibus Ecclesiæ subijcit: Sup. q.10.4 c

38 Per confessionem generalẽ delentur peccata mortalia oblita. si verò peccatũ mortale memoria teneat quis, cõfessione speciali est opus. Su.q.10 5 o

39 Tanquam violator sacramenti peccat, qui confessionem reuelat. Suppl.q 11.1.o

40 Sigillum confessionis extẽdit se ad illa, de quibus est sacramentalis confessio, & simul ad illa omnia, per quæ posset peccator vel peccatum deprehendi. Supp.q.11.2.o

45 Sicut sacerdoti competit sigillum confessionis ut Dei ministro: its & ecclesiastico, cui per necessitatem confessionem audire contingit, competere dicitur peccata celare. s q.11.3.o

42 Cum confitens efficere possit, vt sacerdos sciat illud vt homo, quod sciebat vt Deus, dum detegẽdæ confessionis facultatem tribuit, si illam reuelet, non violat sigillum confessionis, sed citra scandalum id fieri debet. Sup.q 11.3 c

43 Si immineat necessitas, põt cõfessor prodere, quæ sibi in confessione dicta fuerunt, modò ante aut post cõfessionem ea resciuerit: ita tamen ut eã dicat vt homo, non ut Deus. Supp.q.11.5.o

1 ¶ Cõfirmatio est sacramentum, 3a q 65 1 o, & q.72.1 o

2 Confirmatio est nobilius sacramentum baptismo, quò ad ministrum, & gratiam, & simpliciter, sed quò ad remissionem peccatorum est econuerso. 3a q.72.1 5m

3 Chrisma, i. oleum oliuarum cum balsamo, est propria materia eius 3a q.72.2.o, & q.84.1.2m

4 Hoc sacramentum habet determinatam formam, s. Consigno te signo crucis, & confirmo te chrismate salutis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritussancti, Amen. 3a q.72 4 o, & q.84 3.c

5 Confirmatio est spirituale augmentum promouens hoiem in spirituale ætatẽ perfectã. 3a q 72 1 5. 6.c

Contra

1 Contrapassum primò inuenitur in passionib. iniuriosis: 2º in ablatione rerū per vim: tertiò in commutationib voluntarijs. 22e q. 61 4 c

1 COntrarium magis distat à suo contrario, q̄ simplex negatio 12^{ae} q.79 4.c.2^{m}

2 Nomen distantiæ deriuatum est à loco, ad omnia contraria. 1^{a} q 67 a 3^{m} & 12^{ae} q.7 1.c

3 Idem est ... contrariorum communis, non autem particularis. ^{a} q 29 3 c.fi 1^{m}

4 Idem est causa contrariorum, secundum diuersa. 12^{ae} q. 32. 3 2^{m} & 12^{ae} q 7 1 2^{m}

5 Vnum contrariorum est causa alterius contrarij, per accidens tantum. ^{a} q 49 1 o & 12^{ae} q.32 4. o.& q 15 3 1^{m} & 22^{ae} q 35.2 3^{m} & q.16 2. 5.3^{m} & 3^{a} q 50.1.3^{m}

6 Idem est contrarium diuersis secundum diuersa, non autem ... idem 12^{ae} q 31 8. 2^{m} & q.45.2 5^{m} & q 78 4 1^{m} & q 72 1 2^{m}

7 Idem ... ex causis contrarijs, per modū superabundantiæ & defectus, 22^{ae} q 89.10 3^{m}

8 Contraria in ... nō sunt cōtraria in mente, 1^{ae} q 35 5 2^{m} & q 53.1.c.& q.34.2 1^{m} & q. 64 3 3^{m}

9 ... contraria, causant contrarias ... nes in ... appetitiuis, non autem in cognitiuis 12^{ae} q 54 2 ^{m}

10 C... contrariorum potest esse vnus habitus, secundū quod conueniunt in ... ratione communi, 12^{ae} q. 4 ... 1^{m} & 5. 1^{m}

11 A... dicuntur contraria dupliciter, s. secundū formam generis, vel secūdum formam speciei, 12^{ae} ... 35 4 c

12 Species contrariorum cōstitutę per respectū ad aliquid extra, põt habere conuenientiam inter se, ... autem species absolutè, 12^{ae} q 35.4 c

13 Motus habet contrarietatem terminorum, sed mutatio, secundum accessum & recessum, ab eodem termino, 12^{ae} q.23 2.c

14 Nullus motus est contrarius motui circulari, 1^{a} q 65.2.c

15 Quietes contrariæ sunt, quæ sunt in terminis cōtrarijs, 12^{ae} q.31 2.c

16 Sicut quieti naturali contrariatur, & quies violēta eiusdē corporis, & quies nālis alterius corporis: ita in affectib. animę, dele... ationi, opponitur, & delectatio & tristitia, 12^{ae} q 31.8 3^{m}

17 Omne quod generatur, generatur ex contrario, 1^{a} q.46 1.3^{m} & q.75 3 c

18 Omne compositum ex contrarijs necesse est corrumpi 1^{a} q 82.1.c & 3^{a} q.14.2.c

19 Contraria possunt inesse eidem, non secundum idem. 3^{a} q 46.8.1^{m}

20 Contraria sunt circa idem, quando subiectum æqualiter se habet ad ea, 22^{ae} q 24 10.1^{m}

21 Contraria contrarijs curantur, 22^{ae} q.87 6.3^{m}

1 ¶Contritio secūdum essentiam est in corde, & pertinet ad pœnitentiam interiorem, virtualiter verò ad exteriorem, in quantum implicat propositum confitendi, & satisfaciēdi 3^{a} q.90.3.3^{m}

2 Dolor contritionis duplex, s. sensitiuus, & intellectiuus s. displicentia voluntatis. Primus est tantum effectus eius, secundus autem est ipsa contritio. 3^{a} q.84 8.9 c.& q.85.1.c

3 Vterq; dolor debet durare vsq; ad mortem. Et primus debet continuari quantum possibile est seruatis actibus aliarum virtutum, & sanitate, non autem secundus, 3^{a} q.84 8 o

4 Contritio, & singularis dolor dēt esse de singulis peccatis mortalib. in principio q̄ memoriæ occurrunt: vt s. homo actualiter singula detestet, quantum in ipso est: sed postea sufficit vna cōmunis de omnib. 12^{ae} q.113.5 3^{m} & 3^{a} q.87.1.c

5 De peccato mortali totaliter oblito sufficit gīnalis contritio de omni quo Deum offendit. Si autem recordetur, tantum in generali, recogitet. Et si in spāli recordetur, dēt spāliter conteri, & de obliuione dolere, quæ ex negligētia cōtigit, 12^{ae} q.113.5.3^{m} & 3^{a} q.8.4.5^{m} & q.87 1.c

6 Ad contritionem de venialibus non requiritur propositū nō peccādi, sicut de mortali, sed sufficit displicentia eius, & suæ cāæ, 3^{a} q.87.1.1^{m}

7 Peccatum veniale non remittitur hic per contritionem habitualem, quæ habetur per habitum charitatis, vel per habitum pœnitentiæ virtutis, quia sic charitas nō compateretur peccatū veniale, quod patet esse falsum: sed requiritur virtualis contritio, puta cum aliquis hoc modo fertur secundum affectum in Deum, & in res diuinas, vt quicquid sibi occurreret, quod eum ab hoc motu retardaret, displiceret ei, & doleret se commisisse, etiam si actu de illo nō cogitaret, non autem requiritur actualis 3^{a} q.87.1.o

8 Contritio est dolor p̄ peccatis assumptus cū p̄posito confitendi, & satisfaciedi, Suppl q.1 1 a o

9 Contritio est actus virtutis pœnitentiæ, cuius est detestari præterita delicta. Suppl.q 1 1.o

10 Attritio nullo modo potest fieri contritio, quam necessariò charitas præcedit, Suppl.1.3 o

11 De malis pœnæ potest esse dolor, non tamen contritio, Suppl q.2.1.o

12 De originali peccato, & si aliqua displicentia esse possit, non tamen contritio, Suppl.q 2.o

13 Nullum peccatum actuale, sine contritione remittitur Suppl q.2.2 3.o

14 Contritio non est de peccato futuro. sed magis cautio, quæ est pars prudentiæ, contritioni adiūcta, Suppl.q.2.4.o

15 De peccatis aliorū dolere debemus: non tñ oportet quòd de eis conteramur. Suppl.q.2.5.2^{m}

16 Quantum ad principium contritionis, oportet q̄ de singulis peccatis, quæ quis in memoria habet conterat. sed quantū ad terminū, sufficit quod sit una cōis de omnib. Suppl quæst.2.6.o

17 Contritio ut dolor est de peccatis in ipsa voluntate consistens omnium dolorum maximus est; ut uerò in parte sensitiua deriuatur ex rationis displicentia de peccatis, non est alijs doloribus maior, Suppl.q 3 1.o

18 Contritionis dolor, ut est in ratione nimius esse nō pōt; ut autem in sensu reperitur, excessus in eo culpabilis esse potest, Suppl.q 3.2.o

19 Sicut vnum peccatum est maius alio, ita dolor cōtritionis de uno peccato necessariò maior est, quàm de alio, Suppl.q. 3.3.o

20 Toto præsentis uitæ tempore, debet hō de p̄teritis pecatis conteri, & dolere, Suppl.q 4.1.o

21 Contritio cum sit actus pœnitentiæ, maximè expediret continuè de peccatis conteri, & moderatè dolere, dummodo cæterarum virtutum officia suo tempore non omittit, Suppl.q.4.2.o

22 Post hāc vitā in purgatorio tm, quanquā nō meritorius de peccatis contritionis dolor esse pōt, non aūt in patria, vel in inferno, Suppl.q.4.3.o

23 Cōtritio tā dispositiuè quā effectiuè instrumentaliter remissionem peccatorū causat, Suppl.q.5 1.o

24 Cōtritio q̄ p̄ charitatē pfecta fuerit, nō mō culpę, sed ois pęnę remissionē operatur Sup.q.5 2.o

25 Quantuncunq; paruus dolor dumō ad cōtritionē sufficiat, omnem culpam delet, Suppl.q 3.o

1 COntumelia ē deducere, id q̄ est cōtra honorē alicuius, i notitiā ei, & aliorū, qd̄ fit principaliter p̄ verba, secundò p̄ alia, 22^{ae} q.72 1.o

2 Contumelia est tm̄ de culpa cōuitium ēt de pęna, sed improperium est de indigentia, tn quandoque vnum ponitur pro alio, 22^{ae} q.72 1 3^{m}

3 Cōtumelia est contra honorem & palam, sed detractio contra famam & occultè, susurratio verò contra amicitiam: derisio aūt erubescere facit, 22^{ae} q.72 1.o.& 1.c.& 1 1^{m} & q 75.1.o

4 Cōtumelia, & cōuitiū ex intētione dehonorandi notabiliter, sunt peccata mortalia: si autem ad correctionem, seruato debito modo, non sunt peccata, 22^{ae} q.72.2.o.& q.158.5.3^{m}

Adulte-

porum cœlestium 3ª q.12.4.3^{m}

35 Corpus Christi fuit verum corpus, & non phantasticũ, cõtra Manicheũ, & Valẽtinũ 3ª q.5.1.0, & 2.c

36 Christus post resurrectionem, habuit verum corpus, sicut prius ante mortem 3ª q.54.1.0, & 3.c

37 Corpora mystica sunt duo in hoc mundo, s. Christi & diaboli: sed corpus Christi mysticum, est tota ecclesia. 3ª q.8.1.3.c & q.48.1.c & q.49.1.c

38 Corpus Christi uerum habet simul omnia membra, non autem corpus mysticum. 3ª q.8.3.c

1 Correctio fraterna est admonitio fratris, de emendatione delictorum à fraterna charitate procedens. 22æ q.33.1.0

2 Correctio duplex, scilicet coactiua, & ostensiua tantum. Prima pertinet ad prælatos tantum: secunda uero, ad omnes 22æ q.33.1.3.6.0

3 Vtraque est in præcepto, sed secunda solum, quando delinquens occurit cum commoditate corripiendi, & spe emendationis, & superior deest. 22æ q.33.2.0 & q.43.7.3^{m}

4 Correctio fraterna est actus charitatis, coactiua verò est actus iustitiæ. 22æ q.32.2.3^{m} & quæst. 33.1.0 & 3.4.c

5 Admonitio in correctione fraterna, est principaliter actus charitatis, quasi imperantis: prudentiæ verò secundariò, quasi exequentis & dirigẽtis. 22æ q.33.1.1^{m}

6 Existens in peccato mortali, & occulto, corrigens ex officio, peccat, non autem corrigens, ut frater, nisi propter scandalum 22æ q.33.5.0

7 Peccatum præcedẽs impedit, ne aliquis corripiat alium tripliciter, scilicet ratione indignitatis, scandali, & superbiæ. 22æ q.33.5.c

8 Prælatus est corripiẽdus a subditis, sed in secreto tantum, non cum proteruia & duritia, sed cum mansuetudine, & reuerenter: nisi propter periculum fidei, fiat publicum: sicut Paulus publicè corripuit Petrum. 22æ q.33.4.0

9 Ordo correctionis, est de præcepto, scilicet præuia admonitione secreta. 22æ q.33.7.0

10 Testes debẽt adhiberi in correctione fraterna, si non est emendatus per admonitionẽ secretam. 22æ q.33.8.0

11 In correctione fraterna: primò debet admoneri secretè: secundò debet dici prælato secretè: tertiò testes adhiberi, quartò publicari. 22æ q.33.8.1^{m} & 4^{m} & q.70.1.0 & 3.3^{m}

12 Ordo fraternæ correctionis, seruandus est in peccatis occultis tantum. 22æ q.33.7.0

13 Christus non corripuit Iudam secretò, nec Petrus Ananiam, & Saphiram, nec Paulus Petrum multiplici de causa. s. quia Dominus peccatum Iudæ tanquam Deus, sicut publicum habebat. Vnde statim poterat ad publicandum procedere. Tamen ipse non publicauit; sed obscuris uerbis eum de peccato suo admonuit. Petrus autẽ publicauit peccatum occultum Ananiæ & Saphiræ, tanquam executor Dei, cuius reuelatione peccatum cognouit. Sed Paulus Petrum nõ reprehendisset, nisi aliquo modo par esset, quantum ad fidei defensionem. Vel Paulus qui erat subditus Petro propter imminens periculum scandali circa fidem, Petrum publicè arguit. De Ioseph autem credendum est, quod fratres suos aliquando admonuerit, licèt non sit scriptum. Vel põt dici quòd peccatum publicum erat inter fratres. Vnde dicitur pluraliter, Accusauit fratres suos. 22æ q.33.4.2^{m} & 7.2^{m}

14 Dimittens admonitionem vel prohibitionem, quia non sperat correctionem, sed timet sequi peius, non peccat. 22æ q.33.2.3^{m} & 6.0 & q.43.7.-^{m} & q.150.1.4^{m}

15 Peccatum infectiuum aliorum, ut hæresis, & fornicatio, uel cedens in damnum aliorum, ut furtum & homicidium, debet denunciari, sine admonitione. 22æ q.33.2.c.3^{m}

16 Correctio est utilis ad emendationem, ad quam tamen non sufficit sine auxilio Dei 12æ q.109.8.2^{m} & 22æ q.33.2.1^{m} & q.83.7.3^{m}

17 Scandalum directè opponitur correctioni fraternæ. 22æ q.34. principio & q.43.3.c

1 ¶ Corruptibile & incorruptibile differunt genere physico, non autem genere logico. 1ª q.66.2.2^{m} & qõ 88.2.4^{m}

1 ¶ Nihil corrumpitur, nisi per hoc quod forma separatur à materia. 1ª q.9.2.c & q.50.5.c & q.75.6.c

2 Corruptio non potest esse, nisi ubi est contrarietas, quia omnis generatio & corruptio est ex contrario in contrarium. 1ª q.75.6.c

3 Aliquid corrumpitur dupliciter. s. per se, & per accidens. 1ª q.75.6.c & q.89.5.c & 12æ q.53.1.c

4 Corruptio duplex. s. separatio formę à materia, & resolutio in elementa 3ª q.50.5.c

5 Corruptio non intenditur à natura, nisi per accidens. 1ª q.19.9.c & q.49.1.c.2^{m} & 2.c

6 In oĩ mutatiõe est aliqua corruptio. 1ª q.50.5.1^{m}

7 Impossibile est aliquod subsistens corrumpi per accidens, uel generari, per accidens, sed tantũ per se, 1ª q.75.6.c

8 Mors, corruptio, & omnis defectus, est contra naturam particularis formæ, sed secundum quod est naturalis, ratione materiæ, & naturę communis, 1ª q.21.2.2^{m} & 12æ q.42.2.c.3^{m} & q.85.6.0 & 22æ q.65.1.1^{m} & q.164.1.1^{m}

9 Materia subiecta priuationi, est principiũ & causa omnis corruptionis. 1ª q.50.5.3^{m} & 75.6.c

1 ¶ Coruus significat uoluptatibus denigratos, uel expertes bonæ affectionis, quia non est reuersus ad arcam. 12æ q.102.6.1^{m} co.1.fi.

1 ¶ Costa fuit præcisa ab Adam sine dolore, sed cũ delectatione, 1ª q.92.3.2^{m} & q.97.2.2^{m}

2 Costa hęc non erat de perfectione indiuiduali Adæ, sed de specifica. 1ª q.92.3.5^{m} & q.97.2.3^{m} & 3ª q.31.5.2^{m}

3 Mulier conuenienter fuit formata de costa Adæ, 1ª q.92.2.3.0

4 Mulier facta est de costa Adæ, ut socia eius, non de capite, ut domina, nec de pede, ut ancilla. 1ª quæst.92.3.0

5 Conuersio costæ in mulierem, fuit supernaturalis, & obedientialis. 1ª q.92.4.3^{m}

6 Multiplicatio costæ, fuit per additionem materiæ nouiter creatæ, uel uerius per conuersionem alterius materiæ præiacentis, contra Vgonem & Magistrum sententiarum. 1ª q.92.3.1^{m}

7 Illud additum, non uenit in corpus Euæ, nisi mediante costa: Ideo Eua non dicitur, facta ex eo, licèt esset, quid amplius in quantitate, quàm costa. 1ª q.92.3.1^{m}

1 ¶ Creatio magis respicit esse, quàm naturam, uel rationem. 3ª q.2.7.3^{m}

2 Creatio passiua, secundum esse ut inhæret, est naturaliter posterior creatura, & est subiectiuè in ea, sed secundum rationem eius, ut causatur ex actione Dei, est prior. 1ª q.45.3.2^{m} & 3^{m}

3 Creationem esse, ratio demonstrat. 1ª q.45.2.0

4 Philosophi cõcedunt creationem esse, sed ab æterno. 1ª q.46.2.1^{m} & 2^{m}

5 ¶ Creatio quid non est mutatio propriè, 1ª q.45.2.2^{m} & 3.0 & q.46.1.5^{m}

6 Creatio non est motus nec terminus motus. 1ª q.45.2.3^{m} & 3.c & q.46.3.2^{m}

7 Creatio est emanatio uniuersalis entis, ex nihilo, 1ª q.45.1.0 & 4.1^{m}

8 De ratione creationis est, nihil præsupponere in re, cui naturaliter prius cõuenit non esse quàm esse. 1ª q.65.3.c

9 Creatio non admiscetur in operibus naturæ, nec artis, sed præsupponitur, 1ª q.45.8.0

10 Creatio importat habitudinem creaturæ ad creatorem, cum quadam nouitate, siue inceptione. 1ª q.45.3.3^{m}

11 Creare nihil aliud est, quàm absque materia præiacenti aliquid producere 1ª q.65.3.c

12 Crea-

ad pœnam, 3ª q 22.ar.2.q.2.c
4 Absolutio vniuersalis à culpa, & à pena, fit in perceptione baptismi, & in martyrio 3ª q 68.2.2m & q 87 1 2m
5 ¶ Cultus Dei, consistit in recipiendo diuina, uel in tradendo ea aliis. 3ª q 63.2.3.4.6.c
2 Cultus diuinus, triplex, secundum triplicem statũ scilicet ueteris legis, legis nouæ, & secundũ statum gloriæ, 12æ q. 101.2.c & q.103.3.c
3 In statu n iæ, holes nulla lege mouebantur ad cultũ Dei, sed solo interiori instinctu. 3ª q.60.5.3m
4 Specialis cultus & honor, qui Grece dicitur theosebia, uel eusebia, debetur Deo, ut omnium primo principio, 22æ q 81.1.4m & 4.0
5 Finis diuini cultus est, ut homo det gloriam Deo, & ei se subiiciat mente & corpore, 22æ q.93.2.c
6 Cor & corpus, sunt applicanda cultus Dei, 12æ q. 49.3.c & q.101.2 n & 22æ q.19.1.0 & q.81.7.0. & q. 83.12.c.fi & q.84 2.c & q.93 2.c.
7 Aliquid pertinet ad cultũ Dei dupl. s. ut offerẽdũ vel ut assumẽdũ, 22æ q.81 3 7m & q.95.2.c
8 Sacramentum pertinet ad cultum Dei dupliciter, scilicet per modũ actionis, ut Eucharistia, in qua principaliter cultus Dei consistit, inquantũ est ecclesiæ sacrificium, uel per modum agentis scilicet ordo, uel per modum recipientis, ut baptismus, & confirmatio, 3ª q.63.6.c
9 Cultus Dei primum ordinatur ad reuerentiã Dei, secundò ad instructionem hominis à Deo, tertiò ad directionem actuum humanorum, secundum instituta Dei, 22æ q.92 2.c
10 Cultus Dei duplex, s. interior, in coniunctione ad Deum, per intellectũ & effectũ idest in deuotione mentis, & exterior, in sacrificiis, oblationib. & huiusmodi, 12æ q 99.3.c & q. 101.2.c.3m & q. 102 5.4m & q.103.3.c & 22æ q.81.7.c. et q.122.4.c
11 Cultus secundus ordinatur ad primum, ideo sicut quod primus diuersificatur in diuersis statibus, sic & secundus, 12æ q.102.2.c.3m & q.103.3 c
12 Cultus primus impeditur per peccata, sed 9us verò per immunditias corporales, 12æ q.102.5 4m
13 Omnis cultus Dei exterior, præcipuè ad hoc ordinatur, ut homines habeant Deum in reuerentiam, 12æ q.102.4.c & 3ª q.63.4.3m
14 Cultus Dei exterior, præcipitur tertio præcepto decalogi, 22æ q.122.4.c
15 In cultu Dei, põt aliquid esse pernitiosum idest falsitas, dupl. s. ex parte rei signatæ, uel ex parte colentiũ contra morẽ ecclesię, 22æ q 93 1.0
16 In cultu Dei, potest esse aliquid superfluum, non secundum quantitatem absolutam, sed quia nõ proportionatur fini, 22æ q 81 5.3m & qõ 92.1m c.3m & q.93.2.0 & q.104.2.2m
17 Antiquitus quidam colebant falsos Deos cũ imaginibus, quidam uerò sine eis, 22æ q.122.2.1m
18 Cultus disparitas matrimonium præcedens impedit ne contrahi possit, Suppl.q.59.1.0
¶ Cupiditas duplex, scilicet mortalis, & uenialis Prima ponit finem in creatura, non aũt secũda sed est cum charitate, 22æ q.24 10.2m
1 ¶ Curam animarum habẽtes presbyteri uel diaconi non sunt in statu pfectionis, ex parte ordinis nec ex parte curę, quia non obligantur per ordinem ad ea quæ sunt perfectionis, quamuis interior perfectio requiratur ad actum ordinis. Et possunt curam animarum deserere. Vnde nõ omnes prælati ecclesiastici sunt in statu perfectionis, sed soli episcopi, 22æ q.185.6 0
2 Ad curam pertinent duo, scilicet ratio ordinis, id est prouidentia, uel dispositio, & executio ordinis. i. gubernatio, 1ª q 22.1.2m
3 AEqualis cura est Deo de omnibus, ex parte Dei non autem ex parte effectus, 1ª q.20.3.1m & 12æ q.112.4 1m
4 Prouisor particularis excludit defectũ ab eo qđ eius curæ subditur, non autem prouisor uniuersalis 1ª q 22.2.2m & q.103.5.c
1 ¶ Curiositas est uitium, circa cognitionem intellectus & sensuum, ad peccãdum, & circa inspectionem ludorum, & mulierum, ad concupiscendũ, & spectaculorum, 22æ q 167.0
2 Curiositas oritur ex accidia, 22æ q.35 4.3m
¶ A damnatione propter peccatum Adæ, nullus potest liberari, nisi per Christum, qui solus fuit ab ea immunis, à qua liberatur aliquis tripliciter idest per baptismum, martyrium, fidem et dilectionem, 1ª quæst.27.3.c fi. & quæst.49.2.2m & q 52 7 2m
2 Homines damnati, non sunt deputati ad exercitium aliorum, quia non habent ordinem naturę inter se sicut dęmones, 1ª q 64 4 2m
3 Damnati non possunt uelle bonum actualiter, & tamen uoluntas eorũ naturaliter inclinatur ad bonum, 1ª q.64.2 2o & 22æ q.85 2.3m
4 Damnati blasphemant Deum mente & uoce, & in hoc peccant, 22æ q 13 4 0
5 Damnati liberum arbitrium habebunt, & uoluntatem in malo obstinatam, 3ª q.18 4 3m
6 Damnati non pęnitent de malis q̃ fecerunt rõne culpę sed rõni pœnę, 22æ q. 3 4.c & 3ª qõ 86. 2.c
7 Damnati non amant eos, quos prius inordinate dilexerunt, sed causas dilectionis, 22æ q. 13 4.c
8 Pœna damnatorum, nunquam finietur cõtra Origenem, 1ª q.10.3.2m & q 64 2.c
9 Obstinatio in damnatis, est perpetua culpa & pęna. Sed nõ demerentur, quia nõ sunt in uia, sed ad terminus pænę deuenerunt 22æ q 13.4 2m
10 In damnatis erit uarietas penarum non refrigerans, sed magis affligens, 1ª qõ.10 3 2m & 12æ q 67.4.2m
11 Bona quę damnati fecerunt hic, & prosunt eis in inferno, 3ª q 89.6.3m
12 Bona quę damnati fecerunt hic, prosunt eis in inferno, ad mitigationem pęnę, impediendo nę incurratur, non autem subtrahendo, nec fortificando subiectum, nec minuendo remorsum cõscientiæ, 3ª q.89 6. 3m
13 Quælibet pœna damni uel sensus in damnatis, excedit omnem pœnam & dolorem cuiuscunque uiatoris, etiam Christi, 3ª q.46 6.3m
14 Corpora damnatorum cum suis deformitatibus resurgent, Suppl.q.86 1.c
15 Nihil erit quo corpora damnatorum corrumpi possent, 1.q.86 2 c
16 Corpora damnatorum futura sunt passibilia, sine mutatione naturalis dispositionis propter iustitiam, Suppl.q 86.3 o
17 Sicut per multa & uaria damnati peccarunt, conueniens est ut multipliciter & ea multis affligãtur, Suppl.q.97.1.0
18 Cum post diem iudicii, nullum corpus mixtum remansurum sit, uermis qui damnatis assignatur: non erit materialis, sed spiritualis, quo conscientiæ remorsus dicitur, Suppl.q.97.2.c
19 Ratione lachrymarum resolutionis fletus nõ erit in damnatis, ratione uerò commotionis & turbationis capitis in damnatis fletus esse poterit, Suppl.q.97.3.0
20 Vt dispositio inferni miseriæ damnatorum conueniat, erunt in eo tenebrę corporales, cũ quadam tamen luce, ut uideant damnati ea, quæ animam torquere possunt, Suppl.q 67 4.c
21 Ignis inferni erit corporeus, Suppl.q.97.5.0
22 Ignis quo torquentur damnati in inferno est eiusdem speciei cum regni nostro, Suppl q 97.6.c
23 Et si nullus scit ubi infernus sit constitutus, nisi qui de hoc à Spiritu sancto edoctus fuerit, conueniens tamen est ut sub terra esse credatur s.qõ.97.7.0
24 Quamuis damnati uoluntate naturali aliquid bonum uelle possunt, tamen uoluntate deliberata non bene uolunt illud. Suppl.q.98. 2.c
25 Damnati per se non pænitebunt de peccatis, sed per accidens inquantum affligẽtur à pena, quã pro peccatis substinent, Suppl.q.98. 2.0
26 Non uellent damnati non esse, inquantũ non esse

cunque hora sibi mutuò debitum reddere, salua tamen honestate, s.q 64.7.0

1 DEcimæ. In communi non soluebantur ex præcepto ante legē, quia non erant determinati ministri 22æ q.87.1.2m

2 Oblationes & decimæ in ueteri lege erant sacramenta:non autem nunc, quia tunc erant vt figurales, nunc autem vt morales, 3a q.65.1.7m

3 Decimæ non erant oblationes, nec sacrificia, quia non offerebantur Deo immediatè, sed ministris eius, 22æ q.85.3.3m

4 Decimatio est actus moralis, inquantum offertur ad cultum Dei, & ad sustentationem ministrorum eius; sed est figuralis, inquantum significat imperfectionem dantis decimas, 3a q.31.8.c, & q 65.1.7m

5 Præceptum de solutione decimarum, quò ad sustētationem ministrorum Dei, est morale, & iuris naturalis, sed quò ad certum numerum est iudiciale, sed quò ad significationem eius, est ceremoniale, & quò ad Christianos, est præceptum ecclesiæ positiuum 22æ q.87.1.0

6 In doctrina Christi & Apostolorum, continet præceptum de decimis quantum ad id, quod est morale tantum, 22æ q.87.1.2m

7 Ecclesia potest determinare aliam partem ad soluendum, quàm decimam 22æ q.87.1.c

8 Ius percipiendi decimas, potest vendi ecclesiæ, nō autem laicis, licèt fructus quandoque eis concedantur 22æ q.87.3.c, 3m & q.100.4.3m

9 Decimæ possunt dari in feudum 22æ q.87.3 5m

10 Non soluens decimas ubi non est consuetudo, nō peccat, si est paratus soluere, ad mandatum Ecclesiæ 22æ q.87.1.5m

11 Decimatio non conuenit Christo, sed cuilibet alij, quia significat liberationem à peccato originali 3a q 31.8 o

12 Iudæi dabant decimas prædiales, non autem personales 22æ q.87.2 1m

13 Iudæi dabant tres decimas ex præcepto Dei, primas ministris, sicut & nunc: secundas in sacrificia, quæ cessauerunt: tertias pauperibus, quæ nūc plus debentur, 22æ q.87.1.4m

14 Pauper tenetur dare decimas sacerdoti, licèt sit diues, 22æ q.87.3 1m & 4.4m

15 Omnes clerici tenentur dare decimas Papæ, si petat 22æ q.87 4 3m

16 Clerici tenentur dare decimas de prædijs proprijs, non autem de prædijs ecclesiæ, 22æ q.87.4.c.1m

17 Religiosi curati possunt exigere decimas, nec tamen tenentur dare; non curati verò econuerso, habent tamen aliquam immunitatem, secundum diuersas concessiones eis à Sede Apostolica factas 22æ q 87.3.3m & 4 2m

18 Petens decimas, ubi non est consuetudo, peccat 22æ q.87.1.5m

19 Ecclesia abstinet à decimis exigendis, in terris, in quibus non est consuetum decimas soluere 22æ q.45 8.5m

20 Ecclesia pōt petere decimas ab emente rē nō decimatam, & ēt à vendente, 22æ q.87.2. 4m

21 Decimæ debent dari ijs, quibus solent dari, secūdum consuetudinem, licet personales magis conueniant ecclesiæ parochiali; prædiales verò Ecclesiæ ubi est ager, 22æ q.87.3 2m

22 Decimæ debent in usus pauperū per clericos dispensari, 22æ q.87 1 4m & 1 1m & 4.4m

23 Decimæ debent dari de omni re possessa, secundū consuetudinē s. de omni lucro prædiali, vel personali & de Meretricio, & histrionatu, & huiusmodi: sed Ecclesia non debet recipere, quandiu sunt in peccato 22æ q 87 2.0

24 Decimæ non debent dari de rapina, furto, vel vsura, nec de alijs obnoxijs restitutioni, sed de fructibus rei emptæ ex vsuris 22æ q.87.2.2m

25 Nullus tenetur dare decimas, de re sibi ablata furto, uel rapina, nisi ob culpam, scilicet negligentiæ 22æ quæst 87.2.4m

26 Decimæ de herbis, & alijs minimis dantur de consilio, non autem de præcepto, sicut nec in ueteri lege, nisi de consuetudine patriæ 22æ q.87.2.3m

27 Decimæ debent dari nō deductis expēsis, nec tributis, nec mercede operariorum 22æ q 87.2.4m

¶ Decor faciei est periculosus: & tñ non fuit causa principalis matrimonij Iacob cum Rachel, sed fuit causa secunda: & hinc benè pōt esse sine peccato, vel quandoque est cum peccato veniali: si autem esset principalis causa, libido pulchritudinis, tūc non excusaretur à peccato mortali, si esset effrenata libido 22æ q.167 2.c. fi.

1 ¶ Defectus sumitur dupliciter, s. priuatiuè, & negatiuè: secundus est in omni creatura: primus autem non est in angelis, 1a q 58.4 2m

2 Defectus in effectu cōtingit dupliciter, s. defectu agentis & defectu patientis, 1a q.49.1 s.c

3 Defectus in effectu naturæ & artis, contingit quadrupliciter, s. ex defectu agentis, materiæ, formæ, & effectus, sed in moribus tantum ex primo 1a q 49.1 c.3m

4 Malum in defectu actionis semper causatur ex defectu agentis 1a q.49.1.2.c

5 Id quod sequitur defectum actionis, non attribuitur agenti, nisi cum potest, & debet agere, 1a q.49 1.3m & 2 3m & 12æ q 6 3.c, & q.79.1.c.

6 Defectus naturæ humanæ contingit dupliciter, s. vel quia nondum peruenit ad vltimam perfectionem naturæ, ut in pueris, vel quia recedit ab ea, vt in senibus, 1a q.99 1.4m

7 Defectus duplex sequitur ex peccato, s. ut pœna à iudice, vel consequens pœnam: primus debet esse æqualis in peccato æquali: non autem secundus 12æ q.163.1.4m

8 Christus curans corporalitatem, & passibilitatem corporis nostri curauit oēs alios defectus nostros, quia omnes causantur ex ea superadditis quibusdam particularibus causis, 3a q.14 4.1m

9 Nullus defectus potest esse in Deo, 1a qō.49.2.c, & 12æ q 101.1.4m

10 Nullus defectus reducitur in Deum, sicut in causam 12æ q.24 su c

11 Intellectus angeli non habet defectum, si defectus accipiatur priuatiuè, vt scilicet careat eo, quod habere debet: si verò accipiatur negatiuè, sic quælibet creatura inuenitur deficiens Deo comparata, dum non habet illam excellētiam, quæ inuenitur in Deo, 1a q.12.4 2m

¶ Degradatio aufert ordinis executionem, quasi in perpetuum; sed excommunicatio, solum vsque ad emendationem 3a q 82.8.3m

¶ Deificatus prędicatur de humanitate Christi, nō autē de homine Christo 3a q.16.3.c.2m & 5.2m

1 ¶ Deitas inquantū vna in pluribus personis, cōuenit cum forma nominis collectiui, 1a q.39.5 6m

2 Deitas non pōt supponere pro persona 1a q.39.5.0

1 DElectatio nō est generatio, sed generatum esse, 12æ q.31.1.c, & q 35.5.c

2 Delectatio, secundum Aristotelem, est quidam motus animę, & constitutio simul tota & sensibilis, in naturam existentem 12æ q.31.1.c

3 Delectatio est motus, qui est actus perfecti, non autem est motus; qui est actus existentis in potentia 12æ q.31 2.1m

4 Delectatio est motus in appetitu aialis, consequēs apprehensionem boni naturalis, præsentis per sensum 12æ q.11.5.3m & q.31.1.c.2m & q 35.1.c.

5 Delectatio est operatio causaliter; non autem formaliter, nec essentialiter 12æ q.31 1.1m

6 Delectatio est passio animæ 12æ qū.31.1.0, & 4.2m & 5.c, fi. & 2m & q.35.1.c

7 Nulla delectatio est quid optimum 12æ q 26.0

8 Obiectum delectationis est bonum apparens, conueniens, coniunctum 12æ q.43.1 0

9 Delectatio est quietatio cognita in re conuenienti, 12æ q.11 5.3m & q.34.1.c, & q.43.3.c

54 Delectatio pt esse integra & pfecta, nō aūt tristitia, sed sp est secundum partem 12^{ae} q. 35.6.c.

55 Delectatio & tristitia de eodem contrariantur, secundum speciem, sed de oppositis habent conuenientiam, & de disparatis, sunt disparate 12^{ae} q. 35 4 o. & 5.c. & q. 36 1. 2^{m}

56 Omnes fugiunt quamlibet tristitiam, non autem omnes appetunt quamlibet delectationem, 12^{ae} q 39.1.2^{m} & 3.c

57 Appetitus delectationis est maior quàm fuga tristitiæ secundum se, sed per accidens, est econuerso tripl. s. primò, qa tristitia mag. ssētit: s. 6 o, ex cā: tertiò, ex effectu 12^{ae} q. 35 6.o, & 22^{ae} q. 134.1.c

58 Delectatio magis afficit, q̄ tristitia, quæ magis sentitur 22^{ae} q. 29. 3.o

59 Omne animal appetit delectationes naturaliter, vt medicinas contra labores sensuum, & motuū 12^{ae} q. 32, 7. 2^{m} & 22^{ae} q. 4. 6.c

60 Delectatio appetitus naturalis dicitur tantum delectatio, & opposita passio dicitur dolor. Sed delectatio appetitus animalis, dicitur etiam gaudium, & opposita passio, dicitur tristitia. Primæ sunt in qualibet potentia; secunda verò in cōcupiscibili tantum 12^{ae} q. 31. 3.o, & q. 35. 2.7.c, & q. 41. 3.c

61 Iuuenes & melancholici, vehementer appetunt delectationes sensuum, propter laborem suæ naturæ 12^{ae} q. 32.7. 2^{m}

62 Delectatio naturaliter appetitur propter se finaliter, non autem formaliter, nec effectiuè 12^{ae} q. 2.6.1^{m} & 3^{m} & q. 34.2.2^{m}

63 Delectatio corporalis plus appetitur, q̄ spiritualis, per accidens, quia quidam abundant sensu, & deficiunt intellectu, & quia pluribus est nota, q̄ spiritualis 12^{ae} q. 2.6.c. 1^{m} & 2^{m} & q. 31.5.c, & q. 32.7 2^{m}

64 Non oīs delectatio est bona, nec oīs est mala, sed aliqua est bona, & aliqua mala, 12^{ae} q. 34. 1. 2.c

65 Omnis tristitia per se est mala, licèt per accidens possit esse bona, sed non omnis delectatio est bona per se, 3^{a} q. 15 6.5^{m} & 3^{m}

66 Delectatio de apparenti bono, & vero malo, & tristitia de apparenti malo & vero bono, sunt malè moraliter 22^{ae} q. 35. 1.c

67 Tristitia est materia delectationis, & gaudii, p accidēs tm̄, & econuerso, in q̄tum tristitiæ accidit esse bonum, & illis malum 12^{ae} q. 35. 3. 2^{m} & 3^{m}

68 Delectatio non dicitur morosa, nisi sit cu cōsensu rationis deliberatę 12^{ae} q 74 6. 3^{m} & q. 88. 4. 2^{m}

69 Consensus rōnis in delectatione cogitationis praue, rōne obiecti est pctm̄ mortale, sed ratione cogitationis tm̄ est veniale, vel nullum, puta cum aliquis causa disputationis, uel cōfessionis, & huiusmodi cogitat de peccatis carnalib. 12^{ae} q. 31. 5 c. & quæs. 74. 4.o, & q. 88. 3. 2^{m} & 22^{ae} q. 154. 4.c, & q. 180. 7 o

70 Delectatio actus coniugalis de se non est peccatū mortale, nec veniale 12^{ae} q. 34. 1. 1^{m}

71 Actus matrimonij propter delectationē tm̄, intra limites matrimonij est pctm̄ veniale, sed extra limites matrimonii, vel excludēdo ordinem finis vltimi est peccatum mortale. qa qn̄ est peccatū luxuriæ, q p solam inordinationē concupiscentiæ, sicut cum aliquis libidinosè accedit ad suam vxorem, tunc est distinguendum. qa qñq; est talis inordinatio, quę excludit ordinē finis vltimi, puta cum aliquis tm̄ concupiscit delectationem veneream, quod ab ea non abstineret p p præceptum Dei, & q illam mulierem cognoscere vellet, vel ēt aliam, præter matrimonij legem: & sic est peccatum mortale, quia cōcupiscentia nō cefrenatur intra limites matrimonij: aliqñ verò inordinatio concupiscentiæ non tollit ordinem vltimi finis, qñ. s. aliquis, etsi superabundet in cōcupiscentia delectationis venereæ, tamē potius ab ea abstineret, quàm contra Dei præceptum ageret, nec istam mulierem, aut aliam cognosceret, si sua vxor non esset: & tunc concupiscentia sistit intra limites matrimonij, & est peccatum ueniale. Manifestum est enim, q in quibusdā peccatis est quidem aliqua inordinatio: non tamen per cōtrarietatem ad vltimum finem, sed solum circa ea quæ sunt ad finem, inquantum plus vel minus debitè eis intenditur: saluato tamen ordine ad ultimum finem, puta cum homo, etsi nimis ad aliquam rem temporalem afficitur: non tñ pro ea vellet Deum offendere, aliqd cōtra pceptū eius faciēdo 12^{ae} q. 87. 3.c. & 22^{ae} q. 67. 3.c.

72 Delectatio duplex, s. carnalis, i. quę completur sensu carnis, s. ciborum & venereorum: & spiritualis. i. quæ completur sola apprehensione animæ 22^{ae} q. 118 6.c. & q. 123. 8.c

73 Delectatio corporalis. i. secundum sensum, est uehementior quò ad uos; sed delectatio spiritualis ē simplr maior, firmior, & dignior 12^{ae} q. 2. 6.c. & q 31. 5.o, & q. 38. 4.c, & 22^{ae} q. 141. 4. 4^{m} & q. 180 7.c

74 Delectatio corporalis uocatur uoluptas, quia pluribus est nota quàm spiritualis, 12^{ae} q. 2. 6.c

75 Delectationes corporales indigent temperari, & refrenari per rationem, non autem spirituales, quia non sunt secundum mentem, quæ est regula; ideo secundum se sunt sobriæ, & moderatæ, 12^{ae} q 31 5 3^{m} & 22^{ae} q. 141. 4. 4^{m}

76 Nullus diu potest esse sine delectatione: ideo carens delectationibus spiritualibus, trāsit ad carnales 22^{ae} q. 35 4 2^{m} & q 119 1 3^{m}

77 Delectatio spiritualis est tota simul, non autē corporalis, 12^{ae} q 31 1.o, & 5.c, fi.

78 Delectatio sm̄ tactū est maior utilitate, & simpliciter, & naturalior, q̄ secundum alios sensus: sed delectatio sm̄ uisum, est maior ratione cognitionis, 12^{ae} q. 31. 6.o, & 22^{ae} q. 13 3 c, & q 141. 4. c. 3^{m} & 7.c

79 Delectatio cōtemplationis excedit omnem delectationem humanam 12^{ae} q. 3. 5.c. fi. & q. 35. 4.c. & 22^{ae} q. 180. 7 o

80 Delectatio uitæ contemplatiuæ est nobilior conuenientior nobis, purior & perfectior, q̄ uitę actiuæ, 22^{ae} q 182. 1.c

81 Delectatio cōtēplationis in uia, est imperfecta respectu contēplationis in patria, 22^{ae} q. 180. 7. 3^{m}

82 Contemplatio diuinorum in uia, est maioris delectationis qualibet contemplatione alterius rei, 22^{ae} q. 180. 7. 3^{m}

83 Delectatio secundum uoluntatem est mensura & regula omnis actus moralis, non autem delectatio secundum sensum 12^{ae} q. 34. 4 o

84 Delectatio sensibilis, fuisset maior & purior ante peccatum, q̄ post, sicut delectatio temperati, quàm intemperati 1^{a} q. 98. 2. 3^{m}

85 Delectatio est prior amore, & ille desiderio, secūdum rationem finis, sed ordine generationis, est econuerso 22^{ae} q. 23 2.c. 3^{m} & q. 34 4. 1^{m}

86 Delectatio contrariatur delectationi, de obiecto contrario 12^{ae} q. 31 8 o

87 Differentia inter delectationem, gaudium, exultationem, lætitiam, hilaritatem, & iocunditatē, 12^{ae} q. 31. 3.o, & q. 35 2.c

88 Delectatio est in tempore per accidens tm̄. s. ratione transmutationis adiunctæ 12^{ae} q. 31. 2.o

89 Delectationes duplr, sunt innaturales, s. quę sunt contra rationem, & quæ sunt contra naturam communem 12^{ae} q. 31. 3.c, & 7.o

90 Delectari p p se formalr, licitū ē in oī delectabili, sm̄ suā formā; nō aūt finalr 12^{ae} q. 70. 1. 2^{m}

91 Delectatio nō est finis charitatis, sed magis uisio, cui consequitur 22^{ae} q. 4 2. . ^{m}

¶ Delitiosi dicuntur, qui non possunt sustinere aliquos labores, nec aliquid minuens delectationē 22^{ae} q. 138. 1 2^{m}

1 ¶ Delictum cōiter significat quamcunque omissionem, sed strictè omissionē pertinentiū ad Deū, uel quando scienter & cum contemptu omittit homo id quod facere debet 22^{ae} q. 79 4. 1^{m}

&

& illusio imaginaria, diabolicę machinationibus facta, quam scriptura Samuelem appellat, sicut solent imagines rerum suarum nominibus appellari. 1ª q.89.8.2m & q.117.4.2m & 22æ q.95.4.2m & q.174.5.4m

56 Non licet habere familiaritatem cum dæmone, nec requirere ueritatē ab eo. ad cognitionem occultorum s. de iis quæ excedunt facultatem & cognitionem humanā, nec à dęmonibus auxilium implorare, quia est apostasia à fide (secundum Augustinum,) 1ª q.114.4.c.2m & 22æ q.90.2.3.o & q.95.o & q.96.o

57 Dæmon ueritatem dicit ut decipiat, 1ª q.64.2.5m

58 Dęmones faciunt aliquas leuitates, ut sint familiares hominibus, quos conantur decipere, 1ª q.89.4.3m & 22æ q.89.4.3m

59 Quęrere aliquid à dęmone, sponte occurrente licet, propter utilitatem aliorum, maximè quando uirtute diuina compelli pōt ad dicendum uera, sicut Christus fecit. Nam & Beda dicit. Nō uelut inscius Dominus inqqrit, sed ut cōfessa peste, quam tolerabat, uirtus curantis gratius emicaret, & sicut Iacobus, & Simon, & Iudas fecerunt: non autem licet dæmonem inuocare ad auxilium uel cognitionem occultorum inquirēdo ab ipso. 22æ q.90 2.c.fi & 3.c & q.95.4.1m & 3m & q.96 2 3m fi

60 Inuocantes dęmonem precāt mortaliter, & sunt apostatæ à fide (sm August.) propter pactū initū cū dęmone, tacitè uel expressè, uel uerbo tenus si inuocatio interfit, uel facto aliquo, etiam si sacrificia desint, 22æ q.96.a.3m fi.

61 Dęmones alliciuntur diuersis generibus herbarum, animalium, carminum, & rituum, ut signis, non autem ut rebus, 1ª q.115.5.3m & 21æ q.85.2 2m & q.96.2.o

62 Dęmones uocati sub certa constellatione, ueniūt licèt non subsint cœlis, nec alicui uirtuti corporali, ut ducant in errorem: uel quia coguntūt à superioribus Dęmonibus, 1ª q.115.5.o

63 Dęmones uocati sub certa constellatione, ueniūt quia sciunt illius uirtutē iuuare ad effectum requisitum, 1ª q.115 5.2m

64 Dæmones plus uexant lunaticos in augmēto Lunę, ut eam infament & quia tunc cerebrum est hc dispositum per Lunam, 1ª q.115.5.1m

65 Dæmones maximè anhelāt ad hoc, ut eis exhibeatur cultus diuinus, 22æ q.85 a.3m

66 Deus non est in dęmone nec in peccatore simpliciter, sed ut est creatura: uel addendo per essentiam, pręsentiam & potentiam, 1ª q 8 1 4m

67 Dæmon habet potestatem aliquam in homine: ex hoc quod subditur peccato originali, uel actuali, 3ª q.71 2.c 2m

68 Nullus ante passionē Christi potuit euadere manus dęmonum: quin descenderet ad infernum, 3ª q.49 2.2m & 5 1m & q.52.5. 2m & 6 2m

69 Dęmon etiam nunc potest Deo permittente homines tentare quantum ad animam: & uexare quantum ad corpus, 3ª q.49.2.2m

70 Idem dęmon potest recipere semen uiri, & transfundere in mulierem: & generabitur homo, qui erit filius viri, & non dęmonis, sicut & aliarum rerum semen assumunt, secundum Augustinum 1ª q.51 3.6m

71 Dęmones non permittuntur facere omnia quę possunt naturaliter: nec datur eis potestas faciēdi aliquid supernaturaliter, 1ª q.114 4.2m & 3ª q.29.1.3m & q.75 4 c.3m

72 Etsi dęmones aiam alicuius sancti euocare non possint, neque cogere ad aliquid agendū: pōt tñ hoc fieri diuina uirtute, ut dū dęmon cōsulitur, ipse Deus per suum nunciū, ueritatē enunciet: sicut per Heliam respondit, 21æ q.174.5.4m

73 Dęmones frequenter apparēt in figuris bestiarū: quę designent conditiones eorum, ex prouidentia & permissione Dei: sicut in figura serpentis, cum esset tamen in Dęmone decipiendi cupiditas (secundum August.) 12æ q.1 5.2 3m

74 Potestas duplex dęmonis, s. quę suadere et impellit in actum peccati, sed non in peccatum: & quę trahit ad supplicium 12æ q.80. 3.o

75 Dęmones non possunt producere effectus qui nō sunt in potestate alicuius uirtutis naturalis actiuę: sicut suscitare mortuos, & huiusmodi, nisi in pręstigio, 1ª q 91.a.1m & 3m & q.114 4.c.2m

76 Dęmones possunt uerè naturales effectus producere, sed mediantibus agentibus naturalibus, 1ª q.114 4.c.2m & q.115.5.1m & q.117.3.c

77 Dęmones nullam formam possunt inducere in materiam: nisi mediante agente naturali: sed solus Deus, 1ª q.91.2.c & q.110.1.2m & q.114.4.c.2m

78 Dæmon pōt dupliciter facere aliquid apparere, aliud quàm sit. s. immutando alicuius phantasiā interius, & aliqs corporeos sensus: uel exterius aliquod corpus formando, 1ª q.114.4 2m

79 Pluuia & uenti, & quęcunqz solo motu locali fiūt possunt causari à dęmonibus. 12æ q.80 1.c

80 Christus sufficienter probauit quadrupliciter, q expelleret dęmones per uirtutem Dei, & non per uirtutem dęmonum: primò per hoc quòd sathanas contra seipsum non diuiditur: secundò exemplo aliorum, qui dęmonia eijciebant per spiritum Dei: tertiò quia demonium expellere non posset, nisi ipsum uicisset uirtute diuina: quarto quia nulla cōuenientia in operibus nec in effectu erat sibi & sathanę. cū sathanas dispergeret, quos Christus colligebat, 3ª q 43.a.2m

81 Christus permisit dæmones intrare porcos, & affligere illum quem liberauit, triplici ratione, s. ut instruat magnitudinē nocumēti dæmonū, q hominibus insidiantur: ut omnes discerent, q nec aduersus porcos audent aliquid facere, nisi ipse concesserit: & ut ostenderet q grauiora in illos hoēs operati essent, quā in illos porcos, nisi essent diuina prouidentia adiuti, 3ª q.44 1 4m

82 Dęmones superiores expellunt inferiores corporaliter, nō aūt à dominio aię: sed Christus utroque modo expellit utrosque, 3ª q.43.a 3m

83 Locus duplex debetur dęmonibus: s. aer caliginosus, causa exercitandi homines usque ad diem iudicij: & infernus, ratione pęnę, 1ª q.64.4.o

84 Dęmones ubicunque sint, habent semper secum infernum: nec diminuitur pęna eorum ex recessu, 1ª q.64.4 3m

85 Pęna demonum in nullo mitigatur per potestatem puniendi alios. 1ª q.109.2 4m

¶ Dęmoniaci nesciunt quid loquantur quando dęmon loquit in eis, sicut nec serpens quo diabolus tentauit Euam: nec asina qua Angelus locutus est Balaam, 22æ q.165.2.4m

1 ¶ Demonstratio duplex, s. propter quid. idest per causam, & signi, idest, per effectum, 1ª q.2.2.c

2 Demonstratio duplex, scilicet ad sensum & ad intellectum, 1ª q 13 1 3m

3 Ex quolibet effectu notiori, potest demonstrari propriam eius causam esse, 1ª q 2.2 c.3m

4 Vnius conclusionis est tñ unū mediū demonstratiuum: sed multa probabilia, 1ª q.47.1.3m

DEnominatio quęlibet, fit ab aliquo habente se per modum formę: non autem semper à forma, 1ª q 13 11.c & q 37.2.c

2 Transcendentia denominant seipsa, non autem formę speciales, 12æ q 55.4.1m

3 Agens denominatur ab actione, nō aūt ab effectu nisi sit de intellectu actionis. 1ª q.37.2 c.2m

4 In respectiuis, fit denominatio ab extrinseco, nō autem in absolutis, 1ª q.6 4.c & q.73.2.c & 12æ quęst.7 a.2m

5 Oia quę hñt ordinē ad aliquid vnum, licèt diuersimode, denominari possunt ab eo. 3ª q.60.1.c

1 ¶ Denunciatio semper debet fieri in peccatis occultis pręcedente secreta admonitione, nisi mora sit periculosa, 22æ q.33 7.o

Cogni

Quilibet

Solus

quod non vult, & quod non continetur sub ordine quem statuit rebus 1ª q.25.5.1^{m}

217 Solus Deus potest facere præter ordinem & cursum totius naturæ 1ª quæ.103 6.o, & q.106.3.c, & 1ª q 43 3 c

218 Quicquid potest intelligi esse sine alio, Deus potest facere esse sine eo, non autem si posset intelligi alio, non intellecto, vt ens sine bono 12æ q.110.4 4^{m}

219 Deus potest facere vniuersum, & quamlibet creaturam meliorem quã fecerit 1ªq.25.3^{m} & 6.o

220 Qualibet re creata, Deus potest facere aliam meliorem, bonitate essentiali & accidentali 1ª quæ. 25.3.1^{m} & 6.o

221 Deus potest facere, aliquid melius humanitate Christi, matre eius, beatitudine, & gratia, secundum se, non autem vt relata ad Deum. 1ª quæstione 25. 6.4^{m} & 3ª q.7 12. 2^{m} & vlt.3^{m}

222 Deus non potest peccare 1ª q.25. 3. 2^{m} & q.63. 1 o. & 12æ q.6.2.c, 2^{m}

223 Deus si vellet, posset praua agere, & peccare. Et ratio conditionalis. Socrates potest currere, si vult: antecedens est possibile: & ideo sequitur possibilitas consequentis. Sed in hac conditionali, Deus potest peccare si vult, antecedens est impossibile. Non enim potest Deus velle malũ. Et ideo non est simile 1ª q.25.3.2^{m}

224 Deus est causa peccati 12æ quæst.79 o, & quæstio 80. 1. c

225 Deus est causa mali pœnæ per accidens tantum: mali autem culpæ nullo modo est causa 1ª q.48 6. o. & q 49.2 o. & q 63.5.c.fi. & 12æ q.87.1.2^{m} & 12æ q.79 1.3, & q 84 10.c

226 Deus est causa excæcationis & obdurationis per accidens tantum. s. subtrahẽdo gratiam 1ª q.23. 3 2^{m} & 12æ q.79 3.c. & 22æ q 15 1. o

227 Deus per se inclinat ad bonum, dando gratiam & virtutes, & directè ordinando ad bonum, sed inclinat ad malum per accidens tantum, scilicet non dando gratiam, 12æ q.79.1.1^{m}

228 Deus est causa productiua cuiuslibet rei, 1ª q.22 2.c. & q .4. , & q.45:2. & quæst 55.2.2^{m} & quæstio.57.2 c.fi & quæstio.61 1. o, & q 65.2.o, & 3. c. & quæst 75.5 1^{m} & q 73.2.c. & q.103. q.7 c.2.1^{m} & q.79 2.c, & q 93 2.c

229 Deus est causa omnium efficiens exemplaris, & finalis 1ª q.44 1.2 3.c, & q.65 2 o, & q 103.2 o, & 5.c. & q.105 5.c. & 12æ q.79.2 c

230 Deus est causa omnis motus, tam uoluntatis, quam naturæ 12æ q.6.1

231 Deus immediate producit omnia 1ª q.65.3.o, & 3ª q.6 1.1^{m}

232 Deus agit mediantibus aliis causis, non ex insufficientia eius, sed ut dignitatem causandi cõmunicet creaturis, 1ª q.22.3.c, & 8. 2^{m} & q.103.6. c.2^{m} & q.106.4 c

233 Bonitas, liberalitas, iustitia, & misericordia Dei differenter producunt res 1ª q.21 3.c

234 Deus produxit creaturas, non ex necessitate, 1ª quæstio. 19. 4. o, & quæst o 23 3. o, & quæstio.28. 2. 3^{m} & quæst.32 1.3^{m} & quæst 45 6 c, & quæst 50.1 c, & quæst 61 1. 1^{m} & quæst.104. 3.o, & quæst 105.1.2^{m} & 12æ q 66.1.1^{m} & quæst. 109.1.c, & 3ª quæst.50 2.3^{m}

235 Deus in productione rerum, finem aliquem intẽdit. s. diuinam bonitatem 1ª q 25 3.c

1 ¶ DExtrum & sinistrum, & aliæ differentiæ situs, sunt inanimatis, quo ad nos tantum: inanimatis verò, sunt secundum se 1ª q 13.7.c

¶ Diabolus dicitur esse Deus huius seculi nõ creatione, sed quia seculariter uiuentes ei seruiũt, eo modo loquendi, quo Apostolus loquitur, dicens. Quorum Deus venter est 1ª q.65 1. c.fi. & q 114.3.2^{m} & 12æ q.1.5.b

1 ¶ Diaconus non est proprius minister alicuius sacramenti 3ª q 67 1.o

2 Diaconus est proprius dispensator sanguinis Christi: non autem corporis Christi, nisi de licentia Epi, vel presbyteri, uel in necessitate 3ª q.82.3.o

3 Diacono non licet tangere corpus Christi, quia non habet manus consecratas 3ª q 82 3.o

4 Ad diaconum pertinet assistere et ministrare maioribus sacerdotibus, in oibus agendis, circa sacramenta ecclesiæ 3ª q.67 1.c, & q 71.4.c

5 Ad Diaconum pertinet purgare tm̃, i. eiicere immundos, & disponere fideles per admonitiones. Sed ad Sacerdotes pertinet etiam illuminare, i. tradere sacramenta, ad episcopos perficere 3ª q.64.1. 1^{m} & q 67.1.1^{m} & 5^{m} et q.83.3 3^{m}

5 DIalectica scientia est tantum una in speculabilibus: demonstratiuè verò sunt plures 12æ q.57 6.3^{m} et 22æ q 51 4 2^{m}

1 Dicere propriè importat principaliter respectum ad verbum: secundariò autem ad rem intellectam: inde in diuinis conuenit tantum patri, 1ª q 34.1.3^{m} et 3ª q.37.8.2^{m}

2 Dicere se habet tripliciter ad illud, quod dicitur, s. enunciatiuè, causatiuè, seu imperatiuè, et optatiuè 22æ q.76.1.c

3 Dicere Dei sumitur dupliciter, s. pro formatione verbi, & pro expressione eius: primum est æternum, non autem secundum 1ª q.32.1 3^{m} et q.37 1.c.fi. et q.45.4 c, fi. et q 67.4 c. 5^{m} et q.74. 3.1^{m} et 3^{m} et 5^{m}

4 Per hoc qđ dr̃ in scriptura, dixit D.^{s}, importat diuinũ imperium, sm̃ Basiliũ: prius aũt oportuit produci creaturã quæ obediret, q̃ fieri mentionem de diuino imperio 1ª q.74 4 1^{m}

1 Dici ut uerbum conuenit tantum filio in diuinis, sed dici ut res, cõuenit singulis psonis, toti Trinitati, essentiæ Dei, et oi creaturæ 1ª q.34.1 3^{m}

1 DIes dicitur dupliciter. s. naturalis continens viginti quatuor horas; et artificialis, i. a claritate Solis 3ª q.53.2.3^{m}

2 Dies naturalis, sm̃ Ecclesiam, incipit in media nocte, non autem dies artificialis 3ª q.80.8.5^{m}

3 Dies naturalis non terminatur in vespere, sed in mane, sm̃ Chrysostomum 1ª q.74.3.6^{m}

4 De operibus septem dierum, in principio Bibliæ 1ª q 65.vsque 75.o

5 Septẽ dies fuerũt vnũ instãs, sm̃ cognitionem septẽ operum Dei in mente Angeli, sm̃ Aug. licèt secundum alios fuerint ueré septem dies successiuè 1ª q 58.6.c. et 7.1^{m} et q.65.1.c. et q.69.1.c. et q.70 1.1^{m} et q.74.1.2 o

6 Diuersæ res diuersimodè præfuerunt in operibus septem dierum 1ª q.73.1.3^{m} et q.90.4 o, et q 91 2 4^{m} et q.92 4 3^{m} et q.118.3 1^{m}

7 Dies primi, i. creationis à luce in noctem cõputantur pp futurum hominis lapsum, sed econuerso triduũ Christi in sepulchro propter reparationem hominis 3ª q.51.4.1^{m} et q.53 2.3^{m}

8 ¶ Prima dies dicitur habuisse vesperę, et non mane 1ª q 63 6.4^{m}

9 Dies Dominicus succedit Sabbatho ex statuto Ecclesiæ, et consuetudine Christianorum tm̃: idem obseruatio eius non est sic arta, nec figuralis, sicut sabbathi quia veritas ẽt in modico permitti nõ debet 12æ q.103.3 4^{m} et 22æ q.122.4 4^{m}

10 Dies in qua res creatæ sunt, s. prima, non debuit benedici, seu sanctificari 1ª q 73.3 5^{m}

11 De secũda die non dr̃, uidit Deus q. erat bonũ: s. uel quia quod pointr in tertia die: refertur ẽt ad ista, uel qa est de iis quæ nõ sunt manifesta populo, uel quia per firmamentum, s. amissis, intelligitur aer nebulosus, qui non est de partib. principalibus mundi, vel esset mysticè ea parte numeri, quia qualitas ab vnitate recedit 1ª q.74.3. 3^{m}

12 In tertia die informitas terræ remouetur, sm̃ August. 1ª q.69.2 1.c. princ.

13 Die quarta producuntur luminaria quæ mouentur cęlo ad ornatum ipsius 1ª q.70.1.c

14 Die quinta producuntur aues, & pisces ad ornatũ mediij elementis, qui habẽt motũ in aere et aqua

quæ

& distrahendo, 22æ q.186 3 4m & q. 188.7.c.
8 Diuitiæ sunt viles, vanę, & mutabiles; & ideo debent contemni, 22æ q 126.1.3m
Diuitiæ de consilio abdicantur per perpetuã paupertatem: delitiæ carnis per perpetuam castitatem: & superbia vitæ, per obedientiæ seruitutẽ, 22æ q 108 4.c fi. & 22æ. & q 186 6.0
¶ Diuturnitas auget amorem amici præsentis, absentis autem diminuit, 22æ q.49.2 2m
1 DOcere est actus vitæ actiuæ, quò ad actum exteriorẽ, & interiorem, vt dirigit ad opus: sed est actus contẽplatiuæ, secundum actũ interiorem absolutè, 22æ q.181.3.0
2 Docere dicitur dupliciter. s. principaliter infundẽdo lumen, & instrumentaliter dirigendo. Secundum conuenit Angelis illuminãdo alios de reuelatis, & homini exterius adminiculando, proponendo exempla, vel applicando principia conclusionibus: primum autem soli Deo, 1ª q.107.1 o. & q.117.1.0 & 22æ.q.173.2.c. & 3ª q.69.3.2m
3 Christus conuenienter multa docuit in parabolis propter tria s. tum quia connaturale est homini per sensibilia deuenire in cognitionem intelligibilium: tum propter simplicitatem quorundã audientium, tum etiam vt indignis diuina misteria occultarentur, 3ª q.42.3.0
4 Docere per modum exhortationis priuare, conuenit mulieri, non autem publicè prædicare, 22æ q.177.2.0 & 3ª q 55.1. 3m & q.67.4. 2m
5 Nullus pt seipsum propriè docere, 1ª q.117.1.4m
6 Docere habet duplicem materiam. s. scientiam, & discipulum: ideo construitur cum dupliti accusatiuo, 22æ q 181.3 c
7 Ad docendum alios in diuinis tria requiruntur, s. plenitudo cognitionis, vis probandi, & pronunciatio. 12æ q.111.4.c
8 Predicator docendo debet facere tria, s. instruere, delectare, & flectere, 22æ q.177.1.c
1 ¶ Docilitas est aptitudo bene acquirendi rectam opinionem ab alio, sicut solertia à seipso, 22æ q 48.c & q.49.3 0 & 4.c
2 Docilitas sm aptitudinẽ, est à natura. Sed ad eius consummationem plurimũ valet studium. s. sollicitè, frequenter & reuerenter, animum applicando documentis maiorum, non negligendo ea per ignauiam, nec contemnendo per superbiam, 22æ q.49.3.2m
1 ¶ Doctor primus & principalis doctrinæ spiritualis & fidei, fuit Christus, 3ª q 7 7.c
2 Christus fuit verissime Doctor, martyr, & virgo, 22æ.q 151.4 c
3 Quia Catholicæ veritatis Doctor, nõ solũ prouectos debet instruere, sed ad eũ pertinet et incipiẽtes erudire: ꝓpositũ nostrũ in hoc opere est, ea quæ ad Christianã religionem pertinent, eo mõ tradere, sm quod congruit eruditioni incipientium, 1ª Prolo. princ. 22æ q 187.1.3m
4 Authoritas Sacræ scripturæ, authoritati cuiuscunque Doctoris præfertur, 1ª q.1 8.2m
1 ¶ Doctrina tripliciter est occulta. s. ex intentione docentis, propter inuidiam vel turpitudinem rei: scđo qa paucis ostẽditur tertio ea modo. s. figuraliter. Sed doctrina Christi fuit occulta tertio modo tantum, 3ª q 42.3.c
2 In doctrina sacra multa occultant, maximè infidelibus, ne irrideant, 1ª q.1.9 3m fi & 22æ. q.40.3.c
3 Christus noluit scribere doctrina suam, triplici ratione, s. propter dignitatẽ Christi, ꝑ excellentiã doctrinæ, & ꝑ spiritualitatẽ eius, 3ª q.42 4 0
4 Diuina doctrina dicitur lac, triplici ratione, s. propter pulchritudinem, ꝑ dulcedinem, & propter sumendi facilitatem, 22æ q.189 1.4m
5 Doctrina ostenditur esse vera, per hoc quod consonat rationi. Et similiter lex, 12æ q 98.1 c
6 Homo adiuuatur & impeditur interius à doctrina dupliciter, s. ꝑ virtutem & culpã doctorũ, vel auditorũ, 22æ q.177 1 3m & q.189.2.4m & 10.0
9 Nomen doctrinæ, & disciplinæ, ad inquisitionẽ cognitionis pertinet. Nam doctrina est actio eius, qui aliquid cognoscere facit. Disciplina autem est receptio cognitionis ab aliquo. Et debet esse à sacilioribus, 12æ q 189.1. 4m
1 ¶ Dolor est passio aĩæ in appetitu sensitiuo vel intellectiuo, 12æ q.35 1.5. & 3ª.q 84.8. 9.0 & q 85. 1.c
2 Dolor interior, est simpliciter maior dolore exteriori, 12æ q.35 7 0. & q 37.1.3m
3 Dolor magis fugitur, quàm ametur voluptas: quia maior est amor voluptatis, quàm amor conseruationis sui, cui correspondet doloris fuga, 12æ quæst. 29.3. 1m & q.35 6.b. & c.6. & 22æ.q. 123. 11.c. & quæst.138 1.c. & q.142.3. 2m
4 Sicut dolor minuitur ex diuturnitate, sic timor ex premeditatione, 12æ q.42.5.c
5 Innocentia patientis, minuit dolorẽ, quò ad numerũ, quia non dolet de tot. Sed auget intensiuè per se, quia magis indignè 3ª q.46 6. 5m
6 Dolor & tristitia, sunt tantum de cõtrariantibus voluntati, 1ª q.103.7.c
7 Tristitia est species doloris, consequens interiorẽ apprehensionem tantum. Sed dolor consequitur ad omnem apprehensionem, 12æ q. 35.2.0. & 7 c. & 3ª q 15 6 c
8 Omnis dolor & tristitia, secundum se sunt mala. Sed præsupposita pręsentia mali, sunt bona, 12æ q 39.1 o & q.59.3 n & 3ª q.15.6.6.0
9 Dolor, & tristitia, possunt esse bona, honesta, & vtilia, ratione fugæ mali, 12æ q.39.2 3.0 & 3ª q. 15.6 2m 3m & q.46.6 2m
10 Impossibile est aliquam tristitiam vel dolorem, esse summum malum, 12æ q.39.4.0
11 Dolor & gaudium sensitiui, nullo modo possunt esse simul, quia semper contrariatur, saltem secundum motum cordis, secundum dilationem & constrictionem, 3ª q 84 8.2m
12 Ad dolorem requiritur duo, s. coniunctio mali, & perceptio eius, 12æ q.35.1.7.c, & q.41.3.c, & 3ª q.15 5.6 o
13 Malum cõiunctum, est magis causa doloris & tristitiæ, quàm bonum amissum, 12æ q.36.1.0
14 Malum coniunctum, causat dolorem vt finis: sed amor vt vnde principium primum, & aliquãdo concupiscentia. Sed odium, vt principium secũdum, 12æ q.36.2.0 & 4 c
15 Appetitus vnitatis non cuiuslibet, sed eius quæ est de perfectione naturæ, cãt dolorẽ, 12æ q.36.3.0
16 Potestas maior, non tollens inclinationem, sed repugnans ei, causat dolorem, inquantum infert malum, 12æ q.36.4 0
17 Passio Christi, ratione defectus humani causat in nobis dolorem & tristitiam: sed ratione benignitatis Dei, causat lætitiam, 22æ q.82.4.1m
18 In Christo fuit verus dolor sensibilis, 3ª q 15.5.0 & q.46.6 c
19 Dolor Christi in passione peruenit vsq. ad rationem superiorem, 3ª q 46.8.0
20 Dolor Christi nõ impediebat delectationem fruitionis eius nec econuerso. 3ª q 15.5. 3m & 6.c. & 9 3m & q.46.6.c, fi. & 2m & 8.0
21 Dolor Christi interior, & exterior fuit maximus 3ª q 46.6 0, & q.48.2.c
22 Christus doluit, pro omnibus peccatis simul, 3ª q 46.6.4m
23 Christus magis dolebat de miserijs nostris, quàm de passione sua, 3ª q.46 6.4m
24 Dolor Christi fuit maior dolore cuiuscunque cõtriti, 3ª q.46 6.3m, & 4m
25 Dolor Christi fuit maior dolore Adæ, si passus fuisset in innocentia, 3ª q.46.6.3m
26 Dolor & tristitia, nullo modo sunt in Deo, 1ª q. 20.1.2m
27 Mater Christi peperit sine dolore, & cũ maxima iocunditate, 22æ q 164.2 3m, & 3ª q.33 6.0
28 Beati non dolent de malis quę fecerunt, 12æ q.59 3.1m, & 3ª q 84 8.c

cu

conueniant. Suppl. q.95.3.c.

7 Dotes propriè non competunt angelis, sicut & hominibus, sed metaphoricè, s q.95 4 o

8 Conuenienter tres assignatæ sunt animæ dotes, s. visio quæ fidei, comprehensio quæ spei, fruitio quæ charitati respondet, s.q.95. 5.c

1 DVbitatio dicitur dupl̃r, s. motus rationis supra vtranq; partem cotradictionis, cũ formidine determinandi alteram partem eius; & formido affectus ad aliquod terribile sustinẽdum. Prima non fuit in Christo, sed secunda, nõ secũdum rationem, sed secundum sensualitatem, 3ª q.18.4.1m & 2m

2 Dubitatio non potest esse in Deo, nec in Angelis, 3ª q.18.4 1m

3 Dubitatio duplex, s. infidelitatis, & admirationis. Secunda fuit in matre Christi, non autem prima. 3ª q.27.4.2m & q.30.4.2m

4 Dubia de personis, debent in meliorem partem interpretari determinãdo; de reb⁹ aũt in partẽ veriorem, supponendo 22æ q.60 4 o

¶ Duellum est illicitum. Et magis cõuenit ei rõ sortiu q̃ iudicio cum ferro candenti. Iudicia tamẽ hmõi sunt prohibita, quia sunt de occultis, quæ diuino iudicio reseruantur 22æ q 95 8 3m

Deus quandoque abscondit dulcedinem suã à bonis, vt eam ardentius quærant 12æ q 112.5.c

1 ¶ Dulia est honor & seruitus debita creaturæ; sed latria est honor & seruitus debita soli Deo: ideo differunt specie 22æ q.103.3.o

2 Dulia sumitur dupliciter, s. communiter, ut exhibet reuerentiam omni homini, ratione cuiuscũque excellentiæ vel propriæ, s. tãtum ut reuerẽtiam exhibẽt serui domino. Prima habet diuersas species secundum diuersitatem excellentiæ, vt pietatem, obseruantiam & huiusmodi, nõ autem secunda, sed est species obseruantiæ, quæ est ad omnes dignitates excellentes 22æ q.103. 3.c, & 4. o

1 ¶ Duo dicitur, quasi habens dualitatem non in alio, sed in seipso, de quo prædicatur duo. 3ª quæst.7 1.6m

2 Duo aliquando pro vno accipiuntur 1ª q.70.1 .c

3 Vnum aliquando habet vim duorum. 1ª quęst. 39. 2. c. 4m

1 ¶ Duplicitas cordis, est aliud ostẽdere, & aliud intendere 22æ q. 109 2. 4m & q 111.3.2m

2 Duplicitas vt est uertibilitas animi ad diuersa, est aliquid consequens ad luxuriam, sicut & inconstantia 22æ q 53.6 2m

1 ¶ Protentio durationis videtur attendi, secũdum operationem, magis q̃ secundum esse, sicut & tẽpus est numerus motus 1ª q 10.1.2m.fi.

2 Duratio pœnæ respondet culpę ex parte maculę, & non ex parte actus 12æ q 87.2 3m

3 Duratio pœnę, non respõdet durationi culpæ. nec in iudicio diuino, nec humano 12æ q.87.3.1m

4 Duratio Dei, æternitas, & essentia eius, sunt eadẽ res 1ª q.10. 2. o

1 ¶ Durities est in sacramento Eucharistiæ, sine materia 3ª q.77.7.2m

EAdem eidem, sunt eadem inter se, tunc solum, quando in tertio sunt eadem re & ratione, 1ª q.28.3.1m

1 ¶ Ebrietas di dupl̃r, s. defectus rationis, ex nimio potu vini, & actus causans eum. Secunda est peccatum, non autem prima 22æ q. 150. 1.o

2 Ebrietas nescientis potentiam uini, non est peccatum: scientis autem, sed non credentis inebriari, est peccatum ueniale. Aliter verò est peccatum mortale 12æ q 88 5.1m & 22æ q. 150. 2. 2.o

3 Dans vinum prouo ad ebrietatem scienter, peccat 22æ q 150.1.2m

4 Ebrietas est species gulæ, diuisa contra commessationes 22æ q 150 1.c

5 Ebrietas non est grauissimum peccatorũ 22æ quæstio. 150. 3.o

Ebrietas voluntaria in sua causa, non excusatur totaliter à peccato, nec totaliter excusat sequẽs peccatum 12æ q.77.7.c.3m

7 Ebrietas sine peccato, tollit totam culpam actus sequentis, sicut fortè accidit de Loth, & Noe, 22æ q.150. 1. 4.c

8 Loth culpãdus est, non q̃tum ille incestus, sed q̃tũ ebrietas meruit 22æ q.150.4.c.fi.

9 Ebrietas cum peccato, diminuit culpam actus sequentis inquantum diminuit uoluntarium 12æ q 76 4 2m & 4m & 22æ q.150.4.o

10 Vitium contrarium ebrietati, est peccatum, s. abstinere à uino, in magnum grauamen naturæ scienter. Et caret nomine 22æ q.150.2.3m

11 Ebrius homicida meret̃ duplices maledictiones, pp duplex peccatum. Vel secundum legem Pittaci, qui id sua lege sanciuit, non respiciendo ebrioso ueniam, sed utilitatẽ contra quã ebrius peccat 12æ q.76 4 4m & 22æ q. 150.4 1m

1 ECclesia dr̃ dupliciter, s. militans, & triumphans 3ª q. 68. 9 o

2 Corpus Ecclesiæ mysticum, consistit ex hoĩbus, & angelis, ex uiatoribus, & beatis 3ª q.8.4.c,2m

3 Vna est Ecclesia omnium fidelium, noui, & veteris testamenti. Nec synagoga fuit concubina, sed uera sponsa, & uxor Christi 3ª q.8 3.3m

4 Decor Ecclesię principaliter consistit in interioribus, ad quem etiam actus exteriores pertinẽt, inquantum ab interiori decore progrediuntur, vel ipsum conseruant 22æ q.101 2 c.3m

5 Ecclesia potest condere legem in pertinẽtibus ad cultum Dei, & ad subiectionem infidelium & rerum suarum 22æ q 10.1.n, & q.66 8 2m

6 Solus Christus fundauit Ecclesiã, cuius ministeriũ cõmisit Petro & successoribus eius, in ędificationem, & non in destructionem 22æ q.88.12.2m

7 Nullus prohibetur ingredi Ecclesiã & audire uerbum Dei usque ad missam catechumenorum 3ª q 83.4 4m

8 In casu necessitatis, licet uendere, aut emere terram, ubi quondam fuit Ecclesia 22æ q.100.4.1m & 2m & 3m

1 ¶ Ecclesiasticus liber pertinet ad legem ueterem 22æ q.16.1.art.5

2 Ecclesiasticus liber non computatur inter canonicas scripturas apud Hebræos 1ª q.89.8. 1m

3 ¶ Eclipsis apparens in passione Christi, fuit quintupliciter miraculosa. s. Primò, Quia sñm Dion. & astrologos naturalis Eclipsis Solis, per interpositionem Lunæ, nunquam accidit, nisi tempore cõiunctionis Solis & Lunæ, quę tunc non fuit. Secundò, Quia cum circa horam sextam Luna fuisset simul cum Sole in medio cœli, in uesperis apparuit in suo loco, i. in Oriẽte opposita Soli. Tertiò, Quia tunc Luna iam pertrãsiuerat Solem, & distabat quasi per medietatem circuli, in oppositione existẽs. Quartò, Quia tunc Luna miraculosè ab Oriente uersus Occidentem rediẽs, non pertransiuit Solem, ut esset eo Occidentalior, sed postquam peruenit ad terminum Solis reuersa est uersus Orientem. Quintò, Quia secundum Chrysostomum, tribus horis tunc tenebræ remanserunt, cum eclipsis Solis in momento pertranseat 3ª q 44 2. 2m

¶ Educi de potentia, est fieri in actu, qđ prius erat in potentia, & dependet à materia, & fit per agens naturale 1ª q 90 2 2m

1 ¶ Quilibet effectus Dei, est æqualiter à tota Trinitate 1ª q.32.1.c, & 3ª q.2 3.2 c

2 Omnis effectus repræsentat aliqualiter causam suam 1ª q 45.7.c

3 Nullus effectus est de specie suæ causæ 22æ q. 150 1.c, fi.& 3m

4 Omne signum corporale est effectus signati, uel procedit ab eadem causa 12æ q.95.5.c

5 Effectus positiuus, prior est effectu priuatiuo, ordine formę, sed ordine materiæ est econuerso 3ª.

nem, 1ª q. 3. 7. c & q 39 2. 3m
2 Essentia est illud, cuius actus est esse, 1ª q. 39 2. 3m
3 Essentia & natura sunt idem re, & differunt ratione, quia essentia est principium essendi, sed natura est principium operationis, 1ª q. 29. 2. 3m
4 Essentia nomine abstracto, significatur ut pars, sed in concreto significatur ut totum, 1ª q 3. 3. c
5 In compositis, essentia significat compositum ex forma & materia in communi, 1ª q 29 2 3m
1 ¶ Aestimatio rõnis, semper corrumpitur in peccãte in uniuersali, uel in particulari, per delectationes, & alias passiones, 22æ q. 162 4 1m.
1 ¶ Vis aestimatiua, est potentia apprehensiua conuenientis & nociui: ideo comparatur ad appetitum sensitiuum, sicut intellectus practicus ad uoluntatem, 1ª q. 78. 4 c
2 Aestimatiua nullum indiuiduum apprehendit, inquantum substat naturæ communi, sicut cogitatiua in hoie, sed tñ ut est principiũ uel terminus actionis uel passionis bruti, 1ª q. 78 5. ss.
1 ¶ Aetatis defectu matrimoniũ ante annos pubertatis contractũ nullũ est, nisi fortè ætatis defectũ uigor naturæ & rõnis suppleuerit, s. q. 58 5 c
1 ¶ Aeternitas est interminabilis uitæ, tota simul, & perfecta possessio, 1ª q. 10. 1. o
2 Aeternum quandoq; sumitur pro diuturno, 22æ q. 164 2. c m
3 Aeternitas est mensura omnis durationis, 1ª qõ. 10 6. c
4 Aeternitas excludit principium durationis, 1ª qõ 42. 2. 2m
5 Esse secundum quod recedit à permanentia, & subditur transmutationi, recedit ab æternitate, & subditur tempori, 1ª q 10 4. 3m & 5. c
6 Aeternitas significatur pluraliter 1ª q 10. 3. 2m
7 Aeternitas est tota simul quia est mẽsura esse permanentis, non autem tempus, quia est mensura motus, 1ª q 10. 4. c, m & 5. c
8 Aeternitas non est eadẽ, & subiecto, & rõne: tñ nõ est idem quod nunc temporis. 1ª q. 10 4. 2m
9 Tempus non differt ab æternitate, per habere principium & finẽ, nisi per accidens, uel ex parte mensurati uel in potentia. 1ª q. 10. 4. 3. c
10 Aeternitas & tempus, non sunt mensuræ unius generis 1ª q. 10. 4 1m
11 In tempore aliud est indiuisibile, s. instãs & aliud durans, s. tempus; sed in æternitate, est idem indiuisibile, & semper stans, 1ª q. 42. 2. 4m
12 Aeuum est medium inter tempus & æternitatẽ, quia tempus habet prius & posterius, id est mẽsurat mutabilia; non autem æuum, sed coniũgitur eis, non autem æternitas. 1ª q. 10 5 o
13 Deus est æternitas, 1ª q 10 5. c. 3m
14 Deus est æternus, 1ª q. 2. 1. 2. o
15 Aeternitas uerè, & propriè, cõuenit soli Deo, sed participatiuè conuenit diuersis diuersimodè. 1ª q. 10. 2. 3. o
16 Nihil præter Deum, fuit ab æterno. 1ª q. 10. 3. o & q. 16 7. o & q 44. o & q. 61. 2 o
17 Ab æterno non fuerunt multæ ueritates, nisi in mente Dei, 1ª q. 10. 3 3m & q 16 7 o
18 Deus est supra æternitatem participatam, & ultra eam regnat, non autem supra uel ultra æternitatem suam, 1ª q. 10 2. 1m & 2m
19 Deus non est actor, nec causa suę æternitatis, sed æternitatis participatæ, s. æui, 1ª q. 10. 2 1m
1 Ethica. Necesse est ponere, quòd in primum motũ uoluntatis, uoluntas prodeat ex instinctu alicuius exterioris mouentis, ut Aristoteles concludit, in quodam capitulo Ethicæ Eudimicæ, 12æ q. 9. 4. c. si. & q 80 1. b 3m
1 Ethymologia attenditur, secundum illud à quo imponitur nomen: significatio uerò secundum illud, ad quod significandum nomen imponitur 22æ q 92. 1 2m
Ethos in Gręco scriptum per H literam lõgam, significat morem, id est inclinationẽ; sed scriptũ per E breuem, significat morem, id est cõsuetudinem. 12æ q. 58 1 c
1 Eua non fuit filia Adæ, quia non processit ab eo, modo naturæ, nec sicut à principio naturali, 1ª q 92 2. 3m
1 ¶ Euãgelium diuulgatum est, & prædicatum in toto orbe, non autem creditum per fidem ab omnibus. 12æ q 106 4. 4m
2 In euangelio nihil mandatur de præceptis ceremonialibus, quia ablata sunt per impletionem rei, 12æ q 108. 3. 3m
3 In euangelio non continentur, nisi quæ pertinẽt ad gratiam Spiritussancti, 12æ q. 106. 1. 1m
4 Doctrina euangelica est doctrina perfectionis: ideo instituit de omnibus pertinentibus ad rectitudinem uitæ, 22æ q. 36 1. 2m
1 Eubulia est uirtus specialis bene consiliatiua, 3ª q. 22. 2 1m & 12æ q. 57. 6. o & 22æ qõ. 48. c. si. qõ. 49. 4. 2m & q. 51. 1. 2. o, q 53. 2. c
2 In nullo peccatore, inquantum huiusmodi, inuenitur eubulia, 22æ q. 51. 1. 3m
1 EVcharistia est sacramentum, & sacrificium, 22æ q. 101 4 2m & 3ª q 55 6. 2m & q 73 1. 4 o & qõ. 79. 5. o & 7 o & q 82 4. c 2m
2 Corpus & sanguis Christi sunt unum sacramentum formaliter, & secundum finem, sed plura materialiter, 3ª q. 73 1 o. & q 7?. 6. 1m
3 Hoc sacramentum habet quatuor nomina. s. sacrificium uel hostia, cõmunio, uel sinaxis, eucharistia, & uiaticum, 3ª q 73 4. o & q 79 2. 1m.
4 Conueniens fuit, & necessaria institutio eucharistiæ in cœna Domini, non autem ante, nec post, quatuor rationibus, s. primò, quia ad perfectionem nostram exigebatur, ut caput nostrum etiam realiter nobis iungeretur: secundò, quia tunc institui debuit, quando figurę ueteris legis terminandæ erant: tertiò, ratione repræsentationis passionis Christi: quartò, ex ritu quo frequentandum est hoc sacramentum, ut ultimò traditum magis memoriæ teneretur, 3ª q. 72. 12 3m & q. 73. 5. o & q 74 4. c. 1m & q. 81. 3. 2m & q. 13. 2. 3m
5 Necessaria fuit institutio eucharistię, per modum cibi, 3ª q. 73. 1. 2. o & q. 73 5. c
6 Eucharistia habuit multas figuras in ueteri testamento, quarum præcipua fuit agnus Paschalis, 12æ q. 102. 5. 2m & 3m & 3ª qũ. 73 6 o & quæst. 80 5. 2m
7 Eucharistia in missa comparatur sacrificio Abel, Abrahę, & Melchisedech. 3ª q. 83 4. 8m
8 Oblatio Melchisedech, fuit expressior figura eucharistię, quò ad illud quod est sacrm tñ, figuris ueteris legis, sed ecõuerso quò ad illud quod est res & sacramentum 3ª q. 61 3. 3m & q. 73 6. c
9 Sacrificiũ eucharistiæ, quotidie oblatum in Ecclesia, non est aliud quàm sacrificiũ Christi, sed est cõmemoratio eius 3ª q 22. 3. 2m & q. 73 4 o & q. 83. 1. o
10 Effusio sanguinis & aquę ex latere Christi, est signũ & causa Eucharistię: oblatio Melchisedech respectu eius quod est sacramentum tantum; manna, respectu eius quod est res tñ; & agnus Paschalis, respectu eius quod est res & sacramẽtum, sunt tantum signa, 3ª q. 73 6 o. q. 74. 5. 1m
11 Agnus paschalis fuit figura Eucharistiæ, rõne passionis Christi: manna uerò, ut cibus fidelium, 12æ q. 102. 5. 2m & 3ª q. 73 5 6 c & q 80. 10. 2m
12 Corpus Christi mysticum est res tantum in hoc sacramento, 3ª q 73 3 6. c
13 Res huius sacramenti duplex, s. contenta, i. Christus, & non contenta, scilicet corpus Christi mysticum, 3ª q. 60. 3. b & q 80. 4 c
14 Res & sacrm eucharistiæ, est corpus Christi uerũ; res tñ, est effectus eius, s. gratia: sacrm uerò tantum, est materia eius, 3ª q 73 1. 3m & 6. c
15 Res & sacramentum Eucharistiæ, est in materia; sed res tñ, s. gratia, est in suscipiẽte: In aliis autẽ sacramentis, utrunque est in eo, 3ª q 73. c 3m

67 Forma

67 Forma substantialis panis & uini, conuertitur in animam Christi, 3ª q.75.6 2m
68 Quantitas panis, non conuertitur in quantitatem corporis Christi, sed manet sicut cętera accidētia, 3ª q 76.1.3m & 4.c
69 Nec quantitas uini, conuertitur in quantitatem sanguinis Christi, sed manet sicut cætera accidētia, 3ª q 77 8.c
70 Si post calicis consecrationem aliud uinum misceatur in calicem, illud quidem non transit in sanguinem, neque sanguini commiscetur, sicut Innocentius tertius dicit, in quadam decretali, 3ª q.77 8.c.1m & 3m
71 Quod quidem intelligendum est, quando non fit tanta permistio uini, uel liquoris extranei, qđ sanguis Christi desinat esse sub toto: tunc enim dicitur undique diffundi, non quia tangat sanguinem Christi secundum proprias eius dimensiones, sed secundum dimensiones sacramentales, sub quibus continetur, 3ª q.77.8.3m & 4m
72 Nec est simile, de aqua benedicta, cui additur aqua non benedicta, & de uino consecrato, quia illa benedictio nullam immutationem facit circa substantiam aquæ, sicut facit consecratio uini, 3ª q 77.8.3m fi.
73 Hæc conuersio est supernaturalis, facta sola uirtute Dei, 3ª q.75 4 c & 5.0 & 7 c & q.83 4.c
74 Hæc conuersio cum creatione & mutatione naturali conuenit in ordine terminorum, & non simulatè, & cum prima non habet subiectum commune utrique termino, & cum secunda, uia terminus transit in terminum, secūdum totum hic secundum materiam ibi, & manet aliquid, s. accidentia hic. & materia ibi, 3ª q 75.8 c
75 Hæc est uera Ex pane fit corpus Christi, & panis conuertitur in corpus Christi, uel transubstantiatur, nō autem hæc, Panis est uel fuit, uel erit uel fit, corpus Christi, uel de pane fit, uel factū est corpus Christi, uel panis potest esse, uel fieri corpus Christi, 3ª q.75 8 o
76 Hæc conuersio est difficilior, & miraculosior, omni mutatione naturali, & etiam creatione, ratione termini Ad quem, simpliciter autem est econuerso, 3ª q 75.8.2m
77 Hæc conuersio fit in instanti, 3ª q.75.3.c & 7.0 & qū.78 a.5 c
78 Hæc conuersio fit tantum in ultimo instanti prolationis totius formæ, si assumuntur tria, s. minister debitus, debita materia, & forma, & intentio consecrātis: sed singulæ partes formæ disponunt ad hoc, 3ª q.75.7 1m & 3m & quæst.78.4. 2m & 5.e
79 Corpus Christi, non incipit esse in hoc sacramento per motum localem, sed per conuersionem panis in ipsum, triplici ratione. scilicet primò quia sequeretur q̄ desineret in cœlo: secundò, quia omne corpus localiter motum, pertransit omnia media, quod hic dici non potest: tertiò, quia impossibile est q̄ unus motus eiusdem corporis localiter moti, terminetur simul ad diuersa loca: cū tñ in pluribus locis corpus Christi sub hoc sacramēto simul esse incipiat, 3ª q 75.2.4.c
80 Totus Christus est in hoc sacramento, 3ª q.76 1. o & q.79.1.3m
81 Verum corpus Christi, non esse in hoc sacramento, nisi ut in signo, est herrsis abiurata à Berengario, 3ª q 73.1 5m & q 75.1.o
82 In hoc sacramento est aliquid dupliciter, s. ex ui sacramenti, i. significatum per formam, & ex naturali concomitantia, idest, realiter coniunctū Christo, 3ª q 76.1.0 & 2.3 4.c & qō. 78.6.1m & q.81.4.2m & 3m
83 Anima Christi, & diuinitas eius sunt in hoc sacramento, secundo modo tantum, 3ª q.76.1.1m & 2.c & q 81.4.5m
84 Caro, & os, & huiusmodi, sunt sub specie uini, secūdo modo tantum, & sub specie panis primo modo, sanguis uerò econuerso, 3ª q.76.1.2m & 2.c 3m & q 78.6.1m & q.81.2.2m
85 Quantitas tota, & alia accidentia Christi sunt in hoc sacramento, secundo modo tantum, 3ª q 76 1.3m & 3.4.0 & 5.3m & q 81.2.3m
86 Tota quantitas Christi est indifferenter sub magna & parua quantitate specierū, 3ª q 76.1.3m & 3 c. & 4.0
87 Totus Christus, est sub qualibet parte utriusque speciei, 3ª q.76 a 3 o & q 78.6.1m & q.79 1.3m & q.80.12.3m
88 Accidentia corporis Christi, sunt in hoc sacramēto, mediante substantia, nec habent immediatā habitudinem ad hoc sacramentū, nec ad corpora circunstantia: ideo non possunt immutare medium, 3ª q 76 7.c & q.81 3.4.c
89 Accidētia corporis Christi intrinseca sunt in hoc sacramento, non autem accidentia per comparationem ad extra, ut ubi & situs, 3ª q 76 5.3m & q 81.3.c & 4.1m
90 Christus est sub duplici specie eucharistię triplici ratione, scilicet ad repręsentandum passionē eius, ut sit cibus & potus & ad salutem corporis & animæ, 3ª q 76.2.3m
91 Christus in eucharistia cōtinetur sub aliena specie, ad uitandum horrorem, & decisionem, & ꝑpter meritum fidei, 3ª q 75.5 o
92 Corpus Christi est localiter in uno tantum loco, s. in cœlo, sed ut in sacramento significante & continente est alibi, non tamen ubique, 3ª q 75 1 3m 4.c & q.76.5.0 & 6 c. 3m & q 81.1.2m
93 Locus eucharistię non est uacuus, nec plenus corpore Christi sed speciebus sacramentalib ꝑ nām dimensionum uel miraculosè, 3ª q 76.5 2m
94 Christus in sacramento, non est ut in loco circunscriptiuè nec diffinitiuè, 3ª q 76.6.1m
95 Christus ad motum sacramenti, non mouetur ꝑ se, nec per accidens, 3ª q.76 6 o
96 Christus dedit in sacramento discipulis corpus suum passibile, 3ª q.81 3.o
97 In triduo corpus Christi si quis consecrasset, fuisset corpus sine sanguine. & ecōuerso, & utrumq; sine anima, 3ª q 76 1.1m & 2.c. & q 81.4.0
98 Si Christus in triduo fuisset in hoc sacramento, passus fuisset in eo, passione innata, nō autē passione illata, 3ª q 81.4.0
99 Corpus Christi in hoc sacramento, non potest uideri oculo corporali, 3ª q 76 7.0 & 8.c
100 Quando in hoc sacramento apparet puer uel caro, est ibi uere corpus Christi, sed non uidetur in specie propria, 3ª q 76.8.0
101 Talis apparitio quandoque est tantum ex parte uidentium, & quandoque extra, 3ª q 76.8.0
102 Quando sic apparet omnibus, non debet sumi, sed debet cum reliquijs poni, 3ª q.82 4 3m
103 Tunc sacerdos secundum aliquos debet iterum celebrare, uel secundum alios sufficit spiritualis manducatio, 3ª q.82.4.3m
104 Christus uidet se corporaliter in sacramento, non ex sacramento. Si autē oculū haberet extra sacramentum, non posset hoc, nisi miraculosè, 3ª q 76.7 2m
105 Angeli non uident corpus Christi sub sacramento, cognitione naturali, sed tñ cognitione beata dæmones aut nullo modo planè, 3ª q 76.7.c
106 Beati uident Christum sub sacramento uisione intellectuali plena, non autem uisione corporali, nisi miraculosè. 3ª q 76.7.2m
107 Intellectus uiatoris nō pt comprehendere nec uidere Chřm in hoc sacramento. 3ª q.76.7.c
108 Non baptizati peccant, uidendo eucharistiam, non autem Christiani, licet sint peccatores, 3ª q 80.4.3m
109 Soli sacerdotes possunt consecrare eucharistiā 3ª q.82.1.0
110 Plures sacerdotes possunt eandem hostiam cōsecrare, 3ª q 82 2.o

111 Mali

negari Eucharistia 3ª q.80. 6.3m

158 Peccatori occulto petenti occultè Eucharistiã, debet negari. Si uerò publicè petat, debet dari. Sed peccatori publico debet omnino negari 3ª q.80.6.0, & q.81.2 c.2m

159 Sumens Eucharistiam, cum conscientia peccati mortalis, peccat mortaliter 3ª q.79.8.2m & 3.0, & q 80.4.0, & 7 8.c

160 Sumens Eucharistiam in peccato mortali ignorato, facta diligenti discussione, etiam non sufficienti, non peccat 3ª q 80.4. 5m

161 Experimentum non debet sumi de peccatis, cum Eucharistia 3ª q.80.6.3m

162 Sacerdos faciens fictionem in consecrando Eucharistiam, multò grauius peccat, quàm indignè sumens eam 3ª q.80.6.2m

163 Infidelis est indignior fideli, ad sumendum Eucharistiam Sed fidelis, cum mortali indignius sumit 3ª q.80.5.2m

164 Sumens Eucharistiam, cũ peccato spirituali grauius peccat, quàm sumens cum peccato carnali 3.q. 80.5.2m

165 Peccatum indignè sumentium Eucharistiam, est minus graue peccatis commissis in Deum, & grauius peccatis contra proximum, vel contra seipsum 3ªq 80.5.0

166 Est etiam minus graue peccato occisionis Christi & proditionis eius 3ª q.60.5.1m & 2m

167 Et est minus graue proiectione eius in lutũ 3. q. 80. 5.1m

168 Eucharistia non imprimit characterem 3ª q.63 6.c.& q 80.8.3m & 10.1m

169 Sine manducatione spirituali Eucharistiæ, non potest esse salus 3ª q.80. 11.c

170 Eucharistia inquantum est sacramentum, prodest tantum sumentibus, sed ut est sacrificium, prodest etiam aliis 3ª q.78.3.8m & q.79 5.c, & 7.0

171 Eucharistia est sacramẽtum passionis, & mortis Christi, inquantum perficit hominem in vnione ad Christum passum 3. q.73. 3. 3m & 5.2m

172 Eucharistia est memoriale passionis Christi 3ª q. 66 9.5m & q 73 4.5.0 & q.74. 1.c & q 76.2 2m & q.79. 1. c

173 Eucharistia ordinatur ad refectionem mentis 3ª q.73.1.2.c & q.79.8.c

174 Hoc sacrm non habet suos effectus, nisi in cõiunctis ei per fidem, & charitatem 3ª q.79.2.2m

175 Eucharistia est sacramentum charitatis Christi expressiuũ, & charitatis nostræ factiuum 3ª q. 73.3.1m & q.75.1.c & q.78.3 6m & q.79.1. c & 4 c.2m

176 Effectus non principalis eucharistiæ, sed consequens augmentum charitatis, est diminutio fomitis 3ª q.79.6.3m

177 Quicquid est effectus passionis Christi, est effectiua Eucharistię 3ª q.79 1 c, & q.83.1.c

178 Per Baptismum datur primus actus uitæ spiritualis, sed per Eucharistiam datur complementum eius 3ª q.79.1.8.c.1m & 6 1m & q 82.2. 3m

179 Eucharistia facit omne effectum uitę spiritualis ad similitudinem cibi corporalis, quia sustentat, auget, reparat, & delectat 3ª q 79. 1.0, & 8.c. & q.82.1. 3m

180 Corpus Christi offertur pro salute corporis, & sanguinis pro salute animæ, secundum similitudinem; secundum rem uerò, utrunque offertur pro utroque 3ª.q.73 1.c &q.74.1.u.& q.76.2.1m & q.79. 1 3m

181 Effectus Eucharistiæ, est adeptio glorię; non quidem statim, sed inquantum dat uirtutem perueniendi ad gloriam 3ª q 79 2.0, & q.80 2.1m

182 In Eucharistia confertur gratia habitualis, & excitatur feruor actualis deuotionis 3ª q.79.1. 2m & 4 7.c

183 Sumens Eucharistiã sacramentaliter, consequitur maiorem gratiam, quàm prius sumendo spiritualiter tantum 3ª q.80. 1.3m

184 Eucharistia gratiam causat, auget, & excitat eã & uirtutes in actum 3ª q.79.1.0, & 4 c

185 Nullus habet gratiam ante sumptionem Eucharistię, nisi ex uoto ad eam proprio ut adulti; uel Ecclesiæ, ut paruuli 3ª q.73.3. c 1m & q.79.1.1m & q.80. 1.3m & 11.c

186 Eucharistia præseruat à peccato dupliciter, s. interius reprobando per gratiam, & exterius, repellendo omnem impugnationem dæmonum per passionem Christi, cuius est signum 3ª q.79.6.0

187 Peccata uenialia præsentia, impediunt effectum Eucharistiæ, quò ad refectionem dulcedinis spiritualis, sed non quò ad augmentum gratiæ, sed neutrum horũ impediunt preterita 3ª q.79.8.0

188 Eucharistia delet peccata uenialia 3ª q.79. 4. 0. & q. 87. 3.c

189 Eucharistia delet peccata mortalia, quorum quis non habet conscientiã, nec affectum 3ª q 79 3 0

190 Eucharistia fit ablutio scelerum tripliciter, scilicet ignoratorum, futurorum, uel causando contritionem 3ª q.79.3.1m

191 Eucharistia tollet pœnam debitam pro peccatis, non quidem totam, sed secundum mensurã peccatorum, & deuotionis 3ª q.79.5.0

192 Eucharistia liberat à purgatorio, inquantum est sacrificiũ satisfactoriũ pro peccato 3ªq.37.1 2m

¶ Eudimica Ethica Aristotelis 1ª quæst.82. 4.3m & 12æ q 9.4.c.6. & q.80.1.c.3m

¶ Euentus sequens per se, vel ut in plurib. uel præcogitatus, addit ad bonitatem, uel malitiam actus, non autem aliter 12æ q 20.5.0, & q.73.8 0

1 ¶ Eugnomosia est idem, quod epyichia, s. voluntaria iustificatio, 22æ q.80.4m & 5m

¶ Eupsychia est uirtus specialis. s. constantia, & est pars potentialis fortitudinis 22æ q.128 6m

¶ Eusebia est idem, quod religio, 22æ q.80.4m

1 Eustochia est pars prudẽtiæ, bene coniectans oĩa, solertia, medium, 22æ q 48.c & q.49.4.c

2 Eustochia est tantum in operatiuis: solertia uerò tam in his, quàm in speculatiuis, & tã in necessariis, quàm in contingentibus 22æ q 49 4 1m

3 Vtraque inuenit quasi subitò sed eubulia, inquirẽdo, & tardè 22æ q 49 4 c.2m & q.51.1.3m

1 Eustratius Episcopus Græcus, & cõmentator Aristotelis, dicens quòd epyiches idest uirtuosus, committit adulterium cum uxore tyranni, ut possit occidere eum, & liberare patriam, non est sustinendus: pro nulla. n. utilitate debet quis adulterium committere, sicut nec dicere mendacium, secundum Augustinum 22æ q.64.7.4m

1 ¶ Eutices. Heresis eius de unitate naturę in Christo, & de impalpabilitate corporum resurgentium, & Christi, damnatur in concilio Calcedonensi. 3ª q. 2.3.c

2 Eutices in morte retractauit suam hæresim, 3ª q. 54. 3.c.fi

¶ Eutrapelia dicitur à bona uersione, Et est uirtus circa ludos, & pars modestiæ, 21æ q.60.5.c & 21æ q 72.2.1m & q.160.2.c & q.168.2.0 & q. 172.0.1m

1 Vnum est mensura primi mobilis secundum substantiam, & secundum esse 1ª q. 10.6 2m

2 Aeuum est tantum unum, propter primum æuiternum 1ª q.10 6.0

3 Aeuum est infinitum in actu, sed negatiuè, non autem priuatiuè 1ª q. 10.3 4m

4 Tantum esse, attribuitur æterno, & æuiterno, ratione sui, sed fuisse, uel futurum esse, ratione temporis concomitantis, 1ª q.10.2 4m & 5. 3m

5 Aeuum conuenit diuersis, secundum prius, & posterius, 1ª q. 10 6.c

1 Ex, aliquando importat ordinem terminorum tantum: aliquando uerò etiam identitatem subiecti 1ª q.45. 1.3m & 3ª q.75.8.c

¶ Excandescentia magis pertinere uf ad primã speciem iræ, scilicet fel, quę perficitur secundũ uelocitatem iræ, quàm ad tertiam speciem, scilicet

6 Exorcismus datur contra dæmonem, inquantum impedit homines à sacramentis. Sed baptismus datur contra eum in quantum impedit à gloria, 3ª q.71 a 2m

7 Quæ fiunt in exorcismo, ordinantur cõtra impedimenta baptismi, cuius effectus põt impediri ante sumptionẽ baptismi, & post, 3ª q 71.3.3m

8 Effect⁹ exorcismi, est debilitatio potestatis dęmonis, q̃ totaliter in baptismo aufert, 3ª q 71.3.c

9 Effectus eius duplex, s. expulsio dæmonis, & apertio sensuum ad ministeria, & mandata Dei, 3ª q. 71.3.c

10 Sal missum in os exorcizandi, & narium, & aurtiũ, sputo linitio, significat remotionẽ impedimẽti dęmonis respectu fidei docendæ, 3ª q.71.2.c

11 Exorcismus non confert gratiam, nec remissionẽ culpę. Ideo sine baptismo, exorcismus nihil valet post mortem contra Præpositiuum, qui dicit, quòd minores tenebras patitur, 3ª q 71.3.o

12 Expectatio est motus spei, propter cognitionem p̃cedentẽ, respectu auxilij alieni, 12æ q 40.3.1m

1 ¶Experientia propriè, pertinet ad sensum tantũ: sed largè, pertinet etiam ad intellectum, ut in dæmonibus, 1ª q.54 5.2m & q.58 3.3m

2 Experientia in operabilibus, non est potentia, & non solum causat scientiam: sed etiam habitum, qui facit operationem faciliorem, propter consuetudinem, 12æ q 40.5.1m

3 Qui accipit gratiam, per quandam experientiam dulcedinis, nouit se illam habere, quã non experietur ille qui non accipit, 12æ q.112 5.c

4 Illa quæ sunt per essentiam sui in anima, cognoscuntur experimentali experientia, inquantum homo experitur per actus principia intrinseca: sicut voluntatem, percipimus volendo, & vitam ab operibus vitæ, 12æ q 112 5 1m

5 Verbum Abrahæ dictum, videlicet, nunc cognoui quod timeas dominum, potest referri ad notitiam experimentalem, quæ est per exhibitionẽ operis, 12æ q 112 5.5m

6 In opere illo quod fecerat Abraham, cognoscere potuit experimẽtaliter, se Dei timorẽ habere. Vel potest hoc etiam ad reuelationem referri, 12æ q.112 5.5m

1 ¶Extasis est fieri extra se sui cognitionem, vel sui appetitum, 12æ q 28.2.c, & 22æ q 175.2.1m

1 ¶Extrema vnctio cum ad peccatorum remissionẽ ordinetur, est sacramentum, & non tantum sacramentale. Suppl.q 29 1.o

2 Extrema vnctio, quamuis per multas perficiatur actiones, vnum nihilominus sacramentum est. Suppl.q 29.2.c

3 Extremæ vnctionis sacramentum à Christo fuit institutũ, sicut & cętera sacramenta, ab Apostolis tamen promulgatum fuit Suppl q.29 3.o

4 Oleum oliuæ, cum sit lenitiuum, ac penetratiuum vsq; ad intima ad diffusiuum, conuenies est materia sacramenti extremę vnctionis, quę perfecta, & lenis sanatio esse debet. Suppl q.29.4.c

5 Oleum oliuæ, quod in extrema vnctione assumitur, per ministeria consecratum esse debet, Suppl. q.29.5.o

6 Materia huius sacramenti per Episcopum consecrata esse debet. Suppl q.29 6.o

7 Determinata est forma verborum huius sacramẽtis sicut & aliorum. Suppl.q.29 7.o

8 Forma verborum huius sacramenti in oratione depretatiua perficitur, non autem indicatiua, Suppl.q.29 8.o

9 Cõueniens verborũ forma est ea, qua ecclesia vtitur: s. per istam sanctam. Suppl q.29 9 c

10 Principalis effectus extremæ vnctionis, est ipsa peccatorũ remissio, quò ad illorũ reliquas, & oia culã, seu culpã, si eam inueniat, Suppl.q.30.1.c

11 Hoc sacramentum non sequitur corporalis sanatio semper: sed quando expedit ad spiritualem sanationem. Suppl.q.30.2.o

12 Nullum imprimit characterem hoc sacramentũ, cum per illud homo, ad aliquod sacrum peragẽdum non ordinetur. Suppl.q.30.3 c

13 Non possunt laici hoc extremæ vnctionis sacramentum conferre, sicut baptismum in necessitatis articulo. Suppl.q 31.1.o

14 Hoc sacramentum nullatenus licet diacono conferre Suppl.q.31.2.o

15 Cum hoc sacramentum cunctis exhibeatur, non modo per Episcopos, sed per simplices sacerdotes administrari potest. Suppl.q.31.3.c

16 Sanis non debet hoc sacramẽtum conferri, quod quædam spiritualis aiæ curatio. Suppl q.32.1.o

17 Non quouis morbo laborantibus est hoc sacramẽtum exhibendum: sed ad mortem proximè aliqua ægritudine affectus Suppl.q.32.2.c

18 Furiosus, & amentibus, quibus deest deuotionis affectus, nullatenus hoc sacramentum conferri debet, Suppl quest.32 3 o

20 Non totum corpus, sed ex duntaxat humani corporis partes inungi oleo huius sacramenti debent, in quibus est aliqua spiritualis infirmitatis radix, Suppl.q.32 5.o

16 Hoc sacramẽtu pueris cõferri nõ debet, s.q 32.4.c

21 Quinq; sensuum organica membra inungi pcipuè debẽt, in quibus est aliqua cognitionis radix, in nõnullis aũt propter appetitiuam, & motiuam inunguntur renes, ac pedes, Suppl.q.32 6 o

22 Mutilati inungi etiam in partibus illis mutilatis debent, quibus alias inungerent. Suppl.q 32.7.c

23 Sacramentum hoc sine aliqua sui iniuria iterari potest. Suppl.q.33 1.c

24 Eadem infirmitate laborantibus, non secundum eundem: sed diuersum infirmitatis statum, põt extrema vnctione exhiberi. Suppl.q 33.2.o

1 ¶Exsufflatio in exorcismo, significat expulsionẽ dęmonis cui reditũ pcludit benedicto, 3ª q 71 2.c

1 FAcere & fieri importat habitudinem causę, & effectus: sed mutationem ex consequenti. 1ª q 45.2.2m

2 Facere dicitur dupliciter, scilicet largè omnis operatio, & propriè operatio tantum ad extra, 22æ q.134 2 c.1m & 2m

3 Factio est de materia exteriori: sed generatio, est de substantia generantis, 1ª q.41.3 c

4 Non omne quod facit maius, facit minus, nisi sit ad illud ordinatum, vel nisi in maiori includatur minus, vel non potest facere quòd minus est, si reseruetur minus, vel si minus sit ad defectum, 22æ q.189.9 3m

5 Quòd homo faciat quod in se est, requiritur ad meritum in habentibus vsum rationis, non aũt in carentibus vsu rationis, 22æ q.83.2.1m & 8. 3m
Facies Christi emittebat radios, 3ª q 44.3.1m

1 ¶Factum duplex, s. diuinum, & naturale. Primum precedit potentia actiua, & non passiua, natura, non autem tempore, nisi sit nouum, secundum verò vtraque potentia pręcedit, etiam tempore, 1ª q.74.3 5m

2 Fieri, & factum esse, dicuntur de Deo, secundum rationem tantum, & sine mutatione Dei, 1ª q. 13.7.2m

3 Factum esse quandoque dicit nouitatem prædicationis, sine mutatione facti, 1ª q.13 7. 2m & 3ª q 16.6.c.2m

4 Prospicere facta aliorum bono animo, vel ad vtilitatem propriam, vt. s. homo ex bonis operibus proximi, prouocetur ad melius, vel ad vtilitatem illius, vt. s. corrigatur, si quid ab eo agitur, secundum regulam charitatis, & secundum debitum officij, est laudabile. Sed quòd aliquis intendat ad considerandum vitia proximi, tum ad despiciendum, vel detrahendum, vel saltem inutiliter inquietandum, est vitiosum, 22æ q. 33 2. 1m & q 167.2 3m

Facultas est potestas, qua aliquid habetur ad nutum. 1ª q.83.2.2m

1 Fal-

¶ Fœcun-

¶ Fœcunditas bonorum operum duplex, s. in se per habitum animi, & in alijs per ordinem factum 3a q. 69.5.3m

1 Fœlicitas ultima non est in cognitione alicuius creaturæ, sed tantum in cognitione Dei, 12æ q. 3.7.0, & 22æ q. 167.1 1m

2 Cum dicitur quòd fœlicitas non est in habitu, intelligendum est de habitu, de quo non procedit actus. Qui.n. est in habitu, & non in actu, similis est dormienti. Oportet aût q actus ille in quo fœlicitas consistit, ab habitu aliquo progrediatur, secundum s. mentem philosophi. Aliàs non ita non esset delectabilis, & perfecta, 12æ q 3.2 4m

3 Vltima fœlicitas hominis non quidem simpliciter sed ad aliquam per sua naturalia pôt peruenire est cognitio substantiarum separatarum, non quidem quidditatiua, sed quid non sunt, per sensibilia, 12æ q.2 8 1m & q 3 7.0

4 Fœlicitas magna, sed non ultima, est in contemplatione substantiarum separatarum, si perfectè intelligerentur, 1a q 64.1 1m & q 89 2.3m

5 Fœlicitas terrena consistit in, quinque. s. uoluptate, diuitijs, potestate, dignitate, & fama, 1a q. 26 4 c, & 12æ q.2.0

1 ¶ Fœmina in holocaustis non offerebatur in ueteri testamento, quia est animal imperfectum 12æ q 102.3.9m

2 Fœmina non potest esse principium generationis actiuum. 3a q.67 4 3m

3 Generatio feminæ contingit in intentione Dei, & naturæ vniuersalis, sed respectu naturę particularis, contingit ex defectu imaginationis, vel uirtutis actiuæ, vel materiæ: vel propter aliquid exterius, scilicet venti, loci, temporis, & huiusmodi. Ideo est quid occasionatum, & deficiens, 1a q.92 1 1m & q.99.2 1m & 2m

¶ Fœminalia significant continentiam, quæ perpetuò indicitur ministris noui testamenti. Nō autem ministris ueteris testamenti, sed tantum tempore sacrificiorum, quo utebantur eis, 12æ q.102.4 7m

1 ¶ Fœmininum genus adaptatur essentiæ, & proprietatibus masculinū personis, & neutrū essentiæ, 1a q. 31.2.4m & 3a q.17.1.r & q.52.3.c

2 Neutrum genus est informe, sed masculinum genus est formatum & distinctum, & similiter fœmininum, 1a q.31 2.4m

1 ¶ Fermentum significat feruorē charitatis, sicut azyma puritatem, 3a q.74.4.c.3m & 4m

2 Fermentum significat charitatem, ratione sui effectus, s. saporis, sed significat corruptionē peccati. rōne suæ speciei, 3a q.74.4.c.& 1 3m

3 Fermentum nō offerebatur in sacrificijs, propter corruptionem, vel quia fortè offerebatur idolis, 12æ q 102 3.14m

4 Non licet in iudicio probare innocentiam, vel crimen per tactum ferri candentis, 22æ q 95.8.3m & 3a q.80.6 3m

5 ¶ Feruor voluntatis non est uirtuosus, si non sit ratione ordinatus. Et ideo si aliquis ex feruore animi præoccupet debitum tempus, non erit laudandus: 22æ q.106.4.2m

1 ¶ Festum omne ueteris testamenti, habet aliquod festum sibi succedens in nouo testamento, 12æ q.103 3.4m

2 Ratio & expositio, & figura omnium festorum ueteris testamenti, 12æ q.102.4 10m

3 Festa temporalia ueteris testamenti erant octo, s. sabbatum neomenia, pascha, pentecostes, tubarum, expiationis, tabernaculorum, & cœtus. Et unum erat continuum, scilicet iuge sacrificium, 12æ q 102 4 10m

4 Festum tubarum erat prima die Septembris, in memoriam liberationis Isaac. Et erat inuitatio ad festum expiationis, & figura prædicationis apostolorum, quorum festa succedunt ei, 12æ q. 102.4 10m & q.103 3.4m

5 Festum expiationis erat die decima Septembris, in memoriam expiationis peccati de adoratiōe vituli ad preces Moysis, 12æ q 102.4.10m

6 Festa martyrum & confessorum, succedunt festo expiationis, 12æ q.103.3 4m

7 Festum consecrationis ecclesiæ, fit octo diebus ad significandum resurrectionem Christi, & membrorum ecclesiæ. 3a q.83.3.4m

8 Peccans in festo, magis facit mysticè contra tertium præceptum, q qui ad literam aliquod opus corporale licitum facit in eo, 22æ q. 122.4.3m

¶ Feudum. Ius patronatus, non potest per se vendi, nec dari in feudum, sed cum possessione transit, 22æ q 100 4 3m

1 ¶ Fictio est ostendere dicto uel facto, quod non est uerum, & est speciale peccatum, si hoc intendatur, 3a q 69 9 4m

2 Fictio consequitur superbiam, quia appetens excellentiam, fingit se fortem, & huiusmodi, 22æ quæst. 162.7 5m

3 Fictio relata ad rem significatam, ut metaphora, non est mendacium, ut patet in figuratiuis locutionibus, 22æ q. 110.3.5m & q.111 1.1m & 3a q.55 4.1m & q.76 8.c

1 ¶ Fidelis. Fidelium uniuersitas in tres status solet distingui, scilicet in statum incipientium, proficientium, & perfectorum, 22æ q.184 9.0

1 ¶ Fides quid. Fides importat assensum intellectus ex electione ad illud quod creditur, cum certitudine. 12æ q.50.3.c & 22æ q.1.4.c & q.4.1 c & q.8 6 2m & q 171.5.c

2 Sex diffinitiones fidei exponuntur, & reducuntur ad eam, quam dat sanctus Paulus, ut ad perfectissimam, 22æ q.4.1.0

3 Fides formata est uirtus, non aût informis, nec fides de qua loquitur Aristoteles, 12æ q.62.3.2m & q.65 4.0 & 5 2m & 22æ q.4.5.0

4 Fides quæ est gratia gratis data, est excellētia, uel cōstantia fidei, quæ est uirtus. Sed fides quæ est fructus, est delectatio, ratione certitudinis eius 22æ q.4 5 4m & q 8 8.0

5 Fides est substantia, idest fundamentum totius spiritualis ædificij, 3a q.73.3.3m

6 Fides dicitur sextupliciter scilicet habitus formatus, informis actus obiectum, sacramentum, & qualibet certitudo de diuinis, 12æ qō 55.1.1m & 22æ q.1.3 0

7 Fides dicitur dupliciter, scilicet res credita, & habitus. Et hoc dupliciter, scilicet respectu obiecti formalis, & respectu subiecti. Primo modo & ēt scđo, fides est una, sed tertio mō sunt plures, 12æ q.107.1.1m & 22æ q.1.6.2m & q.5.4.c

8 Fides est una dupliciter, scilicet ratione unius obiecti, & quia multos unit, 22æ q.4 6 & q.5.4.c & q 10 5.1m & 3m & q.23.5.c.

9 Aliquid cadit sub fide dupliciter, scilicet directè, idest principaliter tradita nobis diuinitus, & indirectè idest ea, ex quibus negatis, sequitur aliquid cōtrariū fidei, 1a q.32 4 c & 22æ q.1.6. 1m & 7.c & q.2.5.c & q.8.2 0 & 3.0.c & q.11.2.c

10 Ad fidem requiruntur duo, scilicet quòd credibilia proponantur, & assensus, 12æ q.1 11.1.1m & 22æ q.6.1.c

11 Aliqua pertinent ad fidem dupliciter, scilicet per se, idest ea per quæ ducimur ad beatitudinem, & beati erimus, & per accidens, 22æ q.1.6.1m & 7.c & q.2.5.7.c & q 8.7 6.c

12 Deuiare à recta fide, contingit dupliciter, s. non credendo Christo, sicut pagani, uel male eligendo credibilia, sicut hæretici, 22æ q 11.1 c

13 Obiectū fidei est nō uisū, 12æ q.67.3.c.1m & 22æ q.1.4 0 & 5.c & 6.c.2m & q.8.1 c. 3a q.7.3.c.3m & 4 c & q.7m & 6.1m & q.9.3.1m

14 Nihil est obiectum fidei, nisi sub rōne non apparentis, 22æ q 1.4 5.0 & q.4.1.0 & 3a q.7.3.0

15 Nihil cadit sub fide, nisi à Deo reuelatum, & ut habens ordinem ad Deum, 1a q 1.3 c.1m & 22æ q.1.1.c.

q. 1.4.2^{m} & 3^{m} & 5.2^{m} & q.2.9.3^{m} & q 8 4 2^{m}

69 Ad veritatem fidei pertinent, credulitas cordis; & exterior fidei protestatio per verba vel facta, quia omnia opera virtutũ, vt relata in Deũ sunt quædã protestationes fidei, 22æ q.124.5.c

70 Fides nostra principaliter consistit in duobus, s. in vera cognitione Dei, & in mysterio incarnationis Christi, 22æ q.174.6.c principio.

71 Ea quæ sunt fidei, non contrariantur cognitioni naturali, nec econuerso, 1ª q.1.8.c fi & q.2.2. 3^{m} & q.30 2.1.o

72 Nulla manifestatio excludit rationem fidei, nisi qua Deus per essentiam videtur, 21æ q.5.1.o& 3ª q.55 5.2^{m}

73 Testimoniũ fidei nostræ habemus ab hostibus, s. à Iudæis, & quasi in figura nobis repræsentatur, quod credimus: & ideo in suis ritibus tolerantur, 22æ q.10.11.c

74 Nu[illegible]is conetur demonstrare ea, quæ sunt fidei, 1ª q 32.1 c & q.9.46 2 c

75 Rationes sanctorum de fide, non sunt demonstratiuæ, sed persuadẽt non esse impossibile qđ creditur, 1ª q.8 5.c 2^{m} & q.32 1.o & q 45 1.2.c & 22æ q.1.5 2^{m} & q6.2.10.2^{m} & 3ª q6.55.5.2^{m}

76 Rationes ad ea, quæ sunt fidei, non minuunt meritum, nisi sint causa assensus, 22æ q 2. 1.o & 3ª q 55 5.3^{m}

77 Apparentia non habent fidem, sed agnitionem, secundum Gregorium, 21æ q.2.4.o & c.

78 Omnes rationes contra fidem, sunt derisibiles, quia non sunt secundum intentionem Sacræ scripturæ, 1ª q 1.8.c.fi

79 Fides compatitur motum dubitationis, non autẽ scientia vel intellectus, quia fides non assentit propter euidentiam obiecti, sed ex imperio voluntatis, 1ª q 1.5.2^{m} & 21æ q.4.8.1^{m}

80 Fides p quã firmantur dicta, includitur in veritate, quò ad obseruãtiã promissorũ: ideo est pars iustitiæ, sed veritas est in plus, 22æ q 80.3^{m}

81 Fides est nobilior scientia quo ad obiectum, sed econuerso quò ad modum cognoscendi, 12æ q. 67 3 1^{m}

82 Fides, scientia, & opinio, possunt esse de eodem, materialiter simul: non autem secundum idem, nisi in diuersis, 12æ q.67.3.c & 22æ q.1.5.o & q. 2.4 2^{m} & q.5.1.c fi.

83 Differentia inter fidem, opinionem, scientiam, dubium, & nescientiam, 12æ q. 67 3.c 22æ q 1.4. c & 5 4^{m} & q.2.1.c

84 Fidei formata, & informis, non differunt specie, 22æ q 4.4.o & q 19.5.1^{m}

85 Fides formata est fundamentum spiritualis ædificij, non autem informis, 12æ q.89.2.2^{m} & 22æ q 4.7 2^{m} & 3ª q.68 4.2^{m}

86 Nulla est vera virtus sine fide, 12æ q6.63.2.1^{m} & 22æ q.4.7.c fi & q.151 1 3^{m}

87 Fides informis adueniente charitate, fit fides formata, manens eadem numero, 22æ q 4.4.o

88 Fides est nobilior virtutibus moralibus, rõne obiecti: sed econuerso, ratione modi, 3ª q 7.3.1^{m}

89 Fides est prima oium virtutum per se; sed per accidens, est posterior fortitudine, & humilitate, 12æ q.62.4 o & 22æ q.4.7.o & q.162.7.3^{m}

90 Fides est nobilior prudẽtia, quæ tamen magis repugnat peccato procedenti ex peruersitate appetitus, 22æ q.47.13.2^{m}

1 Fiducia dr̃ à fide, & est spes futuri auxilij, concepta ex dictis aliorum, vel ex ijs, quæ sunt in se, vel in alio, 22æ q.129.6.o

2 Fiducia importat spem ad magna, vel pertinet ad fidei certitudinem, 22æ q.4 5.4^{m}

3 Fiducia non est virtus propriè, sed conditio eius: ideo est pars integralis fortitudinis, non autẽ potentialis, 22æ q.129.6 3^{m}

4 Fiducia importat robur spei, sed securitas importat perfectam quietem à timore, 22æ q.129.6.x 2^{m} & 3^{m} & 7.c

5 Spes dr̃ fiducia quia causatur ex ea, sicut motus appetitus causatur ex cognitione, 12æ q.40.2.2^{m}

6 Spes vt est virtus theologica, facit confidere in Deo: sed fiducia facit confidere in se, tamẽ sub Deo, 22æ q.128 2^{m}

7 Fiducia est idem, quod magnanimitas. 22æ q.128.c

8 Fiducia principaliter pertinet ad magnanimitatẽ & ex consequenti ad fortitudinem; sed securitas econuerso 22æ q.129.6.7 o

9 Fiducia circa idem opponitur desperationi; timori autem; secũdum cõtrarietatem obiectorum, 22æ q.129 6 2^{m}

1 Fieri dr̃ dupliciter, s. terminatio motus, & ipse motus: primo modo, fieri & factum esse, sunt simul, nec differunt, nisi sola rõnẽ: sed scđo modo differunt realiter: & fieri prius est tempore, q̃ factum esse in permanentibus, nõ autem in successiuis, 1ª q 45 2 3^{m} & q 46.3. 2^{m} & 3ª q. 33. 2. 1^{m} & q 75.7.2^{m} & q.78.2.c

2 Fieri in aliqua mensura loci vel temporis contingit dupliciter, s. præsupposita ea, vt in quolibet particulari effectu, vel simul producta, vt modus, 1ª q 46.3.1^{m}

3 De ratione mutationis, est habere se aliter nunc, quàm prius: non autem de ratione ipsius fieri, 1ª q. 45.2.2^{m}

4 Conuerti dicit tm̃ ordinẽ terminorum; sed fieri & mutari addit vnitatem subiecti. 3ª q 75.8.c

5 Cum dr̃ Hoc fit hoc, exprimitur idẽtitas subiecti: sed cum dr̃, Ex hoc fit hoc, exprimitur tantum ordo terminorum, 3ª q 75.8. c.

6 Tunc res dicuntur fieri, quando innotescunt, 3ª q.13.2.1^{m}

7 Illud quod fit est, si fieri sumatur pro termino motus, non autem pro motu, 1ª q.45.2.2^{m}

1 Figura est forma quanti, 1ª q.7 3.2^{m} & 3.c

2 Figura propriè, est tantum in corporeis, 3ª quæst.67.2.1^{m}

3 Figura nullius actionis vel passionis est principiũ, 22æ q.96.2.2^{m}

4 Identitas specifica, non sumitur ex identitate figuræ, sed ex generatione similis in specie, 3ª q.74 3.3^{m}

5 Diuersæ figuræ legales in templo, fuerunt institutæ ad significandum Christum, propter imperfectionem earum, 12æ q.102.4.6^{m} co.3

1 Filiatio est tantum exeuntis a generante, & completi in specie generantis, 1ª q.27.2 4 c & 3ª q 32 3.c

2 Paternitas, maternitas, & filiatio, conueniunt tantum uiuentibus, & præcipuè animalibus, 3ª q. 32.3.c & q.35.3.1^{m}

3 Ad hoc quod natum ex alio materialiter, fit filius: oportet quòd in similitudinem speciei producatur, 3ª q.32.3 c

4 Filiatio, & adoptio, conuenit tãtum personæ, sed creaturam esse, subiectio & seruitus, conueniunt etiam naturæ, 3ª quæst.23.4.o & q.24.1. 2^{m} & q.35.5.c

5 Pater dat filio tria, s. esse, nutrimentum, & instructionem, 12æ q.100 5.4^{m} 22æ q.121.1.c & q.102 1.c & q.106.1.c & 6.1^{m}

6 Filius amittit hæreditatem propter peccatum parentis, in crimine læsæ maiestatis, 22æ quæstio.108.4.2^{m}

7 Filiatio est in diuinis, 1ª q.27.2 o & q.42 4.c

8 In diuinis non potest esse nisi vnus filius, 1ª q.27. 5 3^{m} & q 41 6.o

9 Eadem proprietas, s. natiuitas, significatur per omnia nomina filij Dei, sed diuersis rationibus, 1ª quæst.34 2.3^{m}

10 Nomina propria filij Dei, sunt quatuor, s. filius, splendor, imago, & verbum, 1ª q.34.2.3^{m} & quæst.42 2.1^{m}

11 Ea quæ sunt hominis, dicuntur de filio Dei, & econuerso, 1ª q.43.7.1^{m} & 3ª q.3.6 3^{m} & q 9 1. 3^{m} & q.10.3.3.& q.16 4.5.8.c & q.20.8.o

& 22æ quæstio. 187 3. c.

44 Necessitas cuiuslibet ordinati ad finem, sumitur ex ipso fine, 12æ princ. & q.102..1.c

45 Finis est de ratione eorum, quæ sunt ad finem, 12æ prin. & q.1.3 c

46 Quę sunt ad finem, oportet sumere bonitatem, & modum, a fine proximo, 12æ q.95.3 c. & q.102. 1 c. & 22æ q.27.6.c. & q.33.2.c. & 6.c. 3m & q. 87 2.3m & q.123 7.0 & q 141.6 c.1m

47 Quantò aliquid esti acius ordinatur ad finē, tanto est melius, 22æ q 152 5.c

48 Dignitas eorum quę sunt ad finem pręcipuè ex fine consideratur, 12æ prin. & 22æ q. 174. 2.c

49 Finis semper excellit rem, quę est ad finem, 22æ quęst 152. 5 c

50 Finis & ea quę sunt ad finem debent esse conformia secundum proportionem, non autem secū dum genus. 12æ q.96.1.c. & q. 102. 12.c

51 Finis quęritur in infinitum, non autem ea quę sunt ad finem, sed secundum proportionem ad finem, 12æ q.17.6. & q.184 3 c

52 Finis comparatur ad ea quę sunt ad finem, sicut materia ad formam, 12æ q 4.4.c. & q 5.7.c

53 Finis comparatur ad ea quę sunt ad finem, sicut ratio formalis ad obiectum, & sicut principia ad conclusiones, 1ª q.41.1. 3m & q.82 1.2 c. & 12æ.q.8.3 c. & q.12 4 c.2m & q.19.7 c.1m & 10. c & q 102. 1 2.c & 22æ q 47 12.c

54 In finibus est ordo sicut in agentibus, quia vtrobiq. secundarium dependet à principali, 1ª.q.116.c.

55 Vnumquodque ordinatur ad finem per actum suum, 12æ q.21.1 3m

56 In omnibus potentiis, vel artibus ordinatis, ars vel potentia, quæ est circa finem, ordinat aliarū artium, vel potentiarum actus ad proprium finem 12æ q 9 1.c. & q 65.3. 1m

57 Omnis finis, & quicquid est ad finem est actio, vel cum actione, 12æ q.13.4 c

58 Actiones ludicrę non ordinantur ad aliquem finem extrinsecum, sed ad bonum ludentis, inquantum delectant, vel requiem pręstant, 12æ q.1.6 1m

59 Finis particularis ordinatur ad finem communē, 12æ q.19.10.c. & q.21.2.2m

60 Ordinari aliquid ad finem, contingit dupliciter .s. per se, & per accidens, 1ª q.116.1.0

61 Aliquid ordinatur ad finem dupliciter, s. necessariò, & ad bene esse, 3ª q. 1.2. c

62 Quod est ad finem est duplex, s. coniunctum ei, vt dispositio, & distans, vt motus: primum manet cum fine, non autem secundum, 12æ q 4.4.3m

63 Ad vnum finem ordinatur tantum vnum mediū, si sit sufficiens, 1ª q. 47. 1. 3m & q.101. 3. 1m & 12æ q.101 3.1m

64 Ea quę sunt ad finem, inquantum huiusmodi, nō sunt volita, nisi propter finem, 12æ quęst.8.2. c.2m & 3 c

65 Oportet quod quelibet voluntas habeat aliquem finem quem, naturaliter velit, cuius contrariū non possit velle, 1ª q.82.1 2.0

66 Finis moralis accidit fini naturæ, & econuerso, 12æ q.1 3 3m

67 Qualis est quilibet naturali qualitate animę, vel corporis, vel qualitate superueniēte, talis finis videtur ei, 1ª quęst 83.1.5m & 12æ q.9. 2.c. 2m & q. 10 3.c 2m

68 Voluntas respicit finem tripliciter: primò absolutè, secundò vt in quo quiescit; tertiò vt terminū eorum quę ordinatur in finem; primum est velle, secundum frui, tertium est intentio, 12æ q.8. prin & q.12.1.4m & 2.c. 3m & 5. 2m

69 Voluntas ex necessitate inhęret fini, 1ª q.82.1.2.c

70 Ad rectam voluntatem requiruntur duo. s. debitus finis, & quòd ea quę sunt ad finem proportionentur ei, 22æ q 49 7.c & q 75.2. 1m & q.55. 3.4.c. & q 64.7.c & q.69.2.c

71 Homini conuenit agere propter finem, quia omnes actiones humanæ sunt propter finem, 12æ quęst 1.1.0

72 Actiones hominis alijs intenti, non sunt propriè actiones humanę, quia non procedunt ex deliberatione rationis, quę est principium humanorum actuum; & ideo habent quasi finem imaginatum, non autem per rationem pręstitutum 12æ q.1.5.c.3m

73 Homo operatione naturali, & animali ordinatur ad finem ab alio: sed operatione humana, ordinatur a seipso in finem 12æ q.1 c

74 Aliquid ordinatur in finem dupliciter. s. vel propriè tanquam seipsum mouens ad finem, & sic sola creatura rationalis ordinatur in finem, vel communiter, tanquam motum ab alio, & sic bruta animalia ordinantur in finem, 1ª quęst.6.1. 2m & 12æ q.1.2.0

75 Omnis peccans mortaliter, constituit sibi necessariò, alium finem, quàm Deum, 12æ q.1. 7. 1m & q.89.1.3m & 22æ q.45.1 1m

¶Firmamentum a Deo creatum, s. Cęlum stellarū, est suprema sphæra secundum Aristotelem; non autem secundum astrologos modernos, 1ª q.68. 1.2.3.0 & q.71.3m

¶Flumina quatuor videntur oriri ex diuersis locis: quia intrant sub terra, sicut multa alia; sed primò oriuntur a mari: immediatè verò, à fonte Paradisi, s. Physon, Gion, Tygris, & Euphrates, 1ª q.102.1.2m

¶Fluxus maris est per impressionem Lunæ, non autem per aliquam formam aquæ, 1ª q.105.6. 1m & q.110.3.1m & 22æ q 2.3.c

1 ¶Fomes est inordinata, & habitualis concupiscentia appetitus sensitiui, 12æ q.82.3. 0 & 3ª q.15. 2 c & q. 27 3.c

2 Fomes vt pęna inflicta a Deo, est lex, nō autem vt inclinat ad malum, 12æ q.91.6.0 & q 93.3 2m

3 Effectus fomitis duplex, s. inclinatio ad malum, & difficultas ad bonum, 3ª q 27.3.c

4 Fomes peccati non fuit in Christo, 3ª q.15.2.0 & 3.c & 4.c 3m & q.28 2.3m & q.27.3.c 1m

5 Fontes quinque, secundum quinque genera substātiarum, s. naturæ, corporis cœlestis, ignis, aeris, aquæ, & terræ, 1ª q.66 2.0

1 Forma. Omne illud quo aliquid primò operatur, est forma eius. 1ª q.76.1.c

2 Omnis forma, vel est ipsa natura rei, vt in simplicibus, vel constituit naturam rei, vt in compositis, 3ª q.23.1.c

3 In simplicibus, & immaterialibus, idem est forma, & id cuius est forma, 1ª q.39.5.2m

4 De ratione formæ est, quod sit in eo cuius est forma, 1ª q 40.1.c

5 Formæ non locantur in genere, nec in specie, sed composita, 2ª q.76.3 2m

6 Formas generari, non est finis seu terminus generationis, nisi vt est similitudo generantis, 1ª q6. 44.4 2m & 22æ q 171 6 c

7 Omnis forma de se est communicabilis, 1ª q.3. 2. 3m & q 7 1.c.fi.

8 Omnis forma existens in supposito, per quod indiuiduatur, est communis multis secundum rem, vel secundum rationem, non autem formę subsistentes, 1ª q.13.9.c

9 Distinctio formarum duplex. s. specifica secundū diuersitatem obiectorum: & numeralis, secundum diuersitatem subiecti, 22æ q.24.5.c

10 Formæ distinguuntur secundum diuersa principia actiua, 12æ q.54.2.c

11 Forma separata non multiplicatur numeraliter, 1ª q.41.6.c & q.50.4.c & q.75.7 c

12 Forma est variabilis terminatiuè, sed est inuariabilis subiectiuè, 2ª q.9 2. 3m & q.16. 8. c. fi. & 12æ. q.53.1.c

13 Substantialis forma, quę requirit diuersitatem in partibus corporis, sicut est aia, & pręcipue aialium perfectiorū, nō æqualiter se habet ad totū,

accidentalis, 1ª quęst.10.76.8.c

59 Forma substantialis vnitur immediatè materiæ, 1ª q.76.6.7.c

60 Non est possibile plures formas substantiales simul esse in eodem corpore, 1ª q.76.3.c & 4.0

61 Forma mistionis non est substantialis, sed est accidens.s.qualitas, 1ª q.76.4.4m

62 Nulla forma rei corporalis, præter animam rationalem, est perpetua, 1ª q.85.6.c

63 Eadem forma est, qua ignis est ignis, corpus & substantia, 3ª q.75.6.2m

64 Forma accidentalis non habet potentiam actiuam, sed est potentia compositi, vt calor ignis, 1ª q.77.1.3m

65 Omnis forma separata a materia, est intellectualis, 1ª q.66.2.c b & q.110.1.c 3ª q.75.6.c

66 Omnes formæ intelligibiles, sunt vnius generis, 1ª quęst.85.4.c

67 Formę.i.species intellectus nostri, non effluunt a formis immaterialibus: sed a rebus sensibilibus, 1ª q.84.4.6.0

68 Forma intellectus, respectu eius est indiuidua: sed respectu [illegible] eius est similitudo, est vniuersalis, 1ª q.76 [illegible]

69 Intellectus recipit formam vt formā simpliciter, non indiuiduando eam, quia in eo habet esse vniuersale; sed materia recipit formā, indiuidualiter tantum, 1ª q.75.5.1m

70 Intellectus cuius forma est a re, perficitur à re, & à similitudine. Si autem non habet à re, perficitur à similitudine. Si verò non differt à similitudine, à nullo perficitur, 1ª q.14.2.2m & 3m & 5.2m & 3m

71 Iudicium quo ad formam iudicij, pertinet ad iustitiā distributiuam tantum, 22æ q.63.4.1m

72 Formæ sacramentales, traditę sunt Apostolis a Christo, 3ª q.72.4.1m

¶Formica reponit grana, imminente pluuia, 22æ quęst.172.1.ar.3

1 ¶Fornicatio prohibetur specialiter simul cum ceremoniis legis ab Apostolis, quia Gentiles non reputabant eam esse peccatum, 12æ q.103.4.3m & 22æ q.154.2.2m

2 ¶Omne peccatum dicitur fornicatio largè, 22æ q.151.2.c 3m & 4.d.39.6.2m

3 Fornicatio est maius pctm iis quæ sunt contra bona exteriora, & minus iis quę sunt contra Deū, vel contra personam proximi, 22æ q.154.3.0

4 Cum nullus sit obstrictus fidem ei seruare, qui eam violauerit, viro conceditur iuxta Domini verba vxorem fornicationis causa repudiare. Suppl.q.62.1.0

5 Si vxorem adulteram pœnitet adulterium commisisse, non tenetur, vir illam ex pręcepto relinquere: tñ minus, tenetur, ne peccato cōsentire videatur. Suppl q.62.2.0

6 Vir pōt quantum ad thorum tm̄ vxorem fornicariā dimittere; quantum verò ad thorum, & cohabitationem simul, non potest eam repudiare, nisi iudicio ecclesię. Suppl.q.62.3.0

7 In causa diuortij vir, & vxor ad paria quidē iudicantur, ita vt idem sit licitum, & illicitum vni, quod alteri. Sed quantum ad bonum prolis, plus peccat vxor adultera, quam vir mæchus. Suppl.q.62.4.c

8 Non potest facere adulterium, quin semper verum coniugij remaneat: & ob id non licet vni altero superstite ad alias nuptias euolare, ratione adulterij. Suppl q.62.5.0

9 Potest vir vxorē causa adulterij dimissam reuocare, si emendata pęnitentiam de peccato egerit; secus non pōt, quēadmodum nec retinere a peccato desistere nolentem. Suppl.q.62.6.c

1 ¶Fortitudo est virtus specialis, sm̄ qd̄ est circa pericula: sed est cōditio oīs virtutis, secundum qd̄ dicit firmitatem animi absolutè, 12æ q.61.3.4.0 & 22æ q.58.8.5m & q.123.2.0 & 3.1m & 13.c

2 Fortitudo est virtus tollens impedimenta, quæ repellunt voluntatem ab eo quod est secundū rationem propter difficile, 22æ q.123.1.0 & 3.4.5.c & q.124.2.c

3 Fortitudo non habet partes subiectiuas, nec diuiditur in multas species, quia est circa materiā valde specialem, 22æ q.128.c.ptine.

4 Propria materia fortitudinis, sunt timores, & audaciæ, in maximis terribilibus, 1ª q.59.4.3m & 22æ q.136.1.c

5 Fortitudo est immediatè circa timores & audacias; mediatè verò circa obiecta horum s.circà pericula & labores, 22æ q.123.3.2m & q.129.1.2m & q.131.2.3m

6 Fortitudo est principaliter circa timores, secundariò aūt circa audacias, 1ª q.21.1.1m & q.95.3.2m & 12æ q.60.4.b & c & 22æ q.123.3.0 & 6.c & quæst.126.2.c & q.137.1.c & q.141.3.c 2m

7 Fortitudo non est circa spem, nisi secundum quòd spes connectitur audaciæ, 22æ quęst.123.3.3m & q.125.2.3m

8 Fortitudo est pręcipuè circa timores mortis, 12æ q.61.3.c & 22æ q.123.4.0 & 11.12.c & q.125.2.c & q.128.c & q.129.5.c

9 Fortitudo principaliter est circa molestias mortis; secundariò autem circa quascunque alias molestias, 22æ q.123.4.1m q.124.4.3m

10 Fortitudo est maximè circa repentina, quò ad manifestationem habitus, non autem quò ad electionem, 12æ q.123.9.0

11 Fortitudo est maximè, circa timorem mortis in bello communi, vel particulari, 22æ q.123.5.0 & q.124.2.c & q.41.8.c

12 Fortitudo est circa difficiliora, non autem circa meliora, quàm iustitia, quæ in bello, & in pace vtilis est, non autem fortitudo, sed tantum in bello, 12æ q.56.15.c.3m

13 Perferre, secundum quod dicit actum fortitudinis, non dicit immobilitatem, sed electionē immorandi contra immoderatum timorem, sicut charitas contra odium, mansuetudo contra irā, & patientia contra tristitiam, 12æ q.66.4.2m

14 Fortitudo moderatur timorem; patientia & perseuerātia tristitiam; sed mansuetudo iram, 12æ q.136.2.c.1m

15 Quicunque est fortis, est patiens, & non econuerso, quia patientia est quædam fortitudinis pars 12æ q.66.4.2m

16 Fortitudo sustinet pericula mortis, sed patientia sustinet quęcunque mala, 22æ q.128.4m & qō.136.4.1m

17 Fortitudo est principaliter circa timores; secundario autem circa tristitias; patientia verò est econuerso, 22æ q.136.4.5m

18 Fortitudo est principalior magnanimitate, 22æ q.129.5.c.3m

19 Fortitudo firmat contra mala, sed magnanimitas in prosecutione bonorū, 22æ q.129.5.1m & 6.2m

20 Partes potentiales fortitudinis sunt sex.s.magnanimitas, fiducia, securitas, magnificentia, constātia tolerantia.i.patientia, & firmitas.i.pseuerātia, 12æ qō.128.0.& qō.129.5.0 & qō.134.4.0 & qō.162.4.3m

21 Fiducia, magnificentia, patientia & perseuerantia, circa materiā fortitudinis, sunt partes eius integrales. Sed sunt partes potentiales, & uirtutes per se, distinctę à fortitudine, secundum q̄ sunt circa alias materias, 22æ q.128.0 & q.134.4.0 & q.136.4.0 & q.137.2.0

22 Vitium audacię opponitur fortitudini, secundū excessum audacię; impauiditas autem secundū defectum timoris, quia in utraque ponit medium, 22æ q.156.2.3m

23 Fortitudo est in irascibili subiectiuè, 12æ qō.61.2.c & q.66.1.c & q.85.3.c & 22æ q.58.5.2m & 9.c & q.128.1m & q.134.4.c & qō.130.4.2m & q.137.2.2m & 3ª q.15.2.c

ftato, quod est finis. 12^æ^ qō. 11.1.4.c & quæst. 14 3 c.6.

2 Nomina trium ordinum prædictorum, sumunt ab excellentia prædictorum trium actuum fruitionis, & nō ab eis simpliciter, 1ª q.108 5.m & 6m

3 Eadem fruitione fruemur Deo, fruitione eius, & beatitudine creata, 12^æ^ q 11. 3m

4 Fruitio perfecta est tantum ultimi finis habiti, im perfecta verò, etiam non habiti. Sed impropria est non ultimi simpliciter, 12^æ^ q. 11.3.4.0. & q. 12.2 3m

5 Non oportet quòd fruitio sit vltimi finis simpliciter, sed quòd habeatur pro ultimo fine, 12^æ^ qō: 11 3.3m

6 Non est fruendum iusto, nisi in Deo: Peccatore autem brutis, uel inanimatis, nullo modo, 12^æ^ q. 11 3 1m

7 Carentia cognitione, nullo modo fruuntur; bruta fruuntur impropriè; peccator non uere; uisti imperfectè; beati perfectè; Deus autem perfectissimè, 12^æ^ q.11.2.4 0 & q.12.5.2m

8 Hæc fruitio Christi perueniebat ad totam animā eius, secundum essentiam vi subiectum rationis superiorit tantum, 3ª q.46 8 11

9 Bruta fruūtur imperfectè, sed rationalia perfecte 12^æ^ q. 11 2.0

¶ Frumentum est genus ad triticum, & ad alia grana, 3ª q.74.3.1m & 3m

¶ Frustra dicitur, quod est ad finem quem non inducit, 1ª q.25 2 2m & q 88 1 4m & 3ª q.11 5.2m

F Fugatio est species fictionis ad mentiendū pulchritudinem: ideo semper est peccatum, sed nō est mortale, nisi fiat ad lasciuiam vel cōtemptū Dei. Tamen licet occultare turpitudinem causatam ex infirmitate, uel ex alia causa accidentali, 22^æ^ q 169 2.2m

¶ Fugere potest iustus propter tria, scilicet ut per secutor quiescat, vt præceptum à Domino opus perficiat, & vt gloriosiorem coronam acquirat 22^æ^ q.24.4 0

1 F De ratione fundamenti est esse primum, sustentare & connexio, 22^æ^ q.4.7 4m

2 Fides est fundamentum aliarum uirtutum, quia est prior eis & sustentat eas Fortitudo autem firmat contra aduersa, humilitas contra prosperam timor contra culpam futuram, penitentia cōtra præteritam, 22^æ^ q 161.5.2m & 3ª q 84.6.2m

1 ¶ Fuga matrimonium sequens, illud nullatenus dirimit: præcedens verò, quandoque dirimit, Suppl. q.58.3.c

1 F Furtum est occulta acceptio rei alienæ, 22^æ^ q. 66 3 0

2 Furtum semper est peccatum, ratione iniustitiæ & fraudis, uel doli & est mortale, nisi modicū intendatur, 22^æ^ q.12.3.c & q.66.5 6.0 & quæst. 118.4.c

3 Furtum est species fraudis; mendacium & falsum testimonium, fallaciæ turpe lucrum, inquietudinis, rapacitas, uiolentiæ. Ideo omnia hæc, & inhumanitas, idest obduratio, ab lsidoro dicuntur esse filiæ auaritiæ, 22^æ^ q.118.8.3m

4 Furtum & rapina, opponuntur iustitiæ, 22^æ^ q.64. prin. & q.66 princ. & 4 5.c & q.118.4.c

5 Furtum est iniustum, quia est inuoluntarium per ignorantiam, sed rapina per uim. Ideo differunt specie, 22^æ^ q.66.4.0 & 9.c & q.73.1.c.1m

6 Rapina est grauior furto dupliciter. primò, quia inuoluntarium est ex parte eius, cui aliquid subtrahitur furto; rapina uerò addit uiolentiam quæ uoluntaria est: peccatum autem per uim, est maius quàm per ignorantiam Secūdo, quia rapina est in re, & in persona; furtum autem est tantum in re, 22^æ^ q.66.9.0 & q.73.3.2m & q. 116 2.1m & q. 144 2.4m

7 Accipiens furtim rem suam, iniustè detentam, peccat contra communem iustitiam, vsurpando sibi iudicium, sed non tenetur restituere, sed satisfacere Deo, & sedare scandalum 22^æ^ quæst. 66.5. m

8 Accipiens rem alienam occultè & manifestè auctoritate iudicis, nō est furtum uel rapina, quia per sententiam sit debitum, 22^æ^ q.66 5 2m & 3 c

9 Accipiens rem inuentam, animo retinendi, furtū facit, nisi credat haberi pro derelicto, uel nullius esse, 22^æ^ q ea 5.2m

10 Per prohibitionem furti, prohibentur omnia dāna in rebus 22^æ^ q.120.6 5m

11 Pœna mortis non infligitur in præsenti pro furto, nisi ratione grauis circunstantiæ, ut sacrilegio, peculatu, & plagio, 22^æ^ q.66.6.2m

1 ¶ Futurum cognoscitur dupliciter, scilicet in se, & in suis causis. Primum conuenit tantum Deo, secundum nobis, sed magis angelis & dæmonibus sed in causis necessarijs certitudinaliter, in contingentibus, sæpe, opinatiuè tantum: quæ autem rarò, nullo modo. 1ª q 14 13.0 & q 57 3.0 & q. 64. 1. 5m & q.86 4 0 & q.89 3.3m & 12^æ^ q.111 4.c & 22^æ^ q.95.1 m & 5.c & q 171 6 1m & 5m & 3m & q 172 1 c & q 174 1.c 1m

2 Futura plus cognoscitur à phreneticis, abstractis à sensibus mortientibus, dormientibus, & brutis, quàm ab oppositis, 1ª q.12.1 c & q.86 4. 5m & 3m & 22^æ^ q.172.1 1m & 2m & 3m

3 Cognitio futurorum, ex præsentibus & præteritis, propriè rationis est, 22^æ^ q.47 1.c

4 Anima vicina morti, cognoscit aliqua futura ex reuelatione, vel ex impressione causarum naturalium, non autem propria uirtute, 1ª q.86. 2m & 22^æ^ q 171 1 1m

5 Bruta non cognoscunt futura, sed ex instinctu naturæ eis indito ab intellectu diuino, mouentur ad aliquid in futurum, ac si futurum prouiderent, 12^æ^ q.40.3.1m

6 Bruta cognoscunt futura, non computando præsens ad futurum, sed ex instinctu naturæ, 1ª qō. 86.4 3m & 12^æ^ q.41 1 3m

7 Sensus non apprehendit futurum, sed ex his quæ animal apprehendit in præsenti, appetitus eius mouetur naturali instinctu in aliquod futurum prosequendum, vel fugiendum, 12^æ^ q.40.3.3m & q.41.1.3m

1 Gabriel fortitudo Dei nominat, 3ª q.30.2.4m

2 Quidam dicunt, Gabrielē fuisse de supremo ordine angelorum. sed satis est credibile, quòd sit summus in ordine archangelorum. Vnde ecclesia eum archangelum nominat, 3ª quæst. 30. 2.4m & fi.

1 Galilea vt interpretatur transmigratio, significat gentilitatem; sed ut interpretatur reuelatio, significat patriam cœlestem, 3ª q 55.3 c.4m

1 Gaudium non est uirtus, sed est actus charitatis, posterior dilectione, 22^æ^ q.28 4 0

2 Gaudium & tristitia de eodem, sunt contraria, & etiam secundum genus, sed de diuersis unum est causa alterius, & materia, 1ª qō.64.3.1m & 3m n 84.9 2m

3 ¶ Gedeon petens signum peccauit tentando Deū ex incredulitate, sicut & Zacharias, 22^æ^ quæst. 97 2.3m

¶ Gemitus & lachrymæ mitigant tristitiam, quia apperitur extra, & conueniunt dispositioni hominis tristis, 12^æ^ q. 38.2 0

1 ¶ Genealogia magis denominatur à patre, quàm à matre. 3ª q.28.1 2m & q.29 1.c & q 31 2.1m

2 Tota genealogia Christi exponitur, & dubia circa eam soluuntur, 3ª q.28 1 2m & q.31.3.0

1 ¶ Generale triplex, scilicet per prædicationem, vt genus; per causam, vt amor, & quod est à multis causis, vt ira, 22^æ^ q.46 2 n & 82^æ^ q 58.6 c

2 Generale & speciale duplex, scilicet intentione & obiecto, 22^æ^ q.58.5.3m & q 59.5 0 & q 79.1 1m

1 F Generatio duplex, scilicet mutatio de non esse ad esse. & origo uiuentis à principio uiuente coniuncto. Prima conuenit omni generabili & corru-

in

bonum, efficaciter operari, perseuerantia in bono, & peruentio ad gloriam. 12æ q. 111.3.c

71 Gratia non tollit naturam, sed perficit & supplet defectum naturæ, 1a q.1.8. 2m & qō.2.3.1m & 22æ q.188.8.c.6

72 Gratia duo principaliter facit in anima: primò perficit formaliter ad esse spirituale: secundò perficit ad opus, 12æ q.111 2.c.6

73 Omne donum gratiæ, eleuat hominem ad aliquid supra naturam humanam quò ad substantiam actus, vt miracula facere, & præuidere futura, uel quò ad modum, ut diligere, & cognoscere Deum: ad secundos, datur donum grę habituale, non autem ad primos, 22æ q 171.2.3m

74 Quod semel grā facit ppetuo manet, 3a q.88.1 4m

75 Non omnia beneficia Dei, dicuntur gratię gratis datæ, sed tm̄ quæ sunt supra facultatem naturæ sine merito personæ non pro se, sed pro aliis, 12æ qū. 111. 1 c. 2m & 4. 1m & 22æ qō.172.4. c & q.177.1 o & q.178 1.c

76 Gratia eleuat hominem ad uitam, quæ est supra conditionem omnis creaturæ, 12æ q.110.1.c

77 Gratia viæ, est æqualis gratiæ gloriæ in uirtute, non autem, in actu, 12æ q 114 3 3m

78 Minima gratia potest resistere cuilibet concupiscentiæ, & mereri uitam æternam, 3a q.62.6.3m & q.72.4.c

79 Quilibet existens in gratia, ex hoc dignus est uita æterna, 1a q 24 3.c & 12æ q.113.2.2m & 9.c & q.114 3 o & 3a q.61.6.3m

80 Vltimus effectus positiuus grę, est puenire ad gloriam, 3a q.62 6 3m & q.70.4 c & q.72.7.1m

81 Gratia gratum faciens, ad hoc principaliter datur, ut anima hominis, Deo per charitatem coniugatur: ideo quicquid potest esse sine uno, potest esse sine alio, 22æ q.172.4.c

82 Effectus gratiæ operātis, est prior quàm effectus gratiæ cooperantis, 3a q 80.4.2m

83 Gratia est similitudo Dei, operās in uirtute misericordiæ Dei infinitæ, 3a q.2.10 1m & q 3.4.3m

84 Per gratiam gratum facientem, tota trinitas inhabitat mentem, 1a q 43 3 o & 4.1m & 5.c

85 Gratia non immobilitat in bono, ne quis possit peccare, nisi sit perfecta s. coniungens fini. 3a q. 61 3.1m & 12æ q 106 2 2m

86 Gratia non infunditur in habentibus usum liberi arbitrij, sine actuali motu liberi arbitrij in Deum & in peccatum. 1a q.87.2.c

87 Gratia nunquam amittitur sine culpa, & illud qd̄ ex gratia Dei conceditur, nunquam absque culpa reuocatur. 3a q.50 2.c

88 Gratia est quodammodo infinita, cum sufficiat ad merendum præmium infinitum, & per quam satisfactio proportionatur culpæ infinitę, inquantum est offensa Dei, 12æ q.114 3.3m

89 Primus effectus gratiæ gratum facientis, est remissio peccatorum 3a q.73 7.1m

90 Nulla culpa pōt remitti sine gratia, 3a q.52.6.3m & q.70.4.c & q.86 3.c & q 87.4 o & q.89.1.c

91 Minima gratia baptismalis, sufficit ad delendū oia peccata, 3a q.62 6.3m & q.69.6.1m & q 70.4 c

92 Remissio culpę, & pœnæ æternæ, est effectus gratiæ operantis, sed remissio pœnę temporalis, est effectus gratiæ cooperantis, 3a q.86.4 2m & 6. 1m & 88 1.4m

93 Ad remissionem uenialium, non requiritur noua infusio gratiæ, 3a q.65 1.8m & qō.87.2 o & 3.c & 4 2m

94 Sed requiritur ad remissionem mortalium, 3a q. 87.2 3m

95 In omni infusione gratiæ, remittuntur uenialia, quò ad culpam, nisi sit impedimentum, non aūt semper quò ad pęnam. 3a q 87.2 3 o

96 Homo existens in gratia, potest uitare omnia & singula peccata mortalia, & singula uenialia, nō autem omnia. 12æ q.74 3.2m & qō.109. 8.o & 22æ q.156.2.3m & 3a q.87.2.1m

97 Homo indiget auxilio Dei, ad cognitionem cuiuscunque ueri: non autem gratia habituali: sed tantum ad cognitionem supernaturalem, 12æ quęst.109.1.o & 2.3m

98 Homo potest scire se habere gratiam per reuelationem, & coniecturaliter per aliqua signa: nō autem per seipsum, & certitudinaliter, 12æ qū. 112.5 o

99 Expedit quandoq; pręsentiam Dei in nobis per gratiam ignorare propter tria, s. ut timor diuini iudicij nos humiliet, ne præsumpta securitas nos pręcipitet, & vt vigilanter, & desideranter gratiam Dei expectamus, 12æ q 112.5 c

100 Homo potest bene & male facere sine gratia habituali, non autem mereri: neutrum verò potest sine auxilio Dei, 1a q.62.4.c & 12æ q. 109. 2 5.o & 6 c & q.114.2.o & 22æ q 10.4 c & qō. 83.15.1m

101 Homo sine auxilio Dei gratuito, non potest se ad gratiam præparare. 1a qō 62.2. o & 12æ qō. 109. 6. o

102 Homo potest se pręparare ad gratiam, sine alia gratia habituali, non autem sine auxilio Dei, 1a q 62.2. 3m & 12æ q 109 6.o

103 Homo post peccatum non magis indiget gratia Dei, q̄ ante, sed ad plura, s. ad sanandum, & merendum 1a q.95.4.1m & 12æ q.108.2.c & q.109. 2.3 4.c & 3a q.61.2.1m

104 Homo in statu naturę integræ, poterat sine gratia habituali vitare omnia & singula peccata mortalia & uenialia, non autē sine auxilio Dei, 12æ q.109 8.c

105 Homo in gratia existēs, potest perseuerare sine alia gratia habituali, non autē sine auxilio Dei, 12æ q.109 9.10.o, & q.114 1.c & 22æ q 137 4.o

Homo existens sine gratia, & in peccato mortali, non potest diu persistere, quin ruat in aliud peccatum mortale 12æ q.109.8.o

106 Homo sine gratia non potest vitare singula peccata mortalia, non autem omnia 12æ q 63.2.2m & q 109 8.o

107 Quędam sunt peccata mortalia, quę homo sine gratia nullo modo vitare pōt, s. quæ directè opponuntur virtutibus theologicis 12æ q.63 2.1m

108 Homo non potest resurgere à peccato sine auxilio Dei, & gratia habituali 12æ qō. 109 7.o, & q. 113 2 o, & q.114.2.c, & 22æ q.137.5. 3m & 3a q. 86 3 c

109 Homo in gratia existēs, indiget auxilio Dei mouente ad recte agendum, non autem alia gratia habituali 12æ q.109 9 o

1 ¶ Gratiarum actio respicit gratiam dantis: ideo vbi est maior gratia dantis, ibi debet esse maior gratiarum actio recipientis 22æ q 106.2.c

2 Gratiarum actio non debetur tantum danti, sed etiam promittenti 22æ q.88.5. 1m & 6.c

3 Gratificatio, i. gratiarū actio, facta Deo, est actus religionis 22æ q.106 1 1m

1 ¶ Gratitudo seu gratia, est virtus specialis, reddens gratiam benefactori 12æ q.60.3.c & 22æ q.106 1 o, & q.107.1 c

2 Gratitudo, ingratitudo, datio beneficij, clementia, & misericordia, non sunt propriè ad seipsum 22æ q.106 3.1m

3 Ad gratitudinem tria requiruntur: Primò, Quòd homo recognoscat beneficium acceptum. Secundò Quòd laudet, & gratias agat. Tertiò, Quòd retribuat loco & tempore, secundum suam facultatem 22æ q 107 2.c

4 Vitium duplex opponitur gratitudini, s. per excessum, vt recompensando, quibus non debet, vel citius q̄ debet, & per defectum, s. ingratitudo, quę magis opponitur ei 22æ q.107.2.c

1 ¶ Graue vel leue, habent in se principium actiuum, & formale sui motus 12æ q.36.2.c

2 Mouens per se grauia & leuia, est generans: & per accidens, & remouens impedimentum. 1a q.18. 1

ideo posterior est, quàm potentia; sed prior est ea sicut completũ incompleto, & actus potentia 12æ q.50.2.3m

26 Habitus omnes qui sunt in eadem potentia, sunt eiusdem generis: licèt differant specie propter differentiam obiectorum formalium 12æ q.54. 1.3m

27 Ex actibus habitus infusi non generatur aliquis habitus acquisitus, sed præexistens augetur seu confirmatur 12æ q.51.4.3m

28 Habitus intellectuales, sunt principaliter in intellectu possibili: secundariò autem in sensibus interioribus 12æ q.50.4.0, & q.51.3.c, & q.56.5.0, & 67.2.c

29 Nullus habitus operatiuus constituitur ex multis, quia est qualitas simplex relata ad multa, secundum vnum, 12æ quæst.53.2.1m & quæst. 54.4.0

30 Habitus quilibet habens subiectum corruptibile & causam habentem contrarium, corrumpitur per se à suo contrario, & per accidens ad corruptionem subiecti, ut habitus corporales 12æ q.53.1.3.c

31 Si loquamur de aliqua superiori natura, cuius homo pōt esse particeps, sic nihil prohibet, in anima secundum suam essentiam, esse aliquem habitum, s. gratiam 12æ q.50.2.c

32 Habitus potest habere ordinē ad actum, i. ad operationem, & secundum rationem habitus, & secundum rationem subiecti, sed omnis habitus q est alicuius potentiæ vt subiecti: primò & principaliter ordinatur ad actum, quia natura & ratio potentiæ est quod sit principium sui actus: alij verò consequenter ordinantur 12æ quæst.49. 3.0 & 1.c

33 In eodem corpore sunt multi habitus, secundum diuersos modos partium, quia secundum humores, est sanitas; secundum partes similes, est fortitudo vel macies; secundum membra verò est pulchritudo 12æ q.54.1.c

34 In membris corporis & in potentijs naturalibus, sicut non sunt aliqui habitus operatiui, ita etiam nec in potentijs sensitiuis, 12æ quæstio.50.3.3m

35 In ipsis etiam interioribus viribus animæ sensitiuis apprehensiuis, possunt poni aliqui habitus: secundum quos homo fit benè memoratiuus, vel cogitatiuus, vel imaginatiuus 12æ q.50.3.3m

36 Habitus ex eadem causa augentur, ex qua generantur, quia generatio habitus est quoddam fundamentum augmenti eius, 12æ q.53.2.c

37 Diminutio conuenit habitui, non secundum se, sed secundum diuersum modum participandi, ex indeterminatione potentiæ ipsius participantis 12æ q.53.2.2m

38 Habitus aliquando sic ligatur, quod non potest exire in actum, sicut vsus & iudicium rationis per iram, & scientia per ebrietatem 12æ qō 48. 3.0. & 4.1. & q.94.1.2m

39 Habens habitum virtutis vel vitij, potest non vti eo, & exire in vsum contrarium 1ª q.62.3.1m & 12æ q.52.3.c, & q.63.2.2m & q.71.4.0, & q.78.2. c.1m & q.109.8.c,h.

40 Nobiles habitus effectiui infusi possunt latere suos possessores, non autem cognoscitiui 12æ q. 115.5.1m

41 Habitus principiorũ est naturalis, & datur in creatione, quò ad lumen, sed acquiritur per sensum, quò ad determinationem specierum 22æ q.10. 1.c, & q.51.1.2m & q.62.3.c.1m & q.63.1.c

42 Habitus primorum principiorum, sunt nobis naturales 12æ q.91.2.c.2m & 3.0. & 22æ q.5.4.3m & q.8.1.1m & quæst.47.6.c. & 15.c. & q.49.2.1m & 3ª q.9.1.c.6.

43 Non est alius habitus principiorum & conclusionum, quæ ex eis eliciuntur, & præcipuè circa singularia 12æ q.57.1.2m

44 Habitus naturales, s. primorum principiorum speculatiuorum vel practicorum, non possunt amitti, nec corrumpi 12æ q.53.1.c

45 Habitus per discursum causati in intellectu possunt corrumpi per accidens, scilicet ratione sensuum: & per se, scilicet à contrario discursu, vel contraria propositione 1ª qō 89.5.c, & 12æ q.53.1.0

46 Habitus diminuitur per easdem causas, per quas corrumpitur, quia diminutio est via ad corruptionem 12æ q.53.2.0

47 Habitus scientiæ, & virtutis diminuuntur, & corrumpuntur per solam cessationem actus, non quidem per se, sed per accidens 12æ quæstio.53.3.0

48 Habitus non cognoscitur, nisi per actus: & hoc dupliciter, scilicet inquantum habetur, & per essentiam 1ª quæst.87.2.0. & 12æ quæst.49.2.0. & 22æ. q.4.1.c.

49 Habitus est causa cognoscendi, quasi æquiuoca, non autem quasi vniuoca, nec vt cognitus, sed vt quo aliquid cognoscitur; ideo non oportet, quòd sit notior aliis. 1ª quæst.87.2.3m. & quæstio.88.3.2m

50 Habitus qui est principium operationis, est posterior potentia; sed habitus qui est dispositio ad naturam, est prior potentia, 12æ quæstio. 50.2.3m

1 HEbetudo sensus opponitur acuitati eius, & est debilitas mentis in consideratione spiritualium, & est peccatum, inquantum est voluntaria, 22æ quæstio.8.16.1m & quæstio. 15.2.0

2 Existens in gratia, non potest pati hebetudinem sensus in iis, quæ sunt de necessitate salutis, sed in alijs 22æ q.8.4.1m

1 Helias non est raptus in cœlum empyreum, sed aereum, & viuit cum Enoch in paradiso terrestri, vsque ad Antichristum 1ª qō.102.2.3m & 3ª q.49.5.2m

2 Helias propter iniuriam quæ redundabat in Deũ, fecit ignem descendere super eos qui veniebant ad ipsum capiendum 22æ q.108.1.4m

3 Deus per Heliam veritatem respondit nunciis regis, qui mittebantur ad consulendum Deum Acharon 22æ quæst.174.2.4m

3 Heliseus maledixit pueros zelo Dei, non autem libidine vindictæ, sicut etiam Helias occidit centum viros 22æ q.108.1.4m

1 HAEresis non computatur inter vitia capitalia, nec inter filias eorum, sed extra numerum peccatorum, & reducitur tamen ad superbiam 22æ q.10.1.3m

2 De ratione hæresis sunt duo, scilicet electio priuatiuæ disciplinæ & pertinacia 22æ quæstio. 11.1.3m

3 Hæresis principaliter est circa articulos fidei: secundariò autem circa ea quę sequuntur ex eis 22æ q.11.2.0

4 Hęresis principaliter consistit in corde: secundariò in ore, sicut & fides 22æ q.11.2.c

5 Hæresis, & secta, sunt idem: & sunt opera carnis, non ratione sui actus, vel finis proximi, sed ratione causæ, scilicet ratione appetitus indebiti finis, vel phantasticæ illusionis 22æ q. 11.1.3m

6 Hæresis nascitur ex superbia, vel ex concupiscentia commodi temporalis 22æ quæstio.11.1.2m & 3m

7 Corruptio rectę æstimationis circa fidem, vel bonos mores in vniuersali, facit hęresim, non autem in particulari, propter passionem 22æ q. 162.4.1m

8 Opinari contrariè de pertinentibus principaliter ad fidem inducit hęresim, non autem de aliis, nisi consideretur, vel determinetur, quòd pertinent ad fidem 1ª q.32.4.0. & 22æ q.11.2.3m

9 Expo-

possessionum uenditarum, omnes communiter uiuant, ut de possessionibus communibus uiuant, ut de labore manuum uiuant, ut de iis quæ ab aliis inferuntur, communiter uiuant, 22æ q. 186.3.6m & 4.c.ff.

59 Hæresis Nouatianorum, quòd peccans post baptismum, non potest resurgere ad gratiã per pœnitentiam, 22æ q. 20 1 3m & 3ª q. 84 10 c

60 Hæresis Cathafrigarum qui non baptizant in nomine trium personarum, sed in commemoratione mortis Christi, quem dicunt esse purum hominem, & non Deum, & Spiritum sanctum dicunt esse Montanum, 3ª q 66.8 c & 9. 3m

61 Deum non esse auctorem omnium bonorum, est hæreticum, 1ª q.63.1.c

62 In Deo esse compositionem, uel accidens, uel aliquid præter Deum esse æternum, est hæreticum, 1ª q 61.5 c

63 Angelos, uel aliquid aliud, præter Deum fuisse ab æterno, est hæreticum, 1ª q.61.2 c

64 Quòd angeli creant aliquid, est hæreticum. 1ª q 90. 3.c & 12æ q 3.7.3m

65 Opinio ponens angelos non habere cognitionẽ singularium, est hæretica, & sacræ scripturæ cõtraria, 1ª q.57.2.c

66 Prima opinio Nestorii & Dioscori, quam recitat magister in tertio sententiarum, distinctione sexta, s. quòd in Christo sunt duę hypostases, seu duo supposita, ẽ hæretica, 3ª q.2 3.6.c & q.4.3.c

67 Beatam Mariam, non esse matrem Dei, est hæreticum. 3ª q.35.4 c

68 Hæresis negantium prouidentiam Dei, de iis inferioribus, & alię duæ, s. quòd Deus non creauit ista corporalia, & q primæ creaturæ creauerint alias, 3ª q.8.3.c

69 Aliquid esse falsum in sacra scriptura, est hæreticum, 22æ q.110.3 4.1m

70 Non esse peccatum illud quod est contra præceptum Dei, est hæreticum, 3ª q.64 9.1m

71 Fornicationem non esse peccatum, est hæreticum, 12æ quæst.103.4 3m fo. & 22æ quæstio. 162.4 1m

72 Episcopum non differre à sacerdotè, est hæreticum. 22æ q 184.6 1m

3 Hærodes peccauit, seruando iuramentum puellæ saltanti, 22æ q.89 7.1m

5 ¶ Hærodius significat ueloces pedes ad effundendum sanguinem, 12æ q. 102.6. 1m & co. 3

8 Heroicum non differt à uirtute communi: nisi secundum modum perfectiorem, 3ª q.7 2 2m

2 Virtutes heroicæ, sunt dona Spiritussancti, 12æ q. 68. 1. m & 22æ q.139.2 1m

2 ¶ Hierarchia est diuinus ordo secundum scientiam & actionem, in assimilatione Dei, 1ª qõ, 108.1.0

3 Hierarchia est ordo, idest relatio, inter diuersos gradus; non autem ut dicat unum gradum, 1ª q.108.2.1m

3 In diuinis personis, non est hierarchia, nec principatus, nec ordo, nec actio hierarchica, 1ª quęst. 108.1.c

4 Actio hierarchica triplex, s. illuminatio, purgatio, & perfectio, 1ª q.108 1.c.ff.

5 Omnes homines sunt unius hierarchiæ, quia sunt eiusdem speciei, 1ª q.108.3m

¶ Hoc aliquid sumitur dupliciter. s. pro subsistenti, & pro completo. Primum repugnat accidenti; secundum verò parti, 1ª q.75.2 1m

8 ¶ Homicidium semper est peccatum, quia addit inordinationem actus supra occisionem hominis 12æ q.100.8.3m

8 Homicidium tenet secundum locum in pœnis, & inter peccata in proximum, 12æ q.100.6.c.ff. & 22æ q.13.3 1m & q.73.3.c & q.154 3.0

3 Si aliquis credit se posse facere homicidium, & uelit facere, & postea adimatur ei potestas: nihilominus uoluntas homicidij in eo manere potest ut uelit fecisse, uel uelit facere si posset, 1ª q. 64.2.3m & 22æ q.20.5 0

HOmo habet quòd sit homo, ex parte intellectiua, 1ª q.85.3.4m & 5.3 & 22æ q.155.2.3m & 3ª qõ.19.2.c

2 Homo interior est pars intellectiua; sed homo exterior, est pars sensitiua cum corpore, 1ª q.75. 4 1m & 22æ q.25.7.c

3 Homo sortitur speciem ex hoc, quod habet intellectum, 12æ q.31.7.c & q.110.4. 3m & 22æ qõ. 179 1.2m

4 A ratione homo habet quòd sit homo. Et homo est quod habet rationem in natura sensitiua, 12æ q.31.7.c & q 110.4.3m & 4m & 22æ qõ. 155. 1.2m & q.179.1.2m

6 Aliquid conuenit homini inquantum homo dupliciter. Primò, quia natura hoīs est causa eius. Secundò, quia est receptiua eius, 3ª q 24 2.2m

6 Anima, caro & os, sunt de ratione hominis; sed hęc sunt de ratione huius hominis, 1ª q.3.3.c & q 29 2.3m & q.33.1 c & q.44.3.2m & qõ.75.4 c & q.85.1 2m & q.119 1.c

7 Homo significat habens humanitatem, & suppositum determinatum in natura speciei; non autem in singularitate, 1ª quæst.12.4.c & 3. quæst. 4.3.c & 2m

8 Homo non excludit ea, quę sunt in natura hominis; sed humanitas excludit, quicquid non est de essentia eius, 12æ q.51.1. 2m & q.110.4.4m

9 Homo duplex, s. homo uerus, & homo phantasticus, 3ª q.5 2m & q.36.4 3m & q.40.2.3m & qõ. 41.3 c & q 43 3.0

10 Homo est naturaliter politicus, idest socialis, 1ª q. 96 4.c & 12æ q.9.4 c & 21æ q 109 3 1m & q.114 2.3m & q.129.6.1m & 3ª q.65.1.c

11 Homo habet staturam rectam, quadruplici ratione, sic ut cognosceret posset celestia, ut inferiores uires liberius suas operationes habeãt, & quia utilitas manuum aliter cessaret, & cibum ore caperet, 1ª q.91.3.3m

12 Homo abundat in calore cordis, ut sit staturæ rectæ, 1ª q.91 3.1m

13 Vnus homo numero dicitur dupliciter, scilicet unitate naturę, & unitate personæ, 3ª quæst 3. 6.1m & 7.2m

14 Homo assimilatur Deo, secundum triplicem similitudinem, s. quę fundatur super proportionem super communem qualitatem, & super receptionem, 1ª q 3.1 2m & q.4.3.0 & q.91.4 1m & 2m & q 93.0 & 22æ q.64.1.0

15 Homo dicitur minor mundus, quia est compositus ex omni creatura totius mundi, 1ª q. 91.1.c & q.96.2.c & 12æ q.17 8 2m

16 Homo habet superius & inferius: sicut in toto mundo. Plantæ uerò, in oppositum. Sed bruta medio modo, 1ª q.91.3.3m

17 Homo præest & dominatur naturaliter bestiis & pecoribus, & uniuersę creaturæ quæ non est ad imaginem Dei, 1ª q 96.3.c & 22æ q.63.1.0 & 3ª q.36.7.1m

18 Hominem lapsum oportuit reparari, & non angelum, 1ª q 64.2.0 & 12æ q.80.4. 3m & 3ª q.4.1 c 3m & q.6 2 2m & q.46.1.4m & q.86.1 c

19 Homo debuit ultimò fieri, quia est perfectissimũ omnium animalium, 1ª q.3.1.2m & qõ.4 3.0 & q.91 4.1m & 2m & q 93.0

20 Homo dicitur rationalis, quia intelligit cum discursu; angelus uerò dr intellectualis, quia sine discursu intelligit, 1ª q.58 3 c & 12æ q.5.1.1m

21 Illud hominis, quo cæteris animalibus anteponitur, non est aliquid corporale, uel corporalis forma: sed est intellectus: ratio autem in homine, habet locum dominãtis, & non locum subiecti dominio, 1ª q.96.1.2.c

22 Idem iudicium est de homine sequente operationes sensitiuas, & de aliis animalibus, 12æ q 20. 3.c & 22æ q.64.1.3m

tione sui, uel ratione alterius. Primum conuenit tantum agēti per electionem, scilicet personæ; secundum uerò conuenit omni quod est aliquid eius, scilicet parti, & naturæ, & accidenti, 22æ quæstione 103. 4 3m & 3a quæstione 25.1.0 & 2.c

25 Aliqui honorantur quadrupliciter, idest uel propter uirtutem propriam, ut uirtuosi; uel propter uirtutem alterius, scilicet Dei seu communitatis, ut superiores; uel propter signum uirtutis, ut senes; uel propter participationem diuinæ bonitatis, ut domini & parentes, 22æ q.63.3.0 & q.125.1.2m

26 Honor debetur superioribus ratione excellentiæ: cultus autem consistens in obsequio obedientiæ & beneficij, debetur ratione gubernationis, 22æ q 102.2.0

27 Honor & cultus debetur omnibus prælatis suis, ex debito legali; alijs autem in dignitate constitutis, ex debito morali, 22æ quæstione. 102. 2.2m

28 Malis prælatis debetur honor inquantum gerunt vices Dei uel communitatis, 22æ q.63.3 o & q.103 1.2m

29 Constitutis in dignitate, debetur honor ratione excellentiæ; timor autem, ratione potestatis; obedientia uerò & tributum ratione gubernationis, 22æ q. 102.2.2m

30 Honor debetur parentibus, inquantum huiusmodi; subsidium uerò & alias, debetur eis ratione indigentiæ, quæ tamen omnia intelliguntur in quarto præcepto, scilicet de honore parentum 22æ q.101 2 0 & qō. 106.3.c & qō. 122.5.5m & q 189.6.c.1m

31 Diuites non sunt honorandi, solo intuitu diuitiarum, sed ratione maioris loci in communitate. 22æ q.63.3.6

32 Dæmones sunt pro inimicis habendi, magis quā honorandi 22æ q. 103.2.2m

33 Creaturę irrationali, secundum se, non debetur ab homine aliqua subiectio uel honor, sed est homini naturaliter subiecta, 22æ qō.103.4.3m & 3a q.25.3 3m & 4.5.c

1 ℣ Hostium ecclesiæ, conuenit soli Christo, quia importat authoritatem principalem, 3a quæst. 8.6.3m

1 Humidum radicale, est totum illud, in quo fundatur uirtus speciei, quod perditum, non potest restaurari. Nutrimentale autem est, quod nondum habet perfectam naturam speciei, sed est in uia ut sanguis & huiusmodi, 1a quæstione. 119.1.3m

1 HVmilitas est uirtus qua refrenatur animus, ne immoderatè tendat ad alta, 22æ q. 160. 2.c & q.161.1.0 & 2.4.c

2 Humilitas præcipuè uidetur importare subiectionem hominis ad Deum, 22æ quæst. 161 2.3m & q.162. 5.c

3 Aristoteles non tractauit de humilitate, quia humilitas est principaliter respectu Dei; Aristoteles autem considerauit de uirtutibus, respectu uitæ ciuilis. 22æ q. 161.1.5m

4 Ad humilitatem pertinet considerare proprios defectus, ne se extollat; non autem contēnere dona Dei in se, sed ad ingratitudinē, ex quo sequitur accidia, 22æ quæst. 35.1.3m & qō. 161 3.c

5 Gradus humilitatis sunt duodecim, secundum beatum Benedictum, scilicet corde & opere semper humilitatem ostendere, defixis in terram aspectibus ut pauca uerba & rationabilia loquatur aliquis non clamosa uoce, ut non sit facilis aut promptus in risum, taciturnitas, usque ad interrogationem, tenere quod habet communis monasterij regula, credere & pronunciare se omnibus uiliorem, ad omnia indignum & inutilem se confiteri & credere, confessio peccatorum, pro obedientia in duris & asperis patientiam amplecti, ut cum obedientia se subdat maiori: ut uoluntatem propriam non delectetur implere, ut Deum timeat, & memor sit omnium quę præcepit, 22æ q.161.6.0 & q. 162.4.1m

6 Sed Secundum Anselmum sunt septem, scilicet eum contemptibilem se esse cognoscere, de hoc dolere, hoc confiteri, hoc persuadere, scilicet ut hoc uelit credi, ut patienter sustineat hoc dici ut patiatur contemptibiliter se tractari, ut hoc amet, 22æ q. 161.6 & c

7 Secundum glosam uerò sunt tres gradus, scilicet subdere se maiori & non præferre se æquali quę est sufficiens. subdere se æquali, nec præferre se minori: & hic dicitur abundans, & subesse minori, in quo est omnis iustitia, 22æ qō. 161.6.art.4 c

8 Humilitas triplex, s. pœnosa ab extrinseco, stulte ex ignorantia propriæ dignitatis, & uirtus ex cognitione sui, 22æ q.161.1.1m

9 Virtus humilitatis, est principaliter circa interiorem motum, quæ autem est secundum signa exteriora per fictionem, est magna superbia, 22æ q.161.2.2m & 2.4m & 3 3m

10 Tendere in magna supra se, ex confidentia propriarum uirium contrariatur humilitati, non autem si ex confidentia Dei, 1a prologo, 22æ quæst. 129.3.4m & quæst. 16 12 2m & 6.1m

11 Humilitas est essentialiter in appetitu, scilicet subiectiuè: sed cognitio proprij defectus est regula eius, 22æ quęstio. 161.2.0, & 6 c & quæstione 162.3.1m

12 Humilitas est in irascibili subiectiuè, 22æ quęst. 161 4 2m

13 Humilitas nihil audit mirabilius, quàm suam excellentiam 3a q. 30.4.1m

14 Verè humilis, reputat se deteriorem alijs, non quidem quo ad actum exteriorem, sed timens ne per superbiam grauius peccet in ijs, quæ bonè agere uidetur, 22æ q. 161 6 1m

15 Quælibet per humilitatem debet secundum illud quod suum est, se subijcere cuilibet proximo, secundum illud quod Dei est in eo, 22æ q. 161.3 0 & 6.1m

16 Humilitas conuenit omni homini, etiam Christo secundum humanitatem, non autem secundum diuinitatem, 22æ q.161.1.5m

17 Christus humiliauit se quadrupliciter, scilicet ad passionem & mortē ad sepulchrum & infernum, ad confusionem & opprobria, & sub hominibus, ideo quadrupliciter meruit exaltari, scilicet per resurrectionem, ascensionem, sessionem ad dexteram Patris & manifestatione diuinitatis eius, & per iudiciariam potestatem, 3a q. 49.6.c & q 53.1.c & q.54 2.c & quæst. 59. 2.0 & 6.c

18 Humilitas post uirtutes theologales, & intellectuales, & post iustitiam, præcipuè legalem, est potior cæteris 22æ q.161.5 0

19 Superabundantia magis opponitur humilitati, quàm defectus, quia magis reprimit spem, uel fiduciam, quàm nitatur, sed fortitudo econuerso, respectu audatiæ, 22æ quæstione. 161. 2 3m

20 Humilitas & magnanimitas conueniunt in materia, & differunt in modo, 22æ q.162.4.3m & q.161.1.3m

21 Humilitas refrenat præsumptionem, ex reuerentia Dei, sed magnanimitas firmat animum contra desperationem, ex aceptione proprij boni, 22æ quæstio. 161.2. 3m & quęstione 162. 1 6m

22 Humilitas reprimens ad infima, & magnanimitas impellens animum ad magna, non opponuntur, quia utrunque fit recta ratione, 22æ q. 129.3.4m & q 161.1 c.3m & 2 3m

fabularis, idest, hominum deificatorum; physica, idest, animæ totius mundi, secundum Varronem; & Platonica, quę & physica dicitur .s. intelligentiarum, animarum cęlestium, Dæmonum, & animarum hominum, 22æ q.94 1.c & q.122 2 2m

5 Omnis idolatria est peccatum, nec excusat mos vulgi, contra Senecam, nec persecutio contra hæreticos, 22æ q.94 2.0

6 Idolatria est grauissimum peccatorum, 12æ qō 102.3.51m & 22æ q 94 3.0

7 Peccatum cōtra naturam, est leuius idolatria: sed ponitur conueniens pœna eius: quia est manifestius, 22æ q 94 3 3m

8 Causa dispositiua idolatriæ, fuit triplex ex parte hominis .s. inordinatus affectus, repræsentatio delectabilis, & ignorantia Dei; sed causa consummatiua eius, fuerunt Dæmones, 22æ quęst. 94. 4. 0

9 Ab idolatria, omnia alia peccata oriebantur, 22æ q.94.4 1m

10 Deus hostiam non consecratam pro eucharistia est reus idolatriæ: non autem adorantes eam: cum hostia debeat adorari latria, sub conditione in habitu 3a q.80.6.2m

1 Ieiunium duplex .s. spirituale, i. à peccatis, & corporale, i. ab escis, 22æ q. 147 2.1m

2 Ieiunium à cibis duplex, s. naturæ, & ecclesiæ, 22æ q.147.1.3m & 3 c & 6.2m & 3a qō 80.8 4

3 Ieiunium duplex .s. luctus .i. cum amaritudine peccatorum, & præsentis vitæ, & ieiunium exultationis, 22æ q.147 4 5m

4 Ieiunium est actus virtutis .s. abstinentiæ & temperantiæ elicitiuè: sed aliarum virtutum imperatiuè, 22æ q 3.2.c & q.85.6.c & q.146. princip. & q.147.5.2.0

5 Ieiunium ecclesiæ, est parsimonia victus, abstinentiaque ciborum secundum Isidorum, 22æ q. 47.2.1m

6 Nimis ieiunans, vel nimis vigilans, peccat: quia si aliquis in tantum naturæ virtutem debilitet per ieiunia, & vigilias, & alia huiusmodi quod non sufficiat debita opera exequi: puta prædicator prædicare, doctor docere, cantor cantare, & sic de alijs, absq; dubio peccat: sicut etiam peccaret vir, qui nimia abstinentia se impotentem redderet ad debitum vxori reddendum, & seruus in obsequijs, quæ domino debet impendere, 5a q. 97.3.3m & 22æ q. 50.12.5m & q.56. 2.3m & quæst. 125 1.2m & q.147.1.2m & q.188. 6.3m & 3a q.40.5.1m

7 Ieiunium pulchrè commendatur, per multos eius effectus, 22æ q 47 1.c 5m & 3a q.40.2.3m & 5a Th.4. col.6. principio

8 Ieiunium non est contra libertatem fidelium, sed contra seruitutem peccati, 22æ quæstione 147.3 3m

9 Ieiunium principaliter sumitur propter tria, s. propter comprimendas concupiscentias carnis: propter eleuationem mentis, & propter satisfactionem, 22æ q.147.2.3.5.c

10 Ieiunium est satisfactorium, quia subtrahit delectationem, addens afflictionem: & impedit peccata futura debilitando concupiscentiam, 22æ q.5 72.3.5.7.c

11 Christus ieiunauit, non ex necessitate: sed vt doceret, quàm bonum est ieiunium: quia scutum est contra diabolum, 22æ q.147.5. 1m & 3a qō. 40.2.3m & q.47.3.c

12 Christus ieiunauit post baptismum, quia baptizatos oportet intendere ieiunio, & non lasciuiæ 22æ quæstio 147. 5. 2m & 3a quæstio 40.2 3m & q.41.3.c

13 Christus non ieiunauit plus quàm Moyses & Helias, vt crederetur verus homo, 3a quæst. 40.2 3m & q.41.3.c

14 Ieiunium ante Pascha, fit quadraginta diebus, sicut à Christo Moyse, & Helia, quadruplici ratione, s. vel quia secundum Gregor. per hos quadraginta dies virtus Decalogi, per libros quatuor sancti Euangelii impletur: vel quia dignum est, vt carnem nostram quater decies affligamus: vel quia in his offerre contendimus decimas dierum: vel quia secundum Augustin. creaturę inuisibili, debetur ternarius numerus: sed creaturæ visibili, debetur quaternarius, propter calidum, frigidum, humidum, & siccum. Vnde si denarius numerus ducatur per quaternarium, qui competit corpori per quod administratio geritur: quadragesimum numerum conficit, 22æ quæst 147.5.c & 3a quæstio 40. 2 3m

15 Ieiunium quadragesimę, arctius obseruatur, quã alio tempore: quia per illud imitamur Christum, 22æ q.147 8 3m

16 Iudæi ieiunabant mense quarto, quinto, septimo, & decimo, propter aliquas tribulationes tunc habitas, 22æ q.147.5 2m

17 Iudæi ieiunabant vsque ad vesperam, i. vsque ad noctem: quia nocti comparatur status veteris testamenti, quia post mortem ibant ad limbũ tenebrosum, propter peccatum Adæ, per cibũ vetitum, 22æ q.147.7.1m

18 Ieiunium non est necessarium absolutè: sed ex præcepto ecclesiæ: quia secundum se est pœnale: ideo non est eligibile, nisi inquantum est vtile ad aliquem finem, 22æ quęst.147 3 1m & 3a qō 40.2.1m

19 Ieiunium est de præcepto legis naturę, secundũ quod est necessarium saluti: sed determinatio temporis eius, & modi, est de præcepto ecclesiæ, 22æ q 147.3.0

20 Omnes tenentur ad ieiunia ecclesiæ, nisi sint legitimè impediti: vel nisi sit euidens causa non ieiunandi: vt in pueris & senibus propter defectum, & debilitatem naturæ, & huiusmodi, 22æ q.147.4.0 & 7.3m

21 Iusti tenentur ad ieiunia ecclesiæ, & ad alia præcepta eius sicut & alij, 22æ q 147 4.1m

22 Pueri non tenentur ad ieiunia ecclesiæ, quandiu sunt in statu augmenti: quod vt in pluribus, est in fine tertij septennij: sed exercẽdi sunt in eis secundum modum ætatis, tamen quandoq; in magna tribulatione iubentur pueri, & bruta ieiunare, 22æ q. 117 4.2m

23 Itinerantes & operarij debent ieiunare, diminuẽdo laborem, nisi sit necessitas, 22æ quæstione 147 4 3m

24 Pauperes habentes simul sufficiens prandium, tenentur ieiunare; non autem si paulatim, 22æ q.147.4.4m

25 Transgrediens præceptum de ieiunio ex contemptu, vel impediendo finem, peccat mortaliter; non autem si ex causa rationabili, 22æ quęstio 147 3 2m

26 Ieiunia quatuor temporum, sunt quasi primitię & expiatio totius anni, 22æ q.147.5.c

27 Ieiunium exultationis, non est in precepto ecclesię: propter quod non est ieiunium ab ecclesia institutum in toto paschali tempore: ieiunium autem afflictionis, & luctus non decet tempore letitię .s. tempore Paschali, vel in Dominicis 22æ q.147 5 3m

28 Ieiunium de se, nullo tempore est prohibitum. Tamen ieiunans in Dominica contra consuetudinem ecclesiæ, vel ex superstitione, vt necessarium, sicut Manichei, peccat, 22æ quæstio 147.5. 3m

29 Ieiunium fit in vigilijs sanctorum causa preparationis ad deuotionem, & causa significationis, quòd Sancti per afflictiones peruenerint ad gloriam, 22æ q 147.5 c

30 Conueniens hora prandij tempore ieiunij, est hora nona: sed hora sexta, alio tempore: quia

tiam, & per accidens, id est, consequenter. Prima auget peccatum. Aliæ verò diminuunt. 12æ quæst. 19. 6.c

4 Ignorantia excludit triplicem scientiam. s. qua scitur aliquid esse malum secundum se: vel vt nunc vel vt fugiendum, 12æ q.78.1.1m

5 Ignorantia habet rationem pœnæ, & non culpæ secundum se: sed ignorantia ex causa, scilicet ex negligentia discendi, vel ex effectu sequente est peccatum, 12æ quæstione 76 2.0 & quæstione 84.4 5m & quæstio.105 2.9m & 22æ quæstione 53.2 1m

6 Nescientia est simplex carentia scientiæ: sed ignorantia propriè, est nescientia eorum, quæ quis est aptus scire, & debet. Error autem addit approbationem falsi: sed hæresis ei addit pertinaciam contra fidem, 1ª quæstio 101.1.2m & 12æ q 7.6.c

7 Ignorantia electionis dicitur, non quia electio sit scientiæ, sed quia ignoratur quid sit eligendum, 12æ q. 13.1 3m

8 Ignorantia priuationis, id est, eorum quæ quis tenetur scire, & potest, est peccatum: non autem aliorum, 12æ quæstione 76.2.0 & quæstio. 94.6 c 2m & 3m

9 Ignorantia negatiuè poterat esse in natura integra, non autem ignorantia priuatiuè, 1ª quæstione 12 4.2m

10 Nulla ignorantia fuit in Christo, 3ª quæstione 15. 3. 0

11 Ignorantia negatiuè, semper est in Angelis, & in aliis beatis, non autem ignorantia priuatiuè: quia est pœna 1ª q.12.4 2m

12 Ignorans non peccat continuè, nec ex quolibet non scito per eum: sed tantum cum habet tempus discendi ea, quæ scire tenetur & potest. Vnde homo dicitur non ignorans, si non intelligit, sicut Deus, sed si nō intelligit sicut aptus natus est intelligere, 12æ quæst 76.2 5m & q.94. 4.c 2m & 3m

13 Ignorans grauissimè peccat, non propter quantitatem peccati, sed periculi. Vel ignorantia beneficiorum Dei, est grauissima, inter species ingratitudinis, 12æ q.76.4 1m

14 Ignorantia alicuius particularis, id est circunstantiæ, quam quis non potest scire, debita diligentia adhibita, excusat totaliter à peccato: non autem ignorantia quam causat habitus vel passio, impediens applicationem scientiæ communis, ad particularem actum, 12æ quæstio. 19.6.c & quæst 77.7.2m & 22æ quæstio.59.4.1m & 3ª q 80.4.5m

15 Ignorantia non excusat, nec minuit peccatum, nisi secundum quòd causat inuoluntarium, 12æ q.19.6.c & q.73.6.c & q.76 3.4. 0 & q.77.7. 2m & q.105.2. 9m

16 Ignorantia præcedens inclinationem appetitus, causat eam: ideo quantò maior est tantò magis causat inuoluntarium, & excusat à peccato, non autem ignorantia sequens, sed magis grauat, 22æ q.53.6.3.1m

17 Ignorantia opposita scientiæ practicę, excusat, vel minuit peccatum: non autem ignorantia electionis, sed constituit peccatum. & opponitur prudentię, 12æ q 47 1. c & q. 68. 2.c

18 Ignorantia electionis, nec excusat, nec minuit, nec causat peccatum, sed sequitur omne peccatum, 12æ q.76 4.1m & q.78.4.1m

19 Nulla ignorantia est causa peccati, nisi per accidens, s. illa quę tollit cognitionem vniuersalem, vel particularem prohibentem peccatum, 12æ q.77.1.0 & 2.c

20 Agens contra constitutionem, vel præceptum Papę propter ignorantiam, non excusatur à peccato, si teneatur & potuerit eam scire, inquantum in eius notitiam deuenit per alios, vel deuenire potest, promulgatione facta: quia omnes tenentur eam scire, 12æ quęstione 90. 4 c 2m & 3m

¶Illabi menti conuenit soli Deo, 3ª quęst. 8.8.1m & q. 64. 1.c

1 Liberi qui nascuntur ex simplici fornicatione, non sunt legitimi, sed solum naturales: qui verò ex adulterio, nec naturales, nec legitimi sunt habendi. s. q. 68.1 0

2 Liberi illegitimi duplici danno afficiuntur: vnum est quia non admittuntur ad actus legitimos, alterum quod non succedunt in hæreditate paterna. In septima tamen parte succedere possunt naturales filij; spurij verò nulla ex parte, nisi quod eis parentes suppeditare necessaria tenentur, s. q.68.2.c

3 Cum liberi dicantur illegitimi lege positiua, per eãdem etiam legem legitimari possunt. s. quęstione 68 3 0

¶Illiberalitas magis opponitur liberalitati, quàm prodigalitas, 22æ q.117.1.c

1 ¶Illuminatio non est motus, 1ª q.53.3.c

2 Illuminatio fit in instanti, quia non est motus, sed est terminus motus localis, & lumen non habet contrarium: ideo subiectum eius est in vltima dispositione, 1ª q. 53.3.c 2m & q.67.2.c & 12æ q.113.7.c & 3ª q.75.7.c

3 Illuminatio non est motus localis, sed alteratio, 1ª q.53.3 2m

4 Homo non potest illuminare confortando lumen alterius, quia in eo est debilissimum lumen intellectuale, nisi fortè instrumentaliter dirigendo, proponendo exempla, vel applicando principia conclusioni, 1ª q. 117.1 0

5 Sacerdos illuminat, tradendo sacramenta gratię non autem infundendo gratiam, 3ª quęstione 64 1.1m

6 Omnis, qui illuminatur, percipit illuminationem ex parte obiecti; non autem semper ex parte principij, 1ª q 111.1.3m

1 ¶Imaginatio & sensus, nunquam cognoscunt naturam rei, sed tantum accidentia, 1ª q. 57. 1. 2m & 3ª q. 76.7. c

2 Non possumus imaginari, quę nullo modo sentimus secundum totum, vel secundum partem, vnde cæcus natus, non potest imaginari colorem 1ª quęst.12.3. 1. c h & 4.0 & c h & q 111. 3 1m & 2m.

3 Sub imaginatione non cadit nisi corpus, 1ª quæstione 50.1.c

4 Imaginatio cooperatur suo obiecto, formando aliquas species, non autem sensus, 1ª quæstione 12.9.2m & quæst.7 .4. c & quæstio.84 6.2m & q.85 1.3m

5 Imaginatio ægritudinum, quandoque causat eas. 3ª q.13 3 3m

6 Bonitas imaginationis, est dispositio ad scientiã, quæ est in intellectu, 12æ quæstione 74.4 3m & quæst.81.2.c

1 ¶Imaginatiua est idem quod phantasia, 1ª q.78. 4.c & quęst.84 6 1m

Imaginatiua est altior potentia, quàm sensus exterior, in quo tamen est maxima certitudo, quia est principium omnis cognitionis humanæ, & semper oportet principia cognitionis esse certiora, 1ª q. 30. 3.2m

1 IMago quælibet est similitudo, & non econuerso, quia imago addit esse expressum ab alio, 1ª quæstione 35. 1. c 1m & 2. c & quæstione 93.1.c & 9. 0

2 Differentia triplex, inter imaginem, & similitudinem, s. quia imago pertinet ad formam, scilicet specialem: similitudo autem ad naturam. Imago pertinet ad cognitionem veritatis, quæ est principium demonstrans naturam, intellectualem: similitudo autem ad amorem virtutis.

sed ex instinctu naturæ, uel ex ordinatione superioris causæ, scilicet Dei, 12^{æ} q 1. a 3^{m} & q. 9.4.c & q 17.5 3^{m} & 6 o

13 Sensus exteriores, non subduntur imperio rationis, quia non possunt sentire, nisi in præsentia sensibilium, 1^{a} quæst. 81.3.3^{m} & 12^{æ} quæstio. 17 7 3^{m}

14 Motus membrorum, in quantum membra mouentur à potentijs sensitiuis, subduntur imperio rationis; non autem secundum quod mouentur a potentijs naturalibus & uegetatiuis, 1^{a} q.81.3. 2^{m}, & 12^{æ} q.17.9. o & 22^{æ} q. 164.1.c

1 ¶ Ratio cognoscendi imperfectum, est ipsum perfectum. 1^{a} q.14. in 4^{m} & 12^{æ} quæst.100.6.1^{m}

2 Imperfectio duplex, scilicet, vna quæ est de ratione imperfecti. tunc enim oportet quòd adueniente perfectione imperfectum excludatur, sicut adueniente aperta visione, excluditur fides: de cuius ratione est, ut sit non apparentium alia est imperfectio quæ non est de ratione rei imperfectę: & tunc illud numero idem, quod erat imperfectum, fit perfectum sicut puer fit uir, 12^{æ} q.4 4.1^{m}

¶ Implere uoluntatem conuenit soli Deo, quia solus Deus mouet eam sufficienter, ut obiectum 1^{a} q6.105 4.c & quęst. 106.2.c & 12^{æ} q0 a.a 7 8 c & q6.3.1.c

¶ Importabile hoc solum videtur in iis, qui ex infirmitate peccant, quod diu perseuerant in malo: & ideo dicitur, quòd ex longanimitate Dei supportantur, sed hoc ipsum quod aliquis ex superbia peccat, importabile uidetur, & ideo per patientiam Dei dicuntur sustineri, qui ex superbia peccant, 22^{æ} quæstione. 137. 5 4^{m}

¶ Importunitas est euagatio mentis ad illicita, secundum quod in arce mentis residet, uolentis ad diuersa se diffundere, 22^{æ} q. 35.4.3^{m}

2 IMpossibilitas duplex scilicet uera & æstimata, 12^{æ} q 40.4 3^{m}

3 Impossibile aliquando pro difficili sumitur, 12^{æ} q.64.2.3^{m} & 3^{a} q.14 1 2^{m} fi

Imprecationes in sacra scriptura, intelliguntur quadrupliciter, scilicet prædicendo, uel temporaliter ad correctionem, uel contra peccatum uel secundum uoluntatem Dei, 22^{æ} q. 25.6.3^{m} & q.70.1.0 & q.83.8.1^{m} & 2^{m}

¶ Improuidentia & defectus intelligentię & solertiæ pertinent ad negligentiam & inconstantiam, 22^{æ} q 53.2.c.fi

4 ¶ Imprudentia sumitur tripliciter, scilicet negatiuè, priuatiuè, & contrariè; prima non est peccatum, sed secunda est peccatum, ratione negligentiæ; tertia verò secundum se est peccatum mortale; si sit contra præceptum Dei; aliter est peccatum mortale, 22^{æ} q.53.2.0

5 Imprudentia est generale peccatum participatiuè, non autem essentialiter: cuius sunt triplices partes scilicet subiectiuè, idest monostica politica, & iconomica, potentiales, idest præcipitatio seu temeritas, inconsideratio, inconstantia, & negligentia: & integrales, quæ reducuntur ad potentiales, 22^{æ} q.53.2.0

6 Imprudentia per essentiam est peccatum speciale, cum sit circa actus speciales, scilicet rationis, 22^{æ} q 53.2.c

4 Imprudentia cum suis uitijs, oritur ex luxuria, 22^{æ} q.53 6.0

¶ Impudicitia est circa oscula, tactus, & alios actus circunstantes actum uenereum, 22^{æ} quæst 154. 1.5^{m}

6 ¶ Impugnare inimicos, ut cessent à peccatis, est licitum, quia cedit in bonum eorum, & amicorum, 22^{æ} q. 83.8. 3^{m}

8 Impugnatio ueritatis agnitæ, est species peccati in Spiritum sanctum, 22^{æ} q.14 2.c

9 Impugnatio peccati, est uincenda dupliciter, scilicet fugiendo, uel resistendo. fugiendo quidem quando continua cogitatio auget peccati incentiuum, sicut est in luxuria; resistendo autem quando cogitatio perseuerans tollit incentiuum peccati, quod prouenit ex aliqua leui apprehensione, & hoc contingit in accidia, 22^{æ} q. 35 1.4^{m} & q 83.6.1^{m} & q 142.3.c

1 ¶ Impuritas est ex mistione uilioris, 22^{æ} q 7.2 c & q.81.8.c

2 Impuritas creaturæ rationalis est ex hoc, quod temporalibus per amorem se subijcit; sicut puritas eius est, in eleuando se in Deum, 22^{æ} qõe 7 2.c & q.81.8.c

1 IN, propriè notat habitudinem continentis, 1^{a} q. 39.8.c fi

2 Esse in aliquo dicitur dupliciter, scilicet ut in causa, & ut in subiecto, 12^{æ} q 83.1.c

3 Aliquid dicitur esse in duobus uel in pluribus dupliciter, scilicet æqualiter, uel secundum prius & posterius, 12^{æ} q 56 2.c fi.

4 Corporalia dicuntur esse in aliquo, quia continentur; spiritualia uerò, quia continent, 1ª quæst. 8.1.2^{m} & q 52.1 fi, & q.53.1.2.c & 3^{a} q 57 4 1^{m} & q 62.3.3^{m}

5 Non omnes modi In, ponuntur ab Aristotele, nisi reductiuè 1^{a} q 41.5 1^{m}

6 Deus est in omni loco dupliciter, scilicet ut dans esse, uirtutem, & operationem locis, & ut implens ea, 1^{a} q 8 2.0

7 Deus est supra omnia, per excellentiam suæ naturæ, & in omnibus, ut causans esse omnium, 1^{a} q 8 1.1^{m} & 3^{m}

8 Deus est intimus unicuique rei; sicut esse proprium cuiuslibet rei, 1^{a} quæst.8.1.c.fi.& quæst. 105.5.c.fi

9 Deus est in omni re, per essentiam, præsentiam, & potentiam; sed tantum in sanctis per gratiam; in Christo autem solo, per unionem personalem, 1^{a} q.8.3.n & q 43.3.c & qu. 112.1.c & 3^{a} q.2.10.2^{m} & q 6 1.1^{m}

10 Deus magis est intra animam, quàm gratia, & & quicquid aliud 1^{a} q. 105.5.c.fi

11 Nullus modorum In, quos assignat Aristoteles, explicat modum essendi In, qui est in diuinis, 1^{a} q 42.5 1^{m}

12 Deitas habitat in Christo corporaliter tripliciter; primò per unionem ad corpus; secundò uel figuraliter, tertiò secundum triplicem modum scilicet communem, specialem, & singularem, 3^{a} q.2.10.2^{m}

13 Pater est in filio, & econuerso, 1^{a} q.42.5.0

14 Filius Dei est magis in patre, & econuerso, quàm homo in filio Dei, 3^{a} q.2 9 4^{m}

15 Omnia bona & mala sunt in scientia Dei, sed tantum bona sunt in Deo, & tantum tres personæ proprietates, & attributa, sunt in essentia Dei 1^{a} q 18 4 4^{m} & q. 39.8.c fi

16 Ea quæ in creaturis sunt diuisim & multipliciter in Deo sunt unitæ simpliciter, 1^{a} q.14 1.2^{m} & q.26 1.2^{m} & q 47 1.c.fi & q 57 1.c & qõ.92.1.c & 12^{æ} q.18 1.c & 22^{æ} q 183.2.c

17 Creaturæ habent uerius esse in Deo, quàm in se 1^{a} q 18 4 3^{m}

18 Omnia sunt in omnibus, scilicet superiora in inferioribus causaliter; sed econuerso participatiuè secundum rationem communem tantum; in Deo autem, secundum rationem propriam, 1^{a} q.55.1 c.3^{m} & q 57 1 c

19 Quælibet creatura est in Deo dupliciter, scilicet ut in conseruante, & ut in uirtute causæ agentis, 1^{a} q 8 1.0 & q 79.2.c & q 80.1.c

20 Creaturæ sunt in Deo dupliciter, scilicet ut in cõseruante, & ut in cognoscente: secundo modo sunt uita & essentia Dei, non autem primo modo, 1^{a} q.18 4.1^{m}

21 In Deo sunt multa secundum rationem, quorum aliqua prius cadunt in intellectu nostro,

quàm

15 Id quod est infinitum vno modo, potest esse finitum alio modo. 1ª q. 10 a 2m

16 Virtus infinita, non potest esse in magnitudine, 1ª q 25 a 3m & q. 105. a. 3m

17 Infinitum comprehenditur ab infinito, quia nihil eius est extra cognoscentem, non autem attingendo fines eius, 1ª q. 14. 3. 1m & 2m & 12. 1m & 2m

18 Nullus intellectus, cognoscit infinitum inquantum huiusmodi, scilicet numerando partem post partem, 1ª quæstio 14 12. 1m & qō. 86. a. o & 3ª q. 10. 3 1m

19 Intellectus noster dicitur intelligere infinita, inquantum intelligit vniuersale, continens infinita in potentia, 1ª q. 7. a. 2m & qō 14. 12 c fi & quæst. 86. a. 2m & 22æ. quæst. 30 4. 2m & 3ª quæstio. 10 3. 2m

20 Infinitum secundum materiam, est ignotum; non autem infinitum secundum formam, 1ª quæstio. 12. a 2m & quæstio. 86. 2. 1m & 3ª quæstione 10. 3 1m

21 Infinitum materiale est imperfectum; sed infinitum formale, est summè perfectum, 1ª q. 7. 1. c 1m & q. 25 2. 1m

22 Infinito simpliciter quò ad omnia, nihil potest esse maius: sed infinito secundum aliquid determinatum, est aliquid maius extra illum ordinem, non autem in illo ordine, 3ª q. 10. 3 3m

23 In entibus per accidens, itur in infinitum, non autem in entibus per se. 1ª quæstio. 46. 2. 7m & 12æ q. 1. 4. 0

1 ¶Infirmitas in malis voluntariis, subest potestati hominis: ideo non tollit, nec minuit rationem culpæ; 12æ q. 11. 2. 3m

2 Infirmitas animæ, ex qua dr aliquod peccatum, est passio eius, non moderata à ratione, 22æ q 77. 3 o & quæst. 85 3 4m

3 Infirmitas alleuiat peccatum, inquantum diminuit voluntarium, 12æ q. 47. 2 c & q 73. 6. c & q 77. 6. 7 o & q. 88. 2. c & q. 105. 2. 1m & 22æ qō 14. 3. c & q. 150 4 3m & q. 154. 3. 1m

4 Peccatum ex infirmitate, imputatur homini ad peccatum mortale, inquantum fuit in potestate eius, reprimere passionem, 12æ quæstione 77. 7. 8 o.

¶Ingenitum sumitur tripliciter, scilicet negatiuè extra genus, in genere Dei, & in genere principij diuini: primum conuenit etiam creaturis non generatis; secundum Spiritui sancto; tertium autem, est notio Patris tantum, 1ª quæstio 33. 4. o

2 Ingenitum per duplex. N. est increatum, seu æternum; per simplex autem. N. genitum est nō generatum, 1ª q 33. 4. 3m

3 Ingenitum & innascibilitas, nihil ponunt de intellectu eorum: sed aliquid præsupponunt, 1ª quæst 33 4 1m

4 Pater in diuinis potius dicitur ingenitus, quàm inspiratus, triplici ratione. s. prima est, quia processio Spiritus sancti, secundum ordinem naturæ præsupponit generationem filij, secunda, quia per hoc quod dicitur ingenitus secundum quod est notio Patris, tollitur omnis modus communis consequendi generationem. Hoc enim conuenit Patri inquantum est generationis principium, vt nullo modo generationem consequatur tertia, quia negatio ingeniti fundatur super rationem principij, 1ª q. 33 4 3m

1 Ingenium. Velocitas ingenii, pertinet ad perfectionem hominis, quò ad bene esse eius, 12æ q 4 5. c & 1. o

1 Ingratitudo quælibet est peccatum, quia tollit debitum gratitudinis, quod est debitum honestatis, 22æ q. 107 1. 0

2 Ingratitudo pertinet ad primam, & secūdam speciem superbiæ, 22æ q 162 4. 3m

3 Ingratitudo est speciale peccatum, ratione contemptus beneficij; sed est circunstantia, respectu aliorum peccatorum, 22æ quæst. 107 a. o & 3ª q. 88. 4 o

4 Ingratitudo est peccatum mortale, & aliquando veniale, 22æ q. 107 3 o

5 Ingratitudo prouenìens ex peccato mortali, habet perfectam rationem ingratitudinis: sed prouenìens ex veniali imperfectam, 22æ qō. 107. 3. c 1m

6 Obliuio beneficii ex natura, excusat ab ingratitudine: non autem obliuio ex negligentia, nec impotentia recompensandi beneficium, quia ad gratitudinem sufficit bona voluntas, vbi deest facultas, 22æ quæstione 106. 3. 5m & qō. 107 1. 2m

7 Ingratitudo non est respectu adiuuantis peccare quia non confert beneficium: ideo non debetur ei gratiarum actio, 22æ q. 107. 1. 1m

8 Ingratus dicitur dupliciter. s. per solam omissionem actus gratitudinis, & per actum contrariū gratitudini, 22æ q. 107. 2. 3. c

9 Gradus ingratitudinis triplex, scilicet non retribuere, dissimulare, & pessimus ex negligentia obliuisci: sed reddere mala pro bonis, reducitur ad primum: vituperare benefactum, ad secundum: sed id reputare malefactum, ad tertium, 22æ q. 107. 2. 3. c

10 Ingratitudo contra Deum, contingit dupliciter. s. agendo contra beneficium eius, per quodcunque peccatum mortale, & agendo contra formam eius quadrupliciter. s. per odium proximi, per apostasiam à fide, per contemptum confessionis, & per dolorem de pœnitentia preterita: ideo per ingratitudinem horum scilicet specialiter peccata dimissa redeunt, 3ª q. 88. 1. o

11 Ingratus, meretur priuari beneficio: tamen dans beneficium non debet ei subtrahere, ne fiat peior. 22æ q. 107 4. o & q. 122. 5 4m

12 Ingratitudo non incurritur per peccatum veniale; nec peccata dimissa redeunt, quia peccatū veniale non est contra Deum, sed preter eum. 3ª q. 88 2. 2m

13 Peccata venialia redeunt per ingratitudinem, sicut & peccata mortalia: quia remissio vtriusque, ascribitur beneficio Dei contempti, per recidiuum. 3ª q 88 2. 1m

14 Similiter est de peccato originali. 3ª quæstione 85 a 2m

15 Peccata dimissa, redeunt per recidiuum, quantū ad effectum, quia ex peccatis dimissis, relinquitur in peccatis sequentibus deformitas quędam ingratitudinis; non autem redeunt quantum ad priorem maculam, vel reatum. 3ª qō, 88. 1. o & 2. 3 c

16 Persequens peccatum, non redit tantus reatus, quantus erat omnium peccatorum preteritorum: sed secundum quantitatem contemptus in ingrato, 3ª q 88 3. o

17 Ingratitudo secundum quam peccata redire dicuntur, incurritur ex quolibet peccato, quia omne peccatum est contra Deum, ideo talis ingratitudo non est speciale peccatum, 22æ q. 107 2. 1m & 3ª q 88. 4. o

1 ¶Inhumanitas est idem quod obduratio contra misericordiam, 22æ quęstione 118. 8. 3m fi.

2 Inhumanitas est filia auaritię, sicut & obduratio contra misericordiam, 22æ q 118 8 c

¶Iniquitas propriè est in proximum, sed peccatū est in seipsum; impropriè verò sunt idem. 12æ q. 71. 1. 1m & q. 110. 4 4m

1 INiustitia duplex scilicet illegalis, opposita iustitiæ legali: alia secundum inęqualitatem ad alterum: prima est generalis intentione, & specialis obiecto: secunda verò est specialis vtroque modo. 22æ q 58. 5. 3m & q. 59. 1. o & q. 79. 2. 1m

a ali.u.

28 Eodem

xionem

xionem ultimam. & medio modo, scilicet in habitu, 1ª q.79.6.3m

77 Species primò est in sensu, secundò in imaginatione, tertiò in intellectu possibili, per lumen intellectus agentis, 1ª q.55.2.2m & 22æ q.173.2.c

78 Species sunt in imaginatione, secundum quòd imprimuntur à sensu, uel secundum, quòd transmutatur ex mutatione corporis, uel secundum quòd ex imperio intellectus ordinantur phantasmata ad aliquid significandum. 22æ q.173.2.c

79 Sensus & intellectus differunt realiter, per uniuersale, & particulare, & similiter appetitus sensitiuus, & intellectiuus, idest uoluntas, 1ª q.50.2.c & q.80.2.1m & q.54.6.c & q.115.4.c

80 Intellectus iudicans de agendis, & appetendis, dicitur sensus, quia relatus est ad particulare, 1ª q.54.5.1m & 21æ q.46.2.c & q.43.c & q.49.2.3m

81 Intellectus est similis sensui in hoc quòd requirit proportionem obiecti; dissimilis autem, quia non corrumpitur ab obiecto excedente, sicut sensus. 1ª q.85.1.3m

82 Intellectus indiget sensu, sicut extremo ad quod fit resolutio; non autem quia actus intellectus fiat per organum, 1ª q.50.1.c & q.115.4.c

83 Licet operatio intellectus oriatur à sensu, tamen in re apprehensa per sensum, intellectus multa cognoscit, quæ sensus percipere non potest, & similiter æstimatiua, 1ª q.78.4.4m

84 Intellectus abstrahit ab omni differentia temporis, sicut & ab alijs conditionibus materialibus quas sensus concernit. 1ª q.107.4.c

85 Cuiuslibet potentiæ sensitiuæ obiectũ est forma, prout est in materia corporali, ideo est cognoscitiua particularium tantum. Ratio autem est cognoscitiua ipsius uniuersalis, 1ª q.85.2.c & 3.4m & 12ª.q.5.1.1m prin. & 12æ q.58.5.1m

86 Potentiæ sensitiuæ interiores, præparant intellectui possibili proprium obiectum, ideo ex bona dispositione earum, ad quam etiam cooperatur bona dispositio corporis, redditur homo habilis ad intelligendum, 12æ q.50.4.3m

87 Iudicium intellectus impeditur, per ligamentũ sensus, 1ª q.84.8.c & q.94.4.4m & q.101.2.c & 22æ q.33.3.3m q.48.3.c & q.53.1.3m & 22æ q.154.5.c & q.182.1.c

88 Sensibilia sunt causa secundaria cognitionis intellectiuæ; sed causa principalis est intellectus agens, 1ª q.50.3.3m & q.54.6.c.3m

89 Sensus cognoscit tantum particularia corruptibilia; sed intellectus cognoscit etiam uniuersalia & incorruptibilia, 1ª q.85.1.c

90 Sensus apprehendit rem, quò ad exteriora eius accidentia tantum, sed intellectus ingreditur ad interiora, idest ad essentiam, 1ª q.108.1.3m

91 Nulla forma substantialis est sensibilis per se, sed solo intellectu comprehensibilis, 1ª q.67.1.1m & q.67.3.c & q.75.6.c fi.

92 Voluntas & intellectus sunt potentiæ naturales & consequuntur naturam animæ de necessitate, 12æ q.110.4.4m & 3ª q.18.1.c, 3m & 4m

93 Intellectus & uoluntas, sunt in eadem essentia animæ, subiectiuè, 1ª q.57.4.1m & 12æ q.33.3.2m

94 In omni creatura, differunt realiter, intellectus, uoluntas, & essentia, 1ª q.59.2.c

95 Voluntas non potest esse in carentibus intellectu, 12æ q.1.2.3m & q.6.2.1m

96 Obiectum intellectus, scilicet ratio boni, est simplicius, absolutius, altius & nobilius, obiecto uoluntatis, scilicet bono, 1ª q.82.3.c, 1m & 4.1m

97 Nobilitas operationis intellectus attenditur secundum mensuram intellectus; uoluntatis autẽ, secundum obiectum, 12æ q.8.3.6.1m

98 Intellectus inter omnes potentias est altior, & uoluntati propinquior, 22æ q.83.3.1m

99 Intellectus est superior uoluntate, quò ad rationem ordinis, sed quò ad imperium, est econuerso, 12æ quæst 13.2.c

100 Voluntas respectu eorum quæ sunt supra animam, est nobilior intellectu; sed respectu inferiorum, est econuerso, 1ª q.82.3.c, 3m & q.108.6.3m & 12æ q.66.6.1m & 22æ q.23.6.1m

101 Idem secundum rem est obiectum intellectus, inquantum est uerum; & uoluntatis, inquantum est bonum, 1ª q.59.2.2m & q.79.11.2m & q.80.2.2m & q.87.4.2m

102 Anima non potest esse sine intellectu, & uoluntate, 12æ q.110.4.4m

103 Intellectus tendit ad res, ut sunt in eo, sed uoluntas, ut sunt in seipsis, 1ª q.19.3.c & 6.1m & q.82.3.c & 12æ.q.66.6.1m & qõ.86.1.2m & 22æ q.23.6.1m

104 Omnis amatum est in uoluntate, sicut terminus motus est in principio motiuo; non autem est in ea secundum similitudinem suæ speciei, sicut est in intellectu, 1ª q.27.4.c

105 Obiectum intellectus, est primũ in genere causæ formalis, sed obiectum uoluntatis, est primũ in genere causæ finalis, 12æ q.9.1.c

106 Intellectus est simpliciter prior uoluntate, sicut motiuum mobili, & actiuum passiuo, 1ª q.82.3.2m & 12æ q.13.1.c

107 Intellectus prior est uoluntate, in uia receptionis, sed econuerso in mouendo & agendo, 12æ q.83.2.3m

108 Intellectus regit uoluntatem, non inclinando, sed ostendendo, & ordinando, 12æ q.17.5.c

109 Intellectus non mouet corpus nisi per appetitum, cuius motio præsupponit operationem intellectus, 1ª q.76.1.c

110 Intellectus mouet uoluntatem, per modum finis, sed uoluntas mouet, imperando intellectui, & cæteris potentijs animę, 1ª q.82.4.c & q.107.1.c & 12æ q.9.1.c & 2.3m & 3.c, & q.1.1.2m & q.12.1.c & q.16.1.c & q.17.1.c & qõ.15.7.c & q.19.3.3m & q.56.3.c & qõ.58.1.c, 3m & q.74.5.1m & 12æ q.58.8.1m & q.82.1.1m & qõ.180.1.c 3m & 3ª q.85.4.4m

111 Sicut intellectus, ex necessitate inhæret primis principijs, ita & uoluntas fini. 1ª q.82.1.2.c

112 Finem prius apprehendit intellectus, quàm uoluntas: tamen motus ad finem, incipit in uoluntate, 12æ q.3.4.3m & 4m & 22æ q.4.7.c

113 Intellectus est primum motiuum omnium potentiarum animæ, quò ad determinationem actus: uoluntas vero, quò ad exercitium actus, 12æ q.17.1.c

114 Ab intellectu procedit aliquid dupliciter. s. aliquid per modum operati, & aliquid per modũ operationis: à uoluntate autem secundo modo tantum, 1ª q.27.4.c

115 Intellectus necessariò intelligit aliquid, non ex imperio uoluntatis, 1ª q.82.4.3m

116 Intellectus intelligit actum uoluntatis, 1ª q.87.4.c & 12æ q.17.1.c

117 Actus, intellectus, & uolũtatis, supra se inuicẽ reflectunt, 12æ q.17.1.c & 3.3m & 12æ q.109.2.1m

118 Necesse est esse intellectum agentem, 1ª q.53.4.c & q.79.3.c

119 Si intellectus agens non esset aliquid animæ: sed esset quædam substãtia separata, vnus esset intellectus agens omnium hominum, & hoc intelligunt, qui ponunt vnitatem intellectus agentis, 1ª q.79.5.c

120 Si intellectus agens sit aliquid animæ, vt quædam virtus ipsius, necesse est dicere, quòd sint plures intellectus agentes secundum pluralitatem animarum, quæ multiplicantur, secundum multiplicationem hominum, non enim potest esse, quòd vna & eadem virtus sit diuersorum subiectorum, 1ª q.79.5.c fi.

121 Intellectus agens est actiua intelligibilium, quæ abstrahuntur à phantasmatibus. 1ª quæstio.87.5.c fi. & 1m

tatio cordis tremor corporis, inflatio faciei, exasperatio oculorum, & clamor irrationabilis, 12æ q 48 1.4.c & 22æ q.158.4 c fi.

47 Ira causat feruorem sanguinis, quia fit insequendo, quod conuenit calori; non autem retrahendo quod conuenit frigori, 12æ q.48.2.o

48 Feruor amoris est dulcis, & lenis, irę uerò feruor, est amarus, & ex felle: ideò primus assimilatur calori aeris, & sanguinis; secundus aút assimilatur igni & cholerę, 12æ q.46.5.c & q.48 2 1m

49 Ex ira, audacia augetur, quia ira est quid auxiliu, secundum Philosophum: vnde irati redduntur prompti, & audaces ad inuadendum, & similiter delectatio est effectus irę, vt est in spe vindictæ: sed delectatio de vindicta præsenti aufert totaliter iram, 12æ q 44.1.2m & q.45 4. a. 2.3m fi & q.48.1.o

50 Ira inter cæteras passiones, magis impedit vsum, & iudicium rationis, 12æ q.48.3.o & 4 c & 22æ q.41.2.3m & quæst.157 4 c

51 Ira tripliciter causat taciturnitatem. s. ex parte rõnis, & ex parte pturbationis eius, 12æ q.48 4 o

52 Ira diminuitur per sequentẽ iram: præcipuè si sequens ira sit maior, 12æ q.48 2. 3m

53 Ira & inuidia causant inconstantiam, pertrahendo rationem ad aliud: sed luxuria, totaliter extinguendo lumen rationis, 12æ q. 77. 7. c & 22æ q. 53. 6. 2m

54 Ira est leuior quàm inuidia, ratione appetibilis: & hæc quàm odium: sed econuerso, ratione modi, 12æ q.42.6.o & 22æ q.158 4. o

55 Ira semper respicit duo obiecta. s. vindictam, & nocentẽ: sed amor & odium, vnum obiectum tantum quandoque, 12æ q.46.2.3.c

56 Vtrumque obiectum amoris est bonum; odij autem malum: sed ira respicit vindictam sub ratione boni; & nocentem, secundum rationem mali, 22æ q. 46. 2 3 6 c

57 Odium appetit malum alicuius, sub ratione mali, sed inuidia sub ratione propriæ gloriæ; ira verò, sub ratione iustæ vindictæ, 12æ qõ. 46. 6. o & 7. c & quęst 47. 1.2.c & 22æ q. 34. 6. 3m & q 43 2.c & q.155.4.c

58 Odium appetit nocere, propter contrariam dispositionem infinitè, non tamen vt sciatur; ira verò propter læsionem tantum, cum mensura, & vt sciatur, 12æ quęst. 46 6 o & 22æ q 41.2.c 4m & q.72.4 3m & q 83.3. 3m

59 Odiũ prius & directius causatur ex tristitia & acidia, quã ex ira, 22æ q 34.6.3m & q 159 7 2m

60 Ira crescit in odium, non eadem numero per inueterationem: sed quia causat odiũ per diuturnitatẽ, 12æ quæstio.46.3.2m & 22æ q.34.6.3m

61 Ira est ad singulare: odium autem ad vniuersale, 1a q.80.2.2m & 12æ q.29 6.o & q.46 7. 3m

62 Odium est insanabilius, & permanentius quàm ira, quia causatur ex permanentiori causa, scilicet ex dispositione qua reputatur aliud contrarium, & nociuum: sed ira causatur ex passione & commotione animi propter læsionem illatam, 12æ quæst.46 6.3m & 7.3m

63 Odium magis agit sine misericordia, quam ira, quantũ ad rẽ desideratã: sed econuerso quantũ ad intensionem desiderij, 12æ quęstio.46 6.1m

64 Ira respicit bonum iustitiæ: cõcupiscentia verò, bonũ delectabile, vel vtile, 22æ q.158.4.c

65 Ira operatur cum tristitia; concupiscentia verò delectabiliter: sed ira est minus pœnitibilis, q̃a plus habet de ratione, 22æ q.156.4 c

66 Ira est cum rõne denunciante iniuriã, non autẽ præcipiente uindictam; sed concupiscentia naturaliter, 22æ q.46.4 o & 22æ q.156 4 c 2m

67 Difficilius est resistere iræ, & pugnare contra iram ad horam propter impetum eius, quàm contra delectationem, & concupiscentiam: sed econuerso, propter maiorem continuitatem, 22æ q.156 4.1m & q.162.6.1m

68 Ira causatur ex contrarijs passionibus, s. à spe, & tristitia, ideò includit in se contrarietatem, 12æ quęst.46.1. 1m

69 Nulla passio est contraria irę, 12æ q. 23. o & 4.c fi & q.46.1 2m

70 Irę contrariatur aliquod vitium, s. inordinata remissio irę; sed non apparet, quia est innominata, 22æ q.158.8.o

71 Mitescere est priuatiuè uel negatiuè oppositum irę; non autem contrariè, 22æ q.23.3.fi

72 Ira non opponitur mansuetudini, nisi secundum quòd ira est inordinata, 22æ qõ.157.1.3m & 3a q.15.9.2m

73 Mansuetudo magis opponitur irę, quàm defectui eius: ideò uitium oppositum mansuetudini, nominatur ira, ad quam refrenandam, principaliter mãsuetudo ordinatur, 22æ q.157.2.2m

1 ¶ Iracundia est excessus iræ; ideò est uitium oppositum mansuetudini, 22æ q.157.1 3m

2 Iracundus non est cui inest passio iræ; sed qui passibilis est de facili ab ea, 1a q.63.4 2m

1 ¶ Irascibilis dupliciter sumitur, scilicet propriè, idest, appetitus sensitiuus & impropriè, idest, uoluntas, 1a q.82 5.2m & 22æ q.162.3.c.3m

2 Irascibilis potius denominatur ab ira, quam ab alijs passionibus, quia est notior, s. quia est effectus & terminus earum, 22æ q.25.3 1m & q.46. 1. 2m

3 Actus irascibilis in tantum est naturalis homini inquantum est secundum rationem; sed inquãtum est præter ordinem rationis, est contra naturam hominis, 22æ q.158.2.4m

¶ Iris quandoq; significat serenitatem, inquantum causa eius, est causa seruitutis, 22æ q 95.5.c

1 Ironia est uitium, quo quis asserit minora de se, quàm credit, ideo, semper est peccatum, tamen leuius ut plurimum quàm iactantia, 22æ q 110 2 c & q.113.o

2 Ironia & iactantia circa idem, scilicet circa conditionem personæ, mentiuntur uerbis uel quibuscunque signis, 22æ q.113.2.c

¶ Irregularitas non incurritur propter peccatũ tantum; sed principaliter propter ineptitudinẽ personæ ad eucharistiam ministrandam. 22æ q. 39.5 4m & 22æ q.64 7. 3m & q 108.4 2m

1 Irreligiositas habet manifestam contrarietatem ad religionẽ, per contemptum & irreuerentiã Dei, uel rei sacrę; 22æ q.92 97.prin. & q.125.3 c

2 Irreligiositas opponitur ueræ religioni, per defectum, sicut superstitio per excessum, & prohibetur secũdo præcepto Decalogi, 22æ q.125.3 4.c

3 Spẽs irreligiositatis sunt quatuor, s. tentatio Dei, periurium, sacrilegium, & simonia, 22æ qõ 97. 99. princip. & q.154.10 2m

4 Superstitio impedit religionem ne suscipiatur Deus: sed Irreligiositas, ne susceptus honoretur, 22æ q.122.3. 4.c

5 Isaac significauit Christum, in quantum oblatus est in sacrificium: ideò non oportet quòd significet eũ, vt offerens licèt obtulerit, sicut & alij iusti, secundum congruitatem sui temporis, secundum Gregorium, 22æ q.85.1 2m

¶ Histrionatus est licitus, si sit cũ honestis verbis, & factis, & cõuenienti negotio, loco, & tẽpore ideò iustè datur eis merces, 22æ q.168.3.3m

8 ¶ Christus sperauit in Iuda, i. confidebat quadrupliciter, scillicet secundum apparentiam, effectum, debitum, & in membris Christi, 22æ q.17 4.o & 5.c & q.25.1 1m

2 Nomen Archangeli ponitur in canonica Iudæ Apostoli, 1a q.108.5.b

1 Iudæus. Ecclia permittit Christianos colere terras Iudæorum, quia per hoc nõ habent necesse cõuersari cum eis: & tamen si ex tali communicatione vel conuictu, subuersio fidelium timeretur, esset penitus interdicendum, 22æ q.10.10. 3m

2 Totus cultus Iudæorum erat propheticus, & fi-

comprehendere, 22æ q. 10.11.c & q. 108 1.2m
18 Exiſtens in peccato mortali etiam occulto, ex officio corrigens, vel iudicans alios, peccat; non autem hoc agens, ut frater, niſi propter ſcandalum, 22æ q. 33.5.0
19 Iudicat legem, dicens eam non eſſe bene poſitam; non autem dicens eam in aliquo caſu nõ eſſe ſeruandam; ſed de illo caſu particulari, 22æ q. 120.1.2m
20 Homo in iudicio, debet pauperi ſubuenire quantum poteſt, ſine læſione iuſtitiæ, 22æ. quæſtio. 63.4 2m
21 Nullus poteſt iudicare, niſi ſubditum ordinariè, vel ex commiſſione ſuperioris, uel propria ſponte, uel delinquentem in re non exempta, 22æ q. 60.2.c & q 67.1.0
22 Iudicium per compromiſſum in arbitros, neceſſe eſt aliqua pœna uallari, 22æ q 67.1.2m
23 Iudicium eccleſiæ, debet eſſe conforme iudicio Dei, & non aſtringi legibus humanis, 22æ q. 10. 11.c & q. 108 2 2m
24 Poteſtas ſæcularis, ſubditur poteſtati ſpirituali; ideo iudicium non eſt uſurpatum, ſi prælatus ſpiritualis iudicat de temporalibus, quantum ad permiſſa, uel inquantum ei ſubduntur, 22æ q 60.6 3m
25 Iudiciaria poteſtas cõuenit toti Trinitati, ſed appropriatur Patri ratiõe authoritatis, Filio quò ad rationem iudicij; & Spiritui ſancto, quò ad effectum iudicandi, quem homines babent, 3ª q 59 1.0
26 Authoritas principalis iudicandi conuenit ſoli Deo, ſed committitur hominibus, & maximè Chriſto, ſecundum naturam humanam, 3ª q. 58. 0 & q 59.2.0
27 In iudicio Dei idem poteſt eſſe accuſator ſimul & teſtis, non autem in iudicio humano, 22æ q. 67.1.1m & 3 3m & q. 89.1.3m
28 Deus in iudicio ſuo utitur conſcientia peccantis, & euidentia facti quò ad ipſum pro accuſatore, 22æ q 67.3.1m
29 Chriſtus hic uiuens noluit adminiſtrare temporaliter regnum terrenum, nec iudiciariã exercere poteſtatem ſuper res temporales, 3ª qõ. 59.4.1m
30 Chriſtus propria uoluntate, ſubdidit ſe Pilati iudicio, ſicut etiam alij poſſunt ſe ſubiicere, etiam non ſuperioribus, 22æ q 67.1.1m
31 Iudiciaria poteſtas conuenit Chriſto, propter diuinam perſonam, dignitatem capitis, gratiæ habitualis plenitudinẽ, & propter meritum eius. 3ª q. 59.3 0
32 Chriſtus habet poteſtatem iudiciariam ſuper omnes creaturas, quia anima eius, eſt ſuper omnes creaturas. 3ª q. 59 1.3m
33 Chriſtus ſecundum naturam humanam, habet poteſtatem iudiciariam ſuper omnes angelos, quò ad diſpenſationes, & præmium accidentale, ſed quò ad præmium eſſentiale ſecundum naturam diuinam tantum. 3ª q. 59.6 0
34 Iudiciaria poteſtas quò ad omnes res humanas, conuenit Chriſto ſecundum utranque natura 3ª q. 59.4.0
35 Angeli trahuntur ad iudicium pro cuſtoditis qui damnantur, non quidem ut rei, ſed ut teſtes, 1ª q. 113.7.4m
36 Omnes homines iudicabuntur, quò ad receptionem præmij uel punitionis. ſed perfecti, & infideles non iudicabuntur iudicio diſcuſſionis, 3æ q. 56.2.3m
37 Neceſſe eſt, eſſe generale iudicium in fine mundi, præter iudicium particulare quod fit in morte, 3ª q. 59.3.0
38 Dies iudicij quæ erit tempore ſecundi aduentus Chriſti, quod æſtati cõparatur, qn Sol maximè caleſcit, eſt nota ſoli Deo, 3ª quæſtiu. 46. 9. artic. 3. 3m
39 Vniuerſale iudicium futurum eſt, s. q 88.1.c
40 Vltimum iudicium futurum eſt mentaliter, s. q. 88.2.c
41 Conueniens eſt ut cognitio finis, mundi ſoli, Deo reſeruetur, s. q. 88.3.0
42 Probabile eſt Chriſtum deſcenſurum ad iudicandum circa montem Oliueti, s. q. 88.4.0
43 Iudicabunt perfecti uiri cum Chriſto; s. q. 89.1 c
44 Non cuilibet pauperi datur iudiciaria poteſtas, ſed et qui omnibus relictis Chriſtum ſecutus fuerit, iuxta perfectionem uitæ, s. q. 89 2.c
45 Non competit angelis iudicare, s. q. 89.3 0
46 Probabile eſt quòd dæmones damnatos torquebunt, s. q. 89 4 c
47 Omnes in iudicio comparebunt, s. q 89 5.0
48 Beati omnes quantum ad præmiorum retributionem iudicabuntur; quantum verò ad meritorum diſcuſſionem, qui notabilem aliquus mali, meriti admixtionem habent, non iudicabuntur at illi qui negotijs terrenis ſunt implicati ita, tamen ut ſua peccata per eleemoſynas expiant, indicabuntur, s. q 89.6.c
49 Infideles condemnabuntur, cum in eis nullum ſit fidei fundamentum, s. q. 89.7.c
50 Angeli non iudicabuntur iudicio diſcuſſionis, ſed bene retributionis. s. q. 89.8.0
51 Congruum eſt ut Chriſtus ſecundum humanam naturam ſit mundum iudicaturus, s. q. 90.1.c
52 Conueniens eſt ut Chriſtus in ultimo iudicio in gloria ſua appareat, s. q. 90.2.0
53 Cum Deus ſit eſſentialiter ipſa bonitas, non poteſt ſine gaudio uideri, s. q. 9.3.c
54 Conueniens eſt ut ſicut homo glorificatus erit, ſic & mundum ipſum poſt iudicium innouari, s. q. 91.1.c
55 Homine glorificato motus cæli ceſſabit, diuina uoluntate id faciente, s. q. 91 2.c
56 Corpora cæleſtia maiorem claritatem accipient in illa innouatione, ut quaſi ſenſibiliter Deus ab homine uideatur, s. q. 91.3.0
57 Cum oporteat corpora inferiora maximè pfici ſecundum claritatem, in qua cõicabunt cu cæleſtibus corporibus, elementa induentur claritate quadam, non tamen æqualiter, s. q. 91.4 0.
58 Cum plantæ & animalia non poſſint ordinari ad incorruptionem, non remanebunt in illa mundi innouatione, s q 91.5.c
¶ Iudith laudatur, nõ quia mentita eſt Holopherni, ſed propter effectum quem habuit ad ſalutem populi, pro qua periculis ſe expoſuit, quãuis dici poſſit, quod uerba eius ueritatẽ hñt ſm aliquem myſticum intellectum, 22æ q. 110.3.3m
¶ Iuge ſacrificium, fiebat mane & ueſperi quotidie figurans perpetuitatem diuinæ beatitudinis, & perpetuitatem Chriſti, qui eſt agnus Dei, 1 2æ q. 102. 4. 10m & 3ª q. 22. 3. 3m
Iumentum ſeu pecus dicitur omne animal ſeruiens homini 1ª q. 72.2m
1 Iuramẽtum eſt actus religionis, ſeu latria, quia honorabiliſſimum eſt, 22æ q 89.4.0
2 Iuramentum ſeu iurare, eſt Deum in teſtem uocare. propter defectum locutionis & cognitionis humanæ, ideo non fit niſi in neceſſarijs, 22æ q 89.5.0 & 4 c & q. 98.2.c
3 Iurare eſt implorare teſtimonium Dei, ut exhibẽdum, ſed alligare ſacram Scripturam. eſt uti teſtimonio Dei, iam dato, 22æ q 89.1.1m
4 Iuramentum Dei, & iuramentum angeli in ſacra ſcriptura, inducitur ad oſtendendum infallibilitatem diſpoſitionis diuinæ de aliqua re; non autem pp defectum dicti ſui, 22æ q. 89. 10.4m
5 Iuramentum ſecundum ſe licitum eſt, & honeſtũ, ſcilicet ratione originis & finis, ſeu cedit in malum alicui, ex eo quod male utitur eo, id eſt, ſine neceſſitate & cautela debita, uel quia imminet periculum periurij quia de facili homo in uerbo delinquit, 22æ q. 89 2.0 & 3.c

natura

natura sua absolutè est alteri adæquatum, & ut eo aliquid cõsequitur. Primũ cõuenit oĩ aĩa-lis secũdum aũt soli homini, & est ius gentium, 12^{ae} q.95 4.1^{m}, & 22^{ae} q.57.3.0

26 Aliquid dicitur de iure naturali, dupliciter, s. ad quod natura inclinat, & cuius contrarium natura non induxit, 12^{ae} q.94 5.1^{m}

27 Ius positiuum duplex, s. ius gentium, & ius ciuile: primum deriuatur à lege naturali, vt conclusio; secundum verò, per modum determinationis, 12^{ae} q 94 5.c 1^{m}

28 Ius dicitur dupliciter, s. simpliciter, idest, æqualiũ, & secundum quid, i. inæqualium, & hoc est triplex, s. dominatiuum, paternum, & iconomicũ, 22^{ae} q.57 4 0 & q.58.7 3^{m}

1 ¶Iustitia dicitur dupliciter, s. propriè, i. virtus, quę est rectitudo actus, & metaphoricè, i. rectitudo ordinis in partibus hominis, 12^{ae} q.21.3 c fi. & q 46 7 2^{m} & q.55.4 4^{m} & quæst. 100.2.2^{m} & quæst. 113 1.c & 22^{ae} q.30.1. 2^{m} & q.58. 2.0 & quæst. 206 3.c

2 Iustitia duplex s. generalis, ordinans ad bonum commune, & iustitia particularis, ad personas singulares, 12^{ae} q.60 3.0 q.113.1. c & 22^{ae} q.58. 5.6.7.0 & 11 c & q.59.1.0 & q 62.1. c & q.79 1. c & q 81 8.2^{m} & q 102.2 3^{m}

3 Iustitia dicitur generalis dupliciter, s. causaliter, & per prædicationem: prima est iustitia legalis, differens realiter à qualibet alia virtute, secũda est virtus in communi, vt imperata a iustitia legali, differens ab alijs virtutibus secundum rationem tantum, 12^{ae} q.60. 3. 2^{m} & 7.c & 22^{ae} q 58.6.0 & q.79.2 1^{m}

4 Iustitia duplex, s. ciuilis qu est acquisita, & Iustitia infusa prima potest esse sine gratia; non autem secunda, 12^{ae} q.10.12 c

5 Iustitia est habitus, secundum quem aliquis constanti, & perpetua voluntate ius suum vnicuique tribuit, 22^{ae} q 58 3 n

6 Iustitia est virtus, 22^{ae} q.58.3.0

7 Iustitia quandoque vocatur veritas, quia est rectitudo impressa voluntati, à rectitudine rationis, quæ dicitur veritas, 22^{ae} q.58.4 1^{m}

8 Iustitia non est rectitudo essentialiter; sed causaliter tantum, 22^{ae} q 58.1 2^{m}

9 Iustitia in quadam æqualitate consistit, 12^{ae} qõ. 114.c & 22^{ae} q.57.1.c 3^{m} & q.62. 1.c & q. 122. 1.c & 3^{a} q.85.3.c

10 Iustitia est perpetua ex parte obiecti, non autẽ ex parte actus, 22^{ae} q 58 1.3^{m} & 4^{m}

11 Iustitia propriè, est semper ad alterum suppositum; sed metaphoricè est ad se, secundum diuersas partes, 22^{ae} q.57.2.c & 2.0 & q.58.1 2.8. c 3^{m} & 9.c & q.59.1.c & 3.2^{m} & q.67.3. c & q. 106.3.1^{m} & q.122.1 c

12 Iustitia legalis inquantum respicit bonum cõmune, vt propium obiectum, est virtus specialis secundum suam essentiam, & sic est in principe principaliter, & quasi architectonicè: sed i subditis est secundariò, & quasi ministratiuè; sed est generalis causaliter, & secundum virtutem suam, inquantũ ordinat actus oĩum virtutũ ad bonum commune, 22^{ae} q.58.6 c & q.60.1.4^{m}

13 Vindicta quæ fit authoritate publicæ potestatis, secundum sententiam iudicis pertinet ad iustitiam commutatiuam: sed quam quis facit proprio motu, non tamen contra legem, vel quam requirit à iudice, pertinet ad vindicatiuã virtutem iustitiæ adiunctam, 22^{ae} quæstione 80 1^{m}

14 Virtutes autem adiunctæ seu annexæ iustitiæ, secundum Tullium sunt sex, s. religio, pietas, gratia, vindicatio, obseruantia, & veritas: sed secundum Macrobium, sunt septem, s. duę primæ prędictæ, innocentia, amicitia, concordia, affectus, & humanitas, & secundum alios sunt quinq; s. obedientia, disciplina, æquitas, fides, & veritas, & secundum Andronicum, sunt nouem, s. bona commutatio, legi suositiua, eugnomosyna, eusebia, eucharistia, sanctitas, liberalitas, benignitas, & vindicatiua, 12^{ae} q. 60.3.0 & 22^{ae} q.80 0 & q.122 1.c

15 Religio est potissima pars iustitiæ; secunda verò est pietas, 22^{ae} q.122.1.c

16 Iustitiæ correspondet donum pietatis, 22^{ae} qõ. 121. princ.

17 Species iustitiæ particularis duplex, s. Iustitia cõmutatiua, & iustitia distributiua, 1^{a} q.21. 1.c & 12^{ae} q.60.3.3^{m} & 22^{ae} q 21 1.0

18 In pertinentibus ad iustitiam omne superfluum dicitur lucrũ, & omne minus dicitur damnum, quia iustitia prius fuit exercita, & communius exercetur in voluntariis commutationibus, in quibus hæc propriè dicuntur, 22^{ae} q.58.11.3^{m}

19 Materia iustitiæ particularis duplex, scilicet materia proxima, vt passiones, & operationes, & materia remota; scilicet res exteriores, 22^{ae} q.58 8.c & 9.2^{m}

20 Iustitia particularis, habet materiã specialem, s. operationes exteriores, quæ sunt ad alterum, 12^{ae} q.60.2.c & q.21.3.c & q.100. 2 c & 22^{ae} q. 58.8 c 10. 11.e & q.50.1. 3^{m} & 3.c & quæst.60. 3. 3^{m} & quæstione 62.3. c & quæstio. 79.1.3.c & 3^{a} q 85 3 1^{m}

21 Iustitia particularis, non est circa passiones animæ; sed iustitia legalis est circa eas, licèt principalius sit circa operationes exteriores, 22^{ae} quæstione 58 9 0

22 Materia iustitiæ, non est ille ad quem est iustitia; sed res quæ distribuuntur vel commutantur, 3^{a} q.85 3 1^{m}

23 Eadem est materia remota iustitiæ commutatiuæ, & iustitiæ distributiuæ; non autem materia propria, 22^{ae} q.81.3 0

24 Iustitia, quò ad legem regulantem, est in ratione, vel in intellectu; sed quò ad imperium quo opera regulantur secundum legem, est in voluntate, 1^{a} q.21.2 1^{m}

25 Iustitia est in voluntate subiectiuè, 1^{a} q.21.1.1^{m} & 12^{ae} q.56.6.c & q.57.1.c & q 61.1.c & q.22 1. 4.c & q.81.3.e & 12^{ae} q.55 8.e & q 58 4. c & 5. 2^{m} & 8.1^{m} & 9.12. c & q.100. 1. 2^{m} & 3ª quæstione 85.4.e

26 Omnes partes iustitiæ, & omnia opposita earũ, sunt subiectiuè in voluntate, 22^{ae} q.100.1.2^{m}

27 Iustitia, per redundantiam, est in qualibet potentia animæ imperando; non autem essentialiter, 22^{ae} q.58 8.1^{m}

28 Iustitia & charitas sunt essentialiter in beatis, non autem patientia: sed tantum secundũ fructum, 22^{ae} q.136.1.1^{m}

29 Reddere vnicuique quod suum est, est proprius actus iustitiæ, nec conuenit alij virtuti, nisi inquantum coniungitur iustitiæ, 1^{a} qõ.21.1. c & 22^{ae} q.58.11.0 q.66.3.c & q.101 3.c

30 Facere bonum, & declinare à malo, sunt quasi partes integrales iustitiæ particularis generalis, & legalis: sed diuersimodè, 12^{ae} q.79.1.0

31 Actus oium virtutũ, pertinẽt ad iustitiã legalẽ, inquãtum ordinat eos ad bonum cõmune, 12^{ae} q.61 5.4^{m} & 22^{ae} q 58.5 c & q.102 1. 3^{m}

32 Vsus rectæ rationis, maximè apparet in iustitia, & vsus indebitus, in vitijs oppositis iustitiæ, 22^{ae} q 55.8 c

33 Dare inæqualia æqualibus ex debito, est contra iustitiam: non autem dare sine debito, ex liberalitate, 1^{a} q 65.2 3^{m}

34 Sola Iustitia inter alias virtutes, importat rationem debiti, 12^{ae} q.99 5.1^{m}

35 Virtus existens ad alterum, dupliciter, deficit à ratione iustitiæ, scilicet deficiendo à ratione debiti, vel à ratione æqualis, 22^{ae} q.80.c

36 Modestia circa res exteriores, attendit solam moderationem; iustitia verò attendit debitũ 22^{ae} q.143.3^{m}

per

per gratias 12æ q 113.1.6.0 4 d.17.q.1.ar.3 q.3.0,& Opusc.60.c.& 22.Gratia,55.&c.121.174.&c. Prophetia.41. Virtus.23

In habentibus vsum rationis, præparatio qua homo facit quod in se est, requiritur ad iustificationē: non autem in carentibus vsu rationis, 4.d.17.q.1 art.2.quæst 1.0 & dist.20.ar.1.q.1.c & quol.3.5 fi.& quol.60.1m

4 Hæc præparatio, est per efficacem displicentiam peccati, & per affectum feruens desiderium ad Deum: ideo sequitur Infusio gratiæ & iustificatio.4.dist.17.quæst.1.ar.2.quæst.2.0,& q.2.ar.5 q.1.c

5 Non oportet semper quod hæc præparatio, tempore iustificationem præcedat: quia vnus actus humanus à principio potest esse sufficienter intensus, 4 distinct.17.quæstio.1.art.2.quæstione 1.c.1m

6 In habentibus vsum rationis, requiritur ad iustificationem, motus liberi arbitrij consentientis: non autem causantis 12æ quæstione.113.3.0 & 4.5.6.c & 3ª q 86.6 1m & 2.d.27.2.7m & 4.distinct.17.quæst.1 art.3 q.2.0,& Veri. quæst.28.3 0,& 4.c.Io 4.lect 1.Ephe.5.lect.5.fi.

7 Ad iustificationem impij requiritur duplex motus liberi arbitrij. scilicet detestatio peccati, & desiderium iustitiæ Dei 12æ q6.113 5.0 & 7.1m & 2m & 3ª q.86 1.c,& 4.dist.17.q6 1 ar.3.q 4.0.& contra,3 & Ver.q.28 5.0

8 Ad eam requiruntur quatuor,f.infusio gratiæ, motus liberi arbitrij per fidem in Deum, detestatio peccati, remissio culpæ 12æ q.113 6.0 & 3ª q.86 6.1m & 2m & q.85.1.c & 4 dist 17 q.1.ar 3.quæstio 5 c,& contra 4 co 72. & Io.fi. & Ephes. lect.3 fi

9 Requiritur etiam motus fidei, & concurrit charitas, timor & humilitas, 12æ quæstio.113.4.0 & 3ª q.86 6.1m & 3m 2 d.27.4 4m & 3.d.30.5.3m & 4 distin 17 quæst 1.ar.3 quæst.3.0, & Verit. quæst.28.4 0

10 Timor filialis, requiritur ad eam substantialiter: timor verò seruilis requiritur ad eam, vt dispositio præuia. Ver.q 28 4 3m

11 Actus misericordiæ operatur contra peccatum dupliciter, f. vel per modum satisfactionis, vel per modum præparationis: primo modo actus misericordiæ sequitur iustificationem: secundo verò modo præcedit eam, vel concurrit cum aliis virtutibus requisitis 12æ q.113 4 1m

12 Deus est principalis causa iustificationis. Passio Christi, est causa meritoria. Sacramēta Ecclesiæ, sunt causa instrumentalis: fides verò, est coniungens instrumentum causæ principali 3ª q 64 3.c.& 4.d.1.q 1 ar.4 q.1.c.fi.& q.3,0,& Ver.q.26 4.c,& q.29 4 1m & 2m, Baptismus,15 19 161 Gratia 121, Lex 104, Misericordia,11.12 31 43 Pœnitentia,18. Sacramentū,13. Salutare 11. Sanitas,7

13 In iustificando, Deus non indiget instrumentis ex parte sui, sed propter congruitatem ex parte hominis iustificandi vtitur sacramentis, vt instrumentis.4 dist.1 quæst.1.ar.4.q.1.c.fi. Verit. q 27.4 10m

14 Non est inquirenda ratio quare Deus aliquos iustificet, & liberet à peccato, & alios relinquat in peccatis, 1ª q 23 7 c 2m & 12æ q.98 4.2m & quæst.106 2 3m & contra 3. c & 161. & Ro.9. lect.3.c0 6.9.

15 Deus, & Christus secundum q. hō iustificat nos dupliciter, f. per operationem eorum in nos, & econuerso Veri. q.29 4 9m

16 Christus vt hō est causa meritoria; sed ut Deus, est causa principalis nostræ iustificationis, 4.d.1 q.1 ar.4.q.3.1m & Veri.q.29 4.1m & 2m

17 Resurrectio Christi, est causa instrumentalis, & exemplaris resurrectionis animarum, f. iustificādo eas, 3ª q 56.2 0 & q.62.5.1m & 4.d 43.ar.2.q 1.q.2.& Opusc.3 c & 147.249 Christus 55.

18 Resurrectio Christi, est causa iustificationis, quantum ad terminum Ad quem: sacramēta verò & passio Christi, quantum ad terminum A quo, 3ª q.56.2 4m & q.59.2.3m & q.62.5. 3m & 3.d.19. ar.1.q.1 3m & ar.3.q.2 3m & 4.d.1.q 1.ar.4 q.3 2m & d 19 q.1.ar.1.q.1 1 3m & art.3.q.2. 3m & Ver.q 29 4.1m & Opusc.3.c & 248 & Rom 4.fi

19 Iustificatio appropriatur attributo misericordiæ Dei, sicut reuelatio futurorum sapientiæ eius, 1ª q.45.6.3m & 4 d.7.1.q.1 ar.1.q 4 0

20 Iustificatio manifestat iustitiam Dei, sicut causam exēplarem; misericordiam verò, ut causam efficientem: sed bonitas creatura manifestat bonitatem Dei vtroque modo, 1ª q.45.6 3m & 4. d.17.q 1.ar.1.q 4 1m

21 Iustificari dicitur tripliciter, f. quò ad reputationem, executionem, & causam: sed opera legis iustificabant primo modo & secundo: non autem tertio modo, 12æ q.100.12.c 3.d.40.3. 0 & Ro. 2.lect.3.co 1 & c.& 3.lect. 2. fi & Gal 2 lect.4. co.1.fi c.& 3.lect 4.0

22 Oppositum videtur dicere, quò ad opera legis, 3ª q 62.6 1m & q.70.4.0

23 Omnia præcepta veteris legis iustificabant disponendo, & figurando, non autem causando habitum, sed actum iustitiæ, 12æ q 98 4 c fi. & 2m & q.100.12.0 & 3.d 40.3.0

24 Præcepta ceremonialia non iustificabant, nisi ex obedientia, & deuotione, i. non continebant iustitiam, nisi in generali. Moralia verè iustificabant in speciali, secūdum generalem iustitiam; iudicialia autem in speciali, secundum specialem iustitiam. Sed præcepta legis humanæ secūdum iustitiam acquisitam iustificant, 12æ q.98. 1.0 & q. 51 2.0 & q. 103.2.0 & 3.d.40 5.0

25 Lex noua cōtinet duo, f. gratiam principaliter, & documenta, & præcepta secundaria. Ratione primi iustificat, non autem ratione secundi, 12æ q.106.2.0

1 ¶Iusti sunt nobilissimæ partes vniuersi: ideo omnia bona, & peccata sua, & aliorū, prosunt eis, 1ª q.23.7 c fi

2 Deus specialiter dicitur Deus iustorum tripliciter, scilicet ex speciali cura, cultu, & præmio, 3ª q.23.7.c

3 Deus nihil permittit euenire, quod finaliter impediat salutem iustorum, 1ª q.22 2.4m

1 LAbor manualis, siue corporalis, vel mechanicus, prohibetur ad literam, tertio præcepto Decalogi, vt præcepto speciali; sed mysticè quò ad cessationem à peccatis, vt præcepto generali 22æ q. 122.4.1m 3m & q. 187 3.c

2 Labor manualis ordinatur ad quatuor, f. ad victū, ad ocium vitandum contra concupiscentias, & ad eleemosynas, 22æ q.187 3.c

3 Labor manualis est vtilis ad tria, f. contra furtum, contra cupiditatem boni alieni, & contra turpia negotia pro victu, 22æ q. 187 3.c

4 Lacrymæ causantur ex tristitia, & aliquando ex affectus teneritate, præcipuè cum consideratur delectabile ex tristabili, vt ex deuotione, 22æ q.82 4.3m

5 ¶Lamech non euasit reatum homicidij, occidens hominem quem credidit bestiam: quia non adhibuit diligentiam, 22æ q 64.8. 2m

6 Lamina aurea, inuenta est super pectus gentilis mortui de fide eius, & dicentis, Christus nascetur ex virgine, & ego credo in eum, o Sol sub Helenæ, & Constantini temporibus iterum me videbis, 22æ q.2.7.3m

7 Latere quærit concupiscentia, propter turpitudinem; ira verò manifestius operatur, propter impedimentum rationis, & amplificationem cordis, 12æ quæstione 48.3 2m & 22æ quæstione 156.4.c

1 ¶Latitudo est dimensio magnitudinis corporalis 12æ q.33 1.c

1 Latria

lex

præ-

eventibus prædixerunt, 22^{ae} quæstio. 95. 2. 3^{m}

99 Lex noua nihil determinat circa ceremonialia, uel iudicialia: nec præcipit alia moralia, quàm lex vetus, 12^{ae} q. 108. 2. o & 3 2^{m} & 3^{m}

100 Lex noua principaliter est gratia Spiritus sancti; secundariò autem est circa quędam disponentia ad gratiam, & ad vsum eius: ideo principaliter est indita, & secundariò scripta, 12^{ae} q. 106. 1. o & 2. 3. c & q. 107. 1. 2^{m} & 3^{m} & quæst. 108. 1. c 1^{m}

101 In lege noua nihil continetur, nisi pertinens ad gratiam Spiritus sancti; vel disponens intellectum per fidem, & affectum vel ad vsum gratiæ, 12^{ae} q. 106. 1. 1^{m}

102 Lex noua, est lex gratiæ, & pietatis, 12^{ae}. quæst. 106 3 c fi.

103 Lex noua dicitur lex libertatis, quia nõ præcipit actus exteriores nisi sacramentorum, vel habentes necessitatẽ ad gratiam; nec prohibet, nisi contraria gratiæ, 12^{ae} q. 108. 1. 2. o & 4 c

104 Lex noua bene ordinat omnes actus interiores hominis ad se, ad proximum, & ad Deum, 12^{ae} quæst. 108 3. o

105 Nullus status potest esse perfectior statu nouæ legis, quia lex noua immediatè introducit ad vltimũ finem, 12^{ae} q. 106 4 c & q 108. 4 o

106 Lex noua non debuit dari à principio mundi, triplici rõne: prima, s. quia lex noui principaliter est gratia Spiritus sancti, quæ abundanter dari non debuit, antequã impedimẽtum peccati ab humano genere tolleretur cõsummata redẽptione per Christum; secunda põt assignari ex perfectione legis nouæ, non. n. aliquid ad pfectũ adducitur statim à principio; sed quodam tẽporali successionis ordine, sicut aliquis prius fit puer, & postmodũ vir: tertia sumitur ex hoc quòd lex noua est lex gratiæ: & ideo primò oportuit, vt homo relinqueretur sibi in statu veteris legis: vt in peccatum cadendo suam infirmitatem cognoscens, recognosceret se gratia indigere, 12^{ae} q. 81 5 2^{m} & q. 106. 3.

107 Lex noua proponitur in omni loco, non autem in omni tempore, quia tempus variat statum, non autem locus, 12^{ae} q 106 3 2^{m}

108 Lex noua durabit usque ad finem mundi, 12^{ae} quæst. 106. 4 o

109 Leges humanæ sunt necessariæ ad pacẽ hominum, & ad virtutes, pp malos: quia non sufficit eis paterna monitio, 12^{ae} q 91. 3. o & q 95. 1. o

110 Melius est sm Philosophũ, oĩa determinari per leges, quantũ possibile est, quàm relinquere arbitrio iudicum, triplici rõne. Primò, s. quia facilius est inuenire paucos sapientes, qui sufficiant ad rectas leges ponendas, q̃ multos q requirerentur, ad rectè iudicandũ de singulis: secundò, quia illi q leges ponunt, ex multo tpe cõsiderãt quid lege ferendũ sit: sed iudicia de singularibus factis fiũt ex casibus subitò exortis: facilius autem ex multis consideratis potest homo videre quid rectum sit, quàm solum ex aliquo vno facto; tertiò quia legislatores iudicãt in vniuersali, & de futuris; sed homines iudiciis præsidentes, iudicant de præsentib. ad quæ afficiunt amore, vel odio, aut aliqua cupiditate, & sic eorũ deprauatur iudicium, 12^{ae} q. 9. 1. 1^{m}

111 Quia ergo iustitia animata iudicis, non inuenitur in multis, & quia flexibilis est: ideo necessarium fuit, in quibuscunq; est possibile legẽ determinare quid iudicandum sit, vt paucissima arbitrio hominum committerentur, 12^{ae} quæstione 95. 1 2^{m} fi.

112 Quædam singularia quæ non possunt lege comprehendi, necesse est committere iudicibus, puta de eo, quod est factum esse, vel non esse, & de aliis huiusmodi, 12^{ae} q 95. 1. 3^{m}

113 Lex humana est dispositio particularis, inuenta per rõnem humanã, ex principiis cõib. legis naturalis, 12^{ae} q. 91. 3. o & 4 c & qõ 95. 2. o & 3. 4. c

114 Lex humana est mensura mensurata a lege diuina, & a lege naturali: cuius finis est vtilitas hominum, 12^{ae} q. 19 4 c & q. 95. 3. o

115 Leges humanæ in communi, habẽt rationẽ, non autem, quò ad aliquas particulares conditiones; sed ex arbitrio instituentium, 12^{ae} q. 95. 2. 4^{m} & q. 102 2 3^{m}

116 Leges humanæ, non possunt habere illam infallibilitatem, quam habent conclusiones demonstratiuæ scientiarum, 12^{ae} q. 91. 3. 3^{m} & 4 c & q. 96 1. 3^{m} & q. 105. 2. 8^{m} & 21^{ae} q. 120. 1. c

117 Nulla lex humana habet vim legis, nisi inquantum a lege naturæ deriuatur, 12^{ae} q. 95. 2. o

118 Leges describuntur ad declarationem iuris naturalis, & iuris positiui; & ideo continent vtrúque & instituunt ius positiuum, dantes ei robur auctoritatis, non autem iuri naturali; sed hoc habet ex natura, 21^{ae} q. 60. 5. c 1^{m}

119 Lex humana quadrupliciter diuiditur, secundũ quatuor quæ sunt de ratione eius, s. quod sit à lege naturæ, ad bonum cõe, à persona publica, & sit regula actuum humanorum, 12^{ae}. q. 95 4. c

120 Nullus potest condere legem, nisi communitas, vel persona publica, i. gerens vices eius, 12^{ae} q. 90. 3. o & q 95. 2. 4^{m} & q 95. 4 c & q. 96. 1 4 c & q 97. 3. 3^{m} & q. 98. 3. 3^{m} & 21^{ae} q. 50. 1. 3^{m} & q. 57. 2. c & q. 60. 6. c & q. 67. 1 c

121 Lex humana debet dari in communi, 12^{ae} q. 96. 1 o & q 98 6 2^{m} & 12^{ae} q 147 3. 4. c

122 Lex humana datur de aliquo, secundum illud quod frequentius accidit, 12^{ae} qõ. 84. 1 3^{m} & q. 96. 1. 3^{m} & 6 c 3^{m} & q 103 6 5^{m} & 21^{ae} q. 88. 9. 10. c & q. 120. 1 c & qõ. 147 4. c & q. 152. 2. 3^{m} & q 154 2. c fi. & q. 167. 5 c

123 Lex humana non attendit intentionem obseruantis; sed actum eius, 12^{ae} q. 100. 9. c

124 Lex humana debet esse honesta, iusta, possibilis secundum naturam, secundum consuetudinem patriæ, & loci, temporis, necessaria, pro cõmuni vtilitate, & clara, 12^{ae} q. 95. 3. o

125 Lex est iusta, vel iniusta tripliciter, s. ex fine, ex agẽte per auctoritatem, & ex forma, i. sm æqualitatem proportionis, 12^{ae} q 96. 4 c

126 Lex humana præcipit aliquos actus cuiuscunque virtutis, vt ordinabiles ad bonum commune; nõ autem omnes: similiter aliquos actus cuiuscunque vitii prohibet, non autẽ omnes, 12^{ae} q. 93. 3. 5^{m} & q 94 3. 3. o & q. 100. 2. c

127 Leges humanæ ordinantur ad aliqua mundana bona, secundum quorum conditionem, dantur præcepta fortitudinis, 22^{ae} q. 140 1. c

128 Lex humana non debet seruari quando est in damnum; sed recurrendum est ad principem, si periculum non sit in mora, 12^{ae} q. 96 6. o & q. 97 3. 1^{m} & 21^{ae} q 60. 5 2^{m} & 3^{m} & q. 147. 4 c

129 Lex humana iusta obligat in foro conscientiæ; non autem lex iniusta, nisi propter scandalum vitandum in iis quæ nõ sunt contra Deum, 12^{ae} q. 96. 4 o & 22^{ae} q. 12 2 1^{m} & q. 60. 3. 1^{m}

130 Omnes subditi alicuius potestatis subduntur legibus eius, vel coactè, vt mali; vel spontè, ut boni, 12^{ae} q. 96. 5. o

131 Princeps subditur legi suæ, quò ad iudicium Dei, & sponte, quò ad vim directiuam; non autem coactè, 12^{ae} q 95 5 3^{m}

132 Nullus subditur legi inferioris, contra superiorem, 12^{ae} q 96 5. c. 2^{m}

133 Lex humana põt iustè mutari, dupliciter, s. ex defectu legislatoris, vel ex mutatione rerũ, vel hominum, 12^{ae} q 96. 5. 3^{m}. & 6 o & qõ. 97. 1. o. & q. 104. 3 2^{m}

134 Lex humana nõ debet faciliter mutari, nisi propter magnam necessitatem, vel vtilitatẽ, quia consuetudo iuuat, 12^{ae} q. 97. 2 o

Ly Per quem, nõ est appropriatum; sed proprium filii, 1^{a} q. 32. 8 6

Lia

1ª q.83.3.4.o & 3ª quæstio.18.4.b & c.

Libido voluntatis grauat peccatum; sensibilis aūt leuiat, 22æ q.154.3.1m & q.156.1.c 3m

Non licere aliquid alicui, contingit dupliciter, scilicet ratione prohibitionis, & ratione defectus, 22æ q.187.1. c

1 LIgnum vitæ, & arbor scientiæ boni, & mali, sunt materialia; sed significant res spirituales, 1ª q.102.1.4m

2 Lignum vitæ causabat immortalitatem in Adam per solam fortificationem virtutis, alij verò cibi, restaurando deperditum, 1ª q.97.4.o

3 Causa principalis immortalitatis Adę, erat virtus supernaturalis ei data, non autem lignum vitę: sed tamen erat coadiuuans ad cōtinuationem vitæ, 1ª q.97.4 c fi

4 Si post peccatum, homo comedisset de ligno vitæ, non potuisset euadere mortem; sed potuisset eam deferre, 22æ q.164.2.6m

1 Idem locus, & status Sanctorum ante aduentum Christi, dicebatur sinus Abrahæ, rōne requiei: & limbus inferni, ratione defectus gloriæ; non autem sunt omnino diuersi, 3ª q.52.2.4m

2 Gaudium magnum erat in eo, de gloria sperata, 3ª quęst.52.5.2m

3 In limbo Patrum erat dolor, de dilstione gloriæ; non aūt pęna sensibilis pro peccato sed Christus soluit vtrunq; s. præseruando à secundo, & dando gloriam, 3ª q.52.2.5m & 5.1m

4 Limus est terra præmissa, quæ ideo corpus hominis dicitur componi ex eo, idest ex quatuor elementis, 1ª q 91.1.o

1 Quia Sanctorum animæ ante Christi aduentum habebāt quietem per immunitatem pęnæ, limbus sinus Abrahę dicitur, qui fuit primum exemplum credentium; sed quantū ad id quod Sanctis deerat requies desiderij, dicitur infernus, Suppl. q.69.4.o

2 Limbus quantum ad qualitatem loci diuersus est ab inferno damnatorum; sed quantum ad sitū loci, sunt loca continua, nisi quòd limbus patruū pars superior inferni esse videtur, Supp. q.69.5. c

3 Cum pueris in limbo nulla adsit spes beatæ vitæ, quæ patribus aderat qualitate præmij, & pœnæ limbus puerorum differt à limbo patrum; non autem situ, etsi requies patrum in superiori loco esse credatur. S. q.69.6.o

4 Siue in statu consequendi pro meritis bonū siue malum, constitutæ sunt animæ corporibus exutæ, cōuenienter quinque loca distincta sunt, s. paradisus, limbus patrum, purgatorium, infernus, & limbus puerorum, Sup. q.69.7.c

1 LIngua infirmi, quæ infecta est cholerico, & amaro humore, nō potest percipere aliquid dulce; sed omnia videntur ei amara, 1ª q.78. 2.c & q.111.4.o

2 Donum linguarum, est gratia gratis data, & necessaria fuit duplici ratione, s. vt prima discipuli Christi per vniuersum orbem discurrentes fidem eius vbiq; prædicarent, & vt sicut gentibus ad idolatriam declinantibus introducta est diuersitas linguarum, ita etiam quando erant gentes ad cultum vnius Dei reuocandæ, cōtra huiusmodi diuersitatē, remedium adhiberetur, per donum linguarum, 22æ q.170.1.o

3 Christus habuit donum linguarum, quo tamē nō est vsus, quia tantum in vna gente prædicauit, 22æ q.176.1.3m & 3ª q.7.7.3m

Litigium propriè est contradictio in verbis, nō ex defectu amoris animos vnientis; sed ex hoc quòd quis non veretur contristare personam: primum est contentio, & pertinet ad discordiam cōtrariam charitati: secundū cōtrariatur amicitiæ vel affabilitati, non autem mansuetudini, vel temperantiæ, licèt oriatur aliquando ex ira, vel concupiscentia generali, & ex multis alijs, 22æ quæstione 116.1.o

Figuræ literarum, quibus tria & sex reprę sentant Græci, satis sunt propinquæ apud eos, 3ª quęstione 46.9.1m fi.

1 LOca. Inter quælibet duo loca, sunt infinita loca, tam diuisibilia, quàm indiuisibilia, 1ª q.53.2.c

2 Respectus & inclinatio, & ordo corporis grauis ad locum medium, est relatio realis, 1ª q.28.1.c

3 Esse in loco dicitur dupliciter, s. sicut esse in aliqua re, vel esse sicut locatum in loco, 1ª q.8.1.c

4 Esse in loco cōtingit dupliciter, s. circunscriptiuè & diffinitiuè, 1ª q.52.2.o

5 Quod est in aliquo loco totum, totalitate essentię potest simul esse extra; non autem totalitate quantitatis, 1ª q.8.2.3m

6 Incorporalia sunt in loco, 1ª q.8.2 1m & 2m

7 Deus non est in loco circunscriptiuè neque diffinitiue, quia est vbique, 1ª quęstio.52.2. fi & 3ª q.52.3.1m

8 Deus dicitur esse in loco metaphoricè, quia implet locum causalitate effectuum; non autem distantia dimensionum, 1ª q. 8. 2.c

9 Deus est in loco, non quidem vt quid mensuratum loco; sed vt dans virtutem loco, locandi & continendi, 1ª q 8 2.c

1 LOnganimitas est virtus, qua habetur animus tendendi in aliquid distans in longinquum, & conuenit dupliciter cum patiētia; sed magis cum magnanimitate, s. primò quidem, quia patientia sicut & fortitudo sustinet aliqua mala, propter aliquod bonum, quod si ex propinquo expectetur, facilius est sustinere; si autem in lōginquum differatur difficilis est expectatio, secundò quia hoc ipsum quod est differri bonū speratum, natū est causare tristitiam: & sic secūdum quòd sub eadem ratione mali contristantis, potest comprehendi, & dilatio boni sperati, quæ pertinent ad lōganimitatem, & labor quē homo sustinet in continuata executione boni operis, quod pertinet ad constantiam, tam longanimitas, quàm etiam constantia sub patientia comprehenduntur, 12æ q.70.3.c & 22æ q.17. 5.2m & q.136 5.o

2 Longanimitas magis respicit spem, quàm timorē vel audaciam, vel tristitiam, sicut etiam magnanimitas, 22æ q.136.5.o

1 ¶In diuersis linguis, sunt diuersi modi loquendi, 1ª quæst.39 3.2m

2 Deus loquitur Angelis vel hominibus, ostendendo aliquid, & fortassis Deus primis hominibus antea loquebatur, sicut cum Angelis loquitur ipsa incommutabili veritate illustrans mentes eorum, & si non tanta participatione diuinæ essentiæ, quantā capiunt Angeli secundum Augustinum, 1ª q 94 1.c fi

3 Loqui videtur bruta, per illusionem Simonis Magi, vel operante dæmone sicut & asina Balaam, per Angelum, 22æ q.165 2.4m

¶Loth culpandus est secundum Augustinum; non quantum ille incestus; sed quantum ebrietas meruit, 22æ q.105 4.c fi

¶Lotio pedum veteris testamenti, prætermittitur in nouo testamento, & retinetur lotio manum, quia est in promptu, & idem significat s. perfectam munditiam, 3ª q.83 5.1m

¶Lucia verum dixit, quòd corpus non coinquinatur nisi de consensu mentis, 22æ q.64.5.3m

¶Lucifer peccauit grauius cæteris Angelis, inquantum in eo minor flexibilitas fuit ad peccatum, 1ª q 63.8.3m

¶Ludrica seu iocosa, sunt dicta vel facta, in quibus non quæritur, nisi delectatio aialis, 22æ q.168.2 c

¶Ludificatio dæmonum, mutat homines in bestias, secundum apparentiam tantum, non autem secundum rei veritatem, 1ª q.114.4.2m & 22æ q.165.2.4m

delectatio, consensus, & opus, 22æ quæstiunc 72.7.c fi. & 3m.

15 Ex luxuria oriuntur, quatuor inordinati actus locutionis, s. turpiloquia, stultiluquia, scurrilia, & ludicra, 22æ q.153.5.4m

16 Nulla passio ita deprimit rationem, sicut gula & luxuria, 22æ quæst.53.6.o & q.55.8.1m & q6. 120.2 3m fi

17 Homo incurrit quintuplex damnum ex luxuria .s. depressionem, mentis exhæredationem, periculum personæ, & periculum rerum, & impedimentum bonorum operum, 22æ q 56.3 c

18 Luxuria vix vitari potest, nisi vitetur principiũ eius. s. aspectus mulieris pulchræ, & præcipuè aspectus virginis, 22æ q.167.2.c

19 Luxuria vincitur fugiẽdo; sed accidia & cætera vitia resistendo, 22æ quæst. 35. 6. 3m & quæstione 74.3.2m

1 MAceratio propriè corporis, non est accepta Deo, nisi discreta, vt concupiscentia refrenetur, & natura non nimis grauetur, 22æ q.88. 2.3m & q.147.1.2m & q 188.6.3m

2 ¶Macula in corpore, & macula in anima, contingit dupliciter, s. priuatione decoris per peccatũ mortale, & ex superinductione, per peccatum veniale, 3a q.87.2.3m

3 Macula peccati est defectus nitoris & animæ, s. luminis diuini, & rationis, & gratiæ, ex inordinato amore temporalium, 12æ q.86.o & q.89.5.o & 22æ q.87 6.c

3 Macula non dicit aliqoid positiuum in anima, oec priuationem tantum; sed in respectu ad suam causam. s. ad peccatum: ideo diuersorum peccatorum, sunt diuersæ maculæ, 12æ quæst.86.2.3m & 3a q.88.2.c

4 Macula peccati nihil aliud est quàm priuatio gratiæ, 12æ q.109.7.c

5 Actus peccati facit distantiam a Deo, quam sequitur macula. 12æ q 86 2 3m & 6.c

6 Cessante macula peccati, remanet reatus, 12æ q 87 6.c

7 Remisso peccato quantum ad maculam, semper remittitur pœna æterna, oon autem pęna temporalis, 12æ q.87.6.c

8 Macula peccati, manet transeunte actu peccati, 12æ q.85.2.o & q.87.6 c 1m

1 MAgi adorantes Christum secundum Augustinum, fuerunt malefici: sed secuodũ alios fuerunt sapientes, astrologi, & potentes, 3a q. 36.3.c 2m & 5 c

2 Magi moti sunt ex scriptura Seth, ad se inuendum Stellam. vel ex prophetia Balaam, vel ducti ab Angelis, vel inspirati a Deo, 3a q.36 5.4m

3 Magi secundum Augustinum, venerunt de remotissimis partibus orientis, per biennium; secundum verò alios, venerunt in diębus tredecim: secundum alios autem, venerunt de prope, 3a q.36.3.3m & 5.4m & 6.c 3m

4 Magi venerunt ad Christum, tanquam primitiæ gentium, docti a Spiritusancto, afferentes munera congrua dignitati Christi, 3a quæstione 35.3 1m & 8.o

5 Magi amiserunt Stellam quadruplici ratione: s. propter Iudęorum confusionem, propter magorum instructionem, propter instructionem nostram, dupliciter; primò quia qui humanum auxilium quærunt, deseruntur ab auxilio diuino: secũdò instruimur quantum ad hoc, quia qui fideles sumus, non debemus quærere signa; sed debemus esse contenti doctrinis prophetarum quia signa data sunt infidelibus, 3a quæstione 36 8.3m

6 Hærodes post duos anoos, a recessu magorum, occidit pueros, quia accusatus fuit Romam, vel territus aliquo periculo, vel credens magos cõfusos, 3a q.36 6.3m

7 Substantia non dicitur magis, & minus, sic quod participetur quandoque cum magis, & minus in eadem specie, licèt vna substantia sit perfectior, 1a quæstio.93 3.3m & 22æ quæstione 52. 1. c.co.2.

¶ Magister sententiarum non est authẽticus ideò in multis non tenetur, 2a quęstiooe 94 4.2m & 22æ q.23 2.0

1 ¶Magnanimitas importat extensionem animi, vel ad magna absolutè, vel secundum proportionẽ. 22æ q.129.1.c & q 139 5.c

2 Magnanimitas est virtus, quia tendit ad maxima, secundum rectam rationem, 22æ q.129.3.o & q.130.2.c

3 Magnaoimitas est circa spem, & desperationem, 12æ q.60.4.c fi

4 Magnanimitas principaliter est circa honores; sed mediatè: immediatè verò, est circa spem, 22æ quæst.129 5.o & 4.8.c & q. 128.c & q.131. 2.c & q.132.2.c

5 Propria materia eius est bonor magnus; mediocris autem est materia cuiusdam virtutis inoominatæ, 12æ q 60.5.c & 22æ q.129.2.o & 4.1m & q.130.2.2m

6 Magnanimitas est circa gloriam, quia moderatè vtitur gloria, sicut & honore, 22æ quæstione 132 2 c

7 Magnanimitas ad duo respicit. s. ad bonorem, sicut ad materiam, & ad opus magnum, sicut ad finẽ, 22æ q.119.8.c & q.132.2.1m

8 Ratione primi opponitur ei secundum excessum aobitio, & ratione secundi præsumptio, 22æ q 131.2.2m & 3m

9 Ea quæ opponuntur alijs virtutibus, opponuntur etiam magnanimitati, secundum quòd parua pro magnis babentur, 22æ q.132.2.1m

10 Magnanimitas est in irascibili subiectiuè, 12æ quæst.60.5.c & 22æ quæstio.129.2.1m & quæstione 134 4 1m

11 Magnanimus non quærit honorem tanquam finẽ quia hoc reputat paruum; sed quærit fieri dignus honore, 22æ quæst.129.1.3m & 2.3m & quæstione 131.1.2m

12 Magnanimus bene vtitur magnis, & paruis bonoribus, quia non extollitur, nec frangitur oppositis; sed contemnit, 22æ q.129 2.3m

13 Magnanimus contemnit bona exteriora, ideo nõ gaudet si acquirat ea, nec tristatur, si perdat eã, 22æ q. 126. 8. 2m & 3m & quæstione. 132.2.1m & 2m. & 3m

14 Magnanimus non est contentiosus, quia nihil extrinsecum æstimat magnum, 22æ q.126.1.3.2m & q.132.2.3m

15 Magnanimus nõ amat pericula, nec timet ea, sed promptissimè se exponit periculis magnis, 22æ q 125.4.2m

16 Magnanimus nullo indiget. s. modo humano, non autem simpliciter, 22æ q.129 6 1m

17 Magnanimus habet vocem grauem, locutionem stabilem: quia non de omnibus facilè contendit, aut loquitur; sed de magnis. Noo est memor beneficiorum, quia non delectatur in hoc, nisi vt maiora compenset. est tardus & ociosus, quia non vilibus, sed magnis intendit. Vtitur ironia, noo quæ opponitur veritati, sed quia non omnibus animi magnitudinem ostendit. Cum alijs non potest conuiuere; sed cum amicis taotum, & magnis. Habet infructuosa, quia magis honesta quærit, quàm vtilia, 22æ q. 47.9. 3m & q 129.3.3m & 5m

18 Nullus potest esse magnanimus, nisi virtuosus, qui est babilis ad magna, 12æ q.66.4 3m

19 Magnanimo attribuuntur actus aliarum virtutum, sub ratione excellentiæ, scilicet quod est communicatiuus, benefactiuus, retributiuus plurium, veridicus, oon planctiuus. non incertus, nec fugiens commoventem, 22æ quæst.129. 4. 1m, & 2m

17 Defectus

17 Defectus, malum, peccatum, & culpa differunt: quia primum dicit negationem; secundum priuationem in omnibus: tertium in actione tantum: quartum in voluntarijs tantum; 1ª q.48 5.c 1m & 12æ q 21 1.c & 2.0

18 Malum in naturalibus nunquam est in effectu, nisi præexistat aliud malum in agēte vel in materia; sed bene in voluntarijs, 1ª quæstione 49.1. 3m

19 Malum naturæ duplex, scilicet malum naturæ a causa naturali, vt mors naturalis, & priuatio boni naturæ a causa non naturali, vt mors violenta, 12æ q 42.2.0

20 Malum est differentia actus moralis, ratione finis. cui accidit aliqua priuatio, 1ª q.48.1.1m & 12æ q 18.5. 2m & quæstio.54.3 3m & quæstione 79.2. 3m

21 Malum moris ex voluntate, contingit per hoc, quod deficit ab ordine rationis, & proprij finis, 12æ q.71 1.c 3m & 6.c

22 Malum per prius dicitur de culpa, quàm de pœna, 22æ q 19 1.c

23 Culpa magis habet rationem mali, quàm pœna, 1ª q.48 6 0.& 22æ q.19.1 c & q.76.4 c

24 Mali semper hic puniuntur spiritualiter, & boni præmiantur; non autem corporaliter, 12æ qō. 60.2.2m

Mammona Iniquitatis, dicuntur diuitiæ, vel quia solas eas esse reputant iniqui, vel quia sunt occasio iniquitatis; vel quia inæqualiter sunt diuisæ, vel quia iniustè a primo sunt acquisitæ, 22æ q.32 7 2.c 1m

1 Mandatum est de meliori, & quod per alios mandatur: sed præceptum est de necessario, & quod quis per se iussit, 12æ q.99.5.c

2 Differentia inter præcepta, mandata, testimonia, & iustificationes, 12æ q.99. 5.c

¶ Mansiones in cœlis, sunt diuersi gradus beatitudinis, ideo non sunt in limbo nec in purgatorio, 12æ q.5 2 c 1m

1 ¶ Mansuetudo diuersimodè numeratur inter beatitudines, fructus, & virtutes, 22æ quæstione 157 2. 3m

2 Mansuetudo est circa iram, 1ª q.21.1. 1m & 12æ quæst.60.4.b & c fi. 4m & 22æ q.143.c & q.157. 1.2.0 & 3.4.c & q.161.c 4m

3 Mansuetudo præparat hominem ad cognitionē Dei, remouendo duplex impedimentum, scilicet iram & contradictionem veritatis, 22æ q. 157.4.1m

4 Mansuetudo maximè facit hominem compotem sui, 22æ q.157.4.c 1m

5 Mansuetudo est in irascibili subiectiuè, 3ª quæstione 15.2.c

6 Homo est naturaliter mansuetus, quia est complexionis temperatissimæ, ideo mitigat iram; sed irasci conuenit ei naturaliter, inquantum ratio nunciat causam iræ, 12æ q 46.5.1m

¶ Manumissus reducitur in pristinam seruitutem, propter aliquam offensam in dominum eius, 3ª q.58. 3.2m

¶ Manus est organum organorum, quia facit omnia instrumenta, & est loco omnium instrumētorum, 3ª q.83.5. 1m

1 ¶ Marcus amputando sibi pollicem ne fieret sacerdos, non peccauit, quia creditur fecisse hoc ex instinctu Dei, 22æ q.185.2.3m

1 Fluxus & refluxus maris, est ei naturalis, quia est ex motu Lunæ; cui aqua naturaliter subditur, 1ª q.105. 6. 1m

2 In aqua maris sunt duo mira. s. primum quòd nō cooperiant totam terram contra naturam, cum sint etiam altiores ea: secūdum verò quòd semper mare est eiusdem quantitatis, 1ª quæstione 69.1.3m

3 Diuisio maris rubri fuit mira tripliciter, s. ratione Soni ventorum, tantæ aquæ, & tantorum effectuum, ibidem.

1 ¶ Maria & Ioseph erant de eadem tribu & de semine Dauid, 3ª q.28.1.2m & q.31.2. 1m

2 Maria fuit de stirpe Aaron, non quidem secundū successionem generis masculini; sed propter affinitatem cōtractam ex matrimonio: sibi. n. duæ tribus in matrimonio iungebantur, s. sacerdotalis, cuius erat Aaron: & regia, cuius erat Maria, 3ª q.29.1.4m & q.31.2.2m

3 Maria nata est ex Melchi, Salomone, Ieconia, & Heli, 3ª q.31 2 3m & 3.2m

4 Quicquid acceptum à parentibus fuit in Maria, fuit pars eius actus, ideo non fuit in Christo, 3ª q.31.6.c

5 Maria in ventre matris suæ; non habuit vsum liberi arbitrij, quia hoc est priuilegium Christi, 3ª q.27.5.c

6 Maria habuit tantam claritatem in facie, quod Ioseph non cognoscebat eam sensibiliter, 3ª q 28.3.3m

7 Maria fuit sanctificata, priusquam nata ex vtero, 3ª q.27.1.0 & 2.2m

8 Maria non potuit sanctificari in parentibus: nec in conceptione eius; nec ante infusionem animæ rationalis, 3ª q.27.2.1m & 2.0

9 Maria fuit bis sanctificata. s. in vtero matris, & quando concepit Christum: in prima fomes fuit ligatus: in secunda verò totaliter ablatus, 3ª q.27.3.0 & 4.1m & 5 2m

10 Maior sanctificatio fuit in Maria, quàm in Ioanne Baptista: & maior in eo, quàm in Hieremia, 3ª q.27.6.1m

11 Maria super omnes post Christum, habuit plenitudinem gratiæ, 3ª quæstione 7.10.1m & q 27. 1.c & 5.0

12 Maria habuit triplicem perfectionem gratiæ, s. in eius sanctificatione, in conceptione Christi, & in eius glorificatione: tertia est potior secūda, & secunda quàm prima, 3ª quæstione 27.5.2m

13 In prima perfectione gratiæ, Maria mundata fuit a culpa originali; in secunda fomite, & in tertia ab omni miseria, 3ª q.27 5.2m

14 In prima adepta est gratiam inclinantem ad bonum, in secunda fuit confirmata in gratia, & adepta est gratiam consummatam, & confirmatam eam in bono: & in tertia adepta est gratiā consummatam, & perficientem eam in fruitione omnis boni, 3ª q.27.5.2m

15 Plenitudo gratiæ, & obseruatio consiliorum, inchoauit in beata Maria; sed primum fuit in ea perfectè: & secundum perfectè cœpit in Christo, 3ª q.28.4 3m

16 Maria est perfectè beata secundum corpus, quia cum corpore assumpta est in cœlum. Credimus enim, quòd post mortem resuscitata fuerit, & portata in cœlum, 3ª q.27.1.c & q 83.5.8m

17 Maria habuit donum prophetiæ, sapientiæ, & miraculorum: sed non secundum omnem vsum, 3ª q.27.5.3m

18 Puritas Mariæ fuit maxima sub Deo, 12æ q.81.5. 3m & 3ª q.27.2 2m

19 Maria meruit Christum portare, i. meruit gradum puritatis, & sanctitatis, quo congrue esset mater Dei, non autem incarnationem Dei, 3ª q.2.11.3m

20 Quamuis beata virgo Maria sit super omnes Angelos exaltata, non tamen est exaltata vsq; ad æqualitatem Dei, vel ad vnionem in persona: & ideo non dicitur sedere ad dexteram, sed astare a dextris, inquantum honor filij aliquo modo participatur, non plenariè redundat in ipsam inquantū mater Dei dicitur, sed nō Deus, 1ª q.25.6.4m & 3ª q.15.6 4m & 3ª q. 25. 5.0

21 Maria fuit vera mater Christi, 3ª q.35.3.0

22 Matrimonium verum fuit inter Mariā & Ioseph habuitq; triplex bonum, & vtrūq; perfectionē

quam, & tantum tertio modo coincidit cum fine. 12ª q. 55. 4. c

14 Duplex est conditio materiæ, scilicet conditio quæ eligitur ab agente, & quæ consequitur naturam materiæ, 1ª q. 76. 3. 3m & q. 91. 3. c & 12ª q. 85. 6. c & 22ª q. 164. 2. 1m

15 Materia non est diuisibilis nisi per quantitatem, 2ª quæst. 50. 2. c & q. 75. 7. c & qō. 76. 4. 4m & 3ª q. 77. 2. c fi.

16 Materia prima, secundum potentiam non est infinita simpliciter, quia se extendit solum ad formas materiales, 1ª q. 7. 2. 3m

17 Materia intelligibilis, ponitur in diffinitione quantitatis, non autem materia sensibilis. 1ª quæst. 85. 1. 2m

18 Materia & priuatio, distinguuntur realiter secundum Aristotelem, non autem secundum Platonem, 1ª q. 5. 2. 1m & 3. 3m

19 Quę non habent materiam, non habent causam sui esse. s. quæ transmutet de potentia ad actū, nec aliquam causam formalem, 1ª q. 61. 1. 2m & q. 75. 5. 3m

¶Mathematica scientia, non demonst: at per causam efficientem nec per causam finalem, licèt habeat eas, quia mathematica accipiuntur, vt abstracta secundum rationem: cum tamen non sint abstracta secundum esse. Vnicuique autem competit habere causam agentem, secundum quod habet esse: licèt igitur ea quę sunt mathematica, habeant causam agentem; non tamen secundum habitudinem quam habent ad causam agentem, cadunt sub cōsideratione mathematica, & ideo in scientijs mathematicis non demonstratur aliquid per causam agentem vel finalem, 1ª q. 44. 1. 3m

¶Matthias electus est sorte, idest per diuinum donum, declarans eum, electum esse diuinitus, 22ª q. 95. 8. c

1 ¶Matrimonium est formaliter coniunctio, & vinculum animorū & relatio coniugum: vnde coniunctio viri & vxoris est potior, quàm coniunctio vxoris ad consanguineos viri: non tamen debet dici affinitas, sed matrimonium, quod est vnitas quędam, sicut homo est sibiipsi idem non consanguineus, 3ª q. 29. 2. c

2 Matrimonium erat in lege veteri, vt in officium naturę, & non vt Sacramentum coniunctionis Christi & ecclesię, quę nondum fuerat facta. 12ª q. 102. 5. 3m

3 Inseparabilitas conuenit matrimonio, vt est Sacramentum, & vt est in officium naturæ; sed primo modo est de prima intentione matrimonij; secundo autem modo de secunda, 12ª q. 102. 5. 3m

4 Cōmistio carnalis, est de secunda perfectione matrimonij, non autem de prima, 3ª q. 29. 2. 0

5 Pater non potest cogere filium, vt consentiat ad matrimonium per præceptum; sed potest inducere causam rationabilem, & tunc filius tenetur ad præceptū, sicut ad causam, 22ª quęstione 104. 5. c

6 Quęliber persona libera, potest sine consensu parentum, contrahere matrimonium, & intrare religionem, 22ª q. 22. 2. 2m & 9. c & q. 104. 5. c & 3ª q. 68. 10. c

7 Matrimonium secundum diuersos status, institutum est à lege naturę, Moysis, Christi, & à lege ciuili, 22ª q. 154. 2. c & 9. 3m

8 Finis matrimonij duplex, scilicet finis principalis; idest, generatio, educatio prolis, & finis secundarius, scilicet mutuum obsequium, 22ª q. 154. 2. c & 3ª q. 29. 2. c

9 Actus matrimonij potest esse sine peccato, & meritorius. 22ª q. 24. 2. 1m & 22ª q. 153. 2. 0

10 In matrimonij Sacramēto confertur gratia, 22ª quęst. 100. 2. 6m

11 Matrimonium non debet esse inter propinquos, 22ª quęstione 154. 9. c

12 Defectus ætatis, scilicet ante pubertatem, quę communiter est in masculo anno quarto decimo, in fęmina verò in anno duodecimo, impedit matrimonium, & dirimit, 22ª quęstione 189. 5. c

13 Seruus potest contrahere matrimonium, & vouere continentiam, nesciente domino eius vel contradicente; non autem religionem ingredi, vel ordinem suscipere, 22ª qō. 88. 8. 2m & q. 104. 5. c fi.

14 Sex crimina impediunt matrimonium contrahēdum solum, scilicet incestus, vxoricidium, raptus alienæ sponsæ, susceptio proprij filij de sponte per dolum, interfectio presbyteri, & pęnitentia solemnis, 22ª q. 154. 7. 3m

15 In lege veteri, Iudæi prohibebantur contrahere matrimonium cum Chananæis, quia Chananæi, debebant deleri, & Iudæi erant proni ad ritus & mores eorum, propter conuersationem cum eis, & cum alijs infidelibus, vbi non erat periculum, permittebantur, sicut patet de Ioseph, Moyse, & Hester. 12ª q. 105 4. 6m

16 Matrimonium de lege naturæ est indissolubile, 22ª q. 154 2. c

17 Matrimonium de iure naturæ vel naturale est, nō quia fit à natura, sed quia ad ipsum propter bonum prolis, & mutuum fidele obsequiū, maximè natura impellit, Supp q. 41. 1. c

18 Non tenentur homines præcepto ad contrahendum matrimonium, Suppl. q. 42. 2. 0

19 Cum ad prolis procreationem, sit ipsum matrimonium institutum, secundum se semper licitum est, Supp. q. 41 3. 0

20 Actus matrimonialis semper meritorius est, si ad ipsum homines religionis vel iustitiæ virtute inducantur; Suppl q. 41 4. c

21 Matrimonium est Sacramentum. Supp. q. 42. 1. 0

22 Matrimonium quod est in officium naturæ, institutum fuit à Deo ante peccatum; vt remediū verò post peccatum fuit institutum, Suppl. quęstione 42. 2. c

23 Matrimonium quod in fide Christi contrahitur, habet quòd gratiam conferat ad ea operanda adiuuantem, quæ in matrimonio requiruntur. Suppl. q. 42. 3. c

24 Carnalis commixtio non ad primam, sed ad secundam spectat matrimonij perfectionem, 8. quæst. 42 4. 0

25 Matrimonium coniunctio quædam est viri & vxoris, ad vnam cognationem & prolis educationem & vitam domesticam, Suppl. q 44. 1. c

26 Matrimonium congruè appellatur matrimoniū, nuptiæ, ac coniugium: sed diuersis rationibus, Suppl. q. 44 2. 0

27 Matrimonium est quędam indissolubilis maritalis coniunctio inter legitimas personas, indiuiduam vitæ consuetudinem retinens, Suppl. q. 44. 3. c

28 Matrimonialem coniunctionem non nisi aliquo viri ac mulieris consensu fieri certum est. Sup. q. 45. 1. c

29 Expressio verborum se habet ad matrimonium, sicut ablutio exterior ad baptismum, Suppl. quęst. 45. 2. c

30 Consensus per verba de futuro expressus non facit matrimonium, sed sponsalia, Supp. q. 45. 3. 0

31 Consensus exterioribus verbis expressus, absq; interiori consensu nullum matrimonium facit, Suppl q. 45. 4. c

32 Consensus in occulto factus quanquam malus, & iure prohibitus, matrimonium tamen facit, si fiat inter legitimas personas, Suppl. quæstione 45. 5. 0

33 Consensus per verba de futuro expressus nullū efficit matrimonium, etsi sit aliquo iuramento firmatus, Suppl. q. 46. 1. c

21 Virtus moralis consistit in medio inter excessum, & defectum, 12æ qõ. 64. 1. o & 4. 1m & 2m 22æ q. 17. 5. 2m & q. 92. 1. c

22 Omne medium uirtutis, est medium rationis; sed solius iustitiæ, medium est rei, & rationis, 12æ quæst. 64. 2. o & 22æ quæst. 58. 10, o & quæstio. 2. 1m

23 Medium iustitiæ est æqualitas, quam constituit inter aliquos, 3ª q. 85. 3. 2m

24 Medium iustitiæ distributiuæ, sumitur secundum proportionem geometricam, commutatiuæ uerò medium, sumitur secundum proportionem arithmeticam, 22æ q. 61. 2. o & 4. o fi.

1 ¶ Mel non offerebatur in sacrificijs Dei, quia offerebatur idolis, & ad excludendũ omnem carnalem dulcedinem, & uoluptatem à sacrificantibus Deo, 12æ q. 102. 3. 1. 4m

¶ Melchisedech dicitur esse sine patre, matre genealogia, principio, & fine, quia scriptura non ponit, licèt habuerit, quia fuit Sem primogenitus Noe, ut Hebræi dicunt, 3ª q. 22. 6. 3m

¶ Melius alio aliquid dicitur simpliciter, quod tamen minus propriè recipit alicuius prædicationem, sicut cognitio patriæ, est nobilior cognitione uiæ, quæ magis propriè dicitur fides 22æ q. 174. 3. 3m

1 ¶ Membrum omne, & quælibet potentia animę, operantur toti, & non sibi soli, 12æ q. 27. 5. 2m

2 Caput est membrum, habens uirtutem influendi in alia membra. & recipit ab alijs membris nutrimentum, & alia obsequia, 3ª q. 8. 1. 6. 7. 8. c

3 Membra hominis non applicantur operi, nisi de consensu rationis, 12æ quæst. 74. 7. o & quæst. 77. 7. c. fi.

4 Membra naturalia & instrumenta artificialia, in scripturis significant operationes, quarum sunt principia, 1ª q. 3. 1. 3m

1 ¶ Memoria duplex, scilicet conseruatiua specierum tantum, alia cuius obiectum est præteritũ ut præteritum, prima est potentia pure cognoscitiua, & est in parte intellectiua; secunda uerò in parte sensitiua tantum. 1ª qõ 77. 8. 4m; & q. 79. 6. o

2 Memoria quæ est altera pars imaginis, nõ est præteritorũ, quia abstrahit ab omni tempore, cũ sit in intellectu, & non in parte sensitiua, 1ª qõ. 79. 6. 2m

3 Memoria intellectiua, non differt realiter ab intellectu possibili; sed est habitualis retentio eius, cuius actus est intelligentia, quæ oritur ex memoria, sicut actus ex habitu, 1ª q. 79. 7. o & q. 93. 7. 3m

4 Memoria sensitiua, est thesaurus specierum intẽtionalium, idest intentionum sensibilium, cum sensu acceptarum, cuius organum est in extrema parte capitis, 1ª q. 78. 4. c

5 Ea quæ magna æstimamus, magis memoriæ infigimus, 12æ q. 47. 2. 3m

6 Consuetudo multum operatur ad bene memorandum, 12æ q. 50. 3. 2m & 22æ q. 49. 1. 2m

7 Illud quod scribitur, non de facili à memoria labitur, sed succurrit memoriæ, 1ª q. 24. 1. c

8 Necessarium est eodem actus plures reiterari, ut aliquid firmiter memoriæ imprimatur, quia meditatio cõfirmat memoriam, secundum Philosophum, 12æ q. 51. 3. c & 22æ q. 49. 1. 2m

9 Memoria in angelis potest poni, ut est in mente, non autem, ut est in sensu, 1ª q. 54. 5. 2m

10 Memoria intellectiua, manet in anima separata, non autem memoria sensitiua, sed corrumpitur 1ª q. 77. 8. 4m & q. 89. 6. 1m

11 Documenta quatuor ad bene memorandum, scilicet similitudines rerum assumere conuenientes, nec tamen omnino consuetas, ordinatè eas disponere, solicitudinem circa eas apponere, & affectum adhibere, & eas frequenter meditari, 22æ q. 49. 1. 2m

1 ¶ Mendacium dicitur tripliciter, scilicet materialiter, idest dictum falsum; formaliter idest uoluntas falsum enunciandi; & effectiuè, idest uoluntas decipiendi, 22æ q. 98. 1. 3m & quæstione 110. 4. o

2 Cupiditas fallendi, pertinet ad perfectionem mendacij, non autem ad speciem eius, 22æ quæst. 110. 1. c. 3m

3 Omne mendacium est peccatum, 22æ q. 69. 1. 2. o & q. 70. 4. c & qõ. 110. 3. o & c. 4. & q. 111. 1. c & q. 124. 5. 2m

4 Mendacium secundũ se diuiditur tantum in duas species, scilicet in iactantiam, & ironiam; secundum gradus autem eius ratione finis, diuiditur in perniciosum, iocosum, & officiosum; uel in octo gradus eius, scilicet quorum primus est in doctrina religionis, secundus quòd nulli prosit, & obsit alicui, tertius quòd prosit vni & alteri obsit, quartus quòd fit sola mentiendi fallendique libidine, quintus quòd fit placendi cupiditate, sextus quòd nulli obest, & prodest alicui, ad conseruandam pecuniam, septimus quòd nulli obest, & prodest alicui, ad uitandum mortem, octauus quòd nulli obest, & prodest alicui, ad uitandum immundiciam corporalem, 22æ q. 110. 2. o

5 Mendacium est peccatum mortale tantum tripliciter, scilicet secundum se, id est quando est cõtra charitatem Dei uel proximi, ex intentione & ratione scandali, 22æ q. 69. 1. 2. o & q. 70. 4. c & q. 110. 4. o

6 Mendacium per se, directè & formaliter opponitur uirtuti, quæ dicitur ueritas, 22æ quæst. 110. 2. o. & 2. c

7 Dicens uerum credens se dicere falsum, dicit mẽdacium per se, & formaliter; non autem, è conuerso, nisi per accidens & materialiter, 22æ q. 110. 1. o.

8 Intendens significare falsum nutibus, mendacium dicit, 22æ q. 110. 1. 2m

9 Mendacium uerbo, uel facto uel nutibus, est ęqualiter peccatum, 22æ q. 111. 1. c. 4m

10 Nullus debet dicere, mendacium, ut ipse uel alius euadat mortem, uel immunditiam corporalem, 22æ q. 110. 3. 4m & q. 113. 1. 3m

11 Nec mendacium, nec aliquid quod ex genere suo non est peccatum mortale, est perfectis peccatum, mortale, nisi sit contra eorum uotum, uel ratione scandali, 22æ q. 69. 1. 2. o & qũ. 70. 4. c & q. 110. 4. 5m

12 Si res uisa uel audita, recitetur non eodem modo, nec eiusdem uerbis, non est mendacium (ut patet in Euangelio & in alijs scripturis diuinis, in quibus nihil est falsum) 22æ q. 110. 3. 1m

13 Non seruans promissum, propter superueniens impedimentum, uel re mutata, excusatur à mendacio, ut sanctus Paulus, 22æ q. 110, 3. 5m

14 In sacra Scriptura aliqui laudantur dupliciter, scilicet ut exempla perfectæ uirtutis, ut Abraham & Iacob, & propter indolem uirtutis, ut Iudith, & obstetrices. primi, excusantur à mendacio, quia figuraliter & prophetice locuti sunt, non autem secundi, licet uerum dixerint mystice, 22æ q. 110. 3. 3m & q. 111. 1. 1m & 2m

¶ Mendicitas duplex, scilicet contraria uoluntati & uoluntaria; prima est occasio furti & periurij, non autem secunda, ideo Christus elegit eã, 22æ q. 187. 5. c & 3. q. 40. 3. 1m

1 ¶ Mens dicitur à mentiendo, uel à meminendo, 1ª q. 79. 9. 4m

2 ¶ Mens dicitur tripliciter, scilicet natura intellectiua, intellectus, & memoria, 1ª quæstione 79, 1. 1m

3 Aliquid inhęrens menti rationali, est maius ea secundum quid, non autem simpliciter; sed nihil subsistens præter Deum est maius ea, 1ª q. 16. 6. 1m

1 ¶ Men-

&

& 12ae quest. 114 7.3m & 8.3m & 12ae questio. 24 9.c.1m

29 Nobilius est habere aliquid ex merito, quàm sine merito. & dignitas merendi maior est quàm gloria corporis, 3a q.19.3.c

30 Quantò magis est arduum opus, tantò est magis meritorium ratione bonitatis, non autem ratione difficultatis, nisi per accidens ratione maioris conatu uel attentionis, 22ae q.27.8.3m

31 Meritum est æquale præmio uitæ æternæ, æqualitate quantitatis, 12ae q.114.3.0

32 Quantitas meriti potest attendi ex duobus, scilicet ex difficultate, & bonitate operis, & ex uoluntate & charitate operantis, 12ae q.95 4.c

33 Voluntas cum opere, magis meretur uel demeretur accidentaliter, quàm uoluntas sola, non autem essentialiter, nisi ratione triplicis inæqualitatis, scilicet numeri continuati motus, & intensionis, 12ae q.20.4.0

34 Natura comparatur ad principium merendi, scilicet ad charitatem, sicut materia ad formam, fides autem, ut dispositio eius: ideo actus utriusque non est meritorius, nisi cum charitate, 22ae q.2.9.1m

35 Aliquis potest sibi mereri perseuerantiam gloriæ; non autem utrumque: sed utranque potest & aliis impetrare per orationes, 12ae q.114 9.0

36 Bona temporalia, ut utilia ad opera uirtutum, per quæ peruenitur ad gloriam, cadunt sub merito simpliciter; in se autem, secundum quid, 12ae quæstione 114 10.0 & 12ae quæst. 122.5.4m

37 Quilibet agens in bonum uel malum personæ, uel communitatis uel ini meretur, uel demeretur retributionem ab utroque, 12ae quæst. 21.4.0 & 12ae quæstio. 59 3.2m & quæstio. 64. 5.c & q.65.1.c

38 Nullus meretur id quod iam habet, 12 q6.62.4.c & 12ae q.114.5.c & 3a q.19.3.c

39 Nullus potest sibi mereri ex condigno, nec ex congruo reparationem post lapsum, 12ae quæstio. 114.7.0

40 Homo potest aliquid mereri à Deo secundum quid, præsupposita Dei ordinatione, non autem simpliciter, 12ae quæstione, 21.4.0 quæstio. 114.1.0

41 Nullus meretur nisi uiator, & pro uiatore tantum, 12 q.62 9.n & 22ae q.13.4.2m & q6.182.2.2m & 3a q.19.3.1m

42 Meritum animæ separatæ uel demeritum, non potest augeri nec minui, 12 q.62.9.c

1 Metaphysica est de substantiis immaterialibus, inquantum tales substantiæ; de sensibilibus autem, ut substantiæ, vel ut entia tantum, 12ae q 66.5.1m

1 Metaphora. Nomen non dicitur propriè, sed metaphoricè de eo, in quo non est tota ratio nominis, sed aliquid eius per similitudinem, 1a q.13.9.c & q.33.3.c

2 Quæ dicuntur metaphoricè, non oportet secundù omnia, esse similia, 3a q.2.6.1m & q.8.1.2m & q.46 4 1m & q.48.3.1m & q.5.7.6.2m

3 Ex eadem re potest fieri metaphora ad contraria, propter diuersas proprietates eiusdem rei, 12ae q.33.1.1m

4 Metaphora in diuinis, potius transfertur ex natura irrationali & uili, quàm ex natura rationali, & nobili, ad uitandum errorem, 1a quæstio, 1.9.3m

5 Theologia utitur metaphoris, 1a q.1.9.0 & q.10.1.4m & q.12 3.3m & q.13.3.1m & q6 14.1.c & q.19.11.c

¶ Michael est de ordine principatuum, uel archangelorum, 1a q.113.3.c

1 Miles in exercitu debet primò subdi duci, secundò aliis coordinari, sed contrarium primi est grauissimum peccatum, 12ae q.100.5.c

Milites charactere insigniuntur, quasi ad militiã deputati, 3a q.63.3.c

¶ Militaris ars quæ est propter uictoriam, ad quã ordinatur omne officium bellicum. ordinat artem equestrem & naturalem, & omnia huiusmodi tu suum finem, 12ae q.23.4 2m

Negotiatio est ualde contraria militiæ: ideo secundum iura ciuilia, negociatio interdicitur militibus, 22ae q 40.2.c

¶ Militia militum ministrantium, & assidentium Deo, 1a q 112.3.2m

¶ Millius maximè insidians, significat fraudulentos, 22ae q.102.6.1m & co.2.h

¶ Mineralia non nominantur in uniuersali productione rerum, quia sunt occulta, nec addunt aliquam dignitatem supra elementa, 1a quæst. 69.2.3m

1 Minister. Ministri noui testamenti, sunt maioris dignitatis, quàm ministri ueteris testamenti, 12ae q.87 2.c.&.& q.174.4 3m

2 Quicunque existens in aliquo peccato mortali, exhibet se ministrum ecclesiæ in aliquo spiritusli, peccat mortaliter, 3a q 64 6.0

1 Miraculum dicitur quasi admiratione plenũ, idest quod habet causam occultam simpliciter, & omnibus, scilicet Deum, 1a q.105.7.c & 12ae q 113:10 c

2 Miraculum non dicitur respectu potentiæ diuinæ, sed respectu naturæ quam excedit, 3a q. 105 8.0

3 Miraculum propriè est præter ordinem totius naturæ creatæ, 1a quæst.1 to & 4 c.1m & 4m & q.114.4.c

4 De ratione miraculi sunt tria, scilicet esse arduũ idest supra uirtutẽ naturæ creatæ agentis, præter spem naturæ, idest quòd non habeat ad illud naturalem ordinem, sed ordinem obedientialem, & quòd sit insolitum, idest præter modum eius consuetum, 1a q.105.7.1m & 12ae q. 113.10.c

5 Miracula dicuntur, quia sunt supra naturam; signa uerò, quia manifestant aliquid supernaturale, prodigia autem & portenta, propter excellentiam, 22ae q.178.1 3m

6 Gradus miraculorum triplex, scilicet maximus, i. quò ad substantiam facti; medius, idest quò ad illud in quo fit; & minimus, idest quò ad modũ 1a q.105.8.0 & 12ae q 113.10.c

7 Creatio animarum, vel aliorum, non est propriè miraculum: 1a q.105 7.2m & 12ae q.113.10.c

8 Spirituales effectus Dei, ut iustificatio impij, & illuminatio, non sunt miracula, sed finis miraculorum, 1a q 105.7.1m & 12ae q 113.10.0 & 3a q.44.3.1m & 3m

9 Conceptio Christi ex uirgine, fuit miraculosa, 3a q.33.4.0 & q.35.3.2m

10 Natiuitas Christi fuit miraculosa, 3a quæstione 35.3.1m.

11 In natiuitate & passione Christi, ostensa sunt maximè miracula, circa luminaria cœli, quia tunc maximè apparuit infirmitas humanitatis eius, 3a q.44.2.3m

12 Gratia miraculorum, non est gratia habitualis, sed impressio transiens, 22ae q.178.1.1m

13 Gratia miraculorum, continet commune beneficium, scilicet notitiam Dei: sed gratia sanitatũ addit aliquid speciale, s. beneficium sanitatis. ũ ab inuicem distinguuntur, 12ae q. 178.1.4m

14 Gratia miraculorum, excellentissimè data est animæ Christi, ut miracula faceret, & eam in alio transfunderet, 3a q.13.2.c.3m

15 Operatio miraculorum, attribuitur gratiæ gratis datæ, ut principio proximo; fidei uero, ut uirtuti disponenti ad hanc gratiam consequendam, 22ae q.178.2.0

16 Operatio miraculorũ attribuitur principaliter fidei, et uirtuti disponẽti, quibus cooperantur abstinentia, & continentia, 22ae q.176.1.5m

17 In

maximè & miserando manifestare; nõ tam quò ad substantiam facti, quàm etiam quò ad licentiam faciendi, 1ª q.25.3.3m & 22æ q.30.4 c
20 Deus semper miseretur, puniendo citra condignum, & præmiando ultra condignum, 1ª qõ. 21.4.1m
21 Misericordia Dei dicitur dupliciter, scilicet repulsio miseriæ præcedentis sine debito & remotio cuiuscunque defectus sine debito, 3ª quæst. 23.1.3m
22 In omni opere Dei, est misericordia, & iustitia, 1ª q.21.4.0
23 Deus agendo misericorditer, non agit contra iustitiam, nec cõuerso, 1ª q.21.3.2m & 3ª quæst. 46.2.3m
24 In omni opere Dei, misericordia semper eminet iustitiæ, 1ª q.21.3 2m & 4.c fi.
25 Opus iustitiæ Dei, semper fundatur in opere misericordiæ, & ipsum præsupponit, 1ª q 21.4.c & q.25.3.3m
26 Maioris misericordiæ est impios iustificare, q̃ iustos creare; sed sunt æqualis potentiæ Dei, 3ª q.43.4.2m
27 Cum peccatores peccent contra Deum, qui æternus est, conueniens est ut pœna æterna eis ex diuina iustitia inferatur Suppl. q 99.1.0
28 Nulla pœna tam dæmonum quàm hominum per diuinam misericordiam terminabitur, Suppl. quæst 99.2.c
29 Sicut dæmonibus pœna inferni erit perpetua, ita & hominibus, quia utrique in malitia sunt obstinati. Suppl. q 99.3.0
30 Christiani soli qui in fide catholica finaliter perseuerabunt, & ab alijs criminibus reperientur finaliter absoluti, à pœna æterna erunt immunes, Suppl. q.99.4 c
31 Nec fides nec opera misericordię eripient à pœna æterna eos, qui cum peccato mortali decedunt, Suppl. q 99 5 0
1 Missa dicitur, quasi transmissa, scilicet à populo ad Deum, & econuerso; uel dicitur ab emissione catecumenorum, & excommunicatorum, 3ª q.83.4.9m
2 Ratio, & expositio eorum quæ dicuntur & fiunt in missa, & de singulis partibus missæ, 3ª quæst. 83.4 5.c
3 Defectibus & periculis in missa sufficienter occurritur, 3ª q.83.6.0.
4 Debilitas uel ægritudo, impedit à celebratione missæ propter impossibilitatem; ut in priuatis usu oculorum uel digitorum, uel linguæ, uel propter periculum, ut in morbo caduco, & alienatione mẽtis, uel propter abominationem, ut in lepra; sed lepra ordinem non tollit, 3ª quæstio. 82.10.3m.
5 Audire missam & communionem accipere à peccatore non sententiato ab ecclesia, licet: quia suspensus est à Deo quò ad se; non autem quò ad alios, 3ª q.82.9.c
6 Celebrans missam in peccato mortali, uel inducens talem scienter, uel audiens missam præcipi per sententiam ecclesiæ, uel notorij fornicarij, licèt sustinetur à prælatis, peccat mortaliter, 3ª q.82.9.0
7 Accipere pro missa aliquid, quasi pretium eius, est simonia; non autem accipere quasi stipendium laboris. 22æ q.100.2.2m
8 Missa non debet celebrari, nisi pro membris ecclesiæ, nec in canone missę debet orari, nisi pro membris ecclesiæ, 3ª q.79.7.2m
9 Missam licet dicere in loco non sacro, causa necessitatis, scilicet in itinere uel propter destructionem ecclesiarum, sed cum altari portatili & alijs necessarijs; non aut aliter, nisi de licentia episcopi, 3ª q 83 3.0
10 Plures debent interesse missæ solennis; sed in missis priuatis sufficit unus, scilicet seruitor, 3ª quę stione, 83 5.5m
11 Missa quotidie celebratur in ecclesia quintuplici ratione, s. quia semper oportet paratã esse medicinam contra quotidiana peccata, ut lignum vitæ semper sit in medio paradisi, ut nobis quotidie Christus uniatur sacramentaliter, & nos ei spiritualiter, ut sit apud nos iugis memoria passionis Christi, ut uero agno loco typici agni quotidie utamur ad uesperam, quem Iudæi ad vesperam conuertendi esurient, 3ª q 83.2.c.1m
12 Missa potest dici, quando incipit apparere aurora; non autẽ de nocte, nisi in natiuitate Christi, & in vigilia paschæ in principio noctis, 3ª qõ. 83.2 4m
13 Hora missæ in festis, est tertia, in profestis diebus est sexta, in ieiunijs nona, sed potest tardari, maximè tempore ordinum, 3ª q 83 2 3m
14 Missa regulariter celebratur solenniter hora passionis Christi, scilicet ab hora tertia usque ad nonam, 3ª q.83.2.c
15 Missæ priuatæ possunt dici à mane usque ad tertiam, uel usque ad nonam, in diebus ieiuniorum 3ª q 83 2.5m
16 In natali Christi quilibet sacerdos potest dicere tres missas, scilicet primam in nocte, secundam in aurora, & tertiam in die, propter triplicem natiuitatem Christi, scilicet quarũ una est æterna, quæ quantum ad nos est occulta, licèt secundum se sit in plena luce; alia est temporalis, sed spiritualis, qua scilicet Christus, oritur tanquã lucifer in cordib. nostris; tertia uerò est temporalis & corporalis secundum quam uisibilis nobis processit ex utero uirginali, carne indutus 3ª q.83.2.3m & 5m
17 Non licèt alio die plures missas ab eodem celebrari, pro pecunia, uel adulatione secularium, sed tantum pro urgenti necessitate, 3ª q.83.2.3m
18 Quando in una die occurrunt diuersa beneficia Dei commemoranda uel impetranda pro uiuis uel mortuis, oportet missam plures celebrari, si adsit facultas, puta unam pro festo, & aliam pro ieiunio, uel pro mortuis, 3ª q.83 2.2m
19 Multiplicatio missarum, multiplicat oblationem sacrificij, & multiplicat eius effectus, non autem multitudo hostiarum in una missa, ideo sumens multas hostias in una missa, non percipiet maiorem effectum, 3ª q.79 7.3m
20 Missa melioris sacerdotis, est melior, quò ad annexa, ideo melius est eam audire, licèt quò ad sacramentum, & effectum sacramenti, omnes missæ sint æquales, 3ª q.82.6 0

1 Missio de ratione sua importat respectum missi ad mittentem, & ad aliquem terminum, 1ª q.43.1.c & 2 c.3m
2 Missio, non dicit gradum dignitatis, sed authoritatem principij in uno respectu executis ab eo 1ª q.43.1 1m & 3ª q.39 8.1m
3 Missio uisibilis in diuinis, est signum missionis inuisibilis factæ, non quidem tunc, sed prius, 1ª q 43 7 6m
4 Mittere filium & spiritum sanctum, conuenit cuilibet personæ diuinę, & toti trinitati, 1ª q.43.8.0
5 Spiritus sanctus non mittit se propriè, quia missio dicit distinctionem mittentis à misso, secundum Præpositiuum, & Altisiodorentem, sed mittit se impropriè, id est, dat se, 1ª q 43.8.0
6 Homo nullo modo potest mittere Spiritum sanctum, 1ª q.83.8.c. fi
7 Mitti secundum imperium, uel secundum consilium, non conuenit Deo, quia dicit minoritatẽ, nec ubi non sint prius, quia dicit recessum, sed secundum originem, & secundum nouum modum, 1ª q 43 1.0 & 3 c & 4.3m & 5.c.3m & 6.c & q.112.1.c.3m
8 Mitti conuenit Filio, & Spiritui sancto, sed nullo modo conuenit Patri nec Trinitati, 1ª q.43.4. 8.0 & q.112.1.c & 3ª q.39 8.1m

9 Mitti

4 Mors & alij defectus, non sunt æqualiter in omnibus triplici ratione, scilicet propter peccata, parentum, utilitatem filiorum, & diuersam complexionem, 12æ q.85 5.1^{m} & q.87.7.5^{m} & 22æ q.164 1 4^{m}

5 Primi parentes senescendo, inceperunt mori prima die qua peccauerunt, licet postea multum vixerint, 25æ q.161.1.8^{m}

6 Ante resurrectionem omnes morientur, 12æ q. 81.3 1^{m} & 3ª q.46.12.1^{m}

7 Pœna mortis in præsenti non infligitur pro quolibet peccato mortali, sed tantum pro peccato inferente damnum irreparabile, uel pro horribili deformitate, 22æ q.66.6.1^{m} & q.108 3.3^{m}

8 Nullus debet eripi de morte contra iura, 22æ q. 10.12.2^{m} & quæstio.59.4.3^{m} & 3ª quæstione. 68.10.1^{m}

9 Mors ut priuationi uel sen terminus alterationis præcedentis; est pœna damni, non autem est pęna sensus, nec affligit, nisi ratione alterationis præcedentis, 25æ q.161.1 7^{m}

10 Mors est meritoria, licet sit pœna, quia boni bene utuntur bonis & malis, sicut mali male vtũtur & bonis & malis, 22æ q.164.1.6^{m}

11 Mors illata, etiam pro criminibus, aufert totam pœnam pro criminibus debita in alia uita, uel partem pœnæ, secundum quantitatem culpæ, & patientiæ & contritionis, non autem mors naturalis, 22æ q 25.6.1^{m}

12 Mors & alij defectus naturę, causant dolorem & timorem quia sunt contra naturam particularem, 12æ q.42.2.3^{m}

13 Mors secundum se, est odibilis naturaliter, sed est appetibilis, propter beatitudinem, 12æ q.5. 3.c & 3ª q.46.6 c.4^{m}

14 Quilibet tenetur mori, pro salute animę proximi certa, aliter est de consilio, 22æ quæstione 26.5.3^{m}

15 Exponere se, & suos periculo mortis, pro liberatione personæ, per quam sustentatur ecclesia, uel respublica, est laudabile, 22æ q.31.6.c

16 Virtuosus maximè tristatur de morte sua, quia priuatur maximo bono, quo maximè dignius est, scilicet vita & uirtutibus, secundum præsentem usum, licet quidam gaudeant, propter spem beatitudinis, 22æ quæst. 123 8.c & 3ª q. 46.6.8^{m}

17 Decens fuit Christum mori, 3ª quæst. 50.1.0 & q.r.52.1.0

18 Christus habuit simpliciter necessitatem moriendi absolutam, etiam si non occideretur secundum aliquos, sed ratione humanitatis tantum, necessitatem uerò finis habuit etiam ratione personæ, 3ª q.14.2.0

19 Mors Christi fuit uiolenta ex parte naturæ humanę, licet personæ eius non potuerit inferri uiolentia, sed quantum in occidentibus fuit, intulerunt mortem, 3ª q.14.2.0 & quæst.46.3. 2^{m} & q.47.1.0

20 Christus mortuus est ex obedientia & charitate triplici ratione, scilicet ratione iustificationis humanæ ratione reconciliationis diuinæ; & ratione uictorię Christi, 3ª q.47. 2.0 & q.48. 2 3 c & q.49 1.c & 4.3^{m} & q.51.4.c & q6. 53.1.c princ.

21 In symbolo fidei dicitur, quòd filius Dei est passus mortuus, & sepultus, 22æ q.1.8.c & q.2 7.0 & q.50.2.b & c.fi

22 Mors Christi in fieri causauit nostram salutem, merendo eam, non autem in facto esse, sed tantum effectiuè destruendo mortem animæ, id est, peccatum & mortem corporis, 3ª q.50 6 0 & q.51.1.2^{m} & 2.1.4^{m} & 4.c.2^{m} & q.53.2.c.3^{m} & q.56.1.4^{m}

23 Mors Christi est causa efficiens gratiæ, & causa sufficiens salutis nostræ, 3ª quæst. 50.6.0 & q. 51.1.2^{m} & 2. 4^{m} & 4.c.2^{m} & quæstione. 53.2.c 3^{m} & questione. 56.1.4^{m}

24 Christus uoluit mori ex morbo, nec in senectute, sed ex passione illata, & in iuuentute, ne inuitus, uel ex infirmitate putaretur mori, 3ª q.46 3.5^{m} & 9.4^{m} & q.51 3.c

25 Christus fuit simpliciter mortuus, 3ª quæst. 50. 4.c & 5.c

26 Licet Deus sit immortalis, non tamen conuenienter confitemur, vnigenitum Dei uerbum fuisse passum & mortuum, quia non hæc ei attribuimus, secundum naturam diuinam, sed secundum humanam, quam pro nostra salute in unitatem personæ assumpsit, 22æ q.1.8.c

27 In morte Christi fuit separata anima à corpore, 3ª q.50.3 0 & c.4^{m} & 4.c.1^{m} & 6.c & q.52.3.c & q.53.1.1^{m} & q.54 1.c

28 In morte Christi, deitas non fuit separata ab aīa eius, 3ª q.50.3.0 & 4.1^{m} & q 52 3.c & q.53.4.0

29 Nec à carne eius, 3ª q.50.2 0 & 3.1^{m} & 4.1^{m} & 6.c & q.52.3.c & q.53.1.2^{m} & 4.c & q. 76.1.1^{m}

30 Nec à sanguine eius, 3ª q.83 2.c

1 MOs primè significat consuetudinem, idest frequentiam eorum quæ sunt in potestate nostra, secundò actum, uel inclinationem appetitus humani, à natura, uel consuetudine, uel infusione, 12æ q.58.1.c

2 Mores in brutis, dicuntur per similitudinem, ea quę fiunt ab eis, ex passionibus apetitus, 12æ q.24 4 3^{m} & q.58.1.c

3 Mores diuinos debemus imitari, 22æ q.10.1.c. princip.

1 Motus propriè significat actum imperfectum mobilis, sed secundum similitudinem, prędicatur de omni operatione, 1ª q.9.1^{m} & q 14.1.2^{m} & q.18 1.c & 3.1^{m} & qį19 2.1^{m} & 3^{m} & q.50.1. 2^{m} & q.53.1.2^{m} & q. 58.1.1^{m} & q. 59.1 3^{m} & q.73.2.c & 12æ q.31.2.1^{m} & q.109. 1.c & 12æ q.170.1.3^{m} & q6.180.6 c & 3ª quæst. 21.1.3^{m} & q.34 2.c

2 Omnis motus uel mutatio, est actus existentis, in potentia, in quantum huiusmodi, 1ª q.9.1.c

3 Motus dicitur æquiuoce, de operatione corporali, & Spirituali, 1ª q.18 3.1^{m} & quæst.53.1.0 & q.56 1.3^{m}

4 Omnis motus uel mutatio, sequitur aliquam potentiali autem, 1ª q 9.1 c

5 Motus duplex scilicet naturalis. & uoluntarius, & de ratione utriusque est, quòd fit à principio intrinseco, 12æ q 6 1.3^{m} & 4 5.c

6 Motus naturalis est tantum ad unam partem, & perficitur quiete naturali, & est corporis existentis extra ubi naturale, uoluntarius autem est ad opposita, 1ª q 10.1 c

7 Motus dicitur naturalis dupliciter, scilicet à principio actiuo, uel à principio passiuo & materiali, 12æ q.2.5.2^{m} & 3ª q.35 4.c

8 Motus reducitur ad genus sui termini, in quantũ procedit de potentia ad actum, quia terminus est in motu in potentia, 1ª q.62. 4 2^{m} & 3ª q. 62 4.2^{m}.

9 Motus reducitur ad genus sui termini, quò ad substantiam suam, licet ponatur in prędicamento passionis, in quantum importat ordinationem mouentis & mobilis, 3ª q 61 2 2^{m}

10 Nullus motus denominatur à subiecto, sed à termino, 3ª q.35.1.1^{m}

11 Terminus motus duplex scilicet res ad quam tẽdit & quies in ea, & uterque duplex, scilicet totius, & partis, 1ª q.5.6.c & 12æ quæst.52.3.c & q.52.2.0

12 Vnius motus non possunt esse plures termini ex eadem parte, nisi subordinati, 12æ q.12.3.2^{m}

13 Motus accipit speciem à termino Ad quem, non autem à termino A quo, 1ª q.23.1.3^{m}

14 Motus existentis in potentia, est pp indigentiã suam, non autem motus existentis in actu, sed est propter indigentiam alterius, 1ª q.53.1.3^{m}

15 Motus

esse

esse ab eo, est ex suppositione nouitatis mundi. 1ª q.46 5.6m

10 Solutiones earum rationum falsarum arguentiũ æternitatem mundi ponuntur. 1ª q.46.1.o

11 Si mundus esset æternus, sequeretur necessariò animas esse infinitas, uel animam pluries uniri diuersis corporibus, uel esse unum tantum intellectum omnium hominum, 1ª q.46.2 8m

12 Nouitas uel æternitas mundi non potest probari demonstratiuè, 1ª q 46 1.2.o

13 Aristoteles non intendit demonstrare æternitatem mundi, sed disputatiuè tantum procedere, 1ª q.46 2.c

14 Ante mundum fuit tempus, intelligitur secundũ imaginationem tantum, 2ª q 46.2.8m

1 ¶ Munus datum uel acceptum pro re spirituali, quasi pretium eius, est simonia, non autem quasi stipendium: & est triplex, munus scilicet mũnus à manu, à lingua, & ab obsequio, 22æ q.77.2.5m & q.100.a.1m & 5.n

1 Musica instrumenta, & cantus erant in ueteri testamento, sed ecclesia assumpsit secundum, quia morale est, non autem assumpsit primum, quia instrumenta illa figuralia sunt, & nimis occupant animum, & ipsum mouent ad corporalem delectationem: ideo sunt contra sapientiam, & ideo subtrahuntur in ecclesia instrumenta musica, ut à corporalibus retrahuntur, diuinis laudibus mancipati, 22æ q.91.2 4m

1 ¶ Mutabile dicitur dupliciter, scilicet per potentiam in eo existentem, uel per potentiam existentem in alio, 1ª q.9 a.c

2 Mutabilitatis principium & causa, est rei potentialitas, 1ª q 9.1 c

3 Philosophi non considerauerunt mutabilitatem, nisi eam quę est secundum formam à causa mutabili 1ª q 44.2.c & q.45.2.1m

4 Angeli, non sunt hac mutabilitate mutabiles, quã cum ad id quod in eorum natura est, 1ª q 44 2.c & q 45.a.1m

1 MVtatio triplex, scilicet naturalis, miraculosa, & annihilatio, 3ª q.13 2.c

2 Nihil potest esse vbi prius non fuit, nisi uel eo mutato, uel mutato alio in ipso, 3ª q.75.a.c

3 Omne quod quocunque modo mutatur, est in potentia, & manet quò ad aliquid, & quò ad aliquid transit, & est compositum, & sequitur aliquid prius non habitum, 1ª q.9.1 c

4 Mutatio accipit speciem & dignitatem à termino Ad quem, non autem a termino A quo, 1ª q.15.1 2m

5 In omni mutatione oportet aliquid idem esse sub utroque termino habens se nunc aliter quàm prius, 1ª q.45 a.1m

6 Omnis mutatio passibilis fieri à quacunque creatura, potest fieri ab anima Christi inquantum est instrumentum diuinitatis, non autem secundum se, 3ª q. 13.a.2m

¶ Mutatum esse, est pars motus discreti, & terminus motus continui, 1ª q. 53 a 3m

¶ Mutilatio membrorum est illicita, nisi fiat propter salutem totius corporis, non autem animæ uel nisi fiat per publicã potestatẽ, propter bonum commune, 22æ q.65 a.1m & q.65.1.n

1 NAtiuitas est exitus à generante coniuncto, à quo habet principia sufficientia: & dicitur oriri, ratione primi; nasci, ratione secundi; & gigni ratione tertij, 1ª q.27.2.c

2 Natiuitas attribuitur alicui dupliciter, scilicet ut subiecto nascenti, & ut termino: primum conuenit tantum supposito; secundum autem formæ & naturæ, 3ª q.35.2.c & 2.c 3m & 4 c

3 Esse fieri, & nasci propriè, conuenit tantum subsistenti: sed conuenit formis consequenter, accidentibus autem per accidens, 3ª q.35.1.o

4 Nasci & oriri conuenit omni & soli uiuenti generabili; sed secundum similitudinem conuenit accidenti, aquæ, & Soli, 1ª quæst 27 2.c

5 Fructus arborũ, capilli, oua, & huiusmodi, dicũtur nasci, sed non dicuntur filij, 1ª qõ.27.2.c & 3ª q.32 3 c

6 Natiuitas Christi ex parte matris fuit naturalis, sed ex parte operationis Spiritus sancti, fuit miraculosa, unde beata Virgo est uera & naturaliter mater Christi, 3ª q 35 3.2m fi.

7 Christus potest dici bis natus, 3ª q.35 a.4m

8 Natiuitas Christi duplex, scilicet natiuitas ęterna à patre, & natiuitas temporalis à matre, 3ª q.35.a.n & 5 c

9 Christus non fuit subiectus tempori in nascendo sicut cæteri homines; sed elegit tempus quo conuenientissimè nasceretur, 3ª q.35.8.n

10 Christus natus est nocte, quia uenit ad tenebras infirmitatis nostræ. 3ª q.83.2 2m & 4m

11 Christus uoluit nasci in Bethleem, in diuersorio, propter humilitatem; non autem in Hierusalẽ, nec Romæ, nec Nazareth, 3ª q.35.7.n & quæst. 46.10.1m

12 Christus uoluit nasci de populo Iudæorum, quia decebat eum nasci ex populo pollente speciali prærogatiua sanctitatis, 12æ q 98.4.c.2m & 5.c & 3ª q.4.6.3m

13 Christus natus est per genitalia beatæ Virginis, dummodo per hoc perfectioni uirtutis nihil subtrahatur, secundum Hieronymum contra Heluidium: & cum dicit Ambrosius quòd Christus aperuit matris suę uuluam hoc dicit exponens illud quod euangelista de lege induxit: quod quidem, ut Beda dicit, consuetæ natiuitatis more loquitur, non, quod dominus sacri uentris ostium, quod ingressus sanctificauerat, egressus deuirginasse credendus sit: unde illa adapertiu non significat reseratione communem claustri pudoris uirgine, sed solum exitum prolis de utero matris, 3ª q 28 2.2m

14 Natiuitas Christi, non debuit omnibus manifestari, sicut aduentus eius, nec tantum parentibus nec omnibus occultari, 3ª qõ.36.1.2.o & q.39.8 3m

15 Electi sunt conuenienter aliqui, de qualibet conditione hominum, quibus ostenderetur primò natiuitas Christi, 3ª q.36.3.o

16 Christus manifestauit natiuitatem suam, primò per alias creaturas, secundò autem per seipsum 3ª q.36.2.o

17 Natiuitas Christi ostensa fuit per signa conuenientia, scilicet per angelos, per stellam, & per inspirationem, 3ª q.36 5.n

18 Natiuitas Christi fuit ostensa conuenienti ordine, scilicet primò pastoribus, secundò Magis, tertiò Simeoni & Annæ, 3ª q 36 3 6.o

19 Quando Christus natus est oleum fluxit Romę, & in Hispania apparuerunt tres soles paulatim uniti. 3ª q.36 3.3m

20 Ostensa natiuitate Christi, Herodes turbatur ad dignitatem Christi, in figuram iudiciarię potestatis eius, & in figuram deiectionis diaboli: sed Iudæi turbantur, quia iniqui erant, & adulantes, 3ª q.35.a.3m

1 NAtura dicitur à nascendo, 2ª q.29.1.4m & 3ª q.2 1.c

2 Natura non est serua, nec est domina, sed persona est serua uel domina ratione naturæ, 3ª q.20.1.2m 2 o

3 Tota natura comparatur Deo, ut instrumentum agenti principali, 12æ q.1.2.c & q 6.1.4m

4 Omne perpetuum est per se intentum à natura, & nihil aliud, 1ª q.98 2 c

5 Vnũ respõdet semper naturę, sicut nã est una, s. uel numero, uel specie, uel genere, 12æ q.10.3m

6 Natura sumit principium à perfectis, sm causam agentem & formalem; non autem secundum causam materialem, sed ab imperfectis, 22æ q.7.3m & 3ª q.1.5.2m & 6.c

mo filio, quàm parenti; sed in honore, reuerentia, obedientia, & uoluntate, est ècōuerso, quia honor filij, magis dependet ex honore patris, quàm econuerso, 22æ q. 32. 3. 4m
2 In extrema autem necessitate, magis licet deserere filios, quàm parentes: quos nullo modo deserere licet, propter beneficia, 22æ q. 31. 3. 4m
2 ¶ Causa negationis duplex scilicet negatio causæ, & positio contrarij, 12æ q. 75. 2. c
2 Negatio non est propriè in specie, sed reducitur ad spēm suę affirmatiuę, 1a q. 33. 4. 3m & 12æ q. 71. 6. 2m & q. 72. 6. 2m & 22æ q. 79. 3. 1m
3 Omnia negatio de aliqua re, fundatur super aliquid existens in ea, 12æ q. 72. 6. c
Negatiuè dicitur, quando res non habet aliquid quod est in alio, nec debet habere: priuatiuè uerò, quando caret eo, quod debet habere, 1a q. 32. 4. 2m
1 ¶ Negligens secundum Isidorum dicitur, quasi nec eligens, 22æ q. 54. 1. c. 2m
2 Negligentia pertinet ad actum interiorem: ideo oritur ex accidia, sed pigritia & torpor pertinent ad executionem scilicet prima tardando, & secunda remittendo, 22æ q. 54. 2. 1m
3 Negligentia deficit ab actu præcipiendi, per defectum promptæ uoluntatis: inconstantia uerò quasi impedita ab alio, 22æ quæst. 53. 2. c. fi. & q. 54. 2. 3m
4 Negligentia est generale peccatum, 22æ q. 54. 2. 0
5 Negligentia est peccatum mortale dupliciter tātum, scilicet uel quando prætermittitur actus seu circumstantia necessaria ad salutem, uel ex contemptu, 22æ q. 54. 3. 0
6 Negligentia trahitur ad aliud genus peccati manifestius, quando prætermittitur aliquid necessarium ad salutem, 22æ q. 54. 3. 3m
7 Amor minor, per defectum feruoris charitatis, causat negligentiam uenialem, per defectum uerò essentiæ charitatis, causat negligentiam mortalem, 22æ q. 54. 3. c. 1m
8 Negligentia directè opponitur solicitudini: ideo pertinet ad imprudentiam. sed opponitur timori, inquantum timor excitat rationem contra negligentiam, 22æ q. 53 princ. q. 54. 2. 0
9 Propter negligentiam considerandi nocumenta, quæ consequi possent, imputantur homini ad pœnam mala, quæ eueniunt præter eius intentionem, si dabat operam rei illicitæ, 12æ q. 83. 8. c. & q. 74. 3. 2m & 22æ q. 67. 5. 2m
¶ Negotia secularia contingit dupliciter aliena tractare, scilicet seculariter, idest, uel propter fauorem hominum, uel propter lucra: & piè in est, in auxilium indigentium & miserorum: secundum est, religiosum; non autem primum, 22æ q. 18. 3. 2m & q. 187. 2. 0 & qō. 188 2. 2m & q. 189 6. 1m
1 ¶ Negociatio de se non est uitiosa, licèt habeat turpitudinem: ideo licita est, si fit ad finem honestum uel necessarium. idest quòd negotiator lucretur moderate scilicet uel ad sustentationem suæ domus, uel pauperum, uel communitatis, non in festo, iusto contractu, & non ad caristiam, 22æ q. 77. 4. 0
2 Commutatio naturalis est licita clericis; non autem negociatio; quia fit ad lucrum terrenum, cuius debent esse contemptores, & est cum frequentia uitiorum; & nimis retrahit animum à spiritualibus, ad curas seculares, 22æ q. 40. 2. c & q. 77. 4. 2m & q. 187. 2. c
3 Non omnis uendens carius quàm emit, est negociator, sed tantum si ad hoc emat, ut carius uendat, 22æ q. 77. 4. c. 3m & q. 87. 2. 2m
1 Nemesis non potest esse de bonis honestis, sed de bonis temporalibus, & prohibetur à Deo: quia temporalia sunt quasi nihil respectu æternorū, licèt secundum Aristotelem, Nemesis sit laudabilis, 22æ q. 36. 2. c. fi.
2 Nemesis & misericordia contrariantur secundum æstimationem: quia secunda dolet, æstimans aliquem indigna pati; sed prima gaudet, æstimans aliquem digna pati, dolens indignis bene accidere, & utrunque est laudabile, 22æ q. 30. 3. 2m & 4m & q. 36. 2. c
¶ Neomænia celebratur quolibet mēse, in nouitate lunæ, ad commemorandum opus gubernationis Dei; non autem in plenilunio: propter idolatriam, & figurabat illuminationem ecclesiæ per Christum, 12æ q. 102. 4. 10m
1 ¶ Nescire dicitur dupliciter: scilicet metaphoricè idest reprobare; & propriè, idest carere notitia: primum conuenit Deo respectu aliquorum; nō autem secundum, 22æ q. 188. 5. 1m
2 Nescire illa quę quis potest, & tenetur scire, uitiosum est, 1a q. 12. 4. 2m & 12æ q. 76. 2. 5m & 4. 3m & quæstione. 94. 4. c. 2m & 3m & 22æ quæstione 16. 2. 3m
1 ¶ Neutrum genus est informe & indeterminatū ideo prędicat de re perfecta, & imperfecta de re subsistente, & non subsistente, 1a q. 32. 2. 4m
2 ¶ Nihil fit ex nihilo naturaliter, idest per motum sed à Deo fit aliquid ex nihilo per creationem, 1a q. 45. 2. 2m
2 Maioris uirtutis est, facere aliquid ex nihilo, quàm facere ex contrario, 1a q. 45. 5. 2m
3 Beatus Nicolaus, aurum furtim in domo proijciēs uitare uoluit humanum fauorem, & uerecundiam illius qui beneficium accepit, ut esset maius beneficium, 22æ q. 107. 3. 4m
¶ Nycticorax est acuti uisus in nocte idest, significat eos qui sunt astuti in temporalibus, & hebetis uisus in die, idest in spiritualibus, 12æ q. 102. 6. 1m
Niniuitæ speciali modo egerunt pœnitentiam, quibus aliquid fuit adiunctum fidei, quam cōceperant ex prædicatione Ionæ; 3a q. 84. 7. 1m
1 ¶ Nitor animæ duplex, scilicet ex refulgentia luminis naturalis rationis, & ex refulgentia Dei, 12æ q. 87. 1. c
2 Nitor animæ duplex, scilicet habitualis, & actualis, sicut duplex nitor corporis, scilicet intrinsecus & extrinsecus, 12æ q. 89. 1. c
3 Quod acquirit æqualem perfectionem per se, uel per pauciora, nobilius est; non autem si acquirat minus eam, 1a quæstio 77. 2. 0 & 12æ quæst. 5. 5. 2m
1 ¶ De ratione penę est, quòd noceat agenti in se ipso; culpæ uerò, in actione, 1a q. 48. 5. 4m
2 Prius est, quod nocet meliori, quàm quod nocet peiori, 12æ q. 39. 4. 3m
3 Naturalis Inclinatio inest homini, ad repellendum nociua dupliciter. scilicet defendendo se, ne inferantur iniuriæ, & ulciscendo illatas, 22æ q. 108. 2. c
4 Diuina prouidentia protexit hominem in primo statu, ab omni nociuo, 1a q. 97. 2. 4m
¶ Non fuerunt aliqua nociua homini à principio sicut sunt nunc & per peccatum, quæ tamen ei prosunt ad humilitatem, & ad contemplationē, 1a q. 6. 2. 2m & q. 72. 6m & 22æ q. 165. 2. c
¶ Nolo significat actum uoluntatis affirmatum, sed ipsum uolitum negatum: ideo non est contradictorium de volo, sed est eius contrarium 12æ q. 6. 3. 3m
1 ¶ Nomen imponitur ab eo per quod res cognoscitur, scilicet à proprietate, uel ab operatione, si humanitus imponatur, 1a q. 13. 8. 2m & 5. 0. & q. 28. 2. c & 33. 2. 3m & 3a q. 37. 2. c
2 Vnumquodque nominamus, sicut & cognoscimus 1a q. 13. principio. & 1 c & q. 28. 2. c & q. 32. 2. c & 12æ q. 7. 1. c
3 Quælibet res nomen habet à suo complemento, 3a q. 60. 2. 3m
4 Quando in aliquo inuenitur perfecta ratio alicuius nominis, nullo modo prædicatur illud,

verbo

uerbo interiori, 22^{ae} quæstione. 88. 1. c

4 Homo maximè Deo obligatur ad fidelitatē, rōne dominij, & beneficiorum, 22^{ae} q 85. 3 c. 1^{m}

5 Ex qualibet promissione, fit obligatio iuris naturalis secundum honestatem; non autem iuris ciuilis, 22^{ae} q. 88. 3. 1^{m}

6 In fine primi septennij, homo incipit esse aptus ad promittendum aliquid in futurum, & præcipue ad quę ratio naturalis inclinat; non autem ad obligandum se perpetuo, 22^{ae} q. 10. 1 o

7 In fine secundi septennij homo potest se obligare, de pertinentibus ad propriam personam, scilicet ad religionem, uel ad coniugium, sed post tertium septennium etiam de alijs, 22^{ae} q. 88. 8. 1^{m} & q 104. 5 c. fi.

1 ¶ Obscuritas intellectus triplex, scilicet, esse ex nihilo, ex discursu, & ex peccato. prima est in omni intellectu creato, secunda est tm̄ in homine, etiam in statu innocentiæ, tertia est tantum in homine post peccatum, 1^{a} q. 94. 1. 3^{m} & 22^{ae} q. 5. 1 1^{m}

1 Obseruātia est sub pietate, sicut pietas est sub religione: & est uirtus specialis, per quam honorantur personæ in dignitate constitutę, 22^{ae} q. 80. c & q 102. o & q. 103. 3. c

2 Obseruantia directè respicit personam excellentem: ideo secundum diuersas rationes excellentiæ, diuersas species habet, 22^{ae} q. 104 2. 4^{m}

3 Exhibere honorem personis in dignitate cōstitutis, cōtingit dupliciter, scilicet ratione propriæ personæ, uel respectu boni communis: primum pertinet ab obseruantiam: secundum uerò ad pietatem: ideo pietas est dignior obseruantia, 22^{ae} q. 102. 3. o

1 ¶ Obstetrix non fuit in natiuitate Christi, sed mater eius, omnia per se fecit, 3^{a} q 35. 6. 3^{m}

Obstetrices Hebræorum fuerunt remuneratæ à Deo, propter pium affectum earum; non autem propter mendacium, licèt fuerit mendacium officiosum, 12^{ae} q. 114. 10. 2. & 22^{ae} q. 110. 3. 2^{m} & 4 2^{m}

1 Peccare mente obstinata aggrauat peccatū, & dicitur peccatum in Spiritum sanctum: cuius triplex est causa, scilicet longa consuetudo peccādi, incredulitas de iustitia Dei, & seductio inimici, 12^{ae} q 85. 6. c. fi

1 ¶ Non debet dari occasio agendi iniuste, 21^{ae} q. 78. 4. o & 114 1 3^{m}

1 Occidere animalia bruta, non est peccatum, nisi hoc fiat in damnum proximi: quia animalia bruta sunt, uiuunt, & conseruantur propter hominem, 22^{ae} q. 64. 1 o & 2. c. 3^{m} & 3. 2^{m}

2 Bruta occidi mandatur à Deo, in damnum dominorum suorum, & ad detestationem peccati, & ad exemplum, 12^{ae} q. 105 2. 11^{m} & 22^{ae} quæst. 108. 4. 3^{m}

3 Occisio animalium in sacrificijs, erat utilis; non quidem secundum se, sed sextuplici ratione secundum glossam, scilicet, ut Deo quis animalia offerret potius q̄ idolis ad flagellandum ducum inīq̄uum erant ad satisfactionem, ad instruendum insipientem ratione significationis, ad ostensionem delicti & humanæ infirmitatis: ad manifestationē & testimonium gratiæ. & futurorum significationem, 12^{ae} q 102. 3 5^{m}

4 Nulli licet occidere peccatores nisi authoritate principis, 21^{ae} q. 64. 3. o. 5. 2^{m} & 3^{m} & 7. c & q. 65. 1. c 2^{m}

5 Occidere peccatores ad bonum communitatis, est licitum quando potest fieri sine periculo bonorum, 12^{ae} q. 100. 8. 3^{m} & 22^{ae} q. 25. 6. 2^{m} q. 64 2. o & 3 6 c & q. 65. c & q 108 3. o

6 Mors inflicta per iudicium peccatori prodest ei si conuertatur ad culpæ expiationem: si uerò non cōuertatur, prodest ei ad terminationem, quia per hoc tollitur ei potestas amplius peccandi, 22^{ae} q. 25. 6. 2^{m}

7 Occidere iustum est grauius peccatum, quàm occidere iniuste peccatorem, 22^{ae} q. 64 6 2^{m}

8 Moyses occidens Aegyptium non peccauit: quia uel hoc fecit ex inspiratione Dei, uel defendendo iniuriatum, uel potest dici secundum August. in quest. Exod. Zelum Moysis quidem uitiosum fuisse: fuisse tn̄ signum uirtutis eius, qa populum liberaturus erat, 22^{ae} q. 60. 6. 2^{m}

9 Clericis non licèt occidere peccatores licèt hoc liceret sacerdotibus ueteris legis, 22^{ae} q. 64. 4. o. & q. 70. 1. 3^{m}

10 Occidens etiam uolentem hoc facit iniuriam occiso, & Deo, & reipublicę: ideo Dauid damnauit dicentem, occidi Saul, 3^{a} q. 47 6. 2^{m}

11 Occidere se quacunque de causa semper est peccatū mortale: nisi hoc fiat ex inspiratione Dei, sicut Sanson per quem Deus miracula faciebat: & sicut quædam sanctæ mulieres, quarum memoriam in ecclesia celebratur, 22^{ae} q. 59. 3. 2^{m} & quæstio. 64. 5. o. & q. 124. 1. 1^{m} & 3^{a} quæstio. 47. 6. 1^{m}

12 Occidens se, facit iniuriam Deo inquantum est aliquid Dei, scilicet, creatura & imago eius, & iniuriam ciuitati, uel communitati, inquantum est pars eius: ideo punitur secundum legem diuinam, & secundum humanam sententiam carentia sepulturæ, 22^{ae} q. 59. 3. 2^{m} & q. 64. 5. c. & 3^{a} q. 47. 6. 3^{m}

13 Nullo modo licet occidere innocentem, nisi de mandato Dei, 12^{ae} q. 94 5 2^{m} & q. 100, 8. 3^{m} & 21^{ae} q. 64. o & q. 114. 4. 2^{m} & qō. 154. 2. 2^{m} & 3^{a} q 47 6. 3^{m}

14 Percutiens seu occidens pręgnantem est homicida, & est irregularis, si sequatur mors eius, uel mors fœtus anima rationali, 22^{ae} quæstione 64 8. 4^{m}

15 Grauius peccat occidens iniuste hominem corporaliter, quàm occidens eū spiritualiter: quia primum intendit, & causat sufficienter; non autem causat sufficienter secundum, quod tamen est peius, 12^{ae} q. 73. 3. 3^{m} & 22^{ae} q. 73. 3. c. 2^{m} & q. 113. 2. 1^{m}

16 Christus occisus fuit ab alijs, & non à se, nisi indirecte, non impediendo, cum posset, 3^{a} q. 22. 2. 1^{m}, q. 46. 1. 2^{m}. & q. 47. 1. o q 50. 1. 2^{m} & q. 51. 3. c

17 Peccatum occidentium Christum fuit maximū, quò ad pontifices & Iudam: minus uerò quò ad alios, 3^{a} q. 47. 4. 2^{m} 6. o

18 Occidens inuadentem se, defendendo se cum moderamine inculpatę tutelæ, nec intendens mortem eius, non peccat, 22^{ae} q. 64 7 o

19 Quilibet occidens hominem, etiam defendendo se, & quilibet participans in causa sanguinis est irregularis, 22^{ae} q 40. 2. c. fi & q. 64. 7 3^{m} & q. 108. 4. 2^{m}

20 Occidens hominem à casu non est homicida, nec est irregularis: si dabat operam rei licitæ, & adhibuit debitam diligentiam, 22^{ae} q 64. 6 o

1 ¶ Occultatio quandoque est causa peccati, scilicet dolosa ad peccatum, ut in furto, fraude, & dolo: quandoque uerò est circunstantia, diminuens peccatum rōne uerecundiæ, uel contra scandalum, 22^{ae} q 60. 3 1^{m}

1 Verbum ociosum, quòd plerunque est peccatum ueniale, potest etiam esse peccatum mortale, 12^{ae} q. 72. 5 1^{m} & fi.

1 ODium est dissonantia appetitus animalis, uel appetitus rationalis, ad apprehensum ut disconueniens: sicut amor est consonantia eius ad conueniens, 12^{ae} q 29. 1. 2 c

2 Odium non potest esse uitium capitale, quia amor ueri boni & odium ueri mali, sunt primę passiones, sed apparentis, sunt ultimæ, 22^{ae} q. 34 5. o & 6. c & q. 158. 7. 2^{m}

3 Odium potest esse prima passio; non autem potest esse primum peccatum sed ultimum, 22^{ae} q. 34. 5. o & 6. o

nec respectu propriæ voluntatis, nec respectu proprii corporis. 3ª q.13.0 & q.21.5 1m

4 Omnipotentia Dei non excludit impossibilitatē & necessitatem à rebus. 1ª q 25.3 4m

1 ONocrotalus est auis orientis, habens rostrum longum, & in faucibus habens folliculos, in quibus primò ponit cibum, & post horam ponit in ventrem, & significat auaros. 22æ q6.,102. 6.1m co.3.

1 OPeratio non recipit speciem ab operante; sed à principio operationis. 3ª q.19.1 3m

2 Omnis operatio, motus quidam dicitur. 1ª quæst. 73 2.c

3 Operatio est vltima perfectio rei. 1ª quæst.73.1.c & 12æ q 3.2.c

4 Modus operandi cuiuslibet rei, sequitur modum essendi eius. 1ª q.89,1.c

5 Sicut vnitas motus, requirit vnitatem termini, sic unitas operationis requirit vnitatem obiecti. 1ª q.58 2.c

6 Omnis operatio naturæ, terminatur ad vnum semper, & procedit vel ab vno principio intrinseco.s. a forma rei naturalis, vel ab agente extrinseco, vt in occultis operibus naturæ. 22æ quęstione 95.1.c

7 Operatio suppositi, nō est de integritate vnitatis eius; sed sequitur eam. 3ª q.19 1 4m

8 Ex quolibet uno particulari opere pprio probatur tota uirtus agentis. 3ª q.43.4 3m

9 Operatio est quasi medium inter operans & operatum. ideo dupliciter potest considerari, scilicet respectu operantis, & respectu operati. 1ª quæst.36.3 c

10 Per opus manuale in lege ueteri, intelligitur omnis operatio licita pro uictu. 22æ q.187.3.c

11 Nullum opus est acceptum Deo, nisi virtuosum. 22æ q.88 2.c.4m

12 Omnes operationes satisfactoriæ reducuntur ad tria, s. ad eleemosynam, ieiunium, & orationem 12æ q.108 3.4m & 4 c

13 Operatio non attribuitur mobili; sed mouenti. 12æ q 111.2.c

14 Nihil per se operatur, nisi subsistens. 1ª q6.75.2. 3.c & 3ª q.19.1 3m & q.20.1.2m

15 Quælibet res est propter suam operationem, & operatio finis cuiuslibet rei creatæ. 1ª q.65.2. c & q.105.5. c & 12æ q 3 2 c & q 49 3.c 3m & & 4 1m & 3ª q 9 1 c 1m & q.32 4.c

16 Operatio attribuitur hypostasi, ut operanti; naturæ autem, vt principio operationis, 22æ q.58.2. c & 3ª.q.19.1.3m & q 20.1.2m

17 Omnis operatio corporis, vel est à naturali qualitate corporis, vel ab anima mouente corpus, 12æ q.50.1.c

18 Opera hominis dicuntur viua, quæ fiunt & sunt cum charitate: mortua verò dicuntur, quæ fiunt sine charitate; sed opera mortificata dicuntur quæ fiunt cum charitate, & non sunt cum ea propter sequens peccatum mortale. 3ª quæst. 89.4.5.6.c

19 Opus dicitur mortuum dupliciter.s. effectiuè, vt peccatum; & priuatiuè, vt operatio sine gratia. 3ª q.89.6 c

20 Sacramentum baptismi sine charitate, est opus Dei, & non hominis, etiam in ficto, ideo nō est opus mortuum. 3ª q.69 10.1m

21 Opera bona facta in charitate, transeunt actu, & manent merito: ideo possunt mortificari. 3ª q.89 4 1m

22 Peccatum mortale, mortificat opera iusta prius facta, quò ad meritum vitæ æternæ; non autem quò ad remissionem culpæ, & quò ad satisfactionem. 3ª q.88 1.3m

23 Opera mortua sunt meritoria, non quidem propriè, idest, ex condigno; sed quasi similitudinariè, i. de congruo; & hoc respectu triplicis boni. s. consecutionis bonorum temporalium, dispositionis ad gratiam, & assuetudinis bonorū operum 3ª quæst.89.6.3m

24 Opera mortificata reuiuiscunt per penitentiam; non autem opera mortua. 1ª q 89.5 6 c

1 OPinio est actus intellectus, declinantis in vnam partem contradictionis, cum formidine alterius: vnde opinio est quoddam debile, & infirmum, secundum Philosophum, 1ª q.79 9. 4m & 22æ q.1.4. c & q. 2.c & 9 1m & q6.67 3.c

2 Opinio nō potest esse de aliquo viso per sensum, vel per intellectum. 22æ q.1.4.c

3 Opiniones contradictoriorum, non sunt contradictoriæ; sed sunt contrariæ, 1ª q6 17.4.1m & 2m & 12æ quæst.53.1.c & q6. 64 3. 3m & quæstione 77.2.3m

4 Opinio multorum est vera, vel simpliciter, vel secundum partem. 12æ q 5 3 3m

5 Opinio & suspicio possunt esse veri, & falsi: ideo non sunt virtutes intellectuales, quia illæ sunt tantum veri. 12æ q.55.4.c & q.57.2.3m & 3.1m

6 Aliquis potest simul habere scientiam verā, vel opinionem veram de vno contradictorio in habitu; & falsam de altero contradictorio in actu, vel econuerso; non autem vtrunque simul in actu. 1ª q 47.1.3m

7 Habens malam opinionem de proximo, sine causa sufficienti, contemnit eum, & iniuriatur ei, 22æ q.60.3.2m & 4.c

1 ¶Oppositio in sui ratione includit distinctionem. 1ª q 29 3 c

2 Oppositio relationis dupliciter differt ab aliis oppositionibus, quia semper vnū aliorum oppositorum remouet alterū, & semper vnum est imperfectum respectu alterius, non autem in relatiuis. 1ª q.40.2.3m

3 Nulla oppositio est in diuinis, præter oppositionem relatiuam. 1ª q.40. 2.3m

4 Opposita possunt prædicari de eodem, secundū diuersa; non autē secundum idem. 3ª q.16.4.1m

5 Quot modis dicitur vnum oppositorum, tot modis dicitur, & reliquum. 22æ q.91 2.1m

6 Cognitio vnius oppositi, non tollitur per cognitionem alterius oppositi; sed magis iuuatur. 1ª q.14.10.c & 22æ princ.

1 ¶Opprobrium seu vituperium, est testimonium de defectu alicuius, & præcipuè secundum aliquam culpam. 22æ q.144 3 c

2 Optimo opponitur pessimum, secundum Philosophum. 22æ q.34.2.b & 4.2.1

1 ¶Opus creationis mundi est quò ad esse; opus autem distinctionis, est quò ad virtutes in communi: sed opus ornatus, est quò ad specialia, vel extrinseca. 1ª q 65 prin. & q.70.1.c & q.71.1.c

2 Opus creationis fuit ante omnem diem, natura, non autem tempore, secundum August. secundum autem alios etiam tempore. 1ª quæstione 71.1.1m

1 ORatio est actus rationis practicæ.s. quia est vel petitio decentium à Deo, vel ascensus mentis in Deum, 22æ q.83. 1.c & 3. 1m & 3ª q. 21.1.c 3m & 1 c

2 Oratio est actus virtutis.s. latriæ: non autem est actus doni intellectus. 22æ q.83 3 c & 15.c

3 Oratio est quodāmodo desiderij nostri interpres apud Deum. 22æ q.83.1.1m & 9.c.princ.

4 Oratio necessaria est post baptismum, propter impugnantia interius & exterius. 3ª q. 39.5 c fi.

5 Oratio est in præcepto religionis, quò ad ipsum petere, sed quò ad rectè aliquid desiderare, cadit sub præcepto charitatis, 22æ q.83.3.2m

6 Conueniens est orare; & triplex error circa orationem reprobatur, scilicet ponentium quòd res humanæ, non reguntur diuina prouidentia, & ponentium omnia etiam in rebus humanis ex necessitate contingere, siue ex immutabilitate diuinæ prouidentiæ, siue ex necessitate stellarum, siue ex connexione causarum: & ponentium

sicut

sicut in necessitatis articulo, $22^{æ}$ q 83. 8.o

47 Orandum est pro omni peccatore uiato.c, ut cõuertatur, & pro iustis vt perseuerent triplici ratione. s. quia multorum preces facilius exaudiũtur: vt ex multis gratia agatur Deo de beneficiis, quæ conferuntur iustis, quæ etiam in vtilitatem multorum vergunt, vt maiores non superbiant, dum considerant se minorũ suffragijs indigere: sed non impetratur nisi pro prædestinatis, $22^{æ}$ q 31.2.1^{m} & q 83. 7.3^{m}

48 Orandum est pro infidelibus, licèt non prosit eis nisi conuertantur, $22^{æ}$ q 3'.2.1^{m}

49 Christus orauit secundum humanitatem tantum, triplici ratione, s. vt ostenderet se esse hominẽ, propter exemplum, & quòd esset à Deo, $22^{æ}$ q. 83.10.1^{m} & 3^{a} q.13 4 3^{m} & q.21 1.o & 2.c & q. 43 2 2^{m} & q.50 4 2^{m}

50 Oratio Christi pertinet ad sacerdotium eius, 3^{a} q.22 4 1^{m}

51 Oratio Christi quò ad obiectũ fuit sensualitatis; non aũt, quò ad actum, 3^{a} q.21 2 o & 4 c 4^{m}

52 Christus orauit pro se, & pro nobis, quò ad bona corporis: sed quò ad bona spiritualia, orauit pro nobis, non autem pro se, 3ª quæstio. 21.3.o & q.22.4 1^{m}

53 Christus dupliciter orauit pro se, s. exprimendo effectum sensualitatis, vel voluntatis vt natura, quò ad passionem transserendã, & secundũ rõnem quò ad gloriam corporis: & sic oĩs oratio eius pro se, & pro nobis, & voluntas impleta est, non autem primo modo. 3^{a} q.21 3 4 o

54 Oratio dominica exponitur, $22^{æ}$ q. 83. 9. o

55 Petitiones orationis dominicæ sunt septem secũdum Matthæum, s. sanctificetur. &c. Sed sẽ Lucam, sunt quinq;, $22^{æ}$ q 83. 9 4^{m} & 5^{m}.

56 Oratio dominica est perfectissima, quia continet omnia desideranda, & ordinem eorum: & informat omnes affectus, $22^{æ}$ q 83 9.c prin.

57 Non oportet vti tantum verbis orationis dominicæ; sed oportet intendere tantum ad ea impetranda, quæ in ipsa continentur, $22^{æ}$ qõ. 83.14.3^{m}

58 Non parcens, vel non habens peccatũ, non peccat dicendo orationem dominicam: quia dicitur in persona ecclesiæ, $22^{æ}$ q.83.16 3^{m}

59 Oratio dominica valet ad remissionem culpæ venialis, & non mortalis $12^{æ}$ q. 74 8 6^{m}

60 Oratio vocalis, est quantitas discreta, 1^{a} q.6?.8 o

61 Sancti non omnia cognoscunt, cum essentiã Dei non comprehẽdant; in verbo autem cognoscũt, quæ ad nos spectant, & per cõsequens nostras orationes. Sup. q 72.2 c

62 Sanctos interpellare debemus, ad orandum pro nobis, Sup. q 72.2.o

63 Sancti semper Deum suis precibus exorant, nisi ex parte nostra impediantur. s. q. 72 3.c

1 [Omnis ordinatio est rationis, $12^{æ}$ q 58.4.2^{m} & q.83.1.c & q. 88 2.c

2 Ad hoc q aliqua sint ordinata, duo requiruntur, s. ordo ad debitum finem, & proportio ad ipsum finem, $12^{æ}$ q.101.2 c

3 Totum quod est homo, & totum quod potest, & quod habet, est ordinandum in Deum, $12^{æ}$ q. 21.4 3^{m}

4 Ordinare & iudicare alios, est tantum prælatorũ; sed ordinare actus proprios conuenit cuilibet homini, $22^{æ}$ q 45 5 2^{m}

1 ORdo in ratione sua includit tria, s. rationem prioris, & posterioris, distinctionem, & originem, $22^{æ}$ q.26. 1.c & 6 c si

2 Ordo semper dicitur respectu principij, 1^{a} q 31. 3.c & q 42.3.c

3 Vbicunque est aliquod principium, oportet quòd sit aliquis ordo quia ordo includit in se aliquẽ modum prioris & posterioris, quæ dicuntur secundum relationem ad aliquod principium, $22^{æ}$ q.26.1.c & 6.c si

4 Ordo finium, est secundum ordinem agentium quia omne agens ordinat effectum suum ad aliquem finem, $12^{æ}$ q 109 6.c

5 Sicut ordo rationis recte est ab homine, sic ordo naturæ est à Deo, $22^{æ}$ q.154 12.1^{m}

6 Ordo tot modis dicitur, quot modis & principiũ. s. secundum situm, secundum intellectum. & secundum singulas quatuor causas, 1^{a} qõ. 31. 3.c & q.42.3.c

7 Ordo duplex scilicet ordo verus, & ordo imaginatius, 3^{a} q.28 2.1^{m}

8 Ordo duplex, scilicet ordo formæ, & ordo materiæ, 3^{a} q 62.6.1^{m} & q 7?.4 c

9 Ordo dicitur dupliciter. s. relatio, & gradus faciẽs eam, 3^{a} q 108 2.1^{m}

10 In rebus est ordo duplex, s. à principio, & ad finem, 3^{a} q 6.1.1^{m}

11 Ordo vniuersi duplex. s. ordo creaturarum adinuicem, & ordo creaturarum ad Deum. 1^{a} q 21. 1. 3^{m} & q 47. 3.c & q 103 2. 3^{m} & $12^{æ}$ q.111.5. 1^{m} & $12^{æ}$ q 19.2.2^{m}

12 Ordo duplex. s. ordo naturæ, & ordo tẽporis seu generationis, $12^{æ}$ q.62.4.c & quæstio.85.3. 1^{m} & 3^{a} q.6 1.c

13 Ordo naturæ duplex. s. via generationis & temporis, in causa materiali ab imperfecto ad perfectum. & via perfectionis & intentionis in aliis causis, à perfecto ad imperfectũ, 1^{a} q 85. 3.1^{m}

14 In diuinis est ordo naturæ secundum originem, sine prioritate, secundum quòd vna persona est ab alia, 1^{a} q.42 3.o

15 Ordo naturæ in diuinis, non est ex hoc quòd natura ordinetur; sed quia ibi est ordo secundum naturalem originem, 1^{a} q.42 3. 3^{m}

16 Ordo originis in diuinis, melius nominatur ordo naturæ, quàm ordo essentiæ: quia natura importat rationem principij; non autem essentia, 1^{a} q 42. 3.5^{m}

17 Ordo in diuinis, significat notionem originis in communi, non autem in speciali, 1^{a} q.42. 3.1^{m}

18 Homo subditur triplici ordini, scilicet rationis, hominis gubernantis temporaliter vel spiritualiter. & Dei, $12^{æ}$ quæst.72.4.c & quæstio.87.1.c & 3^{m} & 3 c

19 Quicquid est contra secundum ordinẽ, est contra primum, & tertium: quicquid est contra primũ, est contra tertium, & non è conuerso: quia primus includit secundum, & excedit eum, & tertius vtrunque. $12^{æ}$ q.71.1.o

20 Peccatum est contra hos tres ordines. Ideo punitur triplici pœna, s. remorsu conscientiæ, pęna humana. & pęna diuina, $12^{æ}$ q.72.4.o & q.87. 1.c & 3^{m} & 3.c

21 Ordo in populo quadruplex, s. principium ad ciues, ciuium adinuicem ad extraneos, & ad domesticos, $12^{æ}$ q 104 4.c

22 Omnes ordines ciuitatum reducuntur ad tres ordines. s. ad supremum, idest ad optimates, ad infimos, idest, ad vulgus: & ad medios, idest, ad honorabiles. 1^{a} q 108 2.o

23 Nullus ordo potest conferri nisi ab episcopo, prę ter quatuor ordines minores, de licentia Papę, à solo sacerdote, 3^{a} q 65 3.1^{m}

24 Ea quæ sunt ordinis, non possunt committi, nisi habenti ordinem, $22^{æ}$ q. 186.1.c

25 Deus potest auferre ordinem collatum: non autẽ episcopus, quia nõ est minister auferendi sicut conferendi. Nec dedit ordinem, sed Deus, 3^{a} q 82.8.c & 2^{m}

26 In Sacramento ordinis, confertur excellentia potestatis, in diuinis ministerijs. 3^{a} q.26.4.c

27 Omnis ordo inquantum Sacramentum, ordinatur ad eucharistiam, non autem inquantum est officium quoddam. $22^{æ}$ q 40. 2 c

28 Festa præcipua, in quibus episcopi dant quatuor ordines minores, pertinẽt ad diem dominicũ, 3^{a} q.83.2.3^{m}

29 Omnes

sed vt vis à re ad rem: ideo non potest esse primum distinctiuum personarum in diuinis, 1a q.40 2.0

Ordo originis dupliciter conuenit Deo. s. respectu creaturarum, & respectu personarum diuinarum, 1a q.41.1.4m

Omnis ordo designatur per aliquem actum. 1a q. 41 1.,m

1 ORnatus exterior, est indicium côditionis humanæ: ideo excessus, & defectus, & medium eius, reducuntur ad virtutem veritatis, 22æ q. 169 1.3m

2 In ornatu & alijs exterioribus, non est peccatum secundum se: sed ex inordinato vsu. s. vel contra consuetudinem, vel ex intentione vanæ gloriæ, vel molliciei, vel solitudinis, vel negligentiæ, contra quę est triplex virtus, scilicet humilitas, per se sufficientia, & simplicitas, 22æ qõ. 169 1.0 & q.187.6 c

3 Mulier vel vir ornans se, vt prouocent alios ad concupiscentiam peccat mortaliter: non autem semper si ornet se ex leuitate vel vanitate propter iactantiam, 22æ q.169 2.c

4 Mulier potest ornare se licitè, vt placeat viro suo: non autem mulieres quæ non habent virum, nec uolunt habere: nec sunt in statu habendi, 22æ q.169.2.0

5 Ornatus pretiosarum vestium, in ministris altaris, vel in côstitutis in dignitate, non est peccatum, quia sic ad gloriam Dei, & non ad gloriam ipsorum, 22æ q.169.1. 2m

6 Ars eorum, quibus homo potest bene & male vti est licita: vt ars faciens ornatus: nisi fortè inueniendo superflua, & curiosa, 22æ q 169.2.4m

7 Expositio literalis figuralis, & moralis octuplicis ornatus pontificis legalis, & quadruplicis ornatus sacerdotum. 12æ q.102.4 9m

8 ¶Osculum secundum quod fit principaliter causa libidinis, est peccatum mortale, si fit de mortali ex genere suo: non autem si fit de veniali secundum suum genus, 12æ q 74.10.0 & q.108.3.2m & 22æ q 154.1.c

1 ¶Osee propheta excusatur à fornicatione: quia debuit obedire præcepto Dei, 12æ q 94 5 2m & quæst 100.8.3m & 22æ q.104.4.3m & quæst. 154 2.2m

1 ¶Ouis habet quatuor vtilitates. s. quia immolatur, pascit, lac, & lanam dat; ideo furans ouem, quatuor reddit, 12æ q 105 2.9m

2 Oues & hircos Aegyptij colebant: quia dæmones in eorum figura apparebant, 12æ q 105.3.2m

1 ¶Oza erat tantum leuita: ideo percussit eum Deus quia tetigit arcam, quod solis sacerdotibus licebat, 22æ q.33 4 1m

1 PActum cum dæmonibus initum, expressum vel tacitum prohibetur, primo præcepto Decalogi, 22æ q.121.2. 3m & 3 4.c

1 ¶Corpus dicitur palpabile ex duobus, scilicet ex qualitatibus tangibilibus, & quod resistat tangenti: quorum vtrumque deficit ipsis cęlis, secundum aeri. 3a q.54 2 2m

2 Omne palpabile, est corruptibile per naturam: licèt sit incorruptibile per gloriam, 3a q.54.2.2m

1 ¶Conuersio panum & multiplicatio eorum facta per Christum, fuit per additionem materiæ nouiter creatę, 1a q.92.3.1m & 3a q.44 4.2m

1 ¶Papa habet plenitudinem pôtificalis potestatis, sicut rex in regno: sed episcopi assumuntur in partem solicitudinis, quasi iudices singulis ciuitatibus præpositi. 1a q.152.2.2m & 22æ q.89. 9. 3m & 3a q.72.11.1m

2 Papa potest abolere infamiam iuris; sed dicitur non posse, quia aliquando non expedit: vel intelligitur non posse loquẽdo de infamia facti: vel loquitur de infamia irrogata per iudicem ciuilem, sicut dicit Gratianus, 22æ q.68 4 3m

3 Erroneum est dicere, Papam vicarium Christi non habere vniuersalis ecclesiæ primatum, 1a q.112.2. 2m fi

4 Leo Papa propria sponte se subdit iudicio imperatoris, & Christus hominibus, 22æ q.67.3.2m & q 67 2 2m

1 ¶Parabola est sententia habens obscuram similitudinem. 1a q.1.10,m

1 PAradisus triplex, s. terrestris, cęlestis, & spiritualis. i. visio Dei. 1a qõ.102.1.b & 22æ q. 175 3 4m & 3a q.51 4 1m

2 Paradisus terrestris, est locus corporeus in oriente, vt in nobilissimo loco: & interpretatur ortus, 1a q 102.1.0 & 22æ q 84.3 3m

3 Et est locus conueniens habitationi humanæ: quia habet aerem temperatũ & tenuissimum, & plantas semper floridas. 1a q.102 2.0 & 4.c

4 Et est vicinus terræ, secundum situm: sed dicitur pertingere ad globum Lunæ, secundum similitudinem: quia in eo est perpetua temperies aeris 1a q.102.1.2m

5 Eua facta est in eo, sicut etiam fuissent filij, nisi parentes peccassent: non autem Adam factus est in eo, sed postea positus est in eo. 1a q 102.4 0

6 Animalia bruta non habitant ibi: sed dispositione Dei adducta sunt ad Adam in paradiso: serpens verò operatione diaboli, 1a q 102.2.2m

7 Adam côuenienter est eiectus de eo, propter peccatum. 22æ q.163.2.0

8 Per peccatum hominis, clausa est ianua Paradisi terrestis, in signum clausionis ianuæ paradisi cœlestis. 3a q.49. 5. c

9 Paradisus terrestris non est frustra post peccatum hominis: quia ostendit bonitatem Dei, & damnum peccati primi hominis, 1a qõ.102.2.,m & 22æ q 164 2,5m

10 Paradisus terrestris non potest adiri propter impedimenta montium, vel marium, vel ęstuantis regionis: ideo non potest à nobis cognosci: nisi per reuelationem Scripturæ. 1a q.102.1.2m & 3m & 22æ q.164 2 5m

1 ¶Parasceue. Tunc non consecratur eucharistia: quia significat passionem Christi quæ tunc celebratur: tamen à sacerdote sumitur corpus Christi sine sanguine, propter periculum ne effunderetur, si reseruaretur. 3a q.83.2 3m

1 PArs. Partes sunt in quas materialiter diuiditur totum. 3a q 90.1 c

2 Pars triplex. s. integralis, subiectiua, & potentialis: & similiter totum triplex, scilicet integrale, vniuersale, & potestatiuum. 1a q.76 8. c & qõ. 77 1.1m & 12æ q.54.4. 2m & 22æ q.48. c & qõ. 80.c & q.120 2.c & q.128. & q.143.c & 3a quęstione 90.2 3.c

3 Partes subiectiuę, non sunt de perfectione totius vniuersalis: sed est perfectè in qualibet eius parte perfecta ratio eius simul, & æqualiter. 3a q.90.3.c

4 Pars integralis duplex. s. essentialis, & quantitatiua. 1a q 8 2 3m & 3a q.90.2.c

5 Partes essentiales naturaliter, sunt materia & forma: sed logicæ, sunt genus & differentia. 3a q. 90. 2. c

6 Partes speciei dicuntur, inquantum participant formam, & proprietates speciei; sed dicuntur partes materiæ, inquantum sunt ex materia: ideo sunt eędem secundum rem, & differunt ratione, 1a q.119 1 2m

7 Partes vt speciei, semper manent: sed vt materię, semper fluunt & refluunt. 1a q 119 1 2m

8 Partes quãtitatis sunt partes materię, 3a q.90 2.c

9 Vbicunque est multitudo ex parte materiæ, ibi est ratio partium. 3a q 90. 1.c

10 Aliqui per partem speciei, vel per partem secundum speciem intellexerunt id, quod primò accipit speciem humanam, quod sumitur à generante, & hoc dicunt semper manere, 1a quęst. 119 1 2m

11 Sed

17 Omnes

17 Omnis motus appetitus sensitiui, dicitur passio: & præcipuè ille qui in defectum sonat, 12æ q. 15.1.c & q. 41.1.c

18 In passionibus animæ, est aliquid quasi materiale .s. transmutatio corporis, & aliquid quasi formale.s. ex parte appetitus, 1a q.20.1.2m & q 75. 3.2m & 12æ q.17.8.3m & 37.4.c & q.44 1.c & q 48 1 c

19 In omni passione animæ, aliquid additur, vel minuitur à naturali motu cordis, 12æ q.24.2.2m

20 Passiones animæ tantò vehementius impellunt, quanto magis sequimur inclinationem naturæ, 12æ q.135.2.c

21 Nomina passionum aiæ quandoq; sumuntur pro simplici operatione voluntatis, 1a q.20.1.1m & & q 59.4. 2m & q.64.3.c & q.82.5 1m & 12æ q. 22.3.3m 22æ q.18 1 c

22 Passio animæ, vt passio, habet principium ab exteriori: sed vt est voluntaria, habet principiū ab interiori, 3a q.48 1.1m

23 Omnis passio animæ inclinat cum impetu in suū obiectum. 22æ q.17 1.c

24 Obiecta passionum animæ, se habent ad eam vt formæ, à quibus specificantur: ideo quicquid est causa obiectorum, est & causa passionum, 12æ q.44.1.c

25 Anima dupliciter dr̃ tota pati, s. secundum essentiam suam, idest, corpore patiente & disposito ad separationem ab anima: & secundum omnes eius potentias, 3a q 46 7.8.0

26 Omnes passiones animæ reducuntur ad vndecim species. s. sex in concupiscibili, s. amor odium, desiderium, seu concupiscentia, fuga vel abominatio, delectatio, vel gaudium, dolor vel tristitia: sed aliæ quinque sunt in irascibili. s. spes, desperatio, timor, audacia, & ira, 12æ q.23 4.0 & q.25.3.4.c

27 Passiones principales animæ sunt quatuor: quarū duæ sunt finales simpliciter, s. gaudium & tristitia: & duæ finales in genere, s. spes & timor, 12æ q.25.4.0 & q.84.4.2m & 22æ q.123. 11 2m & q.141.7 3m

28 Omnes passiones animę, reducuntur ad has quatuor principales, sicut species ad genus: vel imperfectum ad perfectum; vel sicut effectus ad causam, & participans ad participatum, 12æ q. 25 4.c 8

29 Passio animæ duplex. s. perfecta & imperfecta: tunc dicitur esse passio perfecta, per quam aia perturbatur, quando passio sensitiuæ partis pertingit vsq; ad immutandam rationem à rectitudine sui actus. s. vt sequatur passionem, & non habeat liberum arbitrium supeream, 3a quęst. 46.7.3m

30 Potentiæ animæ pati possunt dupliciter. s. passione propria, i. à suo obiecto: & passione aliena, idest, sui subiecti, 3a q.42.7.8.c

31 Causa passionum animæ assignari potest dupliciter. s. ex parte obiecti, & ex parte subiecti, 12æ q 43.1.2.c & q.45.3 c & q.46.5 c

32 Passiones animæ vincunt rōnem tripliciter. s. distrahendo, inclinando in contrarium rōni, & ligando mutatione corporali, sicut somnus & ebrietas ligant eam. 12æ q 77.2.0 & 8.c

33 Passio appetitus sensitiui, nō potest directè trahere, vel mouere voluntatem; sed indirectè dupliciter. s. per abstractionem: & ex parte obiecti impediendo, iudicium rationis per fortem imaginationem, 12æ q.77.1.0 & 22æ q.156.1 c & 3a q.46.7.3m

34 Passiones diuersarum potentiarum, differunt genere. quæ autem sunt diuersorum obiectorum eiusdem potentiæ differunt specie tantum, 12æ q.23 1.0 & q.54.1.0

35 In passionibus animæ, est duplex contrarietas. s. secundum diuersitatem obiectorum, i. boni & mali: & secundum accessum, & recessum ab eodem termino: prima tantum est in passionibus concupiscibilis; sed vtraque est in passionibus irascibilis, 12æ q.23.2.0 & q.40.4 0 & quæstio. 45.1. 2m

36 Omnis passio irascibilis, significat motum tantū: sed passionum concupiscibilis, quædam significant motum, & quædam quietem, 12æ q.23.4. c & q.25 1 0 & 3 c

37 Nomina omnium passionum animæ, possunt sumi dupliciter, s. absolute, & vt recedunt à ratione: primo modo sunt passiones; secundo autē modo sunt vitia, 12æ q.45.2. 1m & q. 59. 1. 2m & 22æ q.127.1.c 3m

38 Nomina passionum animæ, quarum obiectū est malum, aliquando significant vitia, quorum obiectum est malum vt odium, ira, inuidia, & audacia, quarum autem obiectum est bonum, significant virtutes, vt spes, & amor, 22æ q.127 1.3m

39 Ordo omnium passionum animæ, 12æ quæstione 25.0

40 Omnis passio cuius obiectum est bonum, est naturaliter prior, passione sibi opposita, cuius obiectum est malum, 1a q.20.1 c & 12æ q.25 2.3. c & 12æ q.1:1 3.1m

41 Omnis passio cuius obiectum est bonum vel conueniens simpliciter, est in concupiscibili: si aūt obiectum eius est vt difficile vel arduum, i. cum determinatione quantitatis, est in irascibili: similiter & opposita harum, 12æ q.23.1.c & q. 25.1.c & q.40.1.c & q 46.3.c

42 Passiones irascibilis, sunt posteriores passionibus concupiscibilis, quæ significant motum: sed sunt priores iis, quæ significant quietem. 12æ quæst 25 1 0 & quæstio.40 2.c & 22æ quæstione 141.3.1m

43 Omnis passio irascibilis, terminatur ad passiones concupiscibilis: & incipit ab eis, 1a q.81 2. c. & 12æ q.23.1.2m & q.25.1.0 & 3.c & q. 40.1. 4.c & q.41.2.3m & q.46.3.2m & q 65.1.3m & q. 81.2.2m & q.84 4 2m & q.100.5.6m & 22æ.qō. 41.2 1m & q 115.6.c

44 Passionum animæ, quædam sunt bonæ, & quædā sunt malæ, secundum speciem suam, inquantum sunt in genere moris: non autem inquantum sunt in genere naturę, 12æ q 24.4.0 & 12æ q.158 2.c

45 Passiones animæ, & motus membrorum, inquantum imperantur à voluntate, vel non prohibentur, sunt bonæ vel malæ moraliter: non autem secūdum se, 12æ q.24 1.0 & q.59.1.c 1m & 22æ q 55.5.1m & q.158.2.c.

46 Passiones secundum quod ordinantur à ratione, sunt laudabiles, vel vituperabiles: non autem secundum se. 12æ qō.24 1.3m & 2.0 & q.4..1. 5m & q.50.1.c & 22æ q.35 1.1m & q.123.1.0 & 127.2.0 & 158.2.0 & 2.c 5m

47 Omnis passio animæ, secundum Stoicos est mala: non autem secundum Peripateticos. 12æ q. 24.2.0 & qō 59.1 3 0 & 22æ qō 123.10.c & q. 158.1.1m & 3a quęstione 15 4.1m & quæstione 46.6 1m

48 Omnis passio animæ secundum Stoicos s. inordinata, tollit, vel diminuit bonitatem actus: sed secundum Peripateticos aliqua, idest moderata, auget eam: sicut etiam actus membrorum, 12æ q.24.3.0

49 Omnis passio animæ, præueniens iudicium rationis, diminuit bonitatem actus: sed passio consequens per redundantiam est signum melioris actus per electionem autem facit actum meliorem, 12æ quęstione 24.3.1m & quæstione 77.6. 2m & quæstio.59. 2. 3m & 22æ quæstione 2. 10. c

50 Passio præueniens iudicium rationis, diminuit peccatum: sequens vero auget peccatum, vel significat auctum, 12æ quęst. 24. 2. 3m & q.47. 3 c & q.77.6.0

51 Passio

83 Passio Christi fuit quasi pretium, per quod liberati sumus à seruitute diaboli, peccati, & pœnę, 3ª q. 48. 4. c

84 Per passionem Christi, liberati sumus à peccato communi totius naturæ, quò ad culpam, quò ad reatum pœnæ, & à proprijs peccatis singulorũ, 3ª q. 49. 5. c. & q. 52. c. 1m & q. 86. 4. 3m

85 Passio Christi sufficienter abstulit peccatum originale, quò ad personã, & quò ad naturam, 3ª q. 49. 5. c

86 Christus patiendo, omnia præcepta veteris legis moralia, ceremonialia, & iudicialia impleuit, 3ª q. 47. 2. 1m

87 Nunquam sine fide passionis Christi, potuit esse salus: ideo semper oportuit esse aliquod repręsentatiuum eius hominibus, 3ª q. 73. 5. c.

88 Passio Christi efficienter operata est nostram salutem, vt causa instrumentalis: sed Deus vt causa principalis, 3ª. q. 48. 6. c, & q. 49. 1. c.

89 Passio Christi, est causa salutis omnium: sed applicata est mortuis per descensum Christi ad inferos sicut; & viuis per sacramenta, 3ª q. 52. 1. 2m

90 Passio Christi non saluat, nisi configuratos. 12æ q. 85. 5. 2m & 3ª q. 49. 1. 4m & 3. 2m & 4m, 5. c. & q. 52. 1. 2m & 7. 8. c. & q. 79. 2. 1m. & 7. 2m

91 Per passionem Christi, & per mortem eius, recõciliati sumus Deo patri, 3ª q. 48. 4. c. & q. 49. 2. c. & 4. c

92 Per passionem Christi, tripliciter sumus liberati de potestate diaboli, s. quia in quantum passio Christi est causa remissionis peccatorũ in quantum nos Deo reconciliauit: & in quantum in passione Christi Diabolus excessit modum potestatis sibi traditę à Deo, machinando in mortem Christi, qui non habebat meritum mortis, cu esset absq; peccato, 3ª q. 48. 4. c & q. 49. 2. c

93 Per passionem Christi, dupliciter sumus liberati à reatu pœnæ, s. vel directè, in quantum passio Christi fuit sufficiens, & superabundans satisfactio pro peccatis humani generis: exhibita autem satisfactione sufficienti, tollitur reatus pœnę. vel indirectè in quantum passio Christi, est causa remissionis peccati, in quo fundatur reatus pœnæ, 3ª q. 22. 3. c & q. 48. 6. 3m & q. 49. 3. c & q. 52. 5. c. & q. 86. 4. 1m

94 Passio Christi operata est nostram salutem propriè: remouendo mala: sed resurrectio eius, inchoando bona, & exemplariter, 3ª q. 53. 1. 3m & q. 56. 1. 4m & 2. 4m & q. 62. 5. 3m

95 Christus per passionem suam, initiauit ritũ Christianę religionis, 3ª q. 62. 5. c & q. 63. 3. c

96 Christus per passionem suam aperuit nobis ianuã cœli, sed per ascensionem suã, introduxit nos in possessionem eius, 3ª. q. 49. 5. c & q. 79. 2. c 1m

97 Christus per passionem suam, consecutus est gloriam resurrectionis: non autem ex vi sacrificij, quod offeretur per modum satisfactionis: sed ex deuotione; qua ex charitate humiliter passionem sustinuit, 3ª q. 22. 4. 2m

98 ¶ Pastor ecclesiæ & fundamentũ eius, principaliter dicitur Christus: secundariò autem cæteri prælati, 3ª q. 8. 6. 3m

1 PAter, & in diuinis, & prius dicitur de Deo, quàm de creatura. 1ª q. 33. 2. 4m

2 Paternitas in Deo & creaturis, non est eiusdem rationis vniuocè, sed analogicè, 1ª q. 33. 3. 3m

3 Pater prius dicitur personaliter, quàm essentialiter, 1ª q. 33. 3. c

4 In diuina essentia est pater, si pater tenetur substantiuè; nõ autem si tenetur adiectiuè, 1ª q. 39. 5. 5m

5 Pater est magis proprium nomen personæ patris quàm genitor, vel generans, 1ª q. 33. 2. c & 40. 2. c & 3ª. q. 60. 7. 2m & q. 69. 5. 7m

6 Pater eodem, idest, paternitate, est quis, & pater, 1ª q. 40. 3. 2m

7 Paternitas est in angelis, secundum actus hierarchicos: sicut magister est pater discipuli, 1ª. q. 45. 5. 1m

8 ¶ Patres conscripti dicebantur olim consiliarij: quia scribebantur, 2ª q. 14. 1. c

1 PAtientia dicitur dupliciter, s. habitus, & delectatio in actu eius: primo modo est virtus: sed secundo modo est fructus 22æ q. 136. 1. 3m

2 Patientia est virtus, conseruans bonũ rationis cõtra tristitiam, 12æ q. 66. 4. 2m & 22æ. q. 123. 1. c, & q. 136. 1. c & 5. c

3 Pati tristitia ad malum finem, non est propria patientia: sed est duritia, 22æ q. 136. 1. 2m

4 Patientia non est potissima virtus, sed est inferior omni in virtute theologica, & cardinali, 12æ. q. 66. 4. 2m. 22æ q. 136. 2. c

5 Ad Patientiam pertinet longanimitas & constantia: in quantum dilatio boni, quę est longanimitatis, & labor in continua executione boni habent rationem mali contristantis, 22æ q. 136. 5. c.

6 Patientia est radix & custos virtutum. solum remouendo prohibens, 22æ q. 136. 2. 3m

7 Patientia, vt virtus, non potest haberi sine charitate & gratia 22æ q. 136. 3. c

8 Patientia est in concupiscibili subiectiuè, 22æ q. 136. 2. 1m

9 Actus patientiæ in patria, non est sustinere, sicut est in via: sed est frui bonis acquisitis per eã, 22æ q. 136. 1. 1m

1 ¶ Paulus erat instructus in propria lingua, quò ad superaddita per artem humanam ad ornatũ & elegantiam locutionis; non autem in lingua aliena, 22æ q. 176. 1. 1m

2 Paulus in sua conuersione, habuit voluntatem actualem contrariam gratiæ, ideo celebratur, vt miraculosa, 12æ q. 9. 6. 3m & . & q. 113. 1. 2m & q. 113. 10. c

3 Paulus in sua conuersione, vidit Christum corporaliter, 3ª q. 57. 6. 3m

4 Paulus prętertc & alios apostolos, Moysi, 22æ q. 174. 4. 3m

5 Paulus verè, ac iustè reprehendit Petrum in obseruatione legalium, quia cogebat gentes, non quidem imperio, sed suæ conuersationis exemplo iudaizare: quia secundum, quod Leo Papa dicit, validiora sunt exempla, quàm verba, 12æ q. 103. 4. 2m & 22æ. q. 33. 4. 2m & q. 43. 6. 2m

6 Paulus allegat verbum Arati poetæ, i. genus Dei sumus, & in ipso viuimus, mouemur, & sumus, 1ª q. 1. 8. 2m

7 Epistolæ eius & psalmi Dauid, frequentantur in Ecclesia, ad spem veniç: quia continent quasi totam theologiam, 3ª q. 83. 4. c prin.

1 Paupertas spiritus, includit duo, s. abdicationem temporalium rerum, quæ fit spiritu, id est, propria voluntate, per instinctum Spiritussancti, (vt Ambrosius & Hieronymus exponunt) & cõtritionem superbię, secundum, quòd paupertas spiritus intelligi potest exinanitio inflati & superbi spiritus (vt Augustinus exponit,) 22æ q. 19. 12. c.

2 Paupertas voluntaria commendatur, 3ª q. 40. 3. c

3 Paupertas voluntaria, est iudicium maximę humilitatis, 22æ q. 19. 12. c & 3ª q. 40. 3. 3m

4 Christus voluit esse pauper quadruplici ratione: primò, quia paupertas voluntaria conuenit prædicatori: secundò, ne videretur prędicare ex cupiditate: tertiò, vt nos faceret diuites spiritualiter: quartò, vt virtus Dei maior ostenderetur, 3ª q. 35. 7. c & q. 40. 3. c

1 PAx est tranquillitas ordinis, maxime in voluntate, 22æ q. 70. 2. c. & 22æ q. 29. c

2 Pax non est virtus, sed est affectus virtutis, scilicet charitatis. 22æ q. 29. 3. 4. c

3 De ratione pacis est duplex vnio, scilicet rũ appetentiũ: & appetituũ eiusdẽ aer diuerso & respectu eiusdem appetibilis. 22æ ppetentis, q. 29. c

terialis, ideſt ſecundum naturalem ſpeciem peccati: & formalis, ideſt, ſecundum ordinē ad vnum finem proprium, 12æ q.72.6 c

38 ¶ Nullum quod eſt præter intentionem peccantis, dat ſpeciem peccato, 12æ q.72.1.8.c & 3a.q. 88.4 1m

39 ¶ Circunſtantiæ non poſſunt aggrauare peccatum in infinitum, 22æ q. 1104 5m

40 Diuiſio peccati, in peccatum contra Deum, contra ſe, & contra proximum, eſt ſpecifica: quia eſt ſecundum obiecta, 12æ q.72 4 0

41 ¶ Peccata cordis, oris, & operis, non differunt ſecundum ſpecies completas, ſed ſecundum gradus eiuſdem ſpeciei, 12æ q.72.7.0 & q.100.5.6. c.& 22æ principio.

42 Peccata non differunt ſpecie, ſecundum præcepta legis: quia non habent ſpeciem ex parte auerſionis ſed ex parte conuerſionis. 12æ q.72 6 2m & 9.1m q.73.1 c.& 22æ q.10. 5.1m.

43 Peccata differunt ſpecie, ſecundum ſuperabundantiam, & defectum propter diuerſa motiua, & ſunt contraria, 12æ q.72.8.0

44 Differentia peccati, ſecundum mortale & veniale, vel ſecundum alios reatus, non eſt ſpecifica, 12æ q.72.5.0.& q 88 1.2 0

45 Peccatum mortale differt à ueniali in infinitum, ex parte auerſionis, non autem ex parte conuerſionis, 12æ q.72.5.1m & q.87 5.1m

46 Omne peccatum eſt in voluntate, ut in ſubiecto, 12æ.q.74. 1. 0

47 Subiectum peccati duplex, ſcilicet ſubiectum primum, & ſubiectum proximum: voluntas eſt ſubiectum primum omnis peccati: proximum verò ſunt diuerſæ potentiæ, 22æ q.10.2 c

47 Omnis potentia mobilis à voluntate poteſt eſſe ſubiectum peccati: licet principaliter ſit in voluntate, 12æ q.74 2.0 & 3 c.& q.83.1 c

48 Peccatum eſt in uoluntate vt in cauſa, 12æ q.74. 1.2.0.& q.75.3.c & q 80.1.c

49 Voluntas eſt per ſe cauſa actus peccati; ſed per accidens cauſa eius inordinationem, præter intentionem, 12æ q.75.1 0.

50 In quolibet uolente ſub Deo, poteſt eſſe peccatum voluntatis, ſi in ſua natura conſideretur, 1a,q.63.1.c

51 Peccatum non poteſt eſſe in voluntate, niſi cum ignorantia intellectus, 1a q.63.1.4m & 12æ q 58. 2.c.& q.77.2.c.& 22æ q.10.2.0 & q.53 3.3m & q.53.2.c

52 Peccatum in actu liberi arbitrij, contingit dupliciter, ſcilicet eligendo malum ex ignorantia, uel eligendo inordinate bonum ex inconſideratione, 1a q.63.1.4m

53 Peccatum eſſentialiter conſiſtit in actu liberi arbitrij, 12æ q.77 6 0

54 Peccatum eſt in ratione dupliciter, ſcilicet errando circa illud quod poteſt & debet ſcire ſacta promulgatione, uel non regendo potentias inferiores, 12æ.q.74.5.6.0 & quæſt. 9 1.4 2m.& 3m

55 Peccatum mortale, & ueniale, poſſunt eſſe in ratione dupliciter, ſcilicet ſecundum ſe, & ſecundum quod regit potentias inferiores, 12æ.q. 74.9.10.0

56 Peccatum moroſæ delectationis, eſt in ratione dupliciter, uel deficiendo in directione interiorū paſſionum animi, uel in directione exteriorū actuum. Deficit autem in directione paſſionum dupliciter. primò imperando illicitas paſſiones: alio modo non reprimendo motus paſſionum illicitos, 12æ quæſt. 73. 8. c. & quæſt. 74.6 0

57 Peccatum ipſius conſenſus in actum eſt tantum in ratione ſuperiori: ſed conſenſus in delectationem poteſt eſſe in ratione ſuperiori, & inferiori, 12æ.q.15.4.0 & q.74 7.0 & 8.1m

58 Non omnis motus ſenſualitatis primus, ideſt naturalis, eſt peccatum. 12æ q.74. 3 0

59 Senſualitas tenet locum ſerpentis, quia inclinat ad peccatum, 1a q 81.1 3m.& 3.2m & 12æ.q. 74. 3.2.2.& 22æ.q.165 2.b.& 3a q 18. 2. 3m

60 In ſenſualitate poteſt eſſe peccatum ſubiectiuè, 12æ.quæſt.73.3.0

61 In ſenſualitate poteſt eſſe peccatum ueniale, nō autem mortale, 12æ.q.74.3. 4m & 4. 0 & quæſt. 89 3.c

62 Obedire imperio rationis, & eſſe ſubiectum peccati, conuenit ſenſualitati hominis, non autem ſenſualitati bruti, 12æ,q.74.3.3m

63 Peccatum actuale eſt in generatiua, non ſicut in ſubiecto, ſed materialiter; inquantum concupiſcibilis, motum eius imperat, 12æ q. 17.8 3m

64 Peccatum actuale, non poteſt eſſe in parte non obediente rationi; ſed bene infectio naturæ, 12æ q.83.1.c & 4. 2m

65 Omnis uoluntas ſub Deo, poteſt ſecundum ſe habere peccatum, 1a q 63. 1.c

66 Chriſtus nullum habuit peccatum, 3a q.14.3.0 & q.15 1 0 & 5 1m & 2m & q.22.4.2m

67 Peccatum, vt eſt actus, habet cauſam per ſe; ſed ratione inordinationis, habet cauſam per accidens tantum, 12æ q 75.1.0 & 2.4.c & 1m quæſt. 77.4.c

68 Non omne peccatum ſit ex contemptu, ſed quandoque ex ignorantia uel infirmitate, 22æ q. 102 2.c 1m & 2m.& q.186.9.1.3m & 3a q 88.4.c

69 Cauſa primi peccati non eſt malum: ſed bonum ſ.uoluntas cum abſentia alterius boni, ſ.regulæ rationis, uel legis diuinę, 1a quæſt.49 1 1m & 3m & q.63 1 4m & 12æ q.75. 1.c & 3m & 22æ. q.163 1.2.c

70 Non omne peccatum ſit ex contemptu, ſed quandoque ex ignorantia uel infirmitate; ſed peccandi conſuetudo implicat Dei contemptum, 12æ q.105.a 9m & 22æ q.162. 1.c 2m & 2m

71 Quòd aliquis non poſſit uitare peccatum, poteſt intelligi dupliciter, ſ.uel quia confirmatus eſt in malo, uel quia diu perſiſtere non poteſt quin ruat in peccatum, 12æ q.109 8.0

72 Principium peccati duplex. ſ. primum & uniuerſale, ideſt uoluntas, & principium proprium & proximum, ſ.aliæ potentię, 22æ q.10.2.c

73 Voluntas eſt cauſa alicuius dupliciter, ſcilicet per ſe, ideſt, imperando: & per accidens peccati, i. non impediendo, uel non reprimendo cum poſſit: & ſic eſt cauſa peccati primorum motuum, 22æ.q. 154.5 c. princ.

74 Propria & per ſe cauſa peccati, eſt uoluntas; aliæ uerò cauſæ, ſunt quaſi extrinſecę, & remotæ, 12æ q.73.6 c & q. 80.1.c.3m

75 Nihil exterius eſt cauſa ſufficiens peccati: ſed tantum ſuadens, uel mouens appetitum ſenſitiuum. 1a q.115 4.r.& 12æ.q 73 8.3m & q.75 3.0 & q.80.1.3.0 & 22æ q.43.1 3m & q.73. c. 2m & q 115.2.1m & 3m

76 Aliquis poteſt ſufficienter impelli à dæmone in actum peccati, non autem in peccatum. 12æ q 80.3.0

77 Aliquis quandoque committit aliquod peccatum ſecundum effectum, & non ſecundum affectum, 21æ q 162.2 2m

78 Cauſa interior peccati duplex, ſ. proxima ideſt ratio, & uoluntas: & cauſa remota. ſ.imaginatio, & appetitus ſenſitiuus, 12æ q.75.2.0 & 3.c & 12æ quæſt.10. 2. 0

79 Sciens peccat, non conſiderando in particulari uel in actu, quod ſit in uniuerſali uel in habitu; unde dicitur quis ex certa malitia, uel ex induſtria peccare, quaſi ſcienter malum eligēs, 12æ q.78.1.c.ſi.

80 Cauſa peccati triplex, ſ.motiuum; ideſt bonum apparens, defectus regulę, & perſiciens: primū pertinet ad ſenſus, & ad appetitum ſenſitiuum: ſecundum ad rationem; tertium autem ad uoluntatem, 12æ q.75.2.3. c

127 Grau-

327 Grauitas peccati est maior de maiori bono, quod corrumpitur, vel cōtemnitur: minor autē de maiori bono quod amatur, 12æ q. 100. 6. c. & 12æ q. 39 2. c. & q. 105. 2. c. & q. 113. 5. c. 1m. q 159 3. c

328 In quolibet genere peccati, grauius est quod fit ex habitu, quia fit ex maiori libidine, 12æ. q. 156. 3. c

329 Peccata carnalia sunt minus grauia licèt turpiora, quàm spiritualia, 12æ q. 73 5. o & 22æ. q 116. 2 2m & q. 142 4. 1m & q. 144. 2. 4m. q. 154. 3. o & q 162 6 3m

330 Grauius est peccare opere quàm ore, & ore quàm corde, 12æ q. 100. 6. c. 6.

331 Nocere sibi est grauius peccatum quàm nocere proximo, in re non subiecta voluntati. s. in naturalibus vel spiritualibus: in aliis autem econuerso, 12æ q. 73. 9. 2m

332 Nocumentum intentum, vel præuisum, vel per se consequens peccatum, aggrauat illud directè, non autem si per accidens consequatur: sed imputatur ei ad pœnam, si dabat operam rei illicitę, propter negligentiam considerandi, 12æ q 73. 8 o

333 Peccatum aggrauatur ex conditione personæ, contra quam peccatur tripliciter: primò si sit coniuncta Deo, virtute, vel officio. secundò si sit sibi coniuncta natura, vel beneficio, vel aliter: tertiò, si sit coniuncta proximo, tangendo plures, vt persona publica, vel famosa, 12æ q. 73 9 o & 22æ. q 58. 10. 3m & q. 61. 2. 3m & 8. c & q. 63. 4. 2m. & q. 65. 4. o & 3ª q. 80. 5. c

334 Dignitas personæ peccantis, non transfert peccatum in aliam speciem, nisi ratione inobedientię, vel voti, & huiusmodi 12æ q. 89 3. c q. 110. 4. 5m

335 Excellentia personæ peccantis aggrauat peccatum ex deliberatione, sed alleuiat peccatum ex surreptione, 12æ q 73. 10. o & q. 89 3. 5. c. & q. 102. 5. 11m & 22æ. q. 100. 1. 7m

336 Omne peccatum contra proximum, est etiam contra Deum, 22æ q. 72. 4. o & 22æ. q 105. 2. c

337 Homo grauius peccat post dationem legis Moysis, quàm ante, 12æ q. 98 6. 2m

338 Homo grauius peccat in noua lege, quàm in lege veteri, 12æ q. 106. 2. 1m

339 Baptizatus grauius peccat quàm nō baptizatus cæteris paribus, 22æ, quæst. 106 2. 1m & 22æ q. 10 3. 3m

340 Clericus i sacris plus peccat in eodē genere peccati, quàm religiosus nō in sacris, 12æ q. 184 8 6. 6.

341 Peccatum religiosi, grauius est peccatu secularis, tripliciter, scilicet ratione voti, ratione contemptus, & ratione scandali: in aliis autem est econuerso, 22æ q. 186 10. o

342 Religiosus peccans ex contemptu, fit pessimus, & maximè incorrigibilis, 22æ q. 186 10, 4m

343 Delere peccatum formaliter, conuenit gratiæ; effectiue principaliter soli Deo; dispositiue insufficienter puro homini; sufficienter Christo; instrumentaliter sacramentis, 3ª q 16 11 3m

344 Solus Deus remittit peccata per auctoritatē; homines autem per ministerium, 3ª q 84. 3. 3m.

345 Deus potest remittere peccata sine pœna, 12æ q 67 4 2m & 3ª q. 46. 2 3m.

346 Homo peccando obligatus erat ad pœnā Deo, sicut summo iudici, sed diabolo tanquam tortori: ideo debuit redimi Deo, & non diabolo, 3ª q. 18 4 2m & 3m

347 ¶ Omnia peccata in hac vita sunt remissibilia, 3ª q. 69. 2. c

348 Peccatum quodlibet dicitur remitti quò ad duo s. quò ad culpam, & quò ad reatum: & secunda remissio potest esse sine prima 3ª. q. 22. 3. c

349 Per charitatem consequimur veniam peccatorum, 3ª q 40. 1 c

350 Ad remissionem cuiuslibet peccati requiritur, quòd totaliter dimittatur affectus eius. Exigitur autē ad remissionem peccati mortalis perfectior potentia: vt. s. homo actualiter, peccatum mortale commissum detestetur, quantum in ipso est, vt s. diligentiam adhibeat ad rememorandum singula peccata mortalia, vt singula detestetur. Sed ad remissionem cuiuslibet peccati venialis, requiritur quędam virtualis displicentia, 3ª q. 87 1 c

351 Peccatum originale est habitus. s. languor naturę. i. inordinata dispositio ex dissolutione harmoniæ originalis iustitiæ, 12æ q. 82. 1. o

352 Peccatum originale est habitus corruptus, non pura priuatio: quia dicit priuationem originalis iustitiæ, & inordinatam dispositionē partium animæ, 12æ q 82. 1 1m

353 Peccatum origina e est habitus: quia est inordinatio naturæ; non autem actuale peccatum quia est inordinatio actus, 12æ q. 82 2. 2m

354 ¶ Peccatum originale est peccatum naturæ, sed peccatum actuale est peccatum personæ, 1ª q. 100. 1. c & 12æ q. 74. 3. 2m & q. 80. 2. c. & q. 81. 1. o & q. 82, 1. 1m & 3ª q. 8 5 1m

355 Formale eius est priuatio originalis iustitiæ; materiale verò, est concupiscentia. i. inordinatio partium animę, 12æ q. 82. 3 o

356 Si homo formaretur ex digito vel aliter, sine semine viri, haberet omnes defectus naturæ sicut alij: sed non haberet rationem culpæ, vel pœnæ, 12æ q. 81 4 o

357 ¶ Peccatum originale est voluntarium, per voluntatem Adæ tantum, 12æ q. 81. 1. c & q. 83. 1. 2m & 12æ q. 109 4. c 3ª q. 84 2 3m

358 Peccatum originale habet nouem nomina, s. originale, fomes peccati, concupiscentia, concupiscibilitas, languor, tyrannus lex peccati, lex carnis, & lex membrorum, 3ª q. 13. 3. c

359 ¶ Et est multiplex in virtute; quia virtualiter continet omnia peccata, 12æ q. 82. 2. 1m.

360 Et est vnum numero in vno homine, sed in omnibus est vnum specie, 12æ q 82. 2. o

361 Peccatum originale est æqualiter in omnibus hominibus, sicut & relatio ad peccatum Adæ, & priuatio iustitiæ originalis, 12æ q. 82 4 o

362 Et fuit in Adam, vt in causa principali; in semine verò instrumentaliter: sed in anima subiectiue: in carne autem, vt pœna, non vt culpa, 12æ q 83. 1. o

363 Peccatum originale prius est in essentia animę quàm in potentiis eius, 12æ q 83, 2. o & 3. c

364 Et prius est ordine naturæ in anima quàm in carne: sed ordine generationis, & temporis, est econuerso, 12æ q 83. 1. 2m & 3. 3m

365 Et contrahitur in infusione animæ rationalis, 12æ q 83 1 4m & 3ª q 27. 2. 4m

366 Et prius inficit voluntatem, quàm alias potentias, 12æ q. 83. 3. o & 4 1m

367 Omnes defectus virtutum possunt reduci ad peccatum originale, inquantum includuntur in carentia originalis iustitiæ, quam totam animā perficiebat, 12æ q 85. 1 3m

368 Omnes potentię animæ sunt corruptæ per illud: sed quæ concurrunt ad generationem dicuntur etiam infectæ. s. concupiscibilis, generatiua, & tactus, 12æ q. 83 4. o

369 Et traducitur ad omnes qui fuerunt in Adam, secundum rationem seminalem, non autem ad alios, 1ª q. 100 1 c 12æ q. 81 3 4 o & 3ª q. 13 1. 2m & q 31. 1. 3m & 6. 1m

370 Caro Christi in patribus fuit obnoxia peccato originali. 3ª q 31. 1. 3m & 7. o & 8. 3m

371 Secundum fidem catholicam est tenendum, quòd primum peccatum primi hominis. s. peccatum originale, originaliter transit in posteros: contrarium autem est hæresis Pelagiana, vt patet per Augustinum in plurimis suis libris, 12æ q. 81 1. c princ. & 3. c

372 Secundum fidem catholicam firmiter est tenendum, quòd omnes homines præter solum Christum,

221 Inten-

222 Intendens peccare mortaliter, semper peccat mortaliter, 22æ q.110.4.c

223 Actus peccati mortalis, potest aliquando esse figura alicuius boni, 22æ q.88.2.2m

224 Cuicunque peccato mortali homo vult adhærere sumens baptismum, dicitur fictus fictione includente omne peccatum, 3ª q.69.9 3m

225 Omne quod fit propter mortale, est mortale, 12æ q.88.2 4 6 c & 22æ q 110 4 c. & q.154.4 c

226 Omne quod est contra præceptum Dei est peccatum mortale, nisi forte propter imperfectionem actus, 12æ q.74 10.0

227 Omne peccatum mortale est contra præceptũ Dei 22æ q.68.3.c fi.& q 98.3.b

228 Aliquid dicitur peccatum mortale dupliciter scilicet secundum speciem suam, & ex sua causa, 22æ q 154,4.c. princ.

229 Non omne peccatum mortale directè contrariatur præceptis decalogi; sed tantum iniustitiam continens, 22æ q.148.2.1m

230 Quilibet agens contra debitum iustitiæ, peccat mortaliter, 22æ q 69.1.c & q 70.4.c

231 Qui est in peccato mortali, diligit habitualiter aliquid supra Deum, 22æ q.68.3.c

232 Omne peccatum mortale contrariatur charitati, non autem spei, vel fidei. 22æ q. 75. 4. c & 22æ q.24.10.c & 12.c 4m & q 87.1.c

233 Omnis actus contra charitatem, est peccatum mortale, 12æ.q 87.3.c & q 88.2.c & 22æ q.13.2.c & q.35.3.c

234 Quælibet virtus vt virtus, idest informata charitate, expellitur per quodlibet mortale, nõ aũt inquantũ est habitus, 12æ q. 63.2, 2m & q 65.2.c & q.71 4.0 & q.73.1.2m

235 Per quodlibet peccatum mortale deperit quicquid virtuti debebatur & omnia merita mortificantur, 22æ q.e32.3.1m & 3ª q.89 4.0

236 Peccatum mortale quantum ad aliquid est simile ægritudini, & quantum ad aliquid esse simile morti: & hoc est inquantũ separat à Deo qui vita est animæ; ægritudini autem inquantũ habitudo reuocationis in vitam & sanitatem remanet in peccante, licèt talis ægritudo, idest peccatũ de se inducat damnationem æternam, 12æ q.72.5 c

237 Nullum mortale potest remitti sine alio, quia omnia mortalia sunt connexa in auersione, nõ aũt in conuersione, 12æ.q.73.1.0 & 3ª q. 86.3.0

1 ¶ Pecunia, intelligitur omne illud, cuius pretium æstimari potest pecunia, 22æ q.78 2.c. & q.100 2,5.c.& q 117.2m & q. 118.2.2m

2 Pecunia non potest uendi in mutuo pro pecunia ampliori quàm sit quantitas pecuniæ mutuatæ, quæ restituenda est 22æ q.78 2 4m. princ.

1 Pœna duplex, sc. licet pœna sensus, idest afflictiua; & pœna damni, idest carentia diuinæ visionis, 12æ q 77.1.c fi.& 22æ q. 79. 4.4m & 3ª q.46.6.3m & q.52.2.1m

2 Pœna sensus, debetur culpæ ratione inordinatæ conuersionis; sed pœna damni ratione auersionis, 12æ q.87.4.0 & 22æ q 79.4 4m

3 Pœna peccati duplex, scilicet per inflictionem cõtrarii, & per subtractionem boni conuenientis; prima est à Deo agente: secunda verò à Deo non agente, 22æ q.10 1.3m

4 Pœna peccati duplex, scilicet pœna taxata, & pœna consequens: prima commensuratur culpæ non autem secunda, 22æ q.164.1.4m

5 Pœna consequens peccatum duplex, scilicet per se, & per accidens, 12æ q.73.8.0

6 Vnius peccati est tantum vna pœna adæquata, & plures partiales multipliciter, 22æ.q. 39. 4. 3m & q 99 4 4m

7 Omnis pœna est medicina; sed non semper respectu peccantis, 12æ, q.87.2. 1m & 3. 2m & 22æ q. 39.2.1m.& 4.3m & q.66.6.2m & q.86.1.c & q. 108.3.2m.& 4.c

8 Omnis pœna est corruptio agẽtis, & omnis culpa est corruptio actionis, 1ª.q. 48. 5. 6.0 & 12æ q. 21.1.3m

9 De ratione pœnæ est, quòd sit cõtraria voluntati, 1ª.q.8.5.c & q.64.3.c & 12æ q. 87.2.6.c & 22æ q.18.3.c

10 De ratione pœnæ sunt tria, s. q sit contra voluntatem propter culpam, & passio ab extrinseco, 12æ q.46.6.2m

11 Nulla pœna est volita absolutè, sed ex conditione dupliciter, scilicet qua acquiritur bonum, vt satisfactio & martyrium: & sine qua non, vt mors naturalis, & purgatio, sine quib9 ad bonũ optatũ perueniri non potest 12æ.q.87 6.c

12 Pœna est bona simpliciter, & mala secũdum quid idest huic, 22æ q.19.1.c

13 Peccatum non est pœna, nisi per accidens, & hoc dupliciter, scilicet rõne antecedẽtis, quia deseritur à Deo, & rõne consequentis, quia perditur melius, 12æ q.87 2 0. & 22æ q.36.2.4m

14 Puniri non est culpa; sed fieri reum pœna, 12æ q. 87 1.2m

13 Pœna peccato proportionatur secundum acerbitatem, in iudicio, diuino, & humano, 12æ q.87 3.c & 4.c.3m

16 Ratio omnium pœnarum veteris legis exponitur; q.103.2.9m & 10m, 11m & 12m

17 Pœna non debetur iustè, nisi propter culpam, 12æ.q.87.7.0

18 Omnis pœna vt pœna, infligitur tantum pro culpa propria & præterita; sed vt satisfactio vel vt medicina, infligitur etiam pro culpa aliena, 12æ q 87.7 8.0 & 22æ q.108 4.0 & 3ª q 14.1.3m

19 Nullus punitur pœna animæ, nisi pro culpa propria, quia pœna animæ non est medicina, 12æ.q. 87.8.0 & 22æ q.108 4.c 1m

20 Filius punitur pœna corporali pro culpa parentum, & serui pro dominis, inquantum sunt aliquid eorum, non aũt pœna spirituali: nisi culpa aliorum fiat eis propria ratione consensus uel imitationis, vel consultationis, vel dissimulationis, 12æ.q.81.1.1m & 2.1m & q.87 8.0 & 22æ q. 108.4.1m & 3m & q.164.1.4m & 3. q3.82 6.3m

21 Pœnam semper præcedit peccatũ in natura; sed non semper in persona puniti, 22æ.q.87 7.0,

22 Qui est in peccato, non habet gustum sanum, sed affectum infectum amore sui inordinato: ideo reuocatur à peccato per pœnas contrarias suæ naturæ & suæ voluntati, & non dulcedine diuinæ bonitatis, 22æ q.108.3.0

23 In iudicio humano nullus debet puniri pœna personali, nisi pro culpa sua, sed tantum pœna dãni, triplici ratione, scilicet vel ex hoc quòd aliquis ineptus redducitur sine sua culpa, ad aliquod bonum habendum vel consequendum; vel quia bonũ in quo dãnificatur, non est propriũ bonum, sed cõe; vel quia bonum vnius depẽdet ex bono alterius, 12æ q. 1.8.4 2m.

24 Non omnes pœnæ sunt æquales, nec præmia sunt æqualia, 12æ q 73. 5.c

25 Maxima pœna est, separari à Deo, 12æ q.88.6.c.fi.

26 Grauior pœna imponitur quadrupliciter. s. propter grauius peccatum, consuetudinem, pronitatem, & nocumentum, 12æ q. 105. 2. 9m & 22æ q.19 2 1m

27 Lex vetus, pœna mortis, punit peccata contra Deum, homicidium, irreuerentiam ad parẽtes, adulterium, incestum, & furtum hominum. Aliarum autem rerum: pœna damni, 12æ q. 105 2.22m & 22æ q.66.6 2m

28 Pœnam talionis in percussionis mutilationibus, & falso testimonio, lex uetus infligit; in aliis verò flagella uel ignominiam, ibidem.

29 Pœna post remissionem culpæ, imponitur duplici de causa, s. ad soluendũ debitum, & ad remediũ. quò ad primum, debet imponi secundum quantitatem culpæ; sed quò ad secundum

quæst 65 2 c. & 2 4m & 4.0 & q.85 5.0 & 6.c

38 Sacramentum pœnitentiæ potest & debet iterari, 3ª q 84 10 o

39 Sacramentum pęnitentię non requirit impositionem manus, nec signum crucis, 3ª q.84.4 o

40 Remissio peccatorum, est res tantum in sacramento pęnitentię: actus verò exteriores pęnitentis & absoluentis, sunt sacramentum tantum: sed pęnitentia interior est sacramentum & res sacramenti, & secundum totum simul, est causa tertij: sed & secundum tertium, est causa primi, 3ª q.84 1.3m.

41 Hoc sacramentum non consistit in consecratione materię, nec in usu materię consecratæ, sicut alia sacramenta, sed in remotione materię, s. peccati, 3ª q 84 3 c

42 In sacramento penitentię & matrimonij, non est materia corporalis, sicut in alijs sacramentis; sed actus humani sensibiles, sunt ibi loco materię, 3ª q.84.2 2m 1m 4.1m & 7.c & q 85. 1. 1m & q. 84.4.3m & 6 c & q 89 1.2m & q.90 1.0 & 2.c.

43 Materia vel obiectum pęnitentię duplex. s. proxima, i. actus pęnitentis: & remota, scilicet peccata, 3ª q 84 2 o & q 91 1 3m

44 Materia pęnitentiæ adhibetur a Deo interius inspirante, non autem à ministro, sicut in alijs sacramentis, sed tantum complet absoluendo, 3ª q.84.1 2m. & 3 c. & 4.4m

45 Pœnitentia est aliquo modo de quolibet genere peccatorū, sed est de peccato mortali propriè & principaliter: de ueniali propriè & nō principaliter: de originali uerò, impropriè, 3ª q. 84 2.3m & 7.3m

46 Nullus tenetur ad pęnitentiam de peccato ueniali, quia sine ea remittitur: licèt non in hac uita. 3ª q 87 1.0. & c.2m

47 Quę sunt ex parte pęnitentis. s. uerba & facta sunt materia huius sacramenti, quæ uerò sunt ex parte sacerdotis, se habent per modum formę, 3ª quæst.84 3.c.2m & 4. 3m & 7. c & q 85. 6.c.& q 89.1 2m

48 Forma huius sacramenti est hæc Absoluo te. sed alia, s. In nomine patris, &c. & oia alia q in absolutione dicuntur, sunt ad bene esse, 3ª q 84.3 o

49 Sacramentum pęnitentiæ habet partes, non autem ut uirtus nec alia sacramenta, 3ª q 90.1.0.

50 Partes eius materiales sunt, tres, scilicet contritio, confessio, & satisfactio. Sed partes eius essentiales & cuiuslibet sacramenti, sunt materia & forma, 3ª q 90.2.0

51 Hæ partes pœnitentię, sunt partes eius essentiales, non autē subiectiuæ, nec potētiales, 3ª q 90 3 o

52 Contritio, confessio, & satisfactio sunt actus uirtutis pęnitentię uirtutis, & non partes eius. 3.q 90, 1 2m

53 Ordo uirtutis & temporis est inter partes pęnitentię integrales, 3ª q 90 3. 3m

54 Pęnitentia ante baptismum, pęnitentia peccatorum mortalium; & pęnitentia uenialium, sunt partes, idest, species uirtutis penitentiæ; non autem sacramenti pęnitentię, 3ª q 90 4 o

55 Satisfactio dicitur fructus pęnitentię, quia est ultima pars eius, 3ª q 90 2 3m

56 Pœnitentia solemnis, non debet iterari triplici ratione, s. ne ex iteratione penitentia uilescat, & propter significationem: & quia solemnizatio est quasi quædam professio perpetuò pęnitentiam conseruandi, 3ª q 84.10 5m

57 Pęnitens solemniter non debet ordinari quadruplici ratione. s. propter dignitatem ordinū istorum, propter timorem recidiui, propter scandalum uitandum, quod posset in populo oriri ex memoria præcedentium peccatorum. & quia non habet frontem alios corrigendi, cum peccatum eius foret publicum, & ordinans debet priuari potestate hac, nisi in necessitate, uel consuetudine, ad ordines minores tantum, 3ª q. 87.5.3m

58 Pęnitentia reuocat omnes defectus, restituendo in pristinam gratiam, 3ª q 89 2.1m

59 In sacramento pęnitentiæ gratia infunditur, per quam fit remissio peccatorum, 3ª.q.89 1.c

60 Pœnitētia ex prima sui institutione respicit prçteritū, sed ex consequenti, ut medicina præseruans respicit futurum; & similiter satisfactio, 3ª. q. 84.8.1m

61 Dignitas amissa per peccatum, est triplex. s. filiatio Dei per gratiam, innocentia & dignitas ecclesiastica: prima restauratur per pęnitentiam, non autem secunda: sed, aliquid minus quandoque: nec tertia, quadrupliciter.. s. si uerè non pęniteat, uel negligenter, uel propter irregularitatem, uel propter scandalum, 3ª q. 89 3.0

62 In pęnitentia non quęritur sola reintegratio æqualitatis iustitiæ, sicut in iustitia uindicatiua, sed magis reconciliatio amicitiæ, 3ª q.90.2.c

63 Pęnitentia expellit effectiuè quodlibet peccatū; formaliter uerò, suum oppositum tantum. s. impœnitentiam, 3ª q 85 2.1m. & 3m

64 Omnis uirtus expellit formaliter, idest per actū primum, peccatum sibi oppositum; sed tantum pœnitentia, expellit effectiuè, idest per actum, secundum omne peccatum, 3ª q 85 2.3m

65 Homo in primo instanti suę pœnitentię, cōsequitur remissionem peccatorum, 3ª q.84.8.1m

66 Merces pęnitentiæ est plena remissio peccatorum, quò ad culpam, & pęnam 3ª q. 84.9. 1m & quęst.89.1 c

67 Per pęnitentiam liberamur a peccato, & restituimur in statum pristinum; sed per eam non exhibetur aliquid de nouo, pertinens ad cultum Dei 3ª q.63.6 c

68 Omne peccatum uiatoris, deleri potest per pœnitentiam, non autem damnatorum, 3ª q.86.1.o & quæst.87 1.o

69 Remissio culpę est effectus pęnitentiæ uirtutis, sed principaliter pęnitentię sacramenti: & principalius gratię quàm sacramenti: & principalius charitatis & fidei, quàm pęnitentiæ uirtutis, 3ª.q.85 6 o;

70 Remissio culpæ est effectus pęnitentiæ, principaliter ex ui clauium in ministris; secundariò ex ui actus ipsius pęnitentis, 3ª q 86 6 c & q 89. 1.2m

71 Peccatum mortale potest remitti sine sacramēto pęnitentiæ, non autem sine uirtute pęnitentiæ, 3ª q.86.2.o & 3 c & q.87 1.c

72 Peccatum ueniale potest remitti sine sacramento pęnitentiæ, non autem sine aliquali actu uirtutis pęnitentiæ, explicito uel implicito, 3ª q. 87.1.o & 2.2m & 3m & 3 c

73 Pęnitentia tollit totam culpam, sed non semper totum reatum, i. debitum totius pęnæ, 3ª q. 67 3.3m & q.69 10.3m & q 86.4.0

74 Pęnitentia non tollit omnes reliquias peccati actualis, i. defectus consecutos, nisi pęnitentia iam perfecta, secundum omnes eius partes, 3ª q.86.4 3m 5 o

75 Sacramentum pęnitentiæ habet efficaciam ad remissionem peccatorū ex uirtute nominis Christi, patientis & resurgentis, 3ª quæst.84 4.c.& 5 3m & 7.c.& quæst.85.5 c. & 2.3m

76 Remota per pęnitentiam auersione, remanet inordinata conuersio ad bonum creatum, 1ª q. 86 4.3m. 5.c

77 Omnes uirtutes & gratiæ restaurantur per sacramentum pęnitentiæ; non autem per uirtutem pęnitentiæ, 2a2æ q.152 3 3m & 3ª q 89 1.c

78 Nec restaurantur semper in gradu priori, sed in maiori uel minori, secundum gradum motus pęnitentiæ 3ª q 89.2.o & 4.3m

79 In innocentibus potest esse pęnitentia, non actu, sed potentia Suppl.q.16.2.o

80 Sicut uirtutes cardinales remanebunt in patria ita etiam pęnitentia, quæ est pars iustitię, quę

est

fuerioribus, præcipue in charitate, sed secũdariò & per accidens, in exterioribus, vt in virginitate, & paupertate, & hoc tripliciter scilicet remouendo impedimenta, vel vt effectus charitatis, & vt perfectio pœnitentiæ, 22æ q. 81. 7. c. & q. 186 7. 1m

37 Quilibet tenetur tendere ad perfectionem ex præcepto; non autem tenetur esse perfectus, 22æ q. 186. 2. 1m

38 Habens perfectam charitatem, vel existens in statu perfectionis, non tenetur plus aliis ad opera perfectionis, nisi ex uoto, uel cura, 22æ q. 110. 4. 5.

39 Qui non est perfectus in uirtutibus moralibus indignè sumit officium prælationis, uel prædicationis, 3a q. 41. 3. 1m

40 Perfecti debent tolerare iniurias proprias, secundum præparationem animi, non autẽ communes Dei, proximi, uel status, 22æ. q. 108. 1. 2m & 4m & q. 188. 3. 1m

41 Perfecti debent resistere detractoribus suis, 22æ q. 73. 3. c

42 Perfectis licet sua repetere, uel non dare, sicut etiam imperfectis, 22æ. q. 43. 8. c.

1 PEriculum ex ipso facto naicens, facit illud factum non expedire; non autem periculum nascens ex defectu nostro, 12æ. q. 68. 4. 2m

2 Expediens est ascẽdere equum, quamuis periculũ immineat cadendi de equo: alioquin oporteret ab omnib. bonis cessare. quæ etiam per accidens ex aliquo euentu, possunt esse periculosa, 22æ. q. 88 4. 2m

3 Quæcũque res magnas aggredi, uidetur periculosum esse, quia in iis deficere est ualde nociuum, 22æ. q. 128. 3m

4 Periculis rerum humanarum est obuiandum per res humanas; non autem per hoc, quod res diuinæ conuertantur in usum humanum per dispensationem indebitam, 12æ. q. 83. 11. 2m.

5 Periculum est in mora quandoque, 12æ q. 96. 6. c. fi.

6 Si sit subitum periculum, non patiens tantã moram, ut ad superiorem recurri possit, ipsa necessitas dispensationẽ habet annexã, quia necessitas non subditur legi. ibidem.

1 ¶ Periurium habet principaliter nomen & speciẽ a falsitate, secundariò a defectu iustitiæ, tertiò à defectu iudicii, 22æ. q. 98. 1. c & q. 129 3. 3m

2 Periurium omne semper est peccatum, cõtrarium religioni 22æ. q. 98 2. c

3 Periurium semper est peccatum mortale licèt ex ioco fit, uel ex lapsu linguę, si periculũ qui iurat, 22æ. q. 70. 4. c, & q. 98. 3. c.

4 Iurans uerum quod putat esse falsum, uel iurans falsum quod putat esse uerum, est periurus, 22æ. q. 98. 1. 3m.

5 Periurium promissorium, est infame ipso iure; assertorium uerò per sententiã iud., 22æ. q. 98. 3. 1m.

¶ Permittere lex humana dicitur aliquid, nõ quasi ea approbans, sed quasi ea dirigere nõ potens, 12æ. q. 93. 3. 3m.

¶ Permutatio beneficii ecclesiastici, propter commodum spirituale, est licita de licentia Episcopi; non autem propter commodum tẽporale, quia est simonia, 22æ q. 100. 2. 5m

¶ Perplexus aliquis esse potest ex suppositione, nõ autem simpliciter, 22æ q. 19. 6. 3m & 3a q. 64. 6. 3m & q. 82. 10. 2m

1 ¶ Per se quod conuenit alicui, non potest separari ab eo, 1a q. 50 2. c.

2 Formæ conuenit esse per se, nõ aũt materiæ; vel composito, sed per formam, 1a q. 50. 5. c & q. 75. 6. c & q. 67 2. c

3 Omne quod inest non per se, reducitur ad aliquid, quod inest per se, 12æ q. 10 1. c

4 In moralibus intentũ dr per se, & quod est præter intentionẽ dr per accidẽs, 22æ q. 37 1. c & q. 39. 1. c. & q. 43. 3. c & q. 59. 2. c & q. 64. 7. c. & q. 150. 2. c

1 ¶ Perseuerantia est in ratione bene considerata stabilis, & perpetua permansio, secundum Andronicum, 22æ. q. 128. c

2 Perseuerantia est virtus specialis habens speciale obiectũ, s. opus laboriosum, vt tristabile diuturnitatis, 22æ q. 137. 1. c & 2. c. 1m & 2m & q. 138. 2. c

3 Perseuerantia vt est virtus, moderatur aliquas passiones, s. timorem fatigationis, aut defectus propter diuturnitatem; non autem perseuerantia, de qua loquitur philosophus, 22æ q. 137. 2. 2m

4 Perseuerantia dicitur tripliciter, s. habitus mentis quo firmiter statue contra tristitias; habitus de proposito perseuerandi; & cõtinuatio boni, vsque ad finem vitæ. primo & secundo modo, est virtus infusa; non autem tertio modo, 1a q. 95. 3. 4m & 12æ q. 109. 10. c. 22æ q. 128. 5m & q. 137. 1. c. & 2. 2m & 4. c

5 Perseuerantia primo & secundo modo fuit in Adam; non autem tertio modo, 1a q. 95. 3. 4m & 12æ. q. 109. 10. 3m & 22æ q. 137. 4. 2m

6 Persistere in bono usque in finem, ex propria intentione finis, est proprium perseuerantiæ: sed conuenit cuilibet virtuti, inquantum est habitus, 22æ quæst. 137. 1. 3m & q. 138. 2. 5m

7 Perseuerantia est pars potentialis, annexa fortitudini, 22æ q. 128. c 5m & 6m & q 137. 2. c

8 Perseuerantia conuenit cum temperantia in materia, s. circa delectationes tactus; sed magis cõuenit cum fortitudine; & principaliter in modo, inquantum firmat contra difficultatem diuturnitatis, 22æ q. 137. 2. 2m

9 Perseuerantia non est in appetitu sensitiuo; sed in ratione, 12æ q. 58. 3. 2m & 22æ q. 53. 5. 3m

1 PErsona dicitur a personando in theatris, cum laruis, 1a q. 29. 3. 2m

2 Persona nõ ẽ nomẽ intẽtionis, sed rei, 1a q. 30. 4. c

3 Nomen personæ non est impositum ad significandum indiuiduum, ex parte naturæ, sicut aliquis homo: sed rem subsistentem in rationali natura, 1a q. 30. 4. c

4 Persona significat id quod perfectissimum est in tota natura, scilicet subsistens in rationali natura, 1a q. 29. 2. c

5 Persona significat substantiam particularem, ad dignitatem pertinentem; ideo est tantum in natura intellectuali, 1a q. 29. 3. 2m

6 Persona est rationalis naturæ indiuidua substantia, secundum Boetium, 1a q. 29. 1. c. & 3. c. 2m. & 4m

7 Substantia in diffinitione personæ, accipitur in communi secundum quòd diuiditur in substãtiam primam & secundam, 1a q. 29. 1. 2m

8 Persona est hypostasis distincta proprietate, ad dignitatem pertinente, secundum magistros, 1a q. 29. 3. 2m & 4m

9 Forma significata per nomen Personæ, non est essentia, vel natura, sed est personalitas 3a quæst. 39. 3. 4m

10 Persona est communicabilis multis naturis, non autem multis suppositis, 3a q. 3. 1. 2m

11 Illud quod non existit per se, non est persona, vt accidentia, partes & humanitas Christi, 1a q. 29. 1. 2m & 5m q. 75. 4. 2m & 3a q. 2. 2. 3m & q. 16. 12. 2m

12 Vnitas personæ requirit vnitatem esse completi, & personalis, quia est de constitutione eius, non autem operatio 3a q. 19. 2. 4m

13 Persona propriè conuenit Deo, & nobilius quàm creaturis, 1a q. 29 3. c

14 Persona prædicatur analogicè de Deo & creaturis, 1a q. 29 4. 4m

15 Persona in diuinis, est diuinæ naturæ incommunicabilis existentia, secundum Ricardum de sancto Victore, 1a q. 29 3. 4m

16 Persona in diuinis significat relationẽ per modũ substantiæ, 1a q. 28. 4. c & q. 30 1. c & q. 34. 3. 1m

17 Persona & in diuinis dicitur ad se, & nõ ad alterum, per modum significandi, 1a q. 29 4. 1m.

18 Trinitas

& parum ex vaporibus mistorum, qui ex ui naturę resoluuntur in veras aquas: ideo in eis potest esse baptismus, 3ª q 66 4 3m

¶ Poetica vtitur metaphoris, propter defectũ rei, de qua est: theologia vero propter excessum, 1ª q 1.9.1m & 12ae q.101.2.2m

1 POllutio nocturna, magis indicatur quo ad rationẽ meriti vel demeriti, scd'm principiũ, qđ est in dormiendo, quã scd'm terminũ, qui est in vigilãdo, nec reputatur qui euigilasse, quousq; perfecte vsũ liberi arbitrii recuperauerit, 1ª q. 94 4.4m

2 Non omnis emissio humoris carnalis, est proprie pollutio, s. qñ in vigilia ex infirmitate: vel absq; vlla cõmotione carnis, & absq; cogitatione immũda, & sine delectatione, & quasi insẽsibiliter, humor carnalis egreditur. 12ae q.151.1.4m

¶ De pomis collium æternorum, 1ª q 10.3.c

¶ Populus est multitudo hominum, iuris consensu, & vtilitate communicans sociata, 1ª q. 31. 1. 1m & 12ae q.105.2.c

¶ Porphyrio habet vnum pedem latum ad natandum, & alium fissum ad ambulandum, solo morsu bibit, oẽm cibum aqua tingens: ideo significat in obedientes 12ae q 102.6.1m fi.

¶ Positio duplex, s. prædicamentum, idest ordo partium in loco, & differentia quantitatis, 12ae q 19.1.3m

1 ¶ Non intelligitur aliquis posse facere, quod non licite facere potest 22ae q.187 3.c

2 Hoc verbum potest, habet vim ampliatiuam, 1ª q.25 5.1m

3 Illud possumus, quod de iure possumus: vnde dicitur illud esse non posse, quod cõuenienter esse non potest, ideo exponitur non potest, idest nõ debet, 3ª q 71.7.1m

4 Dicitur ille aliquid non posse, qui non potest illud de facili, 1ª q 86.1.2m.fi.

1 Possessio rerum exteriorum, quo ad vsum, est homini naturalis, non autem quo ad naturam earum, 22ae.q 66 1 c

2 Possidere aliquid quasi proprium, est licitum & necessarium, triplici ratione, scilicet sollicitudinis, ordinis, & pacis 22ae q.66.2.c

3 Communitas possessionum dicitur esse de iure naturali, quia distinctio earũ est secundum ius humanum tantum, 12ae q.94.5.3m 22ae.quæst.66.2.1m & 7.c

4 Possessiones Iudæorum non poterant vendi ne fortes confunderentur præter domos vrbanas, quia non erant sorte diuisæ, 12ae q 105 2.c 3m

5 Optimum est, quod possessiones sint distinctæ, sed vsus partim sit communis, & partim per voluntatem possessorum communicetur, sicut statutum est in lege veteri, 12ae quæst. 105.2.c. & 22ae q. 66.2.c

6 Propter irregularitatem possessionum, plures ciuitates destruuntur, vt philosophus dicit, ad qđ lex vetus triplex apposuit remedium, scilicet vel vt secundum numerum, hominum possessiones æqualiter diuiderentur, vel vt possessiones non in perpetuum alienentur: sed certo tẽpore ad suos possessores reuertantur, ut non cõfundantur sortes possessionum, uel ut ad huiusmodi cõfusionem tollendam proximi succedant morientibus, 12ae q. 105.2.c 3m

1 Possibile sumitur dupliciter, s. vt diuiditur contra necesse, & vt commune ad necesse, & ad cõtingens, 1ª q.41.4 2m

2 Possibile vel impossibile duplex. s. simpliciter & absolute, & ex suppositione, 3ª q.46.2.c

3 Possibile vel impossibile absolute, dicitur per conuenientiam vel repugnantiam terminorum, nõ autem possibile secundum aliquam potentiam, 1ª q.25.3.c 4m & q 46.1.1m

4 Possibile & impossibile absolute dicitur tripliciter, s. secundũ potentiã actiuam vel passiuã: & in eo quod aliquid facere posse dicitur uel fieri alio modo non secundũ aliquam potentiã, sed secundum seipsum, sicut per repugnantiã terminorũ uel conuenientiã, possibile, uel impossibile aliquid dicitur esse: tertio dicitur secundũ potentiam mathematicam, ut in geometricis, 1ª. q. 25. 3. c.4m. & q.46 1.2m.

5 Possibile uel impossibile secundũ potentiam iudicatur secũdũ causas inferiores tantũ, 1ª.q 25 3 4m

6 Possibile contentum sub necessario, cõuenit Deo, nõ autem oppositum ei, quia sequitur potentiã passiuam, 1ª q.41.4. 2m

¶ Posterius. & Aliquem effectum contingit esse posteriorem suo principio dupliciter, s. ex parte agentis, & ex parte actionis 1ª. q.42 .2.c.

¶ Post prędicamentum est quod consequitur diuersa genera, 12ae.q.49 1 c.

1 POtentia significant id quod est principium, nõ autem relationem eius, 1ª.q.41.5.1m 4

2 Potentia creaturę duplex. s. ad esse & agere. Prima se tenet ex parte materiæ: secunda uero ex parte formæ, 12ae.q 55.2.c.

3 Potentia duplex. s. potentia absoluta & potentia ordinata, 1ª q.9 2 .c.& q.25. 5 1m

4 Potentia creaturæ duplex. s. naturalis & obedientialis, 1ª q.115.2.4m & 3ª.q.1.3.3m & q. 11.1.c

5 Potentiæ naturales nõ habent habitum nec aliquid superadditũ, quia operantur circa aliqua determinata. 12ae.q 49 1 2m

6 Potentia duplex, scilicet imperans & exequens, 1ª q.115.2 4m

7 Potentia duplex, s. rationalis, & irrationalis. Dico autem potentiam rationalẽ siue humanã per rationem, uel quæ rationi obediat, 12ae.q 8. 1. 2m

8 Potentiæ rationalis sunt ad opposita, respectu eorum tantum, quæ sunt sub conuenienti obiecto earum, 12ae.quæst 8.1.2m.

9 Potentiæ rationales sunt ad opposita respectu earum tantum, ad quæ non naturaliter inclinãtur, s. non respectu finis, 1ª.q 61 8.2m

10 Oppositorum eadem est potentia, 12ae. quęst. 8. 1. m

11 Non est possibile quod eadem potentia sit actiua & passiua, 1ª q.79 10.c.

12 Potencia immaterialis quanto plus recipit de bonitate tanto fit capacior in infinitum, nõ autem potentia immaterialis. 12ae.q.24.7.c.

13 Potencia actiua cuiuslibet rei sequitur formam eius, quæ est principium agendi, & naturam eius, 3ª q 1 1.c

14 Quælibet potentia actiua, quantumcunque imperfecta, potest in aliquam operationem, 12ae. q.129.2 c

15 Potentiæ actiuæ, artes, & habitus, qui sunt circa finem, imperant iis qui circa ea quæ sunt ad finem 1ª q. 8 .4.c & 12ae q.9 1 c & 22ae q.81.1 1m & 5.1m

16 In omnibus potentiis actiuis ordinatis, illa potentia quæ respicit finem vniuersalem, mouet potencias, quæ respiciunt fines particulares 1ª q 82.4.c & 12ae q.9.1.c & q 65. 3. 1m & quæst. 114.4. 2m

17 Quanto potentia est altior vel superior, tanto ad plura se extendit 1ª q.65. 3.c

18 In potentiis ordinatis, quicquid potest potentia inferior, potest, & superior, nisi sit ad defectũ, 1ª q.57 2 c & q.86. 1. 4m & q. 110. 2. 2m & 12ae q.74.7.c.fi.

19 In omnibus potentiis, & habitibus ordinatis, vltima perfectio reseruatur supremæ in genere illo, 12ae q.5 6.1m & q.15 4.c 1m & quæ. 57.6.c & q.74.7.c.& q.58. 3.c & 22ae q 47. 11. 3m, & 3ª q 72.1 .c.

20 Ad ea quæ sunt diuersa genere, ex equo se habentia, ordinantur diuersæ potentiæ animæ, non autem aliter, 12ae q.8.2.2m

iustitia communiter dicta, 22^{ae} quæst. 122. 1. c & 2. c. 1^{m} & 3. 4. 5. 6 c

39 Inter præcepta decalogi, non dantur præcepta de prudentia: sed tantum in prophetis, & in noua lege, 22^{ae} q. 56. 1. o

40 Intellectus & scientia fidelium, sunt in præceptis legis Dei: ideo non dantur de eis præcepta in decalogo, sed in sequentib. 22^{ae} q. 16. 2. 1^{m}

41 In decalogo, ponitur præceptum de passionibus ipsius concupiscibilis: non aūt irascibilis: quia præcepta decalogi sunt prima, 12^{ae} q. 100. 5. 6^{m}

42 Præcepta quæ inducunt ad obseruantiam legis, præsupponunt legem: ideo non possunt esse prima, nec ponuntur in decalogo, 22^{ae} q. 170. 2. 2^{m}

43 Præcepta quæ prohibent concupiscentiam, sunt duo secundum rationes speciales: unum uerò sm rōnem communem, 12^{ae} q. 100. 4. 3^{m}

44 Omnia præcepta moralia, pertinent ad legem naturæ, sed diuersimode, 12^{ae} q. 49. 3. 2^{m} & 4. c & q. 100. 1. o & q. 104. 1. c

45 Præcepta moralia, seruari debent semper ab oīb. quia sunt de lege naturali, 12^{ae} q. 98. 5. c

46 In iis ad quæ hō tenetur ea ratione, sufficit præceptum de faciendis: in quib. etiam intelligitur prohibitio uitandorum, 21^{ae} q. 12. 1. 3^{m}

47 Præcepta legis cuiuscunque, dantur de actibus uirtutum, 12^{ae} q. 107. 1. 2^{m}

48 Præcepta Dei sunt lucida: quod tamen non esset, nisi haberent rationabilem causam, 12^{ae} quæst. 102. 1. b

49 Præcepta moralia & nouæ legis, habent rationabilem causam secundum suam nām: non aūt ueteris: sed tm̄ in ordine ad aliud significandum, uel excludendum, 12^{ae} q. 102. 1. o

50 Operari manib. licita & necessaria uictus est in præcepto de iure naturali: sed cessare ab opere manuali licito & necessario est facere aliter, quàm naturæ ordo exigit, 22^{ae} q. 18. 1. 3. c. 1^{m} fi.

51 Labor manualis, est in præcepto cōmunitatis, nō autem singulis, nisi quando quis sine eo non potest licitè uiuere. 22^{ae} q. 187. 3. c. 1^{m}

52 Operari sine tristitia, & delectabiliter ratione finis, cadit sub præcepto legis Dei; non autem ex habitu, 12^{ae} q. 100. 9. 3^{m}

53 Lex uetus, continet præcepta moralia, id est, de actibus uirtutum, 12^{ae} q. 98. 5. c & q. 99. 2. o & 3. 2^{m} & 4. c

54 Lex diuina, dat præcepta moralia de actib. omnium uirtutum, obligando, uel consulendo, non autem lex humana, 12^{ae} q. 100. 2. o

55 Omnia præcepta legis, sunt unum, ratione finis: sed sunt multa secundum diuersitatem rerum, ad finem, 12^{ae} q. 99. 1. o

56 Modus uirtutis triplex, s. scienter, uoluntariè, & ex habitu: primus est de præcepto legis diuinæ & humanæ secundus diuinæ tantum: tertius nullius, 12^{ae} q. 96. 3. 2^{m} & q. 100. 9. o & 22^{ae} q. 44. 1. 1^{m} & 4. 1^{m} & 8 c

57 Maximum præceptum, datur de charitate, 22^{ae} q. 44. 1. o

58 Præceptum de dilectione Dei, exponitur, 22^{ae} q. 43. 4. 5. o

59 Præcepta charitatis, non numerantur inter præcepta decalogi, quia omnia alia in eis includuntur, & ad hæc ordinantur, 12^{ae} q. 100. 3. 1^{m} & 11 c & 22^{ae} q. 22. 2. 1^{m} & q. 23. 4. 3^{m} & qō. 44. 1. 3^{m} & q. 122. 4. 3^{m} & 5. c & q. 122. 1. 4^{m}

60 Tota lex in præcepto charitatis impletur, 12^{ae} q. 99. 1. 2^{m} & q. 105. 2. 1^{m}

61 Præceptum de dilectione Dei, perfectè impletur in patria tantum: sed imperfectè in uia, 22^{ae} q. 44. 6. o

62 Præcepta charitatis, sunt tantum duo, scilicet de dilectione Dei, & proximi, 12^{ae} q. 99. 1. 3^{m} & 22^{ae} q. 44. 2. 3. o

63 Præcepta charitatis, sunt duo explicitè, & unum implicitè, quia unum includitur in alio, 12^{ae} q. 9. 1. 2^{m} & 22^{ae} q. 44. 2. c & q. 58. 1. 6^{m}

64 Præcepta de dilectione Dei & proximi, sunt prima, & primò intenta: alia uerò secunda, & finis secundarius, 12^{ae} qō. 100. 3. 1^{m} & 11. c & 22^{ae} q. 44. 1. c & q. 189. 1. 5^{m}

65 Dilectio proximi, & omnia sine quibus ipsa non seruatur, cadunt sub præcepto, 22^{ae} q. 32. 5. c

66 Præceptum de dilectione proximi, conuenienter traditur: quia tangit rationem dilectionis, & modum non quidem æqualitatis, sed similitudinis tripliciter; scilicet secundum finem, regulam & propter se, 22^{ae} q. 4. 7. o

67 Dilectio proximi ex præcepto debet esse uera, recta, sancta, & efficax, 22^{ae} q. 44. 7. c

68 Præcepta legis data sunt, ut homines instruantur ad dilectionem Dei & proximi, 12^{ae} qō. 99. 1. 2^{m} & 3^{m}

69 Nullū præceptum datur de dilectione sui, uel corporis proprii, quia hæc semper manent, & includuntur in dilectione Dei & proximi, 12^{ae} q. 100. 5. 1^{m} & 4^{m} & 22^{ae} q. 44. 3. 2^{m}

70 Modus uirtutis, scilicet operari ex charitate, est de præcepto speciali charitatis; non autem de aliis præceptis, nec modus aliarum uirtutum. 12^{ae} q. 100. 9. 10. o & 22^{ae} q. 44. 1. 1^{m} & 4. 1^{m} 8. c

71 Homo in statu innocentiæ, poterat sine gratia seruare omnia præcepta Dei quò ad substantiam actus; nō autem quò ad modum eius, scilicet quòd fiat ex charitate: sed post peccatum, neutro modo, 12^{ae} q. 109. 4. o & 5. 2^{m}

72 Præcepta specialia dantur de effectibus charitatis, scilicet de gaudio, pace, & beneficētia, propter tardiores: licèt includantur in præceptis charitatis. similiter contra opposita charitatis scilicet contra odium, accidiam, inuidiam, discordiam, & scandalum, 22^{ae} quæstione. 44. 3. 2^{m} & 3^{m}

73 In lege diuina, non datur præceptum de fide simpliciter, sed de quibusdam credendis, quia fides præcedit præcepta, 12^{ae} q. 100. 4. 1^{m} & 22^{ae} q. 16. 1. o & q. 22. 1. c

74 In lege diuina, datur præceptum, de confessione fidei, & de doctrina eius, 22^{ae} q. 16. 1. 4^{m}

75 In lege diuina, dantur præcepta contra corrumpentia fidem, 22^{ae} q. 16. 1. 5^{m}

76 Inter præcepta legis diuinæ, quædam sunt præambula legis: sicut præcepta de fide & spe: quædam de substantia legis, 22^{ae} q. 22. 1. c

77 Præcepta de spe, non potuerunt primò dari, nisi per modum promissionis: sed postea præcipiendo, 22^{ae} q. 22. 1. o & 2. c

78 In lege Dei, non datur præceptum contra desperationem, quia intelligitur in præcepto spei: sicut dehonoratio parentum, intelligitur in quarto præcepto, 22^{ae} q. 22. 1. 3^{m} & 2. 3^{m}

79 In lege Dei, dantur conuenienter præcepta de intellectu, & scientia quò ad doctrinam, disciplinam, usum, & memoriā, 22^{ae} q. 16. 2. o & q. 46. 2. 3^{m} & q. 49. 1. 2^{m}

80 In lege Dei, dantur præcepta de timore filiali, non autem de seruili; sed tantum ponuntur cōminationes, 22^{ae} q. 22. 2. o

81 Timor filialis, est quasi genus ad dilectionē Dei, & principium omnium quæ pro Dei reuerentia obseruantur: ideo simul dantur præcepta de timore filiali, & de dilectione Dei: quia utrunque est præambulum ad exteriores actus, quæ præcipiuntur in lege, ad quos pertinent præcepta decalogi, 22^{ae} q. 22. 2. o

82 Timor filialis, est, præambulum ad legem, non sicut extraneum, uel extrinsecum, sed sicut principium legis, sicut etiam dilectio: ideo de utroque dantur præcepta: quasi principia communia totius legis, 22^{ae} q. 22. 2. 1^{m}

83 Omnia præcepta decalogi, pertinent ad prudentiam, inquantum est directiua omnium actuum uirtuosorum, 22^{ae} q. 56. 1. c & 2. 3^{m}

84 In

ultimum, 22æ quęstio. 83. a. 2. 2m

26 Leges humanę diuersificantur secundum diuersitatem cōmunitatum 1a 2æ q. 100 a c & q. 104. 3. 2m q. 107. 1. c. & 22æ q. 140 1. c

27 Quandoq; pręlati religiosorū pręcipiunt uel communiter omnibus, uel alicui specialiter: ut si quis sit corrigendus, ei dicatur: & tunc intelligendum est praeceptum sanè saluo ordine fraternę correctionis. 22æ. q. 33. 7. 8 5. & 5m

28 Prelatus religiosorum non habet potestatem pręcipiēdi aliquid, super occultis, nisi inquantū per aliqua indicia manifestatur, puta p infamiā uel per aliquas suspitiones: in quib. casibus potest prelatus pręcipere, eodem modo sicut & iudex secularis, uel ecclesiasticus potest exigere iuramentum de ueritate dicenda, 22æ. q. 33. 7. 3m

1 Preces pro indigno, sunt simoniacę, & sunt munus à lingua; non autem pro digno, 22æ. q. 100. 5. 3m

Praecipere est actus rationis, quia importat motionem, cū quadam ordinatione, 12æ. questio. 47. 2. 3m

2 Pręcipere, est actus rationis: quia importat motionem cum quadā ordinatione, 22æ q. 47. 8. 3m

3 Rectè pręcipere, & ratione uti, semper se concomitantur: quia ad praeceptum, rōnis sequitur obedientia uirum inferiorum, quod pertinet ad ultim, 22æ. q. 48. 4m

1 Precipitatio est operatio per imperium uoluntatis uel passionis sine prudentia, & partibus eius, 22æ. q. 8. 6. 1m & q 53. 3. 0. & q. 53. c. q. 129. 2. 2m

2 Precipitatio est speciale peccatum, propter specialem actum rationis qui pretermittitur, scilicet consilium licèt possit inueniri in quolibet genere peccatorum, 22æ. quaestio. 53. 2. 2m

3 Precipitatio contrariatur dono consilij, & prudētiæ, 22æ. q. 53. 3. 1m & q. 127 2. 2m

Precium rerum uenalium, non est semper determinatū punctualiter: sed in ęstimationę, 22æ q. 77. 1. 1m

Præda licitè capitur ab hostibus, uel malefactoribus & in iis quæ ipsi iniuste abstulerant, 22æ. q. 66. 8. 0

1 Prædestinatio est quædam præordinatio Dei ab æterno, de iis quę per gratiam Dei fienda sunt in tempore, 1a. q 24 1. c.

2 Prædestinatio est ratio transmissionis creaturæ rationalis, ad uitam æternam, in mente Dei, 1a. q 23. 1 2. c. & 3a. quęst 24. 1. c

3 Prædestinatio est præscientia, & præparatio gratię in presenti, & gloriæ in futuro, 1a quæst. 23. 2. 3m & 4m & 22æ. quæst. 174. 1 c

4 Gratia ponitur in diffinitione eius, non quia sit de essentia eius; sed quia importat respectū ad gratiam, 1a quæst. 23. 1. 4m

5 Prædestinatio est pars prouidentiæ, 1a. quæst. 23 2 3. 4 6. 8. c

6 Prædestinatio nihil ponit in prædestinato, nisi effectū eius 1a q. 23 1. 0

7 Differentia scientiæ, sapientiæ, præscientiæ, & prouidentiæ, dispositionis, prædestinationis, 1a q. 23 3. c.

8 Prędestinatio propriè, est tantū de bonis: præsciētia uerò est etiam de peccatis 22æ q. 17. 4. 1. c

9 Prædestinatio est causa gratiæ, & glorię: sed reprobatio est causa derelictionis, & pœnæ æternæ, non autem culpę, 1a. q. 23. 3. 2m

10 Prædestinatio, est tantum entium aliquando, 1a. q 23. 2. 2m & 4. 2m

11 Prædestinatio cōuenit angelis, sicut & hominib. licèt non fuerint miseri, 1a. q. 23. 1. 3m

12 Prędestinatio non couenit creaturæ irrationali, nisi abusiue, 1a. q. 23. 2. 2m

13 Conueniens est Deo homines prædestinare, 1a. q. 23, 1. c

14 Prædestinatio certissimè & infallibiliter consequitur suū effectum, 1a. q. 23. 3. 3m & 6 o. & 8 3m

15 Prędestinatio non potest impediri, 1a. q. 23. 8. 3m

16 Prædestinatio iuuatur precibus sanctorum, & suis, & aliis bonis operibus, ex parte affectus eius; nō autem ex parte ordinationis diuinæ, 1a q. 23. 8. o

17 Præscientia meritorum, non est causa prædestinationis vniuersaliter: tamen unus effectus eius, est ratio finalis alterius; effectus eius prioris, & cū meritoria effect⁹ posterioris, 1a. q. 23. 5. o

18 Voluntas Dei est causa efficiens, & finis prædestinationis, ex parte totius effectus eius, 1a q6. 23. 5. o

19 Error multiplex circa effectus prædestinationis, 1a q. 23. 5. 8. c

20 Prædestinatio est æterna, 3a. q. 24. 3. 2. c. & 3. o. & 4. c. 1m

21 Præscientia, prouidentia, prædestinatio, & huiusmodi, non imponunt necessitatē omnibus reb⁹: nec auferunt cōtingentiam ab eis, 1a. q. 22. 4. o & q. 23. 3. 1m. & 3. 3m. & 6. c. & 22æ. q. 171. 6 1m

22 Prædestinati non sunt certi communiter de sua prædestinatione, 1a. q. 23. 1. 4m

23 Licèt aliqbus ex speciali priuilegio, sua prędestinatio reuelet ur: nō tamen cōuenit, ut reueletur omnibus: quia sic illi qui nō sunt pdestinati desperarent: & securitas in prædestinatis negligentiam pareret 1a q. 23. 1. 4m

24 Reuelat Deus hoc aliquando aliquibus, ex speciali priuilegio, ut securitatis gaudiū etiam in hac uita in eis incipiat & confidentius & fortius magnifica opera prosequātur & mala præsentis uitę sustineant, 12æ. q. 137. 5. c.

25 Numerus pręde stinatorum est, certus, & determinatus formaliter, & materialiter Deo, non autē nobis, 1a. quæst, 23. 7 o

26 Prædestinatio conuenit Christo, & personę Christi inquantū subsistit in natura humana: nō autem ut subsistit in natura diuina: nec secundum se, nec cōuenit naturæ humanæ nec naturæ diuinæ, 3a questio. 24. 1. o

27 Prędestinatio Christi est causa efficiens formalis exemplaris & finalis prædestinationis nostræ, ratione effectus, non autem ratione operationis Dei, 3a. q. 24. 3. 4 o

28 Christus prędestinatus est esse filius Dei; nō autē propriè factus est filius Dei, 3a: q. 24. 2. 2m

29 Christus secundum quòd homo, prędestinatus est esse filius Dei, quia prędestinatio quò ad præcessionem & effectum .i. gratiam, conuenit Christo, ratione humanę naturæ tantū, 3a. q. 24. 2. o

30 Christus secundū quòd filius Dei, prædestinatus est esse homo; tamen magis propriè dicitur eosse ipso, 3a questione. 24 2. 3m

31 Homo prædestinatus est, esse filius Dei, & econuer so, 3a. q. 24 2. 3m

32 Homo prædestinatus est, esse filius Dei. & ecōuer so, 3a. q. 24. 2. 3m

Prædicamentum quodlibet accidentium dicit imperfectionem secundum propriam rationem generis, præter relationem: ideo in diuinis sunt tantum Deo modi prædicandi, scilicet substantiæ. & relationis, 1a. q. 28. 1. c. & 2, o

1 Prædicare, idest euangeliū recitare in ecclesia, quod est linguis loqui, pertinet ad diaconum ad sacerdotes aut pertinet exponere, & exhortari, quod est prophetare, 3a q 67. 1. 1m

2 Prędicare est principalissimus, & proprius actus Episcopi, dignior quàm baptizare, 3a. q. 67. 1. 1m. & 2. 1m & q. uęst. 71. 4. 3m

3 Periculum de prædicatione omissa, non imminet, nisi eis quibus commissum est officium prædicandi, 22æ q. 10. 12. 5m.

4 Prędicās potest uiuere de elemosynis sponte oblatis, non autē de stat's coactè, nisi sit prælatus, 22æ quæst. 188. 4. m

5 Christus non debuit pręermittere prædicationē propter scandalum Iudęorum, 3a. q. 42. 2. o.

6 Christus & Apostoli, à principio prædicauerunt, Iudæis

spe

spe ueniæ, dr præsumptio. Non autem si fit cum proposito pœnitendi, sed alleuiatur, 22æ.q.21.2.3m

13 Aggredi opus ultra uires, ex confidentia ad uires humanas, est præsumptio. Nõ autẽ, si fiat in spe diuini auxilij, 22æ q.21.a.1m

14 De quolibet dẽt p̃sumi bonũ, nisi appareat cõtrarium, nec sit in periculũ alterius, 22æ.q.70.3.2m

¶ Omne preteritum est necessarium, 22æ.q.49.6 c.

1 ¶ Præuaricator est, & qui maliciosè impediens punitionẽ peccati, aduersam partem adiuuat prodita causa sui, 22æ.q.68.3.c.ñ

2 Differentia præuaricationis a calumnia & tergiuersatione, 22æ.q.68.3.o.

3 Non omnis abscõdens uera crimina, p̃uaricatur, sed tantum qui fraudulenter abscondit ea, de quibus accusationem propponit, colludens cũ reo, proprias probationes dissimulando, & falsas excusationes admittendo, 22æ.q.68 3.1m

1 ¶ Primitiæ erant de præcepto cerimoniali, quò ad determinationem; in communi uerò de iure naturali; nunc autem de præcepto ecclesiæ, secundum consuetudinem patriæ. 22æ q.86. 4.o.

2 Quantitas primitiarũ non fuit determinata in lege: quia erant per modum oblationis, de cuius ratione est esse uoluntarium, & secundum Hieronymum, aliqui dabãt quadragesimam partẽ; alij sexagesimam: sed nunc statur consuetudini patriæ, 22æ.q.86 4.3m

3 Primitiæ pertinent ad quoddam genus oblationũ in usum sacerdotum in recognitionem Beneficij Dei, scilicet fructum terrę, & debet esse aliqd pręcipuum de fructib. terræ, 22æ q. 86.4 c.

4 Primitiæ sunt signa præteriti beneficij Dei, s. terræ promissę, Israel, & totius terræ, toti humano generi, & fructuum: sed cerimonialia, proprię erant signa futuri, 12æ. quæst. 86.4 1m. & 2m

1 ¶ Primogenitus dicitur, primò natus licet nullus post eũ sit: Ideo Christus est primogenitus Marię, 3a q.28.3.4m

2 Omnes primogeniti, erant sacerdotes in ueteri testamento, & habebant duplicem portionem in hęreditate paterna, 12æ q.103.3.3m & 12æ q. 87 1.3m.

1 PRimum dicitur dupliciter. s. primum simpliciter, & primum in genere, 12æ.q.6.1.1m

2 Primũ in per se ordinatis, oportet esse maximum non autem primum per accidens, 22æ.q.163 3m

1 ¶ Ad bonũ principem requiritur quòd sit uirtuosus simpliciter. non autem ad bonum ciuem, 12æ.q.92.1.3m

2 Ad bonum uirum pertinet, posse principari, & bene subijci. Ideo in uirtute boni uiri includitur uirtus principis. Sed uirtus principis differe specie a uirtute subditi sicut uirtus uiri & mulieris, 22æ. q.47. 11.2m & 2m

3 Princeps auferens per uim aliena, rapinam committit: & tenetur restituere: nisi sit secundum iustitiam, pugnando, uel puniendo, 22æ. q. 66. 8.c & 3m

4 Ad bene commorandum in aliqua communitate, requiruntur duo. s. habere se bene ad principẽ, i. cum fidelitate, riuerentia, & famulatu: ad socios autem reddẽdo cuilibet debita, & nulli nocendo, 12æ.q. 100. 5.c.

5 Sanctis licet commorari in curtis principum, ad promouendum bonos, & ad impediendum malos: non autem propter uoluptates, 22æ. quæst. 187.2.3m

6 Deus reseruauit sibi institutionem summi principis, & regis Iudæorum: quia habebat specialem curam eorum, 12æ q.105.1.1m

7 Deus non dedit Iudæis principes, & reges a principio, sed tãtum modo eligendi. s. secundum iudicium Dei, & de gente sua: & modum se habendi, 12æ.q.105.1.2m

8 Diuisio regni Israel, & multitudo regum, magis cõuenit eis in pœnam, pro dissentionibus multis contra regnum David iustum quàm ad eorũ profectum, 12æ. quæstio.105.1.3m

9 Principibus Iudęorum, non sunt deputati cibi sicut sacerdotib. ne superbirent, nec ambirent 12æ.q.105.1 4m.

1 ¶ Bonus principatus triplex. s. regalis, aristocratia, & dimocratia. Et triplex principatus malus, scilicet tyrannis, oligarchia, & dimocratia, 12æ quæst.95.4 c.& q.105.1.c & 22æ q 61.1.c.

2 Principatus regalis est optimus, 1a q. 103.c & 12æ.q.105. 1.2m & 22æ.q.50 1 2m

3 Principatus regalis est propter bonum populi; tyrãnicus autem est propter bonum tyranni. 1a.q.92. 1.2m & q.96 4.c.& 22æ q.42.a.3m

4 Optimus principatus est, in quo omnes habent aliquam partem. Et componitur ex regno, & inquantũ unus præest: & aristocratia, inquantũ multi principantur sẽ uirtutem; & dimocratia. i. principatus populi, in quo populus sibi elegit principem, 12æ.q.95.4.c & q.105.1 o.

5 Principatus dicuntur in angelis, quia principãtur omnibus cœlestibus principibus, diuinas iussiones explentib. Sed Archangeli dicuntur qui principantur soli ordini angelorum, 1a.q.108.3.4m

1 ¶ Principium, quo ad relationem, est simul naturaliter cum principiato: sed id quod est principium est naturaliter prius eo, 1a.q.42.3.1m

2 Principium est prius tempore principiato, dupliciter. s. ex parte actionis successiue, uel agentis, imperfecti, uel eligentis tempus, 1a q.42.2.c

3 Apud Gręcos Filius & Spiritus sanctus dicuntur, principiatij uõ autẽ apud Latinos, 1a.q.33 1.2m

1 ¶ Principium sumitur a prioritate, sed non significat eam, 1a.q.33.1. 3m

2 Principium est id a quo aliquid procedit quocũque modo & econuerso, 1a.q.33 1.c

3 Principium est communis ratio & causa elemento, 1a.q.33 1 1m

4 Non omne principium, est primum principium, 12æ.q.6.1.2m & q 41.1m.

5 Græci indifferenter utuntur nomine causę, sicut nomine principij in diuinis; non autẽ Latini, 1a q.33.1.1m.

6 In diuinis una persona est principium alterius, non autem causa, 1a.q.33.1.o & q.36.4.o

7 Principium in diuinis, & in creaturis, dupliciter cognoscitur. s. ut primum, & ut principium, 1a q.33.4.c

8 Non omne principium cognoscendi, est principiũ essendi, 1a.q.85.3.4m

9 Primum principium in speculatiuis, est Non contingit idem simul esse & non esse. In practicis autem est, Bonum est p̃sequendum; malũ uerò est fugiendum, 12æ.q.94.2.c & 22æ.q 1.7 c.

10 Principia speculatiua, cognoscuntur per aliũ habitum naturalem, quàm conclusiones: quia principia per intellectum; conclusiones uerò per scientiam, 22æ.q 47.6.c.& q.49, 2.1m

11 Sicut in ratione speculatiua sunt quædã ut principia quorum est intellectus, & conclusiones, quarum est scientia, ita in ratione practica, ut principia naturaliter nota sunt fines uirtutum moralium quia finis se habet in operabilibus, sicut principiũ in speculatiuis: & quædam sunt in ratione practica, ut conclusiones eorum quæ sunt ad finem, 22æ q.47 6.c

12 Nihil refert utrum ille qui docet proponẽdo uel interrogãdo, procedat de principijs communibus ad cõclusiones. Vtrobique enim animus audientis certificatur de posterioribus p̃ priora, 1a.q.84.3.3m & q.117.1.o

¶ Prioritas nullo modo est in diuinis, 1a, q.36 3.3m & quæst.42.3.o

1 ¶ Priuatio secunda suscipit magis & minus, quia ponit aliquid quod est de ratione eius, non autem prima, 12æ q.7. 3.1.o.& q.82.4 c.

Priuatio suscipit magis & minus secundum suas

post professionem in minori, 22æ q. 189. 8. 3m

3 Professio facta ante annos pubertatis, s. annos quatuordecim in puero, uel ante annos duodecim in puella, non tenet, propter ecclesiæ statuta, 22æ q. 88. 9. c. 3m & q. 189 5. c 1m & 3m

4 Nazaræi profitebantur quandam perfectionem, disponentes comam, 22æ q. 186 9 b

1 ¶Prohibitio incitat concupiscentiam tripliciter, s. ratione ardui, ratione clausæ passionis, & ratione importunitatis, 12æ q. 98. 1. 2m

2 Omne peccatum est malum. quia prohibitũ iure naturali: non aũt iure positiuo, 12æ q. 71. 6, 4m

3 Prohibitio ligni scientiæ boni, & mali, fuit propter figuram, scilicet propter euẽtum futurum: quia post eius esum homo per experimentum pœnæ didicit quid interesset inter obedientię bonum, & inobedientiæ malum: non autem propter naturã arboris malam, 1a q. 10. 2. 8. 4m & 12æ q. 102. 1. 1m

1 ¶Promissio est actus rationis, quia est enunciatio, & ordinatio alicuius 22æ q. 88. 1. c

2 Promissio est ordinare quid facere ꝑ alio debeat gratum ei. Sed comminatio, est contra alium, 22æ q. 88 1. 2 5 c

3 Promissio nuda, id est, non habens aliquid additum ad confirmationem, non habet vim plenã obligandi Deo nec homini, 22æ q. 88. 3. 1m

4 Promissa non debent seruari, si est illicitũ quod promittitur: vel si sint mutatę cõditiones personarum, vel negociorum. Ad hoc ergo quod homo seruare debeat quod promisit, oportet vt sit licitum quod promittitur, & quod omnia immutata permaneant, 21æ q. 110. 3. 5m

1 ¶Promulgatio legis naturæ, fit ex hoc quòd Deus inserit eam mẽtibus hominum naturaliter custodiendam, 12æ q. 90. 4. 1m

2 Promulgatione non indigent precepta cõia legis naturæ, & credere in Deu, 12æ. q. 100 4 1m

3 Promulgatio fit verbo & scripto. Et utroque modo promulgatio legis æternę est æterna; ex parte Dei, nõ aũt ex parte nostra, 12æ q. 91 1. 2m

4 Promulgatio legis necessaria est ad hoc, quòd lex habeat vim obligandi, 12æ q 90. 4. 0

5 Promulgatio obligat absentem, sicut & præsentẽ, inquantum promulgatio ad eum peruenit: vel potuit peruenire per alios. Futuros aũt obligat per scripturas, 12æ q. 90. 4. 1m & 3m

1 Pronomina demonstratiua dicunt de Deo, secundum quòd faciunt demonstrationem ad intellectum: non autem ad sensum 1a. q. 13 1 3m

2 Pronomina possessiua coniunguntur nominibus Dei quæ significant rationem principij efficiẽtis, uel finalis, uel exemplaris: non autem nominibus Dei quę significant per modum formę inhærentis, 1a q 36 1. 3m

Propassio, est passio inchoata in appetitu sensitiuo, non vltra procedens sicut in Christo fuit, 3a q, 15. 4. c. & 6. 2m & 7. 1m

2 Prophetia non est habitus, nec qualitas permanens, sed vt passio transiens, 12æ q. 68. 3 3m & 22æ q. 171 2. 0 & q. 174. 3. 2m & q. 176. 2 4m

Prophetia non est gratia gratum faciens; sed gratis data, 21æ q. 68. 7. 3m

3 Prophetia est diuina inspiratio rerum futura immobili ueritate denuncians secundum Cassiodorum, 22æ q. 171 3. 8 1. & 6 b

4 Propheta dicitur quasi procul fans, vel procul videns; inquantum cognoscit uel loquitur ea quę sunt procul à communi hominum sensu, cum quibus conuersatur, & communicat in statu vię, 3a q 7 8 0

5 Prophetia principaliter & primò consistit in cognitione. Ideo dicitur a phanos. Secundariò consistit in locutione. ideo dicitur à fari. Tertiò consistit in operatione miraculorum ad cõfirmationem eius, 22æ q. 171, 1, 0 & 2, c q. 174, 3, 3m & 4, c & 3a, q 7. 8, 0

6 De ratione prophetiæ, non est ænigmatica cognitio, quia Moyses fuit Propheta: & tñ Deum palam, & non per ænigmata vidit, 3a q. 7 8. 1m

7 In prophetia sunt duo, s. repręsentatio, & iudiciũ de uisis, quod est principalius, & cõpletiuũ ei9, sine quo non est, 22æ q. 173 2. c. & q. 176. 2. 1m

8 Ad prophetiam requiritur lumen intellectuale supernaturale 22æ. q. 171 2. c

9 Ad prophetiam requiritur inspiratio, quò ad mẽtis eleuationem: & reuelatio, quò ad perceptionem diuinorum, 22æ q 171 1. 4m

10 Ad prophetiã requiritur maxima mentis eleuatio, ad cõtemplationẽ spualium, 22æ. q. 172. 4. c

11 Bonitas morum, quò ad refrenationem passionũ & remotionem occupationum exteriorum, requiritur ad prophetiam 22æ. q. 172 4, 0

12 Dispositio naturalis, non requiritur ad prophetiam: quia Deus simul remouet indispositionẽ, disponit, & perficit, 22æ q 172. 3. 0

13 Prophetia põt haberi sine charitate, & sine gratia gratũ faciente, 22æ q. 6. 2. 3m & q. 172. 4. c

14 Obiectũ prophetæ, est illud qđ est in cognitione diuina, sup. facultatẽ humanam 22æ q. 174. 2. c

15 Prophetia est de omnibus. Sed primò & principaliter est de futuris contingentibus: secundò de existentibus supra vniuersalem cognitionẽ hominũ: tertiò respectu alicuius 22æ q, 171. 3. 0 q 172. 2, c. fi. & 4m. & 3 c & qõ. 176. 2 3m. & qõ. 178. 1. 1m

16 Prophetæ sunt principaliter de futuris. Sunt tamen etiam de præsentibus. quæ tñ sunt procul à cognitione nõ oĩum hominũ: sed quorundam sc̃d͂m sensum vel sc̃d͂m intellectũ, vt Heliseus cognouit quæ Giesi pręsens fecerat, & sũt et de occultis omnibus hominibus naturaliter: vt mysterium Trinitatis. sunt etiam de mysterio Christi sub nomine hominum, & tunc excędunt veritatem historiæ, 22æ q. 171. 3, c

17 Omnia prophetabilia, sunt non cognoscibilia ab homine, nisi per reuelationem Dei; sed quæ ꝑtinẽt ad sapientiam, & scientiam, & interpretationẽ sermonũ possunt naturaliter cognosci ab homine, 22æ q. 171 3. 4m & q. 172. 1. c. fi

18 Prophetę non uident omnia prophetabilia; sed tm̃ ea q̃ sibi spẽaliter reuelãtur 22æ q 171 4. 0

19 Aliqua prophetia est de præterito, sicut, in Gen. Et in aliquis ponitur pręteritum pro futuro ꝓpter certitudinem prophetię, 22æ q 171. 3. b

20 Prophetę non uident Deum per essentiam, 22æ q. 172. 2 c & 4. c & 3m & q. 173. 1. 0

21 Prophetæ uident in Speculo ęternitatis, seu intelligentiarum, siue in libro pręsentiæ Dei causaliter; non autem formaliter, 22æ q. 173. 1. c. fi. & 1m & 2m

22 Prophetę habent certissimã & distinctã cognitionẽ de uisis per spiritũ prophetię; non autem de habitis per instinctum Dei, 22æ q. 171. 5. 0

23 Prophetię nullo modo potest subesse falsum; sicut nec pręscientiæ Dei, 22æ q. 171. 6 0 & q. 172 1. c. & 5. 3m & 6 2m

24 Propheta propriè cognoscit se moueri à Deo, ad aliquid æstimandum, vel significandum verbo uel facto; nõ tamen omnia quæ per hoc intendit Deus, 22æ q. 173. 4. 0

25 Prophetia simpliciter dicta, idest, supra vniuersalem cognitionem hominum, nõ potest esse à natura; sed tantum ex reuelatione Dei: prophetia uerò secundum quid. i. de aliquibus in suis causis, potest esse à natura; sed fallibiliter, 22æ. q. 172. 1, 0 & 3. c

26 Prophetia, & aliæ illuminationes, & reuelationes: fiunt nobis à Deo mediantibus angelis, 1a q. 111 1. 0. & 22æ. q. 172. 2. 0

27 Aliquis cessante prophetica illustratione actuali, dicitur propheta, ex deputatione Dei, & ex habilitate remanente ad facilius illustrari, 22æ q. 171 2 2m

ad bonum proprium, quæ à quibusdam dicitur monastica, quasi unius tantum gubernatiois alia autem est æconomica, quæ ordinatur ad bonum commune domus, uel familiæ: tertia Politica, quæ ordinatur ad bonum commune ciuitatis uel regni, 12æ q. 67 6 .4^{m}. & 22æ q 47 11.0 & q.48 1.c.2^{m} &q. 53 2.c

42 Species prudentię quinq;, scilicet monastica, æconomica, Politica, militaris, & regnatiua, 22æ q. 48 c.2^{m} & q 50.0 &.q.53.2.c

43 Partes integrales eius, sunt octo, scilicet memoria, ratio intellectus, docilitas, eustochia.i. solertia prouidētia, circunspectio. & cautio, 12æ q.56 5.3^{m} & q.57.6.4^{m} & 22æ.q.48 0.& q.49,0. q.53 1.c

44 Partes eius potentiales, sunt tres scilicet Eubulia, Synesis & Gnome, 3ª q.22. 1.1^{m} & 12æ q.57.6. 0.& 22æ q.49 c. fi.& q 51.0 & q.53 2.c

45 Prouidentia, est completiua formalis & principalis pars prudentiæ, aliæ uerò quasi materiales ad ipsam reducuntur 1ª. quæst. 22.1.c & 22æ q 49 6 0

46 Physica, dialectica, retorica & politica, sūt partes prudētiæ large dictæ, & etiam propriè, continētur sub prudentia, quò ad usum & exercitiū, nō autem quò ad obiectum, 22æ q.48 c

47 Prudentia est principalis in uirtutibus moralibus, & directiua omnium: charitas uerò ut imperans; & contingens fini, 3ª q.85 3 4^{m}

48 Idē est mediū prudentiæ ut regulantis & mensurantis & uirtutis moralis, ut regulatæ, & mensuratæ, scilicet rectitudo rationis, 12æ. q.54. 3 c

49 In omnibus moralibus est eadem uirtus dirigens, scilicet prudentia: quia eadem est ratio ueri in eis, non autem eadē ratio boni. Ideo nō est eadem uirtus appetitiua, 12æ.q 60.1.1^{m}

50 Nulla uirtus moralis potest esse sine prudentia, 12æ.q.57.5.0.& q 58 4,0.& q 65 1. 0 & 2.c.& 4.c.1^{m} & q 68 5.c.& q 73.1.2^{m} & 22æ q.47.4.c & q.51.2.c.& q. 141. 1 2^{m}

51 Prudentia ultra uirtutes morales est maximè necessaria ad bene uiuendum, 12æ. q.57 5.0 & 22æ q. 51.3.3^{m}

52 Prudentia non potest esse in aliquo sine uirtutibus moralibus. 1ª. q. 22.1 3^{m} & 1.æ q.57.4 c.& q.58 5 0 & q 65.1.2.c.& q.73.1.c.2^{m}.

53 Prudentia est nobilior cæteris virtutibus moralibus, 12æ.q.61.2.1^{m} & q.66.1 c & 3.0.& 22æ.q.23 6.c.& q.47.6.3^{m}.& q.50.1.1^{m}.& q.123. 12,0.& 141.8 0

54 Prudentia est inuentiua medii in uirtutibus moralib. 12æ q.66 3.3^{m} & 22æ.q.47 7.0

55 Sicut omnis virtus moralis relata ad bonum cōe dicitur legalis iustitia: sic prudētia relata ad bonum cōmune, dicitur politica, 22æ.q.47. 10.1^{m} & 11 c.1^{m} & q.50. 2.3^{m} & q.58 6.c 3^{m}

56 Prudentia dirigit virtutes præstitnendo finem, & eligendo ea quæ sunt ad finem 12æ q.66. 3. 3^{m}

57 Inclinatio in finem rectū, est electio, & actus uirtutum moralium. Sed discretio eorum quibus hoc bonum rationis consequi possumus in operationib. & passionib. est actus prudentiæ, 22æ q.47 2.2^{m}

58 Experimentum prudētiæ non acquiritur ex sola memoria, sed exercitio recte prçcipiēdi, 22æ q. 47 16.1^{m}

59 Ratio naturalis præstituit finem uirtutibus moralib. s, non autem prudentia; sed disponit de iis quæ sunt ad finem, 1ª q.22.1.1^{m}. & 22æ.q. 47. 6 0 & 7.c

60 Prudentia hominis non est omnino certa, propter uariabilitatem singularium, sed est ut in pluribus, 22æ.q 47.3.2^{m} & 9.2^{m} & q.49.1.c & 5.2^{m} & q.51.1 2^{m}

61 Cum per prudentiam aliquid rectè agimus, ad finē alicuius uirtutis moralis, ille actus est principaliter illius uirtutis, 22æ.q.33.1.2^{m}

62 Quælibet uirtus moralis participat actus prudentiæ, quia formaliter complet in eis rationē uirtutis, 12æ.q.58.2.8

63 Prudentia præsupponit virtutes morales per quas appetitus se habet ad bonum, 1ª q 22 1 3^{m},

64 Prudentia ponitur in diffinitione virtutum moralium, quia dependent ab ea, 22æ qō.23.4.1^{m} & q.47 5 1^{m} & q.50 1.1^{m}

65 Omnia quæ sunt virtutum moralium, pertinent ad prudentiam, sicut ad dirigentem, 22æ qō. 50 1.1^{m}

66 Electio potest attribui prudentiæ consequenter inquantum eam dirigit per consilium, quod magis propriè: pertinet ad prudentiam, 22æ q.47 1.2^{m} & 2.c

67 Prudentia adiuuat omnes uirtutes, & in omnibus operatur, 22æ qō. 47. 5. 2^{m} & 6. 3^{m}.& qō. 119 3.3^{m}

68 Prudentia & synesis, præferūtur eubulię, 12æ q. 68.7 c & 22æ q 51.2.c.2^{m}

69 Maioris prudentiæ est, pecunias utiliter expendere, quàm eas utiliter conseruare uel custodire: quia plura sunt attendenda circa usum pecuniæ qui assimilatur motui, quàm circa conseruationē quæ assimilatur quieti, 22æ q.117 4.1^{m}

70 Prudentia non est in nobis à natura, nisi quò ad principia eius, quę sunt nobis magis connaturalia, quàm prima principia speculationis, 22æ q.47.15.0 & q.49 1.2^{m} & 2 1^{m} & 3.2^{m}

71 Ratio prudentię procedit à duplici intellectu, s. primorum principiorum vniuersalium, & alicuius singularis. s. finis particularis, 22æ q.49 2.1^{m} & 3^{m}

72 In iis quæ pertinent ad prudentiam, homo maximè indiget erudiri præcipuè à senibus prudentibus, 22æ q.49.3.c

73 Prudentia infusa, restituitur per pœnitentiam, non autem prudentia acquisita; sed tollitur actus contrarius, in quo propriè consistit peccatum imprudentię, 22æ q.53. 1. 3^{m}

¶ Psalmus. Et in psalmis omnia opera Dei, omnes historię veteris testamenti, & omnia quæ ad fidem incarnationis Christi pertinent, sic lucidè tanguntur, sicut in euangelio, 3ª q. 83.4 c prin.

1 ¶ Pudicitia dicitur à pudore: Et est pręcipue circa signa uenereorum: Castitas uerò circa uenerea, 22æ q.143.c & q. 151.4 0

2 Pudicitia ordinatur ad castitatem, non quasi uirtus ab ea distincta: sed sicut exprimens circunstantiam eius: tamen aliquando unum pro alio ponitur 22æ q.151 4.c

1 Pueri impediuntur in usu membrorum & rationis, propter nimiam humiditatem cerebri. Vnde pueri de nouo loqui incipientes appellant omnes viros patres, & fœminas matres: posterius autem determinat vnumquodque secundū Philosophum 1ª q.99 1 0.& q.101.2.0

2 Probabile est quod ante circumcisionem parentes fideles pro paruulis suis in periculis cōstitutis, aliquas preces Deo funderent, vel benedictionem eis darent. sicut etiam adulti pro se, 3ª q.70.4.2^{m}

3 Pueri non habuissent sufficientem virtutem in statu innocentiæ, ad omnem motū 1ª.q.99. 1.0.

4 Et habuissent infirmitatem, quò ad perfectum vsum membrorum, non autem pęnalem, 1ª q.99 1.1^{m}

5 Nec habuissent scientiā, sed sine difficultate acquisiuissent inueniendo, uel discendo ab aliis, 1ª q 101 10.

6 Nec ignorantiam, vel simplicem nescientiam 1ª q.101.1^{m}.

7 Nec perfectum vsum rationis seu vsum liberi arbitrij habuissent, sed tamen perfectiorem quàm nunc, 1ª q. 101 2 0

8 Habuissent tamen prudentiam, & principia uniuersalia iuris naturalis, & alia principia uniuersalia

est, quam Deus ex parte eius à quo nomen imponitur & quantum ad modum significādi, seu quo ad nomen imponitur, est econuerso, 1ª. q. 13 11.c.1m

3 Qui est, appropriatur filio Dei, ratione tantum adiuncti. s. ratione libetationis figuratæ. Et est personale secundum relationem determinatā; essentiale verò secundum relationem indeterminatam, 1ª q. 39 8.fi.

¶Quinta dies creationis, 1ª q 70 1.c. & q.71. o

1 ¶ Quo est & quod est, in solo Deo non differunt, 1ª q.29 4 2m & 3ª q.2.2.3m & 3.1m & q.17.1.c

RAcha est interiectio irascentis, 22æ q. 158. 5.3m

Radix. Et aliqua dicuntur ad similitudinem radicis arboris, quę ex terra trahit alimētum, vel quæ alimentū pręstat toti arbori, 12æ q 84.1 c

¶Rancor est indignatio contra & omnes, & maximè prælatos detinentes hominem inuitum in spiritualibus bonis, quæ ipsum contristant, & etiam contra omnes ad spiritualia bona inducentes, 22æ q 35.4.1m

Rapacitas continetur sub violentia, cum sit species eius. Quę violentia, est filia auaritię, 22æ q. 118.8.c.3m

¶Rapina per se est peccatum, quia est auferre per vim rem alienam iniustè, 22æ q.66.8.0

1 ¶Raptus vt est species luxurię, est quando puella de domo patris violenter adducitur, ut nupta matrimonio habeatur t siue ei, siue parentibus violentia inferatur, 22æ q.154.1.c & 7 o

2 Raptus quandoque est cum stupro, & quandoque sine eo, ut in raptu viduæ, vel nuptæ, vel corruptę. Et quandoque stuprum est sine raptu si defloretur virgo sine vi 22æ q.154. 7 o

3 Raptus plerunque concurrit cum stupro Ideoque quandoq; ponitur vnū pro alio, 22æ q.154.7.3m

4 Rapta potest dici in matrimoniū, si ipsa vel parētes consentiant 22æ q.54 7 3m

5 Raptus monialium, grauius secundum leges punitur. s. capitali, pœna 22æ q.154.10.2m

6 Raptus mentis propriè est eleuatio mentis ad supernaturalia à Deo, cum abstractione à sensibus, 22æ q 175 1.0

7 Extasis dicit simpliciter excessum mentis; sed raptus addit violentiam, 22æ q.175 2.1m

8 Raptus ratione causę, potest pertinere ad vim appetitiuam, non autem ratione termini; sed tantum ad vim cognitiuam, 22æ q.175.2.0

9 Homo fit extra se, secundum appetitum dupliciter, s. eleuando se per intellectum ad diuina, pretermissis sensibilibus, sicut Paulus: vel econuerso, s. deiiciendo seipsum præcipitando sicut ille qui porcos pauit, sub semitipsos cecidit. Et neutro modo est propriè raptus. Sed minus primo modo, quia est sine violentia: licet uterque excessus, possit esse causa raptus in vi cognitiua, 12æ q.28.3 c & 22æ q.175.2.1m

10 Raptus mentis ad diuina triplex, s. per similitudines imaginarias, per effectus intelligibiles, & per essentiam Dei. Primus conuenit Petro, & post Ioanni euangel. Secundus, Adę & Dauid. Tertius verò, Paulo & Moysi, 22æ.q 175 3 1m

11 Paulus nesciuit an eius anima in raptu fuerit separata à corpore, licèt probabilius sit quòd nō fuerit separata, 22æ q 175 5.4 & 6 o

12 Paulus in raptu fuit beatus secundū actū, non aūt secundū habitū. Sed fidem habuit econuerso. Ideo erat tunc viator, 22æ q.24.8.1m. & q. 175.3 3m & 5.1m & 6.3m & q.181.5.c

13 Paulus post raptum, memor fuit eorum, quę viderat in diuina essētia, per species relictas eo. 1ª q 12.9 2m & 22æ q.175.4 3m

1 Ratio sumitur dupliciter, strictè, & propriè, secūdum quòd nomen rationis sumitur ab inquisitione & discursu. uel secundum quod ratio dicit quandam obumbrationem intellectualis naturę, vt dicit Isaac, quod ratio oritur in umbra intelligentię, & sic rationale, est differentia animalis. & Deo non conuenit, nec angelis. Alio modo sumitur ratio communiter siue metaphoricè, scilicet pro qualibet cognitione virtutis non impressę in materia & sic rōnale cōmuniter conuenit Deo & angelis, & hominib. 1ª q. 79 3.4m & q 51.1 1m q 67 8 2m & 22æ q.49 5.3

2 Ratio rei dicitur tripliciter. s. quę non habet fundamentum in re, neque proximum, neque remotum, sicut ratio chimerę, & alia fictitia: & ratio rei ratiocinantis, qua cognita sunt in cognoscente secundum modum cognoscentis, & ratio rei rationabilis. 1ª q.16.3. 1m & 22æ q.1. 2.c. principio & 6.2m.

3 Ratio dicitur dupliciter. s. per essentiam, & per participationem, 3ª q 18.2.c.1m

4 Ratio dupliciter inducitur, ad aliquid probandū, s. vel sufficienter, sicut in scientia naturali inducitur ratio sufficiens ad probandū quòd motus cœli semper sit vniformis velocitatis; vel quæ non sufficienter probet aliquam radicem sed quę radici iam positæ, ostendat congruere consequentem effectum; sicut in astrologia ponitur ratio eccentricorum & epicyclorum, 1ª q 32.1.2m

5 Ratio hominis est perfecta dupliciter. s. perfectione naturali. i. lumine rationis & perfectione supernaturali, i. virtutibus theologicis: quarum prima, perfectius habetur; sed secunda est maior, 12æ q.68.2.c

6 Ratio bene ordinatur per actus omnium uirtutū dupliciter, scilicet vel in se per virtutes intellectuales, vel circa interiores passiones, seu exteriores operationes, per virtutes morales. 12æ q.100.2.c

7 Aliquid profuit in rationibus causalibus dupliciter. s. vt fiendum à Deo tantum, vt corpus hominis, vel à creatura 1ª. q.71, 1.1m. & q 91.2.4m & q.92 4.3m

8 Rationes seminales, primò sunt in verbo Dei secundum rationes ideales. secundo in elementis mūdi, vt in causis vniuersalibus: tertio in causis particularibus: quarto in seminib. 1ª q 115.2.c

9 Semper remoto aliquo de ratione alicuius, remouetur illud, 12æ q.17.5.0 & 22æ q.38. 1.c. & 3ª q.86 4.1m

10 Virtutes naturales inquantum sunt originatæ à rationibus idealibus possunt dici rationes: nō autem Inquantum sunt in materia corporali 1ª q.115.2.1m

11 Rationes ideales possunt dici causales, & non seminales: seminales autem possunt dici causales, 1ª q.115.2 4m

12 Rationes seminales sunt virtutes rerum, actiuę & passiuę, 1ª q.115 2.0

13 Ratio & intellectus sunt realiter eadem potentia, 1ª q.79 8.0 & q 83.4.c 2m & 22æ q.49.5.3m & q.83 10, 2m. & 3ª q. 13.3.2m

14 Ratio & sensus differunt obiecto; sed ratio & intellectus differunt in solo modo cognoscendi. Ideo ratio pertingit ad perfectionem intellectus, non autem sensus ad perfectionem rationis, 1ª q.79 2.1m & q.79.8.3m & 12æ q 3.c.1m

15 Certitudo rationis, est ex intellectu; sed necessitas rōnis, è ex defectu itellectus, 22æ q.49 5.2m

16 Ratio practica est causatiua & apprehensiua rerum; speculatiua verò est tantum apprehensiua, 22æ q 83.5.c

17 Nihil firmiter constat scd'm rōnem speculatiuā, nisi p resolutionē ad prima principia indemōstrabilia; nec scd'm rōnem practicam; nisi per ordinationem ad vltimum finem, qui est bonū commune, 12æ q.90.2.2m

18 Ratio practica est circa operabilia singularia, & contingentia, non autem circa necessaria, sicut ratio speculatiua, 22æ q.91.3.3m

19 Ratio

verò prædicamenta, sunt aliquid vtroque modo 1ª q. 28. a.2.c

2 Relatio realis, est eorum quæ ad inuicem habēt ordinem & inclinationem 1ª q. 28,1.c

3 Subiectum secundum rationem eius, nihil ponit in subiecto, 1ª q. 28 a.2.c

4 Omnis relatio fundatur in qualitate, vel quantitate, vel actione vel passione, 2ª q. 28.4.c

5 Relatio quæ est accidens, præsupponit distinctionem suppositorum; nō autem relatio subsistēs, scilicet diuina; sed rā fert secum, 1ª q. 40 a.4^m

6 Relatio duplex s. realis, & rationis, 1ª q. 28. 1.c

7 Relationes differentes specie, non possunt terminare eandem relationem in specie, contra Præpositiuum, 1ª q. 32 a c

8 Aliquando ex parte vnius extremi, est tantū vna relatio; & ex parte alterius, sunt multæ, 3ª q. 35 5.3^m

9 Relatio in parte, differt specie à relatione in matre, 3ª q. 35,5. 3^m

10 Vnitas & pluralitas specifica relationum, sumitur ex causa; numeralis autem ex subiecto; nulla verò ex termino, 3ª q. 35.5 c

11 Idem ad seipsum, non refertur aliqua relatione reali, 1ª q. 42, 1.4^m & q. 45. 3.2^m

12 Relatio realis requirit distinctionem suppositorū, nō aūt relatio rōnis, 1ª q. 13. 7.c. & q 41.1.4^m

13 Relatio identitatis numeralis, est relatio rationis tantum; generica verò, & specifica, est relatio realis, 1ª q. 13. 7. c & q. 28 1. 2^m 4. 1^m & q. 41 1.4^m

14 Alia ratione refertur dominus ad seruum, & seruus ad dominum, 1ª q. 13.8. 1^m & 2æ qō. 85 5. 3^m & 3ª q. 20 1.2^m & 5.c

15 Relatio est ens reale, licèt non omnis, 1ª q. 13.7.c & q. 28. a.c

16 Relatio realis: requirit duo extrema realia, 1ª q. 13.7 c.& q. 28.1.2^m & 4.1^m

17 Necesse est, quòd procedens, & id à quo procedit quando sunt eiusdem naturæ, sint in eodem ordine, & habeant relationes reales, 1ª q. 28,1.c

18 In iis tantum, in quibus est eadem ratio ordinis ex vtroque termino est mutua relatio realis. vt in omni relatione consequente quantitatē, 1ª.q. 13 7.c.& q 28 5.c

19 Quando vnum relatiuorum dependet ex altero, & non econuerso, relatio est realis, tantum in dependente, 1ª q. 28.1 c

20 Relationes consequentes actionem & passionē, sunt reales in vtroque termino, ut motiuum, & mobile, pater & filius, 1ª q. 13. 7.c

21 Relationes consequentes tantum operationem intellectus in rebus, sunt relationes rationis tātùm; sed quæ sunt inter uerbū & intellectū sunt relationes reales, 1ª q. 13.7 c & q. 28. 1.4^m & 4.1^m

22 Relatio scientiæ ad scibile, est relatio realis, ecō uerso autem est relatio rationis tantum, 1ª q. 6.2 1^m. & q. 13 7.c & 3ª q. 35.5.3^m

23 In quibus differt intellectus & intellectum, volens & volitum, potest esse relatio realis scientiæ ad scibile, voluntatis ad rem volitam; non autem in Deo, 1ª q. 28 4 1^m

24 In relatione sunt aliqua secundum rationem tantum, non aūt in aliquo alio genere, 1ª q. 28. a c

25 Omnis respectus ad non ens, est relatio rationis tantum, 1ª.q. 13.7.c

26 Relatio rationis non est inhærens, 1ª q. 28 1.c

27 Relatio rationis cōtingit quadrupliciter, scilicet vel quando relatio non habet aliquid in rei natura, supra quod fundetur. Et inde est, quod quandoque contingit, quod relatio est realiter in vno, & nō in alio, quia in uno habet modum, quendam supra quem fundatur, quem non habet in alio: sicut est in omnibus illis relationibus, in quibus Deus ad creaturam refertur, quæ quidem realiter sunt in creatura, & non in Deo. Vel quādo relatio non habet aliquam realem diuersitatem inter extrema, sicut relatio identitatis. Et ideo hęc nihil ponit secundum rem; sed solum secundum rationem, vt cū dicitur, idem eidem idem. Vel quando designatur relatio aliqua entis ad non ens; vt cum dicitur, quod nos sumus priores iis qui futuri sunt. Vel quando ponitur relatio ipsius relationis. Ipsa enim relatio per seipsam refertur, & non per aliam relationem. Et hos vltimos duos modos ponit Auicenna. sed primi duo possunt extrahi etiam ex uerbis Philosophi, 1ª q. 13 7.c

28 Ratio relationis, dependet ex termino, sicut & motus; sed esse eius dependet ex subiecto, 3ª q. 2.7.2^m

29 Relatio innascitur aliquando, ex motu vtriusque termini, & aliquando ex motu alterius termini tantum, 3ª q. 2.7.c

30 Relatio realiter potest alicui de nouo aduenire. sine mutatione eius, 1ª q. 13.7 c & 3ª q. 16. 6.2^m

31 Omnis relatio incipiens ex tempore, ex aliqua mutatione causatur, 3ª q. 5 8 c

32 Actiones, & passiones, in quantum implicant motum, sunt aliud à relationibus quæ ex eis consequuntur, 1ª.q. 41.1 2^m

33 Relationes non recipiunt magis, & minus, 2æ q 82.4.c

34 Relatio eadem numero, est in omnibus, simul trahentibus idem, 3ª q. 35.5 3^m

35 Aliquando ex parte vnius extremi, est tantum una relatio, & ex parte alterius multæ, 3ª qō. 35.5.3^m

36 Nulla relatio refertur ad se, nec ad aliam per aliam relationem; sed per seipsam, 1ª q. 42 1.4^m & q. 45. 3.2^m

37 In diuinis sunt quędam relationes reales, 1ª qō 28 a.c

38 In diuinis sunt tantum quatuor relationes reales, scilicet paternitas, filiatio, spiratio. & processio, 1ª q. 28.4.c & q. 30. 1.c & 2. c 1^m

39 Relatio in diuinis non est totum vniuersale, nec omnes simul sunt aliquid maius; quā vna tantum, 1ª q 42.4. 3^m

40 Relatio in diuinis, potest tripliciter cōsiderari, scilicet, vt relatio absolutè, ut diuina constituens personas, tertiò vt operatio. Primo modo sequitur operationem, & processionem, secundum nostrum modum intelligendi; secundo econuerso; tertio sunt simul, 1ª, q 40.4.c

41 Oriri uel procedere, non conuenit relationibus diuinis. 1ª q. 28 1.3^m

42 Relatio & essentia in diuinis, sunt idem realiter, & differunt ratione, 1ª q. 28 2.c & q 29.4 c. & quæst. 39 1.c & qō. 40. 1. c. 1^m & q. 41. 5.2^m & q 41 6 3^m

43 Relatio in diuinis, ut comparatur ad essentiam, est similis relationi identitatis; non autem vt comparatur ad terminum 1ª q 28.1 2^m

44 Relationes sunt in essentia Dei, per identitatē tantum; sed in personis, vt in supposito 1ª q. 40.1 2^m

45 Relationes in diuinis, sunt realiter ipsæ personæ & in personis, 1ª q. 30, 2.1^m & q. 32. 2.c.2^m q 40.1.c & 2.c.1^m. & q. 41.6.c.q 45.3 2^m

46 Relatio in diuinis, ut originea, sunt idem re, & differunt ratione: quia origines, significantur per modum actus, ut generatio; relationes verò ut forma, 1ª q. 40.2.c.& q. 41.1.2^m

47 Sed non sunt realiter in Deo, nec extra Deum, nec ipse Deus, 1ª q. 13.7.c.fi. & 2^m & 4^m & q. 28, 1 3^m & 4.c

48 Nec sunt reales, sed rationis tantum, 1ª q. 6.2. 1^m & q 13 7 n & q, 28. 1. 3^m & q. 32. 2.c. fi. & q. 45 3 2^m & 3ª q, 35.5.c

49 Relationes Dei ad creaturas, sunt etiā in Deo secundum rationem & intellectum nostrum. & angelicum, & diuinum 1ª q. 13 7 2^m & 4^m

50 Relationes Dei ad creaturas, non multiplicantur

gionis

gionis per doctrinam maiorum, ab iis qui spe- rantur prodesse, vt de ingressu religionis frequenter contingit, ex igniro sermone prædicationis, vel ex virtuosa operatione,& excellenti vita doctoris, 22æ q.189 10 o

38 Habens votum,vel iuramentum minoris religionis, licitè inducitur ad maiorem; non autem econuerso,nisi dispensetur, 22æ. q.189.9 3^{m}

39 Non licet inducere aliquem ad religionem, per falsam doctrinam, 22æ q 189.9.c

40 Inducens alios ad religionem, non peccat si fiat sine violentia, simonia,& mendacio;sed magnũ præmium meretur, 22æ q 189 9.o

41 Licet dare,vel recipere aliquid, pro victu in monasterio,non sit sufficiens, non autem pro ingressu religionis, quia simonia est. 22æ q6. 100. 3.4^{m}.

42 Licet nutrire pauperes ad religionem,vel allicere munusculis;licet non sit licitum ex pacto aliquid dare, vel recipere pro ingressu monasterii, 22æ q 189.9 ſi. & q.190 $3\ 4^{m}$

43 Presbyteri curati, archidiaconi, possunt sine licentia ingredi religionem, 22æ q.184.6.8.c.4^{m} & q 189 7.o

44 Non licet parentibus ingredi religionem,nisi prouiso, quod filij educari possint, 22æ. q.189.6.c

45 Non licet filiis ingredi religionem, si parentes sine eis commodè viuere non possint, 22æ q 189 6.o. & q.101.4.3^{m} & 4^{m}

46 Seruus non potest recipi in religione, inuito domino eius. 22æ q.88 8.2^{m} & 4^{m} & q.189.5.c.6.3^{m}

47 Obligatus debitis prius debet soluere,quantum potest;& tunc potest ingredi religionem licet non possit omnia soluere. 22æ q.189 6,3^{m}

48 Puer ante pubertatem potest recipi in religione, de consensu parentum,sed post. etiam eis inuitis, 22æ q 88 8.2^{m} & 9 o & q 189 5 o

49 Non exercitati in præceptis Dei, debent recipi ad religionem, 22æ q.189 1.o

50 Facilius cõuertuntur ad religionem peccatores, quàm præsumentes de sua innocentia, 22æ q. 189.2.1^{m}

51 Recepti simoniacè scienter post concilium generale, repelluntur à suo monasterio, sine spe restitutionis,& ad perpetuam pœnitentiam,in arctiori regula debent poni, uel in alio loco eiusdem ordinis, si arctior ordo non inuenitur. Si uerò ante, debent poni in alio eiusdem. Vel si non potest,sint in eodem,ne uagentur,sed in loco inferiori. Si autem ignoranter, postquam renunciauerunt,possunt de nouo recipi, mutatis locis, 22æ q 100 6 5^{m}

52 Obligare se uoto, ad ingressum religionis, est laudabile secundum se, 22æ q.88.9 o & q.189 2.o

53 Vouens ingredi religionem, tenetur intrare. q̃ citius potest,nisi posuerit terminum, 22æ q.88. 3.5^{m} & q.189 3.o

54 Vouens ingredi religionẽ,non tenetur ibi perpetuò manere,nisi hoc intenderit, 22æ q.189. 4.o

55 Eadem ratio est de monachis, & de aliis religiosis, quò ad communia omni religioni,non aũt quò ad propria monachorũ, 22æ q.183.2.sml

56 Religiosi non tenentur habere perfectam charitatem,sed ad hoc tendere, & ad hoc operam dare, 22æ.q.186.2.c.1^{m} & 9.c

57 Nec ad ea quæ consequuntur perfectionem charitatis;sed ad hæc tendere, non contemnendo, 22æ q.186.2.c

58 Nec ad omnia exercitia,per quę uenitur ad perfectionem,sed tantum ad taxata secũdum regulam suam, 22æ q.186.2.c

59 Nec ad omnia consilia de particularib melioribus ad essentialia religioni, 22æ q 186.2.3^{m}

60 Nec ad alia q̃ seculares, nisi quę ad eorum uota pertineant, 22æ q.110.4. 5^{m} & q.187.3.o

61 Nec ad opera manualia, plusquam seculares, nisi ad quæ tenentur ex statutis ordinis sui, 22æ q. 187.3.o

61 Religiosus factus Episcopus,non absoluitur à tribus uotis religionis, quia nihil debet habere proprium; sed est dispensator communium bonorum ecclesiæ. Sed per accidens non tenetur obedire, si superiorem non habeat, sicut nec abbas, 22æ q.88.12.4^{m} & q.185 8 o

63 Et professi religionem,mortui sunt mundo, & uiuunt Deo. Vnde non sunt reuocandi ad uitam humanam occasione cuiuscunque euentus, 22æ q.88 11.2^{m}

64 Et nec religiosos oportet exire claustrum,ad corrigendum delinquentes, 22æ q.33.5.4^{m}.fi.

65 Professus non debet exire religionem, vt parentibus subueniat; sed procuret eis, sicut potest cum licentia, 22æ q.101.4. 4^{m} & q.189 6.1^{m}

66 Transgressio regulæ, quò ad tria vota principalia religionis,est peccatum mortale, non aũt quò ad alia,nisi propter pręceptum uel contemptũ. In quibus tamen aliis, ut est silẽtium, solitudo, abstinentiæ,& vigiliæ graues, possunt prælati in religione ipsi secum dispensare, sicut & cum aliis, 22æ q.33.12.4^{m}.& q.185.8.o & q.186 9. o & q 188.5.c

67 Licet religiosis, ex commissione prædicare, & similia, 22æ q.187.1.o.& 4 2^{m}

68 Et religiosis competit principaliter intendere studiis literarum pertinentium ad doctrinam, quæ est secundum pietatem. Aliis autem doctrinis intendere,non pertinet ad religiosos, quorum tota uita diuinis obsequiis mancipatur, nisi inquantum ordinantur ad sacram doctrinam, 22æ q.188.5.3^{m}

69 Licet eis aduocare pro monasterio, pro pauperibus,& uiduis,non autem propter aliquod mũdanum, 22æ q.71.1 o & q.188.3 2^{m}

70 Licet eis tractare negocia secularia, moderatè, cum licentia,ex charitate,non autem ex cupiditate, 22æ q.18 3.2^{m} & q.187.2.o.& q 188.2. 2^{m} & 189 6.2^{m}

71 Licet eis uiuere de eleemosynis,quasi debitis eis dupliciter. s.ratione necessitatis triplicis. i.infirmitatis, egestatis,& consuetudinis:& ratione operis quadruplicis,s.prędicationis, altaris, studij,& donationis omnium bonorum suorum monasterio, 22æ q.187.4.o

72 Licet eis mendicare pro humilitate,necessitate, uel utilitate,non autem ex cupiditate, sicut secularibus, 22æ q.187.5.o

73 Licet eis uti uilibus uestibus,ad contemptum seculi,ad pœnitentiam, & humilitatem, 22æ q. 169.1.2^{m} & q 187.6.o

74 Religiosis militibus licet bellum facere, auctoritate principis, non autem auctoritate propria, 22æ q.188.3.4^{m} & 4 2^{m}

75 Religiosi dicuntur dupliciter. s.communiter omnes,qui per fidem colunt Deum,& specialiter, qui totam uitam suam dedicant cultui diuino, 22æ q.188.1 1^{m}.& 2.1^{m}

76 Gradus religionis triplex, cui competit triplex gradus paupertatis.s.quia primum & summum gradum in religionibus tenent, quæ ordinantur ad docendum & prædicandum,quæ propinquissimę sunt perfectioni Episcoporum:secundum autem gradum tenent illæ, quę ordinantur ad contemplationem: tertius est earum quę occupantur circa exteriores actiones, 22æ q. 188 6 c.& 7.o

77 Religionum aliquę ordinantur ad opera uitæ cõtemplatiuæ; aliquę uero ad opera uitę actiuæ, 22æ q.188.2 o.& 3.4 5 c

78 Religiones sũt diuersæ,principaliter secũdũ fines secundariò secũdũ exercitia, 22æ q 188 1.o.6.c

79 Quędam religio,cõuenientissimè instituta est ad prædicationes, confessiones, & alia huiusmodi spiritualia, 22æ q.188.4.o

80 Et ad studium,quia illud illuminat ,remouet errores

1 ¶ Requiri ad aliquid contingit quadrupliciter. s. ut præparans, perficiens, coadiuuans, & concomitans, 12æ.q.4.1.c.

2 Quandocunque multa requirûtur ad unum necesse est unum eorũ esse principale, 12æ.q.49.6.1m.

Res est unum de transcendentibus. Ideo est communis, & indifferens ad absolutum & relatiuũ. 1ª q 39.3.3m

¶ Respectus dicti Dei ad creaturam, sunt in Deo ab æterno, 1ª.q.13.7 3m

1 RESTITUTIO est actus iustitiæ commutatiuæ, quæ nihil aliud uidetur esse, quàm aliquẽ statuere in possessionem rei suæ, 22æ.q.61.princ. & q.62. 1.0. & 2.5.c.

2 Restitutio male ablata, est de necessitate salutis, quantum possibile est, 22æ.qõ.62.2.0. & qõ. 79. 3.2m

3 Restitutio proprie, est tantum debiti, & in rebus exterioribus: quia supponit idẽtitatem, sed trãsfertur etiam ad actiones & passiones, 22æ.q.62. 1.1m. & 2m.

4 Quando res non est restituibilis, sicut membrum mutilatum debet fieri recompensatio quantum possibile est, 22æ.q.62.1 1m

5 Restitutio debet statim fieri, uel dilatio peti ab eo qui potest concedere usum rei, quia implicat pceptum negatiuũ & quod obligat semper, & ad semper 22æ.q.33.2.c. & quæst.62.8.c.

6 Ante sententiam iudicis sufficit restituere simplũ, sed post eam tenetur etiam ad pœna pro culpa, 22æ.q 105.2.9m. & 22æ.q.62.3.0 & 4 c.

7 Restitutio præfertur subuentione parentum, nisi in extrema necessitate, 22æ.quæst.31.3.3m & 3ª q.32.7.3m. & q 62.5 4m.

8 Qui rem alienam accepit iniuriose, uel ad sui utilitatem, tenetur restituere etiam si amisit eam. 22æ.q.62.6.0.

9 Quicunque est cã iniuste acceptionis, directe, uel indirecte tenetur ad restitutionẽ, 22æ.q.62.7.c.

10 Qui habet rem alienam, tenetur restituere, ratione rei, qui uero eam abstulit, tenetur restituere ratione actionis iniuriosæ, 22æ. q.62 6 c.1m

11 Principes tenentur ad restitutionem, si latrones increscant, quia redditus quos habent, sunt quasi stipendia, ut conseruent iustitiam, 22æ.q. 62.7.c.3m

12 Impediens aliquem iniuste ne acquirant præbendam, tenetur ad restitutionem ad arbitrium boni uiri non aut si iniuste impedis, 22æ.q.62.2.4m

13 Suffodiens semina uel tenens pecuniã creditoris, ultra terminum præfixum tenetur restituere: nõ quidem totum lucrum possibile, sed secundũ æstimationem, penitatis periculis, laborib. & expensis, 22æ q.62.4.2m & 3m.

14 Inueniens aliquid; quod de propinquo fuit alicui non habentis aliud pro derelicto, tenetur ad restitutionem, non autem si; nunquam fuerat alicuius ut gemmę in littore, uel tantum antiquitus, ut thesauri, sed conceduntur occupanti tamen secundum leges ciuiles, medietas debetur domino agri, 22æ.q 66.5.2m

15 Quando unus totum restituit, alij non tenentur principali, sed debent refundere partẽ suam soluenti totum 22æ.q.62.6.3m & 7 2m

16 Restitutio potest fieri per confessorem secrete, ne crimen detegatur 22æ q.62.6.1m

17 Restitutio semper debet fieri ei, à quo aliquid ablatum est. 22æ.q.62.5.0

18 Si is cui restitui debet aliquid, mortuus est, debet dari hæredibus eius. 22æ.q.62. 5.3m.

19 Si uero ignotus sit debet dari pauperibus, præmissa diligenti inquisitione. 22æ.q.62 5.3m

20 Si autem sit multum distans, debet ei mitti, præcipue si sit res magni ualoris, uel debet deponi. 22æ.q.62.5.3m.

21 Quando prælatus iniuste concedit res ecclesiæ, debet restitui ecclesiæ ut deueniant ad successorem eius. 22æ.quæst.62.5.5m.

1 ¶ Resurrectio significatur per octauã triplici ratione, scilicet ad excludendum quorundam falsam opinionem, propter duplicem uitam, s. actiuam, & contemplatiuam, quarum una significatur per quaternarium, & alia per ternariũ & quia resurrectio octaua ætate erit, 12æ. q. 102.5.1m. & 3ª q.70.3.3m

2 Et erit miraculosa simpliciter, s. ex parte principij supernaturalis. s. Dei: sed erit naturalis secundũ quid, s. ratione termini, 1ª.q.105.7.2m.

3 Omnes resurgent in ætate iuuenili, non quidem quò ad numerum annorum, sed quò ad staturam 3ª.q.46.9. 4m.

4 Omnes resurgent immortales, & incorruptibiles etiam secundum corpus, 1ª.q.97.3.c.

5 Natura mortalitatis, non auferetur à resurgentibus, sed erunt eiusdem speciei, sicut nunc, 3ª, q. 54.2.2m.

6 Corpora Sanctorum, post resurrectionem erunt impassibilia propriè ex dominio animæ supra corpus, & magis in magis beatis, & non natura quinti corporis, ut quidam dicunt quia corpus quintum, non uenit materialiter ad compositionẽ corporis humani. Et impossibile est dicere, quod aliqua uirtus qualis est uirtus corporis cælestis trãsferat corpus humanum ad proprietatẽ gloriæ, qualis est impassibilitas corporis gloriosi cum immutationẽ corporis humani Apostolus attribuat uirtuti Christi. Et etiam non potest natura cælestis ita dominari in corpore humano, quin natura elementaris remaneat, cui essentialibus suis principijs passibilitas inest. 1ª q. 97.3.c.

7 Hæc impassibilitas, non tollet sentire, sed omnes sensus beatorum, simul erunt in actu proprio p immutationẽ spiritualem ab obiecto exteriori, 12æ.q.3. 3.c.

8 Tunc non erit usus ciborum, uenereorum, somni, & huiusmodi, 1ª.q.97.3.c,

9 Necessarium fuit Christum resurgere quintuplici ratione. s. ad cõmendationem diuinæ iustitiæ, ad confirmationem fidei nostrę, ad subleuationẽ nostræ spei, ad informationem uitæ fidelium, & ad complementum nostræ salutis, 3ª.q.53.1.0. & 2. c. & 3.1m.

10 Christus cõuenienter resurrexit tertia die, & nõ statim, nec in fine mundi, ad confirmationẽ fidei de humanitate & deitate eius, 3ª.q.51.4.0. & q. 53.2.0.

11 Christus resurrexit mane diluculo. 3ª.q.51.4.3m. & q.53.2.3m & q.83.2.4m

12 Corpus Christi resurrexit gloriosum & integrũ, cum qualibet parte eius, 3ª. q.54. 2.3.0. & q.55. 6.4m

13 Resurrectio Christi non debuit primo manifestari omnibus, sed gradatim. Et primò mulieribus, & ut mulier quæ primu nuncium mortis ad hominem detulit, primò etiam uitam resurgentis Christi in gloria nunciare: & similiter ut ostẽderetur quò ad essequendam gloriam, nihil facere sexuũ differẽtiam: sed si maiori charitate ferueãt, maiori etiam gloria refulgebunt in regno beatorum, 3ª.q.36.2.c. & q.55.1.0.

14 Nec immediatè & ipsa resurrectio debuit ab hominibus uideri, sicut eius ascensio, ex eo quod Christus non rediit resurgendo ad uitam communiter, hominibus notam, sed ad uitam immortalem & Deo conformem: Et quia quæ supra hominem sunt, per angelos debent nuntiari hominibus: ideo resurrectio Christi debuit per angelos hominibus nunciari. 3ª.q.55 2.0.

15 Christus post resurrectionem quam apparuit pluries, ut ostẽderet ueritatem resurrectionis. Sed non conuersatus est cum discipulis suis cõtinue sicut prius, ut ostẽderet gloriã suam. 3ª:q.55 3.0

16 Christus conuenienter & sufficienter probauit resurre-

6 Quæ habent aliquam excellentiam, solent haberi in reuerentia, non autẽ omnia: & ideo consuetudo hominum inoleuit ut reges & principes, quos oportet in reuerentia haberi à subditis, & preciosioribus uestibus ordinẽtur, & etiam ampliores, & pulchriores habitationes habeant: & propter hoc oportuit ut aliqua specialia tempora, & speciale tabernaculum & specialia uasa, & speciales ministri ad cultum Dei ordinarentur in lege, ut per hoc animi hominum, ad maiorem Dei reuerentiam adducerentur. 12æ. quæstione 102.4.c.

1 ¶ Rex. Prudentia & iustitia sunt maxime propriæ regi. 22æ.q.50 1.1m.

¶ Ritus Iudæorum, tolerantur ab ecclesia, propter figuram in testimonium nostræ fidei; non autem ritus aliorum infidelium atque hæreticorum, nisi ut uitetur maius malum, quia, scilicet ad uitandum scandalum, uel dissidium, quod ex hoc posset prouenire, uel ut facilius conuertantur. 22æ.q 10.11.c.

1 ¶ Rixa est contradictio in factis. s. mutua percussio, & particulare bellum sine auctoritate publica; sed contentio importat quandam contradictionem uerborum, in uerbis. 22æ.qõ.41.1.c.& q.42 1.c.

2 Qui publica potestate inuadunt, non rixantur, nec peccant, sed qui eis resistunt iniustè se defendendo. 22æ.q.41.1 3m.

3 Rixa inuadentis iniustè, est semper peccatum mortale, sed in defendente, nullum est peccatum: uel ueniale, scilicet quando aliquis leuis motus odij uel uindictæ se immiscet: uel mortale. s. quãdo affirmato animo ex odio contra impugnantem insurgit ad eum occidendum, uel eum grauiter lædendum, 22æ.q.41.1.c.& q.42.2.c.

4 Rixa oritur proximè ex ira, sed ex concupiscentis, sicut ex prima radice, & iactãtia occasionaliter, & ex odio per accidens. 22æ q.37.2.1m. & q.41. 2.c.& q.158.7.c.

5 Odium & discordia, sequũtur ex rixa, in rixãtibus. 22æ. q.41.1.5m.

6 Ruth Moabitis, quæ mulier uirtutis erat, significat ecclesiam de gentibus. Et conuersa ad Deum, intrauit ecclesiam, licet esset Moabitis. 12æ. quæst. 105 3.1m.

S

1 SAbbatum inter cætera festa, tantum præcipitur in decalogo, quia figurabat generalia beneficia Dei, scilicet creationis, & beatitudinis. 12æ. q. 100.5.c.2m.&.q.101.4.10m.& 22æ.q.122.4.c 2m

2 Sabbatum præcipitur Iudæis triplici ratione, scilicet propter auaritiam ut uacent diuinis. Secũdò ne errent circa creationem. Tertiò ut significet triplicem quietem, s. Christi in sepulchro, mentis à peccatis, & beatorum in patria, 12æ.q. 100 5.2m. & q.102 4.10m & q. 103.3.9m. fi. & 22æ.q. 122.4.c.

3 Opera seruilia probibita in sabbato, mysticè sunt peccata, sed ad literam sunt opera seruorum, id est, mechanica. 22æ.q.189.3.c.

4 Opera seruilia prohibita, in sabbato, sunt principaliter peccata mortalia, secundo opera propria seruorum nõ autem peccata uenialia, nec opera, quæ sunt ad cultum Dei, nec opera, spiritualia, nec necessaria ad salutem corporis, vel animæ, uel rerum exteriorum 12æ.q.100 8.4m & q.107. 2.4m.& 22æ.q.40.4.c.& q. 122.4. 3m. & 3ª. qõ. 40.4.1m.& 2m.

5 In obseruantia sabbati, sanctificatio est finis: sed præceptum est cessare ab opere seruili, id est, mechanico. 22æ.q.122.4 3m.

6 Circuncisio & sacrificia licebant Iudæis in sabbato, 22æ.q.122.4.3m

7 Licuit Machabæis in sabbato pugnare, Heliæ fugienti itinerare, Apostolis colligere spicas, 12æ. q.100.8 4m.& 22æ.q.40.4.c.& q.122.4.3m.& 3ª q.40.4 3m

8 Christus non soluebat sabbatum, nisi secundum apparentiam, 12æ.q.107.2.4m.& 3ª q.40.4.1m.

9 Iudæi melius facerent, laborare sabbato quàm ludis & ocio uacare: & ideo magis contra hoc præceptum agit, qui peccat in die festo, quàm qui aliud corporale opus licitũ facit, 22æ.q.122.4.3m

1 ¶ Sacerdos fuit Christus simul, & hostia pacificorum & hostia pro peccato, & holocaustum, 3ª.q.22.2. 2.c.& q.48.3.4m

2 Christus est sacerdos, secundum quòd homo, non autem secundum quòd Deus, 3ª.q.22.3.1m

3 Christus simul fuit sacerdos, rex, & legislator, non autem alij homines, 3ª.q.22.1.3m.& q.31.2.c.2m & q.59.4.1m

4 Christus est totius sacerdotij origo, 3ª.q.50.1.

5 In Christo est diuini sacerdotij plenitudo, 3ª.q.63. 6.c.

6 Christus excellentius Angelis, habuit potestatem sacerdotalem, quia fuit maior, eis, secundum utramque naturam, & Angeli fuerunt ministri sacerdotij eius, 3ª.q.22.1 1m.

7 Christus in triduo mortis fuit sacerdos, quia sacerdotium cõuenit homini ratione animæ, id est, in qua est character ordinis. Et unde per mortem, homo non perdit ordinem sacerdotalem, multo minus Christus, qui est totius sacerdotij origo, 3ª,q.50.4. 5m

8 Christo non conuenit suscipere in se characterem uel effectum sui sacerdotij, quia ipse fons totius sacerdotij, nisi secundum quid. s. ratione impassibilitatis suæ, 3ª.q.22 4.c.

9 Sacerdotium Christi manet in æternum, ratione consummationis, & finis scilicet beatitudinis sanctorum: non autem ratione expiationis, uel passionis Christi, nisi uirtualiter, 3ª.q.22.5 .c.& 6 c.& q.63.5.c

10 Sacerdotium Christi facit duo, quæ requiruntur ad perfectam emundationem peccatorum, scilicet gratia quò ad culpam, & satisfactio, quo ad reatum, 3ª. q.22.3 c

11 Homo fit particeps sacerdotij Christi, per omnia sacramenta, percipiendo aliquem effectum eius, 3ª.q.63 6 1m

12 Christus noluit nasci de sacerdotibus, ne uideretur idem sacerdotiũ eius & vetus: & uetus erat figura eius, 3ª.q.22.1.1m

13 Sacerdotium ante legem, erat tantum secundum determinationem humanam, quæ hanc dignitatem primo genitis attribuebat, 12æ. quæstio. 103.1.3m.

14 Sacerdotium ueteris legis, fuit figura sacerdotij, Christi; sed multum distans, quia nec æternũ nec mundans peccata, 3ª q.22.1. 1m & 4. c. 3m & 5.c.2m.& 6 c.

15 Sacerdotium Christi, dicitur secundum ordinem Melchisedech, quia excellentia eius ad sacerdotium legale, figurabatur per illud. 3ª. quæst. 22. 6.c.

16 Sacerdotium Christi, quo ad oblationem, expressius figurabatur per sacerdotium legis, quàm per sacerdotium Melchisedech, scilicet in effusione sanguinis. Sed quò ad participationem, & effectum eius, in quo præcipue attenditur excellentia eius, est econuerso. 3ª. quæst.22. 6. 2m & q.61.3.4m.

17 Indictus est sacerdotibus ueteris legis, fœminalium usus ad tegmen pudendorum, ad excludendam idolatriam in sacris Priapi, 12æ. q.102. 4. 7m. fi.

18 Sacerdotium Leuiticũ, deriuatur ad posteros, secundum originem carnis. 12æ.qõ. 102.6.13m. & q.105.1.4m.& 3ª q. 31.8.4m

19 Sacerdotes, nouæ legis, tenent locum septuaginta discipulorũ Christi. 22æ.q.184.6. 1m.&q.188. 4. 5m.& 3ª.q.67.2.2m

20 Ministri comparantur ad sacerdotem, sicut

23 Sacra-

23 Sacramenta fuerunt necessaria, tempore legis naturæ post peccatum, sed indeterminata, 3ª. q. 60.5 3m. & q.61.3.0

24 Necesse fuit, q̃ per legem Moysis adderentur sacramenta determinata, supra sacramenta legis naturæ, 3ª.q.60 5.3m.q.61.3.0

25 Necesse fuit, qđ in lege noua essentialia sacramenta essent alia sacramenta, quam in lege ueteri, 3ª.q.60 6 3m & q.61.4.0.

26 Sacramenta simpliciter necessaris ad salutem, sunt tantum tria primo quidem baptismus cuilibet personæ singulari simpliciter & absolute: pœnitentia: uero post mortale peccatum. Sacramentum autem ordinis est necessarium ecclesiæ quia ubi non est gubernator, corruet populus. Pro.11. Alia uero sacramenta, necessaria sunt, ut melius habeatur finis, i. salus per gratiam, ita quòd non peccat quilibet ea non accipiens, nisi ea cõtemnat iniquo animo, 3ª q.62. 1.c. & q. 65.4.0. & q.72. 1. 3m

27 Sacramenta legis naturæ, non obligabant ex præcepto Dei, sed secundum mentem cuiuslibet celebrabantur, 3ª.quæst.60.5 .3m. & quæst. 61.3.2m. & quæst.70.2.3m

28 Solus Deus est institutor sacramentorum. Quæ autem per homines instituta sunt, pertinent ad solẽnitatẽ. Quæ uero à Christo, necessaria sunt, 3ª.q.64.2.0. & q.83.3.8m

29 Solus Deus operatur ut causa principalis, ad effectum interiorem sacramentorum, sed homo, &. sacramenta instrumentaliter tantum, 3ª.q.64.1 5.0. & 9.c. & q.84 3, 3m

30 Sacramenta operantur, ut instrumenta diuinæ misericordiæ iustificantis: Dei autem est respicere ad hominis cor. 1ª. q.57.4.0. & 22æ.q.44. 2.c. & q.106 5.3m

31 Sacramentalia non pertinent ad gratiæ interioris necessitatem, sicut sacramẽta. Ideo Christus reliquit ea fidelibus instituẽda pro arbitrio suo. 12æ.q.108.2.2m

32 Christus ut Deus operatur per auctoritatem ad interiorem effectũ sacramentorũ, sed ut homo meritoriè, & efficienter, ut instrumentum principale, 3ª.q.64. 3.0. & .4.c

33 Omnia sacramenta nouæ legis sunt immediatè instituta à Christo, 12æ.q.108.2.c.2m. 3ª.q.64, 3. c. & q. 66. c. & q.72.1.1m

34 Virtus Christi operatur in sacramentis per modũ sanationis. & expiationis cuiuidã, 3ª.q.52.8 2m

35 Fides ministri, non est de necessitate sacramentorum, 3ª.q.74.9.0

36 Deuotio ministri, aliquid operatur impetrando, non quidem effectum sacramentorum, sed aliqd annexum ei 3ª.q.64.1.2m. & q.82.6.c

37 Orationis quæ fiunt in collatione sacramentorũ, fiunt in persona totius ecclesiæ, & non in persona alicuius particularis, 3ª.q.64..1.1m

38 Intentio ministri, requiritur ad perfectionem sacramentorum, 3ª.q 69 8.c

39 Intentio uirtualis, sufficit ad perfectionem sacramentorum. Sed minister debet conari ad actualem intentionem licet non totaliter sit in potestate hominis, 3ª.q 64.8. 3m

40 Intentio ecclesiæ, expressa in forma sacramenti, sufficit ad perfectionem eius, nisi contrarium exprimatur exterius, 3ª.q.64.8. 2m

41 Peruersitas intentionis, respectu sacramenti, expressa, tollit ueritatem sacramenti, non autem respectu sequentium, 3ª.q.64.10.0. & q.74.2.2m

42 Sacramenta cõferri possunt per malos ministros, 3ª.q 64.5 0. & 9.c

43 Quandiu minister ecclesiæ qui est in peccato mortali sustinet ab ecclesia, subditus eius debet ab eo sacramenta accipere: quia ad hoc est ei obligatus, 3ª.q.64.6.2m

44 Tamen præter articulum necessitatis, non est tutum eum iudicare ad aliquid sui ordinis exequẽdum durante tali conscientia, quam tamen deponere posset, quia in instanti gratia emundat 3ª q.64.5.2m

45 Hæretici præcisi ab ecclesia, seruantes formam ecclesię, conferunt sacramentum, non autem rem sacramenti. Sed grauiter peccãt dãtes & recipiẽtes. Si uero non seruent formam, nihil conferũt, 3ª q.64.9.2m. & 3m. & q.82.5.0. & 7. 2m. & 8.9.0

46 Effectus sacramentorum duplex. s. principalis, i. gratia, & secũdarius. s. character, uel act⁹ aliquis ornatus aĩæ, in sacramentis in quibus non imprimitur character. 3ª.q.62.princ.

47 Quando plures actiones ordinãtur ad unum effectum, in illa q̃ perficit effectum principalem consistit essentialiter sacrm. non autem in eis q̃ ad hoc disponunt, uel remouent impedimentum, uel ornant, sed sunt sacramẽtalia, 3ª q.60.2.3m.

48 Vbi occurrit specialis effectus gratiæ, ibi ordinatur spãle sacrm, quia sacramenta nouæ legis ad hoc ordinantur, 3ª.q 72 1 c

49 Omne sacramentum producit suum effectum uirtute, formæ, & materiæ, 3ª.q.86.6.c

50 Diuersa sacramenta, diuersimodè purgant, illuminant, & perficiunt, 3ª.q.65. 1.3m

51 In sacramento nouæ legis, est illuminatio gratiæ cum purgatione, 3ª.q.75.1.3m

52 Effectus sacramenti, non impetratur oratione ecclesiæ, uel ministri, sed ex merito passionis Christi, 3ª.q.64.1 2m

53 Omnis efficatia sacramentorum descendit à Christo, 3ª.q.20.princ. & .q.66.6.c. & q.84.1.1m. & 7.c

54 Efficatia & uirtus sacramentorum, est ex Deo, ut à causa principali, sed est ex passione Christi, ut prima causa meritoria, & vt ab instrumento cõiuncto, ex fide uero ut à continuante instrumẽtum agẽti principali, 3ª.q.49.1.4m. & q.62.1.1m & q.62.5 0. & 6.c. & q.64. 1.2m & 2. 0. & 7.c. & q. 84.7.c. & q.86 1 c.fi.

55 Sacramentum consequitur uirtutem spiritualem, ex benedictione Christi, & applicatione ministri, ad usũ sacramẽti, 3ª.q.62.4 3m & q.63.6.1m

56 Omnia sacramenta sunt instituta contra aliquem defectum. 3ª.q.65.1.c

57 Nullum sacramentum ordinatur specialiter contra peccatum ueniale, 3ª.q.65.1.8m

58 Commune est omni sacramento, quod per illud exhibetur remedium aliquod contra peccatum, & hoc, quod gratiam confert, 3ª. q.63.6.c

59 Per omne sacramentum, sanctificatur homo, idest, mundatur à peccato, quod fit per gratiam, 3ª.q. 65. 6.2m

60 Sacramenta ecclesiæ ordinantur ad duo, scilicet ad perficiendum hominem in cultu Dei, & remedium contra peccatum, 3ª.q.65.1.c

61 Sacramenta ueteris legis propriè dicuntur, quæ significabant sanctitatem Christi, non quidẽ ut in se est, sed ut per eam sanctificamur, 3ª. q.60. 2.2m

62 Et erant prænuncia Christi uenturi, 3ª.q.62 6.3m & q.61.3.b & 4.c. & q.62.6.c.fi.

63 Passio Christi est causa finalis sacramẽtorum ueteris legis quia fuerunt instituta ad eã significandam, 3ª.q.61.3.1m

64 Sacra & sacramenta ueteris legis, figurabant sacra & sacramẽta nouæ legis, & obseruãtię ueteris legis, conuersionem populi nouę legis, quę omnia ad Christum pertinent, 12æ.q.101.4. 1m. & 4m

65 Sacramenta ueteris legis erant plura, propter diuersitatem cærimoniarum, & sacrifitiorum, 3ª. q.65.1.4m

66 Sacramenta ueteris legis, quoad omnes erãt tria, scilicet circuncisio, esus agni paschalis, & purificatio à quibusdam immũdiciis, ut expiatio à peccatis. Sed quò ad ministros, etiam erant alia tria scilicet consecratio sacerdotum, oblatio ulctimarum, esus panum propositionum, & huiusmodi, &

pars

pars erat, secunda sacerdotum, & prima incendebatur Deo, 12æ q. 102. 3 8m.

28 Sacrificium pro peccato totius populi, uel sacerdotis totum comburebatur, ne aliquid peccati in eis remaneret, 12æ q. 102. 3. 8m.

29 Primitiæ erant oblationes, non autem sacrificia, quia nihil sacrum fiebat circa eas. 12æ q. 85. 3. 3m & q. 86 4 o.

30 De iis quæ ueniunt in vsum hominis de terræ nascentibus, sunt cibus, potus, condimentum, & medicamentum De primò offerebatur in sacrificium, panis. De secundo, vinum. De tertio oleum, & sal. De quarto, thus, quod est aromaticum, & consolidatiuum. Primò, significatur caro Christi. Secundò, sanguis eius. Tertiò gratia Quartò, scientia. Quintò, oratio 12æ. q. 102. 3 11m.

31 Sal offerebatur in sacrificiis, quia impedis corruptionem putredinis. Et significat discretionem sapientiæ, & mortificationem carnis, 12æ q. 102 3 14m.

32 Sacrificium expiationis, erat solennissimum. Et erat præcipua figura Eucharistiæ, quò ad Christũ passum, sicut omnia sacrificia veteris legis. 3ª q. 73 6. c.

33 Potissimum sacrificium est, quo Christus se obtulit Deo. Ideo omnia sacrificia veteris legis, erãt ad figurandum hoc vt perfectum ad imperfecta, quorum rationea, sumi debent ex eo. 12æ q. 102. 3 c.

34 Licèt sacrificiis ueteris legis, non sumeretur caro humana; sed aliorum animalium: tamen caro Christi est verum sacrificium quadruplici ratione. s. quia ex eo quod est caro humanæ naturæ, caro congruè pro hominibus offertur. Et ex eo quòd erat passibilis & mortalis, apta erat immolari. Et ex hoc quòd erat sine peccato, efficax erat, ad emundanda peccata. Et ex eo quod erat caro ipsius offerentis, erat Deo accepta propter charitatem, suam carnem offerentis, secundum Augustinum: 3ª q. 48. 3. 1m.

35 Passio Christi fuit verum sacrificium, 3ª q. 47. 5. c. 1m & 4. 2m & q. 48 3. o. & 6. 3m & q. 49. 4 c. 3m & q. 73. 4. c. 3m & q 83. 1. c.

36 Occisio Christi, fuit sacrificium respectu voluntatis eius. Non autem quò ad voluntatem occidentium, sed grauissimum peccatum, 3ª. qõ. 22. 2. 2m & q 47. 4. 2m. & q. 48. 3. 3m

37 Sacrificium Christi fuit efficacissimum, ad delendum peccata ratione deitatis, 3ª q. 22. 3 2m.

1 ¶Sacrilegium est omne quod fit ad irreuerentiam rei sacræ. 22æ. q. 99. o. & q. 154. 10. 3m.

2 Sacrilegium est speciale peccatum, oppositum religioni, 22æ. q 99 2 o.

3 Sacrilegium est sine aliis peccatis, quando nõ est alia deformitas, nec violatio rei sacræ, 22æ q. 99. 2. 3m.

4 Species eius sunt tres, secundum triplicem rationem sanctitatis. s. personarum, locorum, & aliarum rerum, 22æ. q. 99. 3 o. & q. 154. 10. 3m.

5 Et grauius est contra personam, quàm contra locum Sed grauissimum est contra sacramenta, secundò contra vasa sacra, tertiò contra imagines & reliquias sanctorum, quartò contra ornatus rei sacræ, quintò contra res ministrorũ ecclesiæ, 22æ. q. 99. 3. c.

6 Omne peccatum personæ sacræ, est sacrilegium materialiter, non autem formaliter, nisi fit directè contra sanctitatẽ eius: puta si virgo Deo dicata fornicetur, 22æ q. 99. 3. 3m.

7 Quælibet species luxuriæ, secundum quòd violat aliquid pertinens ad cultum Dei, est sacrilegiũ. 22æ q 154. 10 o.

8 Pœna sacrilegij secundum æqualitatem, est communicatio; sed quia hæc non timetur, additur decapitatio secundũ leges, & pœna pecuniaria, secundũ canones, 22æ q 99. 4. o. & q. 154. 10. 2m.

¶Sal impedit corruptionem putredinis, 1ª q. 104. 2. c. & 12æ q. 102. 3. 14m

1 ¶Salomon non meruit sapientiam in somnis; sed fuit signum præcedentis desiderij, 12æ. q. 113. 3. 2m & 22æ q. 154. 5. 1m.

2 Somnus Salomonis, non fuit naturalis; sed fuit prophetica visio, 12æ q. 113. 3. 2m. & 22æ q. 173. 2. c.

1 ¶Saluari nullus potest, nisi per Christum, 3ª q. 61. 3. c. 2m & 4. c. & q. 68 1. o. & 2. c. q. 73. 5. c. & qõ. 84. 5. c.

2 Ad salutem venitur dupliciter. s. merito Christi, vt pueri, & stulti, & merito proprio, addito ad meritũ Christi per actũ fidei. 22æ. q. 124. 1. 1m.

3 Pueri antiquorum, saluabantur in fide parentũ, 3ª q. 34 3. c. & q. 70. 4. 2m.

4 In necessariis ad salutem, tenemur intellectum nostrum conformare intellectui Dei, vt in iis quæ sunt fidei, 1ª q. 1. 8. 2m.

5 In necessariis ad salutem, Deus nunquam deest, nec vnquam defuit homini, nisi ex culpa eius, 12æ q. 98. 2. 4m & 22æ q. 177 1. c & q. 178, 1. c.

6 Quolibet tempore, instructi sunt homines diuinitus de agendis, inquantum expediebat ad salutem electorum, 22æ q. 174. 6. c. fi. 3m.

7 Ex diuina prouidentia, procurantur multæ occasiones salutis hominibus, ut prædicationes, exẽpla, actus virtutum pro loco & tempore, ægritudines, flagella, & etiam peccata, 12æ qõ. 87. 2. 1m. & 2m.

8 Non est de necessitate charitatis, quòd aliquis exponat proprium corpus, pro salute proximi, nisi quãdo tenetur eius saluti prouidere; sed est de perfectione charitatis, 22æ q. 26. 5. 3m.

1 ¶Si voluntate Dei, ipsa anima Samuelis, Sauli euẽtum belli prænunciauit, Deo sibi hoc reuelante, pertinet ad rationem prophetiæ. Non autem est eadem ratio de Sãctis, qui sunt modò in patria, 22æ. q. 174 5. 4m.

2 Dici etiam potest, quòd non fuerit anima Samuelis; sed dæmon ex persona eius loquens, quem sapiens Samuelem nominat, & eius prænunciationem, prophetiam, secundum opinionem Saulis & astantium, qui ita opinabantur, 22æ q. 172 6. 2m. & q. 174. 5 4m.

1 SAnctificatio duplex. s. totius naturæ humanæ ab omni corruptione culpæ, & pœnæ in resurrectione, & personalis, in sola mente, 3ª q. 22. 2. 4m.

2 Sanctificatio duplex, s. adultorum per proprium actum; & paruulorum, secundum fidem parentum, vel ecclesiæ. Prima est perfectior quàm secunda, 3ª. q. 34. 3. c. & q. 70. 4. 2m.

3 Sanctificari dicitur tripliciter. s. mundari, à peccato, confirmari in bono, & deputari ad cultũ Dei. Et tantum tertium conuenit carẽti ratione, 22æ q. 81. 8, c. & q. 82. 6. 2m & q. 63. 6 2m.

4 Sanctificatio tabernaculi, & vasorum eius literaliter fuit vt haberetur in reuerentiam; sed figurabatur spiritualis sanctificatio fidelium, 12æ q. 102. 4 9m.

5 Sanctificari dicitur tripliciter. s. ex minus sancto, ex non sancto priuatiuè, & ex non sancto negatiuè. Et tantum tertium conuenit Christo. Et quod factus est sanctus ex non facto secundum hominem, non quidem priuatiuè, vt scilicet aliquando fuerit homo, & non fuerit sanctus, sed negatiuè, quia scilicet quando non fuit homo, non habuit sanctitatem humanam: & ideo simul factus est homo, & sanctus homo, 3ª quæst. 34. 1. 2m.

6 Quæ fiunt præter legem communem, non fiunt principaliter ad subueniendum vni personæ, sed ad insinuationem & commendationem gratiæ, ut sanctificatio in vtero. 3ª q. 27. 6. c.

7 Non est credendum, aliquos esse sanctificatos in vtero, de quibus non loquitur Scriptura, 3ª q. 27. 6. c.

& 22æ q.45 5.c.

21 Augustinus inquitur de sapientia, quantum ad suam causam. s. quantum ad charitatem, ex qua etiam sumitur nomen sapientiæ, quæ est donũ, secundum quòd saporem quendam importat, 1ª q.43.5.2m & 3m & 22æ q.45 2. 1m

22 Talis expositio, s. quod sapientia dicitur quasi sapida scientia, non conuenit, nisi secundum nomen quod habet sapientia in Latina lingua. In Græca autem non competit, & forte nec in aliis linguis. Vnde potius videtur nomen sapiẽtiæ ibi accipi pro eius fama, qua a cunctis commendatur, 1ª q 43 5.2m. & 3m. & 22æ q.45 2.2m

23 Donum sapientię, dirigit hominis intellectum & affectum, ideo ei tanquam directiuo correspondent duo dona. s. intellectus in intellectu, & timor in affectu. 22æ q.68. 4.5m

24 Rectum iudicium de diuinis ex inquisitione rationis, est virtutis sapientiæ, doni verò eius secundum connaturalitatem, 1ª q.1.6.3m & 22æ q.68.1.4m & 22æ q.45.2.c.

25 Iudicium per modum inclinationis, est doni sapientiæ; sed per modum cognitionis tantum, est theologiæ, 1ª q.1.6.3m. & 22æ q.45.2 c.

26 Intellectus habet duos actus, scilicet percipere, & iudicare, secundum rationes diuinas & humanas. Primum est doni intellectus, secundũ doni sapientiæ, & tertium doni scientię, 22æ q. 8.6.0 & q 9 2.0 & q.45.2.3m

27 Donum sapientię, est excellentissimum, inter septem dona Spiritus sancti, sed est inferius charitate, 12æ q.68.7.c.

28 Sapientia acquisita, potest esse cum peccato mortali, non autem donum sapientiæ, sicut nec charitas, quam præsupponit. 22æ q.45.4.0

29 Fides assentit veritati diuinę secundum se; sed donum sapientiæ iudicat secundum eam. ideo præsupponit fidem, 22æ q.45.1.2m

30 Fides est initium sapientiæ secundum essentiam, timor autem seruilis est ut dispositio eius; sed filialis, ut primus effectus eius, 22æ.q.19.7.0 & q.45.6.3m

31 Donum sapientiæ, quandoque dicitur pietas, & timor Dei, quia & sicut pietas quę pertinet ad cultum Dei, est manifestatio fidei, inquantum per cultum Dei protestamur fidem, ita etiam pietas manifestat sapientiam, & propter hoc dicitur, quòd pietas est sapientia, & eadem ratione timor: per hoc enim ostenditur, quòd homo habet rectum iudicium de diuinis, quod Deum timet, & colit. 22æ q 45.1.3m.

32 Donum sapientiæ, quò ad suam causam, est in voluntate; sed secundum essentiam est in intellectu, 22æ q.45.2.0

33 Donum sapientiæ, quantum est necessarium ad salutem, est in omni habente gratiam; sed est in pueris & amentibus habitualiter tantum: sed quò ad secreta mysteria, & directionem aliorũ, est in paucis, quia est gratia gratis data, 12æ q. 68.5.1m. & 22æ q.45.5.0.

34 Sapientia in diuinis semper est essentialis, & nũquam est personalis & propria; sed appropriatur, quia non significatur per modum exeuntis, sicut amor; sed per modum quiescentis in subiecto, 1ª q.34 1.2m & q.27.2.1m. q.39 7.2m

35 Sapientia in diuinis, dicitur dupliciter, s. essentialis, & genita, 1ª q.34.1,2m

36 Sapientia, ut supponit pro essentia, non dicitur genita, nec ingenita; sed ut supponit pro hypostasi, dicitur genita, vel ingenita, tamen semper significat essentiam, 1ª q.32 2.c 1m.

37 Sapientia patris dicitur dupliciter. s. essentialis, quæ est in seipso, & quæ procedit ab eo, 1ª q. 39 7.2m.

38 Pater est sapiens, sapientia essentiali, non autem sapientia genita, 1ª q.37.2.1m & q.39.7.2m.

39 Filius est sapientia patris, 1ª q.39.8.2m

40 Filius est sapiens formaliter, sapientia tãtum essentiali: effectiuè uerò sapientia ingenita tantum: sed seipso uel per se, sapientia genita, 1ª q.39 7 2m

SARABAITAE sunt monachi, sine obedientia ideo non approbantur. licèt sint laboriosi, 22æ q.186.5.3m

1 SATISFACTIO nulla debet imponi nouiter baptizatis, & quia sunt totaliter liberati per passionem Christi, & satisfactionem illius, cui configurantur in baptismo, & ideo iniuria fieret eius passioni, quasi ipsa non esset sufficiens satisfactio pro peccatis baptizatorum, 3ª q.49 3. 2m & q.68 5.0 & 6.c.

2 Pœnitens, per satisfactionem consequitur perfectum effectum gratiæ, quia liberatur totaliter à reatu peccati, 3ª.q 90.2.2m

3 Ex proposito satisfaciendi, gratia confertur, licèt satisfactio actualis, gratiam pręsupponit, 3ª q. 90.3,2m

4 Homo non potest satifacere de uno peccato, sine alio, 3ª q.86.3.0.

5 Homo potest satisfacere Deo secundum æqualitatem proportionis, per acceptationem infinitæ misericordię Dei, non autem secundum ęqualitatem quantitatis offensæ, 3ª q.1. 2.2m & q.85.3.0. & 90.2.c

6 Satisfactio in proposito, causat gratiã, sed in executione auget eam, sicut & baptismus, 3ª qõ 90.2.2m

7 Nulla pura creatura potuit satisfacere Deo, pro natura humana, 3ª q.1.2. 2m & q.46.1. 3m. & q. 49.5.1m.

8 Satisfactio pro se, uel satisfactio pro alio, dicitur precium quoddam. 3ª q.48.4.c.

9 Adam & alij sancti Patres, satisfecerunt pro peccatis suis: secundum quòd peccatum corrumpit bonum personale, non sc̃dm quod corrumpit naturam, 3ª q.49.5.1m & q.62.5.0. & 2m.

10 Vnus homo, potest satisfacere pro alio, inquantum sunt unum in charitate, 3ª q. 14.1.c. & qõ. 48.2.1m.

11 Nullus potest conteri, uel confiteri pro alio, sicut potest satisfacere, quia hoc est extra: illa uerò sunt intra, quia pertinent ad bonitatem gratię, uel ad culpam, 3ª q.38.2. 1m

12 Passio Christi causauit nostram salutem, per modum satisfactionis, 3ª q.43.1.3.c.4.2m q.48.2.0 & 4.c. & 6.3m

13 Hæc satisfactio fuit superabundãs, 3ª q.48.2.c. 2m & 4.c. & q.49.3.c. & q.68.5.1m & q.69.2.c.

14 Christus per mortem suam sufficienter satisfecit pro peccatis humani generis, etiam si essẽt plura, 3ª q. 46.6.c.4m & 6m. & q.48.2.0 & q. 49. 1.3.c, & q.68.5.c, & q.69.7 c. & q.86 4.3m

15 Christus satisfecit pro tota natura humana sufficienter; non autem efficaciter, 3ª.q.46.1. 3m & q.79.7.2m

16 Vna gutta sanguinis Christi fusa in circumcisione, uel quęcunque pœna eius plenè satisfecit, ratione personæ eius, non autem secundum genus operis, 3ª q 46.6.6m.

17 Satisfactio dicitur esse actus uirtutis non solũ materialiter; sed etiam formaliter, cum suo nomine formam, & rationem uirtutis implicitam habeat, Suppl.q.12.1.c.

18 Satisfactio quæ æqualitatem respectu offensæ præcedentis in faciente importat, opus iustitię est, Suppl.q.12.2.0

19 Bona est definitio satisfactionis quam habet Anselmus, satisfacere est honorem debitum Deũ impendere. Similiter quam habet Aug.

20 Satisfactio est peccatorum causas excidere & eorum suggestionibus aditum non indulgere: Suppl.q.12.3.0.

21 Non potest homo Deo satisfacere, si litera (satis æqualitatem quantitatis importet, contingi)

autem t

23 Habitus

23 Habitus sciẽtiæ, est in intellectu possibili, non autem in intellectu passiuo, contra Aueroim, 12æ q. 50. 4. o. & quæst. 52. 3. c.
24 Scire & discere, per accidens est malum, ex parte scientis dupliciter. s. propter occupationem impedientem officium eius, uel propter contemptum diuinorum. Ex parte verò obiecti tripliciter. s. vel quia inclinat ad malum ut ars magica, uel quia excedit, uel quia est quid inutile, 1ª. q. 22. 8. 3m. & 22æ. q 167. 1. o.
25 Quilibet tenetur scire communiter credenda communia iuris præcepta, & ea quæ ad eius statum vel ad eius officium pertinent. 12æ. q. 76 2. c
26 Scientia legis Dei, sic annexa est officio sacerdotali. q simul cum eo iniungitur, 2 2æ. q. 16. 2. 3m.
27 Scientia acquisita, est habitus naturalis, quia inest unicuique homini quoddam principium scientiæ, scilicet lumen intellectus agentis, per quod cognoscuntur statim à principio naturaliter, quædam uniuersalia principia omnium scientiarum, 1ª q 117. 1. c. 1m. & 12æ. q. 51. 4. c. & quæst. 113. 10. 3m
28 Homo meditando acquirit scientiam 1ª. quæst. 61. 9. 1m. & 12æ. quæstio. 51. 3. c. & 22æ. quæstio. 15. 3. 1m. & quæstio. 49 1. 2m.
29 Scientia, uel sapientia acquisita per proprium ingenium, & studium quod est à Deo, est naturalis. Si uerò aliter, ut in Apostolis, est miraculosa. 1ª q. 117. 1. 1m. & 12æ. q. 51. 4. c. & q 113. 10 3m.
30 Modus acquirendi scientiam duplex. i. præcipuus per inuentionem. & secundarius per doctrinam, 1ª. q. 117. 1. c. & 3ª. q 9 4 1m
31 Cęcus à natiuitate nõ potest habere scientiam de coloribus, 1ª. quæ. 84. 3. c. fi. & 4. b. & c. fi. & quæst. 111. 3. 1m. & 2m.
32 In statu innocentiæ, homo non acquisiuisset scientiam ex sensibus, 3ª q. 61. 2. o.
33 Disciplina quæ est receptio cognitionis ab alio, requiritur ad scientiam. 12æ. q. 4 5. c. & 22æ. q. 189. 1. 4m.
34 Nullus unquam per dæmones sciẽtiam acquisiuit 1ª q. 64. 1 5m. & 22æ. q 96. 1. c. q. 172. 5. 2m.
35 Ille qui in aliqua scientia acquirit per primam demonstrationem, scientiam conclusionis unius, habet quidem habitum, sed imperfecte. Cum uerò acquirit per aliquam aliam demonstrationem, scientiam conclusionis alterius, non aggeneratur in eo alius habitus, sed habitus, q prius inerat fit perfectior, utpotè ad plura se extendẽs. 12æ. q. 52. 4. 5m & q. 54. 4. 3m & q. 65. 1. 1m.
36 Multi impediuntur à scientia acquirenda tripliciter. s. propter indispositionem, occupationes. & pigritiem, 12æ. q. 61. 5. 3m. & 22æ. q. 2. 4. c. & q. 172 3 2m.
37 Virtutes morales, & præcipue castitas, multum faciunt ad acquisitionem & usum scientiarum, 22æ. q. 15. 3. c, q. 96. 1. 2m. &. q. 148 6. c. & quæst. 180. 1. o.
38 Discursus in acquisitione scientiæ duplex est in scientia nostra. s secundum successionem unius post alterum, ex notis ad ignota procedẽs, & secundum causalitatem per unum in alterum, 1ª. q. 14. 7. c. & q. 58. 3. o. & quęstio. 117. 1. c. & 3ª. q. 11. 3. c.
39 Opinio est dispositio ad scientiam, qua acquisita, potest remanere cognitio etiam per syllogismum dialecticum, 3ª. q. 9. 3 3m.
40 Sciẽtia quadrupliciter tantum amittitur, scilicet ratione excidente à mente, corrupto sciente, uel scito uel obliuione, 1ª. q. 89. 5. c.
41 Scientia augetur secundum se per additionem, 12æ. q. 49. 4. c. q. 52. 4. c.
42 Scientia est una numero, à subiecto in quo est, sed una est in specie à scibili, 1ª q. 117 1. c.
43 Vnitas scientiæ generica specifica, uel numeralis, sumitur ab unitate generica. specifica, uel numerali sui medij, 12æ. q. 54 2. 2m.
44 In scientia contrariorum eadem ratio est cognoscendi utrumque, quia unum per aliud cognoscitur. 12æ. quæstio. 54. 2. 1m.
45 Intellectus est in una potentia in qua tamen sunt diuersarum scientiarum habitus, 12æ. q. 54. 1. 1m
46 Quantitas scientiæ attenditur non solum secundum numerum scibilium; sed etiam secundum claritatẽ cognitionis, 12æ. q. 52. o & 3ª q 10. 2. 3m
47 Diuersa ratio cognoscibilis, inducit diuersitatem scientiarum, 1ª. q. 1. 1. 2m. & 12æ. q. 57. 2. c.
48 Scientia quæ habetur per reuelationem, & scientiæ humanitus inuentæ, differunt secundum genus. Vnde Theologia quæ ad sacram scripturam pertinet, differt secundum genus ab illa Theologia, quæ pars philosophiæ ponitur 1ª. q 1 2. 2m.
49 Scientia infusa, & scientia acquisita, sunt diuersarum rationum. Vnde nihil prohibet de eisdem rebus de quibus physicæ disciplinæ tractant, secundum quod sunt cognoscibilia lumine naturalis rationis & aliam scientiam tractare, secundum quòd cognoscuntur lumine diuinæ reuelationis. 1ª. q. 1. 1. 1m. & 3ª q 9 1. 3m.
50 Consideratio scientiæ speculatiuæ, non se extendit ultra uirtutem suorum principiorum i. vltra quam cognitio sensitiua ducere põt, 11æ. q 3. 6. c
51 Contra rectitudinem scientiæ, contingit peccare dupliciter in speculatiuis. s. vel inducendo rationem ad conclusionem falsam apparentem uerã, uel arguendo ex falsis, quæ uidentur uera, 12æ. q. 55. 3. c.
52 In speculatiuis scientiis, demonstratiua scientia dicitur iudicatiua, inquantum per resolutionem in prima principia intelligibilia de ueritate inquisitorum diiudicatur, 12æ. q. 53 4 c.
53 In speculatiuis est alia rationalis scientia ordinata ad inquisitionem, inuentiuam. s. dialectica; & alia scientia demonstratiua, determinatiua ueritatis 22æ. q. 51. 2. 3m
54 Omnes scientiæ demonstratiuæ continentur sub physica, ut ponitur pars prudentiæ largè ut includit ẽt scientiam speculatiuã, 22æ. q. 48. c. co 1.
55 Scientia dicitur speculatiua, uel practica tripliciter. s. ratione sciti, modi, & finis, 1ª. q. 14. 16. c.
56 Scientia de non operabili, est speculatiua tantum; ordinata uerò ad operationem, est practica tantum. speculatiua uerò, ratione modi uel finis, est secundum quid speculatiua, & practica, 1ª. quæst. 14. 16. c.
57 Omnis scientia operatiua, tanto perfectior est, quanto magis considerat particularia, in quibus actus est, 12. quæst. 22. 3. 1m
58 Scientiarum practicarum illa est dignior, quæ ad ulteriorem finem ordinatur, ut ciuilis militari, 1ª q. 1 5 c.
59 Omnes fines scientiarum practicarum ordinãtur ad beatitudinem æternam, sicut ad ultimum finem, 1ª. q. 1. 5. c,
60 Scientia practica triplex, scilicet monastica seu ethica. œconomica, & politica, 22æ q. 47. 1 1. b. & q. 48. 2m
61 Scientia duplex. s. subalternans, & subalternata. Prima procedit ex principiis per se notis, lumine naturalis intellectus: secunda uerò ex principiis per se notis, scientia superiori, 1ª q. 1. 2. c. 1m & 6. 2m
62 Intellectus qui est habitus principiorum est nobilior, quàm scientia cõclusionum, 12æ q. 54. 2. 3m. & q. 57 2 2m & q. 63 2. 3m & q. 68. 7. c.
63 Vna scientia est dignior alia dupliciter, scilicet ratione nobilioris subiecti, uel quia certior, 1ª q. 1. 5. c. & 12æ. q 66. 5. 3m
64 Aliqua sciẽtia imperat aliis, tanquam ancillis, eis utendo, 1ª. q. 1. 5. b, & 2m
65 Ciuilis præcipit omnibus scientiis & artibus, sed speculatiuis quò ad exercitium actus, non autẽ quò ad determinationem actus, sicut practicis, 22æ q. 47. 2. 2m

66 Scientia

ratione ad pugnam, non autem aliud, 22æ qõ. 42.1.2m

¶ Sigmties est fuga operationis, & ex timore laboria, 1ª q 41.4.o.& q.44.4.3m

1 ¶ Semen extensu nomine dicitur non solum sper ma;sed etiam menstruum, 1ª q.115.2. 3m

2 Semen non fuit pars aliqua in actu, respectu generantis;;sed in potentia totum secundum potentiam actiuam. 1ª q.119 2.o.

3 Semen est de superfluo alimenti, 1ª q.119.2.c

4 Semen est superfluum, respectu nutritiuæ: sed est necessarium, quo indiget natura ad generationem, 22æ q 153.3.3m

5 Semen est album, quia est spumosum, vt possit cõtinere spiritum uitalem ;, in quo est uirtus formatiua ut forma: sed magis ut motor, 1ª qõ. 118.1.3m.

6 Semen masculi non occurrit ad generationem, sicut materia in compositione geniti; sed sicut agens 3ª q.28 1.5m & q.tt.5.e

7 Semen mulieris nihil facit ad generationem prolis: ideo aliquæ concipiunt sine eo, 3ª q. 31.5. 3m & q.25.3.3m

8 Filius est de substantia patris; quia semen secundum potentiam actiuam, est potentia totum, licet nõ sit actu aliqua pars patris, 1ª q.119.2.1m

9 Virtus animæ, quæ est in semine, per Spiritum qui est in semine, format corpus in generatione, 3ª q.32.1.1m

10 Virtus formatiua seminis, dicitur intellectus, qa operatur sine organo, 1ª q.118.1.3m

11 Homines pingues, & animalia magna ut elephas, pauci sunt seminis, & paucæ generationis, quia conuertitur in pinguedinem & substantiam, 1ª.q.119.2 c. fi.

¶ Senarius numerus dicitur numerus perfectus, ratione partium, quia consurgit ex omnibus suis partibus aliquotis: ideo congruit perfectioni uniuersi, & operũ Dei in sex diebus, 1ª.q.74 1.c.

¶ Senes sunt suspiciosi, & amant uinum, propter frigiditatem· sed anus magis. & sunt fabulosi, 22æ q.60.5.c.

1 ¶ Sensibile duplex, s. per se, & per accidens: sensibile per se duplex. s. proprium, & commune, 1ª q.17.2.c. & quæstio. 78 3.1m

2 Similitudo sensibilium, est in sensu tripliciter. s. primo, & per se respectu sensibilium propriorum, per se, sed nõ primo, respectu communiũ, & per accidens tantum, respectu sensibilium, p accidens, 1ª q 17.2.c.

3 Sensus in actu est sensibile in actu, 1ª q.14 2. c.& q.55,2.2m

4 Sensibilium aliqua immutant sensum, spiritualiter tantum, ot color quædam materialiter, ut gustabile & tangibile: alia uerò utroque modo. 1ª q.67.1.c.& q.78.3.c.

1 ¶ Sensualitas. Et aliquid pertinet ad sensualitatem dupliciter. s. ut præambulum, sicut apprehẽsiue, sensitiue, & essentialiter, ut appetitiue tantum, 2ª q 81.1.1m

2 Sensualitas dicitur à sensu, & est uis appetitiua sensitiuæ partis. 1ª q.81.1 o

3 Sensualitas non nominat simpliciter unam potentiam; sed vnam secundum genus, scilicet appetitiuam sensitiuam, 1ª q.80.2.c.

4 Sensualitas nominat appetitum sensitiuum, ut indistinctus, incompletus, & depressus est: ideo nõ potest esse subiectum uirtutis; sed perpetuę corruptiuis, ideo differt tantum ratione à concupiscibili, & irascibili, quia nominant idem; sed opposito modo, 1ª q.81.3.1m. & 12æ quęst. 74.3.2m

5 Singuli motus sensualitatis, sont in potestate nostra, non autem omnes simul, 12æ q 74. 3. 2m & 22æ q.154.5.c

6 Ratio tripliciter se habet ad motum sensualitatis, de genere peccati mortalis. s. ut imperans uel consentiens, ut resistens, & naturaliter. primò modo peccat mortaliter. tertiò uenialiter, non autem secundo, sed meretur, 22æ q.154,5.c

7 Sensualitas non potest sanari à corruptione fomitis, nisi per miraculum, quod tamen non fit in hac uita quadruplici rõne, s. quia ipse Deus secundum ordinem suæ sapiẽtiæ sic disposuit, & quia donum gratię, quæ per Christum nobis confertur, quamuis sit efficacius, quàm peccatum primi hominis, non tamen ordinatur ad remouendum corruptionem prędictam, quæ est naturæ; sed ad remouendum culpam personæ, similiter etiam huiusmodi corruptio, quàuis sit contra statum naturæ primitus institutæ, est tamen consequens principia naturæ sibi relictę. Est etiam homini utile ad uitandum elationis uitiũ, ut sensualitatis infirmitas maneat post baptismum, 12æ q.74 3 2m

1 ¶ Sensus est potentia passiua, 1.q.79.3.1m

2 Sensus est virtus corporea, ideo est cognoscitiuus corporalium tantum, & non spiritualium, 1ª q.12 3.c.& 4.3m.& q.85.1.c.& 12æ q 5.3 c.& 22æ q 46,3.c.3m

3 Non datur sensus agens, 1ª q.79 3.1m.

4 Sensus est quędam deficiens participatio intellectus 1ª q.77.7.c

5 Sensus quandoque sumitur pro iudicio rationis, 22æ q.46.3.c.3m

6 Sensus dicitur tripliciter. s. natura sensitiua, potentia, & actus, 1ª q 79.1.1m

7 Sensus exteriores sunt tantum quinque, secundũ quinque modos immutationis ab obiectis. s. uisus, auditus, olfact9, gustus, & tactus. 1ª q.78.3.o

8 Sensus interiores secundum Aristotelem, sunt tantum quatuor secundum quatuor modos operationum, s. sensus communis, imaginatiua, æstimatiua in aliis animalibus, siue cogitatiua in homine, & memoria sensitiua, licet sint quinq; secundum Auicennam. s. sensus communis, imaginatiua, phantasia, ęstimatiua, & memoria sensitiua, 1ª q.78,4 o

9 Sensus non apprehendit rationem essendi, nec intentionem entis, nec formam substantialem, nisi per accidẽs, sed tm̃ accidentia sensibilia, 1ª q.57.1.2m & q.67.3.c.& q.75 6.c fi.

10 Sensus non potest cognoscere substantiam, 12æ q.31.5.c

11 Sensus non potest cognoscere uniuersalia, quia non potest recipere formam immateriale, quia semper recipit in organo corporali, 1ª q.12.4.c & q.85.1.c & 12æ.qõ.5.1,1m.& q 29.3.c. & qõ. 29.6 o.

12 Nullus sensus discurrit à causis ad effectus, nec econuerso: sed tantum intellectus, 1.q.58 4.3.0 & q.85.5.o

13 Sensus dupliciter immutatur s. interius, & exterius ab obiecto, 1ª q.111.4 c

14 Sensus exterior apprehendit tantum rem præsentem, interior autem etiam absentem, 1ª q. 78.4.c.6m & q.81.3.3m & 12æ q.15.1 c.& q.17.7. 3m & q 35 2.2m

15 Obiectum sensus communis, est ipsum sensibile, quia cum sit una potentia, extendit se ad oia obiecta quinq; sensuũ exteriorũ. 1ª. q.10.3.2m

16 Sensus communis, non est communis ut genus; sed ut radix & principium sensuum exteriorũ, uelut respicit obiectum sub uniuersaliori ratione formali. 1ª q.1.3.2m & q.78.4.5m

17 Sensus communis fertur in omnia sensibilia, secundum unam communem rationem, ad quam nullus sensuum propriorum pertingere potest, 1ª q 1.3.2m

18 Sensus communis, cognoscit differentias sensibilium diuersorum generum, & intentiones sensuum, nõ autem sensus proprius, 1ª q.14.2.1m & q.57.2.c & q 78.4.2m.

19 Sensus proprius discernit inter contraria sensibilia

8 In spiritualibus est duplex seruitus & duplex libertas, scilicet peccati, & iustitię, 22ª quæst. 183 4. c.

9 Seruitus triplex, scilicet peccati, hominis, & Dei, 22ª q.122.4.3ᵐ. & q 183 4 c.

10 Homo iustè relictus est à Deo in seruitute diabo li, licèt ille iniustè inuaserit eum 3ª, q.36,3.3ᵐ. & q 38 4.2ᵐ & q 40.2.c.

11 Seruitus peccati, est verè seruitus, sed est libertas secundum opinionem tantum, seruitus autem Dei est econuerso, 22ª q.183.4.c.

12 Cum per matrimonium alter coniugum alteri obligatur ad libere reddendum debitum, seruitutis conditionem necesse est dirimere matrimonium, dummodo sit ignorata, Suppl.qõ. 52.1.0.

13 Cum matrimonium ad ius naturę referatur, potest seruus sine domini sui consensu libere matrimonium contrahere. Suppl.q.52.2.c.

14 Vir cum subiiciatur vxori in his tantum, quæ ad actum naturæ spectant, potest alteri se in seruitium dare, absque suę vxoris consensu, Suppl.q. 52.3. o.

15 Proles ac filii matrem potius sequuntur in libertatis ac seruitutis conditione, quàm patrem: Quanquam in quibusdam hoc excipiatur terris, in quibus proles deteriorem sequitur conditionem. Suppl.q.52 1.c.

¶ Sexta dies creationis, 1ª. quest. 7o c. e. & quęst. 71,2.0 & quæst. 9o 4 c. & quęst. 91.4.5ᵐ.

8 ¶ Sexus. diuersitas in animum in eodem, vel in diuersis, causatur ea virtute cœlesti, & ex dispositione materiæ, 1ª q.15.3 4ᵐ

9 Prophetia potest conuenire mulieri, quia attendi tur secundum mentem illuminatam à Deo, ex qua non est diuersitas sexuum, 22ª quæst. 77.2.2ᵐ.

¶ Sibylla expressè prophetauit de Christo, 22ª q. 173 3ᵐ & q.72 6 1ᵐ.

¶ Sicut, importat similitudinem, non autê æqualitatem 1ª q.42.4 1ᵐ.

1 ¶ Significatio. Terminus singularis, idem significat & supponit secundum sophistas, non autem terminus communis. 1ª.q.39.4.art.1.

2 Nomen non significat, nisi mediante conceptione intellectus. 1ª.q.13.1.c.& 4.c.2ᵐ & 9.2ᵐ

3 Modus significandi, sequitur modum intelligendi. 1ª q.45 1.2ᵐ

4 Ad proprietatem locutionis, requiritur tes significata, & modus significandi. 1ª.q.39.4 5 c.

5 Variatio dictionis in principio, mutat significationem, & variatio in fine, mutat consignificationem apud Latinos. Sed apud Græcos mutat in verbis, etiam in prin.3ª q.10.7.1ᵐ.

1 ¶ Signi potest esse signum, respectu diuersorum, & sicut est in alia specie, non autem in eadem specie. 3ª.q 48.3.2ᵐ

2 Signum multorum ordinatorum ad unum, non est ambiguum & fallax, sed est certum. 3ª. quæst. 60.3.1ᵐ

3 Signum quandoque dicitur causa. f. quando est notior effectu. Sed sæpius dicitur de effectu, & diuiditur contra causam. Tamen ideo potius dicit Scriptura, ut luminar a sine in signa quàm in causas, ut occasionem idolatriæ tolleret. 1ª. quæst. 70.1.2ᵐ

4 Causa principalis non potest proprie dici signum effectus, licèt occulti, & causa sit sensibilis, & manifesta, sed tantum causa instrumentalia. 3. q. 62.1.3ᵐ

5 Signum primò & principaliter, conuenit sensibilibus. Non autem intelligibilibus, nisi ut sunt manifestata per sensibilia, 3ª q.60.4.2ᵐ

6 Petere signum à Deo, contingit dupliciter. f.ad explorandum potestatem Dei, uel ueritatem dicti eius, & ad infructionem. Primum est peccatum tentationis Dei, non autem secundum. 22ª quest 97.2 3ᵐ

7 Multa signa præcedent diem iudicii. Suppl. quæst. 73.1.0.

8 Sol & Luna obscurabuntur ab incutiendum terrorem hominibus. Supp.q 73.2.c.

9 Virtutes propter rei nouitatem & splendorem mouebuntur. Suppl. q.73.3 o.

1 Syllogismus. Et in agendis fit syllogismus cuius maior uniuersalis, est intellectus practici, minor uerò particularis, est rationis particularis. i, cogitatiuæ. conclusio autem est in electione operis, 12ª.q.76.1.c.& q.90.1.2ᵐ

2 Syllogismus necessario est in quolibet actu uirtutis, & peccati. Sed temperatus & intemperatus, syllogizant ex triplici propositione: continens autem, & incontinens, ex quadruplici propositione, sed diuersimode. 12ª.q.77.2.4ᵐ

¶ Syluester Papa excommunicauit eos à quibus exulauit, nõ quidem ex uindicta, sed ex zelo Dei, 22ª q.108. 2 4ᵐ.

1 ¶ Symbolum. Necesse fuit edere plura symbola, contra diuersa hæreses. Nec differũt, nisi quòd explicatur in uno, implicitum in alio. 22ª q. 1.9. 2ᵐ & 10.c ᵐ & 2ᵐ

2 Edere nouum symbolum, pertinet tantum ad Papam, sicut & cætera pertinentia ad totam ecclesiam. 22ª q.1.10.0, & q.11.2.3ᵐ

3 In symbolis dicitur Credo in Deum, in persona Ecclesiæ, cuius fides est forma, quæ inuenitur in omnibus illis, qui sunt numero & merito de ecclesia: & ut si qui fideles fidem formatam non habent, ad hãc formam pertingere studeant. 22ª. q.1.9.3ᵐ

4 In symbolo Apostolorum, melius dicitur Sanctam ecclesiam quàm in sanctam ecclesiam. Tamen si dicatur, In sanctam ecclesiam, intelligitur in Spiritum sanctum, sanctificantem eam. 2ª.qõ. 1.9.5ᵐ

5 In quolibet concilio compositum est aliquod symbolum, non quidem aliud à præcedenti, sed explicans aliquid implicitum in priori, contra nouam hæresim. 1ª.q 36 2.2ᵐ

6 In symbolo Patrum, nihil explicatur de descensu Christi ad inferos, quia nullus error extortus est contra hoc. 22ª.q.1.9.4ᵐ

7 Simbolum Patrum, publicè cantatur in missa, quia editum fuit fide iam manifesta, & ecclesia pacê habente. & est declarans symbolum Apostolorum, editum tempore persecutionis, fide nondũ propagata. Ideo symbolum Apostolorum occultè dicitur in prima, & in completorio, quasi contra tenebras errorum præteritorum & tuturorum. 22ª q.1.9 6ᵐ

8 Symbolũ Patrum dicitur statim post Euangelium, quasi expositio eius. Illud autem symbolum Athanasii dicitur in prima, quasi expulsis iam hæreticorum tenebris. Et ut unque dicitur tantũ in diebus, in quibus homines magis consueuerunt uenire ad ecclesiam, & in quibus solenniza tur aliquid de pertinentibus ad articulos fidei. 3ª.q.83.4.c.

9 Athanasius composuit manifestationem fidei, non quidem per modum symboli, sed per modum doctrinæ, licèt auctoritate Papæ, habeatur ut regula fidei, quia integram fidei ueritatem breuiter continet. 22ª q. 1.10. 3 ᵐ

1 ¶ Similitudo est relatio æquiparantiæ. non tamen semper denominat utrunque extremorum, sed tantum quando forma est æqualiter & eadem, ratione in utroque extremorũ, 1ª. q. 4 3 4ᵐ & q.42.1.3ᵐ

2 Similitudo duplex. f. participationis eiusdem formæ & proportionis, 1ª q.4.3 o.& q.14.3.5ᵐ

3 Similitudo duplex, scilicet repræsentationis, & secundum conuenientiam in natura. Prima requiritur inter cognoscens & cognitum, non autem secunda, 1ª. q.85.8.3ᵐ & q.85.1 1ᵐ

4 Simili-

aliquid non esse possibile, 1² q.40.5.3ᵐ.& 6.c. fi.& 3ᵐ Correctio. 3. Enoch Fides 101. Fiducia. 7 Misericordia.43. Oratio 41. Paulus 24.

25 Iuuentus est causa spei, quia parum habet de praeterito,& memoria,& multum de futuro, & multos spiritus: & ideo cor ampliatur, & fiunt animosi: sed parum experti, 12ª q.40.6.0.

26 Senes deficiunt spe, propter experientiam, quae facit aestimationem impossibilis, 12ª quaest.40. 5.1ᵐ.

27 In ebriis sunt duae causae spei, s. inconsideratio, & calidas, & multiplicatio spirituum propter uinum, 12ª q.40.6 0 & q.45.3.c.

28 Spes quo ad rem speratam est ex gratia & meritis, sed quo ad habitum est tantum ex gratia, 12ª q 17.1 2ᵐ & 3.d.26 q.2.1. 3ᵐ. & Virt. q.4. 1.2ᵐ. Peccatum 96. Pignus. 1. Praesumptio..112. Saluari 7. sepultura. 5 13. Timor. 11. 15.31.

29 Spes praesupponit merita in proposito, non autē in actu, 12ª q.62.4.2ᵐ q 65 4 c.& 3.d.26.q.2.ar. 3.q.1 1ᵐ.& Virt q.4 1 3ᵐ.

30 Spes semper procedit ex gratia, uel habita, uel expectata, non autem semper ex habita, 12ª q. 62.4.2ᵐ & 2.d.43 5.4ᵐ.& 4.d.1.q 2.2.3ᵐ.

31 Spes praesupponit amorem,& desiderium rei speratae, 22ª q 17.8 6ᵐ

32 Effectus. Et spes extendit se in Deum, ratione diuinae largitatis, à quo recepit donum timoris, ex consideratione propriae prauitatis, 3.d.26.q. 2 1.4ᵐ

33 Spes per se adiuuat operationem dupliciter, s. ratione obiecti, & ratione effectus. s. delectationis, 12ª q.40.8 0.

34 Spes futura expectationem addit certitudinem, 3.d.26 q.1. 3.1ᵐ.& q.1. 2 c. Amor. 235. 236. Audacia 6 9 &c.

35 Spes addit supra desiderium quendam conatum, & eleuationem animi, ad consequendum bonū arduum, 12ª q 25.1.c & q.46.5.c.

36 Spes praecedit gaudium, & causat illud, 12ª q,25. 5.c. Baptismus, 16 99 Charitas. 61.146.150.154. Confessio. 18.

37 Spes diuiditur contra memoriam, ratione delectationis, quae est effectus utriusque, nō autem secundum essentiam, 3.d.26.q.1 1. 5ᵐ Contil 7.

38 Spes eleuat affectum hominis ad summum bonū, ut adipiscendum, Virt.q.2 2.5ᵐ. Correctio 3.3. 16. Delectatio.35.c.

39 Habens spem, sperat Deum consequi, & per ipsum omnia necessaria quantumcunque difficilia obtinere, & omnia nociua quantumcunque difficilia repellere, 3.d.26 q.1. 2 3ᵐ Expect. 0. Fiducia, 7.8. Ira. 12 30 42 53.75. Iustus 7. Matrimonium, 125.132, Miraculum. 5

40 Spes facit inhaerere Deo, ut principio beatitudinis: fides autem, ut principio cognoscendi ueritatem: charitas uerò, propter seipsum: ideo distinguuntur realiter, 12ª q.17 6 n & q.23 6.c.& 3.d.26.q.2.ar. 3 q.1 0.& Virt.q.2. 3. c. & q 4. 3. 9ᵐ. Modestias. 8 Mors, 13.23 Oratio. 16.41. Poenitentia, 52. Praesumptio. 13. Religio. 8. 44 61. Saluari. 7. Tristitia 14. Praesumptio. 13 Vererundia. 7. Virtus 59 Visio. 15.

41 Spes & fides, de subiectis humanae potestati, non sunt uirtutes: sed de iis quae sunt supra facultatem naturae humanae, excedunt omnem uirtutem, homini proportionatam. 12ª q.62.3.5ᵐ

42 Spes directè respicit proprium bonum, non autem alienum, quia significat motum. Motus autem semper est ad proprium terminum proportionatum mobili: sed amor est directè ad alium, quia est unio amantis ad amatum, & unio est distinctorum, 22ª q.17.3.c

43 Spes propriè, est tantum de bono, nisi fortè abusiuè: timor aūt est tantum de malo, 12ª q. 23. 2.c.fi.& q.40.1.c.& 4 1ᵐ & q.45. 5. 1ᵐ & q. 67, 4.1ᵐ & 22ª q.23.3.1ᵐ & 3.d.26.q.1.3.c.

44 Spei contrariatur desperatio, secūdum accessum & recessum à bono, timor autem secundum contrarietatē boni, & mali, 12ª q 40 4.0& q.45.1.2ᵐ & 22ª q.128 6ᵐ & q.129.6.2ᵐ & 3.d.26.0.1.3.3ᵐ

45 Spes est tantum de futuro: sed gaudiū est de praesenti, 12ª q.40.1.c.& 3.d.26.q.1.2.c.

46 Spes est tantum de arduo: sed desiderium & concupiscentia de bono absolutè, 12ª q. 25. 3.c. fi. & q.40.1.0 & 3.d.26.q.1.3.c.

47 Spes est tantum de possibili: desperatio autem de impossibili, 12ª q.23.2.c.fi.& q.40. 2. c. & 3ᵐ & 4 0.3 d.26 q.1.1.c.

48 Spes uirtus est circa arduum diuinum, non autem magnanimitas, sed circa humanum, 22ª q. 55. 5. 4ᵐ & 3 d.26 q 2 2.4ᵐ

49 Spes respicit arduum assequendum auxilio alterius: sed magnanimitas ut aliquid suae potestatis, s. operationem magnorum, 22ª q,17 5.4ᵐ

50 Expectatio spei, dicit respectum ad auxiliū Dei, siue speratum differatur siue non: non autem dicit dilationem, sicut expectatio longanimitatis, 22ª q.17.5.3ᵐ

51 Spes est de principaliori bono, quàm cōcupiscentia, & delectatio tactus, quae sunt uehementiores & naturaliores. 22ª q.141.7.3ᵐ

52 Spes & desperatio, praesupponit desiderium, 12ª q 40.1.c & 4.3ᵐ & 7.c.& q 41.2.3ᵐ.

53 Spes est media inter praesumptionem, & desperationem, 12ª q.62.4.3ᵐ & 21ª q.17.5 2ᵐ

54 Amor boni habiti praesupponit spem, & spes desiderium, ideo spes est media inter utrunque, 12ª q.40 1.c.& 3.d.26 q.1.ar.3 q.2.0.

55 Spes est prima passio irascibilis: secunda desperatio: tertia timor: quarta audacia: quinta, & ultima, ira, 12ª q 23 4 r.& q.25 3.0.

56 Spes est nobilior uirtutibus moralibus, quò ad obiectum, scilicet Deum, non autem quò ad modum, sed econuerso, 12ª q.67. 4 1ᵐ & 3.d. 33. q.1.4.1ᵐ

57 Sicut se habet spes ad magnanimitatem, sic & timor ad fortitudinem, 22ª q6.129.7.c,& 3.d.26. q.2.4ᵐ

58 Fides absolutè est prior spe, 22ª q 62.4.c. & 22ª q.4.7.c.2ᵐ & q6. 1 7 6.2ᵐ & 7.u.3 d.23 quaest. 2.5.0,

59 Spes est prior fide, non in esse; sed in proposito ideo spes dicitur introducere ad fidem, 22ª q 4.7.2ᵐ & 3.d.23.q 2.5 3ᵐ

60 Spes & timor durant ad charitatem, per modum cuiusdam dispositionis, 22ª q.27.3.c.3ᵐ

61 Spes est prior charitate, uia generationis; sed ordine perfectionis, est econuerso, 12ª q6.62.4.0 & q 65 5 5ᵐ & 22ª q,17 8.0 & 3.d. 26. q.2.art. 3.q.2.0.

¶ Spina. Et Spinae & tribuli, producti sunt simul cum aliis plantis; sed non fuissent nociui ante peccatum, 1ª q 69.2.2ᵐ & 22ª.q.164. 2, c.1ᵐ

1 ¶ Spiratio actiua est eadem numero, in Patre & Filio, 1ª q.36 1ᵐ & 2ᵐ & 4.1ᵐ

2 Pater & Filius, sunt duo spirantes; sed unus spirator, 1ª q.36.4,7ᵐ

1 ¶ Spiritualis substantia dicitur esse in loco dupliciter. scilicet uel per applicationē uirtutis limitatae, ut Angelus, uel non limitatae, ut Deus, 1ª q.52. 1.c. prin.

2 In substantiis incorporeis non est totalitas quantitatis, nec per se, nec per accidens: nec totalitas secundum perfectam rationem essentiae, 1ª q.8 2.3ᵐ

1 ¶ Spiritus. Nomen Spiritus, uidetur esse sumptum, à respiratione animalium, 1ª q.36.1.c

2 Spiritus dicitur sextupliciter, scilicet aer, uel uentus, corpora beatorum, animae beatorum, uirtus imaginatiua, mens, & Deus, 1ª quaestio. 41 3.4ᵐ

3 Spiritus ut nominat subtilitatem naturae, est commune trib. personis: sed dupliciter reuueni

 tantum

cidens impellit contra laborem studij, 22æ q. 166 2.0 & q. 167. 1.c.

4 Studiositas non est directè circa cognitionem: sed circa appetitum cognitionis acquirendę, 22æ q. 166. 2.c 2m & q. 167. 1.c.

5 Studiositas opponitur curiositati, 22æ q. 160. 2. c. & q 161. princ. & q. 166 prin.

1 Studium importat uehementem applicationem mentis ad aliquid, & principaliter ad cognitionem. secundariò autem ad ea in quibus homo per cognitionem dirigitur, 22æ q. 166. 1. c.

2 Studium sapientiæ, summè commendatur, 22æ q. 88. 1. c.

3 Circa studium contingit per accidens quadrupliciter curiositas, superbia, & alia uitia, licet uom studium secundum se sit bonum. s. uno modo, inquantum per studium minus utile retrahuntur aliqui à studio quod eis ex necessitate incubit. Alio modo inquantum studet aliquis addiscere ab eo a quo non licet. Tertio, quando homo appetit cognoscere ueritatem circa creaturã, non referendo ad debitum finem, scilicet ad cognitionem Dei. Quarto modo, inquantum aliquis studet ad cognoscendam ueritatem supra proprij ingenij facultatem, quia per hoc homines de facili in errores labuntur, 22æ q. 167 1.c.

4 Studium & curiositas dicuntur pertinere ad carnem, uel ad auaritiam, ratione cognitionis eorum ad quæ illę inclinant 22æ q. 160. 1. 2m & 3m

1 Stultitia dicitur ab stupore, quia stultus est, qui propter stuporem non mouetur, 22æ questio. 46. 1. 2. c

2 Stultus præcipue uidetur qui deficit in summa iudicij, i. secundũ altissimã causam, non autẽ si deficiat circa aliquid modicum, 22æ q. 46 1 1m & 2. c

3 Stultitia importat habitudinem sensus spiritualis: fatuitas autem totalem priuationem eius. Ideo prima opponitur contrariè sapientiæ, secunda uerò priuatiuè, 22æ q. 8. 6. 1m q. 46. 1. 0

4 Stultitia duplex, sicut sapientia duplex, s. mundi & Dei. prima sapientia decipit, non autem secũda. 22æ q 46. 1. 1m & 3m & q. 113 1. 1m

5 Non moueri iniurijs, eo quòd terrena nõ sapiat, pertinet ad stultitiam mundi. Si uero ex stupore, pertinet ad stultitiam simpliciter, 22æ qõ. 46. 1. 4m

6 Stultitia ex immersione sensus in terrenis, est peccatum; non autem si ex defectu naturæ, ut in amentibus. 22æ q. 46 1 0 & 3. c

7 Stultitia opponitur præceptis de contemplatione ueritatis, 22æ q. 46 1 3m

8 Stultitia est filia luxurię, continens odium Dei, & desperationem futuri seculi, quia fastidiũt Deũ, & dona eius, 22æ q 46 5 0.

9 Stultitia ex impedimento corporali, causatur ex ira: ex luxuria verò inquantum est ex immersione sensus in terrenis, 22æ q 46. c. 3. 3m

10 Hæbetudo, stultitia, ignorantia, & præcipitatio differunt: quia prima opponitur intellectui, secunda sapientię, tertia scientiæ, & quarta consilio, 22æ q 8. 6 1m

2 ¶ Stultiloquium significat peruersam sententiam uerborum, per quæ quis præfert delectationes luxuriæ alijs bonis, 22æ q. 153 5 4m

1 ¶ Stupor causatur ex insolita imaginatione, 22æ q. 41. 4 c fi.

2 Admiratio est principium philosophandi, sed stupor est impedimentum philosophicę considerationis quo timetur iudicare in præsenti, & inquirere in futuro, 12æ. q. 41. 4 c. fi. & 5m

1 ¶ Stuprum est illicita uirginis defloratio sub cura parentum. 22æ q. 154 2. c & 6. 0

2 Stuprum fit deformius, ex duplici iniuria sibi annexa. s. virginis seductæ, uel ui oppressę, & patris. Et secundũ legem reus tenetur satisfacere utrique 22æ q. 154. 6 3m

3 Filia sacerdotis etiam non nupta, deprehensa in stupro lapidabatur in ueteri testamento; in alijs autem tãtum nuptæ, 3a q. 29. 1. 4m

1 ¶ Subiectio. & Quælibet res perficitur per subiectionem ad suu superius, 12æ q. 92. 1. c & 22æ q. 81 7. c

2 Mouens necessario causat motum in mobili, totaliter ei subiecto, non autem in alijs, 1a quæst. 82. 2 2m & 21æ q 83. 1. c

3 Subiectio mulieris ad uirum, inducta est in pęnam mulieris propter peccatum. Vel non est per modum seruitutis, sed gubernationis, 22æ quæstio. 164. c 2. 1m

4 Omnia sunt nunc subiecta Deo & Christo, secundum potestatem; sed post iudicium, per finalem impletionem uoluntatis eius, 3a quæstio. 20. 1. 3m & q. 59 4 2m

5 Prima subiectio hominis ad Deum, est per fidem, 22æ. quæst. 16. 1. c

6 Homo dicitur esse Dei dupliciter, scilicet per subiectionem potestati eius, & per unionem charitatis. Secundum desilit per peccatum, non autẽ primum, nec alio modo. 3a quæst. 48. 4. 1m

7 Subiectio Christi & cuiuslibet alterius hominis ad Deum triplex, s. secundum gradum bonitatis, potestatem, & obedientiam, 3a q. 20. 1.

8 Christus fuit subiectus sibiipsi, secundum naturam humanam, non autem secundum aliam personam, 3a q. 20. 2. 0

9 Omnia quæ ponunt subiectionem, uel minorationem Christi intelliguntur secundum naturam assumptam, uel ad commendationem principij in patre, 1a q. 42. 4. 1m & q 43. 7. 1m

1 ¶ Subiectum duplex, scilicet subiectum inhęsionis, & subiectum scibile, 1a quæstio. 117 1. c

2 Subiectum est causa effectiua propriæ passionis, quia proprium fluit a subiecto, 1a questio. 77. 6 3m

¶ Subitatio. & Comparatio motus irascibilis, & concupiscibilis quantum ad subitationem, 22æ q. 156 4. c

Subsannatio & irrisio, cõueniunt in fine. Sed differunt in modo: quia prima fit naso rugato. secũda uerò fit ore. i. in uerbo, & cachinnis, 22æ. qũ. 75 2 1m

1 ¶ Subsistentia dicitur, cuius actus est subsistere. i. per se existere, 1a q 29. 2. c

2 Omne subsistens est tantum unum numero, 1a q. 41. 6. & q 54 1. c & q 75 7 c

3 Subsistens ut nominatur nomine intentionis, dicitur suppositum. Si autem nomine rei, dicitur subsistentia, inquantum subsistit, sed dicitur res naturæ, inquantum naturæ communi supponitur: sed ut substat accidentibus dicitur substantia uel hypostasis: & inquantum rationalis, dicitur persona. 1a quæst 29 2 c

4 Subsistere conuenit Deo, ratione eius ad quod significandum nomen imponitur, s. per se esse: nõ autem ratione eius à quo nomen imponitur. s. subesse, nisi secundum quòd essentia subest ipsi esse secundum rationem. 1a quæstio. 14. 5. 5m

5 Omne quod est in Deo, subsistit. & tamen ibi non sunt nisi tres subsistentes, 1a. q. 30. 1. 2m & 2 c & q. 34. 2. 1m

6 Sicut dicimus in diuinis tres personas, uel tres subsistentias, propter errorem, 1a q. 29. 2. 3m & q. 30. 1. c 1m

1 Substantia dicitur dupliciter. s. essentia seu quidditas & suppositum, 1a quest. 29. 2. c & 3a quest. 2 6. 3m

2 Substãtia, subsistentia, & essentia, distinguuntur secundum triplicem actum, s. substare, subsistere & esse, quorum esse est commune omni enti, sed substare & subsistere est commune tantum substantiæ, 1a q. 29 2 c.

3 Substantia est res habens quidditatem, cui debetur esse per se, & non in alio, s. subiecto, 1a q. 3. 5. 1m & 3a q 77 1. 2m

implicat

implicat Dei contemptum, 22^{ae} q 162.4.& 4^{m}.

19 Superbia propriè, semper est peccatum, 22^{ae} qõ. 162 7 n.

20 Superbia secundum se. est speciale peccatum, ratione specialis obiecti:sed est peccatum generale secundum redundantiam duplicem. s.finis & contemptus legis, 22^{ae} quæst. 162.7. o.5 1^{m}. & 8 c.

21 Superbia secundum genus suum est, peccatum mortale, præter actus eius imperfectos. i. sine consensu deliberato. 22^{ae} q. 162.5 o

22 Superbia est grauissimum omnium peccatorum, ex parte auersionis, non autem ex parte conuersionis, 22^{ae} q 162 6.o.& 7 4^{m}.

23 Superbia est initiũ omnis peccati, ex parte auersionis:concupiscentia uero, ex parte conuersionis, 12^{ae} q 84.2.c 4 4^{m}

24 Superbia est initium omnis peccati, non actu, sed aptitudine. 22^{ae} q. 162 2.o & 5.1^{m} & 7 1^{m}.

25 Superbia & auaritia inquantum sunt specialia peccata, sunt radices omnium peccatorum, 12^{ae} q. 84 1 c 2^{m} & 2 c.& 22^{ae} q. 117.2.1^{m}.

26 Superbia est primum omnium peccatorum, & principium eorum 22^{ae} q 162.7.o.

27 Superbia est regina omnium uitiorum, 12^{ae} qõ. 84 4 4^{m} & 22^{ae} qõ. 132. 4 c. 1^{m} & qõ. 153.4.2^{m}. & q 162.8 c.

28 Superbia inordinatè appetit excellentiam, sed inanis gloria manifestationem eius: ideo non sunt idem, sed prima causat secundum, 22^{ae} qõ. 132.4.c & q 162 8 2^{m}

29 Superbus attendit ad superabundantiam fortitudinis: ideo vult uideri audax, 22^{ae} quæstio. 162, 9 3^{m}

30 Superbia opponitur magnanimitati secundum excessum, inquantum tendit ad magna inordinatè: sed directius opponitur humilitati, inquantum subiectionem aspernatur, 22^{ae} qõ. 162.2.3^{m} & 5.c.

31 Superbia corrumpit solum humilitatem, per directam contrarietatem: cæteras autem uirtutes corrumpit per abusum, 1^{a} q 63. 2. 3^{m} fi. & 22^{ae} q. 20 2 3^{m}

32 Superbia semper contrariatur dilectioni Dei, & aliquando dilectioni proximi, 22^{ae} q 162 5 1^{m}

33 Superbia est subiectiuè in irascibili, non solũ sensitiua; sed etiam in volũtate. 22^{ae} q. 162 3.o

34 Homo superbiuit de scientia & potentia: ideo conuictus est de ignorantia per idolatriam, & de impotentia, per transgressionem legis, 12^{ae} q. 89 2.3^{m}.& 6 c.

35 Superbia oritur ex uirtutibus per accidens tantum. i. occasionaliter, 22^{ae} q. 162.5.3^{m}

36 Superbia directè impedit cognitionem practicã, non autem speculatiuam, nisi indirectè, 22^{ae} q 162 3.1^{m}.

37 Extollentia oculorum, est signum superbię, excludendo reuerentiam, & timorẽ, 22^{ae} q. 162.2.4^{m}.

38 Deus permittit ruere in luxuriam, ut liberet à superbia, 12^{ae} q. 79.4.c.& qõ. 87.2, 5^{m}. & q. 93. 1. 3^{m} & 22^{ae} q. 162.6.3^{m}.

39 ¶ Remedium triplex contra superbiam, s. consideratio propriię infirmitatis, magnitudinis Dei, & imperfectionis propriorũ bonorum, 22^{ae} q. 162.6 1^{m}

¶ Superficies est proprium, & per se subiectum colorum, 12^{ae} q. 36 5.2^{m} & 3^{a} q. 74.2 c.

¶ Superius habet similitudinem cum inferiori, ut Sol cum igne, & in Deo est similitudo omnium rerum, & secundum accidens, potest esse aliquid simile substantię, similitudine quæ est inter causatum, & causam, 1^{a} q. 57 2. 2^{m}.

1 ¶ Superstitio est quædam protestatio infidelitatis, 22^{ae} q. 93.5.5^{m} & q. 97.4,c.& q. 100. 1.5^{m}.

2 Superstitio est vitium, religioni oppositum secundum excessum, 22^{ae} q 92 1.o & q 94.1.c.& q. 95. 1.c.& q. 122 3.c.& q. 138.2 b.

3 Species eius sunt quatuor, scilicet cultus Dei inordinatus, idolatria, diuinatio & obseruatio vana 22^{ae} q. 92 2.o.& q 93.1.o.

4 Ad superstitionem pertinet omnis Idolatria, & omnis acceptio auxilij dæmonum ad aliquid faciendum vel cognoscendum, 22^{ae} q. 95 1.c.

5 Quicquid procedit ex societate dæmonum cum hominibus superstitiosum est, 22^{ae} q. 95.2.b.

6 Omnis superstitio oritur ex aliquo pacto cum Dæmonibus inito, expresso, uel tacito: ideo prohibetur primo præcepto, 22^{ae} quæst. 122.2. 3^{m}. & 3 4 c

¶ Suppositio ponitur aliquando in prædicato, tã confusa, quàm determinata. 3^{a} q. 16.4.4^{m}.

1 ¶ Suppositum. Et in compositis differunt suppositum & natura, 1ª quæst: 3.3.c.& q. 29.2 3^{m}.& 3^{a} q 16.5.1^{m}.

2 In diuinis suppositum dicitur, quasi sub alio positum, non quidem secundum rem, sed secundũ modum significandi, quia ibi est res subsistens, 1^{a} q. 39 1.3^{m}

3 In Deo suppositum & natura, sunt idem re, & differunt secundum modum significandi, 1^{a} q. 3. 3.o. & 3^{a} q 2.2.c

4 Persona filij Dei, est suppositum naturæ humanæ, 3^{a} q. 16,1.2.3 c.

1 ¶ Suspicio vitium importat, quæ quanto plus procedit, est magis uitiosa, 22^{ae} q 60.3 c.

2 Suspicio est opinio mali, ex leuibus signis, 22^{ae} q. 60.3.4.c.

3 Gradus suspicionis triplex, s. leuis dubitatio, certa æstimatio, & condemnatio iudicialis: prima est peccatum ueniale, secunda est peccatũ mortale, si est de graui, tertia est peccatum mortale, pertinens ad iniustitiam, 22^{ae} q 60. 3.o

4 Suspicio contingit triplex, s. propria malitia, ex odio, & ex experientia, 22^{ae} q. 60.3 4 c

¶ Sustinere est difficilius tripliciter, quàm aggredi: & importat passionem corporis, & actionẽ animæ, 22^{ae} q. 123.6 1^{m} & 2^{m}.

1 ¶ Susurratio est ad separationem amicitiæ: detractio uerò, ad denigrationem famæ: ideo differũt fine, sed conueniunt in materia & forma, s. in occulta maledictione, 22^{ae} q 74.1 o.& q. 73 1.c.

2 Susurratio est grauius peccatum detractione, & contumelia, quia amicitia est melior quolibet alio bono exteriori, 22^{ae} q. 74 2.o

3 ¶ Suum dicitur alicuius quod ad ipsum ordinatur, 1^{a} q. 21.1.3^{m}

4 Suum unicuiusque dicitur, quod ei secundum proportionis ęqualitatem debetur, 22^{ae} quęst. 58.11.c

T

1 TAbernaculum Dei, significat ecclesiam militantem; sed domus uel templum Dei significat ecclesiam triumphantem, 12^{ae} q 102 4.2^{m}.

2 Ratio tabernaculi in ueteri lege, & distinctio partium eius, & templi, declaratur, 12^{ae} q 102.4.o.

3 Totus status prioris tabernaculi, ordinabatur ad figurandum mortẽ Christi, 12^{ae} q 102 4.5^{m}.

¶ Tabula secunda post naufragium peccatorũ, est pœnitentia, & uerecundia, 3^{a} q 84.6.o

¶ Tacere dicendum, & loqui tacendum, est peccatum, 22^{ae} q 73.1. 3^{m}.

1 ¶ Tactus est sensus alimenti; gustus autem est discretiuus saporum, 22^{ae} q. 141.5 1^{m}

2 Tactus ut est in alijs membris quàm in lingua, distinguitur a gustu, & secundum diuersam rationem immutationis, 1^{a} q. 78 3.3^{m}

3 Tactus est vnus genere, & est plures specie, secundum plures contrarietates, uel omnes huiusmodi conueniunt in vno genere proximo: sed innominato, 1^{a} q. 78 3.3^{m}.

4 Tactus est fundamentum omnis sensus, & est per totum corpus, sicut & organum eius: & eo dicitur aliquid sensitiuum, 1^{a} quæst. 76. 5.c.& qõ. 91. 1.3^{m} & 3, 1^{m}.

5 Templum vel tabernaculum, erat tantum vnum ad exclusionem idolatriæ, & quia cultus corporalis, secundum se non erat Deo acceptus, sicut cultus spiritualis: ideo multiplicantur ecclesiæ, & altaria nunc, 12æ q. 102.4 3m

6 Sicut in vnitate templi, vel tabernaculi, repræsentabatur vnitas Dei, vel ecclesiæ, sic in distinctione eorum repræsentabatur distinctio rerū sub Deo. 12æ q. 102.4 3m. & 4m

7 Pars orientalis in templo, vel tabernaculo, significat mundum corporalem: vel vetus testamentum. Sed pars occidentalis, idest Sancta sanctorum: significat substantias spirituales: vel patriam celestem: vel statum hunc, 12æ qō. 102 4. 4m & 5m & 6m

1 ¶ Mala temporalia infliguntur impiis in pœnam: non autem iustis: sed in medicinam, 12æ qō. 114.10.3m

2 Fides non est de aliquo temporali: vt de obiectō: sed vt pertinet ad veritatem æternam, 22æ qō. 4 6 1m

1 Tentare est sumere experimentum de aliquo: an sciat: vel possit: vel velit. Quod contingit sextupliciter s. verbis, factis apertè, occultè, expressè, & interpretatiuè. 1ª q. 114 1.0. & 22æ q. 97 1.0.

2 Tentatio ad prouocandum ad culpam, semper est peccatum in tentante; non autem semper in tentato, 1ª q 48 5 3m

3 Quantò quis maiori tentationi succumbit, tantò minus peccat, 12æ q. 73 5.c. & 6 2m. & q 77 6 b. & 22æ q. 162.6 1m.

4 Occasio tentationis duplex, s. ex parte hominis, idest propinquitate peccato, & ex parte diaboli, s. bonum opus. Prima debet vitari, non autem secunda, exemplo Christi, 3ª q 41.2. 2m.

5 Tentatio per se non est appetenda, quia non est vtilis, nec bona, nisi per accidens, s. per auxilium gratiæ Dei: sed est mala de se, 3ª q. 41.2.2m

6 Tentare Deum expressè, est petere aliquid ab eo, vel aliquid facere, vt explorer eius sapientiam, pietatem, uel potestatem. Interpretatiuè verò est sine necessitate, & vtilitate, committere se Deo in factis, vel in petitionibus, 22æ q. 53 4. 1m & q 97. 1 0 & 2.c. & 3m. & 3ª q. 42.4.1m.

7 Tentare Deum, semper est peccatum, quia omnis tentatio procedit ex ignorantia, uel ex dubitatione, 1ª q. 112.2.c & 22æ q 97 2 0

8 Tentatio Dei, & qualibet alia irreuerentia eius opponitur religioni, & est species irreligiositatis, 22æ q. 97.3.0

9 Superstitio est grauius peccatū tentatione Dei, quia magis est contra reuerētiam Dei, 22æ q. 97 4 0.

10 Adam tentatus fuit à Diabolo principaliter, sed a muliere instrumentaliter. Nec fuit pœna, quia sine difficultate poterat resistere, 22æ q 165.1. 3m & 2 1m

11 Conueniens fuit, quod Deus permitteret hominem tentari à Dæmone, in statu innocentiæ, & iuuari faceret ab Angelis bonis, 22æ q. 156. 1.0

12 Ordo tentationis eius, fuit conueniens, 22æ qō. 165.2 0. & 3ª q. 13.4 c

13 Christus voluit tentari, quadruplici ratione, scilicet ut nobis daret auxilium, cautelam, exemplum, & fiduciam, 3ª q 41.1.0

14 Modus & ordo tentationis Christi, conueniens fuit, 3ª q. 41 4.0

15 Non omnis tentatio Christi, legitur facta in deserto, licèt quidam hoc afferant, s. imaginariè. Alij dicunt Hierusalem dici desertum, 3ª qō. 41.2.3m

16 Christus debuit tentari in deserto, quia diabolus magis tentat solitarios, & tendentes ad meliora, 3ª q. 41.2 0

17 Christus voluit tentari post ieiunium, quia ieiunium est arma contra tentationes, & occasio, & ostēdit infirmitatē humanā, s. famē. 3ª q. 41.3, 0

18 Christus fuit tentatus in quadraginta diebus ieiunij, præter illas tres tentationes, quas habuit post ieiunium, 3ª q. 41.3.2m

19 Diabolus tentans ostendit Christo regna, significando digito; non autem oculis Christi aliquid repræsentando, 3ª q. 41 4 7m

20 Christus agebat, vt tunc a nemine videretur, licèt diabolus portans, crederet uideri Christum ab omnibus, 3ª q 41.4.7m

1 ¶ Tempus non est numerus abstractus: sed est numerus, 1ª q 10.6 c.

2 Motus est alteratio mobilis, secundum diuersa vbi, sed tempus est fluxus ipsius nunc; secundū quòd alternatur ratione, 1ª q. 10 4 2m

3 Tempus est in primo motu cœli, sicut in subiecto, & primo mensurato, 1ª q. 10 6.c

4 Accidit tempori, esse numerum motus firmamenti, inquātum est primus motus: quia si alius motus esset primus, esset numerus eius 1ª qō. 66 4 3m

5 Tempus comparatur ad primum motum, ut mensura, & ut accidens ad subiectum; ad alios autem motus, ut mensura tantum. 1ª q. 10.6.c

6 Tempus est unum, ab vnitate motus primi mobilis, non autem ab vnitate materiæ primæ, 1ª q. 10.6.c. & 1ª q. 75 7, 1m

7 Vnitas & pluralitas temporis & instantis, accipitur tantum secundum primum motum cœli, qui est principium omnis motus, & quietis, 3ª qō. 75.7.1m

8 Tempus duplex, s. numerus prioris & posterioris in motu cœli mensurans omnem motum continuum habentem ordinem ad motum cœli, & numerus prioris, & posterioris in quocunque, 1ª q 85 4 1m

9 Continuitas accidit tempori, ratione motus. Ideo tempus mensurans motum nō continuum, nec habentem ordinem ad motum continuum cœli, non est continuum, 1ª q. 53. 3.0 & q. 61. 2. 2m & q. 63.6.4m & q. 85.4 1m & 12æ q. 113.7.5m

10 Tempus non mensuratur alio tempore, nec fieri eius: quia totum esse eius est in fieri. Ideo incipit in principio temporis, vt in principio; non autem vt in mensurato, 1ª q. 46.4 5m

11 Esse corruptibilium non mensuratur æternitate, sed tempore: quia tempus mensurat ea, etiam si actu non mutentur, sicut & quietem, 1ª qō. 10.4.3m & 5.c

12 Tempus est per se mensura motus primi. Ideo non mensurat esse nisi secundum quòd subiacet variationi, ex motu cœli, 1ª q. 10. 4. 3m & 12æ q 31.2 c

13 Tempus non mensurat, nisi habentia principium & finem sui esse in tempore, quia etiam motus cœli, secundum quamlibet circumlationem est huiusmodi, 1ª q 10.4.c.

14 Scriptura diuina creationem rerum, in indiuisibili factam pronūciat dicens: In principio creauit Deus cœlum & terram. Quod quidem principium Basilius principium temporis exponit, quod oportet esse indiuisibile, ut secundū Philosophum probatur, 1ª q. 46 3.c

15 Omnes & solæ operationes, quæ expectant in futurum aliquid ad complementum suæ speciei sunt per se in tempore, 12æ q. 31.2 0

16 Tempus procreationis carnalis, & spiritualis est quintuplex. s. conceptionis. alitionis. emissionis, lactationis, & ablactationis, 22æ q. 189 1.4m

17 Pars nostra intellectiua secundum se est supra tempus. Sensitiua verò subiacet tempori. Ideo transmutantur secūdum cursum eius, 12æ q 35. 2. m

18 Intellectioni nostræ adiacet tempus, ratione phātasmatum, quò ad secundam operationem intellectus, non autem quò ad primam, 1ª q. 85.5.2m 12æ q. 113 7.1m.

19 Verba omniū temporū, verè dicuntur de Deo, 1ª q 10 2.4m & q. 13.1.3m & q. 42.2 4m.

20 Quædam

tur lumine reuelationis diuinæ; metaphysica uerò, secundum quòd cognoscuntur lumine rationis 1ª q.1.a.1.2m

24 Theologia sacra, differt secundum genus, à theologia naturali, à metaphysica. 1ª q.1.a.1.2m

25 Theologia est magis diuina, & magis sapientia, quàm metaphysica 1ª q.1.c.e.

26 Theologia non subalternatur theologiæ beatorũ 1ª q.1.a.c 1m

2 ¶ Thomas iubetur tangere Christum, ut sit testis resurrectionis eius, licèt crederet solo aspectu. Magdalena uerò prohibetur, quia mulier erat. 3ª q.54.a.2m & q.55.a.6.3m

2 Thomas aliud uidit, aliud credidit. 22ª q.1.a.4.1m & 3ª q.55.a.3.3m

3 Thomas Cantuariensis, sustinuit scandalum publicum, ut occurreret magno periculo. s. libertatis ecclesiæ, & repetiit res ecclesiarum, cum scandalo regis. 22ª q.43.8.b

1 ¶ Thurificatio non restituit in nouum testamentum, quia significat deuotionem orationis, nõ ut futuram nec ut effectum eius, sed ut semper habe dam 3ª q.83.5.2m

2 Vtimur thurificatione, non ex statuto legis ueteris, sed ecclesia ad reuerentiam Eucharistiæ, & ad repræsentationem effectus gratiæ: ideo primò fit altari, quod significat Christum, secundò omni homini per ordinem, quia gratia deriuatur à Christo ad fideles, officio ministrorum. 3ª q.83.5.2m

1 ¶ Thus offerebatur in sacrificijs ueteris legis, ad significationem deuotionis necessariæ offerentibus, & bonæ famæ, quia pingue & odoriferum est. 12ª q.102.3.14m

3 Nec ponebatur in sacrificio zelotypiæ, quia non procedebat ex deuotione, sed magis ex suspitione. 12ª q.102.3.4m

¶ Timiditas est peccatum leuius intemperantia, tamen peccantis, triplici ratione & obiecti siue materiæ necessariis. scilicet quia timidus est minus compos suæ mentis, & peccatum eius est minus uoluntarium duplicis ratione. Scilicet principium eius fit ab exteriori impellente: atque minus circa singularia, & minus de facili põt contra timiditatẽ remedium adhiberi. 22ª q.142 3.0.

1 ¶ Timor inter cæteros animæ motus, post tristitiam magis obtinet rationem passionis, & est specialis passio. 12ª q.41 1.2.0.

2 Timor est tristitia, non quidẽ essentialiter, sed ĩõ ne obiecti tristitias, si fit præsens 12ª q.41 2.3m

3 Timor non est uirtus Theologica, quia non habet Deus pro principali obiecto, sicut amor, sed malum 22ª q.19.9 2m & 3m

4 Timor pertinet ad appetitum sensitiuum. 12ª q.41.1.c.& 22ª q.7.1 r.

5 Timor nullo modo est in cõcupiscibili, sed in irascibili 12ª q.25.1.c & q.41.2.3m & q.42.3.1m & q.43 2 3m

6 Vis appetitiua perficitur contra concupiscentiam inordinata delectabilium dominium, ideo timor correspondet temperantiæ. 12ª q.68 4.c.fi. & 1m & 4m & 21ª q.141.1.3m

7 Decertantes non timent propter potentiam decertãdi, sed propter defectũ eius. 12ª q.43.2.1m

8 Decapitandi non timent, quia non habent spem euadendi, qui requiritur ad timorem. 12ª q.42. 2.c.fi.& q.43 2.c.2m & 3ª q.15.7.c.

9 Timor nullo modo est in Deo, quia Deus non habet superiorem. 22ª q.19.111m

10 Habitus & actus doni timoris, & passio eius, fuit in Christo secundum quòd appetitus eius refugiebat læsionem corporis, non autem incertitudo futuri, nec uitium timiditatis actu, nec habitu, 3ª q.7.6.0.& q.15.7.0.

11 Timor filialis, est in beatis, quò ad actum reuerẽdi Deum, non autem quò ad actum timendi separationem à Deo: nec timor seruilis. idest de pœnis, est in eis. 12ª q.67.4.2m & 21ª q.19. 11

12 Timor est in damnatis propter successiones pœnarum, non tamen propriè quia sunt sine spe. 12ª q.67.4.2m

13 Obiectum timoris, est malum futurum, difficile, cui resisti non potest. 12ª q.41 1.0.& 2.4.c.& q. 42.2.3.5.c.q.43 1.c.q.44.2.c.3m & 22ª q.19.11.c & q.123 4.c.& q.144.1.c & 2.c.

14 Timor primò & per se respicit malũ, ut propriũ obiectum: bonum autem, ut habet respectum ad malum duplex, scilicet priuans bonum, uel inflictum à bono. 12ª q.42.1 o & q.43. 1.1m

15 Timor respicit duo. s. malum quod refugit, & bonum quod sua uirtute potest infligere malum. 12ª q.40.2.1.c & q.43.1.1m & 22ª q.19.1.c & 3ª q.7.6 o.

16 Deus timetur, nõ quidẽ ut malũ sed qa infligit malum pœnæ. 12ª q.41.2.c.& 22ª q.19 1 o.& 9 2m

17 Deus est obiectum timoris, ratione iustitiæ: spei uerò ratione misericordiæ. 22ª q.19. t. 2m

18 Timor est de malo naturæ, non autem propriè de malo culpæ, nisi ratione exterioris causæ. s. seductionis & huiusmodi. 12ª q.42. 2 3. o. & 22ª q.144 1.c

19 Malum naturæ, dupliciter non timetur. s. quando est multum distans, uel quando est ineuitabile. 12ª q.42 2.0.& 6 2m

20 Insolita, & repentina maxime timentur quia uidẽtur esse maiora mala & minus remediabilia 12ª q.42.5.n & q.48.3.3m

21 Quæ non habent remedium quãdo sunt in præsenti maxime timentur de futuro, nõ autem si carẽt remedio, dum sunt futura 12ª q.42 6 0

22 Malum quod timetur, semper est à causa extrinseca. 12ª q.42.3.c.2m & 4c.

23 Timor uti est à causa extrinseca, ut passio consequens phantasiam mali imminentis potest imperari, non autem secundum quod subest uoluntati. 12ª q.41 4.0.

24 Timor oritur ex fuga mali quæ oritur ex desiderio boni ideo timor dr̃ desideriũ. 12ª q.41 2.3m

25 Timor per se nascitur ex amore, sed per accidens causat amorem. 12ª q.43 1.1m & 12ª q.123 4. 2m & q.125 2.c.& q.126 1.1 c.& q.175 2 3m

26 Amor est causa timoris dispositiuè & materialiter: sed illatiuum mali est causa timoris effectiuè. 12ª q.43 1 o.& 2.c & 22ª q.19 o 3m

27 Defectus est causa timoris dispositiuè & materialiter ex parte timentis. sed ex parte eius qui timetur uirtus & robur est causa per se: per accidens autem defectus. s. ignorantia, iniustitia, læsio, uel timor læsinis. 12ª q.43. 2.0.

28 Sensus non apprehendit futurum: sed ex apprehensione præsentis, animal mouetur instinctu naturali ad timendum, uel sperandum futura. 12ª q.41 1.3m

29 Timor consequitur desperationem uincendi, 12ª q.25 3 c.

30 Mites, & astuti occultant iram, & nocent improuiso: ideo magis timentur quàm acuti: & quia qui habent iram acutam, non occultant eam: & ideo nocumenta ab illis illata, non ita sunt repentina, quia præuidentur. 12ª q.42 5. 1m.

31 Timor causat contractionem caloris, & spiritus ab exterioribus ab interiora: sed propter frigus causatum ex imaginatione refugiunt à corde, & à superioribus ad inferiora: sed ira facit econuerso propter calorem & subtilitatem spirituum: ideo timor supra fugã & abnuationem, addit quandam depressionem aui mi propter difficultatẽ mali: sed ira facit promptos & audaces ad inuadendum. 12ª q.45.1 c. & q.44.2 3.0.& q.45.4 1m & 3m

32 Timor impedit operationẽ exteriorem, ex parte membrorũ, propter defectũ caloris sed cõferre. ex parte animæ, propter sollicitudinẽ, nisi grauiter tõnem, propter excessum. 12ª q.43.4.0.

33 Timor

quæst 79.4. 3m

3 Transgressio simpliciter & absolutè, grauior est omissione; licèt aliquando sit è conuerso. 22æ q. 79 4.o.

4 Transfiguratio contrariatur actui uirtutis, cuius ommissio dicit simplicem negationem. 22æ q. 79. 4.e 2m

Omnis transitus, est determinatio ad determinatum. 1ª quæst 46.2.6m

¶ Transmutatio organi sensus duplex. s. intentionalis seu spiritualis, & naturalis: prima requiritur per se ad actu potentiæ sensitiuæ apprehensiuæ: secunda uero per accidens: sed requiritur per se ad actum appetitus sensitiui. 22æ quæst. 22 2.3m & 3 c.

5 ¶ Tremor est effectus temotus, propter debilitatem uirtutis, ex defectu caloris. 12æ quæstio. 44 t.1m & 3.o.

2 Cor timentibus maxime tremit, & quę connectuntur pectori, ut uox, labium interius, mandibula inferior, brachia, manus: quia calor deserit cor, & descendit ad inferiora, uel quia hæc mēbra sunt mobiliora, sicut & genua 12æ. q. 4 3. 3m

1 ¶ Tribulatio. Misericordes quandoque tribulantur, ad eorum correctionem, uel humiliationē, uel probationem, 22æ q. 104.e.fi.

2 Tribulationes quibus Deus punit peccatores, sunt meritoriæ & satisfactoriæ, si patienter acceptē tur; non autem aliter 21æ q. 87.6.c ñ.

3 Nullus est sic crudelis, qui tribulatis & humiliatis noceat, sed parcit, quia canis etiam non mordet hominem iacentem 11æ q. 47 4 2.1.

¶ Triduo Christus fuit totus in sepulchro, non autem totum. 3ª q 23. 3.o.

1 ¶ Trinitas. Trinitatem non esse in diuinis, est impossibile. 1a q. 31. 1 o.

2 Nomen Trinitatis, significat unitatem essentiæ in recto, & numerum personarum in obliquo, quò ad etymologiam: sed quò ad significationem, est econuerso. 1ª q 31. 1 1m

3 Nomen collectiuum, significat multitudinem simpliciter. i. diuisorum per essentiam, & unitatem minimam. s. unitatem ordinis: sed trinitas ecōuerso 1ª q 31 1.2m & q. 39. 5. 6m

4 Per rationem naturalem, non potest ueniri in cognitionem trinitatis personarum. 1ª q. 32.1.o. & q. 39 7 c. & q 93 6.4m

5 Bonitas Dei, per effectus potest intelligi sine trinitate personarum, non autem in uisione beata. 22æ q. 7. 8. 3m.

6 Trinitas non est trina quia essent tres trinitates. 1ª q. 31 5.5m

7 Trinitas est in unitate, & ecōuerso, idest tres personæ sunt in una essentia, & econuerso 1ª q. 31. 1.4m

8 Deus est trinitas contra Porretanos. 1ª q. 39 6 1m

9 Pater non est trinitas. 1ª q. 3.1.1m & q. 39 6.2m

¶ Triplicitas non conuenit Deo, quia non significat absolute numerum sicut trinitas, sed significat comparationem inęqualitatis, quia est species proportionis inæqualis. 1ª. q 31. 1 3m

1 ¶ Tristitia est passio aialis, media inter duas passiones irascibilis, quia sequitur timorem, & prior ira, quam etiam causat. 12æ q. 25. 1.c. & q 41. 3. 1m

2 Tristitia est dupliciter mala, s. secundum se, quę est de malo apparenti, & vero bono, & secundū effectus, s. de uero malo, sed immoderata impediens bonam operationem. 22æ q. 35 5. c.

3 Species eius, secundum applicationem ad extraneū, sunt quatuor, s. misericordia inuidia, anxietas uel angustia, & accidia. 12æ q. 35 8. o. & q. 41 4. 2m & 22æ q. 15. 4 3m

4 ¶ Obiectum tristitiæ, est malum proprium pręsens 22æ q. 35 8.c. & q 36. 1.e. 1m

5 Tristitia est de bono alterius inquantum est malū sibi quadrupliciter. s. nocendo, carendo, excedēdo, & quia est indignus 22æ. q. 36 1.2.c.

6 Dolor est de repugnante ad naturam corporis apprehensio per tactum incipiens in lęsione corporis, & terminatus in apprehensione, ideo est in sensu subiectiue, & est passio corporalis: sed tristitia est de repugnante, appetitu apprehēsa interius incipiens in apprehensione, & terminatur in affectione & est in appetitu sensitiuo & est passio animalis. 12æ. q. 42. 3. 2m & 3ª q. 15 6 e. & q 46. 6.c.

7 Tristitia est subiectiuè in concupiscibili. 12æ q. 23. 1.e. 1m & 2 e.

8 Nulla tristitia secundum Stoicos est utilis ad aliquid, ideo quælibet tristitia secundum eos est uitanda. 3ª q. 46 6 1m

9 Vera tristitia fuit in Christu. 3ª q. 15. 6. o. & 7. 2 2m. & 9 c. q 46 6.o.

10 Tristitia fuit in ratione inferiore Christi, non autem in ratione superiori nisi secundum quòd radicatur in essentia animæ. 3ª. q. 46. 8.o.

11 Omnis defectus corporalis disponit ad tristitiam. 12æ q. 35. 1. 2m

12 Ex spe & memoria malorū, causatur tristitia, sed non tanta, quanta à sensu præsentium. 22æ q. 30. t. 3m

13 Tristitia inter omnes animæ passiones, maxime corpori nocet, 12æ q. 37. 4.o. & q. 41.1.e.

14 Tristitia impedit omnem operationem, de qua est; sed auget eam operationem. cuius est principium. 12æ q. 37 2 3.o q 39. 3. 3m & q 59. 3. 1m

15 Contemplatio ueritatis, mitigat tristitiam & dolorem, etiam in cruciatu, ratione delectationis. 12æ q. 38. 4 o.

16 Virtus moralis directè mitigat tristitiam interiorem, constituendo medium in ea, non autem dolorem exteriorem, quia non obedit rationi, sed sequitur naturam corporis. sed mitigat indirectè per redundantiam. 3ª q. 46 6.2m

17 Amici condolentes, mitigant tristitiam, quia uidentur comportare & tristitiæ onus cum illo, & quia in eo se percipit ab eis amari, quod est delectabile: delectatio autem omnis mitigat tristitiam. 12æ q. 38 3.o.

18 Somnus, balneum, & omnia recreantia, mitigant tristitiam. 12æ q. 38 5.o

19 Omne animal naturaliter fugit tristitiam. 22æ q. 34 6.e.

20 Passio concupiscibilis, importans quietem in malo. s. tristitiā, media est inter duas passiones irascibilis, sequitur enim timorem. Cum enim occurrerit malum quod timebatur, causatur tristitia. Præcedit autem motum iræ. Quia cū ex tristitia præcedente aliquis insurgit in uindictam, hoc pertinet ad motum iræ. 12æ q. 25 1.c.

¶ Throni dicuntur propter quatuor conuenientias, ad sedes materiales, quia eleuantur super terram firmantur, sedentem suscipiunt, & apertæ sunt desuper 1ª q. 108 5 6m

¶ Turpe lucrū est species auaritiæ. 22æ q. 118 8 4m

¶ Turpiloquium est filia luxuriæ, quia luxuriosi quorum est cor turpibus delectationibus plenū & concupiscentiis, de facili ad turpia uerba prorumpunt. 22æ q. 153. 5. 4m

1 ¶ Turpitudo duplex s. uoluntaria & inuoluntaria. Prima est uitiosa, non autem ardua: sed secunda est pęnalis & ardua. s. uituperiū. 22æ q 144. 2.e

2 Turpitudo duplex. s. honestatis. & exterioris defectus. Secunda est in humilitate, & mendicitate non autem prima. 22æ q. 187. 5. 4m

1 ¶ Turtur est melior pullis eius: in columbis autem est econuerso. 12æ q. 102 3 3m.

2 Turtur & columba erant sacrificia pauperum, in holocaustis, propter uolatus altitudinem, & in hostiis pro peccato, non autem in pacificis, quia non erant necessitatis. 12æ q. 102. 3. 9m & 3ª q. 37. 3. c 4m

3. Turtur & columba sunt in copla in Iudæa. Et significant coniunctionē duarū naturarū in Christo castita-

2^m & q. 72. 1. c. & q. 110. 1. 2^m & 3ª q. 60. 6 c. 1^m & 2^m

9 Verbis vtimur ad hominem, vt ei manifestemus nostros conceptus: ad Deum autem, ut nos uel alios excitemus 2ª 2æ q. 91. 1 c.

10 Verba vt signa inferunt multa damna & in verbo homo facilè delinquit. Sed secundum suam essentiam. s. vt soni non nocēt nisi auditum dictamando. 2ª 2æ q. 72. 1. 2^m & q. 69. 1. c. fi.

11 Verbum nostræ mentis manet, non autem uerbū vocale. Sed neutrum subsistit. Verbum uerò diuinum manet & subsistit. 1ª q. 37. 1 2^m

12 Verbum Dei est tantum unum perfectum, & idem quod essentia, ideo est filius. Non autem uerbū nostrum, nisi metaphoricè, quia est multiplex imperfectum, & accidens. 1ª q. 27. 1. 2^m & q. 33. 2. 3^m & q. 34. 2. 1^m & 3. c

13 Diuersitas obiectorum, diuersificat speciem verbi & amoris, 1ª q. 9?. 1 c.

14 Verbum duplex, s. verbum vocale, & verbum mentale. Primo respondet spiritus corporalis: secūdo uerò spiritus intimi amoris, 1ª q. 57. 1 c.

15 Verbum triplex, scilicet uerbum cordis, vocis & habens imaginem vocis. 1ª q. 27. 1. c.

16 Verbum propriè dicitur tripliciter. s. conceptus mentis, vox significatiua eius. & imaginatio uocis. Impropriè verò dicitur verbum, res significata uel effecta uerbo, 1ª q. 34. 1 c.

17 Verbum vt significat conceptum mētis, est in Deo propriè: secūdum alias uerò significationes eius est in Deo, metaphoricè tantum, 1ª q. 34. 1. c. 1^m & q. 36. a. 5^m

18 ¶ In diuinis est tantum vnum verbum, 1ª q. 27. 5. 3^m & q. 34. 3 c. & 1ª q. 41. 6 o

19 Verbum in diuinis propriè, dicitur personaliter tantum, non autem essentialiter, 1ª q. 34. 1. o & 2ª 2æ q. 93. 1. 2^m

20 Verbum est in diuinis ab æterno, & non tātum ratione incarnationis eius, 1ª q. 34. 3. 2^m

21 Verbum in diuinis propriè, cōuenit soli Filio, figuratiuè autem conuenit Spiritui sancto, inquantum manifestat Filium, 1ª q. 34. 2. o.

22 Deus eodem modo, dicit se, & omnia alia, etiam creaturas, 1ª q. 34. 2. 5^m & 3 c & q. 37. 2. c. 3^m

23 Verbum Dei respectu non entiam, est expressiuū tantum, sed respectu entium est etiam factiuū, 1ª q. 34. 3. 5^m

24 Verbum Dei respectu creaturarū, est expressiuum & operatiuum, sed respectu eorum quæ sunt in Deo, est expressiuum tantum, 1ª q. 34. 3. c.

25 Verbum principaliter refertur ad Patrē, & quasi per se: sed ad creaturas refertur consequenter, & quasi per accidens. 1ª q. 34. 3. o.

26 Verba significantia aliquid deuotionis excitant mentes, & præcipuè minus deuotas. Sed verba pertinentia ad alia distrahunt mentem, & impediunt deuotionem. 2ª 2æ q. 83. 12. 2^m

27 Verba & participia dicūtur de Deo, ratione æternitatis, quæ continet omne tps, 1ª q. 13. 1. 3^m.

1 ¶ Verecundia non est uirtus propriè, sed largè inquantum est passio laudabilis. 2ª 2æ q. 144. 1. o.

2 Verecundia est timor turpitudinis exprobabilis. Et principaliter respicit vituperium. Sed respicit culpā consequenter. Et hoc dupliciter. s. cessando & celando, 2ª 2æ q. 118. 2. 3^m & q. 144. 1. c. 2^m & 2. o. & 4 c.

3 Verecundia non est timor de ipso actu peccati, sed de turpitudine vel ignominia uel conuitio, uel opprobrio, 1ª 2æ q. 41. 4. a. 2^m & 3^m & q. 42. 3. 4^m

4 Homines maximè verecundantur de actib. venereis ēt in matrimonio, & de signis eorū, 2ª 2æ q. 151. 4. c.

5 Verecundia non est de operibus virtutum, nisi per accidens, ratione falsæ opinionis, uel propter notam præsumptionis uel simulationis, 2ª 2æ q. 144. 2. 3^m

6 Verecundia est ab ijs, quorum testimonium est maioris ponderis, propter certitudinem ex rectitudine iudicij. s. à sapientibus & uirtuosis, uel ex cognitione, s. à notis & coniunctis uel propter affectū nocentis uel iuuātis, 2ª 2æ. q. 144. 3. o.

7 Aliqua peccata grauiora. sunt minus verecundabilia, quia tamen sunt minus turpia, vel quia se habent in excessu temporalis boni, 2ª 2æ q. 116. 2. 3^m & q. 144. 2. 4^m

8 Verecundia est principium emendationis, quia in principio erubescimus oculos hominum: in fine verò, oculos rationis & Dei, 2ª 2æ q. 144. 4. 4^m

9 Verecundia celat turpem actum, sed erubescentia cessat à turpi actu. Vel vtraque propter timorē vituperii, 2ª 2æ q. 144. 2. c. fi.

10 Verecundia facit prima temperantiæ fundamenta, secundum Ambros. inquantum. s. incurrit horrorem turpitudinis, 2ª 2æ q. 144. 4. 4^m

11 Ea sæpius verecundari cauatur virtus, qua vitantur turpia; non autem virtus qua quis verecundetur. tamen sic disponit, quòd verecundaretur si turpia ageret, 2ª 2æ q. 144. 1. 5^m

12 Verecundia non est in pessimis, quia peccatum non reputant vt turpe. Nec est in uirtuosis & senib. quia non apprehendunt illud possibile sibi, nec est difficile eis ad uitandum. 2ª 2æ quæs. 144. 4 o.

13 Verecundia conuenit senib. & uirtuosis conditionaliter tantum. s. quia uerecundarentur, si aliqd turpe agerent, 1ª q. 95. 3. c. fi. & 2ª 2æ q. 144. 4. c. 1. 5^m & 4 c.

14 Carent uerecundia homines, in peccatis profundati, quibus sua peccata non displicent, sed magis de eis gloriantur. 2ª 2æ q. 144. 4 c.

¶ Vereri. & Quidam sunt qui non vereatur alios contristare, 2ª 2æ q. 116. 1. c.

1 ¶ Veritas octupliciter diffinitur, 1ª q. 16. 1. c. fi.

2 Ratio ueritatis consistit in adæquatione rei & intellectus, 1ª q. 21. 2. c.

3 Ratio veritatis, prius est in intellectu, quàm in rebus. 1ª q. 16. 1. o.

4 Veritas magis fundatur in esse rei, quàm in essentia rei, 2ª 2æ q. 109. 1. o.

5 Veritas dicit relationem, qua esse ordinatur ad intellectum, sicut bonitas ad appetitum, 1ª q. 10. 1. 3. c.

6 Veritas dicitur primò de intellectu; de enūciatione uerò inquantum est signum eius: de re autem ut de causa eius. 1ª q. 16. 7. 1. c.

7 Veritas non entium, ut chimeræ, uel aliorum huiusmodi, est tantum in intellectu, & ab eo causatur, 1ª q. 16. 3. 2^m & 5. 3^m & 7. 4^m

8 Ad ueritatem locutionum, requiritur res significata, & modus significandi, 1ª q. 39. 4. 5. c

9 Veritas enūciabilium, non est alia quàm ueritas intellectus, quia enunciabile ut est in intellectu habet per se veritatē: sed in voce est uerum, quia significat veritatem intellectus, non aūt ꝑ veritatem in enunciabili existentem, 1ª q. 16. 7. c.

10 Eadem est ueritas, & rectitudo communium principiorum apud omnes, & æqualiter nota: sed in ratione speculatiua eadem est, non autem æqualiter nota in conclusionibus: In practica uerò rōne, nec est eadē, nec æqualiter nota. 1ª 2æ q. 94. 4. c

11 Veritas triplex, scilicet cognitionis naturalis, infusæ, & acquisitæ, 1ª. q. 59. 1. 3^m

12 Homo pertingit ad cognitionem veritatis tripliciter. s. capiēdo à Deo, ab homine, & per studiū primo est necessaria oratio, secundo auditus: tertio meditatio, 2ª 2æ q. 180. 3. 4^m

13 Veritas quadruplex, scilicet vitæ, doctrinæ, iustitiæ & locutionis, 1ª q. 16. 4. 3^m & q. 21. 2. 1^m & 2ª 2æ q. 109. 3. 3^m

14 Veritas est in intellectu Dei propriè & primò: sed in intellectu nostro, est propriè & secundariò: in reb aūt ē secūdariò & im ꝓpriè. 1ª q. 16. 7. 8. c

15 Deus est ueritas, 1ª q. 16. 5. o. & 1ª 2æ q. 3. 7. c.

16 Deꝰ ē sūma, maxima, & prima veritas, 1ª q. 16. 5. c

17 Veritas in diuinis, sumitur dupliciter, scilicet pro-

prie

2 Violen-

9 Violentia nemini conuenit nisi per publicam potestatem 22æ q.68.1.c.

8 ¶ Virginitas est specialis virtus. 22æ q.64.1.3m & 22æ q.152.1.1m & 3.0 & q.155.1.c.5m

2 Virginitas dicitur à virore, quia importat immunitatem à concupiscentiæ adustione, circa delectationes venereas. 22æ q.1.2.1.c.

3 Virginitas secundum Aug. est in carne corruptibili, incorruptionis perpetua meditatio 22æ q.152.2.1m

4 Virginitas quò ad suum materiale. i. pro incorruptione signaculi, uel irresolutione seminis propter delectationē, est à natura; sed quò ad suum formale. i. pro habitu quo quis proponit seu eligit perpetuò seruare integritatem mentis & corporis vel sine uoto, uel præcipue cum uoto, est ex gratia Dei. 22æ q.152.3.1m

5 In delectatione venerea sunt tria. s. violatio signaculi virginalis, resolutio seminis delectationem causans, & propositum huius. remotio primi, se habet ad uirginitatē p accidēs: remotio secundi se habet ad eam materialiter: remotio tertij se habet ad eam formaliter & completiuè. 22æ q.152.c.3m & 3.0.

6 Virginitas perdita non potest reparari, ratione præteriti, sed bene quò ad omnem integritatē operante Deo & quò ad uirginitatis propositum: nulla tamen potentia fieri potest, ut quæ corrupta est, corrupta non fuerit. 1a q.25.4.3m & 22æ q.152.3.3m

7 Corruptio triplex. s. corporalis tantum. i. fractio signaculi virginalis, uel resolutio seminis, quocunque modo: & corruptio mentis tantum. i. consensus in rem veneream sine opere: & utraque simul: in tertia amittitur virginitas irreparabiliter; in secunda reparabiliter: in prima verò nullo modo. 22æ q.152.1.0 & 3.3m

8 Verginitas & pudicitia, sunt in anima essētialiter, in carne verò materialiter. 22æ q.152.1.2m

9 Virginitas se habet ad castitatem, sicut magnificētia ad liberalitatem. 22æ q.152.3.c. & 5. & 5m & q.155.4.c.

10 Virginitas est illustrior portio gregis Christi, secundum Cyprianum, & supremum decorem sibi uendicat, secundum Ambros. quia est supremus gradus temperantiæ, & est virginum sublimior gloria, per comparationem ad uiduas & coniugatas. 22æ q.152.5 c.1m

11 Virginitas est maxima, non quidem simpliciter, sed in genere castitatis, scilicet castitatis uirginalis, coniugalis, & uidualis: non autē est maxima uirtutum simpliciter, quia est minor ultimis tibus theologicis & religione, quarum actus est ipsa occupatio circa res diuinas; & ideo præferuntur virginitati. 22æ q.152.3.c.5m & 4 5.0 & q.23.2.2m & q.155.1.0 & 4.c 1m & q 18.4 0.

12 Coniugatus potest esse melior virgine dupliciter scilicet si habeat animum magis paratum ad uirginitatem si oporteret, licet nō eam habeat in opere, sed in solo habitu, & propter aliquam aliam excellentiorem uirtutem. 22æ q.152.4. 1m & 2m

13 Virginitas nō opponitur luxuriæ sicut extremū, sed sicut medium. 22æ q.152.2 2m

14 Virginitas vt uirtus, non potest amitti sine peccato, quia firmata est per uotū 22æ q.152.3.4m

15 Virginitas quò ad suum formale, potest separari per pœnitentiam, & semper est cum cæteris uirtutibus, non autem quò ad materiale eius. 22æ q.152.3.1m & 3m & 1a q.89.3.3m

16 Fractio signaculi virginalis quocunque modo, sine proposito delectationis, non magis præiudicat uirginitati, quàm fractio manus uel pedis 22æ q.152.1.3m

17 Virginitas ad vacandum liberius Deo, & cōtemplationi eius, non est uitiosa, sed est licita, & laudabilis. 22æ q.152.2.0. & 3.5.c.

¶ Virilitas est idem quod fiducia: ideo est pars potentialis fortitudinis. 22æ q.128.6m

2 Virtus nominat perfectionem potentiæ, quia de ratione virtutis, est quòd ponat potentiam in ultimo quò ad actum, quò ad obiectum, & quò ad modum agendi. 12æ q.55.1.2.3 .c & q.56.1.c. & q.66.3.c.& 22æ q.58.12m & q.129 2.c.

3 Virtus quandoque sumitur pro omni quod potest esse principium operationis, uel motus. 12æ q. 56.2.1m & q.41.1.1m

3 Virtus importat directe dispositionem habentis se conuenienter, secundum modum suæ naturæ sed consequenter importat bonitatem. 12æ q. 71.1.0.

4 Virtus est dispositio perfecti ad optimum, inquantum dicit operationem, per quam res finem suū cōsequitur. 12æ q.110.3.c.& 22æ q.23.7.c.

5 Omnis uirtus humana potētiæ rationalis, est habitus. sed potentia naturalis, est sua uirtus 12æ q.55.1.0 & q.56.3.c.

6 Quandoque uirtus dicitur, id ad quod est uirtus, s. uel obiectum uirtutis, uel actus eius. sicut fides dicitur quandoque id quod creditur; quandoque uerò ipsum credere; quandoque autem ipse habitus quo creditur. 12æ q.55.1m

7 De ratione virtutis humanæ, est habitus operatiuus, & bonus. 12æ q.55.2.3.0.& q 56.1.c.& q. 71.1.2m & 22æ q.58.1.c.

8 Principale in virtute, est electio. 22æ q.134.3.4m

9 Vbi est speciale impedimentum rationis, ibi oportet esse specialem uirtutem. 22æ q.149.1.1.c.

10 Virtus est bona seipsa, & nō per aliam uirtutem. 22æ q.55 4.1m

11 Virtus duplex, scilicet uirtus uera, & uirtus falsa vel simulata. 22æ q.23 7.3m

12 Virtus dicitur dupliciter. s. uirtus uera, & uirtus ficta. 22æ q.23.1.c.

13 Virtus duplex, scilicet uirtus p pria, & uirtus aliena. 3a q.43 3.0.

14 Habitus moralis habet rationem uirtutis, inquantum rationi conformatur, 22æ q.58.2.c.&.

15 Virtus simpliciter dicta, dicitur amor secundum Augustinum, quia dependet à uoluntate, cuius prima affectio est amor. 12æ, q6.56.3.2m &.q. 62.2.3m

16 Virtus, secūdum August. est ordo, uel ordinatio amoris, quia per eam amor in nobis ordinatur 12æ q.55.1.4m & q.62.1.1m

17 Virtus secundum Aug. est bonus usus liberi arbitrij. quia uirtus ordinatur ad cum sicut ad proprium actum. 12æ q.55.1.2m

18 Virtus secundum Aug. est bona, qualitas mentis qua rectè uiuitur, qua nullus male vtitur, qua Deus in nobis sine nobis operatur. quæ diffinitio totam uirtutis rationem complectitur, & conuenit cuilibet uirtuti, preter ultimam partem que conuenit virtuti infusæ tantum. 22æ q. 55 4 0.& 22æ q.108.2 2m

19 Virtus vt est in concupiscibili, uel in irascibili, nihil aliud est quàm quædam habitualis conformitas earum ad rationem. 22æ q.56.4.c.&.&.quæst. 92.1 c.

20 Virtus vniuersaliter est, quæ bonum facit habentem, & opus eius reddit bonum. & hoc dupliciter, uel materialiter tantum vt uirtutes intellectuales: vel formaliter, ut uirtutes morales 22æ q.17.1.c.& q.47.4.c.& q.58. 1.c.

21 Virtus dicitur vltimum potentiæ, quia ad illud potentia ordinatur, s. ad obiectum quia ibi uirtus sumitur pro obiecto. 22æ q.55.1.1m & 3.c. & 1a q.23.3. 2m

22 De ratione virtutis est, quòd se habeat tātum ad bonum. 22æ q.1.3.1m & q.4.5.c.& q.23.7.c.& q. 51.1.1.c.& q6.81.4.c.& q6.117.6.[c. 2m & 3a q. 7.6.1m

23 Obiectum cuiuslibet uirtutis, est bonum circa propriam materiam. Sed uirtutes nominatę ab ali

V qua ge-

funt fimpliciter digniores uirtutibus retrahentibus nos à malo, 22æ q. 157 4 c.

64 Quęlibet uirtus tantò excellentior eft quantò ad altius bonum ordinatur, 12æ q. 111. 5. c & q. 112. 4. c. & 21æ q. 117 6. c. & q. 136. 2. c.

65 Omnes uirtutes in eodem funt æquales fecundũ proportionem, quia æqualiter crefcunt, 12æ q. 66 1. 1m & q. 73. 2. 3m

66 Virtutes theologicæ funt cæteris uirtutibus nobiliores, 12æ q. 68. 8. o & 22æ q. 9 1. 3m & q. 19. 9 4m & q. 23 6. c & quæftione 104. 3. c. & q. 117. 6. c. & q. 141. 8 & q. 161. 5. c.

67 Virtutes theologicæ funt priores cæteris uirtutibus, 22æ q 4. 7 c & q 10. 1. 1m

68 Virtutes theologicæ funt caufæ cæterarum uirtutum, 12æ q. 63. 3. c & 22æ q. 161. 4. 1m

69 Virtutes theologicæ habent ultimum finem pro obiecto: aliæ autem uirtutes funt circa ea quæ funt ad finem, 22æ q. 4 7. c. & q. 81 5. c

70 Virtutes theologicæ nõ funt uirtutes humanæ, fed fuperhumanæ uel diuinæ. Et conueniunt homini prout per gratiã participat naturam diuinã, 12æ q. 58. 3. 3m & q. 61. 1. 2m & q. 62 1. c. 1m & 2. 3 o.

71 Virtutes habentes pro obiecto bonum fpirituale f. uirtutes theologicæ & uirtutes intellectuales, funt fimpliciter nobiliores uirtutibus habentib. pro obiecto bonum corporale, uel aliquid ei adiunctum, 22æ q. 136. 2 c.

72 Vna uirtus eft prior alia fecundum actus, licèt fimul infundantur omnia à Deo fecundum habitus, 12æ q. 62 4. c & 3a q. 85. 6. c.

73 Virtutes naturales funt nobiliores uirtutibus acquifitis; fed funt minus nobiles uirtutib. infufis, 12æ q 63. 2 3m

74 Virtutes intellectuales, funt fimpliciter nobiliores uirtutib. moralibus, propter nobilius obiectum: fed eft ecõuerfo fecudum quid. f. ut uirtutes, & refpectu actuum 12æ q. 61. 1. 3m & q. 66. 3. o & quęſt. 68 7. 8. c. 22æ quęſt. 23. 6. 1m & quęſt 161. 5. c.

75 Virtutes intellectuales & morales, perficiũt intellectum & appetitum in ordine ad regulam & menfuram creatam: uirtutes uerò theologicæ, ad regulam & menfuram increatam 12æ q 61 2. 1m & q 64. 4 2m

76 Virtutes morales funt permanentiores uirtutib. intellectualib. propter exercitium, fed econuerfo propter obiectum, 12æ q. 53. 1. 3m & 22æ q. 66. 3. 1m

77 Virtutes morales funt neceffariores ad uitã humanam uirtutib intellectualibus, 12æ q. 66. 3. 1m

78 Vna uirtus alteri uirtuti non contrariatur, nec repugnat, fed uitio, quia fecundum Philofophum, Bonum non eft bono contrarium, 22æ q. 14 & q. 101. 4. c.

79 Vitium non tantum opponitur uirtuti perfectæ, fed etiam imperfectæ in genere uirtutis. f. habilitati naturali ad bonũ, & difpofitioni ad uirtutem, 12æ q. 71. 1. 2m & q. 73 2. 3m

80 Omne uitium quod magis opponitur uirtuti, nominatur ex defectu uirtutis, 22æ q. 107 5. c.

81 Cum uirtus magis opponitur uni extremo uitiorum, quàm alteri, illud ultimũ magis oppofitum nominatur nomine paffionum, ad quam refrenandam uirtus principaliter ordinatur. 22æ q. 21. 3. c. & q. 53. princip.

82 Vitia inquantum funt contra bonum rationis, cõtrariãtur uirtuti. Inquantũ autẽ funt contra inftinctum diuinum, contrariantur donis. 12æ q. 68. 1. 1m

83 Multa uitia opponuntur uni uirtuti dupliciter. f. fecundum diuerfam habitudinem ad uirtutem, & fecundum diuerfas circunftantiarum corruptiones. 22æ q 10. 5. c. & q. 91. 2 c. & 2 1m

84 Non oportet quòd principale uitium opponatur principali uirtuti. 12æ q. 84. 4. 1m & 22æ q 34 5. 1m & q. 118. 7. 1m & q. 142. 3. 1m & quæft. 161. 6 1m & 7. 3m

85 Multa uitia opponuntur fecundũ diuerfos actus eidem uirtuti. 22æ q 29. 4 3m

86 Virtuti ut fic, opponitur uitium. Sed ut bonitati, opponitur malitia. Peccatum autem opponitur ei, ut operatiuę boni. 12æ q 71 1. o

87 Actus uitij poteft effe cũ habitu uirtutis, & econuerfo, nifi actus excludat caufam habitus. 12æ quæft. 63. 2. 2m & quæft 71. 4. o. qõ. 73. 1. 5m & q 77 2. 3m & 22æ q. 24. 11. o.

88 Vitium directè opponitur uirtuti. Non autẽ peccatum, nifi fecundum actũ; fed opponitur, actui uirtuofo, 12æ q 71. 4 o

89 Directa oppofitio uitiorum ad uirtutes, non attẽditur fecundum caufas, quia contingit unum uitium oriri ex diuerfis caufis. Sed attenditur fecundum fpeciem actus. 22æ q. 116. 1. 2m & q. 117. 2. 1m & q. 133. 2 c. & q. 138. 2. 1m

90 Nec etiam attenditur fecundum effectus. 22æ q. 127. 2. 1m & q. 132. 2. 3m & q 133. 3. c.

91 Habitus uirtutis & uitij corrumpuntur per iudicium rationis, uel in contrarium mouentis, uel ex ignorantia, uel paffione, uel electione. 12æ q. 53. 1. c. fi.

92 Diuerfitas finium diuerfificat uirtutes. 12æ q. 54. 2. 3m

93 Virtutes theologicæ differunt fpecie à uirtutib. moralibus, & intellectualib. 12æ q. 62. 2. o.

94 Virtus infufa, differt fpecie à uirtute acquifita dupliciter, f. ratione diuerfę regulæ, & ratione diuerfi finis. 12æ q. 63. 4. o.

95 Virtutes morales differunt fubiecto à uirtutibus intellectualibus. Sed uirtutes theologicæ differunt obiecto ab utrifq; 12æ qõ. 58. 2. o & qõ. 62 2. o

96 Obiectum uirtutum moralium & intellectualiũ, eft proportionatum naturæ hominis. Non autẽ obiectum uirtutum theologicarum, fed eft fupra rationem, & fupra naturam. 12æ qõ. 58. 3. 3m & q. 62. 1. c. & 2. 3 o. & q. 63. 3. o.

97 Homo fecundum uirtutes morales, dicitur fimpliciter bonus; non autem fecundum uirtutes intellectuales. 12æ q. 56. 3. c. q. 60. 3. 2m & 22æ q. 23. 7. 5m

98 Virtus fumitur tripliciter. f. pro habitu, pro obiecto, & pro actu eius. 12æ q. 55. 2. 1m

99 Virtus pro habitu diuiditur in diuerfa genera uirtutum analogicè, quia bonum rationis non eft in omnibus fecundum eundem ordinem, 12æ q 61. 1 1m

100 Genus uirtutum triplex. f. genus uirtutum theologicarum, intellectualium, & moraliũ. 12æ qõ. 58 1 c.

101 Virtus humana fufficienter diuiditur per uirtutes intellectuales & morales. 12æ q 58. 3. o.

102 Virtus dicitur dupliciter, fcilicet fimpliciter, i. quæ facit rectè operari, uirtutes morales, & fecundum quid, ideft quæ facit facultatem rectè operandi ut uirtutes intellectuales. 12æ q. 56 3. o. & q 57 1. o. & 3. 1. c. & q. 61. 1. c. & q. 66 3. c.

103 Partes quæ fingulis uirtutibus affignantur, non funt partes integrales, fed partes fubiectiuę, uel potentiales 12æ q 54 4. 2m

104 Virtus dicitur effe aliquorum dupliciter. f. ut obiectorum & ut actuum. 12æ q. 57. 1 2m

105 Aliquid poteft procedere ex radice uirtutum dupliciter. f. directè i. actus eius, & indirectè. i. occafionaliter. f. peccatum 12æ q 50. 1. 2m

106 Aliquid impedit uirtutem dupliciter. f. uel quò ad communem ftatum eius, fcilicet tantum peccatum; uel quò ad perfectũ ftatum, fcilicet aliquid minus bonum. 22æ q 133. 2 1m

107 Virtutes aliquas oportet effe theologicas, ad acquirendum beatitudinem fupernaturalem. 12æ. q 62. 1 o. & 2. 3. c.

108 Virtutes theologicæ dicuntur, quia habent Deũ

147 Et

147 Et capiuntur dupliciter. scilicet ut quatuor cõditiones cuiuslibet uirtutis, s. discretio, rectitudo, firmitas, & modus, & ut determinantur ad principales materias. Primo modo sũt uirtutes generales: secundo uerò modo sunt uirtutes speciales, & realiter distinctæ. 12æ q. 61. 3. 4. o. & q. 65. 1. c. & q. 66. 2. c. & 22æ q. 58. 8. 2m & q. 123. 1. 12 c. & q. 159. 1. c. principio.

148 Et sunt quadruplices s. exemplares, politicæ, purgatoriæ, & purgati animi. 12æ q 61. 5. o.

149 Solæ uirtutes infusæ, sunt perfectæ, & simpliciter uirtutes, 12æ q 65. 2 c. & 22æ q. 23. 7. c.

150 Virtus acquisita disponit ad naturam humanã: sed uirtutes infusæ disponunt hominem altiori modo, ad altiorem finẽ & ad altiorem naturam, scilicet ad naturam diuinam participatam. 12æ q. 110. 3. c. & 22æ q. 23. 7. c.

151 Virtutes infusæ augentur per actionem Dei; acquisitæ uerò per actus nostros, qui etiam disponunt ad augmentum infusarũ. 12æ q. 92. 1. 1m

152 Virtutes acquisitæ sicut perficiunt hominẽ ad ambulandum secundum quòd congruit homini naturalis rõnis: sic uirtutes infusæ perficiunt hominem, secundum quòd congruit lumini gratiæ. 12æ q 110. 3. c.

153 Virtutes infusæ, non auferunt contrarias dispositiones, sicut uirtutes acquisitæ, ideo patiuntur difficultatem in operando; non autem uirtutes acquisitę. 12æ q. 65. 3 2m & 3m & 3a 7. 89. 1. c

154 Virtutes infusæ auferuntur per quodlibet unũ solum peccatum mortale, non autem uirtutes acquisitæ, 12æ q 63. 2. 2m & q 65. 3. c. & q. 71. 4. c. & q. 73. 1. 2m & 22æ q. 24. 1. 2. c. & q. 133. 1. 2m

155 Quilibet actus disponit ad generationem uirtutis acquisitæ, sed non complet eam, nisi ultimus actus, perfectior aliis, agens in uirtute omniũ actuum præcedentium. 12æ q. 24. 6 2m

156 Finis uirtutis acquisitæ, est bonum ciuile, ad qd dirigit: finis uerò uirtutis infusæ, est beatitudo cœlestis. 12æ q 63. 4 c.

157 Virtus acquisita diminui potest per cessationẽ actus eius, non autem uirtus infusa, quia uirtus acquisita dependet ab actu suo, non autẽ uirtus infusa. 22æ q. 24 10. o.

158 Virtutes morales acquisitæ non manent post hanc uitam: nec uirtutes infusæ, quò ad actus circa propriam materiam, sed tantum quò ad actus circa finem. 12æ q. 181. 4. 1m

159 Virtus naturalis est determinata ad unũ: uirtus autem rationalis, se habet ad multa. 12æ qõ 49. 4 2m & q. 50. 2. c. & q. 55. 1. c. 5m

160 Virtutes naturales agunt ex necessitate naturę. Ideo peccatũ non potest esse in actibus earũ, si sint uirtutes integræ. Nõ autẽ uirtutes animę agunt ex necessitate. 12æ q. 78 4. c. 3m

161 Quælibet uirtus completa, uel uirtus instrumẽtalis, est complete in omnibus simul concurrẽtibus ad unam actionem, sed est in singulis incompletè. 1a q 76. 2. c.

¶ Vis. Et secundũ iura, uim ui repellere licet, cum moderamine inculpatæ tutelæ. 22æ q. 64 7. c.

1 ¶ Visio. Et nomẽ uisionis extenditur ad significãdum omnẽ cognitionem sensus & intellectus, propter dignitatem uisus & certitudinem eius. 12a quęstio 67. 1 c. & quęstio. 67. 5. 3m & 22æ q. 177. 2. 2m

2 Visibilia dicuntur, quæ per se mouent intellectum, uel uisum, ad sui cognitionem. 22æ q. 1. 4. 5. c.

3 Visio triplex, s. corporalis, imaginaria, & intellectualis, quarum quælibet potest esse supernaturalis, 1a q 93. 6 4m. & 22æ q. 174. 1. 3m & quęst. 175. 3. 4m.

4 Visio corporalis & intellectualis triplex. s. per essentiam, per similitudinem acceptam à re immediatè, & per speculum. 3a q. 56. 3. o.

5 Principium uisionis intellectualis triplex. s. lumẽ naturale, lumen habituale, & primum intelligibile, per quod hõ intelligit alia, 12æ q. 15. 1. c.

6 In uisione corporali & imaginaria, est quædam trinitas, & imperfecta, sicut in uisione intellectuali, quia deficit consubstantialitas, & coæternitas. 1a q. 93. 6 4m

7 Ad uisionem sensibilem & intellectualem duo requiruntur. s. uisus, & unio eius cum uisibili, 1a qõ. 12. 2. c.

8 Visio intellectualis, est excellentior uisione corporali & imaginaria sola, non autem cum uisione intellectuali, 3a q. 30. 3. 3m

9 Occupatio exterior facit minus uidere in speculabilibus, & clarius in agibilibus, propter experientiam & attentionem, 12æ q. 40. 5. 1m & 22æ q. 182. 2. 2m.

1 Visus habitus per generationem naturalem, & uisus cæci illuminati per miraculum, sunt eiusdẽ speciei: ideo non possent esse simul in eodem oculo: sicut duo accidentia, uel duę formę eiusdem rationis, non possunt esse simul in eodem subiecto. 1a q. 94. 3. 1m & 12æ q 63. 4. 3m.

2 Vtimur pertinentibus ad uisum in intellectualib. quia uisus spiritualior & subtilior est cæteris sensibus ratione obiecti, & ratione immutationis, 1a q. 67. 1. c.

3 Sensibilia communia percipiuntur, præcipuè per tactum, & plus per uisum, 3a q. 55. 6. 4m.

1 ¶ Vita. Hoc nomen, Vita, sumitur ab apparenti exterius, s. à mouere se; sed imponitur ad significandũ naturam cui hoc conuenit, 1a q. 18. 2. c

2 Vita quandoq; pro essentia rei ponitur, ut Augustinus dicit, 1a q. 54. 1. 1m.

3 Vita primo manifestatur per hoc, quod aliquid mouet se: ideo omne mouens se quocunque motu, uiuit propriè, & nihil aliud, nisi metaphoricè 1a q. 18. 1. o. & 2. 3. c. & 22æ q. 179. 1. c.

4 Vita manifestatur duplici opere, s. cognitione & motu. 1a q 85. 2. c.

5 Vita nõ se habet ad uiuere, sicut essentia ad esse: sed sicut cursus ad currere, quorum unum significat actum in abstracto, & aliud in concreto: unde non sequitur, si uiuere sit esse, quòd uita sit essentia: licèt quandoque uita pro essentia ponatur, secũdum quod Aug. dicit, quòd memoria & intelligentia & uoluntas sunt una uita. & sic non accipitur à Philosopho, cum dicit, quod actio intellectus est uita, 1a q. 54. 1. 2m. & 22æ. q. 179. 1. 1m.

6 Vita siue uiuere potest accipi tripliciter. s. pro esse uiuentis, pro operatione uitali, & pro principio directiuo actium seu operationum uitalium. 1a q. 18. 2. c. 1m & 4 4m & q. 54. 1. 2m & 12æ q. 3. 2. 1m & q. 56. 1. 1m & 22æ q. 179. 7. c.

7 In Deo est perfectissimè & maximè uita. 1a qõ. 18. 3. o.

8 Vita Dei est essentia eius, 1a q. 18 4. 1m

9 Deus est suum uiuere: ideo non habet principiũ uiuendi, 1a q. 18. 3 2m.

10 Viuere Dei, est suum intelligere. 1a q. 18. 3. c. 2m. & 4. c.

11 Omnia creata, sunt uita in Deo quia quicquid est in Deo ut intellectum, est ipsum uiuere Dei, & uita eius, 1a q. 18. 4. o.

12 Deus est uita animæ effectiuè, & immediatè gratia: sed anima est uita corporis formaliter & immediatè, 12æ q. 110. 1. 2m. & 22æ q. 23. 2. 2m.

13 Quæ secundum nullum tempus sunt, possunt dici esse uita in Deo, secundum quòd uiuere nominat intelligere tantum: non autem ut nominat principium operationis, 1a q. 18 4. 2m.

14 Mala non sunt uita in Deo, quia non sunt ab eo creata, nec conseruata, nec habẽt rationẽ propriam in Deo: cognoscuntur enim à Deo per rationem bonorum. 1a q. 18 4. 4m.

15 Vita rerũ attribuitur Spiritui sancto, inquantũ res mouẽtur à Deo: sed uita rerũ appropriatur uerbo, inquãtũ sũt in Deo, ut cognitę ab eo. 1a q. 18. 4. b.

26 Christus nõ debuit eligere uitam solitariam, sed conuersari familiariter cum hominibus, ut doceret publicè, liberaret, & attraheret eos. 22æ q.25.6.5m & 3ª q.40.1.0 & 2.c.3m
27 Christus non uixit semper in publico, sed cñque solitarius, propter exemplum, quietem, & orationem, & ut uitaret fauorem & ostentationem, 3ª q.40.1.3m
28 Christus elegit uitam actiuam, non quidem corporalem, sed spiritualem. s. doctrinæ & prędicationis, quia est optima. 3ª q.40.1.1m & 2 3m
29 Christus non debuit ducere uitam austeram, sed conformem aliis in cibo & potu. 3ª q.40.2.0 & q.41.3.1m
20 Vita naturalis, pertinet ad substantiam hominis: ideo nõ suscipit magis & minus. 12æ q.112.4.3m
21 Vita uniuscuiusque hominis, est id in quo maxime hõ delectatur, & cui maxime intendit. 1ª q.18.2.2m & 22æ q.81.2.5m & q.179.1 c.
22 Vita hominis duplex, scilicet corporalis & mentalis: secundum uitam secundam, est nobis communicatio cum Deo & Angelis: hic quidem imperfectè, sed in patria perfectè; non autem secundum primã. 1ª q.95.2.1m & 22æ q.23.1.1m
23 Vita hominis triplex. s. practica, speculatiua, & uoluptuosa: prima proprie est humana, secunda angelica, sed tertia bestialis. 12æ q6.13.2m & 22æ q 179.2.2m & 3m
24 Vita abstinentium in solitudine, & uita communis in communi cõuersatione, approbantur exẽplo Christi, & Ioanis Baptistæ. 3ª q.40.1.2m.
25 Vita in uniuersali, non diuiditur, per uitam actiuam & contemplatiuam; sed tantum uita hominis. 22æ q.179.1.2m & 2.c.
26 Vita igitur hominis, sufficienter diuiditur per uitam actiuam & contemplatiuam. 22æ q.179 0.
27 Vita actiua, est tantum in hac uita. 1ª q.20.4.3m & 12æ q.67 2.2m & q 63.6.3m & 22æ q.81.4.0.
28 Vita actiua consistit in omnibus agibilibus, sed principaliter in iis q̃ ad alterũ sunt, sicut in primo agibili. s. in actibus iustitiæ. 22æ q.181.1.2m
29 Omnes actus uirtutum moralium, pertinent essentialiter ad uitam actiuam, etiam actus prudentiæ. 22æ q.180.2.c. & q.181.1.2.0.
30 Cognitio practica agibilium, pertinet essentialiter ad uitam practicam, non autẽ cognitio factibilium; sed cognitio speculatiua æternorum præexigitur ad uitam practicam tantum ut causa, nõ autem essentialiter. 22æ q.181.2.0.
31 Vita actiua duplex, scilicet interior & exterior: prima adiuuat uitam contemplatiuam, non autem secunda, sed impedit eam. 22æ q.181.3 0.
32 Vita actiua disponit ad uitam contemplatiuam, quam nullus potest assequi perfectè nisi prius sit perfectus in uita actiua. 22æ q.182.1.3m & q.182 4.2m & 4 c.
33 Vita contemplatiua directius & immediatius est ad dilectionem Dei, quàm proximi; sed uita actiua è conuerso 22æ q 182.c & q.188.2.c.
34 In uita contemplatiua, homo conuenit cum Deo & Angelis: sed in uita actiua cum animalibus, licèt imperfectè. 22æ q.3 5 c.
35 Vita contemplatiua habet Deum familiariorem: sed uita actiua est fructuosior: ideo prima significatur per Ioannem, propter hoc prædilectum à Christo; secunda uerò per Petrum. 1ª quæst. 20.4.3m
36 Vita contemplatiua secundum suum genus, est simpliciter nobilior, & maioris meriti, & prior, quam uita actiua. 12æ q.57.2.c. & 22æ q.152.4.c. & q.152.2.1m & q.182.2.0 & q.188.5.0. & 3ª q.40 1 2m
37 Opus actiuę uitæ duplex. s. spirituale, ut prædicare & docere: & opus corporale, ut recipere hospites, & seruire infirmis: primum est melius quàm sint opera uitæ contemplatiuæ, non autẽ secundum. 22æ q.188 6.c. & 3ª q.40.1.2m

38 Vita actiua in pręsenti, durabilior est quam uita contemplatiua, ex defectu nostro, non autem secundum se. 22æ q.181 4.3m
39 Ambæ possunt esse simul in eodem. 22æ quęst. 181. 1.1m & 3m.
40 Quidam sunt aptiores ad uitam actiuam, quàm ad uitam contemplatiuam; quidam autẽ è conuerso 22æ q.182.4.3m
41 Prædicatores & prælati, debent esse perfecti in uita actiua & contemplatiua. 22æ q.182. 1. 1m
42 Vita speculatiua est supra hoiem. 22æ q.51.1.c. & q.181.8 5m
43 Vita contemplatiua est tantum in intellectu 22æ q.180 1.0 & 2.1m & 7 2m
44 Vita contemplatiua principaliter consistit in cõtemplatione diuinæ ueritatis, sed dispositiuè consistit in contemplatione cuiuslibet ueritatis. 22æ q.180.4.0 & 7.c. & q.181.8 2m & q 182 2.c.
45 Vita contemplatiua habet unum actum principalem. s. contemplationem ueritatis, in quo maximè perficitur ueritatis contemplatio, & habet multos actus secundarios, 22æ q.180. 3.4.c.
46 Ad eam quatuor pertinent. s. uirtutes morales, aliqui actus contemplatio effectuũ Dei, & Dei cõtemplatio. 22æ q.180.4.c.
47 Et est diuturna dupliciter, s. secundum se in rõne obiecti. s. Dei & quia caret contrario, & quò ad nos, quia est in intellectu, & sine labore. 1ª q.20.4.3m & 22æ q.180.8.0
1 ¶ Vitium uniuscuiusq; reiuidetur esse, quòd non sit disposita secundum quòd conuenit suę naturæ. 12æ q.71.1.2.c.
2 Vitium est habitus aut affectio animi, in tota uita inconstans, & à seipsa dissentiens, secundũ Tullium 12æ q.71.1.3m
3 Vitium in tantum est contra naturam hominis, inquantum est contra ordinem rationis. 12æ q.71.2.c.fi.
4 In plus se habet uitium, quàm ægrotatio uel morbus, tàm in anima quàm in corpore: sicut etiam uirtus, in plus se habet quàm sanitas; & ideo uirtuti conuenientius opponitur uitium quàm ægrotatio uel morbus: & uitium potest esse sine eis, & non è conuerso. 12æ quæstio. 71.5.3 fi & 2.c. prius.
5 A uitio nomen uituperationis detractum creditur secundum Augustinum. 12æ q.71.1.c.
6 Vitia sumunt speciẽ à fine proximo, genus; autem & causã, à fine remoto. 12æ q.1.2m & q.118.3.1m
7 Non est contra rationem uitij capitalis, quòd unũ capitale oriatur ex altero, quia inuidia manifestè oritur ex uana gloria. 22æ q.36.4 1m & q.118.7.3m & q.132 4.1m & q.153.4.1m
8 Non oportet filijs alicuius uitij capitalis esse eiusdem generis cum eo. 22æ q.118.8 1m & quæst. 153.5.2m
9 Vitia opposita uirtutibus theologicis, non reducuntur ad uitia capitalia, sicut nec uirtutes theologicæ ad uirtutes cardinales. 22æ q.10.1.3m
10 Vitia carnalia in tantum magis extinguunt iudicium quantum longius abducunt à ratione. 22æ q.43.6.3m
1 ¶ Vituperatio creditur trahere nomen à uitio, secundum Augustinum, quia de hoc, quælibet res uituperatur. 12æ q 71.1.c.
2 Vituperium debetur soli culpę, sed respicit quemcunque defectum, secundum opinionem humanam. 12æ q 44.2.0. & 3.c
3 Virtuosi contemnunt uituperium; sed imperfecti uerecundantur. 22æ q.144.2.2m & 4.3m
1 Viuere sumitur dupliciter. s. pro esse uiuentis, & p operatione eius. 1ª q.18 2 c.2m & q.54 1 2m 12æ q.3.2.1m & q 56.1.1m & 22æ q.19.7.c.
2 Viuere dicitur esse uiuentis, quia per hoc quòd habet esse per suam formam, tali modo operatur. 22æ q.179.1.2m
¶ Viuificare effectiuè, est perfectionis simpliciter, ideo

16 Obie-

16 Obiectum voluntatis est bonum uniuersale, 1ª q. 59.4 c.& q.80.2.2m & q 54 4.c. 1m & 15æ q.1.2. 3m & q.2.7.c,& q.9.1.c.3m & 3.6.c. & q.10.1.c, 3m & 12æ q.34.1.c,& q.25.2.c. & 3ª.q.29.3 c.

17 Obiectum voluntatis est bonum apprehensiuũ, 1ª q 80 2.c.1m & q.85.3 2m & 4.c,& 12æ q.8.1. o,& q.13 5.2m & q.19 1.3m & 3 o,& 3.10.c.& q. 27.2 o,& q.76.1.3m & 22æ q.4.7.c.& q 7.1.c,& 2.1m & q.8.4 c,& q.81.3.c

18 Bonũ & finis est obiectũ nolũtatis, 12æ q.5. 2.c.& 2.3m & 3.c.& q.5.4.3m & .5 1.1.c.& 22æ q.1.3.c

19 Volũtas potest velle aliquid in ordine, ad aliud, quia fertur in suum obiectum cõsequenter, ad apprehentionem rationis. 22æ q.58.4 2m

20 Finis ẽ obiectũ volũtatis, 1ª q.48.1.2m & 12æ q.1. 1.2m & 7 4.c.& q.9.3.c.& q.58 6 7.c,& q.19.2. 3m & q.20.1.c,& q.72.5.2m & 3 c,& q.73 6.c,& 21æ q.8.8.c,& q.23.7.c,& q.110.5.c.& q.122.2. c,& q.18.5 c

21 Bonum in communi, vltimus finis, & omne naturale uolenti, est uolitum naturaliter, 12æ q.10.1. o,& 22æ q.34.1.c

22 Cuiuslibet voluntatis volitum est duplex, scilicet principale, i. finis, & secundarium, i. ea quę sunt ad finem. Sed uolitum principale est causa finalis volũtatis distinctẽ realiter ab eo, non aliter, nisi secundum modum significandi: non autem volitum secundarium, 12æ q.8.2.3.o

23 Bonum & malum sunt obiectum uoluntatis. Primũ quidem ad prosequendum: sm autẽ ad fugiẽdum, 1ª q.20 1.c,& 12æ q.8.3.1m & q.74.1.2m,

24 Qui vult bonum propter indebitum finem, vult bonum sub ratione mali, 12æ q.19.7.2m & 3m

25 Voluntas tendit tantum in bonum existens, vel in bonũ apparẽs, & sic tẽdit in nõ ens sub rõne boni, 1ª qõ.19.9 c,& qõ.21.5.1m & 12æ qõ.6.4. 4m & q.8.5.o,& q.10.4.1m & q.19.1.1m & q.17. 5.2m & q.29.4. c. & 3m & qõ.74 1.1m & q.77. 2.c,& q.80.1.c

26 Operatio voluntatis, scilicet velle, nihil aliud est, nisi inclinatio volentis, in obiectum voluntatis, 1ª q.82 2.c,& q.87.4.c. & q.105.4.c, & q.106.2. c,& q.111 2.c, & 12æ q.6 4 c

27 Voluntas pro facto reputatur, 1ª qõ.64.2.3m & 12æ q.20.4 c.& 3ª q.68 1.2m fi.

28 Sufficit bona volũtas, ubi deest facultas, quia laus virtutis, in voluntate cõsistit: non autem in potestate. Et ideo deficere ab æqualitate, quæ est medium iustitiæ, propter defectum potestatis, non diminuit laudem virtutis, si non fuerit defectus ex parte voluntatis. Et etiam in baptismo apud Deum uoluntas pro facto reputatur, ei qui non hẽt tps operandi, 11æ q.81.6.1m & q.106.3.5m & qõ.107. 1. 2m & 3ª q 68.2.3m fi.

29 Omne illud cuius principium est uoluntas, quantum in se est, potest esse & non esse, & potest esse tale vel tale, & pt esse tũc uel nũc, 1ª q 41.2.c

30 Actus volũtatis & cuiuslibet appetitus tendit in bonum, & in malũ, sicut in propria obiecta: sed in bonũ tendit prius, & p se; in malũ verò secũdariò, & p aliud, i. g rũ opponit bono. 1ª q.20.1.c

31 Actus voluntatis est ad bonum, prosequendo illud: sed est ad malum fugiendo tantum. Primus dicitur voluntas: secundus verò dicitur noluntas, 12æ q.8.1.1m & 5m

32 Bonitas & malitia actus uoluntatis, dependet ex obiecto tantum, ex ratione, & ex lege æterna, 12æ q.19.o,& q.21 1.o

33 Actus uoluntatis discordans à ratione recta, vel à ratione errante, vel concordans cum ratione errante, est malus, 12æ q.9.5 6 o

34 Volũtas potest moueri dupliciter, scilicet ab exteriori, id est, ab obiecto, vel, à repręsentante illud, & ab intrinseco, id est vel à se vel à causante eam, 1ª q.105.4.o. & q.111.2.c, & 12æ qõ.9. 4.o, & q.80.1.c

35 Aliquid mouet uoluntatem ex parte obiecti tripliciter, scilicet ipsum obiectum, proponẽs vel offerens obiectum voluntati, & persuadens rationi, 12æ q.80.1.c

36 Voluntas mouetur ab appetitu sensitiuo ex parte obiecti, quod videtur conuenire uel disconuenire, secundum dispositionem hominis per passiones, 12æ q.9.2.o.& 3.c.fi.& q.1.3.o.& q.75. 2.c. & q.77.1.o

37 Oportet quòd voluntas moueatur ab aliquo exteriori dupliciter, s. ab obiecto, & quò ad exercitium primi actus eius, 12æ q.9.4.o, & q.17.5. 2m & q.103.8.1m

38 Nec mouetur necessariò ab aliquo obiecto, quò ad exercitium actus, sed quò ad determinationem actus, mouetur ab aliquo obiecto: non autem ab omni obiecto, nec à passione, nec à Deo, sed tantum ab vltimo fine, 1ª q.82.1.5.o, & 12æ q.10.o,& q 80.1.c

39 Voluntas mouetur à se, quia inquantum vult finem, est in actu, sed respectu eorum, quæ sunt ad finem, est in potentia, 12æ q.9.3 o, & 4 c,& q.17.6.1m & q.74.1.3m & 22æ q 82.1.2m

40 Voluntas distinguitur contra naturam, sicut vna causa contra aliam, licèt habeat modum naturæ, inquantum fundatur in natura, 12æ q.10.1. 1m & q.51.1.1m

41 Voluntas hominis, nec à natura, nec ex necessitate, mouetur ab appetitu inferiori 12æ q.10.3 b

42 Voluntas non est determinata ad vnum, sicut natura, quia uoluntas sequitur formã vniuersalẽ: natura uerò sequitur formã particularem, 1ª q. 41 5.c.& 12æ q 10.1.3m & q.13.2.c,& q.50.5.3m

43 Voluntas determinatur ad vnum, per consilium rationis: non autẽ necessariò per aliquod agens extrinsecum, 12æ q.50.2.4m fi.

44 Voluntas dicta per essentiam, est in ratione dicta per essentiam: sed uoluntas participatiuè sumpta, est in ratione per participationem, 3ª q.18.2.c.1m

45 Voluntas etiam à Deo cogi non potest, etsi possit, ab illo de necessitate mutari, operãdo in illa, sicut in natura, 12æ q.6.4.1m & q 9 6.c, & q. 10.4 o

46 Voluntas à nulla creatura cogi potest, neque necessariò moueri, 12æ q 6.4.c

47 Passiones animi non possunt cogere voluntatẽ, licèt aliter moueant inclinando affectum, 12æ q.6.7.c.2m & q.9.2.o

1 ¶ Vomitus potest sine culpa procurari, de cõsilio medicinę, in remedium languoris, 22æ q.148.6. 2m & q.150.2.3m

2 Multum comedere vel bibere propter uomitum, secundum consilium medicinę, non est peccatum, licèt ebrietas non excusaretur à peccato, 21æ q.150.1.3m

3 Vomitus per ebrietatem uel uelocitatem, est vitiosus: non autem si contingat infirmitatis causa, 3ª q 83.6.7m

1 ¶ Votum dr à voluntate, quasi à primo mouente rationem, ad promittendum 22æ q.88.1.2m

2 ¶ Vouere est actus latrię, seu actus religionis, licèt actus aliarum virtutum sint materia eius, 22æ q.88.5.o.& e.2m & q.189.2.c

3 Votum est promissio Deo facta de meliori bono, quod videlicet non cadit sub necessitate absoluta, neque sub necessitate finis, sed de actibus uirtutum, qui Deo placere noscuntur, 22æ q.83 1.o,& 2.4 c & 5.c.1m & 7 12.c. & q.18.3.c

4 Votum est testificatio quędam promissionis spontaneæ, quę debet fieri Deo, de ijs quæ Dei sũt, 22æ q.88 2.c.fi. & q.189.3.c

5 Ad uotum tria de necessitate requiruntur, scilicet deliberatio, propositum, & promissio, in qua promissione perficitur ratio uoti, sed quandoque superadditur pronunciatio oris, & testimonium aliorum, ad quandam confirmationem uoti. 22æ q 88.1.o

6 Vo-

rium dicant, quia periculis humanis obuiandũ est per humana, & non per diuina 22æ qõ. 88, 11.o, & q 186.8 3^{m} & q 18, 8.5^{m}

42 Simplex uotum etsi dirimat matrimonium contrahendum: contractum tamen nullatenus. Supplem. q. 53 1 o.

43 Votum solemne ex sui natura, non modo contrahendum, sed & contractum matrimonium tollit: cum per illud homo sui corporis potestatem amittit, Deo se ad perpetuam obtinentiam dedicando, Sup. q. 53. 2. c

1 Vox super Christum in baptismo, transfiguratione, & oratione, fuit effectiua à tota trinitate, sed repræsentatiuè appropriatur Patri, 3ª q. 39 5 2^{m}

2 Anima põt formare uoces corporales, quia vnit corpori, non autem angelu, 3ª q. 51. 3. 4^{m}

3 Voces non significant species intelligibiles, sed significant ea, quæ sibi format intellectus ad iudicandum de rebus exterioribus, 1ª q. 85 2. 3^{m}

1 VSura in Euangelio metaphoricè accipitur, scilicet pro superexcellentia bonorum spiritualium, quam exigit Deus volens, vt in bonis acceptis ab eo semper pficiamus, quod est ad utilitatem nostram, & non eius, 22æ qõ. 78. 1. 5^{m}

2 Vsura est pretium pecuniæ mutuatę, uel cuiuscũque rei, cuius usus est cõsumptio, uel destructio eius, 22æ q. 78 1 c

3 Accipere pretium pro principali usu pecuniæ, q est distractio eius, est usura: non autem pro secundario usu eius, scilicet ad ostentationẽ, uel in pignus, sed in usu uasorum, est econuerso, 22æ q. 78 1 3^{m}

4 Vsura, secundum se est iniusta, contra legem naturæ, & peccatum mortale, quia idem bis uenditur, uel uenditur id quod non est 22æ q. 78 1. o

5 Theologi considerantes iusti & iniusti rationes, subtilius exponentes nomina hæc designantia largè extendunt huius nominis significationẽ, ad incrementa quę proueniunt ex vsu omnium rerum, per similem vsum & rationem, & non tantum pecuniæ, 22æ q. 78. 1. 2. o

6 Significat primo nomen usuræ incrementum qđ parit pecunia ex vsu suo: secundariò autem etiam significat superabundantiam quam parit quælibet res ex usu suo, simili cum usu pecuniæ 22æ q 78. 1. c

7 Quod ab extraneis Iudæi usuram acciperent non fuit eis cõcessum, quasi licitum, sed permissum, ad maius malum uitandum 12æ q. 105. 1. 2^{m} & 22æ q. 78. 1

8 Mutuans potest exigere recompensationem eorum tantum, quæ pecunia non mensurantur, puta beneuolentiam, & amorem eius, cui mutuauit, uel aliquid huiusmodi, 22æ q 78 2. o

9 Et potest deducere in pactum recompẽsationem damni per quod subtrahitur sibi aliquid quod debet habere: hoc enim non est uendere usum pecuniæ, sed damnum uitare, & potest esse, q accipiens mutuum, maius damnum euitet, dans incurret, unde accipiens mutuum, cum sua utilitate damnum alterius recompensat, 22æ qõ. 78. 2 1^{m} & 3. c

10 Recompensationem uerò damni, quod consideratur in hoc q de pecunia non lucratur, non potest in pactum deducere, quia non debet uendere id quod nondum habet & potest impediri multipliciter in habendo, 22æ quæstio. 78. 2. 1^{m}.

11 Nec quicquid de pecunia usuraria aliquis lucratus fuerit, quia id quod de tali re est acquisitũ, non est fructus huiusmodi rei, sed humanæ industriæ, nisi fortè per detentionem talis rei alter sit damnificatus amittendo aliquid de bonis suis: tunc enim lucrãs tenetur ad recompẽsationem nocumenti, 22æ q 78. 3. o

12 Et tenetur mutuans computare in sortem, usum uenalem pignoris, 22æ q. 78. 6. 6^{m}

13 Sed non potest deducere in pactum, ut sibi remutuetur, sed potest recipere mutuum sine obligatione, 22æ q. 78. 2 4^{m}

14 Et potest accipere munera gratia oblata: nõ autẽ cum pacto tacito, uel expresso. 22æ. q 78. 2 o.

15 Quicunq; ergo ex mutuo ratione mutui sperat lucrum, peccat usuræ uitio, secundum authoritatem Euangelij: sed non sic qui ex mutuo uitat damnum, ut si fortè per detentionem talis rei mutuatæ, alter sit damnificatus amittendo aliquid de bonis suis: tunc enim tenetur ad recompensationem nocumenti, sicut & tenens pecuniam ultra terminum tenetur restituere, non quidem totum lucrum possibile, sed secundum æstimationem pensatis periculis, laboribus, & expensis, 22æ q. 62. 4. 5^{m} & 2^{m}, & qõ 78. 1. 3^{m} & 2. 1^{m} & 3 c

16 Quia mutuum debet fieri gratis, & sine spe lucri quandocunque in mutuo, uel ex mutuo, intenditur spes lucri, tunc non caret uitio usuræ: sed sic non est in emptione & uenditione, nisi habeat rationem mutui: si enim aliquis carius uelit uendere res suas, quàm sit iustum pretium, ut de pecunia soluẽda emptorem expectet, manifestè usura cõmittitur, quia huiusmodi expectatio pretij soluendi, habet rationem mutui: unde quicquid ultra iustum pretium, pro huiusmodi expectatione exigitur, est quasi pretium mutui, quod pertinet ad rationem usuræ: similiter etiam si aliquis emptor uelit rem emere uilius quàm sit iustum pretium, eo quòd pecuniã ante soluit, quàm possit ei res tradi, est peccatũ usuræ, quia etiã ista anticipatio solutionis pecuniæ, habet mutui rationem, cuius quoddam pretium est, quod diminuitur de iusto pretio rei emptæ: si uerò aliquis de iusto pretio uelit diminuere, ut pecuniam prius habeat, non peccat peccato usuræ, 22æ q. 78 2 7^{m}

17 Potest autem excludi spes lucri ab intentione dãtis mutuo modo prędicto dupliciter. s. uel quãdo dans mutuo, paratus est omni tempore accipere rem mutuatam, etiam ante illud tempus determinatum, quo res uerisimiliter debent esse cariores: & hoc modo spes lucri, etsi per accidens intendatur: non tamen per se, quis nõ tollit rationem gratuiti à mutuo: uel quando dãs mutuu, etiã tempus illud determinauit, in quo uerisimiliter, res plus ualituræ erant, pp solam damni uitationem: tunc enim damnum uitat quando necessitati propriæ consulens, intendit conseruare res suas sibi magis necessarias ad usum uitæ, quas si tunc non haberet, oporteret eas alibi emere, & sic reportaret dãnum de gratia mutui facta proximo: & sic intendens, in mutuando excusatur ab omni uitio usuræ, 22æ qõ. 62 4. 1^{m} & 2^{m}

18 In Scriptura Sacra quantum ad legem ueterem, condemnantur dantes pecuniam ad usuram: & ideo contra legem diuinam accipiuntur usuræ: unde accipere usuras ab alienis, non erat secundum intentionem legis, sed ex quadam permissione, propter prauitatem Iudæorum ad auaritiã, & ut magis pacificè se haberẽt ad extraneos, à quibus lucrabantur, 12æ q. 105 3. 3^{m} & 22æ q. 78 2. o

19 Est etiam usura cõtra legem naturæ, quia in hoc finis conueniens. secundum naturam actus humanæ uitæ, corrũpitur: huic enim actui, qui est mutuum dare, conueniens finis ostenditur naturaliter. s. finis communis societatis, & fraternæ charitatis, in subueniẽdo proximorum necessitatibus: & ideo gratis fieri dẽt naturaliter, quare quandocunq; huiusmodi actus fit pp spẽ alicuius cõmodi, uel lucri, tunc ab eo tollitur finis, qui naturaliter competit ei, & sic contra naturam

turam, quare iure naturali repugnat, ideo non tantu sit iniustum contra legem diuinam: sed etiam contra ius naturale. 22æ q. 78. 1. o.

20 Secundũ theologiam usura condemnatur tanquam peccatũ mortale, & graue, & æterna morte dignum. 22æ q. 78. 1 o.

21 Leges verò humanæ, aliquando considerant iustitiam, prout est conseruatiua pacis exterioris inter hoies: & ideo leges tales non puniũt nisi quod hanc pacẽ destruit: aliquãdo etiam prout magis illustrantur lumine fidei, & iuris diuini, considerant etiam iustitiam ueram & interiorem: & sic etiam leges canonicæ prohibent & puniunt usuras, 22æ q. 67. ar. 1. 2m.

22 Ius positiuum tñ permittit vsuras, nõ quidẽ vt iustas, sed ne cõitas patiatur multas incõmoditates per usuram. n. retinentur multæ hæreditates, & vitantur damna q̃ plurima, ꝓp quod etiã leges humanæ eam permittunt, & nõ puniunt, sicut puniunt & prohibent furta & rapinam. Iustinianus tñ Imperator sanctas sanctificationes siue leges, subiecit ecclesiasticis institutis, sed pcipuè in vsuris & matrimonio in quib. tota uita ciuilis versatur, 12æ q. 96. 6. c. & 22æ q. 78. 2. 4m.

23 Quia omnis superabundantia usurarũ, est tanquam res aliena ipsi vsurario iniustè possidenti, sequitur ꝙ sit propria alterius qui ipsa re priuatus est & destitutus: sed hoc est iustum secũdum oĩa iura ꝯ omnis res destituta. i. qua quia iniustè destitutus & priuatus est cõtra iustitiã, restituatur. Restitutio. n. semper respicit destitutionem, & iõ scdm oẽm iustitiã naturalem, usuræ restituendę sunt: sed fortè dicetur quòd illa destitutio facta sit uoluntariè. i. quia accipiens mutuum uoluntariè uſ dare usura mutuãti, & ẽt quia leges humanæ nõ puniũt: quæ tñ iniurias punire debent, quare non uſ esse cõtra iustitiam humanam: & iõ aduertendũ est, quòd uoluntas hoĩs aliquando respicit uolitũ ꝓꝑ se, & aliquando ꝓp aliud: qñ aũt, propter se, tunc si illud volitum sit simpliciter iustum & bonum tunc voluntas est bona, & opus ex ea procedẽs est bonum & iustũ: si aũt sit iniustum & malum, tunc similiter uoluntas est mala: si verò respiciat volitum non ꝓꝑ se, sed ꝓp aliud, sicut cũ aliquis uult ꝓiicere merces in mare, ut sic euadat periculũ, tunc est distinguendũ, 12æ q. 6. 6. c.

24 Conditio quæ dicitur interesse, siue damni recõpẽsatio, & nõ spes lucri, potest excusare à vitio usuræ, ut si quis mutuo dederit gratis, usq; ad terminum aliquem determinatum, in quo indiget sua pecunia pro aliqua necessitate, & mutuum non fuerit redditum ad prædictum terminum, potest mutuans repetere ultra sortem, quicquid damni incurrit propter defectum solutionis. & hoc modo potest etiam fideiussor repetere usuras à debitore, quas persoluit creditori, ꝓꝑ defectum debitoris, quia ibi patet ratio iustitiæ, quia non spe lucri accipitur, sed ꝓ recompensatione damni. 22æ quæstio. 78. 2. 1m. & 3. c.

25 Conditio quę sumitur tantum ex spontanea oblatione, excusat à vitio usuræ. s. quando tam ex parte dantis quàm accipientis, gratis aliquid offertur, 22æ q. 78. 2. o.

26 Et hoc potest contingere, quando illud quod ultra sortem recipitur, fit suum iure naturæ sicut fructus pignorum pro dote uxoris, uel pro prouisione filiorum, uel potest fieri suum iure æquitatis, sicut res ipsa quæ impignoratur, quando secũdum ęquitatem erat illius qui fructus percipit, 22æ q. 78. 2 6m.

27 In vsuris non transfertur dominium, 22æ qõ. 78. 3 c. 3m.

28 Non est restituendum nisi quod est alienum & non suum, quare vsuræ non sunt in dominio possidentis, 22æ q. 78 3. c. 3m.

29 Cũ una res simul habere duos dominos non ualeat à se inuicem diuersos & æquales, & omnis usura restituenda sit secundum legem diuinam et à quo accepta est, sicut vero domino: sequitur quòd restituens non habet uerum eius dominium, & sic non erat translatum in accipientem usuram, 22æ q. 78 3 c. 3m.

30 Quæ mouere possunt theologos, asserentes in vsura non transferri dominium, sunt quædam auctoritates, & ex iis rationes consequentes, 22æ q. 78. 3. c. 3m.

31 Per anticipationem ergo temporis, aliquando generari potest uitium usuræ sicut per dilationẽ uel prolongationem. 22æ q. 68. 2. 7m.

32 Licet accipere mutuo sub usuris, ad bonũ sui uel alterius, non autem licet inducere, ad faciendũ vsuras, 22æ q 78 4. o.

33 Vendere autem carius iusto, propter dilationem solutionis, uel emere uilius propter anticipationem, est usura, non autem è conuerso, 22æ q. 77. 1. 1m. fi. & q 78. 2. 7m

34 Et licèt alias expensas licitè factas, puta in portatione pannorũ, possint licitè recuperare ꝺ eorũ uenditione, non tamẽ possunt recuperare usuras quas aliis dederunt, cum hæc fuerit iniusta datio, & pręsertim etiam cum dãdo usuras peccauerint si induxerunt, tanquã occasionẽ peccandi usurariis præbentes, cũ ẽt necessitas quę ponit ab eis. s. mercatores honorabilius uiuant, & maiores mercationes faciant, non sit talis necessitas, quæ sufficiat ad excusandum peccatum. prędictum, 22æ q 78. 4 o.

35 Sed hic potest cadere excusatio usurę dupliciter, s. quando gratis & liberaliter creditor huiusmodi superabundãtiam tribuit debitori, & debitor nõ causa temporis accipit, uel quando creditor per damnum proprię rei, recompensat huiusmodi superabundantiam: ut quando non potest habere pecuniam, sine alicuius rei proprię alienatione & damno, ex qua soluat creditori quod petit ante terminũ solutionis. Alias est casus usurarius, 22æ q. 78. 3. c.

36 Si uenditor rẽ suã intendat uẽdere carius, non ꝓꝑ tps tñ, sed tñ ꝓꝑ damnũ, qꝺ sibi uidet imminere ex dilatione persolutionis recuperãdę, seu ꝓꝑ uexationẽ suam re dimẽdã, quam probabiliter timet futurã sibi in repetitione debiti sui, ꝓꝑ malitiam, uel impotentiã debitoris, tũc excusatur à uitio usurę, & fit æquitas æstimationis in hmõi contractibus, per recõpensationẽ dãni, uel qñ probabiliter timentẽ hæc in credentia accidere. Et tũc rectitudo hmõi intentionis apparet, qñ uẽditor optaret potius non uendere talib q̃ uendere ad credentiã; & qñ libenter daret aliis pro minori, pretio incontinenti persoluendo, quàm uendere ad credentiã talibus pro pretio maiori, nisi uenditio habeat rationem mutui, 22æ q. 78. 2. 1m & 7m.

37 Vno aũt modo credentia facit contractum usurarium. s. qñ propter ipsam credentiam, res uenditur carius, quã ualeat simpliciter, uel q̃ esset ualitura probabiliter, tempore solutionis, uel etiam si tantum sit ualitura uerisimiliter: tamẽ ipse uenditor, alias res suas non uenderet, nisi plus acciperet, propter ipsam credentiã, & tunc uenditio habet rationem mutui. 22æ quæstio. 78. 2. 7m.

38 De his autẽ quę committuntur bonæ fidei aliorum ad lucrum, mihi uidetur dicendũ, ꝙ aut cõmissio sit pecuniæ, uel alterius rei, ita ꝙ transfertur in toto uel in parte rei commissæ in potestatem eius cui committitur, aut ita fit commissio, ꝙ non transeat dñium, sed remaneat tota res cõmissa in dñio committentis. Primo modo est uitium usurę, eo ꝙ sperat lucrum iam de re non sua, quia iam erat translata per commissionem in dominium alterius. Et in hoc cõ-

missio

FINIS

INDEX QVARTVS IN SVMMAM S. THOMAE,

INDICANS CLARAM ET SOLIDAM refutationem præcipuorum Dogmatum quæ hodie ab hæreticis asseruntur, plurimum nunc denuò locupletatus.

Indo-

FINIS

INDEX QVINTVS

QVI EARVM EST RERVM ET EIVS GENERIS

Doctrinarum, quæ eruditè & piè à S. Thoma in Summa varijs locis tractatæ, rectè, vtiliterq; ad singulorum Dominicorum, atque aliorum Festorum dierum Epistolæ Euangeliįq; explicationem, à Verbi diuini concionatoribus adhiberi possunt, aut potius rude quoddam Indicis specimen, studioso concionatori demonstrans eius viam perficiendi.

Prior numerus, partem: posterior, quæst. indicat.

X In

Do-

Dominica Palmarum.

Epist. Phil.2.

Humiliauit semetipsum. De passione Christi, Par. 3ª quæst.46.
Euangelium fuit 1ª dominica aduentus.

Dominica Pascha.

Epist. 1.Cor.5.

Expurgate vetus fer. De inuidia & detractione, 22ª quæst.36 & 73.

Euang. Mat. 16.

Videte locum vbi posuerunt eum. De resurrectione Christi, Par. 3ª q.53.54.
De resurrectione, Suppl.q.75.& seq.

Feria secunda Pascha.

Epist. Act.10.

Dedit eum manifestum fieri testibus. De manifestatione resurrect. Christi. Par.3ª q.55.

Euang. Luc. 4.

O stulti & tardi corde. De cęcitate mentis. 22ª q. 15
Cognouerunt eum in fractione panis. De sumptione Eucharistiæ, Par. 3ª quæstion.80

Feria tertia Pascha.

Epist. Act.13.

Ignorantes Iesum. De ignorantia. 12ª q.76.

Euangelium.

Prædicari in nomine eius pęnitentiam, & remissionem peccatorum.
De sacramento pœnitentiæ. Par.3.q. 84.& seq.

Feria quarta Pascha.

Epist. Act.13.

Authorem vitæ interfecistis. De peccato eorum, qui Christum occiderunt. Par.3.q.47.art.6.& 7.

Euang. Ioan.21.

Manifestauit se iterum. De locis animarũ post mortem, & earum egressibus, Suppl.q.69.

Dominica, Quasi modo.

Epist. 1.Ioan.5.

Omne quod natum est ex Deo. De effectibus baptismi. Par.3.q.69.

Euang. Ioan. 20.

Pax vobis. De pace, 22ª q.29.
Quorum remiseritis peccata. De potestate clauium, Suppl. q.18.
De uirtute indulgentiarum, Suppl.q.25.

Dominica, Misericordias Domini.

Epist. 1.Petr.2.

Qui cum malediceretur. De iniurijs verborum 22ª quęst.72.& seq.

Euang. Io.10.

Ego sum pastor bonus. De curatis & Episcopis. 22ª q.184.art.8 & q.185.

Dominica, Iubilate

Epist. Iac.1

Subiecti estote omni humanæ creaturę. De potestate secularis gladij, 22ª q. 30.4.art.6

Euang. Io. 16.

Tristitia vestra vertetur in gaudium. De gaudio, 22ª quæst 28.
De accidia, quæ gaudio opponitur. 22ª q.35

Dominica, Cantate.

Epist. Iac.2.

Ira viri iustitiam Dei non operatur. De iracundia, 22ª quęst.158.
De mansuetud. 22ª.q.157.

Euang. Io.16.

Ego ueritatem dico vobis. De veritate, 22ª q.109.
Par.1ª q6.16.
Mittam eum uob s. De missione diuinarum personarum, Par.1.q.43.

Dominica, Vocem iucunditatis.

Epist. Iac.1.

Non refręnans linguam. De vitijs linguę. 22ª quæst. 72.& seq.

Euang. Ioan.16.

Si quid petieritis Patrem in nomine meo. De oratione, 22ª quęst.83.

In festo Ascensionis Domini.

Epist. Act.1.

Eritis mihi testes. De Ascensione Christi. Par.3.q.57

Euang. Mar.16.

Signa eos, qui crediderint hęc seq. An iustificatio sit opus miraculosum 12ª q. 113. art.10
De gratia miraculorum. 22ª q.178.

Dominica, Exaudi.

Epist. 1.Petr.4.

Estote prudentes. De prudentia & eius speciebus, 22ª q6.47.50.
De oratione & deuotione. 22ª q 82.83.

Euang. Ioan. 15.& 16.

Absque synagogis facient vos. De virtute excommunicationis, Suppl.q 21.& seq.

Dominica Pentecostes.

Epist. Act.2.

Apparuerunt illis dispartitę linguæ. De gratia linguarum. 22ª q.176.
De donis. 12ª q6.68.

Euang. Ioan.14.

Paracletus Spiritussanctus. De nominibus Spiritus sancti. Par.1ª.q6.72.

Feria secunda Pentecostes.

Epist. Act.1.

Cecidit sp.S. super omnes. de sacramento confirmationis, Par.1.q.36

Euang. Ioan.3.

Qui credit in eum non iudicatur. De iudiciaria potestate Christi, Par.3ª question.59.

Feria tertia. Pentecostes.

Epist. Act.8.

Miserunt ad eos Petrum & Ioannem. De ministerio confirmationis, Par.3.q.72 art. 11.& 65.

Euang. Ioan.10.

Qui non intrat per ostium. De hęresi, 22ª q.11

Feria quarta Pentecostes.

Euang. Act.5

Per manus Apostolorum fiebant signa. De miraculis 22ª quęst.176.

Epist. Ioan. 6.

Nemo potest venire ad me, nisi Pater meus traxerit eum. De prędestinatione. Par.1. q.23.

tione & sacerdotio Christi. Par. 3ª q.21.22.

Euang. Mar.7.

Expuens in terram. De iis quę concurrunt ad baptismum. Par. 3ª q.71.

Dominica decimatertia post octauam Pentecostes.

Epist. Gal. 3.

Abrahæ factæ sunt promissiones. De ueteri lege. 12ª q. 9ª.& seq.

Euang. Luc. 10.

Plagis impositis abierunt semiuiuo relicto. De peccato originali. 12ª q 81.82.

De quatuor uulneribus quę Beda ponit, quibus humana natura uitiata est, 12ª q.85.art 3.

Dominica decimaquarta post octauã Pentecostes.

Epist. Gal.5.

Manifesta sunt opera carnis. De peccatis, & vitiis. 22ª q 71.& sequen.

Fructus autem spiritus sunt. De fructibus spiritus sancti. 12ª qō.70.

Euang. Luc. 17.

Nõ est inuentus qui rediret & daret gloriã Deo. De ingratitudine. 22ª q.107.

Dominica decimaquinta post octauas Pentecostes.

Epist. Gal.6.

Non efficiamur inanis glorię cupidi. de inani gloria 22ª quæst. 132.

Is qui catechizatur verbo.de catechesi. Par. 3.q.71.

Euang. Matth.6.

Nolite soliciti esse . de solicitudine,22ª q.55.art.5.6

Dominica decimasexta post octauas Pentecostes.

Epist Ephes.3

Ne deficiatis in tribulationibus meis.de perseuerantia, 22ª q.319.

De uerecundia,22ª q. 144.

Euang. Luc.7

Defunctus efferebatur.de qualitate animæ exeuntis, Suppl.quæst.70.

De suffragiis mortuorum.Suppl.q 71.

Dominica decimaseptima post octauas Pentecostes.

Epist. Eph.4.

Cum omni humilitate & mansu.&c. de humilitate 22ª quæst. 161.

De mansuetudine,22ª q. 157.

De patientia,22ª q.136.

Euang. Luc. 14.

Sabbatho manducare panem.de sanctificatione sabbathi,12ª q.122.art.4

Dominica decimaoctaua post octauas Pentecostes.

Epist. 1.Cor.1

Confirmabit vos vsque in finem sine crimine . Vtrũ quis possit mereri finalem perseuerantiam,12ª quæst. 114 art.7.

Quot & quæ sint vitia capitalia 12ª q.84 art.4.

Euang. Matth.22.

Interrogauit eum vnus legis doctor. de disputatione hæreticorum,22ª q.10.art.7.

De simulatione,22ª q.111.

De tentatione qua Deus tentatur. 22ª q 97.

Dominica decimanona post octauas Pentecostes.

Epist. Eph.4.

Laboret operando manibus.ne furto atque rapina 22ª quæst.66.

De ludis & lusoribus,22ª q.168.

Euang. Matth.9.

Dimittuntur tibi peccata tua. De contritione peccatorum,Suppl.quæst.1.& seq.

De confessione & satisfactione peccatorum, Suppl. quæst.6.12.

Dominica vigesima post octauas Pentecostes.

Epist. Eph.5.

Nolite inebriari vino in quo est luxuria. de ebrietate.22ª q.150.

De luxuria,22ª q.153.

Euang. Matth.22.

Qui fecit nuptias filio suo. de matrimonii sacramento,Suppl.quest.41.

De gratia Christi secundum quam est caput ecclesiæ,Par.3.quæst.8.

Dominica vigesimaprima post octauas Pentecostes.

Epist. Eph.6.

Non est nobis colluctatio. de impugnatione dæmonum,Par.1.q.114.

Euang. Iohan 4.

Incipiebat iam mori.de morte, 12ª q.85.art.5.& 6.

Dominica vigesimasecunda post octauas Pentecostes.

Epist. Phil.1.

Confidimus in Domino Iesu.De spe.22ª q.17.

Euang. Matth.18.

Si non remiseritis . De inuidia & detractione,22ª quæst.36.& 37.

De reditu peccatorum,Part. 3ª q.88.

Dominica vigesimatertia post octauas Pentecostes.

Epist. Phil.3.

Qui reformabit corpus humilitatis nostræ.De conditionibus beatorum resurgentium, Suppl.q.82.& seq

Euang. Matth.22.

Ostẽdite mihi numisma.De obedientia sub secularibus potestatibus.22ª q. 104.art.6.

De mendacio & adulatione. 22ª q.110. & 115.

In dedicatione templi.

Epist. Apoc.21.

Vidi ciuitatem sanctam . De sanctorum beatitudine.Suppl.q 93.

Euang. Luc.19.

Si aliquem defraudaui. De restitutione.22ª q 62.

De vsura.22ª q.78.

In festo S. Andreæ.

Epist. Rom. 10.

Corde creditur ad iustitiam . De confessione fidei. 22ª quæst.3.114.

Mariæ

Mariæ Magdalenæ.

Epist. Prouer. 3.

Fallax gratia & vana est pulchritudo. De superfluo ornatu mulierum, 22æ q. 168.

Euang. Luc. 7.

Dimittuntur tibi peccata tua. De contritione, Suppl. q. 1 & seq.

Iacobi Apostoli.
Epist. Eccl. 4.

Induit eum coronam gloriæ. De dotib. & aureolis beatorum, Suppl. q. 95 96.

Euang. Matth. 20.

Vnus à dextris, &c. De Simonia, 22æ q. 100.

Laurentij.
Epist. 2. Corint. 9.

Qui parcè seminat. De beneficentia & eleemosyna, 22æ q. 31. 32.

Euang. Ioan. 12.

Qui amat animam suam. De martyrio, 22æ q. 124.

Assumptionis Mariæ.
Epist. Eccles. 24.

In hæreditate domini morabor. De assumptione Beatæ Mariæ, Par. 3ª q. 27 art. 1

Euang. Luc. 10.

Maria optimam partem elegit. De vita actiua, & cõtemplatiua, 22æ q. 179. & seq.

Bartholomæi Apostoli.
Epist. Ephes. 2

Iam non estis hospites & aduenæ. De spe vitæ æternæ, 22æ q. 17.

Euang. Marc. 4.

Ascendens Iesus in montem vocauit. De eligendis idoneis, 22æ q. 185.

Natiuitatis Mariæ.
Euang. Matth. 1.

De qua natus est Iesus. Quod B. virgo sit mater Dei Par. 3. qõ. 3 art. 4
Reliqua in die conceptionis.

Mathæi Apostoli.
Epist. Ephe. 4

Vnicuique vestrum data est gratia. De gratia gratis data & gratum faciente, 12æ q. 555.

Euang. Matth. 9.

Non est opus sanis medic. De pœnitentia, Par. 3ª. quæst. 84. & seq.

Michaelis.
Epist. Apoc. 1.

Loquens per angelum suum. De ordine angelorum 12æ qõ. 108.
De missione angelorum, 12æ q. 112.
De locutione angelorum. 12æ q. 107.

Euang. Matth. 18.

Væ homini per quem scandalum venit. De scandalo 22æ quæst. 43.
Angeli eorum in cælis. De custodia hominum ab angelis. 12æ q. 113.

Simonis et Iudæ.
Epist. Rom. 8.

Quos præsciuit, hos & prædest. De prædestinatione Dei, Par. 1ª q. 23.

Euang. Ioan. 15.

Hæc mando vobis, vt diligatis inuicem. De charitate, 22æ q. 23. & seq.

Epist. Apoc. 7.

Vidi turbam magnam. Animas beatorũ statim post mortem deduci ad cælum, Suppl. q. 69. art. 2.
De libro vitæ, Part. 1ª q. 24.

Euang. Matth. 5

Gaudete & exultate quia merces. De octo beatitudinibus. 12æ q. 69.
De imaginibus sanctorum. 22æ q. 94. art. 2.
De sanctorum inuocatione, Suppl. q. 72.

In die animarum.
Epist. 1. Thessal. 4.

Nolumus vos ignorare dormientibus. De qualitate animæ exeuntis, Sup. q. 70.
De suffragijs mortuorum, Suppl. q. 71.

Euang. Matth. 25.

Cum venerit filius hominis. De iudicio generali, Suppl. qõ. 88.

Martini Episcopi. Vt supra in ferijs.
Nicolas episcopi.

Catharinæ Virginis.
Epist. Eccle. 51.

Liberasti corpus meum à perditione. De castitate. 22æ qõ. 151.

Euang. Matth. 25.

Virgines fatuæ. De virginitate. 22æ q. 152.

Multum quoque prodeſſe poteſt, ad dilatandam, ex S. Tho. Summa, eorum Euangeliorum, & Epiſtolarum, quę in Eccleſijs per totum anni decurſum canuntur, doctrinam, & concionis de eadem habendæ materiam vberiorem reddendam, primus generalis Index, loca Sacræ Scripturæ à S. Thoma in iſta Summa ad ſuæ doctrinæ confirmationem adducta complectens. Quandocunque enim explicandi Euangelij, vel Epiſtolæ declarandæ, verba aliqua in eo Indice reperientur, ſi loca, in quibus eorundem verborum meminit Thomas inſpicere libeat, ea & lucem & copiam, de ijs ad populum dicturo, frequenter magnam ſuppeditabunt.

INDEX SEXTVS

CONCLVSIONVM HVIVS SVMMAE THEOLOGICAE, quæ dictis alibi à S. Doct. specietenus repugnare videntur, vnà cum solidis Solutionibus, ac Concordantijs vniuersæ doctrinæ Thomisticæ.

Quarum cognitio incredibiliter, non solum ad intelligendam Summam Theologicam confert, sed etiam ad omnia Sancti Doctoris opera.

Verba ante posita remittunt ad locum proprium Tertij Indicis.

Numerus initio cuiusque dubij adscriptus respondet numeris Dubiorum, quæ sparsim per totam Summam inueniuntur, qui plerumque est interruptus; cum dubia, quæ ad alia opera pertinent, sint omissa.

DVBIVM PRIMVM.

Abraham 2.

1 ABRAHAM æqualiter meruit in matrimonio, sicut Ioannes in virginitate.

Oppositum videtur dicere 22.^{x} quęst 152. 4.1^{m}

SOL. *Verum est quod Abraham æqualiter meruit, respectu præmii essentialis, non autem accidentalis, quia meritum, non solum pensatur ex genere actus, sed magis ex animo operantis. Habuit autem Abraham animum sic dispositum ut paratus esset virginitatem seruare, si esset tempori congruum. ex quo meritum continentiæ coniugalis in ipso æquatur merito continentiæ virginalis in Ioanne, respectu præmii accidentalis. Sed continentiam Ioannes in opere, Abraham verò in solo habitu habebat 22^{x} q 152.4.1^{m}*

Abraham. 6

2 Abraham non fuit mendax, dicendo Saram sororem suam.

Imò hoc, quod dixit Abraham, vr fuisse mendacium 22^{x} q 110. 3 3^{m} Quol 8.q 6.4.2^{m}

SOLVTIO. *In Sacra Scriptura inducuntur aliquorum gesta quasi exempla perfecta virtutis, de quibus non est æstimandum, eos fuisse mentitos. Si qua tamen in eorum dictis appareant quæ mendacia videntur intelligendum est, ea figuraliter & prophetice dicta esse. Abraham tamen secundum Aug. dicens Saram esse sororem suam, veritatem voluit celari, & non mendacium dicere. soror enim dicitur quia filia patris erat; vnde & ipse Abraham dicit Verè soror mea est, filia patris mei, & non filia matris meæ. quia s. ex parte patris ei attinebat 22^{x} q 110.3.3^{m} Quol 8.q.6 4 2^{m}*

Abraham 7.

3 Abraham accedens ad ancillã suam nõ peccauit.

Oppositum vr dicere. 4.d.33 q.1.ar 3 q.3 o

SOLVTIO. *Sicut dicitur 4. d 33 q.1 ar 3. q 3.c Concubinæ patriarcharum erant uxores eorum quo ad principalem finem matrimonii scilicet prolem; non autẽ quo ad finem secundum, scilicet regimen familiæ: Ideo dicebantur concubinæ, & hoc licuit ex dispensatione Dei.*

Abraham 8.

4 Abraham volens occidere Isaac, non peccauit, quia debuit obedire pręcepto Dei

Oppositum videtur dicere, quia pręceptũ de non occidẽdo hominem, & alia præcepta Decalogi sunt omnino indispensabilia, etiam à Deo, vt patet 12^{x} q.100.8.o.& 3.d.37.4.o

Abraham 9.

SOL. *Sicut Dub 518*

5 Abraham emendo speluncam in sepulturam, non peccauit.

Oppositum videtur dicere, quia sepultura est annexa rei spirituali: ideo uendere eã, vel emere, est peccatum simoniæ 22^{x} q 110.1.0,4 1^{m} 2^{m} & 3^{m} & 4 d.25.q.3.ar.1.q 1.0, ar. 3.c

SOLVTIO *Abraham emendo speluncam duplicem, non intendebat emere nisi terram communem. Sed quia apud Gentiles loca sepulturæ deputata religiosa reputabantur si Ephron pro iure sepulturæ pretium intendit accipere peccauit vendens, licèt Abraham non peccauerit emens. Vel excusaretur Abraham, quia in hæreditate suam vexationem: Quamuis enim Ephron gratis ei sepulturam offerret perpendit tamen Abraham quòd gratis recipere sine eius offensa non posset 12^{x} q 100 4.3^{m} & 4 d.25.q 3 ar.2 q 3..^{m}*

Abstractio 6.

9 Necesse est, quod intellectus noster abstrahat à phantasmatibus.

Imò in statu innocentię homo non acquisiuisset scientiam ex sensibus 3^{a} q 61.1.0,& 4.d.1. q.1 ar 2.q.2.0

SOLVTIO. *Sicut dubium 1107.*

Abstractio 16.

10 Homo in hac vita non põt videre essentiam Dei, nisi abstrahat à sensibus.

Imò Moyses & S Paulus viderunt in hac vita sine lumine gloriæ essentiã Dei. Veri.q.10.11.c

SOLVTIO. *Sicut Dub 486.*

Accidens 4.

Non omne adueniens rei post esse completum, est accidens.

Imò omne, sine quo res intellecta secundum suam substantiam potest intelligi habet rationẽ accidentis 3 d.6 q 3 2.1^{m} & Pot.q 7.4 8^{m}

SOL. *Illud. quod aduenit rei post esse completum, accidentaliter aduenit, nisi trahatur in communionem illius esse completi sicut in resurrectione ad corpus adueniet anima præexistenti. non tamen accidentaliter, quia ad idem esse assumetur ut s. corpus habeat esse vitale per animam: non autem sic de albedine, quia aliud est esse albi, & aliud esse hominis, cui aduenit albedo 3^{a} q. 2 6.2^{m}*

Accidens 7.

13 Mensura debet esse homogenea, i. eiusdem generis cum suo mensurato.

Im-

Actio. 26.

34 Actio & paſſio conueniunt in una ſubſtantia motus, & differunt tantum ſecundum diuerſas habitudines.

Imò non poteſt eſſe idem accidens numero, actio, & paſſio, ſed eorum differentiæ ſunt tantum penes terminos, ſcilicet agens & patiens, 2.d.40.4. 1^m^ & Contr.2.c.56 3^m^

SOL. *Primò, quòd actio & paſſio poſſunt ſumi dupliciter, ſcilicet pro habitudinibus agentis ad patiens & econuerſo, & pro motu, in quo iſta habitudines fundantur; quia remoto per intellectum motu, nihil remanet de actione, & paſſione niſi prædicta habitudines, vt habetur in 1^a^ q.41.1.2^m^ & q.45 2 Si primo modo ſic differunt realiter, quia alia eſt habitudo agentis ad paſſum & alia, econuerſo. Si autem ſecundo modo, ſic ſunt idem realiter, quia idem motus numero vt eſt ab agēte; eſt actio, & vt eſt in patiente; eſt paſſio: uel actio, & paſſio poſſūt ſumi dupliciter ſ prout forma paſſi, inquantum eſt ab alio dicitur paſſio vel pro ipſo fluxu formæ. Primo mō differunt realiter: ſecundo autem ſunt idem realiter.*

SOL. *Secundò quòd cum dicit S D 1^a^ q 45.2 : ^m^ Quòd cum actio & paſſio conueniant in una ſubſtantia motus, & differant ſolùm ſecūdum diuerſas habitudines oportet, quòd ſubſtracto motu, non remaneant, ni diuerſæ habitudines in cauſante & cauſato, reſpondendum eſt, quòd ibi loquitur de actione accepta pro re acta, ſcilicet pro eo. quod per actionem ſuſcipitur in patiente: quia ſcilicet dicitur actio, inquantum procedit ab agente: & paſſio, inquantum ſuſcipitur. Manifeſtum eſt enim quòd creatio actiua, de qua loquitur ibi S. D. eſt realiter diſtincta, cum ſit diuina eſſentia creatione paſſiua. Vnde per hoc non datur intelligi, quòd actio ſit idem quod motus realiter, ſed magis ſuppoſitū, ſcilicet; quòd ab eo differat quia ab actione poteſt ſubſtrahi motus. Quod autem ibi ſolum remaneant diuerſæ habitudines, tunc hoc eſt quantum ad actualem exiſtentiam. Actio enim tranſiens quando iam facta eſt amplius nō eſt, & quando fit, eſt. Vnde non remanet poſtquam facta eſt ſecundum completam rationem eius cuius actionis ratia completur, per hoc quod eſt in aliud tendens.*

Actio 51.

39 Actio ſecundum primam impoſitionem nominis importat originem motus, quo remoto, nihil aliud, quàm ordinem originis importat:

Oppoſitum uidetur dicere. 2.d.40.qō.1.4^m^ & Contr.2.c.56.3^m^.

SOL. *Actio eſſentialiter accepta, ſcilicet pro reſpectu agentis ad paſſum, idest, pro ipſa emanatione, qua introducitur forma in patiente ſecundum eius primū gradum poteſt dupliciter conſiderari: vno modo ſecundum modum ſignificandi, & ſic importat originem motus. Alio modo, quantum ad rem ſignificatam, & ſic importat ipſam emanationem in ſe cōſideratam, Po q.8.1.4*

Actus.

41 Actus rectus & reflexus non ſunt idem numero, 1.q 28.4.2^m^ & q.87.3 2^m^

Imò ſunt idem numero, 1.d.2.q6.1.1.2^m^ & d.10.5. 2^m^ & d.17.q.1.3.4^m^

SOL. *Sicut habetur, 1.d 17.q 1.5. 4^m^. Actus rectus poteſt conſiderari dupliciter ſcilicet vt ratio, qua potentia reſpicit obiectum, & actus reflexus. quo potentia fertur ſuper actum ſuum ſunt idem numero. Alio modo, vt natura quædam, vel ſecundum quòd actus rectus accipitur vt quoddam obiectum eiuſdem potentiæ, & ſic non ſunt idem numero.*

Actus 14.

45 Actus in ratione obiecti, & actus in obiectū ſub tali ratione, ſunt eiuſdem ſpeciei, vt viſio luminis, & uiſio coloris.

Oppoſitum uidetur dicere. 1.q 87.3.1^m^

SOL. *Sicut Dub.* 41.

Actus 15.

46 Omnis virtus & potentia eodem actu fertur in obiectum, & in rationem formalem obiecti.

Oppoſitum videtur dicere 1.q 87.3. 2^m^

SOL. *Sicut Dub.* 41.

Actus 24

48 Actus diuerſarum potentiarum differunt genere.

Oppoſitum uidetur dicere Phyſ.7.lec 8.pr in.

SOL. *Actus dupliciter comparantur ad ea, per quæ fiūt ſcilicet vt ad principia actiua, & vt ad ſubiecta. Primo modo differunt genere vel ſpecie, non autem ſecundo modo. Veri q.12.10.2^m^*

Actus 25

49 Idem actus poteſt pertinere ad diuerſas potentias.

Oppoſitum videtur dicere, 4.d 14.q.1.a 2.q. 1.& Ver.q.14 4.7^m^

SOL. *Idem actus poteſt pertinere ad diuerſas potentias ſecundum diuerſas rationes & diuerſo ordine, non autem æqualiter & eodem ordine, 12^æ^ q.56.2.1^m^. & Veri.q.14 4.c.& 7^m^ & q.22.23.8^m^, & q.24.5.c.*

Actus 27.

50 Vnius potentiæ non poſſunt eſſe plures actus.

Oppoſitum videtur dicere, Verit. q 28.9.1^m^ & 6^m^.

SOL. *Vnius potentiæ non poſſunt eſſe ſimul plures actus, niſi ſint ſubordinati, 12 q.58.7.2^m^ & quæſt 62.7.3^m^ & 12^æ^ q.54.1^m^ & 21^æ^ q 18.1.3^m^ & 4 d.4.1.2 3.q 2. 0, & Contr.1.c.76.3. & lib.2.c.5.& Veri q.15.1.c.*

Actus.

51 Actus & potentia non ſunt ſemper eodem genere, 1.d.7 q.12.2.3^m^

Oppoſitum videtur dicere. 1.q.77.1.c.6.

SOL. *Dupliciter primò, quòd licèt actus & potentia ſint eiuſdem generis entis, non tamen oportet, quòd ſemper ſint eiuſdem generis prædicamentalis in ſpeciali. Ens enim per ſe reale creatum diuiditur immediatè in ſubſtantiam, & accidens, quod quidem accidens ſubdiuiditur poſtea in nouem genera accidentium. Subſtantia igitur, & accidens, dicuntur duo genera entis transcendentis. Vnde ſi potentia ſit in genere accidentis. non oportet quòd actus ſibi correſpondens, ſit in genere accidentis. Sed non oportet, ſi potentia ſit in hoc genere accidentis ſcilicet qualitatis, quòd actus ſibi correſpondens, ſit in eodem genere.*

SOL. *Secundò, quòd actus, & potentia, quæ differunt ſecundum eſſentiam non ſunt ſemper in eodem genere, ſed bene actus & potentia eiuſdem eſſentiæ vt habetur. 1^a^ q.5 .2^m^. nam, vt ipſe dicit Anima. 13.c de potentia paſſiua, manifeſtum eſt, quòd potentia paſſiua, quæ eſt ad actum ſubſtantialem, eſt in genere ſubſtantiæ, & quæ eſt ad actum accidentalem, eſt in genere accidentis, per reductionem ſicut principium, & non ſicut ſpecies completa. quia vtrumquodque genus diuiditur per potentiam ad actum. Vnde potentia homo eſt in genere ſubſtantiæ, & potentia album eſt in genere qualitatis. Et ipſe ſubdit ibidem ad 11^m^. dicens: quòd ipſa anima eſt in potentia ad formas intelligibiles. Sed iſta potentia non eſt eſſentia animæ ſicut nec potentia ad ſtatuam quæ eſt in ære eſt eſſentia æris: eſſe enim actu & potentia non eſt de eſſentia rei, quamq actus non eſt eſſentialis Materia verò prima eſt in potentia ad actum ſubſtantialem qui eſt forma. Et ideo ipſa potentia materiæ eſt ipſa eſſentia eius. Et idem addens Phyſ.2.lect 15. Et licèt anima ſit in potentia tantum ad ſuas potentias, non tamen eſt in potentia ad illas per potentiam diſtinctam ab eſſentia eius.*

Actus 32.

52 Actus est prior potentia.

Imo actus est posterior potentia, 1^{a} quęst. 77.3.1^{m}

SOL. *Actus in diversis est prior potentia, sed in eodem est posterior secundum tempus, 1^{a} q.3.1.c. & 8.c.f.& q.77 3 1^{m} & q 8.3.2^{m} & q.85.3 1^{m} & q 94.3 c.& 1 2^{æ} q 50.2.3^{m} & 1.d 7 q 1.1.1^{m} & 2.d 1.1 c. & d.4.3.1^{m} & contra.1.c.20 prin. & lib 2.c.16 30^{m} & c 77 & Veris q.23.1.10 & Pot q.. 6. c & q 7. 1.c prin & Ma q.4.3.c f.& Veris q.4.3.c.& spiritu. 1.c & 10 c.3^{m} & Quol.5.19 c & Opusc 31. & Metaph 3 lec 15 c & lib 7 lec.2.G & lib 9 lec 8 per totam & lib.12.lec.5.& Anima, lib.3.lec.10.D.& lec. 11.fin.*

Actus 34.

53 Actus semp superat potentiam in bono & malo.

Oppositum videtur dicere 1^{a} q.25.1.2^{m}

SOL. *Est verum, quod actus qui differt secundum essentiā à potentia, superat potentiam, non autem in Deo, in quo sunt idem, 1^{a} q 25.1.2^{m}*

Actus 37.

55 Potentia activa non distinguitur contra actum, sed in eo fundatur.

Oppositum videtur dicere spiritu.11.

SOL. *Cum in nulla creatura suum operari sit suum esse, sed hoc sit solius proprium Dei, sequitur quod nullius creaturæ operativa potentia sit eius essentia, spiritu. 11. cap. prin.*

Actus.

56 Actus, vel habitus non habent rōnem radicis, sed rationē rami, 2^{a}.d.5.q.1.2.c.& 1^{m} & d.22.q. 1. 1.7.& d.42.q.2.1 c. & 2^{m} & 3.1^{m}

Oppositum videtur dicere, 1.2^{æ} q. 84. 1.c. & 2^{m} & 2 c.& 22^{æ} q.119.2.1m

SOL. *Sicut Dub* 144.

Actus 46.

57 Diversi actus, quorum vnus est ratio alterius, non diversificant habitum.

Oppositum videtur dicere à simili, 4. d.38.q. 2.ar 2 q.1.c.

SOL. *Non diversificant habitum, si sint subordinati, sed bene, si non sint subordinati.*

Actus 47.

59 Habitus acquisitus semper reddit actum similē actui, à quo generatus est, secundum speciem, non autem secundum modum.

Oppositum videtur dicere à simili, 22^{æ} q.51. 4.3^{m} & Ver.q.10.19^{m}

SOL. *habitus infusus non causat semper actum novum similem habitui sed firmat habitum praexistentem cum suo actu; sicut medicinalia remedia adhibita homini sano per naturam, non causant aliquam sanitatem aliam, sed sanitatem prius habitam corroborant: acquisitus autem reddit similem, 22^{æ} q.51.4 3^{m}.*

Actus 56.

60 Actus simpliciter excedit habitum in bono, & in malo.

Oppositum videtur dicere, 1^{a}.q.25.1.2^{m}

SOLVTIO *Sicut dub.*53.

Actus 63.

61 Idem actus numero moralis sive humanus, est actio & passio

Oppositum videtur dicere 2.d.40.4. 1^{m} fi. & contr.1 c.56 .^{m}

SOLVTIO *Sicut Dub.*30.

Actus 64.

62 Actus dicitur bonus, vel malus, dupliciter, s. formaliter, id est ex obiecto, scilicet solus actus appetitus, & materialiter, 3.d.23. q 1.ar.4.q.1.c.& q.2.ar 4.q.1.c.& 4.d.38.q.2.ar.2.q.2.c.

Actus.

Opppositum videtur dicere, quia actus videtur bonus seipso, 1.2^{æ} q 55.4.1^{m}.& 5^{m}.

SOLVTIO *Actus dicitur bonus seipso bonitate naturæ, non autem bonitate moris 1. 2^{æ}.q.18.5.3^{m}*

Actus 78.

63 Idem numero actus in genere naturæ potest esse bonus, & malus moraliter, non autem vnus numero in genere moris.

Oppositum videtur dicere, 2.d.27.2.1^{m}.

SOLVTIO, *Vnus actus numero in genere moris non potest esse bonus & malus secundum se sed per absolutionem, 1.2^{æ}.q.56.2.f 22^{æ}.q.20.1. 2^{m} & q.38.2.3^{m}*

Adam 2.

66 Non inconuenit, Adam vidisse divinam essentiā supernaturaliter.

Oppositum videtur dicere, contr. 3. cap. 47. prin.& Ver.q.10.11.c.

SOLVTIO, *Sicut Dub.*486.

Adam 6.

67 Adam præscivit incarnationem Dei, non autem suum peccatum.

Oppositum videtur dicere, quia in paradiso plenam notitiam, homo habuerat de peccato, ex eo quod habuit perfectam cognitionem oium, quæ per virtutem Dei ab eo agenda, vel vitanda erant, 1 2^{æ}.q.40.3.3^{m} & 2.1^{æ}.q.27. 3 2^{m},& 2.d.23.q.2.1 c.& 3.d.25.q.2.ar.2.q.2.c.prin.F.

SOLVTIO, *Sicut Dub.*605.

Adam 11.

69 Scientia Adæ erat eiusdem rationis cum nostra, licèt esset per species infusas.

Oppositum videtur dicere, 1^{a}.q.1.2^{m} & q.89. 5.3^{m} & 3^{a}.q.9.4.3^{m}

SOLVTIO, *Sicut Dub.*1111.

Adam 12.

70 Adam indigebat phantasmate in considerando, non autem in acquirendo scientiam.

Oppositum videtur dicere, 1^{a}.q. 101. 1. c. & 2.& d.20.q. 2.2 c.

SOLVTIO, *Sicut Dub.*1107

Adam 13.

71 Adam in primo statu non acquirebat cognitionem ex sensibilibus per modum argumentationis.

Imo erat ratiocinativus, & acceptivus cognitionis ex sensibilibus, 2.d.13. q. 2.1. 3^{m} & Ver q.18 2.c.

SOL. *Sicut Dub.*1107.

Adam 18.

72 Adam non cognovit cogitationes cordium, nec quælibet singularia.

Oppositum videtur dicere, Verit.q.18.4.c.fi. & 14^{m}

SOLVT. *Tripliciter: Primò, quod non cognovit cogitationes cordium secundum se sed eas cognovit secundum quod per corporis motus manifestantur: sicut & medici. 2.d. 7.4 2.1 & Opusc 10 c 18 & Opusc 11 ar 26.c.*

Vel dicendum, quòd in primo loco loquitur de cognitione naturali; vel per habitum acquisitum; in secundo autem de cognitione, quæ habetur per divinam revelationem.

Vel dicendum: quòd quia loquitur indefinitè, ideo non opponuntur

Adam 21.

73 Adam habuit fidem.

Oppositū videtur dicere, 3.d.25.q 2 ar 92.c.

SOL. *Sicut Dub* 605.

Adam 22.

74 Adam in primo statu poterat mereri; non tamen sine gratia.

Oppositum videtur dicere à simili. 2. d. 5. q. 2. 1 o.

SOL. *Sicut Dub 679.*

Adam 35.

75 Adam non potuit primò peccare venialiter; sicut etiam infidelis.

Imò in hominibus contingit esse peccatum veniale sine mortali, 1.2^{x}. q. 72. 5. c. & 4. d. 16. q. 2. ar. 2 q. 3. 2^{m} & M2. q. 7 9 c. fi.

SOL. *quòd quia peccatum mortale intantum opponitur integritati primi status, q corrumpit ipsum; quod peccatum veniale facere non potest; & non potest simul esse quęcunq; inordinatio cum integritate primi status: consequens est q primus homo non poterat peccare venialiter, antequam peccaret mortaliter, licèt in nobis aliquando sit veniale sine mortali Nam impossibile est q etiam in nobis peccatum veniale sit in aliquo cũ originali peccato absq; mortali Cuius ratio est quia antequam homo ad annos discretionis perueniat defectus ætatis prohibens vsum rationis excusat eum à peccato mortali. Vnde multò magis excusat eum à peccato veniali, si committat aliquid quod sit ex genere suo tale. Cum verò vsum rationis habere inceperit, non omnino excusatur à culpa venialis, vel mortalis peccati. Sed primum, quod tunc homini cogitandum occurrit, est deliberare de seipso. Et siquidem seipsum ordinauerit ad debitum finem, per gratiam consequitur remissionem originalis peccati Si verò non ordinat seipsum ad debitum finem secundum q in illa ætate est capax discretionis peccabit mortaliter non faciens quod in se est Et ex tunc non erit in eo peccatum veniale sine mortali, nisi postquam totum fuerit sibi per gratiam remissum Ab alijs autem peccatis mortalib. po est puer, incipiẽs habere vsum rationis per aliquod tempus abstinere sed à peccato dimissionis prędicta non liberabitur, nisi quàm citò potest, se conuertat ad Deum Primum n. quod occurrit homini, discretionem habenti. est q de se ipso cogitet, ad quem alia ordinet sicut ad finem; finis enim est prior in intentione Et ideo hoc est tempus pro quo obligatur ex Dei præcepto affirmatiuo, vt habetur. 12^{x} q 89. 3. 3^{m} & 6. o.*

Adam 37.

76 Adam etiam per liberum arbitrium, seu gratia habituali, poterat vitare peccatum.

Oppositum videtur dicere, 2 d. 20. q. 1. 3. 5^{m} & d. 28. 2. o.

SOL. *Sicut Dub. 689.*

Adam 44.

77 Si Adam primò non peccasset, etiam non statim confirmatus fuisset in gratia, siue in originali iustitia neque filij nati in eadem iustitia originali fuissent statim confirmati.

Imò nec aliquis purus viator in præsenti vita potest confirmari simpliciter in gratia, Verit q. 24 9. o.

SOL. *dupliciter, Primò. q iustitia originalis, in qua primus homo conditus fuit, de se accidens naturę speciei. Vnde statim quandiu generasset, non fuisset Adam confirmatus in gratia, quia confirmatio gratia conuenit sui, cui visio nõ potest confirmatus non inhærere.*

SECVNDO, *Sol sicut Dub. 383.*

Adam 46.

78 Si Eua peccasset, & non Adam, filij eorum non habuissent defectus sequentes; peccatum. s. passibilitatem, & mortalitatem.

Oppositum videtur dicere. 2. d. 31. q. 1. 2. 4^{m} & q. 2. ar. 2. q 2. o.

SOL. *q in secundis locis loquitur de ipsis defectibus filiorum, non quidem ex parte animæ, sed ex parte corporis, quod est ex matre. Ideo quantum est ex corpore, sequuti fuissent illi defectus, nisi obstitisset originalis iustitia, quæ fuisset in eis, vt dicit, in eisdem primis locis.*

Addere 7.

79 Vnum, transcendens addit supra ens in diuisionem tantum.

Imo Vnum, transcendens dicit ens indiuisum: quia ens, quod non diuiditur, est vera definitio eius. 1. d. 24. q 1. 3. 3^{m}

SOL. *q vnum secundum rationem propriam, qua distinguitur ab alijs transcendentibus importat rationem indiuisionis tantum. Sed ratio eius totalis completa consistit in hoc quod est esse ens indiuisibile, aut non esse ens diuisum.*

Adæquari 1.

80 Adæquari, & assimilari, important motum ad æqualitatem & similitudinem, non autem ęquale & simile. Ideo filius Dei est similis & æqualis Patri, & econuerso; & adæquatur & assimilatur ei, sed non econuerso.

Oppositum videtur dicere Verit. q. 4. 4. 2^{m}.

SOL. *q sicut ipse dicit secundo loco, Anselmus accipit strictè nomen similitudinis, sicut & Dionysius 9. c. de diuinis nominibus, vbi dicit, quòd in æquè ordinatis aduenientem recipimus similitudinis reciprocationem, vt s. vnum dicatur alteri simile & econuerso. Sed in illis quæ se habent per modum causæ & causati, non inuenitur, propriè loquendo, reciprocatio similitudinis. Dicimus enim, quòd imago Herculis assimilatur Herculi sed non econuerso Vnde quia verbum diuinum non est factum ad imitationem creaturæ, vt verbum nostrum sed potius econuerso, ideo Anselmus vult quòd verbum non sit similitudo creaturæ, sed econuerso. Si autem largo modo similitudinem accipiamus, sic possumus dicere, quòd verbum est similitudo creaturæ non quasi imago eius sed quasi exemplar; sicut etiam dicit Augustinus, ideas esse rerum similitudines Nec tamen sequitur, quòd in verbo non sit summa veritas quæ est immutabilis creaturis existentibus mutabilibus: quia non exigitur ad veritatem verbi similitudo ad rem; quæ per verbum dicitur secundum conformitatem naturæ sed secundum repræsentationem, vt in q de Essentia Dei dictum est Verit. q 4. 4. 2^{m}.*

Adiuuare 5.

82 Adiuuare licet creaturas irrationales, ne per eas dæmon nos noceat.

Imò periculis humanis obuiandum est per humana, & non per diuina 2 2^{x} q 88. 11. c.

SOL. *q non est obuiandum per diuina, abutendo eis, & modis illicitis: sed ne, dæmones per creaturas irrationales nobis noceant, vt habetur. 22^{x} q. 38. 2. 3^{m} & q. 168 2. 3^{m} & q. 30. 3. o*

Adoratio 21.

83 Crux propria Christi, vt repræsentans Christũ & vt tetigit Christum, & perfusa Christi sanguine, debet eadem adoratione latriæ cum Christo adorari: Sed imago crucis eius in alia materia debet adorari latria, vt imago Christi tantum.

Oppositũ videt dicere 3^{a} d. 9 q 1. ar. 2. q. 4. o

SOL. *q crux Christi vt res est quædam non potest adorari latria nisi vt repræsentans Christum sed vt est res quędam repræsentãs Christũ. debet adorari hyperdulia & non latria: quia non est pars Christi, vt habetur. 3. p. 6 par. 2. q. 4. c.*

Adulterium 1.

84 Adulterium est species determinata luxuriæ.

Imò adulterium non tantum pertinet ad luxuriam, sed ad iniustitiam, & auaritiam. Ideo est grauius furto, quantò vxor est charior re exteriori. 1. 2^{x} q. 71. 2. 4^{m} & q 73 9 1^{m} & 7 c. & q 88. 5. c. & q. 100 6. c fi. & 2 2^{x} q 65 4 1^{m} & q. 70. 3. c. & q. 108. 5. c. & q. 154. 1. 2^{m} & M2. q. 15 3 3^{m} & Eph. 5. lec. 2. Med. E.

SOL.

Actus 32.

52 Actus est prior potentia.

Imo actus est posterior potentia, 1^{a} quęst. 77.3.1^{m}

SOL. *Actus in diversis est prior potentia, sed in eodem est posterior secundum tempus, 1^{a} q.3.1.c. & 8.c.f.& q.77 3 1^{m} & q 8.3.2^{m} & q.85.3 1^{m} & q 94.3 1.& 1 2^{x} q 50.2.3^{m} & 1.d 7 q 1.1.3^{m} & 2.d 1.1 1.& d.4.3.1^{m} & contra.1.c.20 prin. & lib 2.c.16 10^{m} & c 77 & Verit q.13.1.10.& Pot q.., 6.c.& q 7. 2.c prin & Ma q 4.3.c f.& Verit q.4.3.c.& spiritu. 1.c & 10 c.3^{m} & Quol.5.19.c & Opusc 31. & Metaph 3 lec 15 c & lib 7 lec.2.c & lib 9.lec 8 per totam & lib.12.lec.5.& Anima,lib.3.lec.10. D. & lec. 21.fin.*

Actus 34.

53 Actus semp superat potētiam in bono & malo.

Oppositum videtur dicere 1^{a} q.25.1.2^{m}

SOL. *Est verum, q actus qui differt secundum essentiā à potentia, superat potentiam, non autem in Deo, in quo sunt idem, 1^{a} q 25 1.2^{m}*

Actus 37.

55 Potentia actiua non distinguitur contra actum, sed in eo fundatur.

Oppositum videtur dicere spiritu. 11.

SOL. *Cum in nulla creatura suum operari sit suum esse, sed hoc sit solius proprium Dei, sequitur q nullius creaturæ operatiua potentia sit eius essentia, spiritu. 11. cap. prin.*

Actus.

56 Actus, vel habitus non habent rōnem radicis, sed rationē rami, 2^{c}.d.5.q.1.3.c.& 1^{m} & d.22.q. 1. 1.7.& d.42.q.2.1 c. & 2^{m} & 3.1^{m}

Oppositum videtur dicere, 1.2^{x} q. 84. 1.c.& 2^{m} & 2 c.& 22^{x} q 119.2.1^{m}

SOL. *Sicut Dub* 144.

Actus 46.

57 Diuersi actus, quorum vnus est ratio alterius, non diuersificant habitum.

Oppositum videtur dicere à simili, 4. d.38.q. 2.ar 2 q.1.c.

SOL. *Non diversificant habitum, si sint subordinati, sed bene, si non sint subordinati.*

Actus 47.

59 Habitus acquisitus semper reddit actum similē actui, à quo generatus est, secundum speciem; non autem secundum modum.

Oppositum videtur dicere à simili, 12^{x} q.51. 4.3^{m} & Ver.q.10.19^{m}

SOL. *habitus infusus non causat semper actum nouum similem habitui sed firmat habitum praeexistentem cum suo actu; sicut medicinalia remedia adhibita homini sano per naturam, non causant aliquam sanitatem aliam, sed sanitatem prius habitam corroborant: acquisitus autem reddit similem, 22^{x} q.51.4.3^{m}.*

Actus 56.

60 Actus simpliciter excedit habitum in bono, & in malo.

Oppositum videtur dicere, 1^{a}.q.29.1.2^{m}

SOLVTIO *Sicut dub.* 53.

Actus 63.

61 Idem actus numero moralis siue humanus, est actio & passio

Oppositum videtur dicere 2.d.40.4. 2^{m} fi. & contr.1 c.56 ,m

SOLVTIO *Sicut Dub.* 30.

Actus 64.

62 Actus dicitur bonus, vel malus, dupliciter, s. formaliter, id est ex obiecto, scilicet solus actus appetitus, & materialiter, 2.d.23.q 1.ar.4.q.1.c.& q.2.ar.4.q.1.c.& 4.d.38.q.2.ar.2.q.1.c.

Actus.

Opppositum videtur dicere, quia actus videtur bonus seipso, 1.2^{x} q 55.4.1^{m} & 5^{m}.

SOLVTIO *Actus dicitur bonus seipse bonitate naturæ, non autem bonitate moris* 1. 2^{x}.q.18.3.3^{m}

Actus 78.

63 Idem numero actus in genere naturæ potest esse bonus, & malus moraliter, non autem vnus numero in genere moris.

Oppositum videtur dicere, 2.d.27.2.1^{m}.

SOLVTIO, *Vnus actus numero in genere moris non potest esse bonus & malus secundum se sed per abusionem, 1.2^{e}.q.56.2.f 22^{x}.q.20.1. 2^{m} & q.38.2.3^{m}*

Adam 2.

66 Non inconuenit, Adam vidisse diuinam essentiā supernaturaliter.

Oppositum videtur dicere, contr. 3. cap. 47. prin.& Ver.q.10.11.c.

SOLVTIO, *Sicut Dub.* 486.

Adam 6.

67 Adam præsciuit incarnationem Dei, non autem suum peccatum.

Oppositum videtur dicere, quia in paradiso plenam notitiam homo habuerat de peccato, ex eo q habuit perfectam cognitionem oium, quæ per virtutem Dei ab eo agenda, vel vitanda erant, 1 2^{x}.q.40.3.3^{m} & 2.1^{x}.q.27.3 2^{m},& 2.d.23.q.2.2.c.& 3.d.25.q.2.ar.2.q.2.c.prin.F.

SOLVTIO, *Sicut Dub.*605.

Adam 11.

69 Scientia Adæ erat eiusdem rationis cum nostra, licèt esset per species infusas.

Oppositum videtur dicere, 1^{a}.q.1.2^{m} & q.89. 5.3^{m} & 3^{a}.q.9.4.3^{m}

SOLVTIO, *Sicut Dub.*1111.

Adam 12.

70 Adam indigebat phantasmate in considerando, non autem in acquirendo scientiam.

Oppositum videtur dicere, 1^{a}.q. 101. 1. o. & 2.& d.20.q.2.2 o.

SOLVTIO, *Sicut Dub.*1107

Adam 13.

71 Adam in primo statu non acquirebat cognitionem ex sensibilibus per modum argumentationis.

Imo erat ratiocinatiuus, & acceptiuus cognitionis ex sensibilibus, 2.d.13. q. 2.1. 3^{m} & Ver q 18 2.o.

SOL. *Sicut Dub.*1107.

Adam 18.

72 Adam non cognouit cogitationes cordium, nec quælibet singularia.

Oppositum videtur dicere, Verit.q.18.4. c.fi. & 14^{m}

SOLVT. *Tripliciter: Primò, q non cognouit cogitationes cordium secundum se sed eas cognouit secundum q per corporis motus manifestantur: sicut & medic. 2.d. 7.q 2.1 & Opusc 10.c 38 & Opusc 11.ar 36 o.*

Vel dicendum, quòd in primo loco loquitur de cognitione naturali; vel per habitum gratuitum; in secundo autem de cognitione, qua habetur per diuinam reuelationem.

Vel dicendum: quòd quia loquitur indefinitè, ideo non opponuntur

Adam 21.

73 Adam habuit fidem.

Oppositū videtur dicere, 3.d.25.q 2 ar 9.2.c.

SOL. *Sicut Dub* 605.

Adam 22.

74 Adam in primo statu poterat mereri; non tamen sine gratia.

Oppositum videtur dicere à simili. 2. d. 5. q. 2. 1 o.

SOL. *Sicut Dub 679.*

Adam 35.

75 Adam non potuit primò peccare venialiter; sicut etiam infidelis.

Imò in hominibus contingit esse peccatum veniale, sine mortali, 1. 2^{a}. q. 71. 5. c. & 4. d. 16. q. 1. ar. 1 q 3. 1^{m} & Ma. q. 7 9 c. fi.

SOL. *quòd quia peccatum mortale intantum opponitur integritati primi status, quòd corrumpit ipsam; quod peccatum veniale facere non potest; & non potest simul esse quęcunq; inordinatio cum integritate primi status: consequens est, quòd primus homo non poterat peccare venialiter, antequam peccaret mortaliter, licèt in nobis aliquando sit veniale sine mortali. Nam impossibile est quòd etiam in nobis peccatum veniale sit in aliquo cum originali peccato absq; mortali. Cuius ratio est quia antequam homo ad annos discretionis perueniat defectus ętatis prohibens vsum rationis excusat eum à peccato mortali. Vnde multò magis excusat eum à peccato veniali, si committat aliquid quod sit ex genere suo tale. Cum verò vsum rationis habere inceperit, non omnino excusatur à culpa venialis, vel mortalis peccati. Sed primum, quod tunc homini cogitandum occurrit, est deliberare de seipso. Et siquidem seipsum ordinauerit ad debitum finem, per gratiam consequitur remissionem originalis peccati. Si verò non ordinat seipsum ad debitum finem secundum quòd in illa ętate est capax discretionis peccabit mortaliter non faciens quod in se est. Et ex tunc non erit in eo peccatum veniale sine mortali, nisi postquam totum fuerit sibi per gratiam remissum. Ab alijs autem peccatis mortalib. ꝑa est puer, incipiens habere vsum rationis per aliquod tempus abstinere: sed à peccato dimissionis prędicta non liberabitur, nisi quàm citò potest, se conuertat ad Deum. Primum n. quod occurrit homini, discretionem habenti est quòd de se ipso cogitet, ad quem alia ordinet sicut ad finem; finis enim est prior in intentione. Et ideo hoc est tempus pro quo obligatur ex Dei pręcepto affirmatiuo, vt habetur. 12^{a} q 89. 3. 3^{m} & 6. o.*

Adam 37.

76 Adam etiam per liberum arbitrium, seu gratia habituali, poterat vitare peccatum.

Oppositum videtur dicere, 2. d. 20. q. 2. 3. 5^{m} & d. 28. 2. o.

SOL. *Sicut Dub. 689.*

Adam 44.

77 Si Adam primò non peccasset, etiam non statim confirmatus fuisset in gratia, siue in originali iustitia: neque filij nati in eadem iustitia originali fuissent statim confirmati.

Imò nec aliquis purus viator in pręsenti vita potest confirmari simpliciter in gratia, Verit q. 24 9. o.

SOL. *dupliciter, Primò. quòd iustitia originalis, in qua primus homo conditus fuit, de se accidens naturę speciei. Vnde statim quandiu generasset, non fuisset Adam confirmatus in gratia, quia confirmatis gratia coniungitur sui cui viso nō potest confirmatus non inhęrere.*

SECVNDO, *Sol sicut Dub. 323.*

Adam 46.

78 Si Eua peccasset, & non Adam, filij eorum non habuissent defectus sequentes; peccatum. s. passibilitatem, & mortalitatem.

Oppositum videtur dicere. 2. d. 31. q. 1. 2. 4^{m} & q. 2. ar. 2. q 2. o.

SOL. *quòd in secundis locis loquitur de ipsis defectibus filiorum, non quidem ex parte animę, sed ex parte corporis, quod est ex matre. Ideo quantum est ex corpore, sequuti fuissent illi defectus, nisi obstitisset originalis iustitia, quę fuisset in eis, vt dicit, in eisdem primis locis.*

Addere 7.

79 Vnum, transcendens addit supra ens indiuisionem tantum.

Imo Vnum, transcendens dicit ens indiuisum: quia ens, quod non diuiditur, est vera definitio eius. 1. d. 24 q 1. 3. 3^{m}

SOL. *quòd vnum secundum rationem propriam, qua distinguitur ab alijs transcendentibus importat rationem indiuisionis tantum. Sed ratio eius totalis completa consistit in hoc, quod est esse ens indiuisibile, aut non esse ens diuisum.*

Adequari 1.

80 Adęquari, & assimilari, important motum ad ęqualitatem & similitudinem, non autem ęquale & simile. Ideo filius Dei est similis & ęqualis Patri, & econuerso; & adęquatur & assimilatur ei, sed non econuerso.

Oppositum videtur dicere Verit. q. 4 4. 2^{m}

SOL. *quòd sicut ipse dicit secundo loco, Anselmus accipit strictè nomen similitudinis, sicut & Dionysius 9. c. de diuinis nominibus, vbi dicit, quòd in ęquè ordinatis admittitur recipimus similitudinis reciprocationem, vt s. vnum dicatur alteri simile & econuerso. Sed in iis quę se habent per modum causę & causati, non inuenitur, propriè loquendo, reciprocatio similitudinis. Dicimus enim, quòd imago Herculis assimilatur Herculi sed non econuerso. Vnde quia verbum diuinum non est factum ad imitationem creaturę, vt verbum nostrum sed potius econuerso, ideo Anselmus vult quòd verbum non sit similitudo creaturę, sed econuerso. Si autem largo modo similitudinem accipiamus: sic possumus dicere. quòd verbum est similitudo creaturę non quasi imago eius sed quasi exemplar; sicut etiam dicit Augustinus ideas esse rerum similitudines. Nec tamen sequitur, quòd in verbo non sit summa veritas quę est immutabile creaturis existentibus mutabilibus: quia non exigitur ad veritatem verbi similitudo ad rem quę per verbum dicitur secundum conformitatem naturę sed secundum repręsentationem, vt in q. de Essentia Dei dictum est Verit. q 4. 4. 2^{m}.*

Adiuuare 5.

82 Adiuuare licet creaturas irrationales, ne per eas dęmon nos noceat.

Imò periculis humanis obuiandum est per humana, & non per diuina 2. 2^{a} q 88. 11. c.

SOL. *quòd non est obuiandum per diuina, abutendo eis, & modis illicitis: sed ne, dęmones per creaturas irrationales nobis noceant, vt habetur. 22^{a} q. 38. 2. 3^{m} & q. 162 2. 3^{m} & q. 30. 3. o*

Adoratio 21.

83 Crux propria Christi, vt repręsentans Christū & vt tetigit Christum, & perfusa Christi sanguine, debet eadem adoratione latrię cum Christo adorari: Sed imago crucis eius in alia materia debet adorari latria, vt imago Christi tantum.

Oppositū videt dicere 3^{a} d. 9 q 1. ar. 2. q. 4. o

SOL. *quòd crux Christi vt res est quędam non potest adorari latria, nisi vt repręsentans Christum sed vt est res quędam repręsentās Christū. debet adorari hyperdulia & non latria: quia non est pars Christi, vt habetur. 3. p. 1 .b .6 par. 2. q. 4. c.*

Adulterium 1.

84 Adulterium est species determinata luxurię.

Imò adulterium non tantum pertinet ad luxuriam, sed ad iniustitiam, & auaritiam. Ideo est grauius furto, quantò vxor est charior re exteriori. 1. 2^{a} q. 71. 2. 4^{m} & q 73 5 1^{m} & 7 c. & q 88. 5. c. & q. 100 6. c fi. & 2 2^{a} q 65 4 4^{m} & q. 70. 3. c. & q. 108. 5. c. & q. 154. 1. 2^{m} & Ma. q. 15 3. 3^{m} & Eph. 5. lec. 2. Med. E.

SOL.

SOL. *Quòd nihil prohibet in eodē actu diuersorum vitiorum deformitates concurrere. Et hoc mō adulterium continetur sub luxuria, & sub iniustitia: Nec tamen deformitas iniustitiæ omnino per accidens se habet ad luxuriam: ostenditur n̄ luxuria grauior, quæ in tantum concupiscentiam sequitur, ꝙ etiam in iniustitiam ducat.* 2.$2^{æ}$ q.154.8.2^{m}

Adulterium 3.

85 Ardentior in propria coniuge faciens contra bonum matrimonii, inhonestè ea vtendo, est aliqualiter adulter, & magis quàm cum alia.

Imò concubitus cum propria vxore, qui fit ex libidine, est minus peccatum quàm fornicatio, 2. $2^{æ}$ quæst 154 2 ant fi.

SOL. *Quòd est magis adulter si cum propria vxore non sistit concupiscentia eius intra limites matrimonij* 1. $2^{æ}$ q.87.5.c. *&* 4.d.16 q 2.ar.5.q.2.0. *&* q 4.ar.2.q. 2.0. *&* d.30.2 fi.

Affabilitas 1.

87 Affabilitas non est specialis virtus distincta ab aliis, sed est aliquid consequens oēs virtutes.

Imò est spālis virtus, & spālis obiecti, s. decētis cōuersationis, 2, $2^{æ}$ q.114 1.0, & 3. d.34.q.2.2.c,

SOL. *Sicut Dub.* 95.

Affirmatio 2.

88 Affirmatio naliter est prior negatione; q̄a est simpliciot, & significat cōpositionem priorē diuisione, & significat esse, quod est prius quàm non esse.

Oppositum videtur dicere à simili; quia non esse rei, est prius quàm esse eius; sicut & esse in potentia & in actu. 1^{a} q 77. 3 1^{m} & 1.d.24. q.1. 4. 2^{m} & Metaph. 9. lec. 7.8.9. o. & lib.12. lec 6. a b.d.f.

SOL. *Sicut Dub* 52.

Agens 16.

91 In agentibus ordinatis secundum potest dupliciter agere, uel mouere, s secundum propriam naturam, vel secundum naturam superioris.

Oppositum uidetur dicere a simili. 3.d.13.ar. 2 q 2.2^{m} & 3^{m} & uerit.q 27.3.2.2^{m}

SOL. *Sicut Dub.* 301.

Agens 18.

92 Aliquid agere potest ultra speciem suam in uirtute agentis superioris; non autem in virtute propria.

Oppositum uidetur dicere. 2. d. 13. q. 1.ar. 2.q. 2. 2^{m} & 3^{m} & Verit.q 27 3 2.2^{m}

SOL. *Sicut Dub.* 91.

Alchimia

94 Alchimia non facit uerum aurū. 2.d.27 q 3. 5 5^{m} & 4. d. 11. q 1 ar 1. q. 3. 5^{m} & Pot. q 6. 1. 18^{m}

Oppositum uidetur dicere 22 q 77. 2 1^{m}

SOL. *Quòd sicut pōt colligi* 1^{a} q 78.4 c. *&* 2. $2^{æ}$ q.77. 2. 9^{m} *aliquid potest dici verū dupliciter s veritate essentiæ, & veritate oīum proprietatum eius in 22*. *loquitur primo modo; in aliis autem locis secundo modo.*

Vel in 22 loquitur de arte alchimię agente in virtute naturę per applicationem agentium naturalium: in aliis autem locis loquitur de arte agente in uirtute propria.

Vel in 22 loquitur de habentibus perfectam artem alchimię: in aliis autem locis de sophisticè agentibus ex ignorantia ueræ artis.

Amicitia 4.

95 Amicitia non est specialis uirtus, distincta ab aliis, sed est aliquid consequēs omnes uirtutes.

Imò amicitia siue affabilitas est specialis uirtus, & specialis obiecti, s. decentis conuersationis. 22 q. 114. 2.0 & 3.d.34 q. 1. 2.c

SOL. *Quòd amicitia dupliciter sumitur s vt est in affectu; & sic non est virtus: quia vt sic non habet rationē laudabilis, vt patet in amicitia vtilis, vel delectabilis. Amicitia verò honesti præsupponit omnes virtutes, & consequitur eas. Secundo verò modo, vt est in exteriorib. dictis & factis, & sic est specialis virtus, quę etiam nominatur affabilitas.* 1. $2^{æ}$ q. 60. 5.c. *&* 22 q.114.1.1^{m}

Amor 20.

96 Deus diligit peccatores, & damnatos.

Imò Deus odit peccatores & damnatos. 3.d.31. q 2 a1 2. q.1. o

SOL. *Quòd Deus diligit peccatores & damnatos quò ad naturam; sed odit eos. in quantum sunt mali, & in quantum non vult eis bonum vitæ æternæ, nisi voluntate antecedente.* 1^{a} q 20. 2. 4^{m} *&* q.23, 3. 1^{m} *&* 22 q 83. 16. c *&* 3^{a} q. 49. 4. 1^{m} *&* 3.d.19. ar. 5. q 1 o. *&* d. 28 5. 3^{m} *&* d.32. 2. 4^{m} *&* 5^{m} *& Contr.* 3 c 5. 2^{m} *f & Verit.* q. 20. 2. c. *& Veri.* q. 2.8.8. *& Ps.* 5. *& Rō.* 5. lec. 2.

Amor 33.

97 Homo in statu naturę integræ, & Angelus in prius naturalibus, id est; sine gratia, possunt amare Deum super omnia.

Oppositum videtur dicere, 12 q 109.4.0 & 8.0 & Cont. 3.c. 60. & 1. Cor. 12. princ. A. & Heb 10. lec. 3. princ. k.

SOL. *Quòd possunt amare Deum, amore naturali quātum ad substantiam operis. sed non quantum ad modum amandi, vt scilicet ex charitate diligant Deum; sed indigent auxilio Dei. Nam implere mandata legis, contingit dupliciter. Vno modo. quantum ad substantiam operum, prout scilicet homo operatur iusta, & fortia, & alia virtutis opera. Et hoc modo homo in statu naturę integræ potuit omnia mandata legis implere; alioquin homo non potuisset in statu illo non peccare; cùm nihil aliud sit peccare quàm transgredi diuina præcepta. Sed in statu naturę corruptæ non potest homo implere omnia mandata diuina sine gratia sanante. Alio modo possunt impleri mandata legis, non solum quantum ad substantiam operis, sed etiam quantum ad modum agendi, vt s. ex charitate fiant. Et sic neque in statu naturæ integræ, neque in statu naturæ corruptæ potest homo implere absque gratia legis mandata. Indiget insuper in vtroque statu auxilio Dei, mouentis ad mandata implenda, vt habetur,* 12 q.109. 4. c

Amor.

99 Inimici debent amari ex charitate, 3.d.30.1. c

Imò diligere inimicos, est peruersum & uituperabile, & charitati repugnans; quia hoc est diligere malum alterius 22 q. 25.8.c. 3^{m}

SOL. *Quòd inimici debeant amari ex charitate quò ad naturam, & in communi, est de præcepto cuilibet; non autem in particulari; nisi in præparatione animi. sed est de perfectione,* 22 q. 25. 8. 0 *&* 9.c. *&* q. 34. 3. 3^{m} *&* q 8 4.8. c *&* q. 108. 1. c, *& Ver.* q. 2. 8. c *&* q. 108. 2. c *&* 22. 4^{m}

Amor 99.

100 In patria nullus est ordo dilectionis, nisi secundum propinquitatem ad Deum.

Imò quilibet beatus in patria plus diligit se, quàm proximum, & plus diligit propinquiorem sibi æquè bonum: sed plus diliget meliorem extraneum, quàm propinquiorem minus bonum. 3. d. 31. q. 2. 21. 3.q. 2. 0

SO. *Quòd gradus dilectionis sumi potest dupliciter: Primò secundum differentiam boni optati sibi vel alij. Secundò secundum intensionem actus. Primo modo beatus plus diligit meliorem, quàm se: secundo verò modo econuerso. Sed comparando vnum proximum alteri; vtroque modo plus diligit meliorem. Sed inter æquè bonos, diligit plus propinquiorem sibi,* 22 q. 20. 13. c.

Amor 70.

101 In patria quilibet plus amat se post Deum quàm alium.

Oppositum videtur dicere. Ver.q.1 9 12m

SOL. *Quòd beati voluntate consequente volunt maius bonum alteri meliori, quàm sibi. sed intensius sibi. Antecedente verò etiam maius bonum volūt sibi.* 22æ q.26.1.13c.& 3.d.31.q.2.ar.3.q.2.3m

Amor 85.

202 Amor naturalis non est passio, sed connaturalitas rei.

Oppositum videtur dicere. 12æ qō.23. 4.0, & q.15 3.4.c.& Magi.2.lec.5. med.

SOL. *Quòd amor pro inclinatione rei, seu pro aptitudine, vel connaturalitate ad bonum, large & non proprio modo est passio, sed pro consitutione boni opponitur proprii aliis passionibus sed diuersimodè, quia in motibus appetitiuæ partis bonum habet, quasi virtutem attractiuam; malum autem virtutem repulsiuam. Bonum ergo primo modo in potentia appetitiua causat quandam inclinationem seu aptitudinem, seu connaturalitatem ad bonum, quod pertinet ad passionem amoris cui per contrarium respondet odium sed bonum nondum habitum ad passionem desiderii, cui opponitur fuga mali, vel abominatio. Sed bonum adeptum dat quietationem in ipso bono adepto, & hoc pertinet ad delectationem & gaudium, cui opponitur ex parte mali dolor & tristitia* 12æ q.23.4.c

Amor.

203 Eodem actu numero amatur ratio dilectionis, & obiectum eius, 1 d.17.q.2.5 c

Oppositum videtur dicere à simili. 3a qō.27. 3. 2m

SOLVTIO, *Quòd ratio dilectionis in se, considerata vt res in ratione obiecti, alio actu amatur. sed in ordine ad obiectum aliud, eodem actu amatur.* 1.d 17.q.2.5.c.

Amor 110.

205 Amor est vnio amantis ad amatum.

Imò amor non est vnio, sed sequitur eam 12æ. qō. 26.2 1m, & q 28.1.2m

SOLVTIO, *Quòd amor non est vnio secundum rem, sed secundum affectum.* 12æ q.25.2.2m. & q 28. 1.1. & 1m, & 3 d.27 q.1 1 2m. & d.29.3. 1m, & d.32. 3.3m. & *Verit* q 26 4.c.

Amor 158.

206 Cognitio est causa amoris.

Oppositum videtur dicere. 4.d 50.q.2. art.1. q.4.2m

SOL. *Dupliciter, Primò, quòd amor est in vi appetitiua, quæ respicit rem, secundum quòd in se est. Vnde ad perfectionem amoris sufficit quòd res prout in se apprehenditur amatur. Ob hoc ergo contingit, quòd aliquid plus amatur, quam cognoscatur, quia potest perfectè amari, etiam si non perfectè cognoscatur; sicut maximè patet in scientiis; quas aliqui amant propter aliquam summariam cognitionem, quam de eis habent.*

SOL. *Secundò, Sicut Dub.24.*

Analogia 2.

207 In Analogis prius dicitur, s. secundum rem, & secundum impositionem nominis.

Oppositum videtur dicere. Verit.qō.1.11.8m & Anima 1.lec.2.

SOL. *Quòd non eodem modo dicitur, nec respectu eiusdem.* 1. *Prol*.2.2m. & d.35.4.c & *Cont*.1.c.34.& *Pot*. q 7.7c.6.

Analogia 6.

208 Analogum est tantum in vno analogato sīm propriam rationem, vniuocum autē est in quolibet.

Oppositum videtur dicere. 12æ q.20.3. c. & 1. d.19.q.52.2m

SOL. *Dupliciter Primò, quòd ratio propria analogi sumitur dupliciter. scilicet pro significatione principali, quæ verificatur de solo primo analogato. Et sic intendit in duobus locis primo recitatis. Alio modo pro conceptu communi ad sua analogata omnia. Et sic verum est, quod dicitur in aliis duobus locis.*

SOL. *Secundò, quòd analogatum est triplex, scilicet secundum intentionem tantum vt sanitas secundum esse tantum, vt commune ad corruptibile. & incorruptibile, & secundum vtrumque vt transcendentia. In primis igitur locis loquitur de analogo, primo modo dicto: in aliis autem, secunda, & tertio modo, & eliditur.* 1 d 19.q. 5.2. 1m.

Analogia 8.

210 Primum in analogis oportet poni in definitione aliorum.

Imò hoc verum est tantum in analogia, secundum determinatam habitudinem.

Vel, scientia Dei est primum, de quo scientia dicitur analogicè; & tamen non ponitur in definitione scientiæ nostræ, quia definitio non esset prior, nec econuerso, cum scientia Dei non definiatur, sicut nec ipse Deus. 1a q.13.5.c. & 1. d.8.q.4 3 1m & d.35.1.11, & Verit.q 12 11.0

SOL. *Quòd analogia est duplex. scilicet prima determinatæ habitudinis, sicut inter substantiam & accidens. Et de hoc loquitur in locis primo allegatis Ideo non dicit in omnibus, sed indefinitè Secunda est analogia proportionalitatis eorum, quæ in infinitum distant sicut inter Deum & creaturas, & in his primum in analogis non ponitur in definitione aliorum, vt dicitur* 1. *Prol*.2.2m & *Verit* q 1.11.c.& 6m

Angelus 2.

211 Angeli non fuerūt ante mundū, i. ante corpora.

Imò Angeli dicuntur semper fuisse. Pot. quæst 3. 18.2um

SOL. *Quòd Angeli dicuntur semper fuisse. non quia ab æterno fuerunt. sed quia omni tempore fuerunt quia quandocunque fuit tempus, fuerunt Angeli. Et per hunc etiam modum creatura corporales semper fuerunt.* Pot q.3.18. 2um

Angelus.

212 Esse Angeli non est infinitum, licèt Angeli sint penitus à materia separati secundū esse. 2.d.20. q 1.1 6m. & Quol.10 4.2m & 3m. Opusc.57 6.

Imò esse angeli est infinitum. 1a.qō.7.2.0, & q.10. 2.4m, & q.52.1.c

SOL *Quòd esse Angeli non est infinitum priuatiuè modo quanti sed negatiuè. non simpliciter, sed respectu termini durationis quo caret.* 2 d 1. q.1.1.6m. & *Quol*. 10.4.2m. & 3m. & *Opusc* 53 17m.

Angelus 5.

213 Esse Angeli est accidens.

Oppositum videtur dicere. 1a q.77.1 0

SOL. *Quòd talia frequenter inueniuntur esse dicta in diuersis locis, quæ sic intelligi debent. Etenim habet comparationem ad principium essendi, & ad ipsum quod est. si non sit suum esse quod solum in Deo habet locum. Et hoc patet. quia esse album, ipsum album non est accidens sed habito respectu ad albedinem est principium esse albi, in quo solum essentialiter est albedo. Ad ipsum verò subiectum compositum. esse album est accidens Per quem modum esse rei animatæ, habito respectu ad principium, vt est principium talis esse, ipsum esse non est accidens; quia natura eius, vt principium est in homine saluatur scilicet esse hominis. Primum enim principium formale essendi, est ipsum esse. per quod quælibet forma dicitur constare esse. Vnde forma non dat esse suæ materiæ, quæ dicitur actus, nisi per ipsum esse, quod est etiam actus ipsius formæ. quod tamen dicitur sequi suam formam. Si igitur fiat respectus ad ipsum principium essendi in compositis, esse non est accidens: si verò fiat respectus ad ipsum quod est, vt ad Angelum, vel ad quodcunque aliud, illud esse est accidens, quia ipsum quod est, intelligi potest & definiri per propositionem indicantem, quod quid est, etiam si non sit, nec per aliquam dici possit ipsum esse, cum suum esse non sit ipsum ens, Vnde in Angelo licèt idem sit id quod est, &*

sup-

suppositum, scilicet & ipsum principium essendi; non tamen propter hoc, quod accidentaliter se habet respectu unius Et accidens respectu alterius. Differunt enim in Angelo esse, & suppositum secundum rationem. Et hoc sufficit ad propositum, ut habetur Opus 72.q.14.

Angelus 21.

514 In substantiis separatis à materiis, i. Angelis, idē est suppositum, & natura, secundum rem, licèt differant secundum rationem.

Oppositum videtur dicere. 3 q.17.1 c.& 1.d.5. 1.c.& d. 34.q 1.1.c.& 1^m. & Vnio.1. c.prin & 3. 14^m.& Quol 2.q.2.0.& Post 2 l.6 fi.

SOL. Tripliciter: *Primò, quòd suppositum, & natura possunt considerari dupliciter. uno modo quò ad constitutiua utriusque tantum: & sic, quia in rebus materialibus suppositum constituitur, indiuiduatur per materiā signatam quę non pertinet ad definitionem quæ significet quidditatem seu naturam siue essentiam ideo semper dicit Sanctus Doctor, quòd in talibus suppositum & natura differunt realiter. Sed in angelis suppositum non constituitur per aliquid aliud; immò ipsa essentia & natura eorum per seipsam indiuiduatur. Et sic intelligitur in omnibus locis primò allegatis, quòd in angelis suppositum & natura sunt idem. Alio modo natura potest considerari, pro eo solo, quod significatur per definitionem: suppositum autem pro omni eo quod est in re eo modo quo dicit. 3 d.5.q.1.3 c.4. quòd de ratione personę sit quòd comprehendat omnia, quæ sunt in ea. Et quia in omni creatura sunt aliqua, quę non sunt de definitione eius ut accidentia & esse; ideo in omni creatura differt suppositum à natura & in solo Deo in quo nullum est accidens & cuius esse est eius essentia sunt idem suppositum & natura. Cum autem nomine naturæ intelligatur id quod per definitionem propriè significatur: nomine autem suppositi intelligatur indiuiduū, habens illam quidditatem secundum triplicem gradum substantiarum in uniuerso, triplex inuenitur differentia suppositi à natura: in substantiis siquidem materialibus suppositum differt à natura dupliciter scilicet secundum rem. & ultra hoc secundum rationem Differt à primo modo dupliciter scilicet intrinsecè, & extrinsecè Intrinsecè quidem, quia aliquid essentiale suppositum sibi intrinsecum includit. quod non includit natura scilicet principia indiuiduationis Si enim Sortes definiretur, in definitione eius poneretur hęc materia signata quæ non ponitur ut signata in definitione naturæ humanæ. Differt secundò extrinsecè, quia aliquid reale extrinsecum sibi includit suppositum, scilicet esse actualis existentiæ quod non includit natura. esse n. actualis existentiæ primo est actus suppositi cuius est fieri, quod tamen non caderet in definitione Sortis si definiretur. Differt etiam secundum rationem, ut patet. In substantiis autem separatis alcia a prima suppositum differt à natura duobus modis tantum scilicet primo extrinsecè secundum rem. & secundum rationem ubi enim reale intrinsecum sibi includit suppositum in eis, quod non includat natura, quia non indiuiduatur suppositum per aliquid positiuum contrahens naturam specificam quæ sit uelut differentia indiuidualis suppositi intrinseca. sicut est in substantiis materialibus. Sed quia in eis esse actualis existentia differt à natura, quod primò est actus suppositi; ideo suppositum in eis differt extrinsecè a natura, & addit extrinsecè realitati actualis existentię. Differt secundò secundum rationem ut patet. In Deo verò suppositum uno tantum modo differt scilicet secundum rationem, quia nec natura diuina indiuiduatur per aliquod additū, nec esse sua actualis existentia distinctum est realiter ab eius essentia Hanc solutionem inuenis. Quol 1.q 2.2 1^m.*

SOL. *Secundò, quòd natura potest sumi dupliciter. scilicet in concreto, & in abstracto, ut habetur, 1^a.q.3.3.4.& 1. d 23.1 c.& d.2.1.1.& Quol.2 q 2 2.1.& Quol 8 q.2. 2.1^m.& Opus 30 lec 5 a Metaph 7.lec.2.& lec.5.fi. Primo modo significatur ut totum & prædicatur de supposito: ideo est idem quod suppositum. Vnde 7 Metaph. lec.5 fi dicitur, quòd ipsum quod quid est, non est ipsa natura in abstracto, ut humanitas: sed animal rationale. Sed secundo modo significatur natura, ut pars; ideo non prædicatur de supposito.*

SOL. *Tertiò quòd suppositum & natura possunt iterū considerari tripliciter scilicet logicè Physicè & metaphysicè Primo modo sunt idem in omni ente per se, siue composito, siue simplici sed in solo ente per accidēs differūt. ut habetur. 7 Metaph lec 4. & lec.5 0 quia logicus est artifex rationis considerans naturam, & suppositum abstractè ut in intellectu habēt esse, siue sit quę in re sūt, secundum quòd natura sumitur pro secunda substantia, & suppositum pro prima; & sic sunt idem ut dicitur in prędicamentis Secundo autem modo in omni simplici sunt idem siue creata siue increata & tantum in rebus materialibus differunt quia physicus siue metaphysicus est artifex realis, considerans res, ut sunt extra intellectum in rerum natura Et quia in re materiali est aliquid constituens suppositum quod non constituit naturam speciei non autem in re materiali: ideo secundum physicum siue metaphysicum natura, & suppositum in angelis sunt idem sed in compositis differunt Tertio autem modo in omnibus creaturis differūt, & in solo Deo sunt idem quia metaphysicus est maximè abstractiuus: nā abstrahit ab omni materia non solum secundum rationem sed etiam secundum esse. Ideo sumit naturā pro ipsa forma totius in abstracto. suppositum autem pro re subsistente cum omni eo quod est in re. Et quia in omni re præterquam in Deo sunt aliqua præter formam totius ideo secundum metaphysicum suppositum, & natura sunt idem in Deo, & in creaturis differunt Hæc solutio tractatur, 7 Metaph lec.11.fi.& Post Pat prin.*

Angelus 35.

515 Impossibile est esse duos angelos unius speciei, quia uniuersi angeli differunt specie, secundum diuersos gradus naturę intellectiuæ.

Immo Deus potest facere alium angelum perfectiorem primo angelo, qui nunc primus est, & esset alterius speciei à primo: ergo & alia eiusdem specieiꝫ cum magis, & minus in diuersis angelis inueniatur, ut habetur Anima 7. 6^m & ēt, quia simpliciter loquendo, qualibet re à se facta potest Deus facere meliorem 1^a q.25. 6.c.fi.

SOL. *Dupliciter Primò, sicut Dub. 502.*

Secundò, quòd magis & minus dicitur dupliciter, uno modo secundum quòd materia eandem formam diuersimodè participat ut homo, & lignum albedinem. Et secundum hoc magis, & minus non diuersificant speciem. Alio modo secundum gradus perfectionis formarum; & hoc diuersificat speciem: diuersi enim colores specie sunt. secundum quòd magis. & minus propinquè se habent ad lucem. Et sic magis, & minus in diuersis Angelis inueniuntur, & non in eadem specie, Anima 7.6^m.

Angelus 38.

516 Differentiæ angelorum, ut multi tenent, sumuntur secundum diuersos gradus potentialitatis.

Immo multiplicatio indiuiduorū eiusdem speciei innuitur fieri posse per aliquam potētiam, quæ non sit potentia materię, quæ quamuis possit reperiri sine materia, ut in angelis tamen secū dum eam non fit multiplicatio indiuiduorum in eadem specie. cum tot sint species, quot indiuidua in eis: differentia existente tantum secundum diuersos gradus perfectionis, 1^a q 55.2.1^m fi.

SOL. *quòd hoc dictum est, quia nondum inuentum erat aliquid ad ostendendum potentiam non multiplicare indiuidua in eadem specie, quod tamen multi tenebāt, Opusc.71.quæst 8.*

Angelus 44.

517 Angelus assumit corpus propria uirtute. 2.d.q8. 5.2.2^m

Immo angelus assumit corpus uirtute diuina. 1^a q.51.2 2^m & 3^m

SOL. *Quòd uerum est utrumque: quia ibi uirtus Dei principaliter sed uirtus angeli instrumentaliter concurrit.*

Vel dicendum, quòd in secunda sentent, loquitur quò ad simplicem motum corporis assumpti, sed in pro-

in prima parte quò ad condensationem aeris & figurationem eius talem, quòd congruat ad repræsentandum intelligibiles uirtutes, & mysteria, ac effectus gratiæ Dei salutem ad hominum. 1ª quæst. 51.2.2^{m}

Angelus 71.

218 Motus Angeli potest esse continuus, & discontinuus, sicut vult.

Imò motus Angeli non potest esse continuus, sed tantum discontinuus 12^{x} q. 113.7. 5^{m} & 1.d.8. q.3.3.0. et d.37.q.2.c et 3^{m} et 2. 1^{m} et 3.6^{m} et 2.d.2.q.1 2.4^{m} et d 3.q.2.5.et Quol.8. vel 9.q.4. 4.c.fi.et Quol.11.4.c.fi.

SOL. *Quòd vt habetur 5. & 6.Phys. motus habet continuitatem a mobili, & à magnitudine super quam fit, & à tempore. Motus ergo Angeli potest continuari ex parte viæ, seu magnitudinis. & temporis, i. sine intermissione per quietem mediam; non autem ex parte mobilis, quia Angelus non est continuus.*

Angelus 72.

219 Angelus dum mouetur, partim est in vtroque termino.

Oppositum uidetur dicere. 1.d. 37.q 4 1. 3^{m}

SOLVTIO. *Quòd in prima parte loquatur de motu continuo, sed in 1.Sent. de motu discreto.*

Angelus 73.

220 Angelus dum mouetur motu continuo, in principio est in toto loco diuisibili; à quo incipit moueri: sed dum est in ipso moueri, est in parte loci, quem deserit, et in parte loci, quem occupat.

Oppositum videtur dicere. 1.d.37.q 4.1.3^{m}

SOL. *Sicut Dub 219.*

Angelus 79.

222 Angeli sunt immutabiles, et incorruptibiles.

Oppositum vi dicere 1^{a} q 9.2.c.et q.10.5.r.fi. et q.43.2.n.et q 45 2.2^{m} et 1.d.8.q.3.1^{m} et 2^{m}

SOL. *Quòd licèt sint immutabiles, & incorruptibiles, quia in eis non est potentia ad non esse; sunt tamen mutabiles secundum potentiam creatoris, Pot. qua. 5. 4. c fi.*

Angelus 8.

223 Angelos immutare voluntatem nostram, est omnino hæreticum.

Oppositum videtur dicere. Quol. 3.q.5.2 o

SOL. *Quòd Angelus potest immutare voluntatem hominis, persuadendo solum, vel cogitando passiones; non autem de necessitate 2^{a} q 111. 2. o.*

Angelus.

225 Non oportet operationem Angeli procedere ab eo, secundum totam virtutem suam, cum sit Dominus sui actus. 2.d.7. q.1.2.c. ratione.2. et Ma. q.16.6 17^{m}

Oppositum videtur dicere. 1^{a} q.61.6.0.et q. 63.8.3^{m}

SOL. *Quòd in primis locis loquitur de operationibus Angelorum, secundum quòd dependent ex libero arbitrio ipsorum. Sed in aliis locis loquitur de eis, secundum quod voluntati eorum nil resistit ex parte corporis, nec ex parte sensualitatis, sicut in nobis*

Angelus 89.

226 Angeli dupliciter possunt agere in animas nostras, scilicet confortando intellectum, et illustrando phantasmata.

Oppositum videtur dicere. 2ª quæst.54.4.2^{m} et Cont.2.c. 94.3^{m}

SOL. *Sicut Dub.173. f.*

Angelus.

227 Substantiæ separatæ, i. Angeli non sunt principia intellectus humani, cum creatio intellectus humani sit immediatè à Deo.

Imò substantiæ separatæ sunt principia intellectus humani. Metaph.2.lec.vlt.fi.

SOL. *Quòd substantia separata. quocunque modo accipiatur, sunt principia intellectus humani, vel per creationem. sicut Deus est principium eius, vel illuminando, dirigendo, & confortando ipsum, sicut Angeli. aut etiam per motionem obiectiualem, sicut transcendentia 1^{a} q.111. 1.0*

Angelus 99.

228 Tempus Angeli potest esse continuum, et discretum, sicut et motus eius.

Imò tempus Angeli est tantum discretum 12^{m} q. 113.7.5^{m} & 1.d.8.q. 1.3.c. et d.37.q 43.0, et 2.d. 2.q.1.1.4 et d.3.qõ.2.5^{m} et Quol 2.5.c. et Quol. 11.4.c.fi. et Opusc.36.c.1.

SOL. *Quòd quia tota ratio continuitatis in tempore est ex continuitate motus: vt dicitur 4. Phys ideo huic dubio applicetur solutio posita supra ad Dub.218.*

Angelus 102.

229 Operatio Angeli successiua, i. motus, s. itellectio, et affectio mensuratur tempore, non aut æuo.

Imò propriè operatio Angeli mensuratur æuo, 2.d.2.q.1.1.4^{m} et Quol.5.7.c

Imò nulla operatio Angeli mensurat æuo. Opusc. 36.c 4^{m}

SOL. *Tripliciter: Primò, quòd operatio Angeli successiua potest mensurari tempore, tanquam mensura propria, & æuo tanquam mensura distanti, & æternitate tanquam mensura prima, & separata, vt habetur 1^{a} q. 10.ar 6.c & 2 d 2. q 1. ar.1. c*

SOL. *Secundò, Quòd operatio propria, & connaturalis Angeli, scilicet, qua intelligit, & amat se, est sine successione, et mensuratur æuo, sed operatio eius circa alias naturas est variabilis, & mensuratur tempore.*

SOL. *Tertiò, Quia sicut habetur, 4.Phys Tempus est numerus motus, secundum prius, & posterius, & per consequens est mensura rei successiuæ, & habentis vicissitudinem, vt dicitur, 2 d.1.q.1. art.3, ter.ad 4^{m}. Sed operatio Angeli potest sumi dupliciter, scilicet vel vna numero, & sic mensuratur æuo, & probatur quol. 5. q.4 c fi & non mensuratur tempore. quia sic non est successiua, nec habet prius. & posterius, nec vicissitudinem, vel multa numero, secundum quod vna intellectio succedit alteri per aliam speciem, & vna affectio alteri affectioni, & sic mensuratur tempore: vt probatur in locis secundo & tertio loco allegatis, & applicatio eius continua mensuratur continuo, & discreta discreto; quod est numerus rerum continuarum 1^{a} q.53.3 1. & 12^{x} q.113. 7. 5^{m}*

Angelus 104.

230 Esse Angeli. et substantia eius mensuratur æuo.

Imò esse Angeli mensuratur æuo, sed substantia eius mensuratur per nunc æui. 1.d.19. q 2 2.c

SOL. *Quòd in 1.Sent accipit nunc æui pro mensura adæquata ipsius æuiternii, sed æuum pro mensura adæquata sui esse. Ideò sicut æuiternũ, & esse eius differunt realiter: ita & nunc æui & æuum. sed in prima parte dicit: quòd nunc æui est ipsum æuum. quia æuum est indiuisibile, & immobile sicut & nunc æui, & mensurat rem, vt est immobilis.*

Angelus 105.

231 Visio beata Angeli mensuratur æuo.

Imò visio beata Angeli mensuratur æternitate, 1^{a} q.10.5. 1^{m} et 2.d.2. et Opusc.36.c.4.

SOL. *Tripliciter: Primò, Quòd dicitur quol. 5.q 4 c prim. ex ignorantia linguæ Græcæ distinguitur inter æternitatem & æuum sicut si quis distingueret inter hominẽ, & anthropon, qua non differunt nisi secundum vocem*

SOL. *Secundò, Quòd sicut habetur ibidem, æuum nihil aliud est, nisi participatio æternitatis. Ideo idem est dicere, participat æternitate, vt dicitur in locis secundo allegatis, & dicere, mensuratur æuo, sicut allegatur in primis locis.*

Nec obstat, quòd 1^{a} q.10 5. 2^{m} & 2. d 2.1 distinguere videatur æuũ à participatione æternitatis, cum dicit, quòd esse angelorum mensuratur æuo, & visio beata participat æternitate, quia alia participatio æternitatis est, quò

ad esse naturę & alia quò ad esse gloriæ. quia Angelus beatus magis est in participatione æternitatis quam dæmon, ut dicitur. 2 d 2. q. 1. 2 5^{m} & Quol. 5. q. 4. f. Tamen utraque participatio e sest dici auum.

Tertiò, Quòd sicut dicitur Quol. 5 8. 4. 1. c. Visio beata mensuratur æternitate ut prim mensura & separata; aeuo, autem, ut mensura homogenea.

Angelus 136.

133 Formæ superiorum angelorum sunt vniuersaliores formis inferiorum.

Oppositum videtur dicere. 1^{a}. q. 18. 7. c

SOL. *Dupliciter, Primò, Sicut Dubio. 476*

Secundò, Quòd scientia superiorum Angelorum dicitur vniuersalior, quò ad eminentiorem modum intelligendi, & non quò ad modum prædicandi, ut habetur 1^{a} q 104. 4. 1^{m}

Angelus 157.

131 Intellectus Angeli est semper in actu, & nunquàm in potentia.

Oppositum videtur dicere, 2. d. 3. q 3. 1. 5^{m}. & d. 2. 6^{m}

SOL. *Quòd intellectus Angeli est semper in actu respectu sibi naturaliter cognitorum & sic est semper in actu secundo, & in nulla potentia respectu verbi Dei, nō autem in actu secundo per respectum reuelandorum, ut habetur 1^{a} q 58. 1. c. & $22^{æ}$ q. 180. 6. 2^{m}*

Angelus 158.

135 Intellectus Angeli est in potētia essentiali, & accidentali respectu reuelandorum: sed respectu naturaliter cognitorum, est tantùm in potentia accidentali.

Oppositum videtur dicere a simili, 1. q. 26. 6. 4^{m}. & 2. d 44. 0. & Pot. q. 3. 16. c. & 17^{m}

SOL. Dupliciter Primò, Sicut Dub. 134.

Secundò, Sicut Dub 500. Quia est, qui nunc est, transcenderet.

Angelus 162.

136 In Angelis sunt tantùm duæ potentiæ, scilicet intellectus, & voluntas.

Oppositum videtur dicere, 1^{a}. q. 54. 5. c. & Opusc. 11. 13^{m}

SOL. *Quòd aliæ potentię dicuntur esse in Angelis secundum quandam similitudinem sed non propriè, ut habetur 1^{a} q. 54. 5. c*

Angelus 165.

137 In Angelis non est intellectus agens: nec intellectus possibilis.

Oppositum videtur dicere, 2. d 3. q. 3. 4. 4^{m}

SOL. *Quod intellectus agens, & possibilis possunt sumi dupliciter, s Primò prout intellectus possibilis est in potentia ad ea, quæ naturaliter potest cognoscere. ut intellectus agens habeat ea facere in actu per abstractionem specierum à materia illustrando phantasmata ut dicit Arist 3. de Anima.*

Secundò, Prout intellectus est aliquando in potentia respectu supernaturalium & ut vnus intellectus dicitur illuminare alium intellectum inferiorem, confortando eum. Primo igitur modo in Angelis propriè non est intellectus agens, neque possibilis, sed tantum secundo modo. Ideo dicit 1^{a} q. 54. 4 c. f. Quòd non est in eis, nisi æquiuocè.

Angelus 177.

138 Angelus vno, & eodē actu simul intelligit, se intelligere, & essentiam suam: non autem homo.

Oppositum uidetur dicere a simili, 1^{a} q 6. 87. 3 0^{m}

SOL. *Quòd Angelus simul vtrumque intelligit, quia hoc quod est intelligere suam essentiam, est propria perfectio sua essentia, quæ est proprium obiectum sui intelligere. Simul autem & vno actu intelligitur res cū sua perfectione. In homine verò sui intelligere obiectum pri-mum non est ipsa eius essentia. sed aliquid extrinsecū scilicet natura rei naturalis. Vnde alius est actus, quo intellectus intelligit lapidē & alius actus quo intelligit se intelligere lapidem, ut habetur, 1^{a} q. 87. 3 c f. & 2^{m}*

Angelus 184.

140 Quòd Angelus habet triplicē de rebus cognitionē, s. in verbo, in mente eius, & in ꝓpria natura.

Oppositum vr̄ dicere, quò ad cognitionē rerū in ꝓpria natura; q2 in Angelis est cognitio vl̄is.

SOL. *Dupliciter. Primò. Sicut Dub 475.*

Secundò, Quòd Cognitio vniuersalis dicitur esse in Angelis, non quia cognoscant naturam vniuersalem rerum, per quem modum vniuersalis cognitio est in nobis causa deceptionis; sed dicit cognitio eorum esse vniuersalis, inquantum vniuersaliter ad multa cognoscenda se extēdit; de quibus propriam et completam cognitionem habent, Marth q. 16. 6. 16^{m} 7. 5^{m} Anima 7. 5^{m}

Angelus 191.

142 Quòd cognitio Angeli non est discursiua, sed tantum cognitio nostra. Et tamen Angeli syllogizare pñt. Et in substantia separatis à materia, sp res cognoscibilis p̄t cognosci ꝑcertissimā demōstrationē, cū illa n̄ sint subiecta trāsmutatiōi.

Imò substantiæ separatæ non possunt cognoscere, nec cognosci, per certissimam demonstrationē Contra 38 Meth. a principio.

SOL. *Quòd syllogizare possunt, tanquam syllogismum cognoscentes, & in causis effectus videntes, & in effectibus causas, non tamen ita quòd cognitionem veritatis ignota acquirant syllogizando ex causis in causata, & ex causatis in causas. ut habetur 1^{a} q 58. 3. 2^{m}*

Similiter, Quòd cognoscunt se per essentiam suam, ut habetur 1^{a} q 56. 1. 0. Sed nos cognoscimus eos quantum ad, quia sunt, non autem quantum ad, quid sunt, ut habetur, Contra. 3.

143 Quòd Angeli non possunt per sua naturalia videre essentiam Dei, nec aliqua alia creatura.

Oppositum vr̄ dicere. Ver. q 10. 11. c. 1^{m}

SOL. *Sicut Dub. 486.*

Angelus 225.

147 Quòd vnus Angelus illuminat alium Angelum.

Oppositum uidetur dicere à simili, $12^{æ}$ q. 54. 4 o. Contra a c. 94 7^{m}

SOL *Dupliciter Primò. Sicut dub. 127.*

Secundò, Quòd Angeli in cognitione naturali non indigent habitu secundū quòd ad habitum requiritur lumen exigitur autem, secundum quòd requiritur species verū: propter hoc quod habens esse limitatum, ut habetur, 3. d. 14 ar 1. q 2. 1^{m}

Vel ut habetur 1^{a} q 54 4 c In Angelis nō est intellectus agens, quod in nobis est lumen naturale tamen intellectus eorū est lumen naturale, quo vnus illuminat aliū.

Vel, ut dicitur 2. dist 3 q 3 4 4^{m} lumen intelligibile in Angelis sufficit ad distinctam cognitionem rerū; ideo non requiritur in eis lumen, quo abstrahant species à phantasmatibus, sicut in nobis.

Angelus 168.

149 Quòd Angeli potuerunt peccare.

Imò statim à principio fuerunt Angeli creati in gratia gratum faciente, per quam non sit auersio a Deo, 1^{a} q. 62. 3 ar 2. c.

SOL. *Quòd Angelus si in sola sua natura consideretur, potuit peccare. Et sic naturale est Angelo quod conuertatur motu dilectionis in Deum, secundum quod Deus est principium naturalis esse. Sed quod conuertatur in ipsum, secundum quod est obiectum beatitudinis supernaturalis, hoc est amore gratuito, à quo auertī potuit peccando 1. q. 63. 1. c. princ. 3^{m}*

Angelus 178.

151 Quòd peccatum Angeli est irremediabile sextu-

plici

plici ratione. Primò, quia Angelus, malo quod appetijt, immobiliter adhæret. Secundò, quia Angelorum natura non propagatur ex vno, ex quo vitium contrahat. Tertiò, quia potentia appetijt, nec de venia cogitauit, nec alio suggerente peccauit. Quartò, quia proprio arbitrio peccauit. Quintò, quia non in vno primo parente peccauit, sicut homo. Sextò, quia peccauit in termino viæ, non autem homo.

Imò omnes illæ rationes, præter sextam, reprobantur 2.d 7 q 1.2.c

SOL. *Quòd in 2 Sent recitat illas rationes, vt probabiles, & datas ab alijs. Sed in secundo Sentent. reprobat eas tanquàm non omnino necessarias. tamen prima ratio, quæ etiam ponitur 1.q.64.2.c Contra.4.c.55.4m. Ver. q.24.10.1 Mal.q 16.5 6.c Opusc.2 c.5. Est optima ad probandam irremediabilitatem peccati Angelorum, non autem obstinationem eorum, quia est idẽ quod immobilitas voluntatis, eorum, vt arguitur, in 2. Sentent. Et eadem ratio est de defunctis, vt dicit in 2, & 3. Sententiarũ, ratione sexta.*

Angelus 287.

152 Quòd anima Christi, potest per propriam virtutem, & naturam illuminare omnem creaturam rationalem, & etiam summum Angelum, dando ei gratiam, & scientiam.

Oppositum videtur dicere, 3.d. 14.q.2.1.c.q. 3.c.d.9.1. 3m

SOL. *Quòd anima Christi potest prædicta, secundum quod est instrumentum verbi, non autem secundum propriã naturam & virtutem, quia quædam huiusmodi immutationem non pertinent ad animam, neque quantum ad ordinem naturæ neque quantum ad ordinem gratiæ, vt habetur 3a quæst.13.2. 2m 3.d 14 quæst.3.c.*

Angelus 293.

153 Quòd Angeli indigebant gratia, adhoc q̃ conuerterent in Deũ, prout est obiectũ beatitudinis.

Oppositum videtur dicere, 2.d.5 q 2.1 o

SOL. *Quòd sicut dicitur, 1a q 62.2.3m conuersio in Deũ est triplex, scilicet beatifica, meritoria, & præparatoria ad gratiam. in prima igitur requiritur gratia consummata in secunda gratia habitualis viatorum. Non autem in tertia: sed tantum requiritur operatio Dei, conuertentis voluntatem creaturæ ad se. In prima igitur parte, loquitur de conuersione prima & secunda. Sed in secundo sententiarum, loquitur de tertia, vt patet inspicienti diligenter vtrobiq; sicut etiam adducitur infra Dubio 679.*

Angelus 302.

155 Quòd Angeli meruerunt in primo instanti suæ creationis.

Oppositum videtur dicere à simili, 1a.q.62.4. c.5.2m 3 d.18.2 c.fi.Veri.q 1 2 am

SOL. *Dupliciter, Primò, Quòd in secundo Sententiarum loquitur de gratia, idest de auxilio Dei, præueniente operationem cuiuslibet intellectualis creaturæ sed vtraque sumitur ea vna operatione completa, sed in prima parte loquitur de gratia habituali, gratificante nos Deo, & quia operantes, meremur gloriam. ideo non est vnus actus, vt elicitur 1a q 61.2 3m*

Secundò, Quòd omnes Angeli in primo instanti, quo creati sunt in gratia meruerunt sed quidam eorum statim impedimentum præstiterunt suæ beatitudinis, mortificantes præcedens meritum. Et tunc beatitudine quam meruerant priuati sunt 1a quæstione 63. 6. 4m 6. c. 3m 4m

Angelus 304.

159 Quòd Angeli beati, non possunt proficere in beatitudine.

Oppositum videtur dicere, 4. d 49. 1.4.q.1 o.

SOL. *Quòd intensio perfectionis potest sumi dupliciter, scilicet vel ex parte subiecti: meliùs dispositi, vel ex parte graduum ipsius perfectionis secundum se. Primo modo beatitudo sanctorum augebitur intensiuè, scilicet ratione visionis animæ separatæ, quæ est aliqualiter retardantur ex naturali inclinatione animæ ad corpus, sine quo habent imperfectũ esse; ideo imperfectè operatur; sed post resurrectionem, reassumptis corporibus, habent esse perfectum; ideo perfectè, idest sine retardatione operantur, contemplando diuinam essentiam, non autem secundum se, i respectu gratiæ consummatæ, & respectu claritatis, & luminis, & Dei.*

Angelus 306.

160 Quòd Angeli beati, statim post primum actum meritorium, fuerunt beati.

Imò Angeli in eodẽ instanti primo, meruerunt, & fuerunt beati, 2.d.5.quæst,2.c.1m Quol.8. vel 9. q.4.2.o.

SOL. *Quòd in primis locis loquitur de merito, & de gratia habituali, gratificante nos Deo, & qua operantes propriè meremur, non autem in secundis locis, vt dictum est Dub. 155.*

Angelus 316.

161 Quòd Angeli non mittuntur ad aliquod ministerium, nisi inferiores, secundum Dionysium; non autem superiores.

Imò purgationis minister, missus est vnus de Seraphin, 1a q.112.2.1m Isa.6.lect.vlt.fin.

SOL. *Quòd Gregorius dicit expressè, & vult, quòd tantum inferiores Angeli mittantur ad nos. Et hoc dicit esse propter ordinem diuinæ legis, vt inferiora reducantur ad Deum per media. Quod autem dicitur de Seraphin missa, dupliciter soluit. scilicet vno modo, quòd ipse Angelus purgans, dicatur Seraphin æquiuocè scilicet non ordine, sed ab actu, quem tunc exercuit, quia igne purgauit, & Seraphin dicitur incendium. Alio modo soluit, quòd dicatur propriè Seraphin, ille qui est de ordine illo Et dicitur purgare non quia ipse immediatè purget, sed quia eius authoritate, vel quia percepta ab ipso illuminatione, inferior Angelus purgauit. Et ponit exemplum, sicut dicitur Papa, vel Episcopus absoluere, quando authoritate ipsius aliquis absoluit. Et ideo propter reuerentiam Angelus inferior, qui visionem formauit, reducit in Deum primò, & in Seraphin secundò. Ac si diceret, Ego, purgo te per lumen receptum à Deo, mediante Seraphin. 1a qõ. 112.2.2m.Isa.6.fi.*

Angelus 329.

162 Quòd Angeli custodiunt particulares homines; Archangeli prouincias; Principatus totam naturam humanam; Virtutes corpora; Potestates supra dæmones; sed Dominationes supra bonos spiritus habent custodiam.

Imò Principatus limitãtur ad vnam prouinciam, Archangeli ad vnum hominem, ad vtilitatem communitatis; Angeli verò ad propria hominis, 1a.q. 108 5.6.o.2 d 9 3 c fi.d. 11.q.2.1. 3m 4m 3. d.3o.q.3.ar 2.q 2.c cont.3.c.80. Opusc.3.c.126.fi. Ephes.3.lect 8 fin.

SOL. *Quòd Archangeli vt dicitur, 1a q.180.5.4m sunt medij inter Angelos & Principatus. Ideo conueniunt cum vtrisque; & differunt ab vtrisque, quia custodiunt singulos homines: quòd ad vtilitatem multitudinis, & non personæ tantum, vt habetur 1.q 105.5.4m*

Angelus 331.

163 Quòd quilibet homo habet tantum vnum Angelum custodem.

Imò aliquando vnus homo habet plures Angelos custodes, 1a q. 113.2 1m 2 d 11.q 11.3 4m

SOL. *Quòd singulis hominibus, vt sunt singulares personæ, dantur singuli Angeli Sed vt partes collegij, habent vnum in cõi, vt habetur 1a q.113.2 1m.3.c*

Angelus 335.

165 Quòd idem Angelus custodit matrem, & infantem, quandiu est in vtero eius.

perfila naturali, & sic non possunt remouere eadem nu- mero quia per agens naturale non potest idem numero iteratò reparari, vel in potentia obedientiali, videlicet in potentia in ordine ad agens diuinum; & sic eadem di mensiones etiam eadem numero numerositate subiecti remanens in materia post corruptionem rei, qua postea per agens diuinum recuperante idem numero subiectũ, efficiuntur in actu. vt patet in resurrectione hominis.

Anima 61.

108 Quòd anima rationalis; immediatè unitur materię primę, ut forma.

Imò mul ę formæ sunt inter materiam primam, & formam animalis, Contra 2. c. 87. Meth 5. lec 17.

SOL. *Tripliciter, s. Primò. quod dicuntur esse multa successiuè, ante introductionem animæ non autem simul cum anima, nisi virtualiter sicut etiam eadem est forma qua ignis est ignis & corpus & substantia vt habetur 1ª q ... a 2^{m}, 1 d 12. 4 c d 18. q 1. 2. Contra 4 Ca. 80 2^{m} Spiritu 1 0^{m} Anima. 9 . 11. 1. c Quol 11. 1. c. Opu 11 c 14. & Anima 2 lec 7 &*

Secundò Quòd anima rationalis immediatè vnitur materię primę ut forma & per essentiam suam est spiritus & forma corporis quia in ea non sunt duæ formæ sicut nec in corpore eius sunt duæ formæ Sed anima est forma corporis dans ei totum ordinem esse perfecti. s. dans ei esse substantiale, esse corporeum & esse animatum, & sic de aliis vt habetur. 1ª q . 6. 3 con 75. 6 2^{m} Veri q. 26 8. 1 3^{m} q 16 3 c Anima ... 1 1^{x} Thess. ca vlt s.

Tertiò, Sicut Dub 179 responsione prima.

Anima 77.

182 Quòd anima separata cruciatur igne inferni, per cristitiam, non autem per alterationem.

Imò animæ separatæ à corpore, ante resurrectionem præmiantur & puniuntur etiam pęnis corporalibus. Opusc. 3. cap. 179.

SOL. *Quòd puniuntur pœnis corporalibus per hoc, quòd cognoscunt quòd rebus corporalibus subduntur non autẽ per alterationem corporalem, vt habetur. Opusc 3 c 179.*

Anima 78.

183 Quòd operationes sensitiuæ non manent in anima separata.

Oppositum videtur dicere. 1ª q 77 8. 4^{m}

SOL. *Quòd manent virtualiter, sicut & potentia sensitiua vt tantum in anima, sicut in principio, vel radice, non autem in actu, vt habetur, 1ª q. 77. 8. c. 4^{m}.*

Anima 79.

184 Quod potentiæ immateriales manent actu in anima separata, non autem potentiæ organicæ, sed vt in principio, vel radice.

Oppositum videtur dicere, 1ª q. 77. 8. 4^{m}

SOL. *Sicut* Dub. 183.

Anima 82.

185 Quòd anima separata intelligat per species tunc infusas, & per acquisitas hic, non autem per species innatas, nec tunc abstractas, nec conuertendo se ad phantasmata, sed ad superiora.

Oppositum uidetur dicere. 4. d. 50. q. 1. 2. 1^{m}

SOL. *Quòd quamuis species intelligibiles, per se loquendo, sint eiusdem rationis, dum sunt in anima, coniuncta corpori, & cum sunt in anima separata; tamen per accidens sunt rationis diuersę, inquantum anima in qua sunt, diuersimodè se habet in coniunctione ad materiam vel in separatione ab ea. Et ideo per species illas, anima coniuncta non intelligit, nisi conuertendo se ad phantasmata. Sed cum fuerit separata, intelliget per eas, etiam sine tali conuersione, vt habetur. 3. d. 31. q. 2. 4. c. 4. d. 50. q. 1. 2. 1^{m}*

Anima 95.

186 Quod vti collatione & discursu, est connaturale animabus beatorum.

Imò discursus est in anima damnata, nõ autem necessariò in anima beata 3. d. 31. q. 2. 4 o

SOL. *Dupliciter, s. Primò, Quia in tertia parte loquitur de scientia infusa, sed in 3. Sent de scientia acquisita. Secundò, Quòd in 3. Sent intelligit, quò ad necessitatem, sed in tertia parte quò ad possibilitatem, vel certitudinem, vt habetur 3 d. 31 q. 2. 4. c.*

Anima 96.

188 Quod cuiuslibet potentiæ sensitiuæ obiectum est forma, prout est in materia corporali. Ideo est cognoscitiua particula rium tantum.

Oppositum videtur dicere à simili, quia videt cognoscitiua vniuersalium, cum potentia sensitiua communicet in actibus intellectiuę partis. Quol 7 1. 1^{m}

SOL. *Quòd quamuis in actibus intellectiuæ parti communicet sicut repræsentans obiectum; quia obiectum intellectus est phantasma, tamen non sicut, sicut instrumentum actu eius vt habetur 2. loco.*

Anima 100.

190 Quòd anima hic nihil intelligit, sine phantasmate.

Oppositum videtur dicere. 1ª q 61. 2. 0. d. 1. q. 1. ar 2 q 3. 0

SOL. *Sicut Dub* 1207.

Anima 105.

191 Quòd anima rationalis cognoscit omnia, quæ cognoscit in prima veritate.

Oppositum videtur dicere. 1ª q. 12. 11. 3^{m}

SOL. *Sicut Dub* 752.

Anima 107.

192 Quòd Deus est primum obiectũ intellectus animæ rationalis, quia ratio & causa veritatis alicuius obiecti: primò, apprehenditur à potentia.

Oppositum uidetur dicere 1ª q. 12. 11. 3^{m} & q. 84 5 o. q 88 3. 1^{m}. Ver. q. 8. 7. 0^{m} q. 10. 6. 6^{m}. 8. c. 6.

SOL. *Sicut Dub.* 751.

Anima 108.

193 Quòd anima cognoscit omnia, in rationibus æternis.

Oppositum uidetur dicere. Ver. q 8. 8. 7. 6^{m} q. 10 6. c^{m}. 8 c. 6.

SOL. *Sicut Dub* 752.

Anima 114.

195 Quòd anima tripliciter patitur, s. à Deo, à læsione corporis, & à propria operatione.

Oppositum videtur dicere. Ver. q. 1 9. 10 c.

SOL. *Tripliciter, s. Primò, Quòd, vt habetur, 22ª quæst. 45. 2. 3^{m}.*

Intellectus habet duos actus, scilicet percipere & iudicare; vnde quò ad primum anima patitur, quia sentire & intelligere consistunt in quodam pati secundum Aristotelem, 2. de anima. Sed quò ad secundum est è contrario; quia intellectus possibilis est principium actiuũ sui actus, vt habetur veri. q. 1. 9. c.

Secundò Quòd anima iudicando, agit actione immanente, non autem actione transeunte, & transmutante illam, in quo agit, sed econuerso.

Tertiò, Quòd anima agit, secundum modum significandi, non autem secundum rem, vt habetur Ver. q. 8. 11. 3^{m}

Anima 124.

196 Quòd omnis motus cognitiuæ & appetitiuæ virtutis reducitur in naturam, sicut in primum principium.

Imò motus cognitiuæ virtutis, reducitur in verũ, & motus appetitiuæ in bonum 12ª q. 10. 1. 1^{m}

SOL. *Dupliciter, scilicet Primò, Quòd reducitur in naturam sicut in principium actiuum, sed reducitur in verum vel bonum, sicut in suum obiectum.*

Secundò, Quòd reducitur in naturam, & ad vnum in communi, sed non semper in particulari determinati, vt habetur, 12ª q. 10. 1. 2^{m}

Anima 126.

197 Quòd anima differt realiter a suis potentiis.

Oppositum videtur dicere. Spiritu. 11. 7^{m}

SOL. *Quòd quandoque dicitur, quòd anima est sua po-*

tuale, & econuerso sed non propriè, sed denominatiuè, quasi à principaliori sua virtute, vt habetur 1. q. 79 a. 1^{m} Spiritu. ic. 7^{m} f.

Anima 128.

198 Quòd in potentijs vnius animæ, non potest esse nisi vna intentio.

Imò homo simul plura intendit, 12 q. 12. ar. 4. f.

SOL. *Quòd simul plura intendit, sicut etiam contingit simul plura intelligere, inquantum sunt aliquo modo vnum, non autem distincta, vt habetur 12^{ae} quæst. 12 3. c 3^{m} 4. 0*

Anima 129.

199 Quòd omnes potentiæ animæ, radicãtur in vna essentia animæ. Ideo oportet, quòd quando intentio animæ vehementer trahitur ad vnam operationem vnius potentiæ, retrahatur ab operatione alterius, quia vnius animæ, non potest esse nisi vna intentio.

Oppositum videtur dicere, 11^{ae} q. 12. 3. c. f.

SOL. *Sicut Dub* 198.

Anima 133.

201 Quòd potentiæ animæ, sunt accidentia eius per se, & sunt in specie qualitatis.

Imò potentiæ animæ sunt in genere actionis, cũ potentia, & actus dicantur ad idem genus pertinere, 1ª quest. 77 1. c.

SOL. *Tripliciter f. Primò, Quòd potentia animæ, secundum suam essentiam, sunt in secunda specie qualitatis, sed vt fluunt ab essentia animæ, sic potentia ad actum est in genere actionis. Dicuntur enim potentiæ animæ esse in genere actionis, non quidem per se, sed reductiuè vt principia suarum actionum.*

Secundò, Quòd potentia per se ad actum ordinata, est in eodem genere cum actu. Subiectum autem, non nisi per accidens, ad accidens ordinatur. Sed substantia per se ordinatur ad actum qui est esse, vt habetur. Anima. 13. cap. Phi. lect. 5. f.

Tertiò, Sicut Dub 51.

Anima 134.

203 Quòd capacitas animæ, non est, nec potest esse infinita in actu: sed potest ampliari in infinitũ.

Oppositũ videtur dicere, 1^{a} q. 25. 6. 0. 1. d. 44. 0

SOL. *Sicut Dub.* 776.

Anima 153.

204 Quòd omnes potentiæ animæ, sunt passiuæ, præter intellectum agentem, & potentias vegetatiuas, quæ solæ sunt actiuæ.

Oppositum videtur dicere, Veri. q. 1. 10. c. q. 2. 1. b. 3.

SOL. *Sicut Dub.* 185.

Anima 161.

205 Quòd multi habitus possint simul esse in eadem potentia.

Oppositum videtur dicere, à simili. 1^{a} q. 93. 3. 1^{m} 12^{ae} q 63 4. 3^{m} 2. d. 30. q. 2. 1. 7^{m} Verit. quæst. 1. 10. 2^{m}

SOL. Sicut Dub. 1111.

Anima 171.

206 Quòd virtus est necessaria potẽtiæ sensitiuæ appetitiuæ, scilicet concupiscibili, & irascibili, in quibus est subiectiuè, non quidem secundum se: sed vt sunt rationales participatiuè.

Imò etiam voluntati, quæ est rationalis per participationem, 12^{ae} q. 56. 6. 2^{m}

SOL. *Sicut Dub.* 1199.

Anima 172.

207 Quòd anima & Angelus non conueniunt in vltima differentia.

Imò Gregorius nominat Angelum rationale animal, 1^{a} q 51. 1 1^{m}

SOL. *Quòd ratio sumitur dupliciter, scilicet vno modo strictè, & propriè, secundum quòd nomen rationis sumitur ab inquisitione & discursu, siue secundum quod ratio dicit quandam obumbrationem intellectualis naturæ, vt dicit Isaac, quòd ratio oritur in vmbra intelligentiæ. Et sic rationale est differentia animalis. & Deo non conuenit, nec Angelis. Alio modo sumitur ratio communiter, scilicet pro qualibet cognitione virtutis non impressa in materia. Et sic rationale sũmendo communis Deo & Angelis & hominibus, vt habetur 22^{ae} quæst. 49. 5. 3^{m} 1. dist. 25. quæst. 1. 0. 4^{m}. d. 33 1. 3^{m} 2 d. 3. q. 1. 2. 4^{m} 6. 1^{m}*

Anima 190.

210 Quòd anima vegetatiua non agit, nisi in corpus sibi vnitum.

Oppositum videtur dicere, 1^{a}, q. 78. 1 c.

SOL. *Quòd vis nutritiua & augmentatiua, habent suum effectum in eo in quo sunt, sed vis generatiua habet suum effectum, non in eodem corpore, sed in alio, vt habetur 1. q. 78. 2. c. f.*

Animal 10.

213 Quòd animalia quælibet præter perfecta, possũt generari ex semine, & sine semine per putrefactionem.

Oppositũ videtur dicere, 1^{a} q. 71. 1^{m}

SOL. *Quòd licèt possint sic generari: differunt tamen specie, saltem quò ad modum originis, quamuis non quò ad substantiam.*

Animal 24.

214 Quòd animalia generata ex putrefactione, & animalia generata per coitum, non sunt eiusdem speciei, 1^{a} q. 71. 1^{m}

Oppositum videtur dicere, 2. d. 15. q. 1. 1. 2^{m} Metha. 7. lect. 6. lec. 8.

SOL. *Tripliciter, f Primò, Quòd vtraque animalia sunt eiusdem speciei secundum sententiam eius. Non autem secundum opinionem Auerrois Commentatoris, quam aliquando ponit, vt famosam & probabilem, non autem vt veram.*

Secundò, Quod animalia perfecta quæ generantur tantum ex semine, & animalia imperfecta quæ generantur tantum ex putrefactione, differunt specie; non autem media, quæ generantur vtroque modo.

Tertiò, Quod animalia generata ex semine, & generata ex putrefactione differunt specie, quo ad modos originis, non autem quo ad substantiam.

Animal 14.

215 Quòd in generatione animalis, præcipuè hominis, sunt necessaria multæ generationes, non continuæ, sicut etiam multæ formæ.

Oppositum videtur dicere. 1^{a} q. 76. 3 c. f. 2. d. 18. q. 2 3. 1^{m}

SOL. Sicut Dub. 180. 650.

Appetitus 4.

211 Quòd appetitus quilibet, sequitur cognitionem.

Oppositum videtur dicere, 12^{ae} q. 17. 8. c. q. 26. 1. c.

SOL. *Dupliciter. primò quòd sequitur cognitionem alterius. i. Dei ordinantis naturam, non autem propriam cognitionem habentis appetitum.*

Secundò, sicut Dubia. 215. *responsione secunda.*

Appetitus 5.

212 Quòd appetitus est ad res, sed cognitio est a rebus.

Imò cognitio nostra, est causa rerum 3. d. 14. 4. 2^{m}

SOL. Quòd *cognitio nostra speculatiua est à rebus; sed cognitio practica est causa rerum, vt habetur 4. d. 8. q. 2 ar. 1. q. 4. 1^{m} Periher lec. 3 d.*

Appetitus 23.

213 Quòd appetibile non mouet appetitum sensitiuum, nec rationalem, nisi apprehendatur.

Oppositum videtur dicere, 1^{a} q 59. 6. c. quæst. 60. 1. c q 80. 1. c.

SOL. *Sicut Dubio.* 221. 225.

Appetitus 28.

225 Quòd appetitus naturalis, semper sequitur formam

mam in reexistentem, & non aliquam apprehensionem: alij autem formam apprehensam.

Imò quilibet appetitus sequitur cognitionem, 1. d.1. q.4 a. 1^{m} Veri. q. 15.3.c. q.23.1.c. q.25.1.c. Ma. q.14.1. 4^{m}

SOL. *Dupliciter, scilicet Primò, Quia, vt dicitur 12^{x} q.26 a c.1 d.1.q 0.1^{m}.4 d.49 q.3.art 1 q.1 c Perih. lec.14. Appetitus naturalis sequitur cognitionem vlterius, s. Dei ordinantis naturam omnium secundum quòd etiam Deus à quibusdam dicitur natura naturans, vt habetur 12^{x} quæstio 35 6 c. principio. Non autem sequitur propriam cognitionem habentis appetitum naturalem.*

Secundò, Quòd aliquis appetitus potest dici intellectualis dupliciter. Uno modo, quia sequitur cognitionem intellectualem ipsius desiderati inquantum sequitur formam apprehensam. Et sic distinguitur contra appetitum naturalem. Alio modo, quia sequitur naturam vel formam intellectiuam ipsius appetentis. Et sic quilibet appetitus intellectualis in homine, dicitur naturalis, prout naturale distinguitur contra violentum. Nam natura quandoque diuiditur contra rationem & voluntatem, cum tamen ipsa ratio & voluntas, ad naturam hominis pertineant, vt habetur 12^{x} quæstio. 51.1. 1^{m}. Primo igitur modo appetitus intellectualis præsupponit cognitionem aliquam. Sed secundo modo non præsupponit in ipso appetente aliquam cognitionem: immo sine tali cognitione naturale desiderium hominis ad sciendum dicitur intellectuale, ante omnem cognitionem in appetente ipsius desiderati actualem. Secus est de cognitione potentiali. Ex quibus patet quod homo ante omnem cognitionem scientiam desiderat scire naturaliter appetitu naturali: post vero cognitionem imperfectam desiderat scire perfectè appetitu intellectuali propriè, prout distinguitur contra appetitum naturalem.

Appetitus 48.

226 Quòd nullus appetitus mouetur ad suum obiectum, nisi apprehendatur sub ratione boni vel mali, conuenientis vel nociui.

Oppositum videtur dicere, 2.d 24.q.1.a2.c.3.d.17. ar.1.q 2.2^{m}

SOL. *Sicut Dub.* 1100.

Appetitus 51.

227 Quòd appetitus sensitiuus, & appetitus rationalis, idest, voluntas, sunt duæ potentiæ.

Imò appetitus sensitiuus, est voluntas in hominibus, 3.di.q.17.ar.1.q 2.c.

SOL. *Quòd appetitus sensibilis potest in homine dici voluntas, non quidem secundum essentiam, sed inquantum est obediens rationi, secundum Philosophum, vt habetur 3 d.17 ar 1. q 2 c.*

Appetitus 53.

231 Quòd appetitus sensitiuus, & voluntas, sunt rationales participatiuè.

Imò voluntas est rationalis per essentiam, 3.d.23. q 2.ar.3.q.1.c.di.27.q 1.ar 3.1^{m} 5^{m} Verit.q.12. 3.6^{m} 5.0.Verit.q 2.5.22^{m} 20. 11^{m}.

SOL. *Sicut Dub* 1199.

Aqua 7.

235 Quòd vera aqua exiuit de latere Christi in cruce.

Imò fuit humor phlegmaticus, vt quidam dixerunt, 3^{a} q 66.2.3^{m} principio.

SOL. *Quod fuit pura aqua, sed miraculosè egrediens à corpore mortuo, sicut & sanguis eius, vt habetur 3ª quæst 66. 4 3^{m} f.*

Ars 2.

237 Quòd ars est recta ratio factibilium, & habitus operatiuus.

Imò nihil aliud ars esse videtur, quàm quædam rectitudo rationis, vt per determinata media ad determinatum finem actus humani perueniant. Poster. c. principio.

SOL. *Quod ratio accepta pro potentia rationali discursiua sic ars non dicitur ratio, sed rationis rectitudo. Sed ratio accepta pro habitu directiuo rationis, sic ars est ratio, dum dicitur, quod ars est recta ratio rerum factibilium, i. habitus directiuus rationis.*

Ars 7.

238 Quòd artes, quæ ordinantur ad opus rationis, dicuntur liberales; quæ verò ordinantur ad opus corporis, dicuntur seruiles.

Imò artes quæ ordinantur ad opus rationis, dicuntur seruiles & practicæ, cum ratio sit potentia discursiua, 1^{a} d. 33.1. 2^{m}.

SOL. *Quòd artes liberales sunt speculatiuæ. Sed dicuntur artes, quia habent aliquid per modum operis, vt habetur 12^{x} q.57.3.3^{m} & 22^{x} q 47.2. 3^{m}. Poster. 1. princip.*

Ars 19.

241 Quòd in aliqua materia est virtus agens, ad productionem formæ artis; in aliqua verò non.

Imò in materia nulla est potentia actiua, 3^{a} q. 32. 4 c. 3^{m} 2 d.18. q.1.2.c.f. Phi.2.lect.12.f.

SOL. *Sicut Dubio* 624.

Ascendere 4.

243 Quòd Christus ascendit super omnes cœlos, & super omnem creaturam.

Oppositum vr dicere 3.d.22.q.3.ar.3.q.1. 1^{m}

SOL. *Sicut Dub.* 330.

Ascendere 7.

244 Quòd nescitur, vbi Christus corporaliter ante ascensionem manserit, cum hoc scriptura nõ tradat.

Oppositum vr dicere 3. d.21.q.3.ar.2. q.3.3^{m}

SOL. *Quòd tripliciter potest intelligi, quod aliquid sciatur, scilicet per reuelationem, per seipsum, & hoc certitudinaliter, & coniecturaliter per aliqua signa vt habetur 12^{x} q.112.5.c Primo igitur loco, loquitur primo & secundo modo. Sed secundo loquitur tertio modo.*

Assistere 3.

247 Quòd Sathan dicit affuisse, non autem astitisse Deo.

Oppositum, videtur dicere 4.d.49.q.2.6.2^{m}

SOL. *Quod diabolus non dicitur Deo astitisse, quasi ipsum Deum per essentiam viderit, sed dicitur astitisse quia à Deo visus est, & ad eum Dei prouidentia se extendit, per modum quo dicimus illa nobis præsto esse, quæ nostræ prouidentiæ subiacent, vt habetur 4.di. 49 q.2.6. 2^{m}.*

Assumere 11.

248 Quòd Deus possit assumere naturam angelicam, sine corruptione personalitatis angelicæ.

Oppositum, vr dicere 3.d.2.q.7.ar.1 quæst.2 c

SOL. *Dupliciter. Primo, Quòd in 3 Senten loquitur de Angelo iam creato sed in tertia parte loquitur de Angelo, quem Deus de nouo posset creare, vt habetur à simili 1^{a} q.25.6 o*

Secundò, quòd qualibet natura posset de potentia Dei absoluta assumi, sed tantum natura humana, secundum congruentiam, vt habetur 3 q 4.1.0. 3.d.2.q.1.0. Contra. 2. cap.54.3^{m} 4^{m}.

Assumere 17.

249 Quòd si persona diuina assumeret duas naturas humanas, tunc illa persona esset tantum vnus homo, & non plures.

Oppositum videtur dicere 3. dist.1.q.2.5. 2^{m} 3^{m} 4^{m} 5^{m}. dist.2.3.4.5.0

SOL. *Dupliciter s. Primo, Quod sicut ipse dicit. 3.d.6.q. 3.2. 1^{m}. Natura humana assumpta habet modum accidentis, & assimilatur habitui, qui est vltimum prædicamentorum. Et accidentia numerantur secundum supposita, vt habetur. 1.q 36.4.7^{m}. q.39.3.c. Potentia q 9 2.c. Et sic accipit naturam humanam in tertia parte. Ideo exemplificat de veste, & formis eorum, quæ sunt apud nos in quibus formæ, seu natura non pluraficantur, non pluraficato supposito, nisi sint accidentia, vel sic habeant per modum accidentium. Sed in tertio Sententiarum considerauit, quòd natura humana secundum se est substantia, & significatur nomine substantiæ, quæ purificatur ratione sua forma, & non ratione suppositi.*

Secundò, Quòd in tertio attendit, in præmissa propositione quòd homo prædicatur, prædicata verò tenentur formaliter. Ideo sunt plures homines, propter plures naturas. Sed in tertia parte considerauit, quòd ly Homo in prædicato restringitur ad standum, pro supposito, ratione adiectiui sibi adiuncti.

Assumere. 15.

250 Quòd hæreticum est, Deum esse unitum homini accidentaliter.
Oppositũ videtur dicere. 1a q. 36. a. 7m q. 39. 3. c. pot. q. 9 6 c
SOL. *Sicut Dubio 249*

Astrologia. 2.

251 Quòd Astrologia & perspectiua sunt magis naturales, quàm mathematicæ, materialiter; sed formaliter & principaliter, sunt econuerso.
Oppositũ videtur dicere Phys. 2. lec. 3. & lec. 10. à med D
SOL. *Quòd istæ scientiæ dupliciter possunt considerari. s. vel ut sunt habitus cognoscitiui, & sic formaliter & principaliter sunt magis mathematica, quam Physica, quia demonstrant per principia & media mathematica, ut dicitur in omnibus locis allegatis pro utraque parte. Vnde. 22æ q. 9. 2. 3m dicit, quòd quilibet habitus cognoscitiuus formaliter respicit medium, & illud est potius. Et Poster. 1. lec. 41 dicit, quòd formalis ratio scibilis sumitur secundum principia Et ibidem lec. 25. dicit, quòd quædam scientiæ dicuntur mathematicæ simpliciter, quia sunt de subiecto abstracto à materia. Quædam verò non simpliciter sed per applicationem principiorum mathematicorum ad res materiales, sicut Astrologia. Vel secundum quòd qualibet scientia est quasi quidam motus rationis ut ipse dicit. 1a q 79. art 2 & ubi sic ait. Omnis operatio, motus quidam dicitur Et anima. 2. lec. 1 sic ait, Propria ratio alius est ex hoc. quòd aliquid est natum moueri per seipsum, large accipiendo motum, prout etiam intellectualis operatio motus quidam dicitur. Et hoc idem dicit. Poster 1. lec 41. Et quia motus specificatur & denominatur ex termino ad quem, ut habetur quinto Phys ideo cum scientia mediæ per applicationem rerum mathematicarum ad materiã sensibilem terminentur ad res Physicas, ideo ut sic sunt magis naturales quam mathematicæ.*

Attingere 1.

252 Quòd attingere naturam superiorem, contingit dupliciter, s. obiectiuè. & secundum uirtutem.
Imò tunc transcenderet limitem naturæ inferioris, 3 d. 13. artic. 2. q. 2. 2m 3m
SOL. *Quòd sicut habetur 3a q. 1. 3. 3m 1. d. 8. q 3. 2. & 2. dist 1 q. 1. 3. 2m 3 dist. 1 q 1. 3. 4m Veri. q. 29. 3. 3m capacitas creaturæ est duplex scilicet uel potentiæ naturalis, uel potentiæ obedientialis: de prima loquitur in tertio sententiarum, de secunda alibi.*

Auaritia 14.

254 Quòd auaritia etiam tertio modo scilicet, ut est tantum inordinatus appetitus diuitiarum, radix est omnium peccatorum.
Oppositũ videtur dicere, à simili. 2. d. 5. q. 1. 3. 1m dist. 22. q. 1. 1. 7m dist. 42. q. 2. 1. & 2m 3. 1m
SOL. *Sicut Dubio. 1144.*

Audacia 3.

255 Quòd audacia est peccatũ contrariũ fortitudini
Imò audacia est materia fortitudinis. 1a q. 21. 1. 1m q 95. 3. 2m 22æ qõ 113. 3. 0. q. 141. 3. c. 2m 3 dist. 26. q 2 2. 4m dist. 33. q. 2. artic 2. 4. 2. 0
SOL. *Quòd ut habetur. 22æ q. 127. 1. 0. 3. di 26 q. 1. 3. 5m audacia quandoque est inordinata, & contrariatur fortitudini. Aliquando verò sumitur sine inordinatione & sic est materia fortitudinis.*
Secundò, Quòd ut dicitur. 12æ q 4. 1. 3m nomine passionum possunt sumi dupliciter scilicet absolutè, & sic significant passiones Et ut recedunt à ratione, & sic sunt nomina uitiorum Primo ergo modo audacia est materia fortitudinis. Secundo autem modo contraria est fortitudini.

Audacia 5.

256 Quòd sicut spes est prior quàm audacia, ita timor est prior quàm desperatio.
Imò desperatio est prior timore. 12æ q. 25. 6. c. &.
SOL. *Sicut Dubio. 455.*

Audacia 6.

257 Quòd sicut ex timore non semper sequitur desperatio, nisi sit intensus, sic nec ex spe audacia, nisi sit uehemens.
Imò primum est econuerso. 12æ q. 24. 4. c. &.
SOL. *Sicut Dubio 455.*

Audacia 12.

258 Quòd audacia nõ cãtur ex ira, nisi mediãte spe.
Imò ira consequitur audaciam, quia nullus irascitur, nisi audeat uindicare, 12æ q. 25. 3. c. &. 4. 2m 3m Veri. q. 26 5. 3m
SOL. *Quòd ex ira non causatur propriè audacia sed augetur quia ira est quid audendum secundum Philosophũ. Vnde irati redduntur prompti & audaces ad inuadendum, ut habetur. 12æ q 45 4. art. 3. 3m &.*

Auersio 1.

259 Quòd conuersio põt esse, sine auersione à Deo, ut in peccato veniali.
Oppositum videtur dicere, 4 d. 15. q. 1. 2. 1m
SOL. *Quòd sicut ipse dicit 12æ q 8 2. 3 0. hoc potest intelligi dupliciter, s. vel in statu innocentiæ, vel in nobis. Si primo modo, sic non potuit esse conuersio sine auersione, ut ibidem probatur. Si autem in nobis, hoc est dupliciter, ut habetur ibidem. & 0. scilicet vel quando homo incipit habere usum rationis, vel post. Si primo modo sic etiam non potest. Si autem post, hoc est dupliciter, ut ipse dicit 2 dist 42 q 1. 3. 5m quia auersio à bono incommutabili contingit dupliciter vel actu tantum ut in qualibet veniali vel actu & habitu. Et sic est in omni peccato mortali tantum.*

Augmentum 12.

261 Quòd corpus hominis dicitur augeri, per additionem materiæ.
Oppositum videtur dicere, quia secundum aliquos corpus hominis, per seipsum multiplicatur, & ad perfectam peruenit quantitatem per augmentum 4. dist. 44. q. 1. ar. 2. q. 4. c. princ.
SOL. *Quòd secundo loco dicit, secundum aliquos, sed in primis locis loquitur secundum sententiam propriam.*

Baptismus 42.

265 Quòd si dubitatur de aliquo, An sit baptizatus, debet baptizari sub hac forma, Si non es baptizatus, ego te baptizo. In nomine Patris, &c.
Imò iniuria fit baptismo, si baptizatus rebaptizetur. Vnde Athanasius puer lud. simulans, se esse episcopum, baptizauit aliquos. quos Alexander episcopus eius, iudicauit non esse rebaptizandos, 4. d 6. q. 2. ar. 2. q. 2. 1m 4m C. art. 4. c. 59. &.
SOL. *Quòd aut rebaptizat quis scienter. aut dubitatiuè, aut ignoranter. Si primo modo sic fit iniuria sacramẽto. Si verò dubitatiuè scilicet dubitando probabiliter, quòd sit baptizatus & non conscientia scrupulosa, idest leui scrupulo vel suspicione, idem videtur, quia potuit & debuit certificari, vel consulere peritiores se. Si autem ignorat, & non est crassa ignorantia. sed quasi inuincibilis, An sit baptizatus vel non, tunc debet baptizari sub prædicta forma, ut habetur in locis primo allegatis. Vnde Alexander Episcopus. prædictos iudicauit non esse rebaptizandos, quia Athanasius puer, eos baptizauerat cum debita forma, & intentione, ut habetur, 4. d. 6. 1. 4m*

Baptismus 87.

267 Quòd sacerdos malus baptizans, peccat mortaliter, nisi in necessitate, & sine solennitate.
Oppositum videtur dicere, 22æ quæst. 3. 5. c. &. q 60. 2. 3m
SOL. *Sicut Dub. 405.*

Baptismus 122.

269 Quòd puer moriens statim post baptismum, statim volat ad cælum.

Imò pueris baptizatis morientibus, desunt propria merita, nec habēt vsum liberi arbitrij 12^{ae} q.5.7.2^{m}.fi.q.113.3. 1^{m}

SOL. *Quòd in pueris baptizatis subuenit meritum Christi, ad beatitudinem consequendam, licèt desint eis merita propria, & vsum liberi arbitrij non habeant, eo quòd per baptismum sunt Christi membra effecti, vt habetur 22^{ae} quæst 5.7.2^{m}.fi q.113.3. 1^{m}. 4 d.4. q 3.artic.3. q 3. 1^{m}.f.*

Beatitudo I.

270 Quòd beatitudo est operatio, & vltima pfectio.

Oppositum videtur dicere. 1.d. 1.q.2.2^{m}

SOL. *Sicut Dubio 521.*

Beatitudo 17.

271 Quòd essentia beatitudinis consistit in actu intellectus, sed delectatio eius in voluntate.

Oppositum videtur dicere. 12^{ae} q. 11.1.1^{m} 3.c. 2^{m}. 1.dist.1.q.1.1. c.1^{m}

SOL. Quòd essentialiter beatitudo cōsistit in actu intellectus, sed consequenter seu concomitanter, consistit in actu voluntatis, vt habetur in primis locis.

Beatitudo 36.

273 Quòd beatitudo non consistit in consideratione scientiarum speculatiuarum.

Oppositum videtur dicere 22^{ae} q 170.4.c.

SOL. Quòd consideratio scientiarum speculatiuarum, est quædam participatio veræ, & perfectæ beatitudinis, nō autem substantialis beatitudo, vt habetur 22^{ae}q.3.6.c.fi.q.66.3.2^{m} 5.2^{m} & 22^{ae} q.180 4.c.

Beatitudo 37.

274 Quòd beatitudo non consistit in contemplatione angelorum.

Oppositum videtur dicere, cùm angeli sint principia intellectus humani. Q sol.3.qō.3.2.0. Meth 2.lec.2.

SOL. *Quòd Angeli sunt principia intellectus humani, non quidem producendo ipsum in esse vt Deus ad quem est naturalis appetitus hominis, sed illuminando, dirigendo, & confortando, vt habetur 1^{a} q 111. 1.0.*

Beatus 3.

277 Quòd beati in patria, omnes rationes rerū quæ in Christo sunt, non cognoscunt, & si ipsum comprehendant.

Imò tunc beati omnia opera diuina cognoscent. 3^{a} q.11.8 4^{m} 1 d 21.L fi.

SOL. *Sicut Dub 316.*

Beatus 11.

280 Quòd beati sunt in statu impetrandi, non autem merendi.

Oppositum videtur dicere. 2.d.5.q.2.c

SOL. *Tripliciter, Primo, quòd meritum dupliciter sumitur vt habetur 2.d.13 2 c Ver q.1.1.2^{m}. scilicet propriè, idest actio, cui iustè debetur merces, ad quod requiruntur tria s. status viæ dominium operis, & charitas: & sic nec Angeli, nec alij beati meruerunt, nisi solus Christus, qui fuit simul comprehensor, & viator. Alio modo impropriè idest quælibet conditio qua aliquis est dignus aliquo, sicut dicitur, quòd species Priami digna est imperio, & sic Angeli pro ministeria nunc nobis exhibita, dicuntur mereri gaudium accidentale.*

Beatus 17.

282 Quòd beati non intersunt rebus viuorum, secundum legem communem.

Oppositum videtur dicere. 4.dist.50.q 2.3.0. Quo 21.quæst.2 3.0

SOL. *Sicut Dub.575.*

Bonitas 8.

284 Quòd omnia sunt bona, bonitate Dei.

Imò omnia sunt bona seipsis, & non per aliam bonitatem 12^{ae} q.55.4.1^{m}. Ver.q.1 2 1^{m} 7^{m}

SOL. *Dupliciter, s. Primò, quòd omnia sunt bona bonitate Dei, vt principio effectiuo, exemplari, & finali. sed sunt bona seipsis bonitate essentiali; quæ tamen est à Deo, vt habetur 1^{a} q.6 4.0. & 22^{ae} q 23.2 1^{m} & q. 27 3. 1.d.1.L.10^{m} d.19 q.5.4 3^{m}.* Contra 1.c.qu. Veri.q.21.4 0 q.27. 1.7^{m}

Secundò, Quod sicut Dubio. 5171.

Bonitas 13.

285 Quòd quodlibet bonum creatum est bonū particulare, sed solus Deus est bonum vniuersale.

Imò in Deo non est vniuersale, nec particulare 1^{a} q.11.1.3^{m}.1.d.35.5.0.d.36. q.1.1. 1^{m}. Contra 1. c. 56.

SOL. *Sicut Dub.* 478.

Bonitas 16.

287 Quòd Deus est summum bonum.

Oppositum videtur dicere, quia beatitudo est summum bonum. 1^{a} q.26.3. 1^{m}. 12^{ae} q. 3.1.1^{m}. 4 d.49. q.1.ar.2. quæs.1.2^{m}. Contra 3.c.14.1^{m}. Opusc.20.c.6. Veri.q.1.9.7^{m}

Imò virtus infusa, est maximum bonū simpliciter. Ver.q 1 9 7^{m}

SOL. *Tripliciter. s Primò, Quòd ordo bonorum potest sumi dupliciter scilicet vel respectu rectitudinis vitæ. Et sic virtutes sunt maxima bona, potentiæ sunt media, exteriora verò minima. Vel respectu beatitudinis. Et sic beatificans Deus est maximum, beatus medium virtus autem minimum bonum.*

Hæc solutio habetur. 1.dist.1. L.4^{m}. 2.distin.27. Verit. q.12.3.15^{m}

Secundò, Quòd bonum est duplex s vel subsistens. Et sic Deus est summum bonum. Vel bonum inhærens. Et sic beatitudo est summū bonum in patria, & virtus in via.

Hæc solutio sumitur. 12^{ae} q.18.4.c.1.dist.1.q.2.3.c Dio. 4.lec 9. 10.

Tertiò, quòd maximum bonum, dicitur dupliciter scilicet. vel simpliciter: Et sic Deus est maximum bonum. Vel in genere boni creati. Et sic beatitudo est maximum bonum. Virtus autem infusa dicitur maximum bonum inquantum per eam homo vt in via, ordinatur ad summum bonum simpliciter, scilicet ad Deum. sed virtus acquisita dicitur maximum bonum secundum quid, inquantum per eam homo ordinatur ad summum bonum, in genere bonorum humanorum.

Hæc solutio colligitur. Veri.q 1.1 3^{m}.9.7^{m}

Bonitas 69.

291 Quòd sub ectum cuiuslibet mali, est bonum deficiens, i. impotentia.

Oppositum videtur dicere, Opusc. 3.c.118.

SOL. Quòd *nequamen contraria sunt simul, quia malū non est bono sibi contrario vt habetur, 1^{a} q.11.2.1^{m}*

Bonitas 75.

292 Quòd summum malum, non cōtrariatur summo bono, secundum rem, sed secundum vocem.

Oppositum videtur dicere 12^{ae} q.73. 4. 0. Ma. q.2.10.0.

SOL Quòd *nullum malum opponitur summo bono contrariè nec bono priuatiuè nisi indirectè i secundum rationem communem boni, vt habetur, 1^{a} q.17 4 ^{m} q. 49.3.2^{m}. 1.d.30.q.1.2.c.2. d.1.qō.2.1.1^{m}.* Verit. q.1.14.4^{m}

Bonitas 82.

293 Quòd nulla creatura est bona per essentiam.

Imò omnis creatura est bona per essentiam. Ver. quæst.21.1.1^{m}

SOL. Quòd *omnis creatura est bona per essentiam in quantum essentia eius non inuenitur sine habitudine ad bonitatem Dei, vt habetur Ver q.q.22 2.1^{m}.f*

Bo.

Bonitas 87.

294 Quòd qualibet re creatâ potest esse alia res creata melior, bonitate essentiali, & accidentali.

Oppositum videtur dicere, Veri. q. 29. 3. 6^{m}

SOL. *Sicut Dubia.* 503.

Bonitas 141.

299 Quòd uirtus est bona seipsa, non per aliam bonitatem.

Oppositum videtur dicere, 2. d. 27 1. 1^{m}

SOL. *Sicut Dubio* 1172.

Bonitas 142.

300 Quòd bonũ quod ponitur in diffinitiõe uirtutis non est bonum transcendens sed boni rationis

Oppositum videtur dicere. 12^{x} q. 55. 4. 1^{m} q. 94. 2. c. 2 dist. 27 2 1^{m} Veri. q. 1. 2. 8^{m}

SOL. *Quòd in locis primò allegatis, loquitur de eo quod ponitur in diffinitione uel formaliter, uel explicitè, vel in actu uel immediatè quia diffinitio quarumcunque specialium non datur per transcendentia sed per primum genus, & per ultimã differentiam ut habetur. Meth. 7 lect. 12 prio. Post. 2. Sed in locis secundò allegatis, intelligit uel in uirtute, uel in potentia. uel simpliciter uel immediatè eo modo quo dictum. 12^{x} q. 94 2. c. Quol. 2. q. 1 1 co Meth. 4 lect. 1. quòd ens est de ratione omnis entis Et similiter de bono, respectu cuiuslibet boni*

Capitale 1.

302 Quòd capitale uitium, dicitur à capite membro uel quia pœna capitis punitur, uel quia est causa finalis per se multorum peccatorum.

Imò capitalia uitia non sunt causa finalis per se multorum peccatorum, quę ex bono oriuntur. 2. d. 5. q 1. 3. c. 1^{m} di. 22. q. 1. 1. 7^{m} di. 42. q6. 2. 1. c. 2^{m} 3 1^{m}

SOL *Quòd capitalia dicuntur, quia ut in pluribus alia peccata oriuntur ex eis. licèt quandoque aliquod uitiũ ex bono oriatur per abusum, ut habetur. Ma q. 8. 4. 8^{m}*

Charitas 4.

305 Quòd charitas potest dici uirtus generalis.

Imò charitas est uirtus specialis, & iustio generalis. 22^{x} q. 23. 4. 5. o. q 58. 6. o. 3. d. 27. q. 2. ar. 4. q. 2. 2 o. Ma. q. 8. a. c. 6. q. 11. 1 c. Veri. q 2. a. c. 5. o

SOL. *Quòd charitas potest dici uirtus generalis inquantum ordinat actus omnium uirtutum ad bonum diuinũ Sed ut respicit bonum diuinum ut proprium obiectum, sic est uirtus specialis, ut habetur. 22^{x} q6. 58. 6. 1. 3ª quæst 85. 2, 1^{m}*

Charitas 7.

306 Quòd charitas est radix omnium uirtutum.

Imò actus uel habitus, non habet rationem radicis, sed rationem rami, 2. dist. 5 q 1 3. c 1^{m} di. 22. q. 1 1 7m di. 42. q. 2. 1. c. 2^{m} 3. 1^{m}

SOL. *Sicut Dubio.* 214. 4 c

Charitas 9

307 Quòd charitas est forma omnium uirtutum

Oppositum videtur dicere, Veri. q6. 2. 3. 4^{m} 16^{m} 18^{m}

SOL *Quòd charitas est forma uirtutum effectiuè, quia imponit eis formam non autem exemplariter uel essentialiter ut habetur. 22^{x} q. 23 8. 1. 1^{m} Veri. quæst. 2. 3. 4. 16^{m} 18^{m}*

Charitas 14.

309 Quòd motus mentis humanę in fruitione Dei, in qua consistit uita eterna, est actus charitatis

Imò uita ęterna consistit in uisione Dei, 12^{x} q6. 3. 4. c. Io 14

SOL. *Sicut Dub* 271.

Charitas 21.

310 Quòd charitas uię, non potest ęquari charitati patrię

Oppositum videtur dicere 1^{a} q 117 2. 3^{m} fi

SOL. *Quòd non est eadem ratio quantitatis charitatis uię quę sequitur cognitionem fidei, & charitatis patrię quę sequitur cognitionem apertam ut habetur. 22^{x} q6. 24 7. 3^{m} Sed aliqui homines etiam in statu uię sunt maiores aliquibus angelis, non quidem actu sed uirtute inquantum habẽt charitatem tantæ uirtutis, ut possint mereri maiorem beatitudinis gradum, quam quidam angeli habent, ut habetur. 1^{a} q 117. 2. 3^{m} fi.*

Charitas 40.

311 Quòd charitas non est in nobis naturaliter, nec causatur ex actibus nostris, sed infunditur à Deo,

Oppositum videtur dicere, à simili. 2. d. 5. q. 2. 1. o. d. 28 4 n

SOL. *Sicut Dubia.* 279

Charitas 44.

312 Quòd uisio beata, charitas & huiusmodi, quę pertinent ad pręmium essentiale, non augentur in beatis, ex quo iam sunt perfectè beati.

Oppositum uidetur dicere 4. di. 49. q. 1. art. 4. quæst. 1 o

SOL. *Sicut Dubio* 180. 159. 280

Charitas. 45.

313 Quòd charitas potest augeri in infinitum.

Oppositum videtur dicere. Veri. q. 1. 11. 17^{m} q6. 2. 2 10^{m}

SOLVTIO. *Quòd est infinita, ex parte Dei, uel subiecti non autem secundum se ut habetur. Veri. q. 1. 11. 17^{m} quæst. 2. 2. 10^{m}*

Charitas 54.

316 Quòd charitas datur, secundum mensuram subiecti, s. sm capacitatem naturæ, & conatum.

Imò charitas uiæ non datur secundum capacitatem naturalium, sed secundum uoluntatem spiritus, 12^{x} q. 24 3 b

SOL. *Quòd non oportet q. homo feratur in charitate totaliter in id quod fertur Sed eius, qui habent meliora naturalia, potest esse minor conatus & econuerso. Et ideo non est simile de angelis, qui sunt iam perfecti, & de hominibus in uia.*

Charitas 63.

317 Quòd ordo charitatis manebit in patria.

Oppositum videtur dicere. Veri, q. 2. 9. 12^{m}

SOL. *Sicut Dubio* 100

Castitas 7.

319 Quòd castitas est subiectiuè in anima.

Imò castitas est subiectiuè in concupiscibili. Ver. q. 1. 4. c. fi.

SOL. *Quòd castitas consistit quidem sicut in subiecto in anima sed materiam habet in corpore Pertinet. n ad castitatem, ut secundum iudicium rationis, & electionẽ uoluntatis, aliquis moderatè utatur corporalibus membris. ut habetur 22^{x} q 151. 1^{m}*

Catechismus 3.

320 Quòd catechismus pertinet tãtu ad sacerdotes

Imò catechismus pertinet ad lectorẽ, 3^{a} q. 71. 4. o

SOL. *Quòd catechismus pertinet ad sacerdotes principaliter, sed ad lectorem secundariò: quod ad instructionem credendorum ad diaconum. Sed ad instructionem consersnam pertinet ad episcopos, & prædicatores, & ad quemlibet fidelem. Sed ad instructionem morum, pertinet ad patrinum, idest patrinũ ut habetur 3^{a} q. 4. b o d 6. q. 2. art. 2 q. 1. 1 art. 3. q. 3. 2^{m} d. 24. q. 2. art. 1. q. 2. 1. fi. contra a 1 74*

Causa. 37.

324 Quòd effectus non trahit necessitatem, uel contingentiã à cã remota, & prima, sed à proxima.

Oppositum vr dicere. 1^{a} q. 19 8. c. Veri. q. 25. 5 c. Ma. q 16 7 15^{m} quol. 11. 3. c. Quol. 12. 4. 1^{m}

SOL. *Dupliciter, s. Primò quòd in locis primo adductis loquitur quod ad assimilationem, & denominationem, quia effectus assimilatur causæ proximæ, & denominatur ab ea non autem à causa remota, & prima. Sed in locis secundò adductis, loquitur. quantum ad causalitatem*

tetem quia contingentia, & necessitas omnium rerum est principaliter à Deo, quia omnis causa primaria, plus influit in causatum causa secundę, quàm causa secunda, ut dicitur in prima Propositione libri de causis.
Secundò, Quòd in locis primò allegatis intelligit de causa prima in genere Sed in locis secundò allegatis, loquitur de causa prima simpliciter scilicet de Deo

Causa. 40.

326 Quòd omnia nobiliori modo sunt in causa sua, quàm in suo causato
Imò non oportet quod illud quod est de nobilitate causati, sit de nobilitate causę 1^{a} q. 4. 2. c 3. o
SOL. *Quòd primum dictum est uerum causaliter; secundum uerò formaliter, ut habetur. Opusc. 72. q. 10*

Cœlum 10.

329 Quòd corpora beatorum, erunt super oēs cęlos
Oppositum videtur dicere à simili 3. d. 22. q. 3 artic. 3. q 1. 1^{m}
SOL. *Sicut* Dub 330

Cœlum 11.

330 Quòd non oportet aliquam partem cęli esse superiorem Christo, sed ipsum esse super omnem circumferentiam cœli empyrei
Oppositum vr̃ dicere. 3. d. 21. q. 3. ar. 3. q. 1. 1^{m}
SOL. *Quòd ista duo stant simul, scilicet quod non oportet aliquam partem cœli esse superiorem Christo seu Christum esse super omnem circumferentiam cœli empyrei, ut dicit in tertia parte & quòd Christus non est extra cęlum empyreum sed ascendit in altissimam partem eius Tamen si in tertia parte diceret, sicut habent aliqui libri, quod corpus Christi est extra cęlum debet intelligi quo ad necessitatem: quia non est de necessitate corporis beati esse in loco Sed in tertio sententiarum loquitur quò ad decentiam, quia decet ipsum esse in nobilissima parte cœli.*

Cœlum 18.

333 Quòd cœlum empyreum habet influentiam in inferioribus
Oppositum vr̃ dicere, 2 d. 2. q. 2. 3 o. d. 13. 4. 1^{m}
SOL. *Quòd sicut habetur à simili 1^{x} q 113. q 3. 1^{m} s. influentia est duplex scilicet uel cognita per uiam naturalis rationis, idest per numerum sphararum cœlestiū que non sciuntur nisi per motum. Et sic accipit in secundo Sententiarum Ideo dicit ibi quod secundum Philosophos corpus non agit nisi moueatur Et contra. 1. c. 85 dicit, quod corpora non mouent nisi mota Vel influentia occulta: qua totum uniuersum est unum secundum ordinem partium quod est secundum uirtutem idest sola continuatia influxus diuini, quo inferiora gubernantur à Deo per superiora Et sic accipit in prima parte. Ideo dicit ibi quod sicut corpora gubernantur per angelos, non tantum per infimos et sed etiam per medios, & per primos ita corpora inferiora per cęlos, & omnia corpora per supremum cœlum Et quol. 6. 19 e si dicit quod proprium est cœlo empyreo inquantum est supremum corpus, attingens quodammodo ordinem substantiarum separatarũ influere sine motu*

Cœlum 31.

334 Quòd motus cœli est naturalis
Imò motus cęli est uoluntarius. 2. d. 14. 3. 1^{m} Meth. 12. lect. 6
SOL. *Quòd motus cœli est naturalis ratione materię tātum sed est uoluntarius ex parte motoris, ut habetur. 1^{a} q 70. 3 4^{m} 5^{m} 12^{x} q. 6. 5 2^{m} 2. d. 14. 2. 1^{m} 3. d 22. q. 2 ett 2 q. 1. 1 4. d 43 q 1. 2. 14^{m} contra 2 c 29 Lib. 3. c. 23. 25^{m} ll 4 c. 99. s. Veri q 5. 9. 11^{m} Potentia q. 5 5 e Spiritus 6 7^{m} Anima 8. 10^{m} Opusc. 3 c. 72. Meth 5. lect. 5. Phi 2 Ce 1 lect. 3*

Cœlum 47.

339 Quòd motor cęli, coniūgitur orbi, secundum totum, secundum Philosophos. Ideo motor non mouetur per accidens, ad motum cęli
Oppositū vr̃ dicere 2. d. 7 q. 1. 2. c. Ma. q. 16. 6. 17^{m}
SOL. Sicut Dub 119. 120. 121. 125

Certitudo 2.

340 Quòd certitudo est tantum in cognitione.
Imò certitudo est in appetitu naturali, & in arte 12^{x} q 4. 2 3^{m}
SOL. *Quòd certitudo est in appetitu naturali, inquantū infallibiliter inclinatur à Deo dirigente ipsum in finē, & non quia appetitus naturalis cognoscet finem 12^{x} q. 4 2^{m} 22^{a} q. 18. 4. c. 5. dist. 26. q. 2. 4. 6*

Circuncisio 24

342 Quod circuncisio conferebat gratiam, quò ad omnes effectus positiuos, & priuatiuos
Imò circumcisin conferebat gratiam tantum quò ad effectus priuatiuos, & ad meritū vitæ æternæ 4 d. 1. q. 2 art. 4. q 3
SOL. *Tripliciter. s Primò Quòd in quarto loquitur de circumcisione primò, & per se. Sed in alijs locis ex consequenti, ut dicit dominus Petrus de Tarantasia in quarto sententiarum quia legalia iustificabant dispositiue & à remotis; non autem completiue nisi per modum signi & non per modum causę, quia ut dicit etiam Sanctus Doctor 4 dis 1 q. 2 art 2 q 1 6^{m} Pœna circumcisionis non est satisfactoria sed est signum eius*
Secundò, Quòd secundum eundem dominum Petrum, circumcisio confert gratiam, quò ad omnes effectus, & positiuos, sed non ita copiosè sicut baptismus.
Tertiò quòd in quarto sententiarum, loquitur secundum opinionem Magistri sententiarum: sed in alijs locis secundū sententiam propriā ut patet ex modo loquendi.

Circuncisio 24.

343 Quòd circuncisio conferebat gratiam, & erat meritoria ex opere operante tantum, idest inquantum erat fidei signum, de passione Christi futura, non autem ex operato, idest, non ex uirtute circumcisionis.
Imò operabatur, & erat meritoria, etiam ex opere operato 4. d. 1 q 1. ar. 4 q 2 c
SOL. *Dupliciter. s. Primò, Quòd sicut dicit dominus Petrus de Palude, in quarto sententiarum. d eadem, aliquid dicitur conferre gratiam ex opere operato dupliciter s uel causando effectum, & dispositionem ad gratiam scilicet characterem uel ornatum uel nihil causando. sine quo tamen Deus non daret gratiam, quod tamen sufficit sine opere operante in paruulis. Secundo modo circumcisio conferebat gratiam ex opere operato, non autē primo modo sed tantum sacramenta noue legis. Secundò dicendum sicut in tertia responsione Dubij 342*

Circunstantia 7.

345 Quòd tempus sacrum est circunstantia peccati, quod fit in eo.
Imò est differentia peccati, cum aliquando fit, ut obiectum contemptus. Ma. q. 2 6. 2^{m}
SOL. *Dupliciter. Primò: quòd si quis facit aliquid indecens in tempore sacro, tempus sacrum quod consideratur, ut circunstantia est per accidens, respectu actus indecentis qui in eo sit potest considerari, ut obiectum respectu alterius actus scilicet circunstantie, qui est contemnere tempus sacrum ut habetur Ma q 2. 6. 2^{m}*
Secūdò Quòd preceptum etiam tertium de sanctificatione sabbati mysticè, idest, quo ad cessationem à peccatis, & quo ad quietem mentis in Deum, est preceptum generale. Sed ut per ipsum prohibentur ad literam opera seruorum idest, opera mechanica est preceptum speciale Nob opere tamē manuali intelliguntur omnia humana opera, ex quibus homines lucrū uictum lucrantur siue membris siue pedibus siue lingua sanè, ut habetur 22^{x} q 122 1^{m} q 187. 3. c. 8. d 37 art. 5. q. 2^{m} quol 7. 17 e s

Circunstantia 8.

346 Quòd nulla circunstantia aggrauat peccatum in infinitum
Oppositum uidetur dicere 4. d. 16. q. 3. ar. 2. q 4 5. Ma. q. 2. 8. o Opusc. 12. art. 6
SOL. *Sicut* Dub. 993.

Circunstantia 14.

347 Quòd nulla circunstantia, præter intentionem peccantis, dat speciem peccato.

Oppositum videtur dicere, 4.d.16. q 3.art.2. q.3 c M2.q.2 6.6^{m}

SOL. *Quòd id 12ª loquitur de inordinatione, quæ non potest esse inuenta.cum sit pura priuatio, nulli rei dans speciem Sed in aliis locis loquitur de circunstantijs positiuis. Tamen etiam ista si essent omnino ignota, & inuoluntaria, nullo modo variarent speciem.*

Claritas.

349 Quòd claritas corporis gloriosi erit à gloria aiç.

Oppositum videtur dicere à simili 3.d.16.q.2. a 3^{m} 1 c.3^{m}

SOL. *Quòd nulla est penitus repugnantia, quia illa claritas causata est immediatè à gloriç animæ Christi. ut dicit in tertia parte, sed mediatè à Deo; vt asserit in tertio Sententiarum.*

Clementia 7.

352 Quòd clementia, & mansuetudo, non sunt maximç virtutes, nisi secundum quid.

Oppositum videtur dicere. Ver.q.2 9.7^{m}

SOL. *Sicut Dub* 187.

Coactio 5.

353 Quòd voluntas non potest cogi.

Oppositum videtur dicere, 12ª q 6.4.0.5 2^{m}

SOL. *Quòd voluntas potest cogi respectu actus imperati, non autem respectu actus eliciti vt habetur 12ª q. 6 4 0.5.1^{m} 1.d 15.q.1.3.3^{m}.dis 25.5.1^{m} 4 d 38. q.1.ar 1.q.1 1^{m}*

Cognitio 23.

356 Quòd cognoscere aliquid in vniuersali, est imperfectius, quàm cognoscere in speciali.

Oppositum videtur dicere 2.d.3.q.3.1.3. Contra 2.c.02 Ver.q.19.c.

SOL. *Quòd cognitio vniuersalis in prædicando. ex parte obiecti est imperfectior particulari. sed ex parte modi vel etiam cognitio vniuersalis in causando est econuerso vt habetur 1ª q 55. 3.2^{m}. Verit q 8.10 1^{m}. Ma q 16 6.:6^{m}*

Coitus 1.

357 Quòd in coitu absorbetur usus rationis ppter uehementiam delectationis.

Oppositum uidetur dicere 22ª q.150.4.3^{m}. & q 156.4 2^{m}

SOL. *sicut Dub* 372.

Collectiuum. 1.

358 Quòd collectiuum nomen significat duo, scilicet multitudinem suppositorum, & unitatem ordinis.

Oppositum uidetur dicere a simili, 3.q.3.7.2^{m}

SOL. *Sicut Dub* 916.

Color 2.

359 Quòd color est obiectum materiale uisus, formale uerò est lumen.

Imò color est obiectum formale uisus, 1ª q. 15 3.c.q.45 4 1^{m} 22ª q.1.1 2^{m}, q.8 1.c.q.10.2. c.Ver.q.14 8 4^{m} Ver.q.2 1.c.Quol 3.27.c.

SOL. *Tripliciter, scilicet Primò q sicut innuitur. Ver. q.14 8.1^{m} Obiectum formale est duplex scilicet Quo, & Quod Primo modo color est obiectum materiale, sed lumen est obiectum formale Sed secundo modo, est econuerso. Vnde vnius potentiæ possunt esse plures obiecta subordinata scilicet obiectum quod & obiectum quo*

Secundò, q vt habetur Philos 1 lect 5 si vnum & idem respectu diuersorum est materiale & formale. sicut pars respectu definitionis respectu definiti. se habent vt formale. sed respectu definitionis. vt materiale & pars vna respectu alterius, sicut genus respectu differentiæ. ideo color respectu corporum, est obiectum formale visus sed respectu luminis, est materiale

Tertiò, Quòd vt habetur 2.d 17. q 1.1.c. Ma q 2.2.3^{m}. 1:1^{m}. Color est lux incorporata Vnde duplex est lumen scilicet lumen extrinsecum in medio inter colorem, & visum, & lumen intrinsecum quod includitur in colore. Lumen igitur extrinsecum non est ratio formalis coloris sed lumen intrinsecum, est ratio formalis coloris. Et Ver q.1.4.4^{m} habetur quod lux in colore, est quasi formale, & terminatio diaphani est quasi materiale. Et Meth.10.lec 4 habetur, quod in nigro est minimum de luce, quo facit colores alios, vt patet in libro de Sensu, & sensato.

Color 3.

360 Quòd color non est coloratus, sed clarus. Similiter albedo non est alba.

Oppositū uidetur dicere a simili.2.d.27 2.1^{m}

SOL. *Sicut Dub* 1171.

Color 4.

361 Quòd lumen facit, q color qui est uisibilis in potentia, fiat uisibilis in actu.

Oppositum uidetur dicere 1ª q.12.5.1^{m}. Animæ 4.4^{m}. Anima 2.lect.14 fi. lib.3. lect.10. mendendo.

SOL. *Dupliciter scilicet Primò quòd sicut habetur 1ª q.79 3. 2^{m}. Anima 4 4^{m}. de hoc sunt duæ opiniones oppositç & recitat quandoque unam & quandoque aliam dū disputat in theorica licèt quando determinat hoc in Physica magis adheret secundç opinioni.*

Secundò, Quòd vt dicitur Quol 7 q 2 1.& Anima 2.lec. 14.si agens est duplex s. vel perfectum quòd perfectè potest imprimere suam formam vel imperfectū quod hoc tamen potest nisi con fortetur à fortiori agente at sic color est visibilis in actu imperfecto; tamen est visibilis in potentia ad actum perfectum, ad quem reducitur per lumen.

Columba 2.

362 Quod columba quç apparuit super Christum baptizatum fuit uerum animal.

Oppositum uidetur dicere. 1.d.16.3.3^{m}

SOL. *Quòd fuit verum animal veritate essentiæ sed non veritate omnium proprietatum columbæ, vt à simili potest colligi 1ª q 43 4 c & 22ª. q.77.2.1^{m}*

Compositio 4.

364 Quod omne compositum est aliquid, quod non conuenit alicui partium eius, & eo est aliquid quod non est ipsum.

Oppositum videtur dicere. Meth. 7. lect. 14.

SOL. *Quòd sicut Dubio* 1127.

Comprehendere 6.

366 Quòd nullus intellectus, comprehendere potest essentiam Dei.

Imò beati in patria comprehendunt naturā Dei. 1ª q.12.8. 1^{m} Opus. 72. q. 26.

SOL. *Quòd comprehendere, vt habetur.1ª q 12.11^{m}. 7.0, vno modo accipitur pro termino, scilicet insequutionis quando scilicet aliquid tenetur. Et sic beati in patria habent mentem speci, & nesciunt illam ineffabilem generationem. Et sic Philosophi non comprehenderunt diuinam naturam. Vnde non attigerunt ad illam generationem. Alio modo accipitur comprehendere propriè, quod est concludere aliquid in termino continentis. Et ideo illo modo nihil comprehendit Deum, quia ipse excedit omnem intellectum, vt etiam habetur. Opus. 72. q. 20.*

Commune 1.

367 Quòd commune est duplex, scilicet secundum rē & secundum rationem. Primum est in diuinis tantum: secundum verò in omni natura.

Imò Primum est etiam in creaturis, quia natura humana est etiam communis multis secundum rem.1ª q.13 9.c

SOL. *Quòd commune potest sumi dupliciter scilicet vel materialiter. id est pro re, quæ subest communitati, vel formaliter, id est pro ipsa communitate. quæ est quædam vnitas multorum, sicut etiam distinguitur de vniuersali. 1ª quæstione 85. 3. 2^{m}, 3. 1^{m}, 4^{m}*

4^{m} 1 distin. 19 quæst. 5. 1. c dist 33. 1. 3^{m} 3. d. c. q. 2. 1. 1^{m} Meth 7 lect 1: princip Anima Lib 2. lect 2 fin. Sensu lect. 15. opusc. 10 5. c Primò igitur modo intelligitur 1^{a} q 13 9 c Sed secundo modo in cæteris locis, ut etiam patet Dub. 968.

Conceptio 19.

370 Quòd virgo Maria mater Christi, fuit concepta in peccato originali.

Imò fuit immunis à peccato originali & actuali. 1. d. 44. 3 3^{m}

SOL. *Quòd nulla est omnino repugnantia, seu contradictio etiam quò ad apparentiam. Primò quia in primo Sententiarum, nullam mentionem facit de conceptione eius sed solū loquitur de ea & de eius immunitate post sanctificationem eius, ut patet per authoritatem Sancti Anselmi, quam ibi exponit sicut etiam posset dici de quolibet sanctificato vel in utero vel per baptismū, quia tunc fuit immunis ab omni peccato originali, & actuali.*

Secundò, Quia licèt dicat, q fuit immunis. tamen non dicit, q semper fuerit immunis. sed sine signo universali, sicut etiam dicit de aliis hominibus. quòd aliquando sunt sine peccato etiam veniali in hac vita sed non semper nec diu ut patet. 3^{a} q 79. 4. 2^{m} 3 d 3 q 1 L. 1^{m} 4 d. 12 q. 2 artic. 2 qª. 1. 1^{m}. d. 21. qª. 2. 1. 4^{m} Ma q 7 12. 4^{m}

Tertiò Quia si quis velit pertinaciter asserere quod S Doctor intenderit loqui de conceptione B. Virginis. scire debet, q non est ad propositum materia de qua ibi tractabat aliquid inferre de conceptione passiua matris Christi qua concepta fuit sed potius de conceptione passiua Christi de qua etiam alibi dicit. q fuisset aliquid in Adam non infectum peccato originali ex quo in ipsa assumptione formatus fit Christus. est haeticum sed carnis eius emundatio à precedenti infectione. saltem intellectu præcessit assumptionem ut habetur 3. d. 2 q. 4. arti. 1 ad art 3. c 2. L. princip Ioan. 3. lect. 5. Sed solum occurrebat in primo sententiarum ad conceptionē passiuam Christi aliquid de conceptione actiua qua Virgo beata concepit Christum propter authoritatem Sancti Anselmi introductā ibidem in qua dicitur. quòd Deus præparauit ipsam unigenito suo in matrem

Quartò quia Sanctus Thom ibidem dicit sicut etiam asserit Sanctus Anselmus q puritas matris Christi fuit sub Deo inquantum fuit in ea potentia ad peccandum. Sed hæc non per peccatum actuale, ut ipse dicit Veri. q 24. 9 2^{m}. nisi forte beata Virgo in sua natura consideretur ut etiam ipse adducit de omnibus angelis & hominibus. Contra 3 c 109 Ergo per peccatū originale.

Quintò quia ibi exponit authoritatem Sancti Anselmi, quā ubique tenuit expresse, sicut omnes sancti communiter affirmant beatam Dei matrem conceptam fuisse omnino cum peccato originali

Concupiscentia 12.

37[illegible] Quòd concupiscentia nō ligat totaliter rationē.

Imò in concupiscentia absorbetur usus rationis, propter uehementiam delectationis. $22^{æ}$ q 34. 2. 1^{m} q. 37 2^{m} q. 72. 2 4^{m} 2. dist. 20 q. 2 2^{m} 4 d. 9 artic. 2 q. 2. c

SOL. *Quòd concupiscentia dicitur esse sine ratione, non quidem quia totaliter auferat iudicium rationis, sed quia tunc in nullo procedit secundum iudicium rationis, nisi tamen ut faciat insanire. Tunc enim ligat totaliter rationem 22. 1. q 50 4. 3^{m} q. 5[illegible]. 4. 2^{m}*

Concupiscibilis 6.

374 Quòd omnia mala pertinent ad concupiscibilē, sicut ad primam radicem, non autem sicut ad proximum principium.

Oppositum uidetur dicere. 2. d. 5 q. 1. 3. c. 1^{m}

SOL. *Sicut Dubio 1114.*

Concupiscibilis 7.

375 Quòd omnis motus concupiscibilis causatus ex apprehentione, semper est peccatum, non autē si sit ex qualitate organi.

Imò primi motus naturales sensualitatis, nullo modo sunt peccata 2. d 21. qō. 3. 1 n. d. 41. q. 2. 1 5^{m} 3. d. 39. quæst. 2 2. 4^{m} Quol. 4 e 1. 0

SOL. *Quòd primi motus dicuntur dupliciter scilicet primò primi i naturales, sine imaginatione. Et secundò primi i primi motus sensualitatis, ex imaginatione. Secundi sunt peccata. sed leuissima, primi verò nullo modo ut habetur in primis locis.*

Confessor. 13.

379 Quòd de quolibet confessore dicit. Non est inuentus similis illi.

Oppositum uidetur dicere. 4. d. 49 q 5. art. 3. q. 2. 3^{m} art. 5. q. 3. c. Veri. q 26. 6. 8^{m} Heb 11. 12.

SOL. *Quòd unus Sanctus præcipuè laudatur de una virtute, & alius de alia, propter excellentiorem promptitudinem ad actum unius virtutis, quàm alius, vel ad actum unius virtutis quàm ad actum alterius Et similiter sanctus quilibet habet aliquam præeminentiam, secundum specialem usum alicuius virtutis, ut habetur loc prius.*

Confirmatio 10.

380 Quòd confirmans, & confirmandus, debent esse in gratia & debent esse confessi, & ieiuni de cōsilio, non autem de præcepto.

Oppositum uidetur esse à simili. Io. 8. Ro. c. fi.

SOL. *Sicut Dubio 795.*

Confirmatio 32.

383 Quòd Beata Virgo per secundam sanctificationē fuit simpliciter confirmata in bono per gratiā habitualem, ita quòd non posset per liberum arbitrium flecti in contrarium.

Imò nullus purè uiator, nec etiam beata Virgo in præsenti vita, potest confirmari simpliciter, nec ab omni immunitate peccati cōseruari per gratiam habitualē Cont. 3. c. 162 fi Veri q 24 9. 0

SOL. *Dupliciter scilicet Primò, q gratia non immobilitat in bono ut quis possit peccare nisi sit perfecta scilicet coniungens fini, ut habetur. 1^{a} q 62 3. 8^{m} $12^{æ}$ q. 14[illegible]. 2. 2^{m} 2 d 4 3. 5^{m} d. 20 q 3. 5^{m} Contr 3. c. 1[illegible] 5 162 fi Lib 4 cap 69*

Secundò dicendum. q ultra gratiam habitualem. quilibet uiator indiget custodia diuina prouidentia in præsenti uita, ut habetur, Contra. 3. c 162. fi.

Conscientia 8.

384 Quod conscientia errans ligat.

Imò error conscientię, habet uim absoluendi uel excusandi. Quol. 3 uel 8. q. 6 5. 0. fi.

SOL. *Quòd error conscientia quandoque habet uim absoluendi, quando scilicet procedit ex ignorantia eius, quod quis scire non potest vel scire non tenetur Et in tali casu, quamuis factum de se sit mortale. tamen intendens peccare venialiter peccaret venialiter si ut puta aliquis intenderet accedere ad uxorem suam causa delectationis tantum & ita intenderet peccare venialiter, tunc si alia ei supponeretur. eo nesciente. nihilominus veniali ter peccaret. Quandoque uerò error conscientia non habet uim absoluendi, vel excusandi. quando scilicet ipse error peccatum est, ut cum procedit ex ignorantia eius. quod quis scire tenetur & potest sicut si crederet fornicatione simplicem, esse peccatum veniale. Et tunc quamuis crederet peccare venialiter, non tamen peccaret venialiter, sed mortaliter, ut habetur. Quol. 3. vel 8. q 6. 5. c. fi.*

Consensus 2.

385 Quòd consensus potest attribui uoluntati, & rationi.

Imò consensus est actus uoluntatis. f. complacentia & applicatio eius, ad aliquid existens in potestate eius, $12^{æ}$ q. 15. 0, & q. 74 5 1^{m}. 4. d. 29 1. c

SOL. *Quod consensus in actum pertinet ad rationem superiorem secundum quod in ratione voluntas includitur, secundum Philosophum, ut etiam habetur $12^{æ}$ q. 10. 2 b, q. 15 4. 0, q. 74. 7. 1^{m}*

Imò

Imò continentia est species constantiæ. 22^{æ} qō. 53.5.3^{m}

Imò constantia, est pars potentialis fortitudinis. 22^{æ} q 128.6^{m}

Imò constantia comprehendi potest sub magnificentia. 22^{æ} q. 128.6^{m} Et potest etiam pertinere ad perseuerantiam. 22^{æ} q. 128, 6^{m} quia perseuerantia diuiditur in firmitatem & constantiam. 3 d 33 q. 3. art. 3. q. 2. c. 3^{m}

SOL. *Quòd constantia in rebus arduis & terribilibus, est pars fortitudinis; in delectabilibus verò est pars continentiæ. Sed continentia est species constantiæ, secundū quod constantia importat stabilitatem, in quacunque materia. Et sic potest comprehendi sub magnificentia, non quidem ut pars eius potentialis, uel subiectiua. sed ut aliquid requisitum ad eam per modum partis integralis. Et similiter potest pertinere ad perseuerantiam, ut habetur.* 22^{æ} q. 153. 5. 2^{m}

Continentia 1

389 Quòd continentia, ut est abstinentia ab omni delectatione uenerea, est uirtus, non autem quæ est cum prauis concupiscentijs quibus resistit.

Imò continentia nō est uirtus, sed aliquid minus uirtute, 12^{æ} q. 58. 3 2^{m} 22^{æ} q. 10. 3 1^{m}

SOL. *Dupliciter. Primò quòd continentia sumitur tripliciter. primò secundum quòd aliquis habet repugnantiam cum prauis concupiscentijs quib. resistit. Secundo prout homo abstinet ab omni delectatione uenerea, etiam licita. Tertiò quā quis abstinet ab omni actu illicito. Prima igitur non est uirtus, quia non operatur bonum faciliter, & delectabiliter. Sed reducitur ad temperantiam, ut imperfectum ad perfectum. Secunda verò & tertia est uirtus. Sed secunda reducitur ad temperantiam, ut pars subiectiua. Tertia verò, ut pars potentialis ut habetur.* 22^{æ} q. 155. 1. o. 4. o. 3 d. 33 q. 3. art. 1 q 1 1^{m}

Secundò, Quòd continentia etiam prima, est uirtus, largè sumendo uirtutem pro omni principio actus laudabilis, ut habetur 22^{æ} q. 155. 1. c. *fi.*

Continentia 9.

393 Quòd continentia & perseuerantia, sunt partes constantiæ, firmiter persistentes. Prima contra concupiscentias. Secunda uerò contra tristitias.

Oppositum uidetur dicere. 22^{æ} q 53. 5. 2^{m}

SOL. *Sicut* Dub 387.

Continentia 10.

391 Quòd continentia est tantum in uoluntate subiectiuè.

Imo non est in ui appetitiua, sed in ratione. 12^{æ} q. 158 3 2^{m} 22^{æ} q. 53. 5 3^{m} 3. d. 33. q. 2. ar. 4 q. 2. c

Imò est in concupiscibili. 3. d. 33 q 2 ar. 2 q. 2 o

SOL. *Quòd continentia potest attribui rationi, sicut primo mouenti. & incontinentia concupiscibili licet utraque immediatè sit in uoluntate, ut in proprio subiecto* 22^{æ} q 155 3. c *fi*

Contingens 6.

392 Quòd contingens, ut contingens cognoscitur directè à sensu, sed indirectè ab intellectu.

Oppositum uidetur dicere 4. dist. 50. q. 1. 3. o. Quodl. 11. q. 1. 3. o

SOL. *Sicut Dub* 551.

Contritio 6.

397 Quòd ad contritionem de uenialibus, non requiritur propositum non peccandi, sicut de mortali, sed sufficit displicentia eius, & suę causæ.

Oppositum uidetur dicere à simili, de pena eius qui ad uenialia fuit magis immersus 4. d. 21. q. 1. ar. 3 q 3. o. di 26. q. 1. 3. c. Opusc. 12 ar 6

SOL. *Quod non requiritur de necessitate, sed est laudabile, ut habetur in locis primò allegatis.*

Conuersio 1.

399 Quòd conuersio in Deum est triplex, scilicet per gloriam, meritum, & preparationem: quæ requirit triplicem gratiam, scilicet consummatā habitualem & operationem, Dei.

Oppositum uidetur dicere à simili 2. d. 5. q. 2. 1 o. d. 28 4. o

SOL. *sicut Dubio.* 153. 699.

Corpus 11.

404 Quòd corpus prius uiuum, & postea mortuum, non est idem corpus numero.

Oppositum vr dicere. 3^{a} q. 50. 5. o Quol. 2 q. 1 1. o. Quo. 3. 5. 4. 1^{m} Quol. 4. q. 5 o. Opu. 3 c. 155. 157

SOL. *Sicut Dub.* 79.

Correctio 6.

405 Quòd existens in peccato mortali, etiā occulto, corrigens ex officio, peccat, non autem corrigens ut frater, nisi propter scandalum

Oppositum videtur dicere 22^{æ} qō. 60. 2. 3^{m} Math. 7. Ro 2

SOL. *Sicut Dub.* 796.

Creatio 4.

407 Quòd Philosophi concedunt creationem esse, sed ab æterno.

Imò noluerunt motum incœpisse per uiam naturę. i. per generationem. Meth. 11. lect. 5. princ. Lect 7. princ.

SOL. *Sicut Dub.* 912.

Creatio 17.

409 Quòd creare, requirit potētiam agentis infinitā

Oppositum videtur dicere à simili. 2 d. 1. q. 1. 3 o. 4 d 5. q. 1. ar. 3. 17. q. 3. 5^{m} d. 8. q. 2. 3 4^{m}

SOL. *Sicut Dubio* 352.

Creatio 18.

410 Quòd Deus non potest communicare creaturæ potentiam creandi aliquid uirtute propria, & principaliter, nec instrumentaliter

Imò potest instrumentaliter. 2. d. 1. q. 1. 3. o. 4. di. 5. q. 1 artic. 3 q. 3. 5^{m}

SOL. *Dupliciter. Primò quòd creatura potest agere supra naturam, & cooperari creatori per uirtutem diuinam, ut agens instrumentale, non autem ut agens principale scilicet non quidem quantum ad illos effectus, qui sunt immediatè a Deo ut creatio & sanctificatio. sed quantum ad aliquos effectus, qui fiunt mediante creatura: uirtute diuina non autem potest dici, cooperari creatori uirtute propria creatura, ut habetur.* 4. d 8. qō 2. 3. 4^{m} Ma q 16. 9 3^{m} Opusc. 1. c 23.

Secundò Sicut Dubio. 409.

Creatio 25.

412 Quòd creatio passiua creatur; non quidem alia creatione, sed seipsa.

Oppositū uidetur dicere à simili. 2. d 27. 2. 1^{m}

SOL. *Quòd creatur seipsa, non ut terminus creationis, sed ut quo aliud creatur, ut habetur.* 1^{a} q. 45.

Creatio 2.

413 Quòd creatio est in instanti.

Imò principium temporis, non est mensura creationis, 1^{a} q 46. 3 1^{m}

SOL. *Sicut Dub* 129.

Imò creatio mensuratur æuo, uel tempore largè sumpto. s. pro numero cuiuscunque successionis 2 d. 1. q. 1. 6. 3^{m} Verit. q. 8. 4 15^{m}

Creatura 2

417 Quòd in omnibus creaturis, differunt suppositū & natura.

Oppositum uidetur dicere. 1^{a} q. 3. 3. c. 1. d 25. 1. 3^{m} 4. d. 5. q. 1. 3 o. 1. 4. c. 55. 4^{m} Potentia. q. 7. 4. c q 9 1. c. Spiritu. 5 9^{m} Anima 17 10^{m} Opusc 32 lectio. 6 o. Opusc. 37 c. 4 Meth. 7 lect. 11 fi. Lib. 8 lect 3. 1 h. 9. lect. vlt.

SOL. *Sicut Dubio* 114.

Credere 9.

419 Quòd quilibet tenetur explicitè credere articulos fidei, alia uerò implicitè.

Imò

Imò non tenetur explicitè credere omnes articulos fidei, sed tantum quantum sufficit ad dirigendum in ultimum finem. 3 d 25 q.a.art.1.q c.o. q 3.c.ar.o.q 3.o.L Ver.q.14.11.o.

SOL. *Quòd illa non repugnant, nisi quis dicat, quòd primum dictum intelligitur de omnibus articulis fidei, cũ tamen sanctus Doctor loquatur de articulis indefinitè, sine signo universali. Vel si intelligatur universaliter, tunc debet restringi ad articulos generales de quibus Ecclesia solemnizat ut habetur. 22^{æ} q 2 7 o. Veri q.14 11.c. si iã secundo verò dicta. accipit articulos largè s pro omni dicto, de quo est fides.*

Damnatio 4.

421 Quòd damnati blasphemant Deum mente, & voce, & in hoc peccant.

Oppositũ videtur dicere, 1^{a} q.63.a o.Io.8 lect 6

SOL. *Sicut Dubio 444*

Damnatio 22.

425 Quòd obstinatio in damnatis, est perpetua culpa & pęna. Sed non demerentur, quia non sunt in via, sed ad terminos pęnæ devenerunt.

Oppositũ vr̃ dicere.4.d.22.q.1.1.3^{m} q.3.c.2^{m}

SOL. *Sicut Dubio 280.*

Damnatio 11

426 Quòd bona quæ damnati fecerunt hic, prosunt eis in inferno

Imò ex bonis damnatorum quæ fecerunt, non minuetur dolor eorum, sed magis augebitur. 4.d 43.ar 5.q.1.4^{m} d.51.q.1 ar.o.q.1.c

SOL. *Quòd prosunt eis in inferno ad mitigationem pœnæ, impediendo ne incurratur, non autem subtrahendo pęnam nec fortificando subiectum nec minuendo remorsum conscientię, ut habetur in locis primò adductis.*

Datio 12.

430 Quòd nulla creatura, potest dare Spiritũ sanctũ

Imò homines, & Christus secundum quòd homo, dicuntur dare Spiritum sanctum. 3^{a} qũ.8.1.1^{m} 3 d.13.q.2.1.1^{m}

SOL. *Quòd dare Spiritum sanctum dicitur dupliciter s. authoritate & sic est tantum Dei. Et ministerio, & sic homines. & Christus secundum q homo, dicuntur eum dare, ut habetur, 3^{a} q.8.1.1^{m} 3.d.13.q 2.1.1^{m} Gal. 3.lect.2.*

Debitum 8.

431 Quòd Deus nulli est debitor

Imò Deus est debitor homini ratione promissi.1. d.27.2.5^{m} 3.4^{m} Contra, 2 c.29

SOL. *Quadrupliciter. s Primò. quòd debitum ut dicitur Quol.5 q.30.c 1 sumitur dupliciter s secundũ se, ut finis & propter aliud ut ea quæ sunt ad finem Secundo modo Deus nulli debitor est quia ut dicitur, 1^{a} q.25.1 3^{m} debitum sic importat ordinem exigẽtia vel necessitatem alicuius ad quod ordinatur Sed Deus non ordinatur ad aliud sed omnia ad ipsum, nec obligatur alteri, 12^{æ} q 112.1.2^{m} Sed primo modo est debitor homini non ut obligetur ei sed ut homo ei subiciatur, ut recipiat promissum.*

Secundò Quòd debitum est duplex s necessitatis, & congruitatis vel utilitatis ut habetur, 12^{æ} q 99.5 c 4 d 5 q 1.art 2 q.1.1^{m} secundo modo Deus est debitor, non autem primo modo.

Tertiò, Quòd debitum est duplex s morale, & legale, ut habetur, 12^{æ} q 99 5.c.22^{æ} q 21.2.3^{m} q.80 1 c. q8. 117.5.1^{m} q 118.3 o^{m} Opusc.19 c.9.t7. Primum convenit Deo non autem secundum

Quartò quòd Deus est debitor, non ut obligatus ei sed quia reddit debitum in ordine ad suam sapientiam, & suã voluntatem principaliter. Secundariò autem secundũ ordinem unius creaturę ad aliam ut habetur 1^{a} q.21. 1.3^{m} a.c 12^{æ} q 114.1.3^{m} contra, 2.c.28 29 Verit. q 6 2 c q 23.3 2^{m} 6 3^{m} 6^{m} Potentia, q 3.16.17.c

Defectus 10.

435 Quòd nullus defectus reducitur in Deum, sicut in causam

Oppositum videtur dicere, Quol. 4 4 c.s

SOL. *Dupliciter, scilicet Primò, Quod causa defectus est aliquis dupliciter s ex propria intentione & prater intentionem. Et sic semper oportet causam esse defectivã, non autem primo modo Ideo primo modo convenit Deo non autem secundo modo, ut habetur, Quol.4.4.c.s*

Secundò, Sicut Dub 507

Deitas 2.

436 Quòd deitas, non potest supponere pro persona

Oppositũ videtur dicere, 3 d.5 3.c

SOL. *Quòd deitas in communi accepta s pro essentia, licèt non supponat pro persona, tamen aliquando propriè trahitur ad supponendum pro persona, eo modo, quo Magister exponit, ut habetur, 1.d.4.3.c*

Delectatio 7.

437 Quòd nulla delectatio, est quid optimum

Imò aliqua delectatio potest esse summum bonũ hominis, 12^{æ} q.34 3.o.q.39.4.1^{m} 3 d.3ii.2,c.6^{m} 4 d.49.q 3.ar.4.q.3 c.

SOL. *Dupliciter. s Primò, Quòd aliquid potest dici summum bonum & optimum dupliciter s vel per se, vel per aliud, Nulla ergo delectatio est quod optimum per se, cum sit propter aliud, scilicet propter operationem. Sed tamen est propter aliud summum bonum hominis inquantum accidit beatitudini qua est huiusmodi.*

Secundò Sicut Dubio.287.

Delectatio 44.

438 Quòd delectatio maximè corrumpit ęstimationem prudentię & præcipuè in venereis, quia totam animam absorbet

Imò ligat totaliter rationem, 22^{æ} q. 150. 4. 3^{m}

SOL. *Sicut Dubio 372*

Dæmon 6.

440 Quòd dæmones vigent acumine scientię, & lumen intellectuale in eis est perspicuum

Imò error est in intellectu dæmonum, 1^{a} q 58.5.o 2.d.7.q.2.1 1^{m} Ma q.16.6 o

SOL. *Quòd error est in intellectu dæmonum, solum respectu supernaturalium, & non respectu aliorum, ut habetur in secundis locis.*

Dæmon 13.

441 Quòd dæmones, cognoscunt futura contingentia,

SOL. *Quòd cognoscunt non quidem futura contingentia in se. sed in suis causis vel per aliqua signa sicut & cogitationes cordium cognoscere possunt, quæ per aliquos corporis motus manifestantur secundum Augustinum sicut & medici cognoscunt. 2 d.7.q 2.1 6.1. Opusc. 10. c.38. Opusc.11 ar.30.o*

Dæmon 37.

444 Quòd in dæmonibus non sunt propriè nisi duo peccata, scilicet superbia & invidia.

Imò in dæmonibus est odium. & peccatum in Spiritũsanctum, & multæ aliæ deformitates peccatorum. 2.d.43.c.3^{m} contra, 3 c.103

SOL. *Quòd sub superbia & invidia prout sunt in dæmonibus, comprehenduntur omnia peccata, quæ ab illis oriuntur, inter quæ est odium, ut habetur 1.ª q 63.2.3^{m} 22^{æ} q 36 4.o. Ma q 10.3.o.10.8 lect.6*

Dæmon 47.

445 Quòd tentatio dęmonum non semper est peccatum, quia vitari non potest, sicut vitari potest tentatio carnis. Ideo tentatio carnis sine peccato esse non potest, ut patet per glossam

Imò tentatio carnis sive primus motus eius, non semper est peccatum 2.d.24.q.3 1.o.d.41.q.2.a. 5^{m} 3.d 39.q.2.1.4^{m} Quol.11.o

SOL. *Sicut Dub 375.*

Dæmon 71.

446 Quòd dæmones nõ permittuntur facere omnia quæ possunt naturaliter, nec datur eis potestas faciendi aliquid super naturaliter.

Imò

Imò vxor Loth, secundum aliquos, mutata est in statuam salis, mediantibus dæmonibus, Ma.qō. 16. 9 3^{m}

SOL. *Quòd si vxor Loth, mutata est in statuam salis mediantibus dæmonibus, hoc tamen fuit virtute Dei, ut habetur. Ma q 16.9.3^{m}*

Demonstratio 3.

448 Quòd ex quolibet effectu notiori, potest demonstrari, propriam eius causam esse.

Oppositum videtur dicere. Princ. 23.c. Poste. 1. lect. 2

SOL. *Sicut Dub* 373.

Denominatio 4.

430 Quòd in respectiuis fit denominatio ab extrinseco, non autem in absolutis.

Imò in relatiuis potest aliquid disponi, & denominari per aliquid sui generis, non autem in absolutis 4.d.8.q.1.art.2 q.1.2^{m}

Imò nihil denominatur à relatione, quasi ab extrinseco, sed quasi inhærente. Contra 2.c.13.

SOL. *Quòd aliquid denominatur respectu alterius dupliciter, scilicet quando respectus est ratio denominationis, & quando non sed tantum causa. Et sic denominatur ab aliqua forma, ei inhærente, non autem primo modo, sed ab extrinseco tantum; vt habetur. Verit qō. 2.4. 2^{m}.*

Desiderium 6.

453 Quòd desiderium naturale rationalis creaturæ, est ad cognoscendum genera, species, & rationem omnium rerum, non autem omnia indiuidua, vel futura contingentia, quæ solus Deus in sua æternitate cognouit.

Oppositum videtur dicere, quò ad cognoscendum omnia indiuidua, & futura contingentia, quia homo habet naturalem inclinationem ad cognoscendum futura. 1^{a} q 86.1 o. & $12^{æ}$ q 47. 3.1^{m} & q.95.1.3^{m}. 2.d 7 q.3 3.1^{m} 4 d. 50.qō. 1. 3.o. Verit q.2.5 6.o, & q 10 5.o. Quol.8.vel 11.q. 1.3.o. Opusc.29 An.3.lect.1

SOL. *Sicut Dub* 441.

Desiderium 8.

434 Quòd desiderium animæ beatæ quiescit ex parte appetibilis, non autem ex parte appetentis.

Oppositum videtur dicere, 4.d.49.q. 1.artic.4 quæst. 1. o

SOL. *Sicut Dub.* 559.

Desperatio 7.

455 Quòd desperatio est prior timore, sicut ratio, & causa eius. Ideo timor consequitur desperationem vincendi.

Oppositum videtur dicere. $22^{æ}$ q.45.2.2^{m}

SOL. *Quòd ex timore non semper sequitur desperatio, nisi quando fugit intensus, vt habetur secundo loco.*

Desperatio 8.

456 Quòd desperatio oritur occasionaliter ex timore Dei, & ex horrore peccatorū, nō aūt directè.

Oppositum videtur dicere. $12^{æ}$ q 25.3.c

SOL. *Quòd oritur ex timore Dei per ausum eius, non autem si quis bene vtatur eo, vt habetur in primo loco.*

Deus. 4.

457 Quòd Dei nō est demonstratio, nisi p effectum.

Oppositum videtur dicere à simili. Trin.23.c. Poster.1. lect.2.

SOL. *Sicut Dub* 448.

Deus. 5.

475 Quòd Deum esse, non est per se notum, sed est primum inter omnia credibilia.

Imò Deum esse, est per se notum, & Deum esse, & alia huiusmodi, quæ per rationem naturalē possunt esse nota, non sunt articuli fidei, sed præambula. 1^{a} q.2.1 2.1^{m}

SOL. *Quòd Deum esse, est per se notum simpliciter non autem quo ad nos, vt habetur.* 1^{a} q 2 1.0 1.d.3. q.1. 2.o. Contra 1.c.10.11. Lib.3 c. 38.1^{m}. Ver.qō.10. 12.o. Pot.q 7 2.11^{m}. Trin.3.6^{m}

Deus. 6.

459 Quòd Deum esse, non est nobis naturaliter notum secundum se, sed secundum similitudinem, & participationem eius.

Oppositum videtur dicere. 1^{a} q.4 2.4^{m}

SOL. *Sicut Dub.* 458.

Deus. 11.

461 Quòd in solo Deo esse & essentia sūt idē realiter

Oppositum videtur dicere. 1^{a} q.3.3.c.1.d.25. 1 5^{m} 3.d.5 q.1.3.o. Poten.q.9 5.c

SOL. *Sicut Dub.* 114.

Deus. 23.

455 Quòd summa attribuitur Deo, secundum similitudinem actus.

Oppositum videtur dicere. 1^{a} q.4.3 4^{m}

SOL. *Sicut Dub.* 471.

Deus. 25.

463 Quòd Deus non est genus, nec species.

Oppositum videtur dicere. 2 d. 3.q.2.c.fi.

SOL *Quòd diuinum esse, est proprium & determinatum, non per additionem alicuius contrahentis, sed per negationem omnis adhibiti, vt habetur. 2 d.3 q 2.2 1.fi.*

Deus. 27.

464 Quòd Deus non est in genere, nec in prædicamēto per se, nec reductiuè, vt principium.

Imò Deus est in genere substātię reductiuè, vt mēsura, & principium omnium rerum, & sicut punctus, & vnitas. 1^{a} q.3.5.c fi 2^{m} 2.d.8 q.4.2.3^{m}. Potentia.q.1.7.1^{m}. quæst 7.3.7^{m}.8.2^{m} 4.9 3.3^{m} Trin.2.4

SOL. *Tripliciter: Primò, Quòd aliquid est in genere reductiuè dupliciter: vel tanquam limitatum determinatum & restrictum ad illud genus. Vel sine limitatione, determinatione, & restrictione, Et sic secundo modo Deus est in genere, & non primo modo, vt habetur* 1^{a} q 1.5.c fi

Secūdò Quòd principium est duplex: vel intrinsecum i. de essentia generis, tanquam contentum sub genere. Vel extrinsecum, idest efficiens vel exemplare. Deus ergo est in genere reductiuè, vt principium secundo modo, non autem primo modo.

Tertiò Quod licèt dicatur Potentia.q 7.3 7^{m} quod Deus est in genere. vt principium sicut punctus & vnitas, cum vtrumque sit principium limitatum. & intrinsecū, tamen ibi comparatio fit quoad rationem communem principij, non quo ad rationem principij limitati. vel intrinseci, vt habetur Meth lect.1. secundum Philos.

Deus. 31.

466 Quòd in solo Deo sunt idem suppositum, & natura, & in omnibus creaturis differunt.

Oppositum videtur dicere. 1. qō 3.3.c 1.d.25. 1 3^{m}.3.d.5 q 1.3 o. Cont 4 c.55 4^{m}. Potentia. q. 9 1.c. Spiritu.5 9^{m}. Anima 17 10^{m} Opuscul 32. lect.6.o. Opus. u. 37.c.4. Meth 7 lect.11.fi.libr.8. lect.3.lib.9.lect.11. Anima 3 lect.8.

SOL. *Sicut Dub* 114.

Deus. 32.

467 Quòd in Deo non est materia, nec potentia, sed est purus actus.

Oppositum videtur dicere. 1^{a} q.4 4.0

SOL *Quòd in Deo non est potentia passiua, sed potentia actiua, vt adducitur Dub* 414.

Deus. 34.

468 Quòd quicquid entitatis, bonitatis, & perfectionis est in creatura quacunque, totum est eminentius in Deo.

Im

Imò non oportet, quod illud quod est de nobilitate creaturæ, sit de nobilitate creatoris, 1ª quæst. 4. 3. c. 3 o

SOL. *Sicut Dubio 326.*

Deus 39.

470 Quòd in Deo non est quantitas.

Oppositum videtur dicere, 1ª q. 42. 1. 3m

SOL. *Quòd magnum dicitur dupliciter, s. vel absolutè, idest habens quantitatem continuam, quæ dicitur magnitudo. Vel comparatiuè, idest excedens minus. Et sic prædicatur de Deo, non autem primo modo, vt habetur. Potentia q. 8. 7. 7m*

Deus 40.

473 Quòd in Deo est similitudo omnium rerum, secundum formam, & secundum materiam.

Imò nullo modo Deus est similis creaturis. 1ª q. 4. 3. 4m 1. d. 19. q. 1. 2 c. d. 35 4. c m d, 48 1. 4m contra 1 c. 29. Verit. q 2. 11. 1m q 23. 7 1m

SOL. *Quòd Deus est similis creaturis non quidem similitudine propriè dicta, sed largè, vt etiam adducetur. Dub. 1146.*

Deus 60.

471 Quòd Deus cognoscit omnia singularia distinctissimè.

Oppositum videtur dicere 3. d. 14. q. 1. ar. 2. 2m contra 1 c 69. fi

SOL. *Sicut Dub 277.*

Deus 69.

474 Quòd scientia dicitur analogicè de scientia Dei, & creaturæ.

Oppositum videtur dicere, 12æ q. 49. 4. o 1. d. 35. 1. 3m 3. d. 23. q. 1 1 c. 6. 92. Verit. q. 2. 11. c

SOL. *Quòd analogia est duplex, s. vel determinata habitudinis, vel analogia proportionalitatis, vt habetur 1 Post. 1. 2m Veri q. 2. 11 0. Secundo modo scientia dicitur analogicè de scientia Dei, & de scientia creatura, non autem primo modo.*

Deus 70.

475 Quòd scientia Dei non est habitus, nec qualitas, nec effectus demonstrationis, vel principiorum, vel habens causalitatem.

Imò scientia Dei est effectus diuinæ artis, & habet causalitatem 1 d 38. 1. c

SOL. *Quòd scientia Dei habet causalitatem respectu suorum tantum, secundum quòd consequitur formam diuinæ artis, & ... nem, vt habetur 1. d. 38. 1. c*

Deus 71.

476 Quòd scientia Dei, non est vniuersalis, nec particularis, nec in potentia, vel habitu, sed semper in actu.

Imò scientia Dei, est vniuersalissima 2 d. 3. q. 3. 3. c. fi

SOL. *Quòd in secundo Sententiarum accipit vniuersale largo modo, s. pro eo quod se extendit ad multa. Sed in alijs locis, accipit vniuersale propriè, s. pro eo, quod in diuersis habet diuersa esse, vt habetur 3. di. 4. 2. 3m d. 22. q. 2. 1. 4m Ma q 16 6. 16m 7. 5m*

Deus 76.

477 Quòd Deus scit infinita, etiã scientia visionis.

Oppositum vr dicere 3. d. 39. q 1. 1. 3. o 3 d. 14. ar. 2 q. 2. 2m q. 4. 2m contra 1. c. 69 fi

SOL. *Quòd quia scientia visionis Dei, est de omnibus rebus, quæ aliquando sunt, ideò accipiendo omnia entia, tàm de genere substantiæ, quàm de generibus accidentium, de quibus constat quòd erunt infinita, propter infinitas cogitationes, affectiones & loquutiones, quæ multiplicabuntur in infinitum in beatis, & in damnatis, in perpetuum duraturis: etiam remota æternitate generationis ante, & post, ideo scientia visionis, Deus scit infinita, sicut intelligit in locis primò allegatis. Si verò accipiantur entia completa & substantia s. supposita, sicut accipiuntur in locis secundò adductis, patet quòd sunt finita, s. generatio incœpit, nec semper durare debeat, vt fide tenetur.*

Deus 79.

478 Quòd Deus sciuit aliqua quæ nescit, & econuerso, 1ª q. 14. 15. 3m 1. d. 38. q6. 2. 1. o dist. 41. 5. o. Verit. q. 2. 13. 1m

Oppositũ videtur dicere, quia scitum est in sciente. vt ipse dicit 1. d. 33 5. 3m

SOL. *Quòd Deus põt scire, quod nescit diuisim, non autem coniunctim. Sed nullo modo potest, plura scire, quàm scit, vt habetur in locis primò allegatis.*

Deus 80.

479 Quòd mala pertinẽt ad scientiam Dei practicã.

Imò pertinent tantum ad scientiam eius speculatiuam. Verit. q. 3. 3. c

SOL. *Quòd scientia Dei est duplex s. vel simplicis notitiæ vel approbationis. Secundo est tantum bonorum. Sed prima est etiã malorum, vt habetur. Verit. quæstio 7. 8. c*

Deus 93.

482 Quòd Deus non potest videri per essentiam in hac vita mortali.

Imò Paulus, & Moyses, viderunt Deum per essentiam, 1ª q. 12. 11. 2m 22æ q. 174. 4. c 5. 1m q. 175. 3. o q. 180. 5. c 4. d. 49. q 2. 7. 4m 5m Verit. 8. 5. 5m 6m q. 10. 11. c 1m 5m q. 12. 6. 12m 7. c. 9. 1m 14 c q. 13. 2. o q. 18 1 13m Isa. 1. Ioan. 1. lect. 11. A 2æ. Corint. 12 Lect. 1. 2. per totum.

SOL. *Quintupliciter. s. primò. quia quòd aliqui dicuntur vidisse Deum debet intelligi per imaginariam, vel corporalem visionem, per species interius; vel exterius apparentes. vt habetur contra 3. c 47 princ. Ver. q 10 11. c. o m Isa 1. princip. c. o.*

Secundò. Quòd potest miraculosè fieri. quòd diuina virtute aliquis intellectus creatus, non habens nisi dispositiones viæ, eleuetur ad videndum Deum per essentiam. Nec tamen ex tali visione, põt dici beatus simpliciter: sed secundum quid tantùm inquantum s. communicat in actu beati, vt habetur 4 distin. 49. quæstio. 2. 3. c

Tertiò, Quòd dicitur Dominus loqui ad Moysen, facie ad faciem propter eminentissimum modum cæteræ visionis. quo Moyses super alios prophetas vidit, vt habetur 22æ q 98 3. 2m

Quartò, Quòd dicitur, quod quidam vident in speculo æternitatis non quidem quia ipse Deus dicatur speculum æternitatis. sed ipsa species, quæ sunt in animo prophetæ. Et dicuntur speculum æternitatis, inquantum resultat in eis dispositio sapientiæ æternæ, vt habetur Isa 6.

Quintò, Sicut Dubio 486.

Deus 102.

483 Quòd Deus non est primum cognitum ab intellectu nostro.

Imò Deus est primum obiectum intellectus, quia ratio, & causa veritatis alicuius obiecti, primò apprehenditur a potentia, 22æ quæstio. 1. 1. oc Quol. 7 q. 2. 1. c

SOL. *Sicut Dub. 752.*

Deus 112.

484 Quòd videre Deum facie ad faciem, est videre eum per essentiam immediatè.

Oppositum videtur dicere, 1ª q. 12. 11. 1m fi. 22æ q. 98. 3. 2m

SOL. *Sicut Dub. 482. 486.*

Deus 115.

485 Quòd essentia Dei per nullam speciem creatam repræsentari potest.

Imò Deus & Angeli cognoscuntur à nobis per species impressas, & non per species abstractas, 1ª q. 12. 2. c 13. c

Imò anima rationalis repræsentat Deum. 3ª quæstio. 12. 2, c

Z SOL.

SOL. Quòd Dupliciter scilicet primò, quod hoc non ostendis, quod Deus uidetur in patria per speciem suam Nã ostensum est, hoc esse impossibile. Sed in uia cognoscitur quandoque Deus non quidem per speciem à creaturis acceptam sed interius à Deo formatam. Vnde ibidem dicebatur quod non quærebatur de uisione Dei per essentiam ut habetur Opusc. 72 q. 7.

Secundò quod nomina rationalis repræsentant Deum secundũ quòd Deus refertur ad creaturas, ut causa, & conseruans, ut habetur. Opusc. 92. cap. 27.

Deus 116.

486 Quòd essentia Dei non potest uideri ab aliquo intellectu creato sinè lumine naturali, i. gloriæ.

Oppositum uĩ dicere. Verit. q 10. 11 c. 1^{m} 11^{m}

SOL. Quòd lux uel lumen gloria, potest accipi dupliciter s uel per modum qualitatis permanentis, sicut lux in igne, aut carbunculo aut in stellis. Vel per modum passionis trãseuntis sicut lux in aere, ut habetur. $22^{æ}$ q. 174. 3. c^{m} Verit q. 1 1. 2. a Paulus ergo in raptu & Moyses, uiderunt essentiam Dei sine lumine gloriæ, primo modo, non autem secundo modo

Deus 146.

489 Quòd ratio aliqua est uoluntatis Dei.

Imò nulla est rõ uoluntatis Dei. Verit. q. 23. 1. 3^{m}

SOL. Quòd ratio aliqua est uoluntatis Dei non quidem ex parte eius sed ex parte uoliti propter aliud, ut habetur, 1^{a} q. 19. 5. c. qõ 23. 5. c. 1 d 41. 3. c. contra. Gẽ. Lib 1. cap. 28. 29 Lib. 3. 1 97. Ver. q 6. 2. c q 23. 6. 6^{m} Ephe. 1. lect. 1. fi

Deus 149.

490 Quòd uoluntas Dei. est omnino immutabilis, licet effectus eius mutentur.

Imò Deus mutat sententiam, 1^{a} q 19. 7. 1^{m}

SOL. Quod Deus mutat sententiam idest ordinem causarum secundarum, non autem consilium uoluntatis suæ ut habetur 1^{a} q. 19. 7. 2^{m} 4 d. 45 q 1 art. 2. q. 2. 3^{m} cont. 3. cap 96. fi. Verit. q. 6. 4. 1^{m} q. 12. 11. 3^{m} Heb. 6. lect. 4. post. Med.

Deus 181.

493 Quòd potentia sm̃ propriam ratione principij operationis conuenit Deo, respectu actionum notionalium, sm̃ quas aliqua procedunt secundum rem, non autem respectu aliarum.

Imò principium dr̃ significare proprietatem, & non essentiam uel potentiam, 1^{a} q. 36. 4 c

SOL. Quòd potentia propriè accipitur pro principio operationis, & sic conuenit Deo. Sed largè accipitur pro proprietate consequente naturam rei, ut habetur. 1. d. 3. quæst. 4. 1. 0

Deus 182.

494 Quòd potentia actiua, propriè conuenit Deo non autem passiua.

Imò potentia Dei non est actiua, nec passiua, sed est superactiua, 1. dist. 7. quæst. 1. 1. 3^{m} Potentia q. 2. 1. 1^{m}

SOL. Dupliciter. s. Primò, quòd nullum nomen propriè conuenit Deo, quò ad modum significandi quia sumitur à modo essendi in creaturis, qui in infinitum distat à modo quo Deus est Ideo dicit Dio. quod potentia Dei non est actiua sed superactiua idest excellentiori modo se habens, quàm potentia actiua in creaturis. Tamen quò ad rem significatam potentia actiua propriè conuenit Deo, quia omne quod dicit perfectionem absolutè, conuenit Deo, ut habetur, 1^{a} q 13. 3. 0 d 3. q. 2. 3 2^{m} d. 22. 2 0 d. 35. 1. 2^{m} contra 1, cap. 3^{m}

Secundò, Quòd in primo Sententiarum loquitur de potentia generatiua in diuinis. cui propriè non conuenit ratio potentiæ actiua quæ habetur 5 & 9. Meth s quod potentia est principium transmutandi aliud. quia in diuinis non dicitur aliud Nec generatio ibi est trasmutatio sed simplex emanatio

Deus 194.

496 Quòd cum pater sit principium generationis, & pater, & filius sint principium spirationis in patre erit potentia generandi, & in patre, & in filio potentia spirandi

Imò sicut pater, & filius sunt unus Deus, propter unitatem formæ significatæ per hoc nomen Deus, ita sunt unum principium, propter unitatem formæ significatæ per hoc nomẽ Principium, 1^{a} q. 30. 4 c fi

SOL. Dupliciter s Primò, Quòd potentia spirandi in utroque non est alia, & alia sed una, & eadem numero, sicut est unũ esse numero, ut habetur 1^{a} q. 36. 4 7^{m}

Secundò Quòd potentia dicitur principium non quia sit ipsa relatio principij, sed quia est idem quod principium, ut habetur Potentia q 1. 1. 3^{m}

Deus 189.

498 Quòd Deus dispensare non potest, ut homini liceat non subdi ordini eius, etiam in iis, sm̃ quæ homines adinuicem ordinantur.

Oppositum uidetur dicere, 1. d. 47 4. c

SOL. Dupliciter s primò quod Deus potest dispensare, agẽdo pręter ordinem suæ prouidentiæ, quò ad res subiectas ordini, nõ aũt quò ad rõnẽ ordinis, quæ est in Deo ut habet. 1^{a} q. 105. 6. c. cõtra 3. c. 98. Poten. q. 6. 1. 3^{m}

Secundo Sicut Dubio, 155

Deus 204.

499 Quòd Deus põt reparare uirginitatẽ perditam

Imò præteritum non fuisse, non potest fieri etiã ex parte Dei, ut quod mulier corrupta, non fuerit corrupta, 1^{a} q. 10. 5. 3^{m} q. 25 4. 0 2 2. q. 152, 3. 3^{m} 1. d. 42. q. 2. 2. c 3^{m} 3. d. 2. q. 1. 1. 7^{m} contra 2. ca. 25. quo. 5. 1. 3. c. quo 9. uel 10. q. 2. 1^{m} Opu. 9. q. 1 a

SOL. Quòd Deus potest reparare uirginitatem perditã quò ad omnem integritatem, non autem ratione fruitionis, quia contradiceret, ut habetur, 1^{a} q 25. 4. 3^{m} $22^{æ}$ q 152. 3. 3^{m} 3^{a} q 89. 3. 1^{m}. 3. d. 31. q 1. art. 4. q. 1. 1^{m} quol. 5. q 2. 1. 0

Deus 210.

501 Quòd, nihil prohibet esse aliquid in potentia diuina, quod non uult, & quod non continetur sub ordine quem statuit rebus.

Oppositum. uidetur dicere, 1^{a} q 47. 4. c

SOL. Quadrupliciter s primò quod Deus potest dispensare agendo pręter ordinem suæ prouidentiæ. quò ad res subiectas ordini Dei. non autem quò ad rationem ordinis, quæ est in Deo, ut habetur, 1^{a} q. 105. 6. c. cont. 3. c 98. Potentia q. 6. 1. 3^{m}

Secundo Quòd Deus potest agere, & dispensare præter ordinem suæ iustitię, secundum quod in aliquo opere creato determinatur, non autem secundum quod iustitia Dei est ordinatio uoluntatis eius in eo, ut habetur, 1^{a} di. 43. q 2 2. 1^{m}

Tertiò Quòd diuina potentia non est ita ordini eius alligata. quin possit quandoque præter ordinem causarum secundarum aliquid agere, cum sibi placuerit, ut patet in operibus miraculosis. ut habetur, 1^{a} q. 25. 5 ca. potentia q. 1. 5. c. Opusc. 10. art. 1. 17.

Quarto. Sicut Dub 498.

Deus 219.

502 Quòd Deus potest facere uniuersum, & quamlibet creaturam meliorem quàm fecerit.

Imò uniuersum, nõ põt esse melius, 1^{a} q 25. 6. 3^{m}

SOL. Dupliciter s primò, quod Deus potest facere uniuersum, & quamlibet creaturam, meliorem quàm fecerit, bonitate accidentali, & non essentiali. quia transcenderet limites suę speciei, ut habetur. 1^{a} q. 25 6. 0. 1. d. 44 1. 0. 3. d. 13. art. 1. q 2. 2^{m} 3^{m} Potentia qõ. 3. 16. c 17^{m}

Secundò Quòd licèt Deus nõ possit facere quamlibet creaturam meliorem bonitate essentiali, potest tamen facere qualibet ea creata, aliã meliorem bonitate essentiali & accidentali ut habetur, 1^{a} q 25. 6. 0 1 d. 44. 1. 3 c

Deus 224.

503 Quòd Deus est causa peccati.

Imò

Imò mali culpæ, nullo modo Deus est causa, 1ª q. 48 6.c q.49.2.0 q.63.5.c fi

SOL. Dupliciter s Primò q Deus est causa peccati, quo ad substantiam actus; non autem quo ad deformitatem ut habetur. 22ª q 79.1.o.q 80.1 c. 22ª q 6.2 2^{m} 2 d.40.q.4.1.c d 42.q.2.1.0.2.d.34.3.c di 37.2.0 q. 3.1.3^{m} 3 d.23 q8.3.2.6^{m} contra 3. cap. 162. Veri. q 3.4.5^{m} Potentia q 1.6.5^{m} q.3.6.2.1^{m} Ma.q.3. 1.2 o Ro.12 lec.5.circa fi

Secundò Sicut Dub.435.

Differentia 2.

507 Quòd differentia complet essentiam generis.

Imò genus per se sumptum, non potest prædicari de differentia, prædicatione per se, nec econuerso. Met 3.lect.8.

SOL. Quòd complet essentiam generis Physici vel determinando genus logicum ad speciem, non autem ipso consideratu.

Differre 1.

508 Quòd differre propriè est semper per aliud, & relatiuum. Sed diuersum est absolutum, & seipso, vel alio. Ideo omne differens est diuersum. & non econuerso.

Imò qualiscunque formarum multitudo, facit differentiam. Sed diuersitas fit solum per formas substantiales. Po.q 9 8.2^{m}

SOL. Quòd diuersitas propriè. fit solum per differentias substantiales, idest essentiales, sed impropriè fit per alias.

Differre 3.

509 Quòd differre specie, contingit dupliciter, scilicet vel in diuersis speciebus completis, vel sm̃ diuersos gradus, in generatione eiusdẽ spẽi.

Oppositũ uidetur dicere. 2. dist. 15.q 1.1.2^{m} Meth.7.lect 6. Luc.8.

SOL. Quod quando de ratione imperfecti est gradus imperfectior facit differre specie, non autem quando non est de ratione eius

Difficile 4.

510 Quòd opera virtutum sunt difficilia.

Imò opera virtutum, sunt facilia 4. d.14.quæstio. 2. a. 5^{m}

SOL. Quod opera virtutum dicuntur difficilia, quia sunt supra vires non habentium virtutes nõ autem propter laborem vel tristitiam Et etiam quia quidam abundãt sensu & deficiunt intellectu & plures sequuntur operationem sensus, ut habetur, 22ª q 71.1.c q.107.4 c 3.dist 27 q 2 2.7^{m} dist 30.4. 6^{m} senten. 3 cap.26. Psal.19.circa Med.

Diffinitio 3.

511 Quòd cum demonstratur causa per effectum, necesse est vti effectu, loco diffinitionis causæ.

Oppositum uidetur dicere. Trin.25.c

SOL. Sicut Dub.248.

Dimensio 3.

515 Quòd dimensio corrumpitur tripliciter. s. per additionem, diuisionem, & diminutionem.

Imò magnum per additionem vel diminutionẽ, vel diuisionem, non tollit essentiam dimensionis, 3ª q.77.8.4^{m}

Imò nec per diuisionem fit aliquid de nouo in dimensione 3.di.21.q.2.ar.2 q.2.5^{m}

SOL. Dupliciter s Primò, Quòd dimensio. seu quantitas dupliciter potest considerari s quo ad esse.s quo ad rationem diuisibilitatis eius seu quo ad essentiam eius; s. quantum ad dimensiones interminatas. Secundò quo ad certam rationem mensura seu quo ad determinationem eius Secundo modo corrumpitur tripliciter; nõ autem primo modo ut habetur. Meth.5.lect.14 fi

Secundò, Quòd si fuerit diminutio sufficiens, tunc dimẽsio corrumpitur non autem si fuerit insufficiens, ut habetur in primis locis adductis.

Dispensatio 7.

518 Quòd omnia præcepta Decalogi, sunt omnino indispensabilia, etiam à Deo.

Imò in præceptis primæ tabulæ Decalogi, nec Deus, nec homo potest dispensare; sed in præceptis secundæ Tabulæ solus Deus dispensat, 12ª q. 10.q.8 o 12ª q6.104.4.2^{m} 1.dist.47.4. c 3.dist. 37.4.o Ma.q.3.1.17^{m} q.15. 1. 8^{m} Quol. 2. q.9.art.2.1^{m}

SOL. Quadrupliciter, s. Primò, Quòd præcepta in eis continentia intentionem legislatoris s conseruationẽ boni communis vel ordinem iustitiæ & virtutis, ut omnia præcepta decalogi, sunt omnino indispensabilia, nõ autem alia, ut habetur, 12ª q.100.8.o

Secundò, Quòd præcepta secundæ Tabulæ, secundum q pertinent ad virtutem sunt omnino indispensabilia, & à Deo Sed q̃tum ad solitũ modũ virtutis, possunt à solo Deo dispensari, ut habetur, 22ª q 104.4. $.^{m}$

Tertiò Quòd Deus potest dispensare in aliquo contra præcepta secundæ Tabulæ, remouendo dispositionem contrariam præceptis illis. non autem remanente illa, ut habetur. 3 dist 37.4 3^{m}.

Quartò Quòd Deus potest dispensare in eis remouendo ab actu rationem indebiti; non autem remanente ea, ut habetur, 12ª q 100 8.3^{m}

Dispositio 13.

522 Quòd habitus vel dispositio non sunt in Deo, nec in Angelis, nec in cęlis, nec in elementis.

Oppositum vr̃ dicere, 12ª q.50.6.o q.51. 1.1^{m}

SOL. Sicut Dubio 167.

Dolor 1.

530 Quòd dolor est passio animæ, in appetitu sensitiuo, vel intellectiuo.

Oppositum vr̃ dicere. Verit. q.26.4.4^{m}

SOL. Quòd dolor est in appetitu sensitiuo vel intellectiuo impropriè. Nam propriè dolor non est passio animæ, quia nihil habent ex parte animæ, nisi apprehensionem, ut habetur. Veri q.26.4.4^{m}

Dolor 10.

531 Quòd impossibile est aliquam tristitiam, vel dolorem, esse summum malum.

Oppositum videtur dicere à simili, 12ª q6. 37 4.o Ma q 2 10.o

SOL. Sicut Dub 237.

Ebrietas 7.

534 Quòd ebrietas sine peccato, tollit culpam actus sequentis, sicut fortè accidit de Loth, & Noe.

Imò Loth culpandus est, secundum Augustinum, 22ª q.150.4 c fi

SOL. Quòd Loth culpandus est, non quantum ille incestus, sed quantum ebrietas meruit, ut habetur, 22ª q6. 150.2.c fi

Ecclesia 8.

535 Quòd in casu necessitatis, licet vendere, aut emere terram, vbi quondam fuit ecclesia:

Imò annexum spirituali, non põt vendi, vel emi, q̃a est simonia, 22ª q. 100.4. 3^{m} 4.d.25 q.3.3.3^{m}

SOL. Sicut Dubio 1

Effectus 3.

538 Quòd nullus effectus, est de specie suæ causæ.

Oppositum videtur dicere à simili, quia ignis causat ignem eundem in specie, & homo hominem 2.d 20.q.2 3 c Potentia q. 7.2 c fi

SOL. Dupliciter, s Primò, q effectus non differens ab essentia sua causa ut ignis in ordine ad ignem, à quo immediatè causatur, est de specie suę causa. Sed effectus differens ab essentia suę causę, non est de specie suę causę. Sed potest esse de perfectione accidentali speciei, sicut & in rebus naturalibus, aliquid speciem sortitur si formam habeat etiam si desit formę effectus sicut patet in graui quod violenter sursum detinetur, ne descendat secundum exigentiam suæ formæ, ut habetur, 22ª q 110.3.c fi

Secundò, Quòd pertingens ad speciem sua causæ, non consequitur prædicationem vniuocam nominis suæ causæ, nisi recipiat formam eandem ipsius secundum eundem modum essendi vt habetur. Contr. 1. c. 32. 2^m. Pot q. 7. 7. c. prin. 10^m

Electio 1.

541 Quòd electio pertinet determinatè ad vnam potentiam, s. ad voluntatem.

Imò electio pertinet ad intellectum 10^x q. 19. a. 2. 0

SOL. *Quòd electio pertinet determinatè ad vnam potentiam, s. ad voluntatem: sed in ordine ad intellectum, vt habetur 1^a q. 33. 3 1. & 12^x q 13. c 2. 0 & q 19. c. c & q 58. c. c^m 4 c & 21^x q. 155. 3. c. & 3^a q. 18. 4. c. 3. d. 41. 2. c^m. 2 d. 24. q. c. 1. 0. d. 38. 3. 5^m d 40. 1. c. 3. d. 33 q. 2. ar 4. q. 2. 1^m. 4. d 4 q. c. ar. 3. q 2 0. Verit. q 22. 13. c0^m. 15. 0 q. 36. 0. c Ethi. lect. 0. yr. Lib. 6. lect. 2. s.*

Eleemosyna 9.

543 Quòd eleemosynæ non sunt recipiendæ à peccatoribus.

Imò eleemosyna potest fieri de turpi lucro. s. de meretricio, lenocinio, & hystrionatu, non autē de obnoxijs restitutioni, 20^x q 31. 3. 1^m q. 32. 7. 0. 8 2^m q. 62. 5. 2^m q6 87. c. 2^m q 110. 3. 4^m 4. d. 15. q. 1. ar. 4. q. 2. 3 0. Quol. re. 30. c. Op. s. 37 c. 17.

SOL. *Quòd ille qui dat eleemosynam, quando dat vt fomentum in peccatis, vel quando dat, vt aliquem inducat ad hæresim, mortaliter peccat propter intentionem corruptam vel quia est obnoxiū restitutioni nec habet alia vnde restituat. Et tales eleemosynæ non sunt recipiendæ, vt habetur in locis pro vtroque parte allegatis.*

Enigma 1.

545 Quòd Adam videbat Deum in enigmate, i. obscurè, s. per effectus, non autem obscurè, s. propter occupationem sensuum & sensibilium causatā ex peccato, sicut nos.

Oppositum videtur dicere, 1^a q. 94 3. 1^m

SOL. *Dupliciter s. Primò, Quòd simul in effectibus, præcipue intelligibilibus Deum suo modo sine medio demōstrationis cognoscebat in enigmate, i. obscurè.*

SOL. *Sicut Dub 485. 1811.*

Ens 5.

546 Quòd priuationes, negationes, & non entia, sunt entia rationis tantum.

Imò in multitudine importatur realis relatio. 1. d. 24. q. 1. 3. 2^m

SOL. *Quòd multitudo simpliciter, sine transcendens, addit supra ens, duplicem negationem s. vnam realem, & aliam per intellectum aggregantem quæ non est in diuinis, vt habetur. 1. d. 24. q. 1. 3. 2^m 4^m 5^m*

Ens 6.

548 Quòd ens includitur in quolibet apprehenso.

Oppositum videtur dicere. 3. d. 11. 2. 1^m. 4. d. 12. q. 1. ar. 1. 2^m. Pot. q. 7. 3. c. prin.

SOL. *Sicut Dub. 3no.*

Ens 1.0

549 Quòd ens prædicatur analogicè, de substantia & accidente.

Imò ens & vnum, æqualiter prædicantur de omnibus. Meth. 10 lect. 4.

SOL. *Dupliciter, s. Primò, quòd duplex est analogia. Quædam est ipsorum conceptuum ad ipsum nomen tantum, quod s. nomen, significat vnum conceptum ex impositione, & significat alterum per quandam similitudinem: non tamen ex impositione, sicut videre significat visum hominis ex impositione, sed tamen ex quadam proportione significat floriditatem prati. Et talis analogia causat fallaciam. Alia est analogia ipsorum rerum ad vnum conceptum, seu ipsorum conceptuum ad vnum nomen, quod impositum est ad significandum illos conceptus, ordine tamen quodam. Et talis analogia triplex est gradus, secundum Philosophum Ethicorum primo, & Metaphysica. 4 Nam quædam est analogia aliquorum, ad vnum principium effectiuum. Alia est analogia aliquorum ad vnum finem. Tertia verò est aliquorum ad vnum subiectum. Exemplum primi, secundum Philosophum est de medicatiuis. Exemplū secundi est de sanatiuo. Exemplum tertij, est de entibus: Ens igitur cum dicitur de aliquibus ordine quodam per respectum ad aliquod vnum prædicatur de substantia & accidente, non quidem purè æquiuocè, nec omnino vniuocè, sed analogicè, cum accidens non habeat esse, nisi à substantia, quia accidens est magis entis quam ens, vt dicitur 7. Metaph. Analogica enim prædicatio est media inter puram æquiuocationem, & simplicem vniuocationem Neque enim in ijs quæ analogicè dicuntur, est vna ratio sicut in vniuocis, neque totaliter diuersa, sicut in æquiuocis, sed nomen quod sic multipliciter dicitur, significat proportiones ad vnum: sicut sanum de vrina dictum, significat signum sanitatis: de medicina verò dictum significat causam eiusdem sanitatis vt à simili habetur. 1^a q 13. 5. c. s In analogica autem prædicatione, ordo attenditur idem quandoque secundum nomen & rationem; quandoque verò non idem. Nam ordo nominis sequitur ordinem cognitionis, quia est signū intelligibilis conceptionis. Quando igitur illud quod est prius secundum rem, inuenitur etiam prius cognitione, idem inuenitur etiam prius, & secundum nominis rationem, & secundum rei naturam, sicut substantia est prior accidente natura, inquantum substantia est accidentis causa, & prior cognitione, inquantum substantia in diffinitione accidētis ponitur. Et ideo per prius dr de substātia quam de accidēte, & secundū naturā, & secundum noīs rōnem. Quando verò id quod est prius secundum naturam, est posterius secundum cognitionem, tunc in analogis non est idem ordo secundum rem, & secundum nominis rationem: sicut virtus sanandi, quæ est in sanatiuis, prior est naturaliter sanitate, quæ est in animali sicut causa est prior effectu. Sed quia hanc virtutem per effectum cognoscimus ideo etiam per effectū nominamus. Et inde est, quod sanatiuum est prius ordine rei: sed animal per prius sanum dicitur, secundum nominis rationem, vt habetur, contra 1 cap 34. Nec est necessarium quòd ad verum analogum, requiratur diuersitas rationum immediatè significatarum per terminum analogum; aliàs non posset dari analogia aliquorum, ad vnum conceptum tertium, quod est contra id quod habetur contra 3. c. 43. Poten q 7. 7. c Sed sufficit quòd per terminum analogum significetur vna ratio, quæ tamen diuersimodè participetur ab analogatis.*

Secundò, *Quòd ista propositio s ens, & vnum æqualiter prædicantur de omnibus, est triplex. Nam coniunctio, & vno modo potest coniungere inter propositiones, vt sit sensus Ens prædicatur æqualiter de omnibus, & vnū prædicatur æqualiter de omnibus. Et sic quia ambæ illæ propositiones sunt falsæ: idea tota copulatiua est falsa. Alio modo potest coniungere inter terminos, vt sit sensus Ens & vnum prædicantur æqualiter de omnibus Et sic est vera Est enim sensus, quòd ens & vnum prædicantur æqualiter i. eodem modo prædicantur de omnibus: ita quòd s vnum prædicatur analogicè, & alterum, s vnum vniuocè, & alterum s vnum æquiuocè, & alterum, Alio modo pōt determinare æqualiter illam particulam de omnibus, vt sit sensus. Ens & vnum prædicantur de omnibus æqualiter, quia vnum eorum nō prædicatur per prius de vno quam de altero Et sic est falsa. Vnde ibi committitur fallacia diuisionis.*

Ens 11.

550 Quòd ens participaliter & adiectiuè prædicatur pluraliter de tribus personis diuinis: substātiuè verò singulariter tantum.

Oppositum videtur dicere à simili. 1. dist. 11. 4. 0. dist. 19. 4. 2^m

SOL. *Sicut Dub 1833.*

Enunciatio 2.

551 Quòd omnis enunciatio affirmatiua in materia naturali est vera, & negatiua falsa. Sed in materia remota est econuerso. In contingenti autem quælibet vniuersalis est falsa, & particularis & indefinita est vera.

Op-

Oppositum videtur dicere. Poste.lect.9. prin.
SOL Dupliciter. s Primo, Quòd propositio uniuersalis in materia contingenti potest accipi dupliciter, s uel in omni tempore, & in casu possibili, uel in aliquo tempore, & aliquo casu. Primo modo est falsa. Non autem secundo modo.
Secundò, Quod aliqua propositiones sunt qua simpliciter sunt in materia contingenti ut omnis homo currit. Et quędam quę respectu sui subiecti expressi, sunt in materia contingenti; Sed respectu subiecti impliciti sunt in materia naturali, ut omnis homo est coloratus. primę sunt falsę, non autem secundę.

Episcopus 8.

552 Quòd episcopus potest iudicare eos solum, qui sunt de sua diœcesi.
Imò episcopus potest condemnare etiam eos qui sunt alterius diœcesis, 22^{x} q.70.1.3^{m}
SOL. Quòd episcopus s cuius diœcesis aliquis alterius diœcesis delinquit in re non exempta, fit ei superior ratione delicti, etiam si sit exemptus, nisi fortè delinquat in re aliqua exempta, puta in administratione bonorū alicuius monasterij exempti Sed si aliquis exemptus est mittat furtū, uel homicidiū, uel aliquid huiusmodi, potest per ordinariū condemnari, ut habetur, 22^{x} q 67.1.3^{m}

Aequitas 1.

556 Quòd æquitas est pars iustitiæ & continetur sub epicia.
Imò est eadem ei, 22^{x} q.120 1.c
SOL. Quòd est eadē ei ut lege determinatur, sed est pars eius ut accipitur iustitia in cōi ut habet, 22^{x} q.1.1^{m}

Esse 10.

559 Quòd esse, est prius omni alia participatione, & omni alio nomine Dei.
Et est nobilius, 1^{a} q.4.1.3^{m} 12^{x} q.2 5.2^{m} 1.di.19. q.1 2.3^{m} q.2.2.b 2.Ver.q 20.2.3^{m} q.22.6 1^{m} 11. 16^{m} Potentia.q.7.art.2.9^{m}. Dio.5.lect.5.
Imo illud quod est communius prędicatione, est imperfectius minus communi, Ver.q 7.6.7^{m}
SOL. Quòd esse potest accipi dupliciter s. uel sine aliis in rebus inanimatis, & alia includunt ipsum. Et sic esse, est imperfectius aliis: sicut omne magis cōmune minus communi. Vel potest sumi esse, & alia seorsum sine inclusione Et sic est perfectius aliis.

Esse 16.

560 Quòd esse capitatum, & esse corporeum, & esse animatum, pertinent ad personam Sortis. Sed ex iis non fit nisi unum esse in Sorte.
Oppositum uidetur dicere, quia in generatione animalis & hominis, in quibus est forma perfectissima, sunt plures formæ, & generationes intermediæ, & per consequens plura esse contra.2.cap.89 Meth.5.lect 2.0
SOL. Quòd in illis generationibus successiuè sunt plura esse; sed in introductione ultimę forma est tantum unū esse, continens virtualiter omnia precedentia esse, ut habetur contra 2.cap. 89.

Esse 20.

561 Quòd nec esse comparatur ad alia, sicut recipiēs ad receptū, sed ecōuerso, quia est actualitas oīū
Imò semper illud quod substernitur in rebus, est communius, quàm id quod informat & restringit ipsum, sicut esse quàm uiuere 1^{a} q.65.3.c
SOL. Quod prędicari de aliquo, contingit dupliciter s. essentialiter, & participatiuè. Ideo esse quod informatur ab his, de quibus predicatur essentialiter, etiam substernitur eis secundum rationem ut indeterminatū, determinati, non quidem secundum rem, quia sunt idem realiter. ut esse & uiuere, sed informat secundum rem omnia de quibus prędicatur participatiuè, quia differunt realiter, ut habetur. Quol.2.q 2.1.c

Esse 28.

566 Quòd ad probandum aliquid esse, oportet uti pro medio quid nominis, non autem quid rei, quia quid rei sequitur quæstionem an est.
Imò oportet scire quid rei. Trin.23.c
SOL. Sicut Dub 44^{s}.

Esse 29.

568 Quòd in qualibet creatura, differūt esse & essentia, operatio & potentia, uel uirtus operatiua.
Oppositum uī dicere, 1^{a} q.3.3.c.3.d.5 q.1.3.0
SOL. Sicut Dubio 114.

Aeternitas 4.

570 Quòd æternitas excludit principiū durationis.
Oppositū uidetur dicere. Potētia q.3 13.140.
SOL. Quòd æternitas excludit principium durationis; nō autem principium originis. Iō aliquid quod est ab alio, potest esse æternum, ut habetur. 1^{a} q 42.8.2^{m} 1.d.9. q 2.1.2^{m} Potentia q.3.13.0.14.27^{m} q.10.1.16^{m}.

Aeternitas 6.

572 Quòd æternitas significatur pluraliter.
Imò æternitas significatur singulariter, cum non habeat partes. 1^{a} q.10.1.3^{m}
SOL. Quod æternitas significatur pluraliter, uel quia participatur in multis, uel propter mensuram inferiorem, s. propter tempus, ut habetur 1^{a} q.10.3.1^{m} 1.dist.19. q.1.1 1.2^{m} 2 dist.2.L. 3.dist, 26.L. 1^{m} Ro.10.s.c. 16.lect.c s.Eph.2.lect.1 prin.

Eucharistia 50.

575 Quòd forma eucharistię conuenienter significatur, s. in facto esse, non autem in fieri.
Oppositum videtur dicere à simili, quia illud quod fit, est.2.d.1.q 1 2.3^{m} 3.d.3.q.5.2.5^{m}
SOL. Quod illud quod fit, non est eo modo quo fit, ut habetur, 4 d.10.art.2.q.2. 7^{m} contra 2.cap.37 s.Quol. 7.9.4^{m} Sed dicitur q illud quod fit, est impropriè Nulla enim res permanens potest simul fieri, & facta esse, si fieri propriè sumatur. Sed quadam sunt quæ significāt ipsum factum esse, per modum fieri, sicut cum dicitur motus terminari. Simul.n. terminatur, & terminatus est. Et similiter simul illuminatur, & illuminatum est, eo q illuminatio est terminus motus. Et similiter etiā forma substantialis simul recipitur, & recepta est. Et similiter aliquid simul creatur, & creatum est, ut habetur.2 d.1 q.1.2 3^{m}

Eucharistia 64.

576 Quòd hæc conuersio panis in corpus Christi, importat ordinem substantiarum. Ideo est sicut in subiecto in vtraque.
Imò hęc conuersio, non habet subiectum.3 q.75. 4.2^{m} 5.4^{m} 7.1.8 c.2^{m} 4^{m}
SO L. Quòd hęc conuersio dicitur habere subiectum, sed non propriè, ut habetur. 3^{a} q.75 5.4^{m}

Eucharistia 67.

577 Quòd forma substantialis panis, & uini, conuertitur in animam Christi.
Oppositum uidetur dicere, 4.d.11.q.1.ar.1.q. 3.2^{m} Quol.5.q.6 1.1^{m}
SOL. Quòd uerum est q forma substantialis panis & uini, conuertitur in animam Christi, ut dat esse corporeū, non autem ut dat esse animatum tali anima, ut habetur. 3^{a} q.75.6.2^{m} 4 d 11.q.1 art.3.q.1.c.s

Eucharistia 177.

584 Quòd quicquid est effectus passionis Christi, est effectus eucharistiæ.
Oppositum uidetur dicere.4 d.2.q.1.2.1^{m}
SOL Quòd eucharistia ordinatur ad ultimum effectum passionis Christi quasi completissimè ab ea efficaciam habens. Unde per baptismum datur primus actus uitę spiritualis sed per eucharistiam datur complementum eius, ut habet. 3^{a} q 79.1.8 c.2^{m} 6.1^{m} 4 d.2.q.1 2.1^{m}

Exclusio 5.

588 Quòd dictio exclusiua, addita uni relatiuorum, excludit aliud, & oē quod est in alio supposito.
Oppositum uidetur dicere, 1^{a} q.31 7 6^{m}
SOL. Quòd in diuinis dictio exclusiua, addita uni per

Fides 37.

609 Quòd fides est in dæmonibus coacta, non laudabilis, nec donum gratiæ.
Imò coactio non pt esse in cōsensu 4. d. 29. 1 o
SOL. *Quòd fides quæ est in dæmonibus, non est donū gratiæ, nec cogunt credere simplr sed magis coguntur ad credēdū ex pspicacitate nālis intellectus, ut hr 22 q. 5. 2. 2*

Fides 85.

611 Quòd fides formata, est fundamentum spiritualis ædificij, non autem fides informis.
Oppositum vr dicere, 22 q. 4. 7. o. q. 162 3. 2
SOL. *Dupliciter primò q fides informis de se nō est fūdamentū spiritualis ædificij sed ut tedit fidei formata. Secundò Sicut Dubio 601.*

Figura 7.

613 Quòd figura est forma quanti.
Oppositū videt dicere à simili, 22 q 96 2. 2 Cont. 3. c 105 3
SOL. *Quòd figura est forma quanti inquantum hr ū quia est qualitas eius, & nō aliter ut hr Ttoris primo allegatis.*

Filiatio 6.

615 Quòd filius amittit hereditatem, propter peccatum parentis in crimine læsæ maiestatis.
Imò nullus punitur nisi pro culpa propria, 12 q. 87 o. 12 q. 108 4. c. 1 4 d. 46. q. 1. art. 2. q. 3 c q 2. art. 2. q. 2. 4
SOL. *Quòd filius punitur pœna corporali pro culpa parentum, & servi pro dominis inquantum sunt aliquid eorum, non aūt pœna spūali, nisi culpa aliorum fiat eis propria uel rōne consensus, uel imitationis, ut habetur, 12 q 81 1 1. 22 quest 87. 8. o o 95. 108. 4. 3 3 q 162. 1. 4 9 d. 10. q. 1. 1. 6 d. 33 q. 1. 2 4 Ma. q 1. 20 8 6 7 8 9 12 13 q 5. 4. 6. Ps. 28 f Isa. 24 f Ia. 9 per totum.*

Filiatio 14.

616 Quòd filius Dei non est factus, nec operatus.
Oppositum uidetur dicere. 1. d. 30. 1. 2 3. d. 7. q. 2. 1. 1
SOL. *Dupliciter Primò q filius Dei uerus non est factus sed tantum genitus. Si qui autem ex nihilo à Deo facti filij Dei dicuntur hoc metaphoricè dicitur, per assimilationem ad uerum filium Dei, ut habetur in locis primò adductis*
Secundò. Quòd fieri dicitur per adeptionem, mutari uerò per remotionē. ideo fieri cōuenit Deo: non autē mutari quia nihil remouetur ab eo, sed aliquid aduenit ei sibi rōnē, ut habetur 1 d. 30. 1. 1 3 d. 7 q. 2. 1 1

Filiatio 17.

617 Quòd pater in diuinis, est maior filio ratione dationis, quę authoritatem dicit, non aūt rōne dati: sed Filius nullo modo est minor Patre.
Imò hæc est uera, Christus est minor patre, 1 q. 41. 3. c. 4 3 q. 18. 8. o. q. 20. 1. 1 3. d. 4 q. 1. 2 4 d. 11. 2. o. 4 8 1 q. 1. 9. 2 Contra 4. cap. 4. Ver q. 8 9. 1. 1 Opus. 3. cap. 213. 1 Cor. 15 lect. 2. fi
SOL. *Dupliciter primò, q secundum Hilarium pater est maior filio. propter authoritatem originis filius tamen non est minor patre, propter substantia, uel naturæ, ut habetur. Opusc 1. cap. 2. fi*
Secundò, Quòd Christus dr minor patre. secundū humanitatem, non autem secundum diuinitatem.

Finis. 19.

621 Quòd impossibile est, q aliqua operatio uoluntatis, habeat rationem ultimi finis.
Oppositum uidetur dicere, 12 q. 3. 1 o 4. c q. 15. 2. 3 1. d. 1. q. 1. 1. o. 3. d. 34. q. 1. 5. 1 4. d. 49 q. 1. ar. 2. q. 1 o. q. 4 3. o. Quol 8. 19 c. Opus. 3. cap 104 1. 107. Eth. 10. lect. 1. à med. Mett 9 lect 1. fi
SOL. *Dupliciter. primò. q operatio uoluntatis non habet rōnem ultimi finis simpliciter i ut est res possessa sed fruitio rei, sicut habetur, 12 q. 2. 7. c q 16. 3. c*
Secundò, Sicut Dubio 171.

Finis 22.

622 Quòd res naturales diriguntur à Deo, ad finem boni, & creaturæ rōnales ad ultimum finem.
Imò ars qdā necessaria est, q sit directiua ipsius actus rationis, per quam, scilicet homo in ipso actu rationis, ordinatè. & faciliter, & sine errore procedat. Post. 1. lect 1. princ
SOL. *Quod creaturæ rōnales in ordine ad ultimum finē diriguntur à Deo. Sed in ordine ad directionem ipsius actus rationis tanquam à principio quo, & requisito ad bene esse, diriguntur per artem quæ logica dicitur, ut habetur. Poster. 1. lect. 1 princ.*

Finis 24.

623 Quòd uoluntas est ipsius finis tantum
Imò uoluntas est etiam eorum quæ sunt ad finē 1. dist. 45. 1. 1 2. dist. 24 q 1. 3 3
SOL. *Quod idem actus uoluntatis est eorum quæ sunt ad finem, & ipsius finis ut ratio, non autem absolutè, ut habetur, 12 q. 8. 3. o. q 12. 4 c. 3 d. 14. art. 1 q. 4, c. Verit. q 2. 14 c. 3*

Finis 27.

624 Quòd voluntas non potest simul ferri in plures ultimos fines.
Oppositum uidetur dicere, 1. d. 17. q. 1. 5. c
SOL. *Sicut Dubio 198.*

Finis 29.

625 Quòd impossibile est, quòd anima, uel aliquid eius ut ultimus finis, nisi secundo modo, s. ut possessio uel adeptio, uel fruitio rei.
Oppositum uidetur dicere, 12 q. 3 4. c. Io. 24
SOL. *Sicut Dub. 621.*

Finis 39.

627 Quòd charitas est finis omnium uirtutum.
Oppositū uidetur dicere. 1. d. 27. q 2 2. 3
SOL. *Quòd charitas non dr esse finis præcepti quasi sit ultimus finis uirtutū sed sicut id quo oēs aliæ uirtutes in finē ultimum ordinantur ut habetur. 3. d 27. q 1. 2. 1*

Fluxus 1.

628 Quòd fluxus maris, est per impressionem lunę non autem per aliquam formam aquæ.
Oppositū vr dicere, 3. d. 13. art. 2. q. 2. 2 3
SOL. *Sicut Dubio 152.*

Forma 3.

631 Quòd in simplicibus & immaterialibus, idem est forma, & id cuius est forma.
Imò nihil est forma suiipsius. Ver. q. 10. 8. 16
SOL. *Quòd licèt nihil sit forma suipsius, potest tamen aliquando se habere per modum formæ respectu suipsius inquantum ad se sua actio terminatur quā s anima seipsam cognoscit Vnde non oportet, q sit seipsa simpliciter. nisi secundum modum intelligendi tanquam id quod intelligitur accipitur ut simplicius, ipsu intellectu intelligēte, sicut accipitur ut perfectio eius*

Forma 5.

633 Quòd formæ non locantur in genere, nec in specie, sed composita
Oppositū uidetur dicere, 2. d. 3. q. 1. 6. c. prin.
SOL. *Sicut Dubio. 174.*

Forma 7.

634 Quòd omnis forma de se est communicabilis.
Oppositum videtur dicere, 1 q. 13. 9. c. 1. di. 25. 3. c. d. 34. q. 1. 1. 4
SOL. *Sicut Dubio 367.*

Forma 8.

635 Quòd omnis forma existens in supposito, per quod induiduatur, est cōis multis sm rē, uel sm rationem, non autem formæ subsistentes.
Oppositum vr dicere, 1. d. 25 3. c. d. 34. 11. 4
SOL. *Sicut Dubio. 367.*

Forma 10.

636 Quòd formæ distinguuntur secundum diuersa principia actiua
Oppositū vr dicere à simili. Phi. 7. lec. 1 prin.

SOL. *Quòd manus dupliciter comparatur ad instrumenta per qua fiunt. s. vel ad principia actiua vel ut ad subiecta. Primo modo differunt specie non autem secundo modo, ut habetur Veri q. 22. 10. 2m*

Forma 21.

638 Quòd plures formæ eiusdem speciei, nō possunt esse simul in eodem subiecto.
Oppositum uidetur dicere, 1ª q. 12. 10. c. q. 58 2. 3m q. 85 4. c. 2m
SOL. *Sicut in Dubio 1212.*

Forma 31.

639 Quòd materia multiplicatur per aduētū formę.
Imò ostensum est frequenter, formas multiplicari per materiam, 1ª q. 3. 3. c. q. 54 4. 2m 3ª q. 3ª. 3 c. Meth. 7. lect. 10. fi. lect. 14 fin.
SOL. *Quòd hoc primum dictum verum est. de multiplicatione specierum quarum principia sunt forma. Secundum verò, de ea qua est multiplicatio indiuiduorū in eadem specie, ut habetur Opusc. 72. q. 21.*

Forma 33.

641 Quòd omne illud per quod materia efficitur propria huius formæ, se tenet ex parte materiæ, ue dispositiones, & remotiones impedimentorum
Imò dispositio reducitur ad formam, ad quam disponit. 3. dist. 13. q 3. 1 c. 4. dist. 2. q 1. art. 1. q. 1. 2m Phi. 3. lect 1 prin.
SOL. *Quòd cum dispositio sit medium inter formam & materiam. & medium comparatum vni extremorum, habeat rationem alterius extremi, ideo dispositio reducitur ad formam ut habetur 12æ q. 27. 3. c prin. 3. dist 13. q 3. 1. 1. Phy 3. lect 1 prin.*

Forma 39.

642 Quòd forma non latitat, contra Anaxagoram, nec est totaliter ab ideis, contra Platonem, nec ab intelligentia, contra Auicennam. Sed educitur de potentia materiæ, ab agente naturali, secundum Aristotelem.
Oppositum videtur dicere, 1ª q. 65 4. c. 1m 2. dist 36. q. 2 1. c. contra 3. c. 24. Potētia. q. 3. 7 18m
SOL. *dupliciter s primò q quia dicitur in secundo Posteriorum, q differentia essentiales rerum sunt nobis incognita, ideo dicuntur forma rerum latitare uel*
Secundò, Quòd formę rerum quæ sunt in materia veniūt ab intelligentijs, non quidem per fluxum, sed per motum, ut habetur 1ª q 65 4. 1m

Forma 40.

644 Quòd inchoatio formarum improbatur.
Imò in ipsa potentia, est quodammodo actus, i. forma. 12æ q 27. 3. c. 2. dist. 18. q. 1. art. 2. c. fi
SOL. *Quòd illa potentia non est potentia actiua, sed aptitudo naturalis & essentialis ipsius materia ad formam, ut habetur. 1ª q. 80 1 c*

Forma 109.

645 Quòd quamlibet formam sequitur aliqua inclinatio, quæ est appetitus rei habentis illā formā
Oppositū uidetur dicere. Phy. 1. lect. 12. prin. Libro. 2. fi.
SOL. *Sicut Dubio 1171.*

Forma 41.

646 Quòd formæ subsistentes, non habent causam aliam formalem sui esse, & suæ unitatis, nec causam agentem per transmutationem materiæ, de potētia ad actum, sed producentem totam substantiam.
Oppositum uidetur dicere à simili, 22æ q. 55. 4 2m Veris. q. 1. 7. 1m 7m
SOL. *Sicut Dubio 125.*

Forma 51.

648 Quòd intensio & remissio formarum nunquam causat diuersitatem speciei, sed quandoque consequitur eam.
Oppositum uidetur dicere, 1ª q. 50. 4. 2m 12æ q. 18. 11. 1m q. 60. 5. 3m q. 72. 8. 3m
SOL. *Quòd magis & minus ex formis diuersorum graduum diuersificant speciem, non autem secundum intensionem graduum eiusdem forma, ut habetur in primis locis*

Forma 60.

630 Quòd non est possibile plures formas substantiales simul esse in eodem corpore.
Oppositum videtur dicere, Meth. 5. lect. 17
SOL. *Quòd in hoc concordat sanctus Doctor dicens, Non hoc dicimus, quasi in vno & eodem indiuiduo multiplicentur forma secundum numerum generum & differentiarum. ut scilicet in homine sit aliqua forma à quo est homo, & aliqua à qua est animal. & huiusmodi sed quia necesse est, quod in rerum natura tot gradus formarum inueniantur quot inueniuntur genera ordinata, & differentię. Est enim in rebus inuenire aliquam formā, qua est substantia, & non est forma corporis & aliquā qua est forma corporis sed non est forma corporis animati: & sic de alijs ut habetur. Meth. 2 lect. 5ª*

Forma 64.

651 Quòd accidentalis forma non habet potentiā actiuā, sed est potentia compositi, ut calor ignis
Oppositum videtur dicere à simili. Anima. 2. lect. 2. princ.
SOL. *Quòd non habet potentiam actiuam qua agat effectiue, sed qua agat formaliter.*

Fortitudo.

652 Quòd própria materia fortitudinis, sunt timores & audaciæ, in maximis terribilibus.
Oppositum, videtur dicere, 22æ q. 127. 2. 0
SOL. *Sicut Dubio. 255.*

Fortitudo 4.

653 Quòd fortitudo est circa difficiliora, non autem circa meliora quàm iustitia, quæ in bello & in pace utilis est, nō aūt fortitudo, sed tm̄ in bello.
Imò fortitudo est utilis, etiam in pace, 22æ q. 123. art. 2 2m 5m
SOL. *Quòd fortitudo est utilis in pace sed non principaliter: imo principaliter in bello, ut habetur in locis primo allegatis.*

Fortitudo 18.

654 Quòd fortitudo est pricipalior magnanimitate.
Oppositum uidetur dicere à simili, 22æ q. 161 5 2m Verit. q 1 12 4m
SOL. *Quòd fortitudo est principalior, quia magis repugnat firmitati animi arduum in malis, circa quod est fortitudo, quàm arduum in bonis: licèt enim bonum sit simpliciter principalius quàm malum, malum tamen est principalius quantum ad hoc, q arduum in malis magis repugnat firmitati animi, ut habetur, 22æ q. 120. 5. 3m*

Frui. 3.

656 Quòd frui est actus uoluntatis.
Oppositum uidetur dicere, 1ª q. 26. 2. n. 12æ q. 3 4. 0. Opusc. 3. c. 107.
SOL. *Dupliciter scilicet primo, quòd frui est actus in ordine ad intellectū, ut habetur. 12æ q. 11. 2. 1m 4 c 2m*
Secundò, Quòd addendum fuisset, quòd frui non est ille actus absolutè, in quo consistit beatitudo. sed supra ipsum addit: frui enim complectitur actus intellectus, in quo est essentia beatitudinis, & omnem actum qui sequitur, quasi perfectionem aliam addens supra actum intellectus, ut puta delectationem & huiusmodi quæ perficit operationem intellectus beati: sicut pulchritudo iuuentutem, ut habetur. Opus. 51. c. 3. Opus 72 q. 2

Fundamentum 2.

657 Quòd fides est fundamentum aliarum uirtutum quia est prior eis, & substentat eas. Fortitudo autem firmat contra aduersa; humilitas contra prospera; timor contra culpam futuram; pœnitentia contra præteritam.
Oppositum uidetur dicere. 22æ q. 4 7. 0

SOL. Quòd fides dicitur fundamentum uirtutum eo q supra eam aliæ uirtutes firmantur, sicut supra aliquid immobile sed fortitudo d. tur fundamentum quia est uirtus cardinalis quæ principalis, eo quòd per eam quasi per hostium uersatur in cardine introitur in domum Dei, ut habetur Verit q 1.18.24^{m}

Generatio 2.

66 Quòd ad generationem naturalem, non requiri ut aliqua potentia actiua in materia

Oppositum uidetur dicere, $12^{æ}$ q.27.3.c

SOL. Sicut Dubio.644.

Generatio 3.

661 Quòd in generatione tota uirtus actiua, est ex parte maris, & passio ex parte fœminæ.

Imò in generatione, fœmina se habet actiuè, 3^{a} q. 41.5.3^{m} quæst.35 3.3^{m} contra 4. c.44.fi. Meth. 7 lect.8 fi.

SOL. Quòd in generatione, fœmina se habet actiuè solum quò ad præparationem materiæ, non autem quò ad actum generationis in conceptione prolis, ut habetur, 3^{a} q 32.4.c.q 67.4.3^{m}

Generatio 17.

664 Quòd in statu innocentiæ fuisset generatio per coitum.

Generatio 101.

668 Quòd nec beati illam ineffabilem generationē sciunt, quia non comprehendunt naturam Dei.

Imò beati in patria habent meritum spei, & noscunt illam ineffabilem generationem, 1^{a} q.12. 7.1^{m} Opuscul.3.cap.164.

SOL. Sicut Dubio 360.

Genus 1.

670 Quòd genus respectu singularium, est ut formale, sed respectu speciei, est ut materiale.

Oppositum vr dicere à simili. Phy.2.lect.5.fi.

SOL. Sicut Dubio 359.

Genus 9.

673 Quòd aliquid est in aliquo genere dupliciter, s. uel per se & directè ut species eius, & ea de quibus prædicatur genus, uel reductiuè, & indirectè, ut principia generis, negationes, & priuationes.

Imò nulla priuatio est de essentia alicuius entis in genere collocari 2.distin.40.1.3^{m}

SOL. Sicut Dubio.464.

Genus 12.

675 Quòd in omni re quæ est in genere, differt esse ab essentia.

Oppositū videt dicere à simili. Meth.4.lect.2.

SOL. Sicut Dubio 114.

Geometra 1.

676 Quòd geometer modico studio acquirit scietiā conclusionis nunquam consideratæ

Oppositum videtur dicere, $12^{æ}$ q.51.4.3^{m} q. 54.4.3^{m}

SOL. Sicut Dubio 1108.

Gratia 6.

77 Quòd gratia differt essentialiter à qualibet alia uirtutè.

Oppositum videtur dicere, $12^{æ}$ q.60 3.c.$22^{æ}$ q.106.1.0.q.107 2.c

SOL. Quod gratia accipitur dupliciter scillicet, primo pro eo quo redditur debitū benefactoribus, ut habetur $12^{æ}$ q.60.3.c fi. Et sic differt essentialiter à qualibet alia virtute. Vel pro dono Dei gratuito, & sic non est uirtus sed est auxilium Dei & forma, non quidem intrinseca uirtutum sed quasi principium à quo uirtutes formaliter oriuntur, ut habetur $12^{æ}$ q.110.3 c

Gratia 39.

678 Quòd ad habitum gratiæ requiritur præparatio subiecti quæ principaliter est à Deo, mouente liberum arbitrium; secundariò autem à nobis.

Imò in iis qui non per propriam uoluntatem culpā incurrunt & usum uoluntatis non habent, non exigitur ex parte eorum aliqua præparatio, sicut in pueris patet in baptismo. 4. distin.17 q.1.art 1.q.1.c.fi

SOL. Sicut Dubio.269.

Gratia 44.

679 Quòd homo in gratia existens, indiget auxilio Dei, mouente ad rectè agendum; non autem alia gratia habituali.

Imò homo magnanimus, nullo indiget, $22^{æ}$ quæst. 129 6.1^{m}

SOL. Quòd nullo indiget ad rectè agendum modo humano. & quo ad auxilium hominum, sed bene indiget auxilio Dei mouente ad rectè agendum, ut habetur in primo loco.

Gratia 45.

680 Quòd nulla creatura potest causare gratiam, sed solus Deus infundit eam immediatè.

Oppositum uidetur dicere, 3^{a} q.13.2.0

SOL. Quod creatura non causat gratiam authoritatiuè, sed ministrando sacramenta in quibus confertur gratia ut habetur 3.d.19.art.1.q.1.c.4.d 18 q.1.art.3 q 1.1^{m}

Gratia 51.

683 Quòd sacramento ex secunda sanctificatione, id est ex usu eorum, habetur quòd causant gratiā non autem ex prima.

Imò hoc habent ex prima, idest, ex institutione, 3^{a} q6 66.2.c

SOL. Quod hoc habent ex prima inchoatiuè sed completiuè ex secunda institutione. Vnde tunc uidetur aliquod sacramentum instituī, quando accipit uirtutem producendi suum effectum, sicut baptismus tunc vere institutus fuit quantum ad ipsum sacramentum. quando Christus est baptizatus: & tunc uirtutem inchoatiuè accepit & in usu complentur.

Gratia 78.

684 Quòd minima gratia potest resistere cuilibet cōcupiscentiæ, & mereri uitam æternam.

Oppositum uidetur dicere à simili. 3.dist.31. quæst.1.3.2^{m}

SOL. Quod potest mereri respectu præmij accidentalis, non autem respectu præmij substantialis, ut habetur. 3 dist 31.q 3.3.1^{m}

Gratia 11

685 Quòd homo sine auxilio Dei gratuito, non potest se ad gratiam præparare.

Oppositum uidetur dicere.2.distin.5.q6.2 1.1 0.dist.28.4 0

SOL. Sicut Dubio 619.

Gratia 104

686 Quòd homo in statu naturæ integræ, poterat sine gratia habituali, uitare, omnia & singula peccata mortalia, & uenialia, non autem sine auxilio Dei.

Imò ex solo libero arbitrio hoc poterat. 2. dist. 5. q.2.1-0.dist.28.4.0

SOL. Sicut Dub.699 1048.

Gratia 105

689 Quòd homo existens sine gratia, & in peccato mortali, non potest diu persistere, quin ruat in aliud peccatum mortale.

Imò existens in peccato mortali, potest per liberum arbitrium, sine gratia habituali uitare omnia & singula peccata mortalia; non autem sine auxilio Dei.2.d.20.q.2.3.2^{m} d.28 2.0.

SOL.

SOL. *Quòd circa hoc fuit duplex opinio doctorum, & loquitur S. Thom. aliquando secundum vnam & aliquando secundum aliam opinionem, tum non sunt opposita vt habetur Ver. q. 22. 5. 7^m q. 24. 1. 10^m 1. m. Nom. vt dicit. Veri q. 24. 12. o Prima opinio verificatur quantum ad hoc, q. si homo velit conari ad resistendum potest ex libero arbitrio vitare singula peccata mortalia. Secunda vero opinio verificatur quantum ad hoc, q. voluntate habituata in mala per adhæsionem ad finem inordinatum, non potest homo semper actualiter omnia considerando præcogitare. Et in repentinis accidisse est q. homo agat secundum habitum, secundum Aristotelem in secundo Ethicorum. sicut etiam consuetudo facilitas ad opera virtutum potest esse ex duobus, s. ex consuetudine, & ex fortè inhæsione ad obiectum. secundum facilitatem, etiam fortis virtus infusa statim a principio; non autem primam, vt habetur 4. d. 14. q. 2. 2. 5^m*

Gratia 106.

618 Quòd homo sine gratia, põt vitare singula peccata mortalia, non autem omnia.

Imò per peccatum homo incurrit necessitatem peccandi venialiter, & non mortaliter a. di 20. quæstione 2. 3. 5^m dist. 28. 2. 0

SOL. *Dupliciter s. Primò, sicut Dubio 687.*

Secundò, Quòd quædam sunt peccata mortalia, quæ homo sine gratia nullo modo vitare potest s. quæ directè opponuntur virtutibus Theologicis, vt habetur. 22^æ q. 63. 3. 2^m

Gratia 107.

689 Quòd quædam sunt peccata mortalia, quæ homo sine gratia nullo modo vitare potest, scilicet, quę directè opponunt virtutib. Theologicis

Imò ex solo libero arbitrio, ea vitare potest, 2. d. 5 q. 2. 1. o d. 28 4. o

SOL. *Dupliciter, scilicet Primò à simili. Quòd ad eliciendum actum conuersionis in Deum sufficit liberum arbitrium quod se ad habendam gratiam per hunc actum præparat & disponit. Sed efficacia vitandi peccatum, & conuersionis ad meritum, non potest esse nisi per gratiam, vt habetur, 2. d. 5. q. 2. 1. o*

Graue 1.

690 Quòd graue & leue, habent in se principium actiuum, & formale sui motus.

Imò non habēt in se principium actiuum sui motus; sed tantum passiuum, 1^a q. 32. 4. c Metaph. 5. lect. 11. princip. Physic. 2. Cæ. 2. lect. 3. lib. 2. lect. 2 lib 3. lect. 6.

SOL. *Quòd principium actiuum motus, potest sumi dupliciter. s. vt principium quòd, & vt principium quo. Primo modo forma naturalis, i. grauitas vel leuitas, non est principium actiuum i. motor grauium vel leuium, vt habetur, 2 d. 14 3 c Sed secundo modo respectu motoris, l. generantis à quo est sic est principium actiuum; quo generans dicitur mouere grauia & leuia, inquantum generando ipsa. dat eis formam, qua mouentur. Sed prout se tenet ex parte mobilis, sic est principium passiuum.*

Habitus 5.

692 Quòd idem habitus non se habet, quandoque ad bonum, & quandoque ad malum: sed bene eadem potentia

Imò aliquis habitus se habet ad vtrunque, sicut & opinio ad verum & falsum, 12^æ quęst. 55. 4. c Ver. q 1. 2. c

SOL. *Quòd idem habitus se habet ad vtrunq; non quidem per se directè semper, sed per abusum, vt habetur, 12^æ q 162. 2. 3^m Ma q. 8. 2. 1 1^m*

Habitus 9.

693 Quòd habitus distinguuntur specie, secundum principia actiua eorum, secundum naturam, & secundum obiecta specie differentia.

Oppositum videtur dicere à simili, Phys. 7. lect 8 princip.

SOL. *Sicut Dubio 638.*

Habitus 26.

696 Quòd habitus omnes qui sunt in eadem potentia, sunt eiusdem generis, licèt differant specie, propter differentiam obiectorum formalium.

Oppositum uf dicere, 1^a 4. 1. 1 c^m

SOL. *Sicut Dubio 1 8 10.*

Habitus 27.

697 Quòd ex actibus habitus infusi, non generatur aliquis habitus acquisitus, sed præexistens augetur, seu confirmatur.

Imò ex actibus infusæ charitatis generatur habitus dilectionis acquisitus. Ver. q. 17. 1 13^m

SOL. *Quòd sicut declarabitur. Dub. 210. habitus infusi, & acquisiti, quandoque sunt eiusdem rationis, & eiusdem speciei, & sic ex actibus habitus infusi non generatur aliquis habitus; sed præexistens augetur vel confirmatur, quia duo accidentia speciei non possunt simul esse in eodem subiecto, vt ibi probatur: quandoque sunt diuersorum specierum, & rationum ideo possunt esse simul, & tunc ex actibus habitus infusi, generatur aliquis habitus acquisitus.*

Habitus 29.

699 Quòd nullus habitus operatiuus, constituitur ex multis, quia est qualitas simplex, relata ad multa secundum unum vnum.

Oppositum uidetur dicere, 12^æ quæst. 49. 4. c q. 52. 2 o

SOL. *Sicut Dub 1009.*

Habitus 34.

701 Quòd in membris corporis, & in potentijs naturalibus, sicut non sunt aliqui habitus operatiui, ita etiam nec in potentiis sensitiuis.

Imò possunt in eis esse aliqui habitus, quibus bene aut male ad aliquid disponuntur, 1. 2^æ quęst. 50. 3. c fi

SOL. *Dupliciter, s. Primò, quòd in membris corporis, & in eodem corpore sunt multi habitus secundum diuersos modos partium: sed non operatiui quia secundum humores est sanitas: secundum partes similes est fortitudo vel macies, secundum membra verò est pulchritudo, vt habetur 12^æ q. 54 1. c*

Secundò, Quòd in ipsis etiam interioribus viribus omnibus sensitiuis apprehensiuis. possunt poni aliqui habitus, secundum quos homo fit bene memoratiuus, vel cogitatiuus, vel imaginatiuus, non autem in exterioribus, vt habetur. 12^æ q 50. 3. 3^m

Habitus 43.

702 Quòd non est alius habitus principiorum, & cõclusionum quæ ex eis eliciuntur, & præcipuè circa singularia.

Imò intellectus est habitus principiorum, & sciẽtia est habitus conclusionum, Post 1. lec. 5. prin. lect. 6. med. lect. 44. fi

SOL. *Quòd si accipiantur, vt vnum est ratio alterius, sic vnus est habitus eorum. Sed si accipiantur secundùm se, sic habitus sunt diuersi.*

A Hæreses 27.

703 Quòd ecclesia cõtra Arriũ confitetur vnitatem, simplicitatem, similitudinem, & æqualitatem, & negat diuersitatem, differentiam, separationẽ, diuisionem, alienitatem, discrepationem, & dissparitatem.

Oppositum uidetur dicere à simili, quò ad similitudinem, & æqualitatem, Ver. quæstione 4. 2^m

SOL. *Sicut Dubio 80.*

B Hæreses. 34.

704 Quòd hæresis Manichęi, est grauior secundum genus, quàm idolatria.

Imò idolatria est grauissimum peccatorum, 12^æ questione 102. 1. 11^m 22^æ quęst. 94 3. o. Ma. q. 2. 10. c 1^æ Cor 12

SOL. *Sicut Dubio 726.*

Hæresis 65.

705 Quòd Angelos, vel aliquid aliud præter Deum fuisse ab æterno, est hæreticum.

Oppositum videtur dicere, Meth.12.lectio.7. priu. Phys.8.lect.2

SOL. *Sicut Dubio 111.9.12*

Hæresis 66.

706 Quòd prima opinio Nestorii & Dioscori quam recitat Magister in Tertio Sent. d. 6. scilicet quòd in Christo sunt duæ hypostases, seu duo supposita, est hæretica.

Imò non est hæretica, 3.d.6.q.1.2 c

SOL. *Quòd illa positio est simpliciter hæretica. Sed in Tertio Senten. dicit ipsam non esse hæreticam, quantum ad speciales modos vtendi, quos ponebant Dioscorus, & Nestorius hæretici.*

Secundò, Quòd illa positio est hæretica quò ad proprietatem verborum, non autem quò ad intentionem ipsorum quia accipiebant supposita, & hypostases impropriè, s. pro particulari substantia subsistente per se, siue assumpta ab alio.

Homo 26.

707 Quòd sicut bonũ multitudinis est maius, quàm bonum vnius hominis, qui est de multitudine: ita etiam bonum multitudinis, ad quod ille vnus ordinatur, est minus quàm bonum extrinsecum, ad quod multitudo ordinatur, sicut bonum ordinis exercitus, est minus quàm bonũ ducis.

Oppositum videtur dicere 4.d.37.q.1.arti.4. quæst.1.3m

SOL. *Sicut Dubio 1208.*

Homo 29.

709 Quòd ista propositio est prius vera, Homo est ens, quà m ista, Homo est rationalis, quia omnium perfectiones pertinent ad perfectionem essendi.

Imò ista prius est vera, Anima rationalis inest homini, quam ista, Homo est ens, cum in homine non sit alia forma à qua sit homo, & alia à qua sit animal vel ens. Meta.2.lec.4.

SOL. *Quòd prima prius est vera via generationis, sed secunda via gradus perfectionis, vt habetur, 1a q. 77. 6. 1m*

Honor 4.

701 Quòd honor est maximum bonum, inter bona exteriora.

Oppositum videtur dicere, 1a q.26.4.c cõtra 1.c vlti fi

SOL. *Quòd Sicut Dub.227*

Humilitas 5.

711 Quòd simpliciter loquendo, humilitas excedit virginitatem, & est potior cæteris virtutibus 22æ q.161.5 c fi

Imò humilitas acquisita, est maximum bonum, secundum quid. Ver.1.1.3m 9 7m

SOL. *Quòd humilitas post virtutes theologicas, & intellectuales est potior cæteris virtutibus, secundum quòd facit hominem bene subiectum in vniuersali quantum ad omnia qualibet autem alia virtus quantum ad aliquam materiam specialem ordinanda hominem, vt habetur in primis locis.*

Iacob 3.

712 Quòd Iacob non vidit Deum per essentiam: Imò Iacob vidit Dominum facie ad faciem, contra 3 c 42. prin. 1æ Cor.13 lec.4

SOL. *Sicut Dub.482*

Idea 2.

713 Quòd Malum non habet Ideam In Deo.

Oppositum videtur dicere, 1a quæsti one 1 16 c fi

SOL. *Quòd mala non habent ideam in Deo vt operabilia ab eo. Nam mala licèt ab eo non sint operabilia, tamen sub regni tene practica ipsius cadunt, sicut & bona inquantum permittit vel impedit vel ordinat ea, sicut & ægritudines cadunt sub practica scientia medici, inquantum per artem suam curat eas, vt habetur, 1a q.14.16.c fi*

Idem 1.

714 Quòd multiplicato vno eorum, quæ sunt eadem re, & differunt ratione, non oportet multiplicari alterum: sicut persona, & proprietas in diuinis.

Oppositum videtur dicere à simili, 22æ qõ. 92. 2.1m

SOL. *Dupliciter, s. Primò, Quòd etiam in diuinis proprietates non personales sunt idem cum personis secundum aliam rationem identitatis, qua omne illud quod attribuitur Deo est eius essentia, vt habetur 1a q 40.1.1m fi*

Secundò, Sicut Dubio 958.

Idolatria 6.

716 Quòd idolatria est grauissimum peccatorum.

Oppositum videtur dicere, 22æ q.10.6.c q.94 3.4m 4.d.13 q.2.2.2

SOL. *Quòd idolatria est grauissimum peccatorum secundum se. sed ex parte peccantis, hæresis & aliqua alia peccata, possunt esse grauiora, 22æ quæst. 102.3.11m 22æ q 94.3.0 Mal quæst.2.14.c 1æ Corin. 12. lect. 1. prine fi*

Idolatria 10.

717 Quòd dans hostiam nonconsecratam, pro eucharistia, est reus idolatriæ; non autem adorantes vel sumentes eam, si nesciant cum hostia debeat adorari latria sub conditione in habitu, vt habetur.

Oppositum videtur dicere à simili, quòd ad adorantes vel sumentes eam, quia ad dignè sumendum eucharistiam, requiritur deuotio actualis, cum nemo carnem Christi debeat manducare, nisi prius adoret secundum Aug. 3a qõ. 80.6.2m 4 d 9.arti.3.q.5.c ar.4 q 2.c d.10. q.2. ar.1.q.2.0 q 5.ar.1.q 2. c

SOL. *Quòd intelligendum est de habitu, de quo procedit actus & non de habitu, de quo non procedit actus. Qui enim est in habitu, & non in actu, similis est dormienti Oportet autem, quòd actus ille qui in adoratione latria consistit, ab habitu aliquo progrediatur, vt habetur à simili, Verit q 5.9 4m q 20.2 2m. Non autem adorantes vel sumentes hostiam sunt rei Idolatriæ cum hostia debeat adorari latria sub conditione in habitu, & adorantes vel sumentes eam existimant probabiliter. hostiam esse consecratam: fides enim credentis non fertur ad has species panis, vel ad illas. sed ad hoc quòd verum corpus Christi sit sub speciebus panis sensibilis quando recte fuerit consecratum. Vnde si non sit rectè consecratum, fides non propter hoc suberit falsum 22æ quæst.1. 3.4m 3a quæst. 0 0. 2m 3 di. 9. q.1.ar.2 q 6.2m*

Ignorantia 18.

718 Quòd ignorantia electionis, nec excusat nec minuit, nec causat peccatum: sed sequitur omne peccatum.

Imò peccatum contingit in actu liberi arbitrii, eligendo malum ex ignorantia, 1a q.63 1 4m

SOL. *Quòd ignorantia inquantum tollit scientiam impedientem peccatum, est causa peccati sed inquantum tollit, vel minuit voluntarium excusat à peccato. Vnde ignorantia opposita scientia practica etiam excusat vel minuit peccatum, non autem ignorantia electionis, sed constituit peccatum, vt habetur. 12æ quæst.47 2.c quæst. 88.3 c Ma. quæst 36. 6m Verit. q.1.6.3m*

Illuminatio 1.

719 Quòd illuminatio non est motus.

SOL. *Quòd illuminatio fit in instanti, quia non est motus. sed est terminus motus localis, & est alteratio, vt habet, 1. quæst. 53.3.2m 3.d.15.q 2.40.1.q.1. 2m de an 2 q.3.ar.2 q.2.0*

Imago 7.

720 Quòd idem est motus in eem ipsam, & in Imaginem eius.
Oppositu vr. dicere à simill. 1^{a} q.28.4.2^{m} 82.3.2^{m}
SOL. *Dupliciter Primò quod idem est motus in rem ipsam. & in imaginem eius, inquantum huiusmodi, non autem vt imago est res quadem alia, vt habetur in locis primò allegatis.*
SOL. *sicut Dubio.103.*

Imago 17.

721 Quòd prima assignatio imaginis, scilicet memoria, Intelligentia, & voluntas, est secundum potentias.
Imò memoria sumitur hic pro habituali retentione animæ, intelligentia verò pro actu intellectus; voluntas autem pro actu voluntatis, 1^{a} q.79.7 1^{m} q 93.7.c.3^{m}
SOL. *Quadrupliciter, f. Primò q. assignatio imaginis prima potest accipi dupliciter, f. secundum perfectam imitationem diuinarum personarum, & secundum imperfectam.*
Primo modo sumitur secundum actus.
Secundò autem modo sumitur secundum potentias, vt habetur Ver q 10 3.c
Secundò, Quòd imago attenditur. quò ad quinque. f. quò ad substantialitatem distinctionem, æqualitatem ordinem & actualem repræsentationem. Quò ad secundum, & quintum principaliter sumitur secundū actus, quàm secundum potentias; econuerso autem, quò ad primum. Sed quò ad tertium. & quartum sumitur vtroque modo, vt habetur. 1 d 3.q 4.4 c
Tertiò, Quòd in primo sententiarum loquitur de imagine inchoatiuè Sed in prima parte de imagine complete quia potentia specificantur, & distinguuntur per actus, & actus per obiecta: ideo imago Dei est in potentijs animæ inchoatiuè; in actibus verò generaliter perfectiuè. sed respectu Dei completè.
Quartò, Quòd in Primo sententiarum loquitur secundum opinionem magistri; in prima verò parte secundum sententiam propriam.

Imago 19.

722 Quòd imago Dei est principaliter secundum actus; sed consequenter secundum potentias, & præcipuè secundum habitus.
Oppositum videtur dicere 1 d.3.q.5.c
SOL. *Tripliciter f Primò, Quòd isti non opponuntur. Stat enim quòd altera assignatio sit prima: sed altera sit principalis.*
Secundò, Quòd in primo sententiarum non dicit principaliter, sed tantùm q. prima assignatio imaginis, est secundum potentias, cuius oppositum non dicit in prima parte, nec in quæstionibus de Veritate; sed quod principaliter est secundum actus.
Tertiò, Quòd quia anima non semper est actu intelligens, vt patet in dormiente, ideo oportet dicere, quòd actus eius non semper manent in seipsis, manent tamen semper in suis principijs, scilicet habitibus, & potentijs, vt habetur. 1^{a} q 93 7.4^{m} f.

Impeccabilis 1.

723 Quòd impeccabilis per naturam nō potest fieri aliqua creatura à Deo, sed tantùm per gratiā.
Imò nec ipsa gratia immobilitat creaturā in bono, ne possit peccare, 1^{a} q 62.3 2^{m} 12^{ae} quæst. 106.2. 2^{m} 2.d 4.3 5^{m} d.20. quæst.3. 5^{m} contra 3 c 155 lib 4.c 70
SOL. *Dupliciter, scilicet Primò. Quòd gratia non immobilitat in bono, ne quis possit peccare, nisi sit perfecta scilicet coniungens fini, vt habetur in locis primò allegatis.*
Secundò, Quòd nullus pure viator nec etiam beata Virgo, in præsenti potest confirmari simpliciter, nec ab omni immunitate peccati conseruari per gratiam habitualem sed vlterius indiget custodia diuina prouidentia, vt habetur cont.3.c 162.f Verit.q.24.1.6^{m} Sicut etiam Dub.383. adductum est.

Imperare 5.

724 Quòd imperare non conuenit brutis, 12^{ae} quæstio.17.2.c
Imò virtutes appetitiuæ brutorū sunt imperātes.
SOL. *Quòd virtutes appetitiuæ brutorum non sunt imperantes libere. sed secundum naturalem instinctum, bruta mouentur ad apprehensa, vt habetur, 12^{ae} quæstio 12 2 c*

Imperare 11.

725 Quòd actus voluntatis, potest imperari.
Imò actus uoluntatis à nullo imperatur, 2 dist.24 quæst.c.1.c
SOL. *Dupliciter, f. Primò, Quòd actus voluntatis non potest cogi, sed potest imperari, quia potest ordinari ratione, vt habetur, 12^{ae} quæstio.17.5.b Mal quæstio 2.3.5^{m}*
Secundò Sicut Dub. 353

Incontinentia 9.

716 Quòd incontinens iræ, audit rationem, sed imperfectè. Incontinens autem concupiscentiæ, totaliter eam non audit.
Oppositum videtur dicere, 22^{ae} q.150 4 3^{m}
SOL. *Dupliciter, f Primò, quòd motus iræ participat aliqualiter ratione, ideo incontinens iræ audit rationem. sed imperfectè Sed motus concupiscentiæ totaliter est secundum sensum, & nullo modo secundum rationem: ideo eam non audit, vt habetur, 22^{ae} q5. 158.4 c 3.dist.26.q.1.2. c Verit. quæstio. 25.2.9.c.f 2^{m} Mal q 12 4 c f*
Secundò, Sicut Dub 372

Indiuiduum 2.

728 Quòd pars in toto, est indiuiduum, ut manus.
Imò de ratione indiuidui est esse diuisum à quolibet alio. 1^{a} qō 29 4.c 5.d.12. quæst.1.ar.1.q6. 3.3^{m} Trin 14.3^{m}
Imò indiuisio alicuius in se, est de ratione indiuidui. Sed diuisio ab alio est de consequentibus ad rationem.
SOL. *Dupliciter, f Prima Quòd manus in toto composito, vt sic non est propriè indiuiduum, sed in ordine ad alias partes, potest dici, indiuiduum, vt habetur in locis primò adductis.*
Secundò, Sicut in locis tertiò adductis.

Indiuiduum 4.

729 Quòd hæc nomina indiuiduum, particulare, & singulare, dicuntur de partibus, ut de manu. Ideò in Christo possunt dici multa esse indiuidua, secundum numerum partium eius.
Imò cum manus sit quædam substātia in alio existens, Indiuiduum, vel singulare dici non potest, 3^{a} q.16.12 2^{m}
SOL. *Quòd manus propriè vt in alio existens, non potest dici verè indiuiduum, sed secundum quòd importat substantiam completam per se subsistentem separatam ab alijs, vt habetur, 3^{a} q 16.12.2^{m}*

Indiuiduum 7.

730 Quòd compositum ex materia, & forma determinata est indiuiduum.
Imò compositum ex materia, & forma determinata est species, & compositum ex materia, & forma communi, est genus, Meth.2.lec.4.fin.
SOL. *Quòd species specialissima dicuntur indiuidua, per carentiam diuisionis formalis, quia non vlterius diuiduntur diuisione formali essentiali, siue per differentias formaliter oppositas: particularia verò dicuntur indiuidua inquantum neque formaliter, neque materialiter diuiduntur, vt habetur. Meth.10. lect.11.lect 12*

Indiuiduum 11.

731 Quòd materia est principium indiuiduationis.
Imò aliqua forma indiuiduatur per seipsam, 1ª quæst.3.2.3^{m}

SOL.

SOL. *Quòd forma receptibilis in materia indiuiduatur per materiam; quæ autem non est receptibilis in materia, indiuiduatur per seipsam, vt habetur* 1ª q. 3. 2.3ᵐ 3 0 q. 13 6.c 3ª q. 77 2.c 4 d. 12 q. 1. ar. 2. q. 3. 3ᵐ *Pot.* q 9. 3. 5ᵐ *Spiritu.* 5. 8ᵐ 8. 4ᵐ 13ᵐ

Influere 1.

736 Quòd nihil præter Deum est infinitum actu, nec potest esse etiam per potentiam Dei, nec secundum essentiam, nec secundum esse, nec secundum virtutem seu potentiam, nec secundum magnitudinem: nec secundum multitudinem.

Oppositum videtur dicere, 1ª q. 10. 5. 4ᵐ

SOL. *Dupliciter, s. Primò, quòd datur infinitum in actu negatiuè, non autem priuatiuè, vt habetur. Quol* 9. *vel* 10. 2. 2ᵐ

Secundò, Quòd non inconueniens aliquod creatum esse infinitum, quòd non finiatur ab alio vt habetur, 1ª q. 10. 5. 4ᵐ q. 50. 2. 4ᵐ *Quol.* 9. *vel* 10. q. 2. 2ᵐ

Innocentia 10.

738 Quòd actus matrimonij in statu innocentiæ soluisset integritatem carnis, non autem mentis: nunc autem soluit vtroque modo, non autem secundum habitum, sicut in coitu vitioso.

Imò tunc non soluisset integritatem carnis seu signaculum virginitatis, quia quamuis matrix post impregnationem claudatur, tamen ex delectatione, vt Auic. dicit, mouetur & aperitur, 1ª q. 98 2. 4ᵐ. 22ᵉ q. 34 1. 1ᵐ 5. di. 31 L

SOL. *Dupliciter, s. Primò, quòd signaculum virginitatis seu integritas carnis potest sumi dupliciter, s. vel pro integritate membri genitalis tantum, vel cum priuatione seu negatione decisionis seminis, seu commixtione seminum, & spirituum. Secundo modo fuisset violatum seu solutum, non autem primo modo.*

Secundò, Quòd secundum Augustinum sicut ad pariendum tunc necessitatis impulsus feminea viscera relaxaret, sic ad concipiendum ex delectatione fuisset signaculum virginitatis apertum. Vnde violatio signaculi virginalis potest intelligi fieri dupliciter, s. per scissionem & aperitionem. Secundo modo fuisset violatum seu solutum, non autem primo modo, vt habetur, 2.ᵉ q. 34. 1. 1ᵐ

Innocentia II.

739 Quòd tunc fuisset partus sine dolore.

Oppositum videtur dicere à simili, 22ᵉ q. 34. 1. 2ᵐ 2. d. 20. q. 1 7 1ᵐ

SOL. *Sicut Dubio* 738.

Innocentia 12.

740 Quòd tunc sacramenta non fuissent necessaria, quia non accepissent homines cognitionem ex sensibilibus.

Imò accepissent cognitionem à sensibilibus, 1ª q. 60. 1. 1. n 2. d. 30. q. 2. 2. 0

SOL. *Sicut Dubio* 1107

Instans 3.

741 Quòd inter quælibet duo instantia, qualitercunque signentur, semper est accipere tempus medium.

Oppositum videtur dicere, 1ª q. 53 3. 3ᵐ q. 63 6. 4ᵐ 3. q. 75 7. 1ᵐ 1. d 37. q. 4 2. 0 3. 5ᵐ 6. 7ᵐ 2. d. 3 q. 2. 5ᵐ 4 d. 11 q. 1. ar. 3. q. 2. 3ᵐ 6 d. 17. q. 1. art. 5. q. 2. 3ᵐ Quol. 9. 9. c Quol. 11. 4. c fi. 1ᵐ

SOL. *Quòd inter instantia temporis, & motus discreti, non cadit tempus medium, nec motus medius, vt habetur in locis secundò adductis.*

Instans 5.

744 Quòd primum instans in quo res habet esse, datur, non autem vltimum.

Imò est assignare vltimum instans, in quo Angelus fuit bonus, & primum in quo fuit malus 2. d. 3. q. 2. 5ᵐ

Imò non est dare primum instans esse huius rei, puta primum instans, in quo Deus potuit facere mundum. Quol. 5. 1. c. fi

SOL. *Tripliciter, s. Primò, quòd primum instans in quo res habet esse datur, quia formæ substantiales cum nõ suscipiant magis, & minus, introducuntur in materia in instanti. Sit ergo illud instans vt B. Aut ergo B est primum instans formæ introducendæ, aut ante B, est aliud. Si primum, habetur intentum. Si secundum, sit illud aliud instans A. Aut ergo in A introducetur illa forma substantialis aut non. Si sic, cũ forma substantialis simul introducatur, & sit introducta, vt habetur,* 1 *dist.* 2. q 1. 2. c *sequitur, quòd illa forma non introducatur in B, quod est contra hypothesim. Si verò non in A, sequitur, quòd B, erit primum instans esse formæ introducendæ. Quod quidem instans, est primum instans non esse formæ corrumpendæ, vt habetur Quol.* 7. q. 4. 2 c *Quòd autem non sit dabile vltimum instans formæ, aut quantitatis corrumpendæ, sic patet. Nam aut illud vltimum instans, s. A, est vltimum instans non esse ipsius formæ corrumpendæ, aut esse eius. Non primum, quia sic post illud instans, forma non posset non esse, cum esset vltimum instans non esse eius. Si verò sit vltimum instans esse ipsius formæ corrumpendæ, tunc in illo instanti illa forma corrumpenda habebit esse, quia si non esset in alio instanti, & sic illud instans non esset instans esse ipsius formæ, quod est contra hypothesim. Aut ergo in illo eodem instanti, s. A, erit forma introducenda, aut non. Si sic, sequitur quòd in eodem instanti simul erunt duæ formæ substantiales, quod est contra doct. S. Th. Si autem in illo instanti A non sit forma introducenda, introducetur in alio instanti, s. B, Et cum inter illa duo instantia s. A, & B, cadat tempus medium secundum Philosophum sequitur, quòd materia in aliquo tempore erit sine forma, quia cum illud tempus medium, sit post vltimum instans formæ abijciendæ, illa forma corrumpenda, non erit in illo tempore. Alias instans A. non esset vltimum instans esse eius, quod est contra hypothesim, vt elicitur,* 12ᵉ q. 113 7. 5ᵐ *Ver.* q 17. 7. 10ᵐ *Quol* 7. q 4. 1. c *Quol.* 7. q 4. 2. c *Phil.* 5 *lect* 6 *lib* 6 *lect* 8. *Vbi Ver.* q. 27 *ar* 2. 10ᵐ *sic ait. Et ideo aliter dicendum est, s. quòd non est dare vltimum instãs, in quo peccator habuit culpam, sed vltimum tempus. Contingit autem dare primum instans in quo habuit gratiam. Quod quidem instans est terminus illius temporis, in quo culpam habuit. Inter tempus autem, & terminum temporis, non cadit medium. Vnde non oportet dare tempus aliquod vel instans, in quo aliquis nec culpam, nec gratiam habeat. Hoc autem patet. Nam infusio gratiæ cum sit in instanti, est terminus alicuius motus continui, vtpotè alicuius meditationis, per quam affectus disponitur ad gratiæ susceptionem. Et eiusdem motus terminus est remissio culpæ, quia ex hoc ipso culpa remittitur, quo gratia infunditur. In illo ergo instanti, est primò terminus remissionis culpæ, & non habere culpam, & terminus infusionis gratiæ, s. habere gratiam. In toto autem tempore præcedenti, quod terminatur ad hoc instans, in quo tempore mensurabatur motus prædictæ meditationis, fuit peccator habens culpam, & non habens gratiam, nisi tantummodo in vltimo instanti, vt dictum est: sed ante vltimum instans huius temporis, non est accipere aliud immediatè proximum, quia quodcunque instans accipiatur aliud ab vltimo inter ipsum & vltimum erunt infinita instantia media. Et sic patet, quòd non est accipere vltimum instans in quo iustificatus sit habens culpam, & non habens gratiam. Est autem accipere primum instans in quo habet gratiam, & non culpam. Idem dicit,* 12ᵉ q 113 7. 5ᵐ. *Vbi sic ait. In rebus autem quæ subiacent tempori, non est dare vltimum instans, in quo prior forma subiecto inest. Est autem dare vltimum tempus, & primum instans in quo forma sequens inest materiæ, vel subiecto. Cuius ratio est, quia in tempore non potest accipi ante vnum instans, aliud præcedens immediatè, eo quòd instantia consequenter se habeant, sicut nec puncta in linea, vt probatur in Sexto Physicorum. Sed tempus terminatur ad instans, & ideo in toto tempore præcedenti, quo aliquid mouetur ad vnam formam, subest formæ oppositæ. Et in vltimo instanti*

habet

huius temporis, quod est primum instans sequentis forma habet formam quae est terminus motus.

Secundò, *Quòd aliqui dicunt q. in toto tempore praecedenti Angelus fuit bonus: sed in illius temporis vltimo instanti est malus. Et sicut non est assignare immediatum instans ante aliud instans, ita nec vltimum instans in quo fuit bonus. Sed ista ratio bene est prout inducitur a Philos. in 8. Physic. quando ipsum non continuatur tempus quietis, & motus qui semper se tenet cum passione, quae est in subiecto mobili tempore quietis siue praecedat, siue sequatur. Sed si ponatur existens inter duas quietes vel inter duas partes motus continui, non magis se tenet cum vno quàm cum alio. Non autem dicimus hic. q. Angelus per aliquem motum continuum actus sit malus. Et ideo primum instans malitiae suae, non est medium inter quietem, & motum, sed inter duas quietes. Vnde ratio ista nil est ad propositum. Ideo aliter est dicendum s. q. est assignare vltimum instans in quo Angelus fuit bonus, & primum instans in quo fuit malus. Nec inter haec instantia fuit temporis medium, quia tempus formaliter est numerus. nec sequitur ipsum continuitas nisi ex parte motus. Vnde cum vi istiudo effectionum in Angelo per quas est bonus, & malus, non sit continua, nec ordinata ad aliquem motum continuum. numerus earum dicatur tempus, quia secundum prius & posterius se habent. Sed non erit continuum. Vnde inter eius instantia non necessariò accipietur tempus medium, sicut nec inter duas vnitates numerus medius, vt habetur 2. dist. 3 q 2. 5^{m} fi.*

Tertiò, *Quòd licèt non sit dare primum instans, in quo Deus potuit facere mundum, est tamen dare primum instans in quo fecerit, sicut etiam est dare supremum vbi. vsque quo Deus mundum fecerit, non tamen est dare supremum, vltra quod facere non potuerit, vt habetur. Quol 5. 1. c fi.*

Instans 7.

745 Quòd in eodem instanti est illuminatio aeris, visio coloris & discretio rei visae, licèt primum sit causa secundi & secundum tertij.

Oppositum videtur dicere à simili 12^{x} q. 8. 3. 2^{m} q 12. 4. c 1. d. 17. q. 1. 5. c cont. 1. c 76. 1^{m}

SOL. *Quòd licèt aliquando sint similes notanter, potest tamen aliquando videri lumen sine hoc, quòd videatur color, vt habetur* 12^{x} q. 8. 3. 3^{m}

Instans 8.

746 Quòd operatio intellectus, & voluntatis, potest esse in instanti.

Oppositum videtur dicere. Mal. q. 16. 4. 2. 4.

SOL. *Sicut Dub. q. oportet, q. deliberans consilietur de duobus. quorum vtrumque; potest facere, vt alterum eorum eligat in futuro, & sic deliberatio secundum hoc quod aestimatur, q. motus liberi arbitrij procedat ex deliberatione consilij, non est momentanea: sed quando deliberatio non praecedit electionem, tunc non requiritur. q. antequam aliquid eligat, habeat potestatem eligendi vel non eligendi. Sed in ipso instanti liberè fertur in hoc, vel in aliud, vt habetur. Mal quaestio. 16. 4. 27^{m}*

Intellectus 2.

749 Quòd intellectus est potentia, realiter distincta ab essentia animae.

Oppositum videtur dicere. Spiritu 11. 7^{m} fi.

SOL. *Sicut Dub* 107.

Intellectus 3.

750 Quòd intellectus est potentia passiua.

Oppositum videtur dicere. Ver. q. 1 9. c

SOL. *Sicut Dub* 185.

Intellectus 10.

757 Quòd ens in communi est obiectum proprium intellectus.

Imò verum est obiectum intellectus. 1^{a} q. 34 2. c q. 5. 1. c q 8 . . 4. 2^{m} 12^{x} q 2. 3 c q 3 7^{m} q. 5. 2. c 3^{m} q. 10. 2 3^{m} q 6 1. 1^{m} 22^{x} q. 4. 2. c q 25. 2. c 2. d. 25. 2. c d. 37. q. 2. c 3. d. 24. ar. 1. q. 2. c d. 27. art. 1. q. 3 3^{m} dist. 23. q. 1. 2. 3^{m} d. 27. quaestio 1. 4. c d. 33. q. 2. art. 2. q. 1. 3^{m} contra 3. c 26 1^{m} 107. 1^{m} Ver. quaestione 24. 7. c quaest. 27. 17^{m}. Mal. q. 6. c Opusc. 73. prol.

Imò Verum relatum ad opus est obiectum intellectus practici 1^{a} q. 55. 1. c q. 79 7. c 11. 2^{m} quaestio. 87. 3. 1^{m} q. 105. 4 c 12^{x} q. 10. 1. 3^{m} 3. d. 23. q. 2 ar. 3. q. 2 c Ver. 4. 12. 10. 4^{m}

Imò quod est quid est, est obiectum intellectus, 1^{a} q. 17. 3. 1^{m} q. 18. 2. c q. 57. 1. 2^{m} q. 58. 5. c q. 67. 3 c q. 85 3. 6. c 12^{x} q. 3. 8. c q. 10. 1. 3^{m} qõ. 31. 5. c 22^{x} quaest. 8. 1 c 3^{a} q 10. 3. 2^{m} q. 76. 7. c 2. d. 13. 3 c fi. 3. d. 23. quaestio 1. 2. c d. 35 q. 2. art. 1. q. 1. c 4. dist. 12. qõ. 1. art. 1. q. 22m cont. 1. c 58. 4^{m} lib. 3. c 41. 1^{m} 76. 4^{m} 108. 7. Ver. q. 1. 12. c q 8. 7. c fi q. 10. 4. 1^{m} q. 14 1. c q. 15. 2. c 3^{m} 3^{m} 3. 5^{m} q. 25. 3. c Trin. 18. 1^{m} Opusc. 3. c 85. Sch. 6. lec. 1. fi Anima 3. lect. 8. lec. 11. fi Sens. lec. 20. fi. Periherm. lec. 10. 2^{x} q. Cor. 12. fi. 2^{x} Thim. 6. lect. 3. prin.

Imò substantia est obiectum intellectus, 12^{x} qõ. 9. 1. c 3ª quaest. 75. 5. 2^{m} 2. dist. 3. c 3. 1. quaestio. 2. 4. 3^{m} Ver. q. 1 7. fi

Imò quidditas seu natura rei materialis est obiectum intellectus hominis, secundum praesentis vitae statum, 1^{a} q. 12. 11 c q 84. 7 8. c q. 85. 1. c 5. 3^{m} 8. c q. 86. 2. c q. 87. 1. 2^{m} 3. c 1^{m} q. 88. 3. c. Opusc. 22. Anima 3. lec. 8. fi

Imò quidditas rei materialis, est obiectum cogitatiuae potentiae. Opusc. 19

Imò vniuersale, est obiectum intellectus. Nam natura rationalis excedit sensitiuam, quantum ad cognitionis obiectum, quia nullo modo potest cognoscere vniuersale, cuius ratio est cognoscitiua 1. q. 12. 4. c q. 85. 5. c 3. 4^{m} 12^{x} q. 5. 1. 1^{m} prin. 2^{x} q. 58 5. 1^{m}

Imò phantasma est obiectum intellectus possibilis, 12^{x} q. 50 4. 1^{m} 2. d. 8. 5. c d. 20. q. 2. 2. c d. 17. q. 2. 2 3^{m} d. 24. q. 2. 1. 1^{m} 3. d. 14. ar. 3. q 2. c d. 27. q. 3. 1. c d. 31. q 2. 4. c contr. 2. c 71. 73. 5^{m} 94. 2^{m} Ver. q 10. 2. 7^{m} Po. q. 3. 9. 2. 2^{m} An. 1. 10^{m} 15. 2^{m} 6^{m} 16^{m} Quol. 7. 11. 3^{m}

Imò phantasma non est proprium, & propinquũ obiectum intellectus, 3ª quaest. 15. 2. 5^{m} 3. d. 31. q. 2 4. 5^{m} Ver. q. 10. 6. fi

Imò species intelligibilis est proprium, & propinquum obiectum intellectus, 3^{a} q. 12. 2. 1^{m} 2. distinctione 20. q. 2. 2. 2^{m} 3. dist. 31. q. 2. 4. 9^{m} Anima 15. 16^{m}

Oppositum vr dicere. Contra 2. c. 74. 2^{m} Spiritu 9 6^{m} Opusc. 3. c 85 Anima 3 lec. 8. fi

Imò verbum mentis, est obiectum intellectus cõtra 1. c 53. lib 2. c 84. 2^{m} Pot. q. 9. 9. c

Imò Deus est proprium obiectum intellectus. Nã optimum obiectum intellectus, non practici, sed speculatiui, est bonum diuinum, 12^{x} quaest. 3. 5. c

SOL. *Tripliciter, s. Primò, quòd vt habetur* 1^{a} *q. 14. 5.* 2^{m} 3^{m} *1. d. 35. 2. c* 1^{m} *sicut est duplex visum s. primum, id est, species visibilis in oculo, & secundum, id est res colorata, cuius est illa species, sic est duplex intellectum seu obiectum intellectus. s. intellectum primum, i. verbum, species intelligibilis, phantasma, sed diuersimodè, vt postea distinguetur, & intellectum secundum i. res cuius similitudo est verbum, species, & phantasma. Et sic illud quod primò intelligitur est res cuius similitudo est species in intellectu, quae non intelligitur primò & directè: sed secundariò & reflexiuè, vt habetur* 1^{a} *qõ. 85. 2 c contra 1. c 74.* 2^{m} *Sed intellectum primum, est duplex, vt habetur 1. d. 5. q. 3. c scilicet intellectum quod, & intellectum quo. Primo igitur modo verbum est primum intellectum, id est, primum obiectum quod ipsius intellectus, quia illud quod concipitur de se, i. verbum. est primo & per se intellectum, non autem ipsa res vel similitudo eius, vt habetur. contra 1 c 53. lib. 2. c 74.* 1^{m} *Pot. q. 9. c Si autem accipiatur secundo modo, s. intellectum quo hoc est dupliciter, vt habetur 3. d. 31. q. 2. 4.* 5^{m} *s. scilicet vel sicut obiectum remotum, & improprium. Et*

si

sic phantasma est primum obiectum quo ipsius intellectus. Vel sicut obiectum proprium & propinquum. Et sic species intelligibilis est obiectum ipsius intellectus. Vel sicut habetur. Quol. 5. q. 5. 2. 1m illud, quod intelligitur potest accipi dupliciter, s. vel formaliter. Et sic est species intelligibilis. Vel instrumentaliter. Et sic est verbum intellectum aut secundum, id est, res quae intelligitur, potest accipi dupliciter, s. vel respectu alicuius intellectus in speciali. Et sic respectu intellectus hominis viatoris obiectum est quidditas seu natura rei materialis, ut habetur in locis sexto loco adductis. Et respectu intellectus Angelorum, obiectum ipse essentiam Angeli ut habetur 1ª q. 84. 7 & q. 85. 1. & q. 87. 3. c. Sed respectu intellectus divini, obiectum est eius natura, ut habetur 1ª q. 14. 2. 5 o 1. d. 35. 2 c cont. 1 c 48. Causis lect 2; & Meth. 12. lec. 8. Vel potest accipi obiectum respectu intellectus in communi. Et hoc dupliciter scilicet vel ex parte terminum & complementi intellectionis, vel ex parte principij, & inchoationis. Si primo modo, sic quidditas seu quod quid est, sive natura, essentia & substantia rei, est obiectum intellectus: quia intellectus dicitur, quasi intus legens quia non persistit in exterioribus. sed pertingit usque ad quidditatem rei, ut habetur 22ª q. 8. 1. c Ver. q. 1. 12. & q. 15. 1. c Si autem obiectum accipiatur secundo modo, scilicet ex parte principij, & inchoationis, hoc est dupliciter, ut habetur Meth. 5. lec. 6. pro. scilicet vel ut obiectum principale. Et sic substantia est obiectum intellectus, quia licet intellectus consideret de omnibus rebus, tamen principaliter considerat de substantia ut habetur. Meth 7 lec 1. o Vel ut obiectum commune. Et hoc dupliciter, scilicet vel perse prime. Et hoc iterum dupliciter, s. uno modo primo primitate perfectionis, & causalitatis. Et sic Deus est primum principium cognitionis ipsius intellectus quia propter Deum tanquam propter primam virtutis cognoscitiva causam, omnia alia cognoscimus. ut habetur 1ª q 84. 5 c q 88. 3 c 1m Et ipsum cognoscimus, non quidem perfecte, sed per participationem. non tamen quidditative, vel quod sit ratio obiectualis. sed quia est ratio, & causa veritatis obiecti nostri, quae primo apprehenditur à potentia intellectiva, ut habetur 1ª q. 2. 1. 1m 22ª q. 1. 1 c Quol 7. q 2. 1. c Alio modo, primo primitate communitatis Et sic ens est obiectum intellectus, quia ens secundum rationem formalem est primum quod cadit in intellectu. ut habetur 1ª q 5. 2 c q. 11. c 4m 1 d. 8. q. 1 3. ad 19 q. 5. 1. 2m 8m d. 24. q. 1. 3. 2m Ver. q 1. 1 c q. 21. 1. c 4 4m Pot q 9. 7. 6m 15m. Opus 24. prin. Meth le 2. & lib 4 lec. 3. lib. 10. lec. 5. Vel accipitur obiectum non perse primo, sed ex sequenti. ut propria passio obiecti ipsius intellectus. Et sic verum est obiectum intellectus, quia intellectus licet possit considerare naturas rerum, non considerando rationem veri, tamen nihil potest cognoscere, nisi consequenter concurrat ratio veri, quae consistit in assimilatione rei. & intellectus per speciem rei, ut habetur 1ª quaestione 16. 3. 3m q. 85. 2. 1m 1. d 19 q. 5. 1. 2m Ver. q. 1. 1. 1m

Secundò, Quòd ens est obiectum formale quod, sed verum est obiectum formale quo, ut habetur in simili. Quol. 5. q. 5 2. 1m

Tertiò, Quòd aliquid dicitur obiectum alicuius potentiae dupliciter, s. vel exclusive, id est quod tantum ad illam potentiam pertinet, eo modo quo Boetius dicit quod singulare est quod sentitur, & universaliter quia intelligitur. Et in fine primi Phys. dicitur quòd sensus est singularium, & ratio universalium. Et hoc dupliciter, scilicet vel quantum ad modum sive rationem repraesentandi consequentem intellectum seu actum eius sive modum intelligendi in praesenti vita qui quidem modus intelligendi, est per abstractionem à conditionibus individualibus, lumine intellectus agentis. Et sic universale est obiectum intellectus, prout intentio universalis, consequitur modum intelligendi, ut habetur. Pot q 7 c Meth. 4 lec. 4. Poster lec 20 prin. Vel quantum ad rem intellectam. Et sic quidditas est obiectum intellectus, quia solus intellectus cognoscit quidditates rerum, ut habetur 1ª q 57. 1. 2m 22ª q. 8. 1. c

1 d. 19 q 5. 1. 6m 3 d. 23. q. 1 2. o d. 35. q 1 ar 2. q. 2. Ver. q 21. 22. 12m Quol 7 q. 1 2 c Alio modo dicitur obiectum alicuius potentiae collective i. quòd continet omnia quae pertinent ad illam potentiam. Et sic ens est obiectum intellectus, quia nihil intelligitur nisi sit ens, ut habetur Ver q 2. 3. 11m q 16. 4. 12m

Intellectus 22.

753 Quòd intellectus noster non cognoscit singularia.

Oppositum videtur dicere 1ª q. 86. 1. o & 22ª q. 47 3. 1m 2. d. 3. q. 3. 3. 1m 4. d 50. q 1. 3. o. Ver. q. 2. 5. 6. o q. 10. 5. o Quol. 8. vel 12. q. 1. 3. o Opus. 69. Anima 3. lect. 8.

SOL. Dupliciter, s. Primò, quòd sicut habetur 1ª q. 86 1. c intellectus noster in statu viae non cognoscit singularia per se, & directè, tamen cognoscit ea reflexivè. Sed post mortem cognoscit per se. & directè, per species influxas, sicut & Deus per essentiam suam & Angeli per species concreatas cognoscunt singularia, ut habetur 4. d 50. 1. 3. o Quol 12 lec 1. 3 o

Secundò, Quòd cum obijcitur, quòd proprium ipsius intellectus nostri est intelligere formam in materia individuali, ut habetur. Post lec. 53. s. ubi sic dicitur. Nos enim intendimus de hominis rebus, de quibus in nobis scientia per demonstrationem acquisitur, & homini sunt res in materia existentes nobis nota de quibus sunt demonstrationes. Et hoc idem dicit 1ª q 12. art. 4. c ubi dicitur, quòd per intellectum connaturale est nobis cognoscere naturas, quae quidem non habent esse nisi in materia individuali Et idem dicit 1ª q 75. 1 c Sed intelligere formam existentem in materia individuali, est intelligere singulare Ergo &c dicendum est, quòd ut dicit 1ª q. 12 4 c proprium est intellectus nostri intelligere formam in materia individuali existentem, non tamen secundum quòd est in tali materia individuali, sed secundum quòd abstrahitur ab ea per considerationem intellectus. Intelligere autem formam in materia existentem, non prout in materia individuali existit, est intelligere universale, & singulare ut habetur in locis ultimò adductis.

Intellectus 34

755 Quòd intelligere nostrum est quoddam pati.

Imò passio est cum abiectione alicuius 1ª qõ. 14. 2. 1m Anima 11. 1m fi

SOL. Quòd ut habetur 1ª q. 79. 2 c pati tripliciter dicitur, s. Primò propriissimè, quando, s. aliquid removetur ab aliquo, quod convenit sibi aut per naturam aut secundum propriam inclinationem. Secundo modo minus propriè dicitur aliquis pati, s. ex eo quòd aliquid ab ipso abijcitur, sive sit ei conveniens sive non conveniens. Tertio modo dicitur aliquis pati communiter s. ex hoc solo quòd id quod est in potentia ad aliquid, recipit illud ad quod erat in potentia absque hoc quòd abijciatur aliquid; secundum quem modum omne quod exit de potentia ad actum potest dici pati etiam cum perficitur. Et sic intelligere nostrum est pati, & non alijs duobus modis.

Intellectus 36.

757 Quòd intellectus movet se.

Oppositum videtur dicere contra 1. c 72. 5m lib. 2 c 19. 6m Quol 8 q 2 1 c

SOL. Quòd intellectus movet se, quia per hoc quòd cognoscit principium, reducit se de potentia ad actum quo ad cognitionem conclusionum ut habetur. 12ª q. 9. 3. c quaestio 51. 2. o Mal q. 6 3 c 20m Anima 4. 6m

Intellectus 38.

758 Quòd operatio intellectus est duplex, s. simplex apprehensio compositio, & divisio.

Imò operatio intellectus est triplex, s. intelligentia indivisibilium, compositio & divisio, & discursus, 1 d. 3 1 3m Poste. prin.

SOL. Quòd sunt duo in genere; sed tres in specie secundum proprias rationes.

Vel dicendum, q; licèt intellectus, & ratio sint idem secundum rem, differunt tamen secundum rationem. Nam ipsius intellectus secundum proprium suum actum considerati qui est intelligere, est ipsam veritatem intelligibilem simpliciter apprehendere. Sed ipsius rationis est secundum suum actum procedere de vno intellecto ad aliud, ad veritatem intelligendam: & inde est quòd Angeli qui sine discursu intelligūt, dicuntur substantiæ intellectuales: homo verò, qui discurrit in actu intelligendi, dicitur substantia rationalis. Sic ergo tantum ponuntur duæ operationes intellectus secundum q; intellectus distinguitur contra rationem; tamen accipiendo intellectum, secundum quòd conuenit realiter cum ratione, & econuerso, sic ponuntur tres operationes rationis, & intellectus. Et hoc est, quod sanctus Doctor voluit innuere in 1. Poster lec. 1 cum dicit, q; duo primi actus sunt ipsius rationis secundum q; ratio est intellectus quidem idest dicit. 22x q 49.5 3m vbi sic. Et si intellectus, & ratio non sunt diuersæ potentiæ; tamen denominantur à diuersis actibus: intellectus enim nomen sumitur ab intima penetratione veritatis; nomen autem rationis ab inquisitione, & diuersa, 1.d.3 q.4 1.4m d.33. 1.3m Met.2.lec.5

Intellectus 51.

7[illegible] Quòd intellectus intelligit aliquando rem aliter, quàm sit.

Imò intellectus non errat. 2.d.39.q.3.1.c fi

SOL. Quòd intelligere rem aliter, quàm sit contingit dupliciter f. ex parte obiecti, & ex parte intellectus, primum est falsum, non autem secundum. Vel verū est q; intellectus, qui intelligit rem aliter, quàm sit est falsus. si ly Aliter referatur ad rem intellectam. Tunc enim intellectus est falsus, quando intelligit rē esse aliter quàm sit. Non est autem verum, si ly Aliter accipiatur ex parte intelligentis. Est n absque falsitate vt alius sit modus in intelligendo quàm modus rei in essendo, quia intellectum est in intelligente immaterialiter per modum intellectus, non autem materialiter per modum rei materialis, 1a q.12.6.1m 2m q.13.12.3m q.8.1.1m 1.d 38.2.1m 4.d. 49. q8.2.1. 2.14m Ver q8.2.2. 11. 5. 6m 7m quæstio 31. 11m quæst 1.1.5m

Intellectus 55.

176 Quòd nihil potest intelligi, nisi secundum q; est ens actu.

Imò res intellecta, quandoque est in potentia tātum, cum res sint quasi quædam intelligibilia in potentia, sicut & anima humana, quandoq; est intelligens in potentia tantum, 3a q.90.1.c prin. Quol 8.q.2.1.c Opusc. 52.prin.

SOL. Quod licèt res intellecta, secundum se non semper sit in actu, est tamen in suis principijs, per quę potest intelligi.

Intellectus 60.

762 Quòd intellectus in actu, & intellectum, sunt idem.

Imò res intellecta, est realiter distincta ab intellectu. Pot.q.8.1.c

SOL. Dupliciter f. Primò, Quòd intellectus in actu, & intellectus per vnionem, sunt idem secundum speciē intelligibilem, vt habetur 1a q.14.2 c q 55.1. 2m q. 85 2 1m q.87.1 3m 1.d.35.1.3m 2 d.3 q8.3.1.c 4. d 49 q8 2 1.10m Veri.q 8.6.c spiritu 8. 14m Quol. 8. vel 11.2.c

Secundò, Quòd licèt intelligere sit aliud quàm intellectum secundum se: contra tamen vnum est in specie intelligibili, qua intellectum intelligitur.

Intellectus 74.

765 Quòd plures species, possunt simul esse in intellectu.

Imò impossibile est, q; idem intellectus similiter perficiatur diuersis speciebus intelligibilibus, ad intelligendum diuersa in actu, 1a quæstio. 85 4. c fi

SOL. Quòd plures species possunt similiter esse in intellectu secundum actum imperfectum non autem secundum actum perfectum. Similiter in sensu, vt habetur. 1a q 12.1 c q.58 2.2m q 85 4.c 2m 3 d 3. q. 3.4.c d. 10.4 3m 3.d 14.ar. 1 q8 4.contra 1.c 55. Ver. q. 8. 14 1 7m Mal q8 16.4.1 Anima 18, 5m Quol.8. vel 11 2.c

Intellectus 79.

766 Quòd sensus, & intellectus differunt realiter, per vniuersale, & particulare, Et similiter appetitus & sensitiuus, & intellectiuus, idest voluntas.

Imò intellectus quandoque sensus dicitur, 3a q8. 54.5.1m 4.d.44. L.6.

Imò etiam vniuersale, & particulare, non diuersificant potentiam, nec habitum, 3. distinc.26, quæst.1 4 c

Imò nec appetitus sensitiuus, & intellectiuus, f. voluntas distinguuntur per vniuersale, & particulare. Ver.q.22.4.1m

SOL. Dupliciter f Primò Quòd potentia, & habitus, distinguuntur per obiecta. Sed obiectum potest accipi dupliciter, f. quò ad rationem adæquatam sub qua cōtinetur quicquid pertinet ad illam potentiam vel habitum. Et sic obiectum cuiuslibet potentię, vel habitus est vniuersale, sicut color respectu visus. Ideo dicitur in fine secundi Posteriorum, q; sensus est vniuersalium; similiter autem particularium. Et sic vniuersale & particulare, non diuersificant habitus nec potentias. Vel quò ad illud ad quod fertur potentia vel habitus, per vnum actum. Et sic ratio est vniuersalium; sensus autem singularium, vt habetur in 1 Physic in fine, sicut etiam Boetius dicit q; singulare est, quia sentitur; vniuersale verò, quia intelligitur.

Secundò, Quòd duę apprehensorum sunt per se directæ appetibilis, sed posteriores. Nam Ver. q.22.4.1m ponit per se differentias appetibilis, sed priores, sicut rationale, & irrationale sunt differentia per se priores, inter hominem & asinum. Sed esse liberi arbitrij, vel non esse, sunt differentia per se eorundem, sed posteriores. Vnde in 3.Sēt loquitur de distinctione principali; in alijs autem locis de secundarijs. Ideo dicitur. Ver q 22.4. 2m quòd non distinguuntur principaliter per ea, sed consequenter.

Intellectus 84.

767 Quòd intellectus abstrahit ab omni differentia temporis, sicut, & ab alijs conditionibus materialibus, quas sensus concernit.

Oppositum videtur dicere. Ma.q.16.4.b.4.

SOL. Sicut Dub. 7:4.

Intellectus 84.

769 Quòd in omni creatura differunt realiter, intellectus, voluntas, essentia.

Oppositum videtur dicere, Spiritu 11.7m. fi

SOL. Sicut Dub. 197.

Intellectus 106.

770 Quòd intellectus est simpliciter prior voluntate, sicut motiuum mobili, & actiuum passiuo.

Oppositum videtur dicere. contra 2. c 56.2m Ver, q.8.1.1 3m

SOL. Dupliciter f. Primò, Quòd intellectus est prior voluntate in via receptionis, sed econuerso in mouendo, & agendo, ut habetur, 22x q 83 3.3m Ver q.14. 5.5m q 22.12.12m Ver q.2.3.15m

Secundò, Sicut Dubio 185.

Intellectus 107.

771 Quòd intellectus prior est voluntate in via receptionis: sed econtrario in mouendo.

Imò intellectus in mouendo, & agendo regit voluntatem, 12x q 17.5.0 Ver.q 22.11.5m

SOL. Dupliciter, f Primò, Quòd intellectus regit voluntatem non inclinando, sed ostendendo, & ordinando, ut habetur, 12x quæst.17.5.0 Ver q. 22.15.5m Met.12.lec.2.0

Secundò,

Secundo, Quòd intellectus agit & est primum motiuum omnium potentiarum animæ quò ad determinationem actus, voluntas verò quò ad exercitium actus; ut habetur, 12æ q.17.1 c. Ma q 6 c

Intellectus 114.

773 Quòd ab intellectu procedit aliquid dupliciter, scilicet aliquid per modum operationis, & aliquid per modum operati, ad uoluntatem autem tantum.

Imò ab vtroque procedit aliquid vtroque modo. 1a qō 27 5.c 3m 3a q 37. 1.c, di. 4.c 19 3m Pot. quæst.4.2.7m q. 9 9.c. quæst. 10.2,1 1m Opusc. 3 c,45 46 52

SOL. *Dupliciter, scilicet primò quòd sicut distinguitur potentia q 1 2 a 1 1m aliquid procedere per modum operati, contingit dupliciter, vel secundum rationem similitudinis vel per modum cuiuscumque impressionis. Secundo igitur modo procedit aliquid voluntate, non autem primo modo*

Secundò quòd ut dicitur, 1.d.18.4 c. aliquid procedit à voluntate nominatum tamen nomine operationis, non autem nomine proprio ipsius operati.

Intellectus 120.

779 Quòd si intellectus agens sit aliquid animæ, vt quædam uirtus ipsius, necesse est dicere, quòd sint plures intellectus agentes secundum pluralitatem animarum, quæ multiplicantur, secundum multiplicationem hominum. Non enim potest esse, quòd una & eadem virtus sit diuersorum subiectorum.

Oppositum videtur dicere, 12æ q.54.2,c.qō. 60 5. c

SOL. *Sicut Dubio.1137.*

Intellectus 133.

780 Quòd intellectus practicus est motiuus uoluntatis, non quasi exequens motum, sed quasi dirigens ad motum.

Oppositum videtur dicere, quò ad exequutionem motus. Ver.q.6.10m

SOL. *Sicut Dub.771.*

Intendere.

783 Quòd natura intendit remotionem formæ & creaturam tendere in nihilum. Et hoc habet creatura ex seipsa. 1a q.10.4.3.1m

Imò quælibet res intendit conseruationem sui esse, quod est per formam, quæ est finis generationis, & conseruationis cuiuscunque 1a q.15. 1.c.12æ q.64.5 7.c

SOL. *Quòd creatura sibi derelicta ex seipsa tendit in nihilum, non autem considerata sub prouidentia diuina.*

Intentio 14.

784 Quòd nullum malum potest per se intendi.

Oppositum videtur dicere à simili, 12æ q.19 7.2m 3m 2 d 38.5. d.40.2.0

SOL. *Dupliciter, scilicet Primò, quòd peccatum cadit in bonum hominis, non quidem secundum se, sed quia homo fit humilior & cautior ex peccato suo & aliorum, ut habetur. 12æ q.87.2.1m 2m*

Secundò, Sicut Dubio 226.

Intentio 15.

785 Quòd peccatum recipit speciem ex intentione peccantis.

Imò aliquando uariatur species peccati, sine eo quòd intentio feratur ad ipsam circumstantiam 4.d.14.q.3.art 2 q.3.c

SOL. *Sicut Dubio 347.*

Intentionale 1.

787 Quòd nullum intentionale denominat suum effectum nec causat effectum naturalem.

Imò lumen secundum esse intentionale in aere, denominat subiectum, & causat effectus naturales, 2.d 13 3.c

SOL. *Dupliciter, scilicet Primò, quòd intentionale quiescens in anima, vt species vel genus non denominat subiectum sed intentionale fluens ab agente in passum, & ab agente ad actum. vt virtus instrumenti vel vt lux Solis in aere, bene denominat subiectum & causat effectum naturalem, vt habetur. 4 di. 1 qō. 1 .artic. 4 q 4 c*

Secundò Sicut Dubio.826.

Interpretatio I.

788 Quòd interpretatio est in dubiis, in quibus non licet absque determinatione principis, à verbis legis recedere. Sed in manifestis non opus est interpretatione, sed exequutione.

Imò legislator non potest aliquod præceptum ponere, quod non oporteat in aliquo casu prætermitti & interpretari, 12æ q.96.4.6.c qō 97 4 c 22æ q.120.1.2m 4 d.15.n.3.art.2.q.1.c.1m

SOL. *Quòd potest prætermitti & interpretari ex aliqua causa rationabili & necessaria, vt quando periculum est in mora, vt habetur in locis secundò allegatis.*

Ira 53.

789 Quòd ira & inuidia causant inconstantiam, pertrahendo rationem ad aliud; sed luxuria totaliter extinguendo lumen rationis.

Oppositum videtur dicere, quò ad luxuriam 22æ q.156 4.2m

SOL. *Sicut Dubio.372.*

Ira 56.

790 Quòd utrunque obiectum amoris est bonum, obiectum autem odij est malum. Sed ira respicit vindictam sub ratione boni, & nocentem sub ratione mali.

Oppositum videtur dicere, Ma.q.1.3.q.3.12. c.Eth.1.lec.8

SOL. *Sicut Dubio.102.*

Iudex 1.

792 Quòd iudex iustè infligendo pœnas, non peccat.

Oppositum videtur dicere à simili, 22æ q.33. 5.0.4.d.19.q.2.2.2 q.2.0

Secundò, Sicut Dubio 796.

Iudex 8.

793 Quòd nullus est iudex sui, sed potest se committere iudicio aliorum.

Oppositum videtur dicere, 22æ q 67 4.0

SOL. *Dupliciter, scilicet. Primò, quòd etiam si sit iudex supremus in præsenti vita, potest se committere, non coactione aliqua sed sponte, sicut Leo Papa, propria sponte se subdidit iudicio imperatoris, & Christus hominibus, vt habetur, 22æ q.64.5.2m q 67.1.1m*

Secundò, Quòd homo potest esse iudex sui, quia iniuria sua, est iniuria communitatis, vel ecclesiæ, vel in contemptum Dei vt habetur, 22æ q 67.4.0.3a qō. 40.2.5m 1 d 43 q.2.2.5m q. di.46 q.1.art. 2 q.2.0 q.2.art.1.q 3.1m

Iudicium 18.

796 Quòd existens in peccato mortali etiam occulto ex officio corrigens vel iudicans alios peccat. Non autem arguens ut frater, nisi propter scandalum.

Imò existens in graui peccato potest ex officio & debet cum humilitate & timore redarguere & iudicare consimiles uel etiam existentes in maiori peccato, non autem si suum sit publicum. 22æ q.33 5 6 q.60 2.3m Math 7.Io.8.Ro.2.6

SOL. *Quadrupliciter scilicet Primò. quòd sicut distinguitur Io.8. Primum est verum de iudice perseuerante in proposito peccandi. Secundum autem de conante ad resurgendum, scilicet pœnitente.*

Secundò, Quòd primum verificatur de iudicante motu proprio: Secundum verò de agente hoc, vt minister legis.

Tertiò, Quòd in primis locis intelligit de iudice qui peccat ex malitia. In aliis autem quando iudex peccat ex fragilitate, vt ipse dicit.

Quartò, Quòd in multis locis loquitur de iudice laico; sed in primis loquitur de iudice ecclesiastico, quia dicit quòd quilibet qui in peccato mortali, manente peccato, exhibet se ministrum eccle, a in aliquo spirituali, peccat mortaliter. Secus est si immineat necessitas, & habeat propositum confitendi, vt puta quia ante confessionem de mortali, nullus debet sumere sacram eucharistiam, si habeat copiam confessoris, & necessitas non vrgeat. Secus est parochialis qui tenetur ex officio exhibere se ministrum ecclesiæ in spiritualibus ad ipsum pertinentibus vt habetur 4 d. 36. L. 6^{m} d 17 q. 2 art. 5 q 1. 3^{m} q. 3. art. 1. q. 4. c. 1ª Cor. 11. lec. 7.

Iudicium 19.

797 Quòd iudicat legem, dicens eam non esse bene positam, non autem dicens eam non esse seruandam; sed de illo casu particulari.

Oppositum videtur dicere. 12^{ae} quæstione, 96. 4. 6. c

SOL. *Quòd dicendo hoc ex præsumptione, affert iudicium temerarium, non autem dicendo hoc, in casu necessitatis, vt etiam in Dub 78?, additum est.*

Iudicium 23.

798 Quòd iudicium ecclesiæ, debet esse conforme, iudicio Dei, & non astringi legibus humanis.

Oppositum videtur dicere, 12^{ae} qõ. 93. 3. 3^{m} q. 96. 2. c. 2^{m}

SOL. *Quòd humanum regimen deriuatur à diuino regimine, & ipsum debet imitari. Deus autem quamuis sit omnipotens & summe bonus, permittit tamen aliqua mala fieri in vniuerso, quæ prohibere posset, ne eis sublatis, maiora bona tollerentur, vel etiam peiora mala sequerentur. Sic & in regimine humano illi, qui præsunt, rectè aliqua mala tolerant, ne aliqua bona impediantur, vel etiam aliqua mala peiora incurrantur. Sicut Aug dicit in lib. de Ordine. Aufer meretrices de rebus humanis, turbaueris omnia libidinibus. Sic ergo quamuis infideles in suis ritibus peccent tollerari possunt, vel propter aliquod bonum, quod ex eis prouenit, vel propter aliquid malum quod vitatur. Ex hoc autem quòd Iudæi ritus suos obseruant, in quibus olim præfigurabatur veritas fidei quam tenemus, hoc bonum prouenit, quòd testimonium fidei nostræ habemus ab hostibus, & quasi in figura nobis repræsentatur quod credimus, & ideo in suis ritibus tolerantur. Aliorum autem infidelium ritus, qui nihil veritatis aut vtilitatis afferunt, non sunt aliqualiter tolerandi, nisi fortè ad aliquid malum vitandum, scilicet ad vitandum scandalum, vel dissidium, quod ex hoc posset prouenire, vel impedimentum salutis eorum, qui paulatim sic tolerati, conuertuntur ad fidem. Propter hoc enim etiam hæreticorum, paganorum ritus aliquando ecclesia tolerauit, quando erat magna infidelium multitudo, vt habetur. 22^{ae} q 10. 11 c Lex autem humana dicitur aliqua permittere, non quasi approbans sed quasi ea dirigere non potens. Multa autem diriguntur lege diuina, quæ dirigi non possunt lege humana. Plura enim subduntur superiori causæ quàm inferiori. Vnde hoc ipsum quòd lex humana non se intromittit de his quæ dirigere non potest ex ordine legis æternæ prouenit. Secus autem esset, si approbaret ea quæ lex æterna reprobat. Vnde ex hoc nõ habetur, quòd lex humana non deriuetur à lege æterna, sed quòd non perfectè eam assequi possit, vt habetur, 12^{ae} quæst. 93. 3. 3^{m}*

Iuramentum 28.

799 Quòd si dubium est, an sit licitum uel proficuum quod iuratum est potest à quolibet episcopo dispensari. Si autem sit licitum manifestè, non videtur dispensabile, nec commutabile, nisi occurrat, aliquid melius ad communem utilitatẽ, quod ad Papam maxime pertinet.

Oppositum videtur dicere à simili, 22^{ae} q 88. 12. 0. q. 186 8. 3^{m}

SOL. *Sicut Dubio.* 1208.

Iuramentum 33.

801 Quòd cogens iurare quem scit peierare peccat mortaliter, nisi sit persona publica, vt iudex, qui requisitus tenetur ad hoc.

Oppositum videtur dicere à simili, etiam quò ad personam publicam, 22^{ae} q. 33 3. 0. 4. d. 19. q. 2. art. 2. q. 2. 0

SOL. *Sicut Dubio* 796.

Iustitia 52.

802 Quòd iustitia Dei est duplex, scilicet condecentia bonitatis eius, & retributio pro meritis.

Oppositum videtur dicere, 12^{ae} q. 100. 8. 2^{m} 12^{ae} q 104. 4 2^{m}

SOL. *Sicut Dubio* 498.

Iustitia 57.

803 Quòd hominis ad Deum serui ad Dominum, patris ad filium, oon est iustitia nisi secundum similitudinem.

Oppositum videtur dicere, 1^{a} q. 4. 3. 4^{m} contra 1. c. 29

Secundò Sicut Dubio. 472.

Iustificatio 21.

804 Quòd iustificari dicitur tripliciter, scilicet quò ad reputationem, exequutionem, & causam. Sed opera legis iustificabant primo modo & secundo, non tertio modo.

Oppositum videtur dicere, quò ad opera legis, 3^{a} q. 62 6. 3^{m} q. 70. 4. 0

SOL. *Sicut Dub* 342. 343

Iustus 22.

805 Quòd iusti sunt nobilissimæ partes vniuersi. Ideo omnia bona & facta sua & aliorum prosunt eis.

Oppositum videtur dicere quò ad peccata sua & aliorum, 1^{a} q 63 2. 1^{m} 4. d. 17. qõ. 2. artic. 4. q. 1. 4^{m}

SOL. *Sicut Dub* 717

Lex 23.

808 Quòd lex naturalis est participatio legis æternæ, & impressio diuini luminis in creatura rationali, qua inclinatur ad debitum actum & finem.

Oppositum videtur dicere à simili, 3^{a} di. 13 art. 1. q 2. 2^{m} 3^{m}

SOL. *Sicut Dubio* 25.

Lex 70.

810 Quòd lex netus non conferebat gratiam, quia hoc Christo reseruabat.

Oppositum videtur dicere à simili, 4. d. 1 q. 2. art. 4 q 2. c

SOL. *Sicut Dub.* 342. 343.

Lex 114.

811 Quòd lex humana est mensura mensurata à lege diuina, & à lege naturali, cuius finis est utilitas hominum.

Oppositum videturdicere. 12^{ae} q. 90. 1. 0. 3. c q 96 5 c. contra 3. c 114 3^{m} 5^{m} c. 1 $5. 2^{m}$

SOL. *Quòd licèt ratio humana non possit participare ad plenum mensuram vel dictamen rationis diuinæ, participat tamen suo modo & imperfectè ad vtilitatem hominum*

Lex 2.

813 Quòd liber di mirabilibus sacræ scripturæ, non non est Augustini, nec est authenticus.

Oppositum videtur dicere. Quol. 9 6. 1^{m}

SOL

SOL. Quòd Quodl. 9.2.1. dicit liberum illum esse Augustini, prout Magister Sent. eum allegat; sed in tertia parte dicit eum non esse Aug. secundum sententiam propriam.

Liberalitas 9.

815 Quòd liberalitas est subiectiuè in voluntate.
Imò est subiectiuè in concupiscibili, 12^{x} q. 60. 5. c 22^{x} q 134 4 1^{m}
SOL. Quòd materia liberalitatis seu obiectum eius est duplex scilicet mediatum videlicet, pecunia, id est res possessa, uel immediatum, scilicet aliqua passio circa pecuniā id est amor vel concupiscentia, ut habetur, 22^{x} q̄ 6 art 5 c Liberalitas igitur potest sumi dupliciter, scilicet uel respectu materiæ mediatè, eo modo quo dicitur. 22^{x} q 117. 3. 4. 0 contra quòd proprius actus liberalitatis est bene uti pecunia in se & in alijs Et sic liberalitas est in uoluntate subiectiuè, quia uti est actus voluntatis, ut habetur, 12^{x} q 16. 1. 0. 1. d. 1 q 2 art. 1 n. Vel respectu materiæ immediatè scilicet reprimendo amorem inordinatum, & cupiditatem pecuniæ, inquantum impediunt bonum vsum eius. Et sic liberalitas est in concupiscibili, quia quælibet virtus cuius obiectum est aliqua passio, est in eodem subiecto. In quo est illa passio, ut habetur in locis secundò allegatis.

Libertas 5.

816 Quòd libertas opponitur necessitati coactionis: non autem necessitati finis.
Imò libertas opponitur necessitati finis, cum libertas cuiuslibet rei sit dominium; potestas sui actus ad opposita, 1^{a} q 83. 3 4. 0
SOL. Quòd sicut in naturalibus causis Deus mouendo eas, non aufert quin actus earum sint naturales, ita mouendo causas uoluntarias non aufert libertatem, quia actiones earum sint uoluntariæ & liberæ, sed potius hoc in eis facit. Operatur enim in unoquoque secundum eius generis proprietatem, ut habetur, 1^{a} q. 83. 1. 3^{m}

Liberum 5.

818 Quòd liberum arbitrium est per se ordinatum in bonum: nec tendit in malum, nisi sub ratione boni.
Oppositum videtur dicere, à simili 22^{x} q. 19. 7 2. 3^{m} 2 d. 38. 5. c d. 40 2. 0
SOL. Quòd licet ab extraneis Iudæi vsuram acciperent non tamen fuit eis concessum quasi licitum, sed permissum ad maius malum uitandum, ut habetur, 12^{x} q. 105. 1. 2^{m} 22^{x} q 78. 1. 2^{m}

Liberum 6.

819 Quòd nullius creaturæ liberum arbitrium, potest naturaliter esse confirmatum in bonum; sed tantum ex gratia.
Imò gratia non immobilitat liberum arbitr. in bonum, 1^{a} q. 62. 3. 2^{m} 12^{x} q̄. 106. 2. 2^{m} 2 dist. 4. 3. 5^{m} dist. 20. quæstio. 2. 3. 5^{m} contra 3. c 155. Lib. 4. c 70^{m}
SOL. Quòd liber arbit. uiatoris potest per gratiam confirmari in bonum aliquo modo non autem simpliciter, vt habetur, 3^{a} q 52. 3^{m} q 79. 6, 1^{m} 2^{m} contra. 4 c. 70. c^{m} Veri q 24 9. 22 9^{m}

Locus 1.

821 Quòd inter quælibet duo loca, sunt infinita loca, tam diuisibilia, quam indiuisibilia.
Oppositum videtur dicere, 1^{a} d. 36 quæst. 4. 2. 5^{m} 6^{m}
SOL. Quòd in primo Senten. loquitur de infinitis in actu, & de locis distinctis, quorum unus non est aliquid alterius. Sed in prima parte loquitur de infinitis in potentia, & de locis indistinctis, quorum unus est participans aliquid de extremis.

Locus 6.

822 Quòd incorporalia sunt loco.
Oppositum uidetur dicere, 1^{a} q. 2 8. c
SOL. Quòd incorporalia sunt in loco per contactum suæ uirtutis, non autem per contactum quantitatis dimensiuæ, ut habetur. 1^{a} q̄ 8 2. 2^{m} 2^{m} q̄. 52. 53. 0. Quol. 1 q 3. 1 c 2 c. 3^{m}

A Lux 7.

828 Quòd lux non uidetur per aliquam similitudinem; sed quia p essentiā suam informat oculū.
Oppositum uidetur dicere. Ver. q. 10 8. 10^{m}
SOL. Quòd lux corporalis non uidetur per essentiam, nisi quatenus fit ratio uisibilitatis uisibilium & forma quadam dans eis esse actu uisibile. Ipsa verò lux quæ est in Sole non videtur à nobis, nisi per similitudinem eius in uisu nostro existentem: Sicut enim species lapidis non est in oculo. sed similitudo eius, ita non potest esse, quòd forma lucis quæ est in Sole, sit ipsa eadem in oculo, ut habetur. Verit q 10. 8. 10^{m}

B Lux 8.

829 Quòd lux facit, q color, qui est uisibilis in potentia, fiat uisibilis actu.
Oppositum uidetur dicere, 1^{a} q 12. 5. 2^{m} contra 1 c 76. 2^{m} Lib. 2. c 77. 3^{m} Anima 4. 4^{m} Anima 2. lect. 14 & Lib. 3. lect. 10
SOL. Dupliciter, scilicet Primò, quòd ut habetur. 3^{a} q 79. 3 2^{m} Anima 4. 4^{m} de hoc sunt duæ opiniones oppositæ & recitat S. Thomas quandoque unam, & quandoque aliam, dum disputat in Theologia, licet quando determinat hoc in physicis, magis adhæreat secundæ opinioni.
Secundò, Quòd ut habetur. Quol 7. q. 2 1 c Anima. 2. lec. 14 &. Agens est duplex, scilicet perfectum quod perfectè potest imprimere suam formam, & imperfectum, quod hoc non potest. nisi confortetur à fortiori agente Et sic color est uisibilis in actu imperfecto, tamen est uisibilis in potentia ad actum perfectum, ad quem reducitur per lumen.

Lux 9.

830 Quòd eodem actu uidetur color & lux.
Oppositum uidetur dicere, à simili, 1ª quæstione 87 3 2^{m}
SOL. Quòd eodem actu uidetur color & lux, prout lux est ratio uidendi colorem, non autem ut est obiectum visus, ut habetur in locis primò allegatis, sicut etiam Dub. 103. adductum est à simili.

Macula 6.

832 Quòd cessante macula peccati, remanet reatus.
Oppositum uidetur dicere, 12^{x} quæstione 87 9. c fi
SOL. Quòd remanet non quidem ut reatus pœnæ, sed ut pœnæ satisfactoriæ ut habetur in primo loco.

Magnificentia 4.

833 Quòd magnificentia est in uoluntate subiectiuè.
Imò magnificentia est in irascibili subiectiuè, 12^{x} q. 6. 5. c 22^{x} quæst. 134 4 c 1^{m} 3. distinctione 16. quæst. 2 2 4^{m}
SOL. Sicut Dubio. 815.

Malitia 5.

834 Quòd malitia ex qua dicitur aliquis peccare, est triplex, scilicet habitus cuiuscunque uitij, electio mali, & peccatum præcedens.
Oppositum uidetur dicere, quò ad peccatum præcedens. Ma, q. 3. 12. 16^{m}
SOL. Quòd non omne peccatum quod ex alio peccato causatur, potest dici ex malitia esse commissum, quia potest esse quòd illud primum peccatum, quod est causa alterius est commissum ex infirmitate vel passione. Ad hoc autem quòd aliquis ex malitia peccet oportet q malitia sit primum peccandi principium, ut habetur in secundo loco.

Malum 6.

835 Quòd mala esse, ratio, & experientia docent.
Oppositum uidetur dicere, 2. d. 1 q. 1. 1 2^{m}
SOLVTIO, Quòd malum esse cognoscitur non ex se,

Imò

Imò Christus cum sit Deus, non est mediator Dei & hominum. 3.di. 19 art 5 q. 2. o. L. f.

SOL. *Quòd Christus secundum quòd homo est mediator Dei & hominum. & secundum quòd est persona composita. Non autem secundum quòd Deus, ut habetur, 3^{a} q. 26. 2. o, 3. d 19 art 3 q 2. o L f 4 d. 43 art, 2. q 1 e d 48 q. 1. 2 e Veri q 29 4 9^{m} 5. 3^{m} 1ª Thi. 2. lec. 1. f 22^{x} Thi 2 lec. 1*

Memoria 2.

865 Quòd memoria quæ est altera pars imaginis Dei, non est præteritorum, quia abstrahit ab omni tempore, cum sit in intellectu & non in parte sensitiua.

Imò memoria intellectiua respicit præterita. Verit. q. 10 2 o O uit. 7: q. 13

SOL. *Dupliciter, scilicet Primò, quòd hoc dictum est per similitudinem quandam, quia recipere, quod est talis memoria. præsupponitur intuitioni intellectus ordine quodam sicut inter præteritum & futurum præsens ordo inuenitur, ut habetur Opusc 72. q 1; in responsione prima*

Secundò est, Quòd ideo hoc dictum intelligi potest, quia intellectus possibilis species retinet per tempora. cum sit locus specierum, secundum Philosophum. Sed ad eas non redit nisi per phantasmata, quæ sunt in parte sensitiua. ubi etiam illa memoria sensitiua ponitur, ut habetur. Opusc. 72. q 13. in responsione secunda.

Memoria 3.

866 Quòd memoria intellectiua non differt realiter ab intellectu possibili, sed est habitualis retentio eius, cuius actus est intelligentia quæ oritur ex memoria, sicut actus ex habitu.

Imò memoria, intelligentia, & voluntas sunt tres potentiæ distinctæ ab inuicem, quia memoria est virtus retentiua specierum. 1. di. 3. qõ. 4. 1. o Verit. 7 3. 4^{m}

SOL. *Dupliciter. scilicet Primò, quòd in primo Sententiarum dicit hoc sustentando opinionem Magistri, ut patet ex verbis eius ibi, sed in primis locis loquitur secundum sententiam propriam.*

Secundò, Quòd sicut ipse ibi distinguit, hoc nomen Potentia sumitur dupliciter scilicet uel secundum quòd Philosophi communiter accipiunt, id est pro principio operationis. Et sic quia memoria non habet operationem distinctam ab operatione ipsius intellectus. ideo Philosophi secundum essentiam potentia, siue ut est potentia cognitiua non posuerunt eam distinctam ab eo, vel sumitur pro qualibet proprietate animæ continente naturam eius. siue ordinetur ad actum siue non, siue ut est principium intelligentia. Et sic quia receptibilitas siue retentio habitualis est quadam proprietas animæ continens naturam eius. inquantum est possibilis sicut omne quod habet esse ab alio, ideo ponitur quadam potentia animæ. Et dicitur memoria quæ non habet actum sed esse principium intelligentia vel recipere, vel habitualiter retinere species intelligibiles eis sibi loco actus. Et sic ponitur in primo Sententiarum esse potentia distincta ab intellectu possibili, non autem, primo modo.

Mendacium 7.

867 Quòd dicens verum, sed credens se dicere falsum dicit mendacium per se, & formaliter, non autem econuerso, nisi per accidens, & materialiter.

Imò mentitur, sed tamen dicit mendacium, 3 di. 38. 1. 1^{m}

SOL. *Quòd in ultimo loco loquitur de mendacio. quò ad genus naturæ, in aliis autem quò ad genus moris, quia in moralibus forma & species sumitur ex fine.*

Menstruus 1.

868 Quòd menstruus, sanguis est in fœminis loco seminis, & est propria materia corporis Christi & aliorum, non autem semen fœminæ.

Imò ex sanguine menstruo non formatur conceptus, 3^{a} q. 31 5. 3^{m}

SOL. *Quòd in tertia parte ad 3^{m} per menstruum intelligit sanguinem corruptum, quem natura abiicit singulis mensibus in mulieribus. unde dicit ibidem quòd non est materia fœtus sed purgamentum eius. Sed in aliis locis loquitur de sanguine puro & mundo, quem natura administrat ad fœtum.*

Mensura 4.

870 Quòd mensura debet esse homogenea, id est eiusdem generis cum mensurato.

Oppositum uidetur dicere, Potentia, quæstione. 7 4. 7^{m}

SOL. *Quòd mensura proxima proportionata mensurato debet esse homogenea, id est eiusdem generis, non autem in aliis, ut habetur in locis primò allegatis.*

Mensura 5.

872 Quòd ratio naturalis & principia ei naturaliter indita sunt regulę generales & mensuræ omnium agendorum ab homine, non autem naturalium.

Imò res ordinatur ad rationem naturalem, vt mẽsura ad mensuratum, $12^{æ}$ q. 64. 3. c

SOL. *Sicut Dubio 222.*

Mensura 7.

873 Quòd intellectus Dei est mensura prima omnium rerum non mensurata, res est mensura secunda mensurata. Sed intellectus noster est mensuratus à rebus non mensurans.

Imò intellectus noster est proxima operis regula, & mensura. Verit. q. 1. 2. c, q. 4. 4. c

SOL. *Sicut Dub. 222.*

Meritum 13.

880 Quòd non potest esse idem actus numero meritorius & fruitionis beatæ.

Oppositum videtur dicere, 2. d. 5. qõ. 1. 1. 2. c Quol. 8 vel. 9. q. 4. 3. o

SOL. *Sicut Dubio, 155.*

Meritum 21.

881 Quòd homo quolibet actu meritorio, meretur augmentum gratiæ, sed non statim augetur.

Oppositum videtur dicere, 2. distinctione 27. 5. 2^{m}

SOL. *Quòd quando actus meritorius se habet ad præmium solum in ratione meriti, tunc sicut quis per unum actum eiusdem rationis meretur præmium, ita & per alium. Sed quando se habet non solum ut meritum sed quodammodo ut causa, tunc se habet actus meritorius ad augmentum gratiæ ut quolibet actu possit mereri augmentum gratia, ut habetur 2. distinctione 27 5. 2^{m}*

Meritum 26.

882 Quòd nullius uirtutis actus est meritorius. nisi sit informatus charitate.

Imò nec omnis actus informatur charitate, $22^{æ}$ q. 132. 3. 1^{m}

SOL. *Quòd actus humanus, scilicet ut amor humanæ gloriæ, quamuis sit inanis, non tamen semper repugnat charitati neque quantum ad id de quo est gloria neque quantum ad intentionem gloriam quærentis, unde non excludit meritum. neque est peccatum mortale. sed ueniale: sed tunc amittit uim merendi uitam æternam si propter inanem gloriam fiat, etiam si illa inanis gloria non sit peccatum mortale, ut habetur, $22^{æ}$ q 132. 3 e f 1^{m}*

Meritum 31.

883 Quòd meritum est æquale præmio vitæ æternę, æqualitate quantitatis.

Imò est æquale æqualitate proportionis tantum 2. d 27. 3. o 4. d. 48. 2 c

SOL. *Quòd est æquale æqualitate quantitatis, inquantum est ex gratia Dei, & uirtute Spiritussancti. Nam gratia Spiritussancti. quam in præsenti habemus, & si non sit æqualis gloriæ in actu, est tamen æqualis gloriæ in uirtute, ut habetur, 12æ q. 114. 3. 3m Sed ex parte nostra est æqualitate proportionis ut accepimus à Deo.*

Meritum 39.

888 Quòd nullus potest sibi mereri ex condigno, nec ex congruo, reparationem post lapsum.

Oppositum videtur dicere à simili, 2. d. 5. q. 2. 1. o. d. 28 4. o

SOL. *Sicut Dubio* 689.

A Meritum 40.

889 Quòd homo potest aliquid mereri à Deo secundum quid præsupposita Dei ordinatione, non autem simpliciter.

Imò ex solo libero arbitrio. 2. d. 5. q. 2. 1. o. d. 28. 4. o

SOL. *Sicut Dubio.* 689.

B Meritum 41.

890 Quòd nullus meretur uiator, & pro uiatore tantum.

Imò etiam illi qui sunt in purgatorio merentur. 4. d. 21. q. 1. art. 3. q. 1. 4m

SOL. *Quòd post hanc uitam non potest esse meritum respectu præmij essentialis. Sed respectu alicuius præmij accidentalis potest esse, quandiu manet homo in statu vitæ aliquo modo. Et ideo in purgatorio potest esse actus meritorius, quantum ad remissionem culpæ uenialis, ut habetur. 4 d 21 q. 1. art. 3 q. 1. 4*

Minister 1.

892 Quòd quicunque existens in aliquo peccato mortali, exhibet se ministrum Ecclesiæ in aliquo spirituali, peccat mortaliter.

Oppositum videtur dicere, 4. d. 16. Lib 6m d. 17. q. 2. art. 5. q. 1. 3m q. 3. art. 1. q. 4. o. 1a Corint. 11. lect. 7.

SOL. *Sicut Dubio.* 796.

Miraculum 15.

894 Quòd operatio miraculorum attribuitur gratiæ gratis datæ, ut principio proximi. Fidei verò, ut uirtuti disponenti ad hanc gratiam consequendam.

Imò attribuitur principaliter fidei, 22æ quæst. 178 1. 5m

SOL *Quòd operatio miraculorum attribuitur fidei propter duo, scilicet primò quidem qui ordinatur dispositiuè ad fidei confirmationem Secundò quia procedit ex Dei omni potentia, cui fides innititur. Et tamen sicut præter gratiam fidei, necessaria est gratia sermonis ad fidei instructionem, ita etiam necessaria operatio miraculorum ad fidei confirmationem. Unde fides non est sufficiens causa ad miracula facienda, sed est dispositio quædam, ut habetur, 22æ q 178. 1 5m Potentia q. 6. 19m*

Miraculum 17.

895 Quòd in reliquiis sanctorum & uerbis diuinis non est aliqua uirtus, uel forma, qua fiunt miracula.

Oppositum uidetur dicere, 22æ q. 96. 4. 3m Quol. 12. 1 1. o. Rom. lect 6. 1a Corin. 10. fi

SOL. *Quòd reli quia sanctorum & uerba diuina si proferuntur ex fiducia Dei & sanctorum, quorum sunt reliquiæ, tunc ex uirtute diuina possunt fieri miracula, non autem ex uirtute reliquiarum de se, ut habetur à simili, in locis secundo allegatis.*

Miraculum 35.

896 Quòd anima Christi ut instrumentum uerbi sibi uniti, habuit instrumentalem uirtutem ad omnes immutationes miraculosas, ordinabiles ad instaurationem rerum, non autem ad annihilationem rerum.

Imò potest annihilare omnem creaturam, 1a q. 9. 2. 6. q. 104 3 4 o. Verit. q. 5. 2. 6m Potentia, 4. 5 3. 3. 4. o Quol 4. q. 3 1. o

SOL. *Quòd potest annihilare sicut & facere miracula uirtute diuina, & non anima secundum se, ut habetur à simili, 1a q. 9. 2. o, 3a q 13. 2 c. 3m*

Miseria 2.

897 Quòd nullus potest uelle miseriam, sed quilibet naturaliter eam fugit.

Oppositum uidetur dicere, à simili, 12æ q. 19. 7 2m 3m 2. d. 38 5. c. dist. 40. 2. o

SOL. *Sicut Dubio.* 1200.

Misericordia 4.

898 Quòd misericordia secundum se est maximà uirtutum.

Oppositum videtur dicere à simili, 22æ qō. 161. 5. c. fi.

SOL. *Sicut Dubio.* 711.

Missa 6.

900 Quòd celebrans missam in peccato mortali, uel inducens talem scienter, uel audiens missam præcisi per sententiam Ecclesiæ, uel notorij fornicarij licet sustineatur à prælatis, peccant mortaliter.

Oppositum uidetur dicere à simili, 4. d. 16. L 6m d. 17. q. 2. art. 5. q. 1. 3m qō. 3. art. 1. qō. 4. c. 1a Corint. 11. lect. 7.

SOL. *Sicut Dubio* 766.

Missio 4.

901 Quòd mittere filium & Spiritum sanctum, conuenit cuilibet personæ diuinæ, & toti trinitati

Imò mittere non conuenit, nisi personæ producenti, secundum Athanasium non autem secundum Aug. Potentia, q. 10 4. 14m

SOL. *Quòd cum dicitur. quòd Spiritussanctus mittit filium, si in missione diuinæ personæ consideretur authoritas mittentis, ad personam missam sic sola persona potest aliam personam mittere, à qua est persona missa. Et secundum hoc pater mittit filium, & Filius Spiritum sanctum, non autem Spiritussanctus mittit filium. Et sic loquitur Athanasius. Si autem in missione personæ diuinæ, consideretur effectus, ratione cuius persona diuina mittitur, dicitur quòd cum effectus sit communis toti trinitati, (nam tota trinitas operata est carnem Christi. & operatur sapientiam & charitatem in sanctis,) tunc potest dici, quòd persona mittitur à tota trinitate. Et sic intelligit Augustinus ut habetur, Opusc 1 c 14*

Missio 19.

902 Quòd missio inuisibilis fit ad sanctos, in omni augmento gratiæ, secundum extensionem ad nouum effectum, non autem secundum intensionem.

Oppositum uidetur dicere à simili. 4. d. 49 q 1 art. 4. q. 1. o

SOL. *Quòd secundum illud augmentum gratiæ præcipuè missio inuisibilis attenditur, quando aliquis proficit in aliquem nouum actum uel nouum statum gratiæ extensiuè, licet ex consequenti etiam intensiue possit attendi.*

Modestia 2.

903 Quòd modestia est circa actiones interiores & exteriores.

Imò modestia est tantum in exterioribus gestibus, 3. d 33. q 3. art. 2. q. 1. 3m

SOL. *Quòd modestia, non dicitur ex hoc quòd imponat modum in qualibet materia, secundum quòd hic accipitur sed tantum in exterioribus gestibus, ut scilicet in eis maturitas debita obseruetur, ut habetur in secundo loco Sed modestia communiter accepta circa actiones interiores accipitur, ut habetur in alijs locis.*

Mors 17.

904 Quòd decens fuit Christum mori.

Imò

Imò necessarium fuit Christum mori, 3ª quæstione 14.2.0

SOL. *Quòd necessarium fuit Christum mori, non necessitate coactionis, sed necessitate naturali, quæ non repugnat voluntati, ut habetur à simili, 3ª q 14.2.c*

Mors 19.

905 Quòd mors Christi dicitur dormitio, quia non per violentiam; sed per propriam voluntatem mortuus est.

Imò mors Christi fuit violenta. 3.d 2 L.

SOL. *Quòd mors Christi fuit violenta. ex parte naturæ humanæ eius, licèt personæ eius non potuerit inferri violentiâ. Sed quantum in occidentibus fuit, intulerunt mortem ut habetur, 3ª q 14.2.0 q 46.3.2m q. 47.1.0.3.d.21.L Quol 1.3 ſi Opuſ.3.1 237.*

Mors 15.

906 Quòd Christus fuit simpliciter mortuus.

Imò cum Christus sit Deus, erat immortalis. Opuſ.2.c 4.7.

SOL. *Quòd licèt Deus sit immortalis, tamen conuenienter confitemur, unigenitum Dei verbum fuisse passum & mortuum quia non hæc ei attribuimus secundum naturam diuinam sed secundum naturam humanam, quam pro nostra salute in unitatem personæ assumpsit, vt habetur. Opuſc.2 c.5.7m*

Moyses 1.

910 Quòd Moyses secundum Dionysium, propter multam suam mansuetudinem fuit dignus apparitione diuina. Ideo mansuetudo debet maximè appeti.

Imò diuina essentia non potest apparere alicui intellectui creato, sine lumine supernaturali, id est gloriæ, 1ª q.12.2.c 1m 5.0

SOL. *Dupliciter, scilicet. primò Quòd Moyses ostenditur Deum per essentiam vidisse, in quodam raptu, sicut & de Paulo dicitur, ut in hoc Iudæorum legifer & doctor gentium æquarentur. secūdum Augustinum, ut habetur, Verit q 10.11.1m*

Secundò *sicut Dubio.186.*

Mundus 13.

912 Quòd Aristoteles non intendit demonstrare æternitatem mundi; sed disputatiuè tantum procedere.

Oppositum videtur dicere. Ioan. 1. lect. 6.ſi Meth.12 lect.7. Phy.8.lect.2.

SOL. *Quòd ut habetur Meth. 4 lect 5.ſi.duplex est demonstratio. scilicet demonstratio simpliciter dicta, quæ verum simpliciter ostenditur, & demonstratio ad hominem. quæ non ex veris simpliciter, sed ex datis demonstratur falsitas alicuius opinionis. Dicit ergo. quod Aristoteles non intendit demonstrare primo modo sed secundo modo. Ideo Meth. 12 lect.5.dicit Aristotelis rationes non sunt demonstrationes simpliciter, nisi fortè contra positiones Philosophorum antiquorum, qui voluerunt motum incepisse per viam naturæ, scilicet per generationem.*

Natura 13.

916 Quòd nulla natura potest supra se, idest in actū excedentem proportionem virtutis suæ; sed potest in obiectum supra se.

Oppositum videtur dicere, à simili. Ver.qō. 29.art. 3.6m

SOL. *Sicut Dub.252.*

Natura 18.

917 Quòd Deus non facit contra naturam.

Imò Deus agit miraculosè, tripliciter scilicet supra naturam, præter naturam, & contra naturam 2.d 18.q. 1.3.c Potentia quæstione 6.1.3m Heb.1.lect.1.ſi

SOL. *Quadrupliciter, scilicet Primò, Quòd Deus agit contra naturam particularem, non autem contra naturam uniuersalem, ut habetur. Verit qō 13.1.2m 3m Potentia.q.6 1.1m quia ut habetur, 12ª q.36.4.0.ſi quod æstas maior in tantum inualescat, quòd mutet contrariam inclinationem, in inclinationem propriam, iam non erit aliqua repugnantia vel violentia, sicut quando agens fortius corrumpendo corpus graue, auferet ei inclinationem, quæ tendit deorsum. Et sic ferri sursum, non est ei violentum, sed naturale.*

Secundò, Quòd Deus agit contra naturam, idest contra solitum cursum naturæ, non autem destruendo naturam, ut habetur, 22ª q 104.4.2m Potentia. quæstione 1. 3. 1m

Tertiò, Quòd Deus agit contra naturam, id est in oppositum illius, ad quod potentia naturalis inclinat, manente ipsa inclinatione sed ligata: non autem contra potentiā obedientialem, ut habetur Potentia.q 6.3 1m

Quartò, Sicut Dub.498.

Naturale 11.

918 Quòd in naturalibus, & moralibus, non quæritur quid semper fiat; sed quid fiat vt in pluribus.

Imò naturale inest semper, 22ª q.57.2.1m

SOL. *Quòd illud quod est naturale habenti naturam immutabilem, oportet quòd insit semper, non autem habenti naturam mutabilem, ut habetur, 22ª quæstione 57.2.1m*

Necessitas 5.

921 Quòd necessitas quæ prouenit ex principio intrinseco, vt omne compositum ex contrarijs, necessariò est corruptibile, est necessitas naturalis, & absoluta.

Imò necessitas naturalis sumitur à fine. Physic 2. lect.10. ſi Lect.13. prin.

SOL. *Quòd necessitas naturalis sumitur à fine rei generatæ, scilicet à forma substantiali rei, non autem à fine generationis ipsius rei, ut habetur in locis secundò adductis.*

Negligentia 4.

924 Quòd negligentia est generale peccatum.

Imò negligentia importat defectum solicitudinis, quæ est specialis actus rationis, & actus specialis virtutis, 22ª q.54.1 c

SOL. *Quòd negligentia est generale peccatum. ratione materiæ, id est ratione boni agendi: speciale verò, inquantum priuat actum rationis scilicet solicitudinem, vt habetur, 22ª q 45.1.0*

Nomen 6.

926 Quòd ratio nominis magis, & principalius se tenet ex parte eius ad quod nomen imponitur, quàm ex parte eius à quo nomen imponitur.

Imò magis & principalius se tenet ex parte eius à quo nomen imponitur, 1ª d.2.3.c d. 4.q.1.2.c Verit.q.4.1 8m

SOL. *Quòd quia nomen imponitur ab eo, per quod res cognoscitur, scilicet à proprietate, vel ab operatione sic humanitus imponatur, ideo magis se tenet ex parte eius, à quo nomen imponitur. quo ad nos, licèt ex parte rei significata sit econuerso, ut habetur in secundis locis.*

Nomen 13.

927 Quòd in ijs quæ apud nos sunt, nunquam nomē ab aliqua forma impositum, pluraliter dicitur, nisi propter pluralitatem suppositorum.

Imò nomina substantiua dicuntur pluraliter, propter pluralitatem formæ significatæ, 1ª q 36 4. 7m qō 39.3.c 1.d.9.q.1 1.0 d.23.4. 4m distinct. 25.4 c distinct.29.4.c 3 dist.1.quæst.2.4.6m Potentia q.9.6.c

SOL. *Quòd in tertia parte loquitur de puris creaturis, in quibus nunquam plurificatur natura, nisi plurificetur suppositum, nec econuerso. In alijs autem locis loquitur de humanitus, vel secundum se, vel in diuinis & in Christo, ubi unum potest plurificari sine alio.*

Nomen 26.

928 Quòd hoc nomē, Deus, pro se supponit pro natura

communi, sed ex adiuncto supponit pro persona; homo autem econuerso.

Imò de se supponit, pro persona, non autem pro essentia, nisi ratione diuinæ simplicitatis, 1ª q.39 4 5 o.1ª q.16.1 c, 5.1.d.4.q.1.2.0 Opus 1.c,5.In.8 lect.3 prin.

SOL. *Quadrupliciter, scilicet Primò, quòd persona potest sumi dupliciter, scilicet primò, ut dicit suppositum indistinctum, id est ut dicit habens illam naturam seu formam. Et sic hoc nomen Deus, sicut & quod libet aliud nomen concretum, supponit pro persona, & non pro natura communi, nisi ratione diuinæ simplicitatis. Secundò ut dicit suppositum distinctum, tamen indistinctè idest, non limitando ad hoc uel ad illud. Et sic hoc nomen Deus, per se supponit pro natura communi, sed ex adiuncto, supponit pro persona quia ut habetur, 1ª q.39.1, 3ᵐ 6. 8ᵐ natura diuina est una & communis secundum rem in tribus personis Sed hoc nomen Homo secundum se supponit pro persona, non autem pro essentia, nisi ex adiuncto, quia natura humana est distincta secundum esse in diuersis. Et non est una nec communis secundum rem, sed tantum secundum rationem.*

Secundò est, Quòd ut habetur, 1ª qō 3.3 c 1.di 23.1.c, d 25.1.3ᵐ Quol 2 q.2.1.c. Quol.6.q 2.2 1ᵐ Meth. 7 lect 5 6 natura seu essentia, quandoque accipitur in abstracto, & quandoq. in concreto. Et ideo quando dicit sanctus Doctor, quòd hoc nomen Deus supponit pro natura communi accipit naturam in concreto. Sed quando dicit quòd non supponit pro natura communi, accipit naturam in abstracto.

Tertiò Quòd duplex est suppositio, scilicet naturalis quam habet nomen secundum se. & accidentalis, quæ accidit nomini ex adiuncto, scilicet in propositione. Loquendo ergo de suppositione naturali supponit hoc nomen Deus pro natura communi; suppositione verò accidentali, supponit pro persona.

Quartò, Quòd sicut Dubio.367.

Notitia 1.

929 Quòd omnis notitia est bona.

Imò notitia circa scientias magicas, est mala. Quol.4 q.9.1 c

SOL. *Quòd omnis notitia de se est bona, sed aliqua est mala vel per accidens, vel per ab usum, ut habetur, 2ª q.22. 2 3ᵐ 22ᵃ q.167.1 o 1.di.19 qō 5.2.5ᵐ 3. d.35.q.2.art.3 q.3.o contra.1.c 70.5ᵐ 71.8ᵐ Verit.q.2.5.4ᵐ q.26.3 6ᵐ Quol.4.16.o. Ethic.7. lect. 13.prin. Meth. 12.lect.8*

Notio 9.

931 Quòd Filius & Spiritussanctus, non conueniunt in eadem notione, quia non conueniunt in aliquo speciali, sicut Pater & Filius.

Oppositum uidetur dicere. 1.d.25.q.2.2.4ᵐ

SOL. *Quòd de ratione notionis propria, sunt tria, scilicet origo, dignitas, & specificatio, ut habetur, 1ª q.13.3.4.5ᵐ 1.d.26.q.2.3 c Et sic esse ab alio & mitti, in quibus conueniunt Filius & Spiritussanctus, non habent rationem notionis. quia deficit dignitas & specificatio Tamen utrumque dicitur notio communiter, ad quam sufficit prima conditio. Et sic loquitur in primo Sententiarum.*

Notum 3.

935 Quòd veritatem esse in communi, est per se notum, etiam quò ad nos, non autem veritatem primam.

Oppositum uidetur dicere, quia cognitio primæ veritatis est omnibus naturaliter inserta, 1ª q 2.1.1ᵐ

SOL. *Quòd cognoscere primam veritatem, potest intelligi dupliciter. Uno modo in aliquo communi sub quadam confusione. & sic est nobis naturaliter inserta, inquantum, scilicet prima veritas idest, Deus est hominis beatitudo Homo enim naturaliter desiderat beatitudinem. Et quod naturaliter desiderat mens, naturaliter cognoscitur ab eodem. Sed hoc non est cognoscere simpliciter primam veritatem. Alio modo cognitione speciali & propria, & talis non est nobis naturaliter inserta, ut habetur, 1ª q 2.1. 1ᵐ 12ᵃ q 1.7.c*

Obedientia 13.

936 Quòd obedientia est maior omni alia virtute morali, sed est minor uirtutibus Theologicis.

Oppositum videtur dicere à simili Ver. quæstione 1.9 7ᵐ

SOL. *Sicut Dub.287.*

Oblatio 7.

937 Quòd oblatio de mercede prostibuli, prohibetur in lege ueteri, propter immunditiam, in noua verò lege propter scandalum.

Imò à peccatoribus quantumcunque obstinatis in hac vita, licet accipere beneficia, & econuerso eis dare, 2.d.7.q.3.1.2ᵐ

SOL. *Sicut Dubio 543.*

Oblatio 8.

938 Quòd non dantes oblationes debitas, possunt puniri per subtractionem sacramentorũ, non tamen à sacerdote cui debentur, ne sacerdotes videantur per sacrorum exhibitionem aliquid exigere, & sic simoniam committere; sed puniri possunt per superiorem aliquem

Oppositum videtur dicere à simili, 4. distin. 9 artic 5 q.1.c

SOL. *Sicut Dubio 1*

Omnipotentia 1.

944 Quòd omnipotentia non potest communicari creaturæ.

Oppositum videtur dicere à simili, 2.d.1.q.1.3 o.4 d.5.q 1.art 3.q 3.5ᵐ

SOL. *Sicut Dubio 409. & 410.*

Operatio 1.

947 Quòd operatio non recipit speciem ab operante, sed à principio operationis.

Oppositum videtur dicere, Eth. 10.lect.5.

SOL. *Sicut Dubio.636.*

Operatio 23.

951 Quòd opera mortua sunt meritoria, non quidem propriè, id est ex condigno, sed quasi similitudinariè, id est ex congruo. Et hoc, respectu triplicis boni, scilicet consequutionis bonorũ temporalium, dispositionis ad gratiam, & assuetudinis bonorum operum.

Oppositum videtur dicere, quia habent pulchritudinem, 2.d.27 4.c

SOL. *Quòd opera mortua ualent ad humilitatem gratia, & ad abundantiam bonorum temporalium, sed principaliter habent ex se honestatem, iocunditatem, & pulcritudinem, ut habetur, 2.d.27.4.c*

Operatio 24.

953 Quòd opera mortificata reuiuiscunt per pœnitentiam, non autem opera mortua.

Imò etiam opera mortua, cum sint meritoria Ma.q.2.5.7ᵐ

SOL. *Quòd est proprium bonum eius, cum est ex virtute propria, non autem, cum ex virtute aliena nisi cum ea naturalis est cooperans, ut habetur à simili. 22ᵃ q.112.2 c s*

Oppositio 5.

958 Quòd quot modis dicitur unum oppositorum, tot modis dicitur & reliquum.

Oppositũ videtur dicere à simili, 1ª q 40.1.1ᵐ

SOL. *Quòd regula illa tenet tantum in oppositis, in quibus est eadem ratio multiplicationis, ut habetur, 22ᵃ q.92.2.2ᵐ*

Oratio 29.

959 Quòd oratio malorum exauditur, & fructuosa est, vel propter deuotionem eorum, pro quibus fit, vel inquantum fit in persona ecclesiæ.

Imò

Imò fructuosa est, etiam ex parte malorum orantium 4 d.45.q.1 a1.1.q 3. o

SOL. *Quòd oratio peccatoris, inquantum ex bono desiderio naturæ fit, exauditur ex misericordia Dei, & non ex merito peccatoris: non autem inquantum peccator, nisi fortè ad vindictam, vt habetur, 12æ q. 83.16. o q 178 2, 1m Potentia q 6.9.5m io.4. lect. 3. per totum*

Ordo 24.

963 Quòd ea quæ sunt ordinis ecclesiæ, non possunt committi, nisi habenti ordinem, 21æ quæstione 187.1.c.

Oppositum videtur dicere 4 d.24.q.2 2 9m

SOL. *Quòd ea quæ sunt minorum ordinum, possunt licitè per alios non ordinatos fieri, quoniam illi non habeant ad hoc officium non autem in alijs ordinibus, vt habetur 4 dist 24.q 2.2. 9m*

Organum 2.

966 Quòd organis vel instrumentis musicis, non est vtendum in ecclesia, quia hominis musica, magis animum mouet ad corporalem delectationem, quàm per ea formetur interius bona dispositio. Et ideo subtrahuntur in ecclesiis instrumenta musica vt à corporalibus retrahantur, diuinis laudibus mancipati.

Imò in ueteri testamento, vsus erat talium instrumentorum, 22æ q.91.1.4m

SOL. *Dupliciter, scilicet Primò. quia in ueteri testamento vsus erat talium instrumentorum, tum quia populus erat magis durus, & carnalis, unde erat per homines instrumenta prouocandus, sicut & per promissiones terrenas tum etiam quia huiusmodi instrumenta corporalia aliquid figurabant.*

Secundò, Quòd duplex ratio ad hoc assignatur, scilicet prima quia illa instrumenta ut dictum est, erant figuralia; secundum autem, quia Deus laudatur mente, & voce, est morale. Alia ratio habetur ex verbis Philosophi, qui dicit quod contra sapientiam est, quod homines instruantur in lyris, & musicis, quia occupant animum in sui operatione: sed simpliciter debent esse musica contenti. Et ideo subtrahuntur in ecclesia instrumenta musica. ut à corporalibus retrahantur, diuinis laudibus mancipati, ut habetur. Psal 31.

Osea 1.

967 Quòd Osea propheta excusatur à fornicatione, quia debuit obedire præcepto Dei.

Oppositum videtur dicere, 12æ quæst.100.8. o.3.dist.37 4 o

SOL. *Sicut Dubio 518.*

Panis 1.

968 Quòd cōuersio panum, & multiplicatio eorum, facta per Christum fuit per additionem materiæ nouiter creatæ.

Imò fuit per cōuersionem materiæ præiacentis, sicut & multiplicatio costæ in Eua 2. distinct. 18.q.1 1.c L fi.

SOL. *Quòd communiter tenetur, quòd multiplicatio panum non est facta per modum creationis, sed per additionem extraneæ materiæ in panes conuersæ, secundum Augustinum, vt habetur, 3a quæstione 44 4 4m*

Pars 3.

970 Quòd partes subiectiuæ, non sunt de perfectione totius vniuersalis, sed est perfectè in qualibet eius parte, perfecta ratio eius simul, & æqualiter.

Oppositum videtur dicere à simili, 12æ q6. 54 3.2m quæst 55.4 2m 2.distinct.27.1.2m Ver. quæst. 1.2.dist

SOL. *Sicut Dubio 973.1157.*

Pars 14.

971 Quòd vna pars est in potētia ad aliam, sicut materia ad formam, vel omnes partes sunt in potentia respectu totius.

Imò omnes partes dicuntur in potētia esse in toto, non respectu totius; sed vt per se sint actu. Meth 7 lect.24.

SOL. *Quòd via generationis partes sunt in potentia respectu totius; sed via resolutionis sunt in potentia in toto, vt per se sint in actu.*

Pars 21.

972 Quòd vniuersalius est totum, & pars, respectu minus vniuersalis.

Oppositum videtur dicere, à simili Phys.2. lectio. 5.

SOL. *Sicut Dubio.359.*

Pars 24.

973 Quòd esse totius, non est esse alicuius partis eius.

Imò esse totius, est esse omnium partium eius 3. d.6 q.1.3 c

SOL. *Quòd si queratur de esse secundum, quod est actus entis, tunc est vnum esse totius, & partis in toto; sed si separetur est aliud & aliud. sed esse substantiale, est idem in eis secundum speciem.*

Pars 25.

974 Quòd in diuinis est ratio totius, & partis, secundum rationem tantum.

Oppositum uidetur dicere, à simili 1.d.3.q. 1. 2. c fi.

SOL. *Sicut Dub.475.*

Participare 1.

976 Quòd omne participatum à superioribus in inferiora, & omne superius, est vt formale respectu inferiorum.

Oppositum videtur dicere à simili. Physicor. 2. lect.5.

SOL. *Sicut Dubio 359*

Passio 21.

978 Quòd nomina passionum animæ quandoque sumuntur pro simplici operatione voluntatis.

Oppositum uidetur dicere, 4.dist.35.q.3.art. 1.q:1.1m

SOL. *Quòd quandoque sumuntur pro simplici operatione voluntatis secundum apparentiam, sed non secundum essentiam.*

Passio 26.

979 Quòd omnes passiones animæ reducuntur ad vndecim species, scilicet sex in concupiscibili, idest amor, odium, desiderium seu concupiscentia, fuga vel abominatio, delectatio vel gaudium, dolor vel tristitia. Sed aliæ quinque sunt in irascibili, scilicet spes, desperatio, timor, audacia, & ira.

Oppositum videtur dicere, quia ad amorem, cum passio sit motus quidam, 12æ quæstione 23 1 2.o

SOL. *Quòd amor etsi non nominet motum appetitus tendentem in appetibile, nominat tamen motum appetitus, quo immutatur ab appetibili, vt ei appetibile complaceat, vt habetur, 12æ q 26 2. 3m*

Passio 35.

980 Quòd in passionibus animæ, est duplex contrarietas, scilicet secundum diuersitatem obiectorum, id est boni, & mali, & secundum accessum, & recessum ab eodem termino. Prima tantum est in passionibus concupiscibilia. Sed vtraque est passionibus irascibilia.

Imò contrarietas boni, & mali, est propria passionibus concupiscibilis. Sed contrarietas possibilis, & impossibilis est propria passionibus irascibilis 3.d 26.q.1 3 1m

SOL.

SOL. *Quòd contrarietas boni, & mali est principaliter in passionibus concupiscibilis; sed est in passionibus irascibilis, secundum q oriuntur à passionibus concupiscibilis, vt habetur 3 d. 26. q. 1. 3. c*

Passio 52.

981 Quòd nulla inclinatio passionis, vel habitus, ita vehemens est q ei ratio non possit resistere, si remaneat vsus rationis.

Imò in repentinis necesse est q homo agat secundum habitum, secundum Aristotelem. Verit. q. 24 12. c

SOL. *Sicut Dubio* 372.

Passio 79.

982 Quòd passio Christi est causa vniuersalis in remissione peccatorum, quam oportet singulis applicari per baptismum, pœnitentiam, & alia sacramenta.

Imò passio Christi est causa propria remissionis peccati. 3ª q. 49. 1 c

SOL. *Quòd Passio Christi est propria causa remissionis peccati tripliciter, scilicet prouocando ad charitatem, redimendo, & instrumentaliter operando; sed est vt causa quadam vniuersalis, quò ad sufficientiam. propria verò per applicationem ad singula peccata per sacramenta, vt habetur, 3ª q. 59. 2 3ᵐ q 79. 3 c 3ª q. 49. 1 0 2. 3. 4. c 2ᵐ 5 c q 52 c q 50 1. 4ᵐ quæst 61 5 c q 69. 1 2ᵐ 3ᵐ q. 79. 3. c 3 dist 19. 1. q L. principio.*

Paulus 2.

985 Quòd Paulus in sua conuersione, habuit voluntatem actualem contrariam gratiæ. Ideo conuersio eius celebratur ut miraculosa.

Oppositum, videtur dicere. Ma. q 6. c 3ᵐ

SOL. *Sicut Dubio* 372.

Peccatum 2.

987 Quòd peccatum non est pura priuatio.

Oppositum videtur dicere. Mat. quæstione 2. 9. 2ᵐ 6ᵐ

SOL. *Quòd peccatum est mors animæ, id est priuatio gratiæ effectiuè. & non essentialiter, vt habetur. Mat quæstione 2. 9. 2ᵐ 4ᵐ 11. 1ᵐ 12. 2ᵐ quæst. 4. 2. 10ᵐ 20ᵐ*

Peccatum 18.

988 Quòd peccatum est duplex, scilicet peccatum occultum, & peccatum publicum. Secundum est corrigendum publicè; non autem primum.

Imò denunciatio semper debet fieri in peccatis occultis. 22æ q. 33. 7. 0

SOL. *Quòd ille qui occultè peccat, si non solum in se peccat sed etiam in alios, oportet statim ad denunciationem procedere, vt huiusmodi nocumentum impediatur, nisi fortè aliquis firmiter æstimaret, q statim per secretam admonitionem, posset huiusmodi mala impedire. Si autem solum in se peccat, seruandus est ordo euangelij.*

Peccatum 34.

990 Quòd illud peccatum dicitur generale, quod priuat conditionem requisitam in quolibet virtute. Sed peccatum in Spiritum sanctum est spirituale, ratione spiritualis contemptus.

Oppositum videtur dicere à simili, 12æ q. 84. 1. c 2ᵐ a c

SOL. *Sicut Dubio* 1144.

Peccatum 36.

991 Quòd peccata differunt specie, secundum fines, non autem secundum causas agentes.

Imò differunt specie secundum diuersa motiua, 12æ q 72. 8. 9. c

SOL. *Quòd motiuum peccati potest accipi tripliciter. Uno modo pro agente. Et sic peccata non differunt specie. Alio modo accipitur motiuum ad peccandū, vt finis, & obiectum. Et sic secundum diuersa motiua peccata differunt specie, vt habetur, 12æ q. 72. 9. c principio*

Peccatum 38.

992 Quòd nullum quod est præter intentionem peccantis, dat speciem peccato.

Imò aliquando uariatur species peccati, sine eo q intentio feratur ad ipsam circunstantiam, 4. d. 16 q. 3 a. 2 q. 3. c

SOL. *Sicut Dub* 3,7.

Peccatum 39.

993 Quòd circunstantiæ non possunt aggrauare peccatum in infinitum.

Oppositum uidetur dicere 4. d. 16. q. 3. art. 2. quæstione 4. 5 o Ma. quæstione 2. 1. c Opusc. 12. articulo 6.

SOL. *Quòd vt habetur, 12æ q. 18 10. q. 98. 88 5. eadem conditio actus respectu vnius speciei, est circunstantia & respectu alterius speciei, est de substantia actus, & differentia constitutiua. Et sic potest aggrauare peccatum in infinitum, non autem vt circunstantia.*

Peccatum 41.

994 Quòd peccata cordis, oris, & operis, non differunt secundum species completas; sed secundum gradus eiusdem speciei.

Imò sunt tres species, 3ª q. 90. 1 1ᵐ

SOL. *Quòd peccatum cordis. & peccatum oris, non distinguuntur à peccato operis, quando sunt simul, vt habetur, 12æ q. 72 7. 3ᵐ*

Peccatum 46.

995 Quòd omne peccatum est in uoluntate, ut in subiecto.

Imò non omne peccatum est in uoluntate, ut in subiecto; sed ut in causa per se uel per accidens 2. d. 22. q. 2. 1. 1ᵐ d 24. q 3. 2. 1ᵐ d. 31. q 2. 1. 4ᵐ d 44. q. 1. 1. 1ᵐ Verit. q. 15. 3. 3ᵐ Ma. q. 2. 2. 2ᵐ Veri. q 1. 15ᵐ

SOL. *Quòd subiectum peccati est duplex, scilicet subiectum primum siue remotum, & subiectum proximum. Voluntas est subiectum primum siue remotum omnis peccati; subiectum verò proximum, sunt diuersæ potentiæ, vt habetur, 22æ quæst 10. 2. c 2 d. 41 quæstio 1. 2. 0 d 42. q. 1. 1. 5ᵐ Veri. q. 15. 1. c 2ᵐ Veri q 1 52ᵐ*

Peccatum 65.

996 Quòd omnis voluntas sub Deo sibi relicta, potest secundum se habere peccatum.

Imò impeccabilis potest fieri aliqua creatura à Deo, 1ª q. 62 1. c 1. dist. 39. q. 2. 2. c 4ᵐ 2. distin. 23. q. 1 1. 0

SOL. *Sicut Dubio* 713.

Peccatum 82.

998 Quòd propria & per se causa peccati, est ex parte conuersionis, ad commutabile bonum.

Imò est ex parte auersionis, ab incommutabili bono, 3. d. 35. q. 1. 2ᵐ Ma. q. 5. 2. c

SOL. *Sicut Dubio.* 259.

Peccatum 93.

1001 Quòd peccata hominum sunt impedimēta humani boni.

Imò peccata hominum, aliquando aliquid bonū figurant, 22æ quæst. 88. 2. 2ᵐ 4. d. 38. q. 5. art. 1. q. 3. 3ᵐ

SOL. *Sicut Dubio* 717.

Peccatum 123.

1003 Quòd maximum peccatum, opponitur maximè virtuti principaliter, & directè; sed minimum extensiuè.

Imò

Imò principale vitium, non opponitur principali virtuti. 12^{x} q. 39 4. 1^{m} q. 84 4. 1^{m} 22^{x} quæst. 118 7. 1^{m} q 142 3. 1^{m} q. 162 6. 2^{m} 7. 3^{m} 4^{m} 1. d. 22. q. 1 1. 3^{m} 3. d. 33. q. 2. ar. 1. q. 3. 4^{m} Ma. q. 8. 1. 3^{m} 11^{x} q. 13 3. 1^{m}

SOL. *Sicut Dubio 292.*

Peccatum 147.

1005 Quòd omnia peccata in hac vita, sunt remissibilia.

Oppositum videtur dicere, 22^{x} q. 14. 3. o. q. 118. 5 3^{m} ... 86. 1. 2^{m} 3^{m} 2. d 43 4. o L. 3^{m} Veri. q. 24 11. 7^{m} Ma. quæst. 3. 14. 15. o Quol. 2. q. 3. 1. o Matth. 12. Ro. 2.

SOL. *Sicut Dub 152.*

A Peccatum 154.

1006 Quòd peccatum originale, est peccatum naturæ; sed peccatum actuale, est peccatum personæ.

Imò peccatum originale, sicut & alia vitia, est cõtra naturam, 12^{x} q. 82. 12. c

SOL. *Quòd peccatum originale dicitur peccatum naturæ; non quia ex principijs naturæ humanæ de se procedat. sed quia est in nobis ex dissolutione armoniæ originalis iustitiæ vt habetur, 12^{x} q. 82. 1. o 2. di 30. q 1. 3. 2^{m} Ma q 4. 2 4^{m}*

B Peccatum 157.

1006 Quòd peccatum originale est voluntarium, per voluntatem Adæ tantum.

Imò est voluntarium etiam in alijs ab Adã, quia qui puniuntur pro peccato originali, non puniuntur pro peccato alterius; sed pro suo, quod quisque incurrit. Ma. quæstione 4. 1. 19^{m} quæstio. 5. 1 2^{m} 11^{m}

SOL. *Quòd peccatum originale, vt personale ipsi Adæ est voluntarium per voluntatem Adæ tantum. Sed vt est quodammodo commune toti humanæ naturæ per infectionem, sic est voluntarium etiam voluntate aliorum. Et ideo cum aliquis punitur pro peccato primi parentis, non punitur pro peccato alterius; sed pro peccato suo, vt habetur. Mal quæstio. 4. 1. 19^{m}*

Peccatum 159.

1007 Quòd peccatum origioale est multiplex in victute, quia virtualiter continet omnia peccata.

Oppositum videtur dicere, 12^{x} quæst. 80. 1. c 3^{m} 2 c

SOL. *Dupliciter. § Primò, Quòd peccatum originale est multiplex non solum in virtute; sed etiam quia est maximum communitate, vt habetur Opuscul. 10. c 18*

Secundò, Sicut Dubio 1144.

Peccatum 204.

1008 Quòd peccatum veniale, & mortale, differunt genere.

Imò sunt quandoque eiusdem speciei, 12^{x} quæstione 72 5. 1^{m}

SOL. *Quòd nihil prohibet in diuersis rebus speciei, vel generis differentibus inuenire vnam formalem rationem obiecti a qua peccatum speciem recipit, vnde peccatum veniale potest ex se differre genere à peccato mortali Sed propter imperfectionem actus, potest esse eiusdem speciei cum peccato mortali, vt habetur 12^{x} q 74. 8. ... 9 c 3^{m}*

Peccatum 205.

1009 Quòd peccatum veniale ex genere, potest fieri mortale ex intentione: non idem numero, nec multa simul.

Oppositum videtur dicere, 4. d. 16. quæst. 3. ar. 2. q. 3. c

SOL. *Dupliciter. § Primò, Quòd consensus in veniale ex genere, est ex se veniale. Sed consensus in veniale, propter effectionem actus facit ex intentione mortale, vt habetur, 12^{x} q. 74 8 2^{m} 9 1 ... q 88 1^{m} 2. d 24 q. 3. 4 5. o d. 42 q 1. 2. 1 Veri q. 15. 4 3^{m} Mal. q 7. 3. 4. c 3. 1 8. q. 1 3. 2. 16^{m} Quol 7. q. 6. 7^{m} Quol 10 q 8. 2. 3^{m}*

Secundò, Sicut Dubio 347.

Peccatum 208.

1010 Quòd peccatum veniale, & mortale, differunt sicut reparabile, & irreparabile.

Oppositum videtur dicere, 12^{x} q 69 2. c Opus. 3. c 1. 8 149

§ SOL. *Dupliciter, scilicet Primò, Quòd peccatum veniale, & mortale differunt sicut reparabile. & irreparabile per principium interius, quia veniale dicit defectum circa ea, quæ sunt ad finem; sed mortale dicit defectum ab vltimo fine, vt habetur. 12^{x} q 72. 5. 1 q 87. 2. 5. c q 88. 1. o q c 1. 2. q 24. 10. 1 contra 3. c 139. § 143. Ma quæstione 7. 1. o 3. c § 7 c § 9. c Opus 3 c 178*

Secundò, Sicut Dubio 1008.

Peccatum 213.

1011 Quòd in ratione, superiori, dupliciter potest esse peccatum veniale, scilicet quando consentit in veniale ex genere, vel quando habet subitum motum infidelitatis fine consensu.

Imò suprema pars rationis practicæ non potest esse deordinata, nisi per peccatum mortale; nõ autem per veniale 2. d. 21. q. 2 3 6^{m}

SOL. *Quòd motus rationis superioris. In illud quod est veniale ex genere. est peccatum veniale Similiter si sit mortale ex genere, circa proprium obiectum ante deliberationem scilicet infidelitas ex surreptione quæ cum deliberatione est peccatum mortale. vt habetur, 12^{x} q 74. 9. 10. o 2 d. 24. q. 3. 5. o Ver. q 15. 5. o Ma. q 7. 1. c § 12^{m} 3 17^{m} 5. o*

Peccatum 426.

1012 Quòd omne peccatum mortale, est contra præceptum Dei.

Oppositum videtur dicere, 22^{x} quæstione 148. 1. 1^{m}

SOL. *Quòd non omne peccatum mortale directè contrariatur præceptis Decalogi: sed tantum iniustitiam continens, vt habetur, 22^{x} quæstio. 69. 1. c q. 70. 4 c q. 148. 2 1^{m}*

Peccatum 227.

1013 Quòd nullum peccatum mortale, potest remitti sine alio, quia omnia peccata mortalia sunt connexa in auersione, non autem in conuersione.

Imò peccata mortalia, non sunt connexa, 12^{x} quæst. 73. 1. 1^{m} §

SOL. *Quòd sunt connexa, quò ad reatum pœnæ in auersione propter contemptum, non ex conuersione, secundum quã peccata distinguuntur, vt habetur, 12^{x} q. 73. 1. 1^{m}*

Pœnitentia 4.

1017 Quòd pœnitentia est species iustitiæ commutatiuæ, licèt contineat aliquid de qualibet virtute.

Imò pœnitentia non est species seu pars subiectiua iustitiæ: sed pars eius potentialis, 4. d. 14. q. 1. art. 1. q. 4. 4^{m} q. 5. o art. 3. q. 3. c d. 17. q. 2 art. 2. q. 4. c ar. 5. q 2. b

SOL. *Quòd quia iustitia æqualitas quædam est, ideo non potest esse vera adæquatio, nisi vbi est perfecta ratio iustitiæ, sed aliquis iustitiæ modus. Sicut ergo religio ponitur pars iustitiæ, non quidem quasi species: sed quasi pars potentialis in quantum aliquem modum iustitiæ participat, ita etiam pœnitentia pars potentialis iustitiæ debet poni, sed proprie debet dici species iustitiæ commutatiuæ, vt habetur in locis pro vtraque parte allegatis.*

Quòd

quęstione 41. 3. 3^{m} 4. distinctione 15. q. 2. artic. 1 quęst. 4 3^{m}

S O L. *Quòd negatio communiter accepta est communior affirmatione, cum se extendat ad res reales, & rationis, vnde omnis negatio fundatur in aliqua affirmatione intellecta vel imaginaria, non autem semper in aliqua affirmatione reali, vt habetur. Mat. quęstione 2. 1 9^{m}*

B Præceptum 40.

1043 Quòd intellectus, & scientia fidelium, sunt in præceptis legis Dei. Ideo non dantur de eis præcepta in Decalogo: sed in sequentibus.

Oppositum videtur dicere, 22^{ae} qō. 16. 2. c quęstione 46 1 3^{m}

S O L. *Quòd non dantur de eis in Decalogo explicitè; sed virtualiter, & implicitè. Vnde 22^{ae} quæstione 16 2. 1^{m} subiungit, Sed in sequentibus, scilicet explicitè.*

Præceptum 52.

1044 Quòd operari sine tristitia, & delectabiliter, ratione finis, cadit sub pręcepto legis Dei, non autem ex habitu.

Imò etiam ex habitu, 12^{ae} q. 109. 2. 5. 0

S O L. *Sicut Dubio 1045.*

Præceptum 56.

1045 Quòd modus virtutis est triplex, scilicet scienter, voluntariè, & ex habitu. Primus est de pręcepto legis diuinæ, & humanę. Secundus diuinę tantum. Tertius nullius.

S O L. *Quòd actus est bonus dupliciter, scilicet vel in genere moris, & sic intelligitur. primum dictum Sancti Thomæ. Vel vt est meritorius. Et sic intelligitur secundum dictum eius, vt habetur, 12^{ae} q 109 2 5 0*

Præceptum 61.

1046 Quòd præceptum de dilectione Dei, perfectè impletur in patriam tantum, sed imperfectè in via.

Imò etiam perfectè impletur in via. Opusc. 4 Opusc. 15. c 15

S O L. *Dupliciter, scilicet Primò, Quòd charitas dicitur perfecta, quando aliquis secundum totum posse suum diligit. Quod quidem contingit tripliciter. Vno modo sic, q totum cor hominis actualiter semper feratur in Deum. Et hæc est perfectio charitatis patriæ quæ non est possibilis in hac vita. in qua impossibile est propter humanæ vitæ infirmitatem, semper actu cogitare de Deo, & moueri dilectione ad ipsum. Alio modo vt homo studium suum deputet ad vacãdum Deo, & rebus diuinis. prætermissis alijs, nisi quantum necessitas præsentis vitæ requirit. Et ista est perfectio charitatis, quæ est possibilis in via. Tertio modo ita, q habitualiter aliquis totum cor suum ponat in Deo ita scilicet q nihil cogitet vel velit, quòd diuinæ dilectioni sit contrarium, vt habetur, 22^{ae} q 24. 8 1 5*

Secundò, Quòd etiam tunc impletur, si nil nobis desit, quod actu vel habitu in Deum referamus, vt habetur Opusc. 18 1 5.

Præceptum 70.

1047 Quòd modus virtutis, scilicet operari ex charitate, est de pręcepto speciali, non autem modus de alijs præceptis, nec modus aliarum virtutum.

Imò ipsa dilectio Dei, & proximi, est sub præcepto legis, quò ad substantiam operis, non autem secundum, q elicitur ab habitu charitatis, 12^{ae} quęst 96. 3. 2^{m} 2. distinct. 28. 3. 0 3. distinct. 37. 6 c 2^{m} 4. distinct 15 quęst. 3. articu. 4 quęst. 1 3^{m} Verit. q 24. 12. 13^{m} 16^{m} 14 2^{m} 3^{m} & 7^{m} Mat q. 2. 5. 7^{m}

SOL *Dupliciter, s Primò, Quòd cadere quid sub pręcepto contingit dupliciter, scilicet q sine eo non pertingat homo ad vitam æternam. Et sic primum dictũ Sancti Thomæ est verum. Alio modo, q sine illo non euadat culpam, & pœnam. Et sic secundum dictum eius est verum vt ipse distinguit 2. d 30. 3. 1^{m} Veri q 24 12. 15^{m}*

Secundò, Quòd actus est bonus dupliciter, s vel in genere moris: & sic intelligitur primum dictum. Vel vt est meritorius & sic intelligitur secundum dictum eius, vt habetur 12^{ae} q. 109 2. 5. 0

Præceptum 71.

1048 Quòd homo in statu innocentię, poterat sine gratia seruare, & implere omnia pręcepta legis Dei, quò ad substantiam actus, non autem quò ad modum eius, scilicet q aliquid fiat ex charitate. Sed post peccatum neutro modo.

Imò homo etiam post peccatum, potest sine gratia seruare omnia pręcepta Dei, quò ad substantiam actus 2. dist. 28. 3 o d. 41. L. 5^{m}

S O L. *Tripliciter, s. Primò Quòd homo sine gratia potest implere omnia præcepta legis Dei, & imperfectè, non autem omnia, & perfectè, vt habetur 12^{ae} q 109. 2. 1 Veri q 24 4 7^{m}*

Secundò, Quòd in primis locis. loquitur Sanctus Thomas de homine in natura corrupta per peccatum: in secundis verò locis de homine in natura integra, vt habetur Veri q 24. 14. 7^{m}

Tertiò, Sicut Dub. 68)

Prædicari 10.

1052 Quòd terminus in subiecto positus, tenetur materialiter, id est pro supposito. Sed in prędicato positus, tenetur formaliter, idest pro natura.

Imò terminus à parte prædicati positus, ad quem terminatur actus verbi, non tenetur formaliter, sed materialiter 3 dist. 1. quæstione 2. 2^{m} 3^{m} 4^{m} 5^{m}.

S O L. *Quòd idem respectu diuersorum est materiale, & formale, vt habetur. Phy 2. lect. 5. vt etiam adductum est Dub 359.*

Prædicari 13.

1053 Quòd hæc prędicatio, Deus est Pater, & econuerso, est per se, & nullo modo per accidens. Nec sicut superioris de inferiori, nec econuerso; sed per identitatem.

Imò essentia prędicatur per accidẽs de persona, & econuerso, Potentia q. 8. 2. 6^{m}

Imò nihil prædicatur de Deo per accidens, 1^{a} q. 3. 6. c si 1 d. 4. q 2 2. 3^{m}

Imò præfata propositio, est per accidens, & non per se. Potentia q. 8. 2. 6^{m}

Imò, & relationes temporalia Dei ad creaturas, dicuntur de Deo per accidens, & non per se. 1. d. 30. 2. 2^{m} 4^{m} Potentia q. 7. 8. 6^{m}

Imò, & ista non est per se, licèt sit vera, Deus est passus 3. d 11. 4. 6^{m}

S O L. *Dupliciter s Primò q prædicari per accidens dicitur quadrupliciter, scilicet accidentaliter inhærens vel denominans extrinsecè sine quo res potest esse per aliud, & quod non est de ratione subiecti Primo modo non prædicatur de Deo per accidens, vt habetur 1^{a} q 3 6 1 s. 1 dist 1. q. . . 2. 3^{m} Secundo verò modo, relationes temporales prædicantur de Deo per accidens. vt habetur Potentia q 7. 8. 6^{m} Et etiam tertio modo, vt habetur 1 dist 30. 1. 2^{m} quia relationes temporales prædicantur de Deo per accidens, idest per aliud quia per relationes reales quæ sunt in creaturis, vt dicitur ibidem. Sed qua to modo essentia Dei prædicatur per accidens de personis, & econuerso, vt habetur Potentia q 8. 2. 1^{m}*

Secundò, Quòd prædicari per se accipitur dupliciter, scilicet secundum propriam rationem, idest q prædicatum sit de propria ratione subiecti vt habetur. Potentia q. 8. 2. 2^{m} Et sic quia persona nõ est de propria

ratione

lis, quæ secundum se diuiduntur. Et sic Deo non conuenit: inuenitur etiam quodammodo in illis, in quibus diuisio attenditur secundum ea, quæ extrinseca sunt, sicut virtus dicitur diuisibilis, & quantitatis rationem habent, ex diuisione actuum & obiectorum. Et talis ratio quantitatis, scilicet virtualis Deo conuenit, & per consequens æqualitas, ut habetur 1. dist. 19 q. 1. 1. 1^m

Quo est 1.

1081 Quòd quo est, & quod est, in solo Deo non differunt.

Oppositum videtur dicere. 1^a q. 3. 3. c

SOL. *Sicut Dubio 114.*

Raptus 10.

1082 Quòd raptus mentis ad diuina est triplex, s. per similitudines imaginarias, per effectus intelligibiles, & per essentiam Dei. Primus conuenit Petro & Ioanni Euangelistæ in Apocalypsi. Secundus Adæ, & Dauid. Tertius verò Paulo, & Moysi.

Oppositum uidetur dicere, quò ad tertium modum. 1^a q 12. 2. c 1^m 5. 0

SOL. *Sicut Dubio 486.*

Ratio 13.

1084 Quòd ratio & intellectus sunt realiter eadem potentia.

Oppositum videtur dicere. Poster. princ.

SOL. *Sicut Dub. 758.*

Relatio 3.

1086 Quòd relatio secundum rationem eius nihil ponit in subiecto.

Oppositum videtur dicere. contra 2. c. 12

SOL. *Quòd relatio secundum esse eius inhæret subiecto; secundum verò rationem eius, tantùm assistit, quia non ponit in re aliquid absolutum; sed tantum per respectum ad aliud, ut habetur, 1^a q 28 1 1^m 2 c q 39. 1. c q 4. 1 c 1 dist 8 q 4 3. 4^m dist. 33. 1. c Pot quæst. 7. 8. c 9 c princip. 7^m q. 6. 1. 4^m 2. c quæst. 9. 5. 2^m 14^m*

Relatio 10.

1087 Quòd vnitas & pluralitas specifica relationis, sumitur ex causa; numeralis autem ex subiecto; nulla verò ex terminis.

Imò relationes multiplicantur secundum rem, & secundum fundamenta, 3 d. 8 5. 0 d. 21. q. 1. art. 1. q 2, c^m

SOL. *Dupliciter, s. Primò, Quòd illud, quòd in tertia parte dicitur causa, in tertio sententiarum dicitur fundamentum, ut patet per exemplo, in vtroque libro posita. Et qualibet distinctio relationum realis, est ex fundamentis, quæ si distinguantur specificè, siue in eodem subiecto, siue in diuersis causant distinctionem specificam relationum. Si verò fundamenta distinguantur solo numero, quod est ex distinctione numerali subiectorum, tunc relationes distinguuntur realiter solo numero, ut dicit vtrobique*

Secundò, Quòd quamuis ex terminis multiplicentur respectus relationis non tamen oportet quòd multiplicentur relationes secundum rem. Et quia ex eo res habet vnitatem, & multitudinem, ex quo habet esse, ideo secundum id in quo relatio fundatur, iudicandum est de ea, vtrum sit secundum rem vna, vel plures, ut habetur 3 d. 8. 5. c prio 4^m

Relatio 39.

1088 Quòd relatio in diuinis non est totum vniuersale, nec omnes simul, sunt aliquid maius, quàm vna tantum.

Oppositum uidetur dicere, à simili, 2. d. 3. q. 3. 2. c fi

SOL. *Sicut Dubio 475.*

Relatio 47.

1089 Quòd relationes Dei ad creaturas non sunt realiter in Deo: nec extra Deú, nec ipse Deus.

Imò sunt realiter in creatura, 1^a q. 6. 2. 1^m q. 13. 7 o q. 28 1. 3^m 4 c q. 45. 3. 1^m 3^a q 1. 7 o 1. d 8. q. 4. 1. 3^m d 9 lib. q. 2. 2^m d. 14. q 1. 1. 2^m 2. c 3^m o. a. 1. c 1^m d. 72. 3 c 4. 3^m d. 26 q. 2 1 c d. 30. 2. 4^m d. 33. 1. c 4^m d. 36. o. 2. 2. 2^m 12. d. 1 q. 1. 2. 9^m 3. d. 1. ar. 1 q. 1. 1^m d. 2 1. 2. ar. 2. q. 3 2^m d. 5. q. 1. ar. 1. q. 1. c 3^m d. 7 q. 2. 1. c d. 8 4. c fi d 32. 3. c Ver. q. 4. 5. c Pot. q 3 3. c q. 7. 1 9^m 9. 10. 11. 0 Quol. 1. 2. o. Quol. 8. vel 9. 4 o, Opusc. 3. c 219

SOL. *Quòd relationes Dei ad creaturas quæ sunt realiter in creaturis, sunt etiam in Deo, secundum rationem, & intellectum nostrum & angelicum, & diuinum, ut habetur, 1^a q. 6. 2. 1^m q. 13 7. 2^m 4^m 3. d. 31. 5. c d. 36 q. 2 2. 2^m d. 37 q 1. 2. 1^m*

Religio.

1090 Quòd professi religionem, mortui sunt mundo, & viuunt Deo. Vnde non sunt reuocandi ad vitam humanam, occasione cuiuscunque euentus.

Oppositum uidetur dicere, 4. d. 38. q. 1. ar. 4. quest. 1 3^m

SOL. *Sicut Dubio 1208.*

Rhetorica 1.

1093 Quòd rhetorica est ex coniecturis ad suspitionem, quia quandoque non fit completè fides vel opinio: sed suspitio quædam, quia non totaliter declinatur ad vnam partem contradictionis, licèt magis declinetur in hanc, quàm in illam. Sed Dialectica est ex probabilibus ad opinionem.

Imò rhetorica est scientia, ad rationalem Philosophiam pertinens. Post 1.

SOL. *Quòd rhetorica per respectum ad suas causas, & passiones, s. secundum quòd est docens, est scientia. Et formantur in ea naturales propositiones & necessariæ. Sed quantum ad vsum hoc quantum ad modũ procedendi, sic non vtitur propositionibus vniuersalibus, sed contingentibus. Sic autem non est scientia, sed magis modus sciendi.*

A Sacerdos 14.

1094 Quòd Christus noluit nasci ex sacerdotibus ne videretur idem sacerdotium eius, & sacerdotium vetus. Sed vetus esset figura sacerdotij eius.

Oppositum videtur dicere, 3^a q. 31. 2. 2^m

SOL. *Quòd voluit nasci de sacerdotibus secundum rectam genealogiam; sed secundum stirpem ex parte matris suæ.*

Sacramentum 68.

1095 Quòd sacramenta veteris legis nihil interius efficiebant in anima, ideo dicuntur iustitia carnis.

Oppositum uidetur dicere, 4. d. 1. questione 2 art. 4 q. 2. c

SOL. *Sicut Dub. 342. 343.*

Saluari 7.

1097 Quòd ex diuina prouidentia, procurantur multæ occasiones salutis hominibus ut prædicationes, exempla, actus virtutum pro loco, & tẽpore, ægritudines, flagella, & etiam peccata.

Oppositum uidetur dicere, quò ad peccata. 4. d. 17. q. 2. ar. 4 q. 1 4^m

SOL. *Sicut Dubio 784.*

Sanitas 2.

1098 Quòd sanitas est tantum in animali.

Oppositũ videtur dicere, à simili, 4. d. 14. q. 1. ar. 3. q 1. c Ver. q. 14 4 7^m

SOL. *Dupliciter. s. Primò, Quòd eadem numero sanitas est in animali & in alijs, nec alia sanitas est medicinæ, & vrinæ quam sanitas animalis, quam medicina facit, & vrina significat, ut habetur, 12^x quæst. 10 3. 3^m*

Secund. Sicut Dubio 1173.

1098 Quòd

Scientia 1.

[illegible] *nullo modo Deus in naturam agit; nullo modo Deus* [illegible]

Scientia 64.

1113 Quòd [illegible] imperat aliis, tanquam an[illegible]
Imò [illegible] scientiæ, 12 [illegible]
SOL. [illegible]

Scientia 69.

1114 [illegible] Fides.
[illegible]
SOL. [illegible]

Semen 7.

1117 Quòd [illegible] ad generatio-[illegible]
[illegible]
SOL. [illegible]
Secundo [illegible]

Sensibile 4.

[illegible]
Imò [illegible] &
SOL. [illegible]

Sensualitas 5.

1120 [illegible] in po-[illegible]
Imò [illegible] à simi-li, [illegible]
SOL. *Sicut* [illegible]

Sensus. 4.

1121 Quòd sensus est [illegible] participatio intellectus.
Imò sensus & intellectus differunt realiter, 1ª q. 54 6 c. An ma, 3 lec. 4. o
SOL. *Sicut Dub.* 646.

Sensus 22.

1122 Quòd sentire & intelligere sunt actiones immanentes.
Imò [illegible] non est totaliter remotum à genere actionum ad extra, 1ª q. 27. 5 c Meth. 5. lec. 16. 6
SOL. *[illegible] entire quod est operatio in sentiente est cu* [illegible] *Sed dicitur non esse* [illegible] *ad extra* [illegible] *actionem* [illegible] *in sensum, ut habetur prima q. 27 1. c*

Signum 3.

1124 Quòd signum quandoque dicitur causa, scilicet [illegible] est notior effectu. Sed sæpius dicitur [illegible] & diuiditur contra causam. Tamen [illegible] ut in insaria [illegible] causas, ut occasionē [illegible]
Oppositum vf dicere, Pot. q. 7. 7. 10 m
SOL. *Sicut Dubio* 471. 1142.

Similitudo 10.

1126 Quòd similitudo in diuinis, aliter pertinet ad [illegible] & aliter ad amorem
Imò [illegible] amor non est similitudo 1ª qō 27. 4. 3 m Cont 4. c 1. 6
SOL. *Quòd similitudo ad verbum pertinet in quantum ipsum est quedam similitudo rei intellectæ* [illegible] *sed ad amorem pertinet non quia ipse amor* [illegible] *similitudo sed inquantum est principium amandi ut habetur* 1ª q 27. 4. 2 m

Simonia 1.

1127 Quòd simonia est studiosa uoluntas emendi [illegible] aliquid spirituale [illegible] annexum ei.
Imò [illegible] aliquo modo [illegible] effectus 22ª q. 100. 1. c m 4. o 4. d. 25 [illegible] o
SOL. *Duplex* [illegible] *scilicet spirituale* [illegible] *spirituali* [illegible] *aliquid spirituale* [illegible] *licet* [illegible] *allegata.*
Secundo [illegible]

Sobrietas 1.

[illegible]
[illegible]

Solus 3.

1132 Quòd hæc propriè non conceditur, Pater, uel [illegible] nisi ex parte prædicati [illegible] implicatio.
[illegible] c. 1. d. 21 [illegible] 2. o
SOL. *Quòd* [illegible] *doctor* [illegible] *Solus* [illegible] *Sed quia* [illegible] *formaliter* [illegible] *Sed in* [illegible] *essentia diuina subsistit, &* [illegible] *suppositi* [illegible] *dicit,* [illegible] *Solus in prædicato tali.*

Spiratio 2.

8133 Quòd Pater & Filius in diuinis, sunt duo spirantes, sed unus spirator.

Imò sunt etiam duo spiratores. 1.d. 11.4 o.d. 11. 3.c.d.29 4.5^{m}

SOL. *Dupliciter scilicet Primò. Quòd spirator potest sumi dupliciter scilicet substantiuè & adiectiuè quia est nomen uerbale Et secundum Grammaticos nomina uerbalia sunt substantiua nomine & adiectiua significatione Ideo authoritatem sancti Hilarij, de Trinitate ex ponens 1^{a} q 36 4.7^{m} scilicet quòd spiritus sanctus à Patre & Filio authoribus comprendus est, dicit quod Hilarius accepit substantiuum pro adiectiuo [illegible] ergo spirator sumatur substantiuè, sunt unus spirator. Si uerò adiectiuè sunt duo spiratores quia adiectiua numerantur secundum numerum suppositorum quibus adiunguntur Substantiua uerò secundum numerum formæ sui significati ut habetur 1^{a} q 36 4 [illegible] d. 6 q 2 1 o d 13 4.7^{m} d 25.4 1.d 2 .4 1 3.d.1.q 2.4 6^{m} Potentia q 6 9.*

Secundò Quod tu [illegible] sensu attendit significationem nominis In prima uerò parte ostendit modum significandi Et quia nomina uerbalia significant actum [illegible] numerantur secundum supposita quo [illegible] ut habetur 1 Meta idem dicit in 1 sent q sunt duo spiratores sed quia nomina uerbalia non significant per modum actus sicut uerba & participia sed per modum substantiæ & præcipue substantiua, ideo in prima parte dicit quod sunt unus spirator.

Spiritus 9.

8134 Quòd Pater, & Filius sunt unum principium spiritussancti, unitate notionis communis.

Imò Pater & Filius non conceduntur communiter esse idem principium Spiritussancti, quia ratione articulationis, includitur unitas suppositi, licèt quidam concedant, quia non ponit unitatem absolutam, sed respectu eius cui additur, quia est adiectiuum, 1^{a} q.36.4.6^{m} 1.d 29. 4.3^{m} Opusc.9 q.56.

SOL. *Dupliciter scilicet Primò q hoc non uidetur multum cogere quando possit concedi, quòd Pater & Filius sunt idem principium, sicut & unum. Utimur enim pro nominibus communiter, & pro essentia, & pro persona. Secundò Sicut Dubio 1133.*

Stuprum 3.

8135 Quòd filia sacerdotis, etiam non nupta deprehensa in stupro lapidabatur in ueteri testamento, secundum Hieronymum. In alijs autem tantum nuptæ.

Imò filia sacerdotis comburabatur; Aliæ uerò lapidabantur, 3^{a} q 39 1 4^{m} fi

SOL. *Quòd filia sacerdotis si deprehensa fuerat in stupro & uiolauerat nomen patris sui flammis exurebatur. Sed quidam referunt uerbum Hieronymi ad lapidationem infamem ut habetur, 3^{a} q 39.1.4^{m} fi*

Subiectum 2.

8136 Quòd subiectum est causa effectiua propriæ passionis, quia proprium fluit a subiecto.

Imò subiectum est causa materialis eius, 1^{a} q.77. 2.3^{m}

Imo propriæ passiones, sunt accidentis subiecti per se, & similiter producuntur à simili, 1^{a} q. 77.1.5^{m}

SOL. *Quòd subiectum est causa materialis propriæ passionis ut materia in qua, sed est causa effectiua, non quidem per aliquam transmutationem, sed per naturalem resultationem, ut habetur, 1ª quæstione 77. 6.3^{m}*

Suffragia 1.

8141 Quòd suffragia peccatoris prosunt mortuis, nō solum ex opere operato in persona eius; sed etiam ex opere operante in persona ecclesiæ; uel etiam ex opere imperantis, licèt magis prosint suffragia bonorum.

Oppositum uidetur dicere. à simili, 2.d. 40.4.5^{m}

SOL. *Sicut Dubio 959.*

Summum 1.

8143 Quòd summum malum non datur.

Imò aliquid est summè malum. 1.d. 17.q.2.5.C.40 d.14 L 1c.

SOL. *sicut Dub 837*

Superbia 15.

8144 Quòd superbia & auaritia; inquantum sunt spiritualia peccata, sunt radices omnium peccatorum.

Oppositum uidetur dicere, quia actus uel habitus nō habet rationem radicis; sed rami 2.d 5 q.1.2 [illegible] 3.22.q. [illegible] 7^{m} 1 40 q 2.1 C.1^{m} 3.1^{m}

SOL. *Dupliciter, scilicet Primò q peccatum dicitur spirituale dupliciter i uel quia est circa spiritualem materiam uel propter specialitatem actus extendentis se ad omnem materiam ut omnia uitia circa ordinem rationis ut habetur 22 q 34 1 e q 99 2.0 Superbia igitur dicitur spirituale peccatum primo modo magis quam secundo.*

Secundò, Quod radix dupliciter potest considerari scilicet uel ut est prima & uniuersalis causa per se omnium quæ procedunt ex arbore Et sic dicit in secunda sente q speciale peccatum auaritia & superbia in actu uel in habitu [illegible] habitualis consequens peccatum originale habet rationem radicis, quia oritur ex fomite peccati originalis qui propterea radix omnium peccatorum, ut dicit 2 d 13 [illegible] 1^{m} [illegible] locis considerat radicem. quoniam ad hoc q ex eo oritur & nutritur arbor. Ideo dicit auaritiam & superbiam. inquantum sunt specialia peccata habere rationem radicis. quia non est aliquod genus peccati quod frequenter non oriatur & nutriatur ex eis licèt non semper Et etiam quia Salomon dicens superbiam esse initium omnis peccati & Paulus dicens, cupiditatem esse radicem omnium malorum loquuntur de eis ut sunt peccata specialia Sed ut auaritia & superbia est inordinatus appetitus uniuscuiusque rei sic etiam non est radix, sed genus omnis peccati ut habetur in secundis locis.

Superficies 1.

8145 Quòd superficies est proprium & per se subiectum colorum.

Oppositum, uidetur dicere, Ver.q.2 3 1^{m} Anima 13.8 Meth.4.lc 7 Post.1 lc .34. [illegible]

SOL. *Quod sicut dicitur Ver q. 3. subiectum tripliciter comparatur ad accidens scilicet ut præbens ei sustentamentum ut potentia ad actum & ut causa eius. primo modo accidens non est subiectum alterius sed bene secundo, & tertio modo.*

Uel superficies est subiectum Quo, non tamen subiectum Quod, quia ut habetur 3.d 33.q 2 art 4 q.1 1 Post.1. lec 2 unum accidens non potest esse subiectum alterius accidentis in uirtute propria sed bene in uirtute substantiæ Accidens autem dicitur subiectum accidentis per se inquantum ponitur in definitione alterius accidentis, & dicitur non per se, i. non in se, quia est in uirtute substantiæ.

Superius 1.

8146 Quòd superius habet similitudinem cum inferioribus, ut sol cum igne. Et ideo est similitudo omnium

nium rerum secundum formam & secundum materiam. Et secundum accidens potest esse aliquid simile substantiæ, similitudine quæ est inter causat.... & causam.

Imò nullo modo Deus est simil s creaturis, nec e.... causa ... 1.q.7 4.4 ... 1.c. d ... 1.c.2.29. ... q.2.11 ... Pot. 7 7 10

SO. *Dupliciter. Primò quòd ut habetur ... q 4.4 ... Potentia q 7 ... Similitudo dicitur dupliciter scilicet vel ... quando forma equaliter & eadem ratione est in utroque extremorum, vel similitudo large in exemplari ... causa quandoque dicuntur habere similitudinem ad suos effectus quia secundum Aristotelem in ... & Quinto Metaphysice similia dicuntur ... in qualitate seu forma ... primo modo, ut est supra ... 471 additum est.*

Secundò quòd etiam similitudo ... repetita in creatura est ... sed confusè in cognitionem ... habetur, 1 d ... q.2.1 a q 3 c

Suppositum 1.

1147 Quòd in compositis dicuntur suppositum & natura.

Oppositum videtur dicere, 1^a q 3.3.c

SOL. *Sicut ... 14.*

Tempus 11.

1150 Quòd tempus non mensuratur alio tempore, nec fieri eius; quia totum esse eius est in fieri; Ideo incipit in principio temporis, ut in principio non ... ut in mensurante.

Oppositum videtur dicere Pot.3.17.1 ...

SOL. *Dupliciter scilicet Primò Quòd ... oportet illud quod incipit habere mensuram durationis, quia incipit per motum ... autem tempus non in ipso. Secundò, ... mensura in suo genere seipsa mensuratur ... linea per lineam, & similiter tempus per tempus, ut habetur, Pot.q.3.17.2.4^m*

Tempus 14.

1151 Quòd tempus est per se mensura motus primi ... ideo non mensuratur esse, nisi secundum q subiacet uariationi ex motu cœli.

Imò accidit tempori esse mensura motus firmamenti, 1^a q.66.4.3^m

SOL. *Quòd homo accidit tempori quia si aliut esset motus primus, illius motus esset tempus mensura, ut habetur, 1^a q 66.4.3^m*

Tempus 15.

1152 Quòd scriptura diuina creationem rerum, in indiuisibili factam pronunciat dicens: In principio creauit Deus cœlum & terram. Quod quidem principium Basilius principium temporis exponit, quod quidem esse indiuisibile, ut secundum Philosophum probatur.

Oppositum videtur dicere, 1^a q.46.3.2^m

SOL. *Sicut Dubia 119.*

Theologia 4.

1153 Quòd theologia est scientia nobis diuinitus reuelata.

Imò theologia est scientia acquisita per studium, laborem, & motum intellectus, scilicet propter incipientium eruditionem, prouectorum instructionem, & impedimentorum euitationem 1ª prolog.e.1ª prol.q 1.3.c

SOL. *Dupliciter. Primò Quòd Theologia humanitus inuenta Philosophia prima, est scientia acquisita per studium. Sed Theologia ... subiectum est Deus est nobis diuinitus reuelata.*

Secundò Quòd etiam Theologia diuinitus reuelata principiis acquiritur à nobis per studium quo ad eius ... non autem quo ad principia, quæ sunt articuli fidei, & quæ sunt omnibus diuinitus reuelata.

Theologia 10.

1154 Quòd Deus est subiectum theologiæ.

Imò ens diuinum reuelabile, est subiectum theologiæ, 1^a q.1.7 ... 1^m 4.c.1.prol.4.0

SOL. *Sextupliciter. Primò quòd duplex est subiectum in scientia ut habetur Met 5. tex 6 primum vel subiectum adæquatum, quod predicatur de omnibus consideratis per se in illa scientia: vel subiectum principale seu subiectum attributionis ... principaliter consideratur & ad quod referuntur omnia quæ in illa scientia considerantur & ad illud ordinantur. In primo igitur sententiarum loquitur de subiecto primo modo; in prima verò parte de subiecto scientiæ secundo modo.*

Secundò, quòd ut ipse dicit Deum esse subiectum Theologiæ verum est cum formalis ratio obiecti in Theologia sit à Deo. Et tale est verè subiectum eius. Aliud verò dictum de iis quæ materialia sunt in subiecto, intelligi potest & non id subiectum esse dicimus nisi forte per accidens. Sed dicimus aliud id esse subiectum Theologiæ quia reuerentia doctorum qui talia dixerunt in aliquo derogare odemimus, ut habetur, Opusc.77 q 1.

Tertiò. Quòd ratio formalis obiecti est duplex ut habetur. 11^a q 1 ... vel ex parte rei vel ex parte nostra. In primo igitur sententiarum sumitur rationem formalem primo modo. In prima verò parte secundo modo.

Quartò, ... In prima Senten. loquitur de subiecto materiali; in prima autem parte de subiecto formali, quia in hac scientia non considerantur aliquid, quod ad rationem eius ... diuina vel reuelabilis sed sub ratione ... vel de Deo. vel in ordine ad ... vel ad principium, vel finem.

Quintò Quòd in primo senten. loquitur de Theologia, ut est scientia subalternata, quia incipit à reuelatis, nec seruat ordinem doctrinæ. procedendo a facilioribus sed in prima parte loquitur de Theologia secundum se ... ut subalternans est, quia in ipsis a magis notis in nobis.

Sextò, Quòd in primo Senten. loquitur ut bachalarius, secundum opinionem aliorum ideo dicit patet dicta, & de quibus dicit quod reuerentia doctorum qui talia dixerunt in aliquo derogare odemimus ut habetur Opusc. 77. q ... sed in prima parte loquitur secundum sententiam propriam ut Theologiæ doctor. Ideo dicit secundum est, quia quando scripsit supra libros Sententiarum erat bachalarius; quando verò composuit summam Theologiæ erat Sacræ Theologiæ doctor, & magister.

Theologia 19.

1155 Quòd theologia est dignior cæteris scientiis.

Imo metaphysica est dignior cæteris scientiis, cum sit ordinatiua aliarum scientiarum, 2 d.3. q 3.1 e d 24 q 2.2 4^m cont.3 c.25 ... tab.6 lec 6 ... inc. Me ... lec.1.med.

Imo logica est dignior cæteris scientiis, cum sit ars artium Posterior. 1.princ.

SOL. *Quòd Sacra Theologia est dignior aliis scientiis, & propter nobilitatem materiæ & certitudinem & altitudinem finis ut habetur in primis locis. Sed Metaphysica dicitur dignior aliis scientiis humanitus inuentis, quia ordinat eas. Logica autem quia est administratiua aliarum, ut habetur Trin. 17. 2^m*

Theologia 24.

1156 Quòd theologia sacra differt secundum genus à theologia naturali.i. a metaphysica.
Oppositum uidetur dicere, $1a^{x}$ q.54.a.1^{m}
SOL. *Sicut Dubio 1210.*

Totum 2.

1157 Quòd totum homogeneum, nihil includit. quod non includat quælibet pars eius; nec differt secundum identitatem earum & totius, nec per consequens à suis partibus.
Imò quodlibet totum essentiale vel integrale, dicitur realiter ab omnibus suis partibus, etiam simul sumptis. Meth 7. lect. 10. lec. 14 [illegible]
SOL. *Quòd differt etiam totum homogeneum etsi non non secundum rem, saltem ratione.*

Verbum 19.

1161 Quòd uerbum in diuinis propriè dicitur personaliter tantum, non autem essentialiter.
Imò dicitur etiã essentialiter, 1.d.27.q 2.a.o. Ver q.4.2.9^{m} 10^{m} 11^{m} Opusc.3.c.41
SOL. *Dupliciter, ſ Primò* ꝙ *verbum, ut dicit relationem rationis, dicitur essentialiter. Sed ut dicit relationem realem sicut est in usu dicitur personaliter tantum, ut habetur in secundis locis.*
Secundò, Quòd verbum dicit quandam emanationem intellectus, & exitum in manifestationem sui. Et ideo quia exitus ille potest intelligi. vel secundum rem distinctam prout in diuinis Filius exit a Patre, vel secundum rationem tantum, prout intelligere est ab intellectu diuino: ideo & verbum quandoque essentialiter, & quandoque personaliter dicitur, sicut, & amor, ut habetur 1.d 27 q. 2. a. 1^{m}

Veritas 4.

1162 Quòd ueritas magis fundatur in esse rei, quàm essentia rei.
Imò etiam res dicitur uera uel falsa, sicut dicitur aurum uerum uel falsum. Periher. 1 lec. 3
SOL. *Quòd dicuntur tamen res aliqua veræ. vel falsæ per comparationem earum ad intellectum nostrum, non quidem essentialiter vel formaliter: sed effectiuè inquantum scilicet natæ sunt facere de se veram vel falsam æstimationem, ut habetur. Periher. lec. 3.*

Virginitas 1.

1166 Quòd uirginitas est specialis uirtus.
Imò uirginitas non est uirtus, sed nominat statum uirtutis, & aliquid uirtuti accidens, 3.dis. 33.q 3.art.2.q.2.3^{m} d.36.a.5^{m} Ver.q.5.1.1^{m}
SOL. *Quòd sicut habetur. $2a^{x}$ q.152.3.0 4.d 33 q 3. 2.4^{m} Virginitas potest sumi tripliciter ſ vel materialiter i. pro incorruptione signaculi. seu irresolutione seminis propter delectationem Vel formaliter. s. pro habitu. quo quis proponit seu eligit perpetuò seruare integritatem mentis, & corporis. & hoc dupliciter .s. vel sine voto. vel cum voto. Primum accidit uirtuti. Secundum autem nominat statum uirtutis, ut habetur 4. d 33. q 3. ar 3. 4^{m} 6^{m}*
Sed tertium est uirtus & potest remanere de cleatis primo & secundo, ut habetur in locis primò allegatis.

Virginitas 14.

1168 Quòd uirginitas, ut uirtus, non potest amitti sine peccato, quia firmata est per uotum.
Imo potest amitti sine peccato, 4.d.33.q.3.1.2^{m} 4^{m} d.49.q.5.art.3.q.8.c

SOL. *Quòd in Secunda Secundæ loquitur de uirginitate, quoad suũ formale ſ quo ad propositum uoto firmatum, integritatis perpetuo seruandæ Sed in [illegible] Sent loquitur de ea quò ad suũ materiale ſ illi et quò ad integritatem carnis quæ nominat materiam & statum uirtutis, & non uirtutem sine voto uel cum voto.*

Virginitas 15.

1169 Quod uirginitas quò ad suum formale, potest reparari per pœnitentiam, & semper est cum cæteris uirtutibus, non autem quò ad materiale eius.
Oppositum uidetur dicere, etiam quò ad omnem integritatem, 1^{a} qõ.15.4.3^{m} 11^{x} q 1 2.3. 3^{m} Quol 5 [illegible] .a 1.c
SOL. *Quòd etiam quò ad omnem integritatem carnis uirtute diuina potest reparari non autem ratione præteriti quia hoc implicaret contradictionem. scilicet ꝙ mulier corrupta non fuerit corrupta, ut etiam superius Dub. 499 adductum est.*

Virtus 10.

1171 Quòd uirtus est bona seipsa, & non per aliam uirtutem.
Imò est bona alio, scilicet ordine rationis, uel mẽsura rationis, 2.d.27 28.
SOL. *Dupliciter ſ Primò ꝙ in primo dicto loquitur de alietate reali. Sed in secũdo dicto de alietate rationis, quia si etiam lux esset perfectio coloris cum tamen color sit essentialiter lux secundũ Ar. in lib de Sensu & Sensato ſ quòd lux est tota hypostasis colorum. Et sanctus doctor dicit, 2.di.17 q 1 art. 1.c ꝙ color est lux incorporata.*
Secundò Quòd primo intelligit ꝙ uirtus non est bona alia bonitate formaliter & intrinsecè Secundò autem, quod est bona originaliter & intrinsece, ordine rationis.

Virtus 21.

1172 Quòd uirtus dicitur ultimum potentiæ, quia ad illud potentia ordinatur, scilicet ad obiectũ quia ibi uirtus sumitur pro obiecto.
Imò est ultimum potentiæ, per respectum ad actũ quia altissimum & ultimum in quod potentia eleuari potest, est actus quem uirtus elicit, sed non est aliquid potentiæ, 2.d.27.1.1^{m}
Imò uirtus dicitur ultimum potentiæ quia perfectio potentiæ, mensuratur ex ultimo & maximo quod quis potest, 3.d.23 q.1.art.3.q.1. Poster.1 lect.37.
Imò & actus est ultimum potentiæ; sicut extra genus potentiæ, uirtus autem sicut eodem genere, scilicet principali. 3.d.23.q.1 ar.3 q 3.1^{m}
Imò uel dicitur esse ultimum, id est difficillimum quia est in medio ꝙ est difficillimum. Ver.qõ 1.13.3^{m}
Imò uel uirtus dicitur esse ultimum in specie, nõ autem simpliciter. Vir q.1 9 15^{m}
Imò uel uirtus dicitur ultimum potentiæ, non ut importat ordinem effectus, sed ordinem excessus, $2a^{x}$ q.23.8.2^{m}
SOL. *Tripliciter ſ primò ꝙ ut habetur, 4 d.8 q.1.art.1. q 1 1^{m} duplex est ultimum, scilicet uel in re sicut superficies locati est ultimum eius, uel extra rem sicut locus. Habitus igitur uirtutis, est ultimum potentiæ primo modo actus autem & obiectum secundo modo; primum immediatè, secundum verò mediate.*
Secundò Quòd ut habetur, Vir q.1 1 1^{m} aliquid dicitur ultimum potentiæ dupliciter ſ uel materialiter .i. illud quod potentia ordinatur Et ad hoc est duplex ſ propinquè atque remotè obiectum Vel essentialiter i. complementum & perfectio potentiæ siue sit aliud a potentia, scilicet habitus, siue non

Tertiò,

Tertiò, Quòd sicut probatur. Ver q 14 5 c duplex est potentia ... ils et ne cuius actus transit in exteriorem materiam ... perficit eum. Et ultimum talis potentiæ est actus eius ... secundum autem obiectū eius ... el cuius actus non transit ad extra, sed ipsam potentiam perficit. Et ultimum talis potentiæ ut stabile est habitus, sed ut fluens, est actus eius.

Virtus 56.

1173 Quòd & eadem uirtus, potest esse in diuersis potentiis.

Oppositum nidetur dicere, 1ª q.79.5.c.si.4.d. 14 q 1.art.3 q 1.c Ve .q.14 4 7m

SOL. *Dupliciter scilicet Quòd in prima Secunda loquitur de potentiis ordine quodam sicut ibi subiungit quòd una virtus potest esse in diuersis potentiis, non æqualiter ut intelliges in 4. Sent sed ordine quodam s in una principaliter, in alia verò per modum diffusionis vel dispositionis, vel directionis, vel secundum q una potentia mouetur ab alia.*

Secundò, Quòd in quarto sententiarum loquitur de esse in potentia ut in subiecto, secundum idem sed in primo Secunde secundum diuersa, & ut in causa, vel ut in effectu, vel ut in subiecto, & quocunque alio modo.

Virtus 61.

1175 Quòd actus vnius virtutis, vt elicientis, potest attribui alteri virtuti vt imperanti.

Opp... videtur dicere, à simili 4.d.14.q.1 ar.3 q... q.14.4.7m

SOL. *Sicut Dubio 1173.*

Virtus 72.

1177 Quòd vna virtus est prior alia secundum actus licet simul infundantur omnes à Deo secundū habitus.

Oppositū videtur dicere 12æ q.65.1.3m Virt. q.5 2.4m ... m 3m 31m

SOL. *Quòd virtutes simul infunduntur: sed ordine quodam, prout vna virtus ordinatur ad aliam, vt etiam supra Dubio 1173. adductum est.*

Virtus 79.

1178 Quòd vitium non tantum opponitur virtuti perfectæ; sed etiam imperfectæ, in genere virtutis, scilicet habilitati naturali ad bonum, & dispositioni ad virtutem.

O... dicere. Virt q. 1 ar 16m

SOL. *Dupli... Primo, q in ultimis locis loquitur de ... bus ... bus infusis quæ simul fiunt ... ad non esse ... sed in aliis locis loquitur ... in ... delitate qua opponuntur ... & ... circa idem.*

Secundò, ... locis ... bus in communi loquitur de ... imperfecta qua est vel media ad maiorum, vel med ad extremum in aliis autem locis, de oppositione perfecta, idest de contrarietate, quæ est inter maximè distantia, sicut etiam supra Dubio 292. adductum est, & adducetur infra. Dub 1181.

Virtus 84.

1179 Quòd non oportet, q ... principale vitium opponatur principali virtuti.

Oppositum videtur dicere, 12æ q 73.4.c 22æ q.34 2 b ...

SOL. *Dupliciter ... Primò, quia vt habetur 20. d 17. q 2 2.c 4.d 4 ... m malum maximum siue summum vel pessimum, potest sumi dupliciter. s vel pro corruptionem omnis boni vel per necessum ad extera mala. Primo modo non datur nisi in apprehensione. Ideo non opponitur optimo, nisi secundum rationem.*

Secundo autem modo, potest tripliciter considerari. s vel secundum speciem suam, prout peccata & vitia specificantur ex obiecto suo, sicut & virtutes i per conuersionem ad bonum commutabile. Vel secundum auersionem, vel secundum circumstantias. vel secundum extensionem ad effectum. Primo modo opponitur optimo pessimum: non autem secundo vel tertio modo sed potius optima virtus opponitur etiam minimo peccatis. excludendo ea.

Secundò, Sicut Dubio 292. 1178.

Virtus 94.

1180 Quòd virtus infusa differt specie à virtute acquisita dupliciter, scilicet vel ratione diuersæ, regulæ, vel ratione diuersi finis.

Oppositum videtur dicere à simili, 1ª quæst. 94. 3 1m

SOL. *Sicut Dubio 1112.*

Virtus 120.

1181 Quòd virtutes intellectuales non sunt connexæ adinuicem.

Imò simul omnes infunduntur à Deo 3.d. 23.q.2. 5.c 4.d.14 q.1 ar.2.q 2c

SOL. *Quòd virtutes omnes simul infunduntur quantum ad habitus. Sed quòd vna dicatur prior altera, est quantum ad ordinem considerationem earum actibus, vt habetur 4 dist 14 q 2 ar 2 q ... principio vt etiam supra Dubio 1177. adductum est.*

Vita 36.

1185 Quòd vita contemplatiua secundum suum genus, est simpliciter nobilior & maioris meriti, & prior quàm vita actiua.

Imò est econuerso. 3 d. 3 ... q.2 4.0

SOL. *Quòd vita actiua ex hoc quod est vtilior, non est nobilior simpliciter, sed secundum quid, sed contemplatiua est dignior, quia quæritur propter se, & propter aliud vt habetur 3.d.35 q.1 ar.4 q 2.c*

Vita 37.

1188 Quòd opus actiuæ vitæ est duplex, s. opus spirituale vt prædicare, & docere, & opus corporale, vt recipere hospites, & seruire infirmis. Primum est melius quàm sint opera contemplatiua, non autem secundum.

Oppositum videtur dicere. 22æ q.182 2.0

SOL. *Sicut Dub 1185.*

Vita 43.

1189 Quòd vita contemplatiua est tantum in intellectu.

Imò est etiam in inquisitione rationis, & in affectu 22æ q.180 ... 2. ... m 7 1m 3 d.35.q.1. art.2. quæst 2 0

SOL *Quòd vita contemplatiua est tantum in intellectu essentialiter, & principaliter in alijs sit ... vtitur inquisitione rationis vt medio, & est consilium, antecedenter, & concomitanter in effectu, vt habetur in prædictis locis.*

Unitas 19.

1193 Quòd Deum esse vnum, potest ratione demonstrari, & potest fide teneri.

Imò fides est de non apparentibus, secundū Apostolum. Opusc 72 ... 9 H. b. 11 lect.

SOL. *Quòd hoc primum dictum est f q. Deum esse vnum, potest ratione demonstrari, quia ratio naturalis*

Chri-